ఎంపిక చేసిన
మహాత్మాగాంధీ రచనలు

సంపుటము - 3
మౌలిక రచనలు

సంపాదకులు
శ్రీమన్నారాయణ్

నవజీవన్ పబ్లిషింగ్ హౌస్
అహమదాబాద్ - 380 014

Pre-publication price up to
2nd October 1999 Rs. 150/-
Then after Rs.200/-

Rupees Two Hundred
for set of five volumes
(SELECTED WORKS OF MAHATMA GANDHI)
(Telugu)

First Edition, 3,000 Copies, January 1999

This set of Selected Works of Mahatma Gandhi is
Subsidised by Navajivan Trsut

ISBN 81-7229-231-7

Printed and Published by
Jitendra T. Desai
Navajivan Mudranalaya
Ahmedabad-380 014
INDIA

Main Distributor
Sat Sahitya Sahayogi Sangh
Exhibition Grounds, Mukaramjahi Road,
Hyderabad-500 001 (A.P.)

ముందు మాట

ఎంపిక చేసిన మహాత్మాగాంధీ రచనలలో ఇది మూడవసంపుటము. ఆయన జీవితకాలంలో రచించిన మూలరచనలు దాదాపు అన్నీ ఇందులో ఉన్నాయి. వాటిని రచనా కాలక్రమానుసారం సమకూర్చాము.

"నైతికధర్మం అను రచన దక్షిణాఫ్రికాలో 1907వ సంవత్సరమందే వ్రాశారు. "ఇండియన్ ఒపీనియన్ అను పత్రికలో క్రమంగా వెలువడింది. నైతికత, ధార్మికతపై గాంధీజీ గారి మూల సిద్ధాంతాలు అందు ఉన్నాయి గాంధీగారి మౌలిక భావాల అవగాహనకు యివి ఎంతో ముఖ్యమైనవి.

ఆయన తమ జీవితచరిత్రలో, రస్కిన్‌గారి "అన్ టు దిస్ లాస్ట్" అను గ్రంథ ప్రభావము గురించి ఉటంకించారు. 1908 సంవత్సరంలో జోహన్స్ బర్గ నుంచి డర్బన్‌కు వెళ్లిన 24 గంటల్లో ఆయన దాన్ని అధ్యయనం చేశారు. యీ పుస్తకం గాంధీగారి జీవితంలో తదనంతర కృషిపై అమితమైన ప్రభావం చూపింది! దీనిని ఆయన "సర్వోదయ" అను పేరుతో గుజరాతీలోనికి అనువదించారు. "అన్ టు దిస్ లాస్ట్" గ్రంథమందలి విశేషాల్ని గాంధీజీ యీ విధంగా క్రోడీకరించారు.

1. సమష్టి మంచియందే వ్యక్తి మంచి ఉంటుంది.
2. క్షురకుని పని, వకీలు పనియెంతో విలువైనవి. ప్రతివాడికి కష్టించి జీవనం గడుపుకునేందుకు సమానమైన హక్కు ఉన్నది!
3. శ్రమ జీవనము - ఉదా: నేలదున్నుట, చేతి పని వృత్తిగా అవలంభించుట - ఎంతో విలువైనవి. జీవితమంటే అదే .

"హింద్ స్వరాజ్" లేక "ఇండియన్ హోంరూల్" అను రచనలు దక్షిణాఫ్రికాలో "ఇండియన్ ఒపీనియన్" పత్రికలో మొదట ప్రచురితమయ్యాయి.

భారతదేశంలో సాగిన హింసా ఉద్యమ భావాలకు జవాబుగా, 1908లో, లండను నుంచి దక్షిణాఫ్రికాకు చేసిన తిరుగు ప్రయాణ సమయంలో, దీన్ని

రచించారు. ఈ గ్రంథపు క్రొత్త కూర్పు 1938లో వెలువడింది. మొదటి కూర్పులోని భావాలు మూలతః అవే అయినా "అవసరమైన పరిణతి" చెందినవి అని "పరిచయం"లో గాంధీజీ వ్రాశారు. "దీనిని ఒక బాలలకు కూడ యివ్వవచ్చును. ఇందు ద్వేషం బదులు ప్రేమను గురించి వివరణ ఉన్నది. హింసకు బదులు ఆత్మత్యాగాన్ని గురించి వివరణ వున్నది. పశుబలాన్ని ఆత్మబలంతో ఎదుర్కోవాలని నిరూపించబడినది.

పూనానగరమందలి యరవాడ కేంద్ర కారాగారంలో యాతనలు పొందుతూ జైలుశిక్షగడిపినప్పుడు 1930లో సబర్మతి వద్ద నున్న సత్యాగ్రహ ఆశ్రమవాసులకు వ్రాసిన సాప్తాహిక పత్రాల కూర్పు "యరవాడ మందిరం నుంచి" అను రచన. మొదట గుజరాతీలో వ్రాశారు. ఆశ్రమవాసులు అనుసరించవలసిన పదునొకండు నైతిక నియమాలను గురించి గాంధీగారి సంపూర్ణ వివరణలు వీటిలో ఉన్నాయి. సత్యము, అహింస, పవిత్రత, నియమితాహారము (నాలుకను నియంత్రించి వుంచుట) అస్తేయము, పరిశ్రమతో జీవికా సముపార్జన, అభయము, అస్పృశ్యతా నివారణ, సర్వధర్మ సమభావము, స్వదేశీ అనునవి ఇందలి విషయాలు.

1930లో యరవాడ కేంద్రకారాగారం నుంచి ఆశ్రమవాసులకు గాంధీజీ గుజరాతీలో వ్రాసిన ఉత్తరాలకు ఆంగ్ల అనువాదం "గీతా ప్రసంగాలు". 18 అధ్యాయాలను గురించి వ్రాసిన 13 ఉత్తరాలలో గాంధీజీ తన సులభశైలిలో "గీత" లోని ఆధ్యాత్మికతత్త్వాన్ని విడమరిచి చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. "గీత" గాంధీజీ జీవితానికి కేంద్రబిందువు. వారి దైనందిన ప్రార్థనలలో గీతాపఠనం నిత్యమూ ఉండేది.

"నిర్మాణ కార్యక్రమాలు . అర్థము, పరమార్థము" అను పుస్తక ప్రచురణ మొట్టమొదట 1941లో జరిగింది. సంశోధిత రూపం 1945లో వెలువడింది. దీనిప్రాక్కథనంలో గాంధీజీ "పూర్ణస్వాతంత్ర్యసముపార్జనకు నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలే నిజమైన అహింసా మార్గాలు" అని నొక్కి చెప్పారు. "దేశాన్ని క్రిందనుంచి పైకి నిర్మించేవిధంగా, ఇది రూపొందింపబడింది". "సాయుధ సంఘర్షణకు శిక్షణ అంటే, ఆయుధాల ప్రయోగం నేర్చుకొనుట, అనగా

బహుశ అణుబాంబుతో అంతమగుట అని భావించవచ్చు. శాసనోల్లంఘనం అను ఉద్యమం కూడా నిర్మాణ కార్యక్రమమే.

1942 వ సంవత్సరంలో క్విట్ ఇండియా (భారతదేశాన్ని వదిలిపో) ఉద్యమ సమయాన ఆగాఖాన్ మహల్లో నిర్బంధించినప్పుడు "ఆరోగ్య దీపిక" (ఆరోగ్యం తాళపు చెవి) అను రచనను గాంధీజీ వ్రాశారు. ఆధునిక ఔషధాలను పరిహరించి ప్రకృతిచికిత్సా విధానంలో ఆరోగ్య అభివృద్ధికై తన మౌలిక భావాలను రాజకీయ రచనలతోబాటు గాంధీజీ వ్రాయడం గమనించదగిన విశేషం. 1906లో దక్షిణాఫ్రికాలో వున్నప్పుడు మొట్టమొదట గాంధీజీ "ఇండియన్ ఒపీనియన్"లో ఆరోగ్య సమస్యలను గురించి వ్రాశారు. "ఆరోగ్యదీపిక" సరిక్రొత్త ప్రచురణ. - మూల భావాలు మాత్రం ఆనాటివే.

రాజ్‌భవన్

అహమదాబాద్ శ్రీమన్నారాయణ్

అక్టోబరు 2, 1968

T·
space i national

RAM, 32MB V RAM, 17"

Guru Information Solutions
services in CAD/PDM areas

contact :

; INC.

Flat No. 201

ప్రకాశకుల విజ్ఞప్తి

మహాత్మాగాంధీ శతజయంతి ఉత్సవాల సందర్భంలో వారు స్థాపించిన నవజీవన ట్రస్టు పక్షాన వారి ఆత్మకథను భారతీయ భాషలన్నిటిలోను ప్రచురించాలని నిర్ణయించాం. ఆ ప్రకారం శ్రీ వేమూరి రాధాకృష్ణమూర్తి తెలుగులోనికి అనువదించిన మహాత్ముని ఆత్మకథను ప్రచురించాం. తెలుగు ప్రజలు మా యీ కృషిని అభినందించారు. ఇప్పటికి 40000 ప్రతులు కొని చదివి మమ్ము పోత్సహించారు. పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ న్యాయ నిర్ణేతలు మహాత్ముని ఆత్మకథ తెలుగు సేతను 1995 వ సంవత్సరం ఉత్తమ తెలుగు అనువాదంగా నిర్ణయించి 5000/- రూపాయల పురస్కారం యిచ్చి శ్రీ రాధాకృష్ణమూర్తిని సత్కరించడం ముదావహం. గాంధీజీ ఆత్మ కథను భారతీయ భాషలన్నింటిలోను ప్రచురించాం.

మహాత్ముని ఆత్మ కథ యెడ భారత దేశ ప్రజల ఆదరాభిమానాలు చూచి నవజీవన ట్రస్టు మరో ప్రణాళికను చేపట్టింది. మహాత్ముడు రచించిన రచనల్లో నుంచి విషయాన్ని బట్టి కొన్నింటిని ఎంపిక చేసి సంపుటముల సెట్టు రూపంలో ప్రచురించి, తక్కువ ధరకు దేశ ప్రజలకు అందజేయాలనునదే ఆ ప్రణాళిక. ప్రప్రథమంగా ఇంగ్లీషు భాషలో నవజీవన ట్రస్టు పక్షాన ఎంపిక చేసిన మహ్మాత్మాగాంధీ రచనలను ఆరు సంపుటముల సెట్టుగా ప్రచురించాము. ఆ గ్రంథాలు అపరిమితంగా ప్రజల ఆదరణను చూరగొనడం వల్ల పెద్ద సంఖ్యలో అనేక సార్లు ప్రచురించి ప్రజానీకానికి అందించాము. భారతీయ భాషల్లో కూడా యీ ప్రణాళికను అమలు బరచుటకు నిర్ణయించి గత సంవత్సరం మళయాళం భాషలో అయిదు సంపుటముల సెట్టుగా ప్రచురించి కేరళ ప్రదేశ్ ప్రజల మన్ననలు పొందామని తెలుపుటకు సంతోషిస్తున్నాము.

ఇప్పుడు తెలుగులో 5 సంపుటాల సెట్టును నవజీవన ట్రస్టు పక్షాన సబ్సిడీ రేటుకు ప్రచురిస్తున్నాము. మహాత్మాగాంధీ సిద్ధాంతాల యెడ మక్కువ చూపే తెలుగు ప్రజలు మా యీ కృషిని అభినందించి

ప్రోత్సహిస్తారని విశ్వసిస్తున్నాము. ఈ అయిదు సంపుటాలను తెలుగులో ప్రచురించుటకు అయ్యే ఆర్థిక వ్యయాన్ని పూర్తిగా నవజీవన ట్రస్టు, అహమదాబాద్ భరిస్తున్నది. ట్రస్టుకు సంబంధించిన యితర శాఖల ఆదాయాన్ని యీ ప్రణాళికకు వినియోగించి తక్కువ ధరకు యీ సంపుటాల సెట్టును తెలుగు ప్రజలకు అందజేస్తున్నాము. యీ ప్రణాళికను తెలుగులో అమలు బరచుటకు శ్రీ బిరిధీ చంద్ చౌధరి, శ్రీ వేమూరి రాధాకృష్ణ మూర్తి గారలు సంపూర్తిగా సహకరించారు. వారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాం. అనువాదం, టైపుసెట్టింగ్, ప్రూపురీడింగ్, కెమెరా ప్రతులు తయారు చేయించుకృషికి శ్రీ బిరిధీచంద్ చౌధరి సహకరించారు. యీ సంపుటముల తెలుగుసేతతో బాటు, ఇతర పెద్దలు చేసిన తెలుగు అనువాదాన్ని, మరియు ప్రూపుల్ని సరిచూచి శ్రీ వేమూరి రాధాకృష్ణమూర్తి సహకరించారు.

ఎంపిక చేసిన మహాత్మాగాంధీ రచనల అయిదు సంపుటముల సెట్టు ప్రచురణకు సంబంధించిన మా యీ ప్రణాళికను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు హర్షించి ప్రోత్సహిస్తారని విశ్వసిస్తున్నాము.

ది. 28-10-98 **జితేంద్ర టి. దేశాయి**

అహమదాబాద్ మేనేజింగ్ ట్రస్టీ

విషయానుక్రమణిక

నైతికధర్మము

ఈచివరికి

హింద్ స్వరాజ్యం

అనుబంధం

యరవాడ మందిరం నుండి

గీతాప్రసంగాలు

నిర్మాణ కార్యక్రమాలు

అనుబంధం-1

ఆరోగ్య దీపిక (ఆరోగ్యం తాళంచెవి)

ప్రథమభాగం

ద్వితీయ భాగం
(ప్రకృతి చికిత్స)

తిక ధర్మము

తెలుగు సేత

టి.వి.ఆర్.కె. సుబ్బారావు

వేమూరి రాధాకృష్ణమూర్తి

పరిచయం

5-1-1907 నుండి 23-2-1907 వరకు వెలువడిన "ఇండియన్ ఒపీనియన్" సంచికలయందు, గాంధీజీ, చికాగో నగరమందలి నైతిక సంస్కృతీ సంఘ స్థాపకుడు విలియం మెకాంటైర్‌సాల్టర్ యొక్క "నైతిక ధర్మ" ప్రసంగవ్యాసాలను గుజరాతీలో ప్రచురించారు

"తార్కిక ముద్రణ సంస్కృతి" వెలువరించిన శృంఖలా గ్రంధాలలో యిది ఒకటి. మార్చి 1889లో అమెరికానుండి, తదుపరి 1905లో ఇంగ్లాండు నుండి యిది ప్రచురితమైంది.

గుజరాతీలో పదునైదు ఎనిమిదింటిని మాత్రమే క్లుప్తంగా వ్రాశారు.

మహాత్మాగాంధీ రచనల నుండి, (మూల గుజరాతీకి ఆంగ్లసేత)నుండి సేకరించడమైనది

ఈనాడు ప్రంపచంలో మోసం ఎక్కువైంది మతమన్నది మాటలలోనే కాని ఆచరణలోమాత్రం శూన్యం. ధనంకోసం పిచ్చిగా తిరిగి, ఇతరులకు జరిగే హానిగురించి ఆలోచించం. శిశు జంతువులను చంపి తయారైన చేతి తొడుగుల మృదుత్వాన్ని యూరోపియన్ మహిళలు వదలలేరు. ప్రపంచంలో అందరికంటే ధనవంతుడు రాక్‌ఫెల్లర్. అతడు ధనసేకరణకై నీతిసిద్ధాంతాలకు నీళ్లు వదిలాడు. ఇట్టి పరిసరాల ప్రభావం వల్ల యూరోపు, అమెరికా ప్రజలు "ధర్మపాలన" ఎడల విముఖులయ్యారు. "మతమన్నది ఉంటే, ఇంత చెడు, ప్రపంచంలో నిండి ఉంటుందా"అనివారి ప్రశ్న. ఇది సరియైన దృక్పథంకాదు. పనితనంలేనివాడు పనిముట్లు సరిగాలేవు అన్నట్లు, తమ దోషంగురించి పట్టించుకోకుండా మతధర్మాలను చిన్న చూపుచూడడం భావ్యం కాదు.

ఇట్టి ధోరణి వలన, అన్ని ధర్మాలు నశిస్తాయి. నైతికత నిలువదు, కనుక జనాన్ని సరియైన దారికి తీసుకురావాలని చాలమంది యూరోపియన్లు అమెరికన్లు చూస్తున్నారు.

ఒకనైతిక ధర్మసమితి ఏర్పడి సర్వమత ధర్మాలను పరిశీలించి, అన్నీ

నైతికతను బోధిస్తాయని, సర్వసామాన్య విధులపై నిర్మితాలనీ నిర్ధారించింది. ఏ ధర్మాన్నీ నమ్ముకున్నా, నైతికతను మాత్రం పాటించాలి. అట్లు చేయనివారు తమకు గాని, ఇతరులకుగాని, ఈ లోకంలో గాని, పరలోకంలోగాని మేలు చేయలేరు. దగా, మోసంవగైరాలవల్ల ఎట్టి ధర్మాన్నయినా తక్కువగా చూసేవారి తలతిక్కను తగ్గించడం యీ సమితి ఆశయం. అన్ని మతాల మౌలికతత్త్వాన్ని గురించి చర్చించి, అన్నిటిలోనూ ప్రవచించిన నైతిక సూత్రాలను వివరించి, ఆచరణలో పెట్టడం ఈ "నైతికధర్మ" సమితి ధ్యేయం. ఏ ధర్మాన్నీ విమర్శించరు. ఏ ధర్మాన్ని అనుసరించే వారైనా దీనిలో చేరవచ్చును. ఈ సమితి సదస్యులు తమ విశ్వాసం పెంచుకొని, దాని నైతికత యెడశ్రద్ధ వహిస్తారు. ఇలా చేయకపోతే ప్రపంచ వ్యవస్థ అంతరించి పోతుందని వారి గట్టి నమ్మకం.

శ్రీ సాల్టరు అను ఒక అమెరికను విద్వాంసుడు యీ విషయం మీద చేసిన రచన చాలా బాగుంది. ఏ ధర్మాన్ని గురించి చెప్పకపోయినా, అందరికీ పనికి వచ్చే ఉపదేశాలు యిందు ఉన్నాయి. యీ ఉపదేశాల సారాంశం ప్రచురిస్తాం. యీ రచయిత తాను చెప్పినదంతా చేస్తాడు. తనకు నచ్చిన అంశాలకనుగుణ్యంగా నడుచుకోమని ప్రతి పాఠకుడికీ మా మనవి. అప్పుడే మా యీ ప్రయత్నం ఫలప్రదమవుతుంది.

ప్రకరణం 1

ప్రారంభం

ఉదాత్తాశయాలకు ఉపకరించేదిమానవుని నైతికప్రవృత్తి వివిధ శాస్త్రాలు ప్రపంచాన్ని ఉన్నదున్నట్టుగా చూపిస్తాయి. నైతికశాస్త్రం అది ఎట్టిదై వుండాలో తెలియజేస్తుంది. మనం శరీరాన్ని, మెదడును, మనస్సును వేరుగా విశ్లేషించాలి. అంతటితో ఆగితే ఉపయోగంలేదు అన్యాయం, దౌష్ట్యం, దంభం వలన, వాటి సమైక్యతతో సంభవించే చెడుఫలితాలను అర్థం చేసుకోవాలి. సరియైన పనిచేసి, మంచిఆలోచనను అనుసరించాలి. నైతికభావం విశ్వకర్మ రూపకల్పన వంటిది భవన నిర్మాణం జరుగకపోతే, రూపకల్పన వ్యర్థం.అదే విధంగా, చిలుకపలుకుల వంటి నీతి ప్రవచనాలు, ఆచరించనినాడు వ్యర్థం కొందరి అభిప్రాయం ప్రకారం "నీతివచనాలు భౌతికంగా, పారలౌకికంగా మరణానంతరం పనికివస్తాయి" అను భావన ఉంది ఉత్తమ కార్యం చేయుట యీ క్షణంనుంచీ మొదలయితేనే మంచి సిద్ధిస్తుంది. ఇవన్నీవిని గాభరా పడవద్దు మన భాధ్యతను నెరవేర్చుదాం పెంబ్రోకు ప్రభువు వచ్చి డెర్బీ ప్రభువుతో, అబర్‌కోష్‌కు పూర్వం, - యుద్ధం విజయం మాట విని "నన్ను పిలిచి కూడ, నాకోసం ఆగకుండ నా శత్రువులను ఎదుర్కొని ఓడించి తగు మర్యాద నాకు చూపలేదు" అని అన్నాడు. నైతిక బాధ్యత వహించే దృక్పథం ఉన్నప్పుడే సన్మార్గానుసరణ సాధ్యం.

దైవము సర్వశక్తి సంపన్నుడు. పరిపూర్ణుడు. ఆయన దయకు, మంచితనానికి, న్యాయానికి ఎల్లలులేవు. అటువంటప్పుడు ఆయన బానిసలం నైతిక పథంనుంచి మళ్లిపోతామా? పథానుగామి అపజయం పొందితే అది నైతికత. అపజయం కాదు. దారి తప్పు వారిదే ఆ బాధ్యత.

నీతిగా ఉన్నందుకు బహుమతి ఉండదు. మంచి చేయువాడు ప్రశంసకోసం చేయడు. ఆ విధంగా చేయాలి గనుక చేస్తాడు. మంచి అనునది వానికి మృష్టాన్నభోజనం. మంచి పని చేయునవకాశము కలిగితే అతడు మంచితిండి పెట్టిన వానికి చెప్పినట్టు కృతజ్ఞత చెబుతాడు.

నైతిక ధర్మం అంటే పెద్దమనిషి తరహా యొక్క పెంపుకాదు ఎక్కువ కష్టించాలి. ఎక్కువ అధ్యయనం చేయాలి ఎక్కువ స్వచ్ఛతను, శుభ్రతనూ పెంచుకోవాలి కాని ఇది స్పర్శ మాత్రమే ఈ దారిన పోయేవాడు ఇంకా ఎన్నిటినో చేయాలి. తన విధిగా, తన ప్రకృతి ధర్మంగా భావించాలి లాభాపేక్ష పనికిరాదు

ప్రకరణం 2

ఆదర్శనైతిక సూత్రాలు

ప్రస్తుతం నైతికత అంటే ఉదాత్తమైన ఊహలు లేవు కొందరికి యిది అంతముఖ్యంకాదు. కొందరి భావనలో నీతి, ధర్మం - వీటికి ఏ సంబంధం లేదు. కాని ప్రపంచంలోని అన్ని ధర్మాలను పరిశీలిస్తే తెలినవిషయం ఒక్కటే - నీతి లేనిదే మతంగాని ధర్మంగాని మనలేదు నీతిమంతుణ్ణి ధార్మికుడనటంలో ఏ తప్పు లేదు రష్యాలో, తమ దేశోద్ధరణకు జీవితాన్నంకితం చేసిన వారున్నారు. వారు నిజంగా నీతిమంతులు. ఇంగ్లీషు చట్టాలలో అనేక మంచి విషయాలను వెలికితీసిన జెరిమీ బెంథం, ఇంగ్లీషు విద్యావ్యాప్తికి, ఖైదీల కష్టాలను దూరం చేయడానికి బాగా కృషి చేశాడు. - అతడు నిజంగా నీతిమంతుడు.

ఆదర్శవంతమైన నైతికతకు అందరూ వెళ్లిన దారిన వెళ్లనక్కరలేదు. సత్యపథం అపరిచితమైనా నిర్భయంగా అనుసరణీయం. అప్పుడే ప్రగతి, కనుకనే నిజమైన నీతి, నిజమైన నాగరికత, నిజమైన ప్రగతి కలిసి ఉంటాయి

మన కోరికలు, మనకున్న వాటిని అడుగవు. లేని వాటిని అడుగుతాయి కోరికలు రెండురకాలు. స్వార్థం మొదటిది. ఇది అనైతికం. ఇతరులకు సాయం చేసేందుకు మనం ఎదగాలి అనేది ఇంకొకటి ఎంతమంచి చేశాం అని లెక్కవద్దు. ఎదిగి, యితరులకు మంచి చేద్దాం. అట్టి కోరిక నైతికం.

ఇల్లులేదు, కుటుంబంలేదు అని సిగ్గుపడవద్దు. కుటుంబం వుండి

నిర్వహణ తప్పుదారి పట్టినా, వ్యాపారం మోసంతొ నిండివున్నా తప్పే. అది పథచ్యుతి, ముప్పు మోసం చేసిన వ్యక్తులు, దేశాలు నాశనమయ్యాయి. వాటి మూలంలో అనైక్యత, అసత్యం ఉన్నాయి. వ్యాపారస్తుల్లో కూడ, మోసం చేయుట సరిమైనదారి అని ఎవ్వరూ అనరు న్యాయం, సాత్వికత్వం యొక్క ఫలితాలు బాహ్యామైనవి కావు, అంతరంగికాలు. నాలుగువందల ఏండ్ల క్రితం యూరోపులో అన్యాయం, అసత్యం రాజ్యం చేశాయి. ప్రజలు ఒక్కక్షణం కూడా శాంతిగా ఉండలేకపోయారు. కారణం అనైతికత. పరోపకారం ప్రశస్తమైన నీతి ప్రధానం. ఈ తాళంచెవితో యీ నైతికధనాగారాన్ని తెరిస్తే, అందులో అన్ని నియమాలు దొరుకుతాయి

(గుజరాతీ కవి, సంస్కర్త శ్రీ మల్బారీ మూల లఘు కవితను తెలుగులో చేర్చలేదు)

ప్రకరణం 3

ఏది నీతిమంతమైన పని?

ఏది నీతిమంతమైన కార్యం? ఈ ప్రశ్న ఉద్దేశం నీతి, అవినీతి వీటి వివరణ కాదు చాలమంది రోజూ సంప్రదాయ సిద్ధంగా నీతిమంతమైన పనులు అని అనుకునే వాటి విశ్లేషణ జరుపుకోవాలి. మనం చేసేవి చాలవరకు అనైతికమైనవే అందు "నీతి"కితావులేదు. సంప్రదాయాలే వున్నాయి. అట్టి నడవడిక అవసరమే. అది లేకపోతే, అవ్యవస్థ ఏర్పడుతుంది. సమాజం, ఆదానప్రదానం, అంతరిస్తాయి. అయినా సంప్రదాయాల అనుసరణను మాత్రమే "నీతి" అనలేము.

"నీతి" మన ఇచ్ఛాశక్తికి సంబంధించిన స్వకార్యం. యాంత్రిక అనుసరణలో "నీతి" ఎంత? మనము యాంత్రిక జీవనాన్ని ఆమోదిస్తే, అది "స్వకీయమైన నీతి"కాగలదు. కారణం? అందు మన విచక్షణ ఉన్నది. "యాంత్రికకార్యం' "ఉద్దేశ్య పూర్వక కార్యం" రెండిటిలోతేడా ఏమిటి? "దోషిని క్షమించడం'

ప్రభునీతి క్షమాపత్ర వాహకుడు యాంత్రిక పాత్ర ధరిస్తున్నాడు. అతడు, ఆ ఆజ్ఞను అందించడం, తన విధిగా నిర్వహిస్తే అందులో నైతికత ఉన్నది. తన బుద్ధిని వుపయోగించక, ప్రవాహంలో కొట్టుకొనిపోయే దుంగలాపోయే వానికి "నీతి" అంటే ఏమి తెలుసు? ఎక్కడో ఒకడు సంప్రదాయాన్ని ఛేదించి "మంచి" చేసేందుకు, తనే ఆయత్తుడవుతాడు. అట్టివాడే "వెండల్ ఫిలిప్స్" (అమెరికన్ సంస్కర్త) అనే కార్యదక్షుడు. "మా ఆలోచనలు ఏర్పరచుకొని, చెప్పేవరకు, నన్ను గురించి మీరేమనుకున్నా ఫరవాలేదు" అని ఆయన నొక్కి వక్కాణించాడు. కనుక మన మనస్సు చెప్పినది పట్టించుకున్నప్పుడే, నైతిక పథాన నడిచే ప్రయత్నం మొదలుపెట్టాం అన్న మాట! మనలోదైవం, అందరిదైవం, మనపనులన్నిటికీ సర్వదా సాక్షి అని నమ్మి, ఆచరించినపుడే, అసలు మజిలీని చేరుకుంటాం.

మంచి చేయగానే చాలదు. మంచి చేయాలనే నిశ్చయం ఉండాలి. అంటే మనస్సు ప్రధానం. బీదల పోషణ అనే పనిని, "పేరుకోసం చేస్తే అనైతికత. కారుణ్యభావంతో చేస్తే నైతికత. "అనైతికత, "నైతికతారాహిత్యం" రెండూ భిన్నమైనవి. మంచి పని యొక్క ఫలితం ఎల్లప్పుడూ "మంచి" కాకపోవచ్చు. కాని ఉద్దేశ్యం ముఖ్యం. ఫలితం మనచేతిలోలేదు. దైవమే దాని భర్త చరిత్రకారులు "అలెగ్జాండరు"ను "గొప్ప" వాడన్నారు. తానువెళ్లిన ప్రదేశాలలో గ్రీకు భాష, సంస్కృతులను వ్యాప్తి చేశాడు. గ్రీకు నాగరికత మననుద్ధరించింది. కాని అలెగ్జాండరు మనస్సులో "తనకు విజయం" అనేది ప్రముఖం అయింది. అది నీతివంతమా? కాదు. గొప్పపని. కాని నీతివంతము కాదు.

నీతిగలపనిని మంచి ఉద్దేశ్యంతో చేసినా, ఇచ్ఛాపూర్వకంకూడా చేయాలి. సమయానికి లేచి, కార్యాలయం పోకపోతే, ఉద్యోగం ఊడుతుందని చేసే సేవలో "నైతికత" లేదు. ఇంకోదారిలేక సీదాసాదాగా బ్రతకడంలో "నీతి' ' ఏముంది? అన్ని సంపదలూ ఉండి, చుట్టూ ఉన్న బీదల పాట్లు చూసి స్పందించి వారివలెనే సామాన్య జీవనం గడపడంలో "నీతి" ఉన్నది. అదేవిధంగా, తన కొలువును వదలి వెళ్లిపోరేమో అను దిగులుతో, పనివారికి సానుభూతి వాక్యాలు చెప్పి, జీతాలు పెంచే పారిశ్రామికవేత్తలో "నీతి" శాతం

శూన్యం. తన ప్రగతికి దోహదమైన వారి మంచికోరడం "నీతి". భయం, ఒత్తిడికిలోనై చేసే మంచి "నీతి" కాదు. కర్షకులు రక్తనేత్రాలతో రెండవ రిఛర్డ్ ప్రభువును ఎదిరిస్తే, ఆయన సంతకం చేసి "హక్కులపత్రం" జారీ చేశాడు. ఆపదతొలగగానే, దానిని తిరిగి తీసుకున్నాడు. ఆ ప్రభువు మొదటిపని "నీతి", రెండవది "అవినీతి" అనడం సరికాదు. మొదటిది కూడా, భయ జనితంకనుక, యిసుమంతైనా అందు "నీతి" లేదు.

భయం, ఒత్తిడి ఉండకూడదు. స్వార్థం కూడా పనికిరాదు. స్వార్థపూరితమైన మంచిపనులు "విలువలేనివి" అని కాదు. వాటిలో "నీతి" ఉందనడం ఉదాత్తతారహితం. "నిజాయితీ సరియైన సిద్ధాంతం" అంటూ అనుసరిస్తే, అది చాలాకాలం నడువదు. షేక్స్పియర్ అన్నట్టు "లాభాపేక్షగల ప్రేమ", ప్రేమ" కాదు.1

ఇక్కడ సంచయన బుద్ధితో చేసిన పని "నీతి" కానట్టే, పరలోక సుఖప్రాప్తికి చేసేవి కూడా "నీతి బాహ్యాలే'. ఉపకారబుద్ధితో మాత్రమే చేసిన పని "నీతి" అవుతుంది. సెయింట్ ఫ్రాన్సిస్ క్షవియర్ అనుక్రైస్తవ సన్యాసి తన మనస్సు ఎల్లప్పుడూ పవిత్రంగా ఉండాలని ప్రార్థించాడు. మరణానంతరం తాను ఉన్నతపదవి నధిష్ఠించేందుకు ప్రార్థించలేదు. సెయింట్ మదర్ థెరిస్సా కుడి చేతిలో కాగడా, ఎడమచేతిలో నీళ్లనిండిన పాత్ర ఉండాలని ప్రార్థించారు. స్వర్గాన్ని భస్మంచేసి, నరకాగ్నిని చల్లార్చి మనిషి దైవాన్ని ప్రేమతో సేవించడం నేర్వాలని కోరారు. నరకభయం, స్వర్గసుఖ ప్రలోభం వద్దన్నారు. "నీతి"ని నిలిపేందుకు ధైర్యవంతుడు మృత్యువు నెదుర్కోవాలి. తద్వారా నీతిని నిలబెట్టాలి. స్నేహితులను చేరదీసి, శత్రువులను దూరం చేయడం పిరికితనం. భయంతో, ఆగి ఆగి ఉపకారం చేసేవారిలో "నీతి" గుణం ఉండదు. కరుణామయుడైనా, తన నమ్మకాలను, ఆశయసిద్ధికి హెన్రీక్లే త్యాగం చేశాడు. మహాబుద్ధిమంతుడు, ధీరోదాత్తుడు డేనియల్ వెబ్స్టర్ (అమెరికన్ రాజకీయవేత్త) ఒకసారి తననిజాయితీని అమ్ముకున్నాడు. ఈ ఒక్క నికృష్టపు పని వలన అతను చేసిన మంచి పనులన్నీ తుడిచి పెట్టుకుపోయాయి.

మనస్సు లోతులను గ్రహించడం అసాధ్యం కనుక ఒకరి పనిలో "నీతి" ని గురించి నిర్ధారణ చేయడం చాలకష్టం. ఈ ప్రకరణ ప్రారంభంలో ప్రశ్న : "నీతిమంతమైన కార్యము అంటే ఎటువంటిది" - అన్న దానికి సమాధానం తెలిసిందికదా! ఎట్టి వ్యక్తులు బాగా ఎదిగి అట్టి "నీతి" స్థాయిలో మనగలరో తెలుసుకో?'అని గుజరాతీకవి అన్నారు

★ ★ ★

ప్రకరణం 4

ఇంతకుమించిన చట్టము గలదా?

పనుల విలువపై "నిర్ధారణలు" చేస్తుంటాం. కొన్ని సంతృప్తి కలిగిస్తాయి. కొన్ని కలిగించవు. ఏ పని అయినా ఉపయుక్తమా, కాదా అను విషయంపై ఆ నిర్ణయం ఉండదు. దీనికి గీటురాయి వేరుగా ఉంటుంది. మన అభిప్రాయాలను బట్టి, ఈ నిర్ణయాలు చేయడం జరుగుతుంది. ఒకరు ఇంకొకరికి హాని కలిగిస్తే అది తప్పు - ఆ నిర్ణయంతో ఆ పనివల్ల మనకేమి ఒరిగింది అనే ప్రశ్న ఉండదు. ఎప్పుడైనా దోషిమీద సానుభూతి ఉన్నా, ఆ పనిని "తప్పు" అనడంలో ఏ ద్వైధీభావమూ ఉండదు. అప్పుడప్పుడు మన నిర్ణయం "సరియైనది" కాకపోవచ్చు. దోషి ఆ పనిచేసేందుకు గల కారణాలను తెలుసుకోడం కష్టసాధ్యం గనుక, నిర్ణయం "తప్పు" కావచ్చు. తప్పుడు పనులతో మనకు స్వార్థలబ్ధికలిగినా, అంతరాంతాల్లో దానిని "దోషం" అనే భావిస్తాం.

ఒకపని "మంచీ", "చెడూ" తన స్వార్థంపై గాని, తన ఇచ్ఛపైగాని ఆధారపడదు. "నీతి" వేరు. "సానుభూతి" వేరు. శిశువుపై సానుభూతితో ఏదైనా వస్తువు నివ్వదలిచినా, అది శిశువుకు హాని కారకం అయితే, అలా ఇవ్వడం "నీతిబాహ్యం" అని అంగీకరిస్తాం. సానుభూతి సరియైనదే కాని నీతి సూత్రాలకతీతమైతే అది విషం అవుతుంది.

నీతిసూత్రాలు స్థిరమైనవి. అభిప్రాయాలు మారతాయి. "నీతి" మారదు.

కళ్లుతెరిచినపుడు సూర్యుని చూస్తాం, కళ్లుమూస్తే కనిపించడు. మార్పు మన దృష్టిలో ఉంది. సూర్యుని స్థితిలో లేదు. నీతిసూత్రాలు కూడ అట్టివే. ఏది "నీతి"యో తెలియనిస్థితి ఉండవచ్చు కాని కనువిప్పు కలిగిన తర్వాత "జ్ఞానము" కలుగుతుంది. వ్యక్తులు "సరి" "సరికాదు" అనువాటిని ఏకాగ్రతతో పరికించక, సామాన్యంగా స్వంత స్పందనతో "తప్పు"ను "ఒప్పు" అనుకుంటారు. బంధవిముక్తులై ఏకాగ్రత కలిగి ఉండే సమయం "తప్పొప్పుల" శైశవదశ గడచిన తర్వాత సాధ్యమేమో! "బేకన్" "డార్విన్"లు పుట్టకముందు ఉండినవిజ్ఞానశాస్త్రదశలో నున్న "నీతి సూత్రాల విశ్లేషణ" భూభ్రమణ సూత్రాలు మున్నగు ప్రకృతి సూత్రాల అధ్యయనంలా ఎదిగి, "నిజం" గురించి అన్వేషణ జరిగి, నిష్పాక్షిక విచారణ జరిగే రోజులు రావాలి. భ్రమలు తొలగాలి. ఆదర్శనీతి" నిర్వచనం ఏర్పడాలి. ఆనాడు "నీతి సూత్రాలు" పూర్తిగా అందరికీ అవగతమవుతాయి విజ్ఞానశాస్త్రంలో అభిప్రాయాలకు గల వైవిధ్యము "నీతి శాస్త్రం"లో ఉండదు. నేడు మాత్రము "ఏకరూపత" సాధ్యంకాదు. "తప్పు", "ఒప్పు"ల అంతరం కనుగొనటం అసాధ్యం అని దీని అర్థంకాదు.

వ్యక్తుల అభిప్రాయాలు, అభిరుచులు, వీటికి అతీతంగా "నీతిసూత్రం" అనే ఒక స్థాయీ భావం ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది. దేశంలో న్యాయసూత్రాలున్నాయి. నీతి సూత్రాలు ఉండవచ్చు! లిఖితపూర్వంగా లేవు. అదే సరియైన పద్ధతి. నీతి సూత్రాల అస్తిత్వం మనంఒప్పుకుంటే చాలు. ఇతర శాసనాల వలెనే వాటికీ మాన్యత ఉంటుంది. వాటిని అనుసరిస్తాం. ఈ సూత్రాలు న్యాయసూత్రాలు. ఇవి వ్యాపార సూత్రాలకంటె భిన్నమైనవి. మిన్నయైనవి. వ్యాపారసూత్రాల ననుసరించక దివాలా తీసినా, దేశ చట్టాల నతిక్రమించి జైలుకు వెళ్లినా పరవాలేదు. కాని ఎవరైనా "నేను నిజం చెబితే నేమి లేక అబద్ధమాడితే నేమి?" అంటే మాత్రం కుదరదు.

నీతి సూత్రాలు, ఇతర జీవిత రంగాలకు చెందిన సూత్రాలు పూర్తిగా భిన్నములు. నీతికి మన మనస్సులో ఆవాసం. "తప్పు"తో బ్రతికేవాడు కూడ

"తప్పు"ను ఒప్పుకుంటాడు. తప్పు ఎన్నటికీ ఒప్పు కానేరదు. కుటిలులయినా నీతి సూత్రాలననుసరిస్తున్నట్టు నటిస్తారు. అంటే ఈ కట్టుబడికి లొంగి ఉంటారన్నమాట. అలవాటు, ప్రజాభిప్రాయము, సంప్రదాయము వగైరాలు ఈ ఉత్కృష్ట సూత్రాలను మార్చలేవు నీతిమంతునికి పైవన్నీ నీతి సూత్రానుగుణమైతేనే యిష్టమవుతుంది.

ఈ నీతిసూత్రాలకు మూలమేది? ఇవి రాజ్యశాసనాలు కావు. - వివిధ రాజ్యశాసనాలు విభిన్నంగా ఉంటాయి! సోక్రటీసు అనుసరించిన నీతిని ఎందరో ఎదిరించారు. కాని ఆయన నిర్వచించిన నీతి విశ్వవ్యాప్తమై నిలిచింది. ఎల్లప్పటికీ నిలుస్తుంది. రాబర్ట్ బ్రౌనింగు మాటల్లో - "ఎన్నడైనా సైతాను అసత్య ద్వేషాలను ప్రపంచ శాసనాలుగా ప్రకటించినా, న్యాయం, మంచి, సత్యం - వీటి దివ్యత్వం నిలిచి ఉంటుంది.1 నీతి సూత్రాలు దివ్యమైనవి, ఉత్తమమైనవి, సర్వోపరి అయినవి అని రూఢి అయింది. ఎవ్వరూ ఎప్పటికీ దీనినిఅతిక్రమించలేరు. ప్రళయకాలము గతించడంతో, నీతిబాహ్యులు అంతమవుతారు.1

అస్సీరియా, బాబిలన్‌లలో పాపం బ్రద్దలయింది. రోము అవినీతిమయ మార్గాన్ని అనుసరించింది. ఎవ్వరూ రక్షింపలేకపోయారు. ప్రాచీన గ్రీకులు సర్వవిద్యలనూ సాధించారు కాని వారి కళలూ, వేదాంతం అక్కడి అవినీతిలో నిలవలేకపోయాయి. ఫ్రెంచి విప్లవం అవినీతిపై పోరాట పునరుద్ధరణ మాత్రమే. అమెరికాలో కూడ అదే జరిగింది. వెండెల్ ఫిలిప్స్ మహాశయుడు "అవినీతిని గద్దెనెక్కించినా నిలువదు" అన్నాడు. ఈ వింత భావము, తన్ననుసరించిన వారికి ప్రగతినందిస్తుంది. ఆ కుటుంబాన్ని పెంచిపోషిస్తుంది. ఆ జాతికి ప్రాణం పోస్తుంది. అత్యున్నతమైన ఈ చట్టాన్ని అనుసరించిన దేశానికి స్వాతంత్ర్యం, శాంతి, సంతోషం లభిస్తాయి.

★ ★ ★

ప్రకరణం - 5

నైతికతయే ధర్మము

ఈ ప్రకరణంలోని విషయంవింతగా ఉంటుంది. "నీతి, మతం, ధర్మం వేరు వేరనిఅందరి అభిప్రాయం. కాని ఈ ప్రకరణం నీతినే ధర్మంగా దర్శించి పాలించే ప్రయత్నం చేస్తుంది. కొందరు పాఠకులు రచయిత "చపలచిత్తత"కు లోనయ్యాడని అనుకుంటారు. ధర్మం నీతిని మించినది అనే పక్షం వారు, నీతిగల చోట ధర్మం అవసరమే లేదనుకునేవారు - ఇరుపక్షాలవారు - అభిశంసిస్తారు. రచయిత వాటి దగ్గరితనాన్ని చూపదలుస్తాడు. నీతిధర్మం, ధర్మనీతి ప్రచారం చేసే సమితులు నీతిద్వారా ధర్మానుసరణను నమ్ముతాయి.

మతధర్మ రహిత నీతి మార్గమూ, నీతి సూత్రరహిత మత ధర్మమూ ఉండవచ్చునని సామాన్యుల ఊహ. పాపులెందరో ధార్మికులమని చెప్పుకుంటారు. బ్రాడ్లామహాశయుడి వంటి నీతిమంతులు తమను నాస్తికులమనుకుంటూ, మతధర్మాలనుంచి పారిపోతారు. ఇద్దరూ తప్పుదారిలోనే ఉన్నారు. మొదటివారు తప్పుదారిలో ఉండడమే కాక, ధర్మం ముసుగులో అవినీతి పనులనాచరిస్తారు. ఈ ప్రకరణంలో, వైజ్ఞానికంగా, బౌద్ధికంగా చూస్తే మతధర్మాలు, నీతిసూత్రాలు కలిసి ఉన్నాయనీ, అలాగే ఉండాలనీ నిరూపించుతాము. ఆదిలో సమాజ సంప్రదాయాలే, సహజీవన సూత్రాలే "నీతి" అనబడి, అనుసరింపబడ్డాయి. కాలగతిలో మంచివి నిలిచాయి. మంచి కానివి లుప్తమయ్యాయి. అట్టివి లుప్తంకాకపోతే, జాతి నిర్వీర్యమై అంతరిస్తుంది. ఈనాటికీ యీ విధానం నడుస్తున్నది. అనాలోచితంగా ఆచరించే మంచి సంప్రదాయాలు అటు నీతిగాని, ఇటు మతధర్మంగాని కాకున్నా, పై చెప్పిన విధంగా మంచి సంప్రదాయాలు నీతి సూత్రాలుగా చలామణి అవుతున్నాయి.

మత ధర్మాలంటే ఏదో పైపై ఊహలే చాలమందికి వున్నాయి. కొన్ని సమయాల్లో మత ధర్మమనేది తమను కష్టాలనుండి ఉద్ధరించి విముక్తులను చేయు మార్గమని నమ్మకం కద్దు. భయం నుంచి ఉత్పన్నమైన ధార్మిక

కార్యాలను గొప్పగా చెప్పడం పెద్ద తప్పు.

జనులు నీతిమార్గాన్ని బుద్ధిపూర్వకంగా స్థిరచిత్తంతో, లాభనష్టాలను, చావు బ్రతుకులను లెక్కచేయకుండా, వెనుకకు తిరిగి చూడకుండా అనుసరించి తమ్ముతాము త్యాగం చేయగలిగే రోజు వస్తుంది. అట్టివారు నిజమైన నీతిలో స్నానం చేసి పునీతులవుతారు.

అటువంటి నీతి, మతధర్మ ప్రసక్తి లేకుండా మనగలగదుకదా! "ఇంకొకరికి కొంచెం హాని చేయడంవల్ల నాకు లాభం కలుగుతుంది - కనుక ఎందుకు చేయకూడదు" అనిపించినపుడు,మానవత ఏమవుతుంది? వస్తుతః ఆ నికృష్టపు పనివలన అంతంలో అలాచేసినవానికే ముప్పుకలుగుతుంది బిస్మార్క్ జర్మనీకోసం భయంకరమైన తప్పుడు పనులు చేసినప్పుడు అతని విద్య, నీతి, జ్ఞానము ఎక్కడికి పోయాయి? ప్రసంగాలకే పరిమితమయ్యాయి దీనికి కారణం అతని "నీతి" మత, ధర్మాలతో పునీతం కాలేదు. మత ధర్మాలలో తడవనిదే నీతిబీజం మొలకెత్తదు. అది ఎండిపోయి రాలిపోతుంది. అందువల్లనే నిజమైన నీతి, నిజమైన దర్మంతో సంయోగింపబడాలి - అదిలేనిదే ఇదిలేదు. కనుక "నీతి" మన "ధర్మం"గా రూపొందాలి.

ప్రపంచంలోని అన్ని మతాల నీతి సూత్రాలు దాదాపు ఒక్క విధమైనవే. ప్రవక్తలు అంతా "నీతి" యే "మత ధర్మా"లకు మూలమని తెలియజేశారు. పునాది కదిలితే భవనం కూలుతుంది. నీతిని నష్టపరిస్తే, మత ధర్మాలు ఆధారం లేక నశిస్తాయి.

"నీతి" ని "ధర్మం" అంటే తప్పులేదు. తన ప్రార్థనలో డా. కోయిట్ "నీతిని మించిన దైవము లేదు" అన్నాడు. చంకలో కత్తి పెట్టుకొని దేవుణ్ణి పిలిస్తే వస్తాడా? భగవంతుడున్నాడంటూ, ఆయన ఆదేశించిన నీతిసూత్రాల ననుసరించనివాడు, దేవుని ఆదేశాలైన నీతులన్నీ తూ.చ. తప్పక పాలిస్తూ, తన మంచి పనులతో దేవుని కొలిచి, అతని నామస్మరణ చేయువాడు - వీరిద్దరిలో ఎవరిని సద్ధర్మ నీతిననుసరించిన వాడని అంటాము? ఒక్క క్షణమైనా ఆలోచించకుండా రెండవ వ్యక్తినే ధర్మపరుడు నీతిపరుడు అని అంటాము.

ప్రకరణం-6

ధార్మిక నైతికత లేక నైతికధర్మం

"నైతికత గురించి డార్విన్ అభిప్రాయాలు" అనే మకుటంతో గాంధీజీ ఈ ప్రకరణానికి పరిచయం వ్రాశారు.

(ఈ ప్రకరణ సారాంశాన్ని వివరించే ముందు, డార్విన్ గురించి కొంత చెప్పాలి. గత శతాబ్దిలో గొప్ప వైజ్ఞానిక విశేషాలు కనుగొన్న ఆంగ్లేయుడు డార్విన్. ఆయన స్మరణశక్తి, సూక్ష్మ పరిశీలన అపూర్వమైనవి. చదివి అర్థం చేసుకోవలసిన గ్రంథాలను ఆయన రచించాడు. మానవుని పరిణామ దశలను సాక్ష్యాధారాలతో సిద్ధాంతీకరించాడు. ఒకరకమైన వానరమే మానవుని మూలమని, శరీరాకృతి నిర్మాణంలో అనురూపత ఉందనీ నిరూపించాడు. ఈ సిద్ధాంతానికి నీతిశాస్త్రంతో సంబంధంలేదు. పైన చెప్పిన వైజ్ఞానికాంశాలేకాక, నీతి సూత్రాలకు మానవజాతిపై గల ప్రభావం గురించి కూడా వివరించారు. చాలమంది శాస్త్రజ్ఞులకు డార్విన్ అంటే ఆయన రచనలంటే గురి, నమ్మకం. కనుక ఈ ఆరవ ప్రకరణంలో ఆయన అభిప్రాయాలను గురించి చర్చించడం జరిగింది.)

స్వబుద్ధితో, స్వేచ్ఛగా సరియైన మంచిని, వాయువుచే ఎగురకొట్టబడు మేఘంలా కాకుండా, నిశ్చలంగా నిలబడి ఆచరించుట దొడ్డపద్ధతి.

కాని పరిసరాలు నైజగుణాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయి. మనం స్వతంత్రులం కాము. పరిస్థితులబట్టి సర్దుకుపోవలసి ఉంటుంది. హిమాలయాల శీతల వాతావరణంలో, నచ్చినా, లేకున్నా, శరీరాన్ని వెచ్చగా వుంచేందుకు తగిన దుస్తులను ధరించాలి. విచక్షణతో మెలగాలి.

పరిసరాల ప్రభావం నైతికపథాన్ని చూపిస్తాయా? ఏదీ పట్టించుకోవా? ఈ సందర్భంలో డార్విన్ మహాశయుడు ఏమంటున్నాడు? అనాలోచితంగా, ఆయన పరిసరాలకీ నైతికతకీ దగ్గర సంబంధం వున్నదని నిరూపించాడు. నీతిమార్గంవదలి, శరీర, బుద్ధి బలాలనే ఎన్నుకునేవారు డార్విన్ సిద్ధాంతాలను గమనించాలి. ఆత్మరక్షణ జీవులకు సహజగుణము. జీవనసమరంలో గెలిచిన

వారికి అస్తిత్వం ఉంటుంది. కాని శరీరబలం మీద మాత్రమే అధారపడదు.

ఎలుగుబంటి, దున్నపోతు - వీటితో పోలిస్తే - శరీరబలంలో మనిషి ఓడిపోతాడు. అయితే బుద్ధిబలంతో వాటి కంటె పెద్దయై నిలిచాడు. యుద్ధంలో సమర్థసేనానుల వ్యూహమే విజయాన్ని తెచ్చిపెడుతుంది - సైనికుల సంఖ్య, బలమూ తక్కువైనా ఫరవాలేదు. కనుక బుద్ధిబలం శ్రేష్ఠం.

డార్విన్, శరీరబలం, బుద్ధిబలం కంటె నైతిక బలానికి పెద్దపీట వేస్తాడు. "నైతికత ప్రాణం పోస్తుంది." అంటాడు. బలవంతులే బ్రతికి బట్టకడతారన్నాడు డార్విన్ అని కొందరంటారు. ఇది సత్యంకాదు. చరిత్ర పుటల్లోకి తొంగిచూస్తే అన్యాయం చేసినవాళ్లు అంతమైపోడమే కనిపిస్తుంది. మానవ జాతి మనుగడకు కనీస నైతికత అవసరం. హింస హింసను రెచ్చగొట్టి అంతంచేస్తుంది. దురలవాట్లు లేకుండుట యింకో నైతికతత్త్వము త్రాగుబోతులు ఇంగ్లాడులో నలభై ఏండ్లకు మించి బ్రతకరట. ఆ వ్యసనంలేనివారు ఏడుపదులు చూస్తారట! పవిత్రత మరో నైతిక గుణం. వ్యసనపరులు పిల్లలులేకుండా ఉన్నా ఈసురోమని పిల్లలతో, అల్పాయుష్కులై ఉంటారు. మానసికంగా కూడా వ్యర్థులై జడులై ఉంటారు.

అన్ని జాతుల నైతిక ప్రమాణాలు ఒక్క రీతిగా ఉంటాయి. అండమాన్ వాసులలో మగవాడు శిశుజననమప్పుడు మాత్రమే ఆడుదానిని చేరదీస్తాడట. అటు తర్వాత వదిలివేస్తాడట. ఇది స్వార్థపరతకు పరాకాష్ఠ. అప్పుడు జాతి క్రమంగా లుప్తం అవుతుంది. పశు పక్ష్యాదులు తమ సంతానాన్ని పోదుగుతాయి అంటాడు డార్విన్. అట్టి ఉపకారబుద్ధిలేనినాడు ప్రపంచంలో గడ్డిగాదం తప్ప వేరే జీవులు ఉండవు. మనిషి పశువులకంటె మిన్నయైన స్వార్థరహిత జీవి. తన శక్తిమేరకు - తన సంతతి, తనకుటుంబం, తన జాతి, తన దేశం - వీటికోసం పాటుపడతాడు.

గ్రీకుల మేటిబుద్ధి నైతికరహితమైనపుడు వారు లుప్తమైపోయారు. దేశాలు ధనబలం, సైన్యబలం వల్ల నిలువవు. నైతికబలమే దేశాలను రక్షిస్తుంది. దీనిని తెలుసుకొని నిస్వార్థంగా బ్రతకాలి. అదే నైతికతకు తలమానికము.

★ ★ ★

ప్రకరణం - 7

సమాజధ్యేయం

ఒక్కొక్కప్పుడు సమాజంలో గల సంబంధ బాంధవ్యాలు నైతికతను పెంచుతాయి. నిజమే. న్యాయాధికారికి న్యాయసత్యం బాగా తెలిసినప్పుడు, కోర్టులకు పోయేవారికి తృప్తి కలుగుతుంది. అదే విధంగా ప్రేమ, కరుణ, దానం, దయ మొదలైన గుణాలవ్యక్తీకరణానికి ఇతరులతో సంబంధమే ఆలంబనం. నమ్మకం అనేది పారస్పరికమే కదా. దేశభక్తి గురించి వేరే చెప్పవలెనా? నీతిమార్గపు ఏ అంశమైనా ఆ నీతివంతుడికి మాత్రమే మేలు చేయదు. సత్యం వంటి గుణాలు పూర్తిగా వైయక్తికాలు అని కొందరంటారు. ఇతరులకు వాటితో పనిలేదట. కాని నిజంచెప్పి ఇతరులకు కలిగే హానిని ఆపవచ్చు. అదేరీతిగా అసత్యంతో, మోసంచేసి, ఇంకొకరికి హాని కలిగిస్తామా?

ఒక వ్యక్తి సామాజిక న్యాయాలను, చట్టాలను పట్టించుకోకుండా, అసామాజిక తత్త్వాన్ని అనుసరించినా, అది సమాజానికి హానికరమే. అతడు ఆదర్శజీవికావచ్చు. కాని అట్టి ప్రపంచం ఇంకా ఏర్పడలేదనే విషయం పట్టించుకోకుండా, తన ప్రమాణాలకు నిలవని వాటిని ఎదిరిస్తూ ఉంటాడు. ఇతరులను తన మార్గానికి తెచ్చుకునే నిత్య ప్రయత్నశీలురు ప్రవక్తలు. వారు ప్రపంచాన్ని నడిపిస్తూ ఉంటారు.

స్వార్థపరుడు పశువుకంటె హీనుడు. తన సంతతి, తన జాతి, తన దేశంయొక్క మంచిని పెంచి, ఎదిగి మానవజాతి తన కుటుంబమే అనే స్థాయికి ఎదుగుతాడు. “నా భార్యకుగాని, నా జాతికి గాని కష్టం కలిగితే పట్టించుకుంటాను. తక్కిన వాటి మాట నాకు వద్దు” అనుకుంటే సరికాదు. పొరుగువాడంటే దాక్షిణ్యం లేనిదే, నీతి మార్గానుసరణ సాధ్యమా? అందరికీ పనికివచ్చేదే మంచి. పొరుగువాడికి సాయపడడంకర్తవ్యం. దీనికి ప్రత్యుపకారం కావాలని కోరవద్దు. ఇలాచేస్తే “త్రొక్కిడివల్ల ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతారు” అని అనుకోడం సరికాదు.

అందరూ సమానులే అంటే హోదా, ఉద్యోగం ఒక్కలాంటిది అని కాదు.

ఉన్నతపదవిలో ఉన్నప్పుడు దాని బాధ్యతలు స్వీకరించి, యితరులను ఏచులని తలచకుండా, ఉంటేనే పెద్దరికం నిలబడుతుంది.

దీని ప్రకారం, ఒకదేశం నైతికంగా ఇంకో దేశం మీద "హుకుం చలాయించ"లేదు. అమెరికన్లు ఆదిమ జాతులవారిని తక్కువచూపు చూడరాదు నాగరిక జాతి ఉన్నతికి, తక్కువ అనబడువారే కారణమవుతారు. అదే కొలబద్దతో చూస్తే, రాజు ప్రజాసేవకుడు, అధికారులు ఉన్నది జనులను సంతోషపెట్టడానికి, కష్టపెట్టడానికి కాదు. ప్రజాస్వామ్య రాజ్యంలో స్వార్థం గూడుకట్టుకొని ఉంటే, ఆరాజ్యానికి అభివృద్ధి వుండదు. ధనికులు, బలవంతులు ధనంలేనివారిని, బలహీనుల్ని రక్షించాలి - వారికి సాయపడాలి. అప్పుడు ఆకలిచావులు గాని, అతిధనవంతుల మదాంధతలుగాని ఉండవు. పొరుగువాడు కడుపుకాలి చస్తుంటే, డబ్బు మూటకట్టి ఆనందించడం, ధర్మంకాదు. నీతిమంతుడికి తనతో వచ్చేవారు తక్కువ అనే దిగులు ఉండదు. తన నైతిక ఆదర్శాలకతడే స్వామి, ఫలితాలకుకాదు. అవినీతి ప్రవర్తన వల్ల సమాజానికి హాని కలుగనంతవరకూ, ఎవరూ పట్టించుకోరు. కాని "నీతి"యే "ఆదర్శంగా" గలవాడు, ఆదర్శం నుంచి దిగజారితే "తప్పు" చేసినట్టు భావించడం జరుగుతుంది.

ప్రకరణం - 8

వ్యక్తిగత నైతికత

"నేను దీనికి బాధ్యుణ్ణి". "ఇది నా విధి" అనే ఆలోచన కలిగినప్పుడు ఏదో ఒక అంతశ్శక్తి "ఈ పనిని నీకు అప్పగించడమైంది. జయాపజయాలు నీవే. ప్రపంచంలో ఏ రెండూ ఒక్కలా ఉండవు. నీ ప్రత్యేకవిధినిర్వహణ యితరులకసాధ్యం. ఈ పని నీవు చేయకపోతే, ఆ నష్టం నీకు జమపడుతుంది.' ' అని అన్నట్లు అనిపిస్తుంది

నేనే చేయవలసినది ఏమి? అను ప్రశ్నకు జవాబు - "మనిషిని దేవుడు అని అనకు. మనిషి దేవుడు కాడు కనుక. అయినా దైవ కార్యం నుంచి

వేరు కూడా కాదు" "కనుక దైవకాంతికిరణాలలో నేను ఒక్కడిని అని భావించాలి. దానినే సౌహార్ద్రత అని అంటారు ఇంకొకరు. "పితృభక్తి, భార్య, పిల్లలు - వీరి సంరక్షణ, అన్నదమ్ములను, అక్కచెల్లెళ్లను, స్నేహితులను ఆదుకోడం" అవసరం అని మరికొందరు అంటారు దీనితోబాటు నన్ను నేను గౌరవించాలి. నన్ను గురించి నేను తెలుసుకొననినాడు, వేరు వారి గురించి తెలుసుకొనుట అసాధ్యము. తెలియనివారిని గౌరవించుట ఎలా? పారస్పరిక సంబంధము లేని చోట, యిష్టమున్నట్లు చేయవచ్చునని కొందరు అనుకుంటారు. కాని ఈ భావము తప్పు. ఎవ్వరూ విశృంఖలంగా దేన్నిపడితే దానిని చేయలేరు. చేయకూడదు.

మన ఎడల మన విధి ఏమిటి? మనకు తప్ప వేరొకరికి, తెలియని వ్యక్తిగత అలవాట్లు మన బాధ్యతే. వాటివలన మన వ్యక్తిత్వము ప్రభావితమవుతుంది. అంతేకాదు. ఇతరులపై పడే ఆ అలవాట్ల ప్రభావానికి కూడ మనదే బాధ్యత తన కోరికలను నియంత్రించి, శరీరాన్ని, ఆత్మను పరిశుద్ధంగా ఉంచాలి. ఒకరి అలవాట్లను బట్టి, వారి వ్యక్తిత్వం అర్థమవుతుంది. ఆకలి దప్పికలను తృప్తిపరచడంలో నియమపాలన లేకుంటే, బలహీనులమై చెడ్డపేరు తెచ్చుకుంటాము. ఇంద్రియసుఖాలను పరిహరించకపోతే, ఆ విధంగా ఆరోగ్యవంతమైన శరీరాన్ని బుద్ధిని, మనసును, ఆత్మలను కాపాడుకోకపోతే, విజయం లభ్యంకాదు. నైజత్వాన్ని పవిత్రంగా ఉంచగలిగినపుడు, దానిని ఉపయోగించడం గురించి ఆలోచించాలి. జీవితానికి స్థిరమైన ఆదర్శం ఉండాలి. అదిలేని రోజున, జీవితం చుక్కానిలేని నావయై భ్రమించి దారి తప్పుతుంది. మానవజాతి ఉద్ధరణ ప్రతివాని కర్తవ్యం కావాలి. దైవాన్ని కొలిచి, దర్శించి, చేరుకొనే తీరుయిదే. దేవుని పేరు చెప్పి మోసం చేసేవారు లెక్కకు మిక్కిలిగా ఉన్నారు. చిలుక, దేవుని పలుకులు పలికితే దైవత్వం కలుగుతుందా? మానవ జీవితపు ఉన్నతాదర్శాలను అందుకునే ప్రయత్నం అందరూ చేయాలి. ఈ ధ్యేయంతోనే తల్లి పిల్లలను పెంచాలి. వకీలు తన వృత్తి సాగించాలి. వ్యాపారి తన పని చేసుకోవాలి. శ్రమజీవి

కష్టపడాలి. స్థిరమైన ఆదర్శంతో ముందుకు సాగినవాడు దారితప్పడు నీతిని తప్పితే మానవజాతి ఉద్ధరణ జరగదు.

మనము ఆచరించు ప్రతివిషయం మానవ జాతిని ముందుకు తీసుకుపోతుందా, లేదా అని పరీక్షిస్తూ వుండాలి. వ్యాపారి తాను తనను గాని, ఇతరులను గాని మోసగించడం లేదుకదా అని చూసుకోవాలి. వకీలు,, వైద్యుడు తమకు లభించిన ధన ప్రతిఫలంకంటె అది సమకూర్చే కక్షిదారుడు, రోగి - వీరిని గురించి ఎక్కువగా పట్టించుకోవాలి. పిల్లలను సాకే తల్లి - అనావశ్యకమైన మమత, స్వార్థపూరితమైన లాలింపు లేకుండా వారిని పెంచాలి. పనివారు ఈ దృష్టితోనే తమ విధులను నిర్వర్తించాలి. తనవిధిని సరిగా నిర్వహించని శ్రమజీవి, అనియమిత మార్గాలలో పోయి ధనవంతులైన, న్యాయవాది, వర్తకుడు, వైద్యుడు - వీరికంటె ఉత్తములు కారు. ఇతడు చెల్లుబాటు నాణెము - వారు చెల్లని నాణెములు. వ్యక్తి గత నీతి పరంగా ఏ స్థాయి వాడైన, తన ఆశయాన్ని అందుకోగలడు. ప్రతివాని జీవితమార్గము అతని ప్రాశస్త్యాన్ని నిలబెడుతుందేగాని సమాజంలో అతనికి ఉన్న బూటకస్థాయికాదు. ఎవరినైనా వారి అతరంగ ప్రవృత్తులనుబట్టి గుర్తించాలి, బాహ్య ప్రవర్తనను బట్టికాదు. దానంచేసిన యిద్దరిలో, భిక్షుకుని పీడ వదలించుకునేందుకు దానం చేసినవానికంటె, ఆర్తుని యెడల కారుణ్యంతో మనసారా దానం చేసినవాడు గొప్పవాడు. ఒకవిధంగా ఆలోచిస్తే, మొదటివాడు పాపి. రెండోవాడు నీతిమంతుడు. ఇద్దరూ చేసిన పనిమాత్రం ఒక్కటే.

మనస్ఫూర్తిగా, ద్వేషరహితంగా, ఎవరినీ శోషింపచేయక, శుద్ధమనస్కుడై ఎవడు ఆచరణ శుద్ధి కలిగి ఉంటాడో అతడే ధర్మపరుడు అయి సంతోషంగా ఉంటాడు. అతడే ధనవంతుడనిపించుకుంటాడు. అటువంటి వారికే మానవసేవచేయడం సాధ్యపడుతుంది. తడిగా వున్న అగ్గిపుల్ల నిప్పును ముట్టించగలదా? తాను ధర్మాచరణచేయనివాడు, ఇతరులకు ఏమి బోధించగలడు? నీట మునుగుతున్నవాడు వేరొకనిని మునుగకుండా రక్షించగలడా? మానవసేవ చేయాలని, ధర్మపరుడు ఎవ్వరినీ అడుగడు.

అతనికి సంశయమే కలుగదు. మాధ్యూ ఆర్నాల్డు అన్నట్టు - "శారీరకంగా సంచలనం చూశాను మానసిక నిర్బలత్వం అర్థమైంది. ఆరోగ్యం, జయం. ప్రతిష్ఠ ఉండాలని అన్నాను ఇప్పుడామాట అనను. కారణం - ఈ కానుకలు స్వయంగా లభించాలి వీటి వెనుక ఏమీ వుండకూడదు. అవి మనల్ని పరీక్షించి, గట్టిపరచి, పవిత్రపరచి మనలో వినయశీలతను, దయాగుణాన్ని పెంపొందిస్తాయి.

ఆర్నాల్డు తన మిత్రుడికి ఆరోగ్యం, విజయం, పేరు ఉండాలని కోరాడు అయితే ఆ మిత్రుడి సుఖదుఃఖాలు, పై వరాలమీద ఆధారపడి లేవని తెలుసుకున్నాడు కనుక ఆయన యొక్క ధర్మాచరణ శాశ్వతంగా ఉండాలని కాంక్షించాడు "గొప్పవారి ప్రగతికి మూలం కష్టాలే" అని అన్నాడు ఎమర్సన్ అందరూ గొప్పగా చెప్పుకునే మూలతత్వాలు డబ్బు, దర్పం అయితే వారికి యీ ప్రపంచంలో అవి దుఃఖహేతువులు అవుతాయి అని అన్నాడు నాజిర్ అను ఉర్దూకవి.

ఈ చివరికి

ఒక అభిప్రాయవివరణ

తెలుగుసేత

వేమూరి రాధాకృష్ణమూర్తి

(ఆంగ్ల)అనువాదకుని విజ్ఞప్తి

తమ ఆత్మకధ యందలి ఒక అధ్యాయంలో తనను అపరిమితంగా ప్రభావితం చేసిన, రస్కిన్ రచించిన అన్ టు దిస్ లాస్ట్ అను పుస్తకాన్ని జోహాన్నుబర్గు నుంచి దర్బాన్ వరకు చేసిన రైలు ప్రయాణంలో విడవకుండా తాను చదివానని వ్రాసి "రైలు సాయంత్రానికి దర్బాన్ చేరింది. ఆ రోజు రాత్రి నాకు నిద్రపట్టలేదు. పుస్తకంలో పేర్కొన్న ఆదర్శాల కనుగుణంగా నా జీవితాన్ని మార్చుకోదలిచాను. ఆ పుస్తకాన్ని నేను గుజరీతీలోకి అనువదించాను సర్వోదయ అని దానికి పేరు పెట్టాను" అని గాంధీజీ వ్రాశారు.

ఇప్పుడు ఆ "సర్వోదయ" ఆంగ్లానువాదం వెలువడింది. రస్కిన్ రచించిన పదజాలమంతా సాధ్యమైనంతవరకు అలాగే ఉపయోగించడం జరిగింది. గాంధీజీ అన్ టు దిస్ లాస్ట్ అను పుస్తకం చదివి తాను అవగహన చేసుకున్న విషయాలను క్లుప్తంగా క్రింది విధంగా వివరించారు.

1. సర్వుల క్షేమంలోనే వ్యక్తి క్షేమం యిమిడియున్నది.

2. ఒక న్యాయవాది వృత్తికి ఎంత విలువ వున్నదో, ఒక మంగలివాని వృత్తికి కూడా అంతే విలువవున్నది. అందరికీతమ వృత్తిద్వారా జీవనోపాధి సంపాదించుకునే హక్కు సమానంగా వుండటమే అందుకు కారణం.

3. కార్మికుని జీవితం, కర్షకుని జీవితం చేతి పనివారి జీవితం అన్నీ జీవించయోగ్యమైనవే.

రస్కిన్ తన పుస్తకంలో పేర్కొన్న 4 అధ్యాయాల్ని గురించిన వివరణపై వేరే చెప్పవలసిందేమీలేదు. కాని భారత దేశానికి రాకపూర్వం, దక్షిణాఫ్రికాలో వున్నప్పుడు 1915లో గాంధీజీ "ముగింపు" వ్రాసి అందు చేర్చారు. అది భవిష్యద్వాణిగా రూపుదాల్చింది. పలుకాలాల పాటు భద్రపరుచుకోవలసిన ఆణిముత్యం యీ పుస్తకమందలి చివరి వ్యాసం.

వి.జి.డి.

2007, భద్రవేది.5.

(ద్వితీయముద్రణ)

ఇది నా ఆంగ్లానువాదానికిద్వితీయ ముద్రణ. ఇందు క్రియాశబ్దాలలో కొద్ది మార్పు చేయడం జరిగింది. నా కోరిక ప్రకారం నా మిత్రుడు శ్రీ వేరియర్ ఎల్విన్ నాఆంగ్లానువాదాన్ని చదివి దయతో సూచించిన మార్పులు మాత్రమే అవి.

వి.జి.డి.

వసంత పంచమి. 2012

భూమిక

పాశ్చాత్యదేశాల ప్రజలల్లో అధికసంఖ్యాకులు సాధారణంగా జీవితంలో సుఖసంతోషాల్ని అనుభవించడమే తమ కర్తవ్యమని అనుకుంటారు. ఆర్థిక సంపద, భౌతిక సుఖాలే సుఖసంతోషాలకు సాధనాలని భావిస్తూ వుంటారు. యీ సుఖసౌఖ్యాలు పొందడంకోసం నీతినిజాయితీలు త్యజించవలసి వచ్చినా పట్టించుకోరు. వారు ఆశించేది సుఖసౌఖ్యాలు. కొద్దిమంది జనాన్ని వదలివేయవలసి వచ్చినా సరే లక్ష్యాన్ని సాధించడంలో తప్పులేదని వారు భావిస్తూ వుంటారు. ఇలాంటి ఆలోచనల్ని, వాటివల్ల కలిగే ఫలితాల్ని, వాటి పరిణామాల్ని పాశ్చాత్యుల ముఖాల్లో చూడవచ్చు.

నిజానికి యీ భావం సరికాదు. పాశ్చాత్యదేశాలకు చెందిన కొందరు విజ్ఞులు సూచించినట్లు, శారీరక సుఖసౌఖ్యాలకోసం ఆర్థిక పుష్టికోసం కృషి చేయడం, నీతి నియామాలను లెక్కపెట్టకపోవడం దైవనిర్ణయానికి విరుద్ధం.అలాంటి విజ్ఞుల్లో రస్కిన్ మహాశయుడు ఒకరు. వారు నైతిక విలువల్ని పాటిస్తేనే మనిషి సంతోషంగా జీవించగలడని తన రచన "అన్ టు దిస్ లాస్ట్"లో తన అభిప్రాయం వెల్లడించారు

భారతదేశంలో నివసించే మనం యిప్పుడు పాశ్చాత్యదేశాల్ని అనుకరించడానికి అలవాటుపడ్డాం. పాశ్చాత్యదేశాలయందలి మంచిని అనురించవలసిందే. కాని అక్కడి ప్రమాణాలు బాగాలేవు అని చెప్పకతప్పదు. కనుక చెడు విషయాల్ని తిరస్కరించాలి. ఇది అందరూ అంగీకరించే విషయం.

దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయులు కడు దయనీయ స్థితిలోకి నెట్టివేయబడ్డారు. ధనవంతులు కావాలనే కాంక్షతో మనం విదేశాలకు వెళతాము. త్వరగా ధనవంతులు కావాలనే తపనలో బడి మనం నైతిక విలువల్ని మరిచిపోతాం. భగవంతుడు మనంచేసే పనుల్ని గమనిస్తున్నాడను విషయం కూడా మరిచిపోతాం. స్వార్థం మన శక్తినంతటినీ ఆవరిస్తుంది. అది మంచి చెడుల మధ్యనగల తేడాను విడమరిచి చూచే శక్తిని సైతం పోగొట్టి

మనల్ని నిస్తేజపరుస్తుంది. తత్ఫలితంగా విదేశాల్లో నివసిస్తూ ఫలితం ఏమీ సాధించలేకపోవడమేగాక, మనం మనశక్తి సామర్థ్యాలను సైతం పోగొట్టుకుంటాం. విదేశాలలో వుంటూ లాభం పొందలేము. ప్రపంచమందలి మతాలన్నింటియందు నైతిక విలువలు, నీతి నియమాలు చాలాముఖ్యం అవి వాటి అంతర్భాగాలుగా వున్నాయి మన సాధారణ జ్ఞానవిజ్ఞానాలు కూడా నైతిక నియమాల్ని పాటించాలని స్పష్టంగా చెబుతాయి. వాటిని సాధించి రస్కిన్ తన వ్యాసాల్లో సూచించినవిధంగా మనంసంతోషం పొందవచ్చు.

సోక్రటిస్, ప్లేటోస్ అపాలజీ అను గ్రంథంలో మానవుల కర్తవ్యాలను గురించి కొన్ని భావాలు వెల్లడించారు. వారు చెప్పిన ప్రకారం తాను మంచిగా నడుచుకున్నారు. రస్కిన్‌గారి "అన్ టు దిస్‌లాస్ట్" సోక్రటీస్‌గారి భావాలకు విస్తరణ రూపమని నేను భావిస్తున్నాను. వివిధ రంగాలకు, వివిధ పంథాలకు చెందిన మనుష్యులు, ఆచరణయందు యీ భావాలను ఎలా అమలు చేయాలో, ఆ ప్రకారం ఎలా నడుచుకోవాలో సూచించారు. ఇది అన్ టు దిస్ లాస్ట్"కు అనువాదం కాదు. దాన్ని గురించి ఒక అభిప్రాయ వివరణ మాత్రమే.

భారతీయులకు అనువాదం అంతగా ఉపయోగపడదు. పుస్తకం పేరుకూడా అనువాదంలో సర్వోదయం (సర్వజనుల శ్రేయస్సు) అని పెట్టడం జరిగింది. రస్కిన్ తన పుస్తకంలో కాంక్షించింది కూడా యిదే.

వ్యాసం - 1

సత్యానికి మూలాధారాలు

మానవ జగత్తును వివిధ దశల్లో భ్రమింపచేసిన విషయాల్లో గొప్పది నమ్మదగిన విషయాల్లో చిన్నది ఆధునిక ఆర్థిక శాస్త్రం ఈ శాస్త్రం సమాజమందలి అనోన్యతల్ని మానవుడు లెక్కచేయనవసరంలేదని, తనకు అనుకూలమైన కార్యక్రమాల్ని తాను నిర్ణయించుకోవచ్చునని తెలుపుతున్నది. హేతురహిత విషయాల వలెనే రాజకీయ ఆర్థిక స్థితి కూడా ఒక విషయాన్ని ఆధారంగా కలిగి వుంటుంది. ఆర్థికశాస్త్రవేత్త, సమాజంలో పరస్పర విశ్వాసాలు, మానవ ప్రవృత్తుల్లో హఠాత్తుగా సంచలనం సృష్టిస్తూ వుంటాయని అంటాడు. అత్యాశ, ప్రగతి పొందాలనే కాంక్ష రెండూ మనిషిలో వుండే స్థిరమైన ప్రవృత్తులు. వీటిని అలా వుంచుదాం. డబ్బును ఉత్పత్తి చేయునట్టి యంత్రంగా మనిషిని భావించి ఎక్కువ సంపదను సముపార్జించునట్లు చేయుటకు కార్మిక చట్టాలకు సంబంధించిన కొనుగోలు అమ్మకపు నియమాలద్వారా వీలున్నదో లేదో పరిశీలిద్దాం. ఈ చట్టాలు ఒకసారి నిర్ధారించబడిన తరువాత ప్రతి వ్యక్తీ తనకిష్టమొచ్చిన సంచలనం కలిగించే విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టవచ్చు.

ప్రయోగాలు సాగిస్తూ అందుకు ఉపయోగించే అంశాలు మొదటివాటి లాగానే వుంటే, ఆ ప్రయోగ విధానం తార్కికంగా వుంటుంది. చలనంలో వున్న ఒక వస్తువు స్థిర అస్థిరశక్తులచే ప్రభావితం అవుతుందని భావిద్దాం. దానిచలన మార్గాన్ని నిర్ధారించడానికి ముందు దాన్ని నిరంతరం స్థిరమైన పరిస్థితులతో పరీక్షించాలి, తరువాత దానిలో వచ్చు తేడాలకు గల కారణాల్ని నిర్ధారించాలి. అయితే సమాజంలో ఒడిదుడుకుల్ని సృష్టించే కారకాలు, చలనం లేనివి కావు. అవి పరీక్షించబడు జీవియొక్క స్థూలరూపాన్నే మార్చివేస్తాయి. అవి గణాంక శాస్త్ర పద్ధతిలో పనిచేయవు. రసాయినిక సిద్ధాంతాన్ని అనుసరిస్తాయి. దానితో గతంలో గల మన విజ్ఞానం మనకందని పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి.

విజ్ఞానం అనగా సైన్సు శాస్త్ర నియమాల్ని అంగీకరిస్తే, దాని చివరి ఫలితాల్ని సందేహించవలసిన అవసరం వుండదు. వాటియెడ నాకు కొంచెమైనా అభిరుచిలేదు. అందుకు కారణం వున్నది. మనిషికి అస్థిపంజరం లేదు అని చెప్పే వ్యాయామ శాస్త్రాన్ని నమ్మే వారిలో నేనూ ఒకణ్ణి కావాల్సి వస్తుంది. అట్టి నమ్మకంతో యితరులకు చూపవలసిన వస్తువుల్ని ముద్దలుగా చేసి దొర్లించడం, రొట్టెల్లా పలుచగా చేసి దాన్ని తట్టడం, తీగలా చేసి లాగడం, మొదలగు పనులు చేయాల్సివస్తుంది. ఇలా చేశాక పిల్లల అస్థిపంజరాల్ని యధాస్థానంలో వుంచడానికి, వారి శరీరాల్ని రకరకాల ఇబ్బందులకు గురి చేయవలసివస్తుంది. వాదన బాగానేవున్నా, ఫలితాలు సత్యాలైనా ఆచరణలో సౌలభ్యం వుండదు. ఆధునిక రాజకీయ ఆర్థిక స్థితిని దీనికి ఉదాహరణగా పేర్కొనవచ్చు అది ఒక మనిషికి ఒక శరీరం వుందని గుర్తిస్తుందేకాని, అందులో ఆత్మవున్నదను విషయాన్ని గుర్తించదు. అందువల్ల అది రూపొందించే సూత్రాల్ని ఆత్మప్రధానమైన మనిషికి ఎలా అనువర్తింప చేయడం?

రాజకీయ ఆర్థిక శాస్త్రం ఒక విజ్ఞాన శాస్త్రం కానేకాదు. కార్మికులు సమ్మెకుదిగినప్పుడు అది నిష్ప్రయోజనకరమని తెలుస్తుంది. యజమానులు ఒక విధంగా భావిస్తే, పనిచేయు కార్మికులు మరో విధంగా భావిస్తారు. ఏ రాజకీయ శాస్త్రం వారిని ఒకటి చేయలేదు. తరువాత మధ్యవర్తులు బయలుదేరుతారు. యజమానుల శ్రేయస్సు, కార్మికల శ్రేయస్సులో వుందని చెప్పడానికి వృధా ప్రయత్నం చేస్తారు. నిజానికి వ్యక్తులు విరోధులైనంత మాత్రాన వారి భావాలు కూడా ఒక దానికొకటి విరుద్ధంగా వుంటాయని సదా బావించకూడదు. ఉదాహరణకు ఇంట్లో ఒక రొట్టెముక్క వున్నదనుకోండి. తల్లికి, పిల్లలకి ఆకలివేస్తూ వుంటే వారియిష్టాయిష్టాలు ఒకటిగా వుండవుకదా! తల్లి ఆ రొట్టె ముక్కను తినివేస్తే పిల్లలు దాన్ని కావాలని అంటారు. పిల్లలు దాన్నితినివేస్తే తల్లి ఆకలితోనే పనికి వెళ్లవలసివస్తుంది. అయినప్పటికి వారి మధ్య వైరుధ్యం వున్నదని, వారు రొట్టెముక్క కోసం పోట్లాడుకుంటారని, తల్లి బలవంతురాలు కనుక రొట్టెను తీసుకొని తినివేస్తుందని అనగలమా? అలాగే ఇద్దరువ్యక్తుల అభిరుచులు వేరువేరుగా వున్నంత మాత్రాన వారు

ఒకరినొకరు శతృత్వంతో చూచుకుంటారనీ, హింస ద్వారానో లేక మోసం చేసియో లాభం పొందచూస్తారని అనుకోవడం సరియేనా?

ఎలుకలు, పందులు ప్రభావితం అయ్యే నీతి నియమాలకంటే, వేరే నైతిక విలువల చేత మనిషి స్పందన పొందలేడు అని అనుకున్నా కూడా, సామాన్యంగా యజమాని, కార్మికుల అభిరుచులు ఒకటేనని చెప్పడం కష్టం. అలాగే వారి అభిరుచుల్లో వైరుధ్యం వుంటుందనీ చెప్పలేము. అయితే వారి అభిరుచులు వేరువేరుగా వున్న, సమయాన్ని, సందర్భాన్ని బట్టి పని సక్రమంగా చేయడం ఇద్దరి శ్రేయస్సుకు అవసరం. అలాగే ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువులకు న్యాయమైన ధరను సంపాదించడం కూడా అవసరమే. వచ్చిన లాభాల పంపిణీలో ఒకరికి లాభం, మరొకరికి నష్టం చేకూరవచ్చు. చేకూరకపోవచ్చు. నిజానికి కార్మికునికి స్వల్పవేతనం యిచ్చి, అతణ్ణి రోగగ్రస్తుణ్ణి చేసి వదలడం లేక నిస్సహాయస్థితిలో అతణ్ణి వుంచడం యజమానికి శ్రేయస్కరం కాదు. అలాగే అందరికీ ఉదారంగా ఎక్కువ వేతనాలివ్వడానికి యజమాని దగ్గరగల డబ్బు చాలకపోతే, కార్మికులకు ఎక్కువ వేతనాలివ్వడం కూడా కార్మికులకు శ్రేయస్కరంకాదు. యంత్రాల చక్రాలు సవ్యంగా నడపలేనంత బీదతనంలో కంపెనీ వున్నప్పుడు పనివాళ్లు అధికవేతనాల్ని ఆశించకూడదు. అందువల్ల సమయం, సందర్భాన్నిబట్టి ఇరువురికీ అనుకూలంగా నియమావళిని తయారు చేసుకోవాలనుకోవడం కూడా సరికాదు. అట్టి ప్రయత్నాలు విపలం అవుతాయి. అందువల్ల మనిషి యొక్క ప్రతిచర్య అవసరాల్నిబట్టి జరుగకూడదని, న్యాయాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని జరగాలని మనుష్యులు సృష్టించిన దేవుని ఆశయం.

అందువల్ల దేవుడు అవసరాన్ని నిర్ణయించే ప్రతి ప్రయత్నాన్నివిఫలం చేస్తూవుంటాడు. తను చేసే ప్రతి పనికి ఫలితం ఏమిటో ఎవ్వరికీ తెలియదు. కాని ఏది న్యాయబద్ధమో, ఏది న్యాయబద్ధం కాదో ప్రతి మనిషికి తెలుస్తుంది.

మంచి చర్యఏది? అదిఎలా సంభవం? అను విషయం తెలియకపోయినా, న్యాయబద్ధమైన చర్యకు పరిణామం ఉత్తమంగా వుంటుందనునది అందరికీ తెలిసిన విషయమే.

న్యాయం అను శబ్దంలో వాత్సల్యం కూడా ఇమిడి ఉన్నదని నా అభిప్రాయం. వాత్సల్య మన్నది ఒక వ్యక్తి మరొకరిపట్ల చూపవలసిన ప్రవృత్తి. యజమాని, కార్మికుల మధ్య వుండవలసిన సత్సంబంధాలన్నీ వాత్సల్యం మీదనే ఆధారపడివుంటాయి.

ఉదాహరణకు ఒక ఇంటి పనివాడి విషయం చూద్దాం. ఇంటి యజమాని ఒక పనివాణ్ణి పెట్టుకుంటాడు. అతడికి కొంత పైకం యివ్వడానికి అంగీకరిస్తాడు. అందుకు బదులుగా అతడిచేత బాగా పనిచేయించుకుంటాడు. తన పనివాణ్ణి సోమరిగా వుండనీయడు వాడికి పుష్టికరమైన తిండి పెట్టడు. నివసించడానికి వీలులేని ప్రదేశంలో అతణ్ణి వుంచుతాడు.

పనిలో మాత్రం ఊపిరి ఆడనీయడు. యజమాని చేసింది సరికాదంటామా? ఆ యజమాని న్యాయాన్ని ధిక్కరించాడని అంటామా? మరి పనివాడిచేత పూర్తి పని చేస్తానని మాట •తీసుకున్నాడు గదా! ఆ ప్రకారంఅతడి సేవలందుకుంటూ వున్నాడని చెప్పవచ్చు. ఆ యజమాని ప్రక్కన వుంటున్న వాళ్లు కూడా తమ పనివాళ్ల విషయమై అలాగే ప్రవర్తిస్తూ వుంటారు. యజమాని తాను కూడా అలాగే ప్రవర్తిస్తున్నానని అనుకుంటారు. ఆఁ ఊఁ అని అంటే ఇంతకంటే మెరుగైన చోట ఉద్యోగం దొరికితే పనివాడు వెళ్లవచ్చునని అంటాడు.

ఈ పద్ధతివ పనివాడి చేత ఎక్కువ పని చేయించవచ్చని లేక రాబట్టవచ్చని, అందువల్ల సమాజానికి అధికలాభం చేకూరుతుందని, అలాగే సమాజం ద్వారా పనివాడు లాభం పొందుతాడని ఆర్థిక శాస్త్ర నిపుణులు భావిస్తారు.

ఇది సరియైన పద్ధతా? వాస్తవ పరిస్థితి తద్భిన్నంగా వుంటుంది. పనిచేసేవాడు సదా పనిచేస్తూనే వుండాలని అంటే అతడు ఒక యంత్రమై వుండాలన్నమాట. యంత్రాన్ని ఉత్తేజపరచడానికి నీటి ఆవిరియో లేక అయస్కాంతమో లేక అలాంటిది ఏదో మరోశక్తియో అవసరం. కాని మనిషి చేత ఆ విధఃగా పనిచేయించాలంటే ఆత్మోత్తేజం అవసరం. ఆత్మోత్తేజం కలిగితే మనిషి బాగా పనిచేయగలుగుతాడు. ఎక్కువ జీతం యిచ్చి గాని

లేక ఒత్తిడి చేసిగాని మనిషి అనే యంత్రంతో ఎక్కువపని చేయించలేము. అందుకు సరియైన ఇంధనం ప్రేమ, వాత్సల్యాలే. వాటిని ఉపయోగిస్తే మనిషి యొక్క ఆత్మశక్తి పెరుగుతుంది. ఆ ఆత్మోత్తేజంతో మనిషి చేత అధికంగా పని చేయించవచ్చు. అయితే ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు యీవిషయం అంగీకరిస్తారా? ఆత్మశక్తి యొక్క విశిష్టతను అంగీకరిస్తే, వారి యోచనా విధానం తప్పు అని నిర్ధారణ అవుతుంది కదా!

యజమాని శక్తివంతుడు, తెలివైనవాడు, అయితే భౌతికంగా ఒత్తిడి చేసి పనివాళ్ళచేత ఎక్కువగా పని చేయించవచ్చు. యజమాని సోమరియై, బలహీనుడైతే పనివాళ్లచేత కొంతపనినే, అందులోనూ నిజాయితీ లేనిదాన్ని మాత్రమే చేయించవచ్చు. ఈ విషయంలో అంతర్జాతీయంగా అంగీకరించిన విషయం ఒకటి వున్నది యజమాని, పనివాళ్లు యిద్దరికీ కావలసినంత శక్తి, తెలివి వుందనుకుంటే, వారి ద్వారా లభించే ఫలితం అధికంగా వుండాలని అనుకుంటే, వారిద్దరి మధ్య ద్వేషానికి తావు వుండకూడదు, ప్రేమాభిమానాలకే తావువుండాలనేది అందరూ అంగీకరించిన విషయం.

మరో విషయం. ఇందు కూడా సత్యం వున్నది .స్వేచ్ఛ యిచ్చామనుకోండి, అప్పుడు అది దుర్వినియోగం అవుతుంది. దయ చూపామనుకోండి అప్పుడు అది కృతఘ్నతగా మారుతుంది. దయ చూపిస్తే ఆ పనివాడు అవిశ్వాసాన్ని ప్రదర్శిస్తాడు. నిర్దయగా ప్రతీకారం తీర్చుకోడానికి సిద్ధపడతాడు. ఉదాత్తంగా వ్యవహరించే యజమానిపట్ల నిజాయతీ లేనివాడుగాను, అన్యాయంగా వ్యవహరించే యజమానిపట ప్రమాదకారిగాను వ్యవహరిస్తాడు.

అందువల్ల ఏ విషయంలోనైనా, ఎవ్వరి విషయంలోనైనా స్వార్థరహితంగా వ్యవహరిస్తే, అది శక్తివంతమైన సత్ఫలితాల్ని యివ్వగలదు. నేను ప్రేమ, వాత్సల్యాలను కేవలం మాటల రూపంలోకాక, ఉత్తేజకరశక్తిగా పరిగణిస్తాను, ఈ శక్తి వివరణకు స్పష్టీకరణకు అందుబాటులో వుండదు. సాధారణ ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తల లెక్కల్ని, అంచనాల్ని తారుమారు చేస్తుంది. నిజానికి ఆర్థిక శాస్త్రానికి సంబంధించిన ఉత్తేజకరమైన యితరశక్తుల్ని తిరస్కరించినప్పుడే

ప్రేమ, వాత్సల్యాలు శక్తివంతమైన ఉత్తేజం కలిగించే అజేయశక్తులుగా రూపొందుతాయి.

తన పట్లపనివాడు కృతజ్ఞతతో ప్రవర్తించాలని భావించి యజమాని అతణ్ణి దయతోచూస్తే అతడు దానికి ఎలాటి విలువ యివ్వడు ఎంత విలువ యివ్వాలని అనుకుంటాడో అంతే యిస్తాడు పనివాడినుంచి ఏ విధమైన ఆర్థిక ప్రతిఫలాన్ని ఆశించకుండా అతణ్ణి దయతో చూస్తే అతడు యాజమాని యొక్క ఆర్థిక అవసరాల్ని తీరుస్తాడు. తన ప్రాణాల్ని ఎక్కడైనా కాపాడుకోవాలి అని తలంచినవాడు వాటిని పోగొట్టుకుంటాడు. పోగొట్టుకున్నవాడు దాన్ని తిరిగి పొందగలుగుతాడు.

యజమానికి, పనివాడికిమధ్య వుండే సంబంధానికి మంచి ఉదాహరణగా, సైన్యాధిపతికి, సైనికుడికి మధ్య వుండే సంబంధాన్ని పేర్కొనవచ్చు.

సైన్యాధిపతి తన కెలాంటి యిబ్బంది కలుగరాదని, తన సైనికదళం అత్యంత శక్తివంతమైనదై యుండాలని భావించి క్రమశిక్షణా నియమావళిని అమలు చేయదలిస్తే, అట్టి స్వార్థచింతనవల్ల తన క్రింది వారిలో శక్తిని నింపలేడు. అలాగాక తన క్రింది వారితో మంచి సంబంధాల్ని నేరుగా స్థాపించుకొని, వారి శ్రేయస్సు గురించి శ్రద్ధగా యోచిస్తూ, వారి ప్రాణాలపట్ల విలువ చూపిస్తూ వుంటే అతడి సైనిక దళం అతిశక్తివంతం అవుతుంది.

సైన్యాధిపతిపై ఆతని దళమందలి సైనికులకు కలుగు నమ్మకం వల్ల ప్రేమాభిమానాలవల్ల, యితర మార్గాలలో సాధ్యపడని రీతిన పని జరుగుతుంది. సైనికుల సంఖ్య అధికంగా వుంటే యీ సూత్రం యింకా బాగా పనిచేస్తుంది. అయితే అప్పుడప్పుడు సైన్యాధిపతిపై అయిష్టంగా వున్నప్పటికీ, అతని సైనికులు చేసిన దాడులు విజయం సాధించవచ్చు. కాని సామాన్యంగా యుద్ధంలో విజయం ఎప్పుడూ సైనికులకు తమ సైన్యాధిపతిపై ప్రేమ వున్నప్పుడే లభిస్తూ వుంటుంది. అట్టి ప్రేమ లేనప్పుడు లభించడం కష్టం అని గ్రహించాలి.

దారిదోపిడి చేయడానికి కొందరు మనుష్యులు కలిసి ముఠాగా ఏర్పడుతారు. (గతంలో దారిదోపిడి దొంగలు అలాగే ఉండేవారు.) వారు పరస్పరం ప్రేమ

వాత్సల్యాలతో ముడిపడివుంటారు. తమ నాయకుడి ప్రాణాలు కాపాడడానికి, ఆ మురాయందలి ప్రతిఒక్కడూ తన ప్రాణాల్ని అర్పించడానికి సిద్ధంగా వుంటాడు. కాని ఏదో అవసరం వుండి యిలా ప్రోగైన వారిలో అలాంటి ఉద్వేగాలు వుండవు. వారిలో ఎవ్వరూతమ నాయకుడి ప్రాణరక్షణకోసం తమ ప్రాణాల్ని త్యాగం చేయడానికి సిద్ధపడరు. ఉద్యోగిగాని లేక సైనికుడుగాని నిర్ధారించబడిన జీతానికి, నిర్ధారించబడిన కాలానికి నియమింపబడతాడు. కాని పనివాళ్లు యజమాని యొక్క అవసరాన్నిబట్టి తరతమ భేదాలతో జీతాలు నిర్ణయించబడి నియమించబడతారు.

వ్యాపార అవసరాల్నిబట్టి అతడు ఆ ఉద్యోగాన్నుంచి ఎప్పుడైనా తొలిగించబడవచ్చు. అట్టి యిబ్బంది తప్పదు.అట్టి పరిస్థితుల్లో ప్రేమాభిమానాలకు తావువుండదు. అందు వైషమ్యాలు పెచ్చరిల్లేందుకు అవకాశం వుంటుంది. ఈ విషయంలో రెండు సంగతులు మనం యోచించాలి.

1. కార్మికుల అవసరాన్ని బట్టి గిరాకీని బట్టి వారికిచ్చు వేతనాల రేటుమీరకుండా చట్టబద్ధం చేయుటకు వీలువున్నదా? వుంటే ఎంతకాలం అలా చేయవచ్చు.
2. వెనుకటి కాలపు పాత కుటుంబంలోని పనివానివలె లేక హఠాత్తుగా దాడిచేయు సైనికశాఖయందలి సైనికుడి వలె, వారు పనిచేయువ్యవస్థ యందు వారికి అభిరుచి కల్గించుటకు వారి సంఖ్యను పెంచకుండా లేక తగ్గించకుండా (ఏ వ్యాపారంలోనైనా సరే) నిర్ణీత వేతనాలపై పని వాళ్లను నియమించిపోషించుటకు వీలువున్నదా?వుంటే ఎంతకాలం?

మానవుని తప్పిదాల చరిత్రలో ఆశ్చర్యం కలిగించే మరోవిషయం ఒకటి వున్నది. కార్మికుల గిరాకీతో పాటు వారివేతనాల రేటు మార్చకుండా నియమనిబంధనల్ని రూపొందించుటకు వీలులేదని ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు చెపుతారు.

మన ప్రధానమంత్రిని వేలంపాటలో మనంఅమ్మివేస్తామా? జబ్బుగా వున్నప్పుడు ఒక గిన్నీ తక్కువగా పుచ్చుకునే వైద్యునికోసం మనంవెతుకుతూ కూర్చుంటామా? తగాదా పెట్టుకోవాలని కాంక్షించి ఆరు పెన్నీలను నాలుగుకు,

ఎనిమిది పెన్నీలను ఆరుకు తగ్గించమని తగాదా పెట్టుకుంటామా? వర్షంలో తడుస్తూ ఒక మైలు దూరం యాత్ర చేయుటకు ఆరు పెన్నీలకన్నా తక్కువ కిరాయితీసుకునే బండివాడు కావాలని తెగ తిరుగుతామా?

మంచి కృషి చేసినవారికి అప్పుడూ, యిప్పుడూ, ఎప్పుడూ కూడా తేడాలేకుండా ఒకే పరిమాణంలో డబ్బు చెల్లించాలి. అయితే మరోప్రశ్న. మంచిగా పనిచేసే వారికీ, చెడుగా పనిచేసేవారికీ సమానవేతనం యివ్వవలసిందేనా అనునదే ఆ ప్రశ్న. ఇవ్వవలసిందే అని అందుకు సమాధానం. మతబోధకులు (ఆత్మపై పనిచేయువారు) మంచివారైనా, చెడువారైనా సంతృప్తిగా సమాన రుసుం చెల్లిస్తూవుంటారుగదా! ఇల్లు నిర్మించే కార్మికులకు మంచి పనివారైనా, చెడ్డపనివారైనా సంతృప్తిగా సమానవేతనాలు యింకా ఎక్కువగా కూడా చెల్లిస్తూ వుంటారుగదా! అని పై ప్రశ్నకు సమాధానం లభిస్తూ వుంటుంది.

కాని నేను ఆ విధంగా యోచించను. నా వైద్యుల్ని వారి యోగ్యత మరియు స్థాయినిబట్టి విచక్షణా జ్ఞానాన్ని ఉపయోగించి ఎన్నుకుంటాను. మీరు కూడా అదేవిధంగా తాపీ పనివారిని ఎన్నుకోవచ్చు. ఎన్నుకోబడటమే మంచి పనివారికి బహుమతి అన్నమాట. మంచి కృషికి మంచి మర్యాద యిచ్చువిధానం, నిర్ధారించబడిన రేటు ప్రకారం వేతనాలివ్వడమే. అయితే యిలా చేయడంవల్ల మంచిపనివారికి పని లభ్యమైతే, పనిచేయనివారికి పనిదొరకదు. వారు నిరుద్యోగులవుతారు. సరిగా పనిచేయనివారిని అర్థవేతనాలపై పనికి నియమించడం, వారిని మంచిపనివారి స్థానం ఆక్రమించమనడం లేకపోటీ కల్పించి తక్కువ డబ్బుకు వారి చేత బలవంతంగా పనిచేయించడం పూర్తిగా తప్పు పద్ధతి.

కార్మికులందరికీ సమానమైన వేతనాలు యివ్వడం ప్రథమ లక్ష్యం కావాలి. ఆ లక్ష్యసాధనకు మార్గం కనుగొనాలి. రెండవలక్ష్యం నిర్ణీతమైన తరగని, పెరగని సంఖ్యలో పనివాళ్లను పోషించడం. అప్పుడు వారు ఉత్పత్తి చేసే వస్తువుల ధరల్ని లెక్కలోకి తీసుకోకూడదు.

కార్మికుని ఉద్యోగం నిరంతరం కొనసాగుతుందనే హామీ లేనుండా,

అప్పుడప్పుడు మధ్యమధ్యన వారికి విరామం కల్పిస్తూ వుంటే, అప్పుడు అట్టి కార్మికుని జీతం బాగా పెరిగిపోతుంది. ఉద్యోగం మధ్యలో పోకుండా కొనసాగుతుందంటే కార్మికుడు జీతంతక్కువే అయినా తీసుకుంటాడు. దీర్ఘకాలం పాటు కొనసాగే క్రమబద్ధమైన ఉద్యోగం యజమానికీ, కార్మికునికీ ఇద్దరికీ మంచిది. అయితే యజమానికి ఎక్కువ లాభాలు రాకపోవచ్చు. అతడు తెగింపు చేయకపోవచ్చు స్వేచ్ఛగా ధనార్జన చేయుటకు ప్రయత్నం చేయకపోవచ్చు సైనికుడు తన సైన్యాధికారికోసం ప్రాణాలు అర్పించడానికి సిద్ధంగా వుంటాడు. కావున ఆతణ్ణి సాధారణ కార్మికునికంటే మిన్నగా గౌరవిస్తారు. నిజానికి సైనికుని కర్తవ్యం యితరుల్ని చంపడం కాదు. ఇతరుల రక్షణకోసం చంపబడటం. సైనికుడు దేశ సేవకు తన ప్రాణాలు సమర్పిస్తాడు కాబట్టి ప్రపంచం సైనికుణ్ణి గౌరవిస్తుంది.

మనం న్యాయవాదికి, వైద్యునికి, మత గురువుకు ఎంతో గౌరవం యిస్తాం. వారు చేసే ఆత్మత్యాగంపై ఆ గౌరవం ఆదారపడివుంటుంది. న్యాయాధిపతిస్థానంలో వున్న న్యాయవాది సైతం ఏది ఏమైనా న్యాయంగా తీర్పు యివ్వడానికి శ్రమపడతాడు. ఇబ్బందులు కలిగినా వైద్యుడు తన రోగులికి అతి శ్రద్ధగా చికిత్స చేయప్రయత్నిస్తాడు అలాగే మత గురువు తన శిష్యవర్గాన్ని మంచిమార్గాన నడిపించుటకు ప్రయత్నిస్తాడు.

పైన పేర్కొన్న వైజ్ఞానికుల వృత్తుల్లో పనిచేసే ప్రతిభావంతులు, ప్రజల దృష్టిలో, పెద్దవ్యాపారసంస్థల అధినేతలకన్నా గౌరవింపతగినవారు. వ్యాపారస్తులు ప్రధానంగా తమ స్వార్థం కోసమే పనిచేస్తారని ప్రజలు భావిస్తారు. సమాజానికి వ్యాపారస్తుని పని అవసరమైనదే. కాని అతడి వ్యాపారానికి వెనుక వున్న లక్ష్యం పూర్తిగా అతడి స్వలాభమే. వ్యాపారస్తుడు వ్యాపారంలో వచ్చిన ఆదాయంలో అధిక భాగం తాను తీసుకొని కొద్దిభాగం మిగిలితే దాన్ని వినియోగదారులకు వదులుతాడు. (యిదిప్రజల అభిప్రాయం) యీ సూత్రాన్ని వ్యాపారస్తులపై అమలు చేస్తూ, చట్టరీత్యా అది అతడు అనుసరించవలసిన కార్యక్రమమని సిఫారసు చేస్తూ, ప్రజలు కూడా దానికి అనుకూలంగా నడచుకుంటారు. వస్తువులు కొనుగోలు చేసేవారు ధరలు తక్కువగా

వుండాలని భావిస్తారు. అమ్మకం చేసేవారు కొనుగోలుదారుల్ని మోసం చేయాలని చూస్తారు ఇది ప్రపంచమందంతట జరిగే వ్యవహారమని, చట్టబద్ధమని చెబుతూ, సామాన్యంగా ప్రజలు వ్యాపారస్థుణ్ణి దూషిస్తూ వుంటారు మానవుల్లో అధమస్తుడని అతనిపై ముద్రవేస్తూ వుంటారు.

ఇది సరికాదు. ప్రజలు యీ పద్ధతిని మానుకోవాలి స్వార్థంలేకుండా చేసే వ్యాపారాన్ని గురించి తెలుసుకోవాలి. ఇప్పుడు ప్రజలు అనుకుంటున్న వ్యాపారం నిజమైన వ్యాపారం కాదని, అది మోసంతో కూడినదని ప్రజలు గ్రహించాలి యుద్ధాలు జరిగినప్పుడు అప్పుడప్పుడు వ్యక్తిగత నష్టాలు తప్పక జరుగుతూవుంటాయి. విధి నిర్వహిస్తున్నప్పుడు ఆరు పెన్నీలు పోవచ్చు. ప్రాణాలు కూడా పోవచ్చు. వ్యాపారరంగం, బోధనారంగం కావచ్చు. అమరత్వానికి దారితీయవచ్చు. వ్యాపారం శౌర్య సాహసాలకు, యుద్ధానికి కూడా కేంద్రం కావచ్చు.

ప్రతి నాగరిక దేశంలోను అయిదు వృత్తులుంటాయి

1. దేశరక్షణకు సైనిక వృత్తి.
2. బోధనకు మత బోధకవృత్తి.
3. ఆరోగ్యరక్షణకు వైద్యవృత్తి.
4. న్యాయ రక్షణకు న్యాయవాదవృత్తి.
5. జనానికి వస్తు సంపదను అందజేయుటకు వ్యాపారవృత్తి.

పై వృత్తులవారు తమవృత్తి నిర్వహణలో అవసరమైనప్పుడు చనిపోవడానికి సైతం సిద్ధంగా వుండాలి. తానెప్పుడు చనిపోవలసివస్తుందో మనిషికి తెలియనట్లే తాను జీవించడం ఎలా అను విషయం కూడా మనిషికి తెలియదు.

జాగ్రత్తగా పరిశీలించిచూస్తే వ్యాపారస్థుడి విధ్యుక్తధర్మం దేశానికి అవసరమైన వస్తువుల్ని అందజేయడమని తేలుతుంది. మతగురువు కర్తవ్యం ఉపకారవేతనం పొందుతూ బోధచేయడం అలాగే వ్యాపారస్థుని విధి కూడా స్పష్టమే. ఇలా విధినిర్వహణకు వేతనం తీసుకోవడం తప్పుకాదు. అయితే అది విధి నిర్వహణచేస్తూ జీవితం గడపడానికి తీసుకునే వేతనం మాత్రమే గాని అదే జీవితలక్ష్యం కాదు. కారాదు. వైద్యుని విషయం కూడా యింతే. వ్యాపారస్థుడు,

మతబోధకుడు, వైద్యుడు ముగ్గురూ డబ్బు యిచ్చినా యివ్వకున్నా తమ విద్యుక్త ధర్మాన్ని నిర్వహించక తప్పదు నిర్వహించాలి. రుసుముకు విద్యుక్తదర్మానికి సంబంధం వుండకూడదు రుసుము యివ్వకపోయినా వైద్యుడు వైద్యం చేయాలి. మతబోధకుడు బోధచేయాలి వ్యాపారస్థుడు సరుకుల్ని సరఫరా చేయాలి. అంటే వ్యాపారస్థుడు తన వక్తి యుక్తులన్నింటిని వినియోగించి మంచి వస్తువుల్ని సేకరించి అందుబాటులో వుంచాలన్నమాట అవసరమైనచోట వాటిని వీలైనంత సరసమైన ధరకు అమ్ముటకు పంపిణీ చేయాలన్నమాట

ఏ వస్తువును ఉత్పత్తి చేయాలన్నా అందుకు సంస్థలు, వ్యక్తులు, కార్మికులు అవసరం. సైన్యాధిపతికన్నా, మతగురువుకన్నా, వ్యాపారి తన వ్యాపారంలో పనిచేయు కార్మికులకు నేరుగా అధిపతి అవుతాడు అందువల్ల వారి జీవిత విధానాల్ని తీర్చిదిద్దే బాధ్యత అతడిపై పడుతుంది శుచిగా వుండే, మంచి వస్తువుల్ని తయారుచేసే బాధ్యతతో బాటు తన దగ్గర ఆ రంగంలో పనిచేసే ఉద్యోగుల మంచిచెడులను సరిదిద్దుతూ వారి చేత పనిచేయించే బాధ్యత కూడా వ్యాపారస్థుడి పై పడుతుంది ఈ రెండు విధుల్ని నిర్వహించుటకు వ్యాపారస్థుడు అవసరమైన ఉత్తమ మేధస్సును, సహనశక్తిని, దయను, సర్దుబాటు చేసుకోగల సౌమ్యాన్ని సమకూర్చుకొని తద్వారా శక్తి సామర్థ్యాల్ని ఉపయోగిస్తాడు. సైనికుడు, వైద్యుడు తమ విధుల నిర్వహణలో లీనమై అవసరమైతే ప్రాణాల్ని సైతం అర్పించుటకు సిద్ధంగా వుండునట్లు, వ్యాపారస్థుడు కూడా అందుకు సిద్ధంగా వుంటాడు

రెండు ప్రధాన విషయాల్ని అతడు పాటించాలి. 1. తన దిన చర్య కార్యక్రమాల్ని సరిగా నిర్వహించాలి. 2. తన కార్యక్రమాల ఆచరణలో నిజాయితీగాను, నిష్కళంకంగాను వ్యవహరించాలి. అతడి కార్యక్రమాల్లో తప్పు జరుగకూడదు. తాను సరఫరా చేసే వస్తువుల్లో కల్తీకి, తక్కువరకం వస్తువులకు తావు యీయకూడదు. హెచ్చు కధరలకు వాటిని అమ్మేందుకు అనుమతించకూడదు. ఈ ధర్మాల్ని పాటిస్తున్నప్పుడు కలిగే కష్టనష్టాల్ని నిర్భయంగా ఎదుర్కొనేందుకు, పేదరికం అనుభవించవలసివచ్చినా దాన్ని అనుభవించేదుకు సిద్దంగా వుండాలి.

తాను నియమించిన ఉద్యోగులమీద అజమాయిషీ జరుపు అధికారం వ్యాపారస్థుడికి అప్పగించబడింది. వ్యాపారసంస్థలో చేరే యువకుడు తన ఇంటి ప్రభావానికి దూరం అవుతాడు. అందువల్ల అతడి యజమానియే అతడికి తండ్రికావాలి. వాస్తవానికి అతడికి తగిన సలహాలిచ్చేతండ్రి అందుబాటులో వుండడు. అందువల్ల యజమాని తన దగ్గర పనిచేస్తున్న ఉద్యోగులకు తండ్రిగా రూపొందాలి. ఆ విధంగా వ్యవహరిస్తున్నానా లేదా అని అతడు తననుతాను ప్రశ్నించుకుంటూ వుండాలి

ఒక నావికాధికారి తన యుద్ధ నౌకలో తన కుమారుణ్ణి ఒక నావికుడిగా నియమించాడని అనుకుందాం. తన కుమారుణ్ణి తాను ఎలా చూచుకుంటాడో, మిగతా ఉద్యోగస్థులందర్నీ అలాగే చూచుకోవాలి. అలాగే ఒక కర్మాగారంలో యజమాని తన కుమారుణ్ణి ఒక సామాన్య కార్మికుడి స్థానంలో నియమించవలసి వచ్చిందనుకుందాం. అప్పుడు తన కుమారునితో అతడు ఎలా వ్యవహరిస్తాడో మిగతా కార్మికులతో కూడా అతడు అలాగే వ్యవహరించాలి. నియమావళి ఒక్కటే ఆర్థికశాస్త్రంలో మంచి ఫలితాన్ని అందించగల ఆచరణయోగ్యమైన సూత్రం. సముద్రంలో ఓడ మునిగిపోతున్నప్పుడు దాన్ని విడిచిపెట్టే చివరివాడు కెప్టెన్ చివరి రొట్టెముక్కను అతడు పుచ్చుకుంటాడు. అలాగే వ్యాపారంలో క్లిష్ట పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు యజమాని వ్యవహరించాలి. తన పనివారితో కలిసి అతడు బాధలు అనుభవించాలి. నావ అధికారి ఓడ మునిగి పోతున్నప్పుడు, సైన్యాధికారి యుద్ధరంగంలోను తమ కుమారుని కోసం ఎలా త్యాగం చేస్తాడో వ్యాపారస్థుడు కూడా తన కార్మికుల కోసం అలాగే త్యాగం చేయాలి.

ఏమిటిదంతా అని వింతగా తోచవచ్చు. కాని యిందు క్రొత్తదనం ఏమీ లేదు. ఇదే నిజమైన చిరకాల కర్తవ్య విధి. చిరకాలం మనగలిగినది, ఆచరణయోగ్యమైనది కూడా. మిగిలిన సిద్ధాంతాలు, విధానాలు జాతీయ జీవనంలో ప్రగతి సాధించుటకు ఉపయోగపడవు. ఇప్పుడు మనం గడుపుతున్న జాతీయ జీవనం, కొద్దిమంది మేధావులు అంగీకరించకపోయినా, గట్టి

నమ్మకంతో లక్షలాది ప్రజలకు బోధించబడుతూ ఆర్థిక సూత్రాల ద్వారా నడుపబడుతున్నది. ఆ సూత్రాలను అంగీకరించకపోతే వినాశనానికి మార్గం ఏర్పడుతుంది. వినాశనానికి దాంతీసే పద్ధతుల్ని, స్వరూపాన్ని కొనసాగిస్తూ మరో వ్యాసంలో నా వాదాన్ని కొనసాగిస్తాను

★ ★ ★

వ్యాసం - 2

సంపద - ప్రవాహనాళికలు

మొదటివ్యాసంలో పేర్కొన్న సమస్యలకు సాధారణ ఆర్థిక శాస్త్రజ్ఞుడు యిచ్చే సమాధానం ఎలా వుంటుందో చూద్దాం

సామాజిక మమతలు పెంచుకోవడం వల్ల కొన్ని సాధారణ లాభాలు పొందవచ్చునన్న మాట నిజమే. కాని ఆర్థికశాస్త్రవేత్తలు ఆ లాభాల్ని లెక్కలోకి తీసుకోరు మన శాస్త్రం ధనవంతులగుటకు అనువగుశాస్త్రం ఇంతవరకు యీ శాస్త్రం నమ్మతగినది కాకపోయినా, ఆచరణలోను, అనుభవంలోను శక్తివంతమై కూర్చున్నది. యీ శాస్త్ర సూత్రాలు అనుసరించు వ్యక్తులు ధనవంతులు అవుతున్నారు ఆ సూత్రాల్ని పాటించనివారు బీదవాళ్లవుతున్నారు. ఈ శాస్త్ర నియమావళిని అనుసరించి యూరప్ యందలి పెట్టుబడిదారులు సంపదను సంపాదించారు. కూడబెట్టారు. ఇప్పటివరకు సాధించిన స్థితికి వెనుకగల శక్తిని ఎదురించుటకు ప్రయత్నించడం వల్ల ప్రయోజనంలేదు. వ్యాపారంలో వున్న ప్రతివ్యక్తికి అనుభవంద్వారా ధనం ఎలా సంపాదించాలో, ఎలా నష్టపడాలో తెలుసు.

వ్యాపారస్థులు నిజంగా డబ్బు చేసుకుంటారు. అయితే వాళ్లు మంచి పద్ధతులద్వారా డబ్బు చేసుకుంటున్నారా, ఆ డబ్బు సంపాదన దేశక్షేమానికి ఉపయోగపడుతున్నదా అను విషయం మాత్రం వారికి తెలియదు. ధనవంతుడు అన్న శబ్దానికి అర్థం ఏమిటో కూడావారికి తెలియదు. కనీసం దాని అర్థమన్నా తెలిసి యుంటే ఆ శబ్దం తారతమ్యం గలది అని గ్రహించగలుగుతారు.

దానికి ఎదురుగార బీదవాడు అను శబ్దం వుంటుంది ఈ రెండు శబ్దాలు ఒకటి ఉత్తరమైతే మరొకటి దక్షిణం మనుష్యులు శాస్త్రీయ సూత్రాల్ని ఉపయోగిస్తే ప్రతివాడు ధనవంతుడు కావచ్చునని విజ్ఞప్తి వ్రాస్తారు. విద్యుచ్ఛక్తిలా ధనంకూడా ఒక శక్తి దాని యందు అనేక అసమానతలు వుంటాయి అది లేమి అనేతత్వంద్వారా పనిచేస్తుంది. నీ జేబులో గల గిన్నీకి గల శక్తి నీ ప్రక్కవాడి జేబులో గిన్నీ లేకపోవడంమీద ఆధారపడివుంటుంది అది అతడికి అవసరంలేకపోతే నీకూ దాని అవసరం వుండదు. దాని శక్తి తరతమ భేదాలపై ఆధారపడి వుంటుంది. సాధారణవ్యాపారదృక్పథం గల ఆర్థికశాస్త్రవేత్త దృష్టిలో నిన్ను ధనవంతుణ్ణి చేయగల కళ ఏమిటి అని అంటే నీ పొరుగువాణ్ణి పేదవాడుగా వుంచడమే అని సమాధానం వస్తుంది నేను పాఠకుల్ని రెండు ఆర్థిక పద్ధతులు అనగా "రాజకీయ" మరియు "ఆర్థిక" పద్ధతుల మధ్య గల తేడాను బాగా అర్థంచేసుకోమని, వాటిని దేనితో చేర్చాలో తెలుసుకోమని కోరతాను.

ఖాళీగా వున్న స్థలంలో, అనుకున్న సమయంలో ఉపయోగపడే లేక విలాస వస్తువుల్ని ఉత్పత్తిచేసి, భద్రపరిచి పంపిణీ చేయడాన్ని రాజకీయ ఆర్థిక విధానం అని అనవచ్చు. సరియైన సమయంలో తన పంటను కోత కోయురైతు, మంచి సున్నంతో కలిపి యిటుకల్ని సరిగ్గా అమర్చి యిల్లు కట్టే తాపీవాడు, తనవంట గదిలో ఎలాంటి దానినీ వృధా చేయకుండా తన ముంగిట్లో వున్న కర్ర సామగ్రిని అతి జాగ్రత్తగా కాపాడుకొనే గృహిణి; నిజానికి రాజకీయ ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలే వీరు ఏ దేశస్థులో ఆ దేశ సంక్షేమాన్ని, సంపదను మరింత పెంచుతూ వుంటారు.

కాని వ్యాపార ఆర్థిక విధానం కొద్దిమంది చేతుల్లో సంపద అంతా ప్రోగవడాన్ని సూచిస్తుంది. ఆ సంపదవారికి న్యాయ సమ్మతంగానే అయినా, బలప్రయోగంద్వారా యితరుల శ్రమపై అధికారం పొందుటకు వీలు కల్గిస్తుంది. అలాంటి సంపదకల్గించే ప్రతిచర్య ఒక వైపున అప్పు, పేదరికంగా మారితే మరోవైపున సంపదగా మారుతుంది.

ఈనాటి నాగరిక దేశాల మనుష్యుల భావనలో సంపద అంటే పైన

తెలిపిన వ్యాపార సంపదను తమకుగల గుర్రాల్ని, గృహాల్ని, పొలాల్ని, వాటి వల్ల వచ్చే ఆదాయాన్నిబట్టి లెక్క గడతారు అంతేగాని ఆ డబ్బుతో ఎన్ని గుర్రాలు, ఎన్ని గృహాలు, ఎన్ని పొలాలు కొనుటకు వీలగునో లెక్క గట్టరు

నిజమైన సంపద కలిగిన వానికి దానితోపాటుతన పనివారిమీద, వారి కార్మికశక్తిమీద అధికారం వుంటేనే తప్ప ప్రయోజనంవుండదు ఒక వ్యక్తికి తన వ్యవసాయ క్షేత్రంలో సారవంతమైన భూములు, బంగారు ఖనిజాలు, గొప్ప పశుసంపద, ఇళ్లు, తోటలు, గిడ్డంగులు అన్నీ వున్నాయనుకోండి. ఇన్ని వున్నా అతడికి సేవకులుగాని, పనివారుగాని దొరకలేదనుకోండి అప్పుడేం చేయాలి అనునది ప్రశ్న అతడికి పనివాళ్లు దొరకాలంటే అతడి యిరుగుపొరుగువారు పేదవారైయుండాలన్నమాట అతడి బంగారం లేక అతడి ధాన్యం వాళ్లకు అవసరమై యుండాలి అప్పుడు అతడికి సేవకులు దొరుకుతారు. బంగారం, ధాన్యం రెండూ ఎవరికీ అవసరం లేదనుకోండి అప్పుడు అతడికి సేవకులు దొరకరు. ఎంత ధనం దగ్గర వున్నా తనరొట్టె తానె తయారుచేసుకోవాల్సి వస్తుంది. తన దుస్తులుతాను తయారుచేసుకోవాల్సి వస్తుంది. తన భూమిని తానే దున్నుకోవాల్సి వస్తుంది. తన పశువుల్ని తానే మేపుకోవాల్సివస్తుంది అంటే బంగారం మరియు ధాన్యంవల్ల అతడికి లభించే ప్రయోజనం ఏముంటుంది? అతడి గిడ్డంగి యందలి వస్తువులు అలాగే వుండి మురిగి పోతాయి. వాటినన్నింటిని అతడు ఉపయోగించుకోలేడు. మనిషి తినే దానికంటే మించి అతడు ఎక్కువతినలేడు! ధరించే దుస్తులకు మించి ఎక్కువ ధరించలేడు! సాధారణ సౌకర్యాలు పొందాలన్నా శ్రమపడక తప్పదు. ధనికుడైయుండికూడా సామాన్య కార్మికుడి వలె జీవితం అతడు గడుపవలసివస్తుంది.

దురాశాపరుడైన మనిషి కొంత పొగడ్తతో యిలాంటి సంపదను, వాటి నియమానుసారం పొందుతాడు. సంపద వుందంటే అతడునిజంగా కోరేది యితర మనుష్యులపై అధికారమే. కొద్దిలో చెప్పాలంటే మన లాభానికి ఒక సేవకుని లేక వ్యాపారస్థుని లేక ఒక కళాకారుని సేవల్ని ఉపయోగించుకునే అధికారం పొందడమే.

ఈ సంపద యొక్క శక్తి ఎవరిమీద అధికారం చలాయిస్తుందో వారి పేదరికాన్ని బట్టి కొంత అటూ యిటూ సరియైన పేదరికం పాళ్లలో వుంటుంది దాన్ని మనవైపు త్రిప్పిచూద్దాం మనలాగా కొందరు ధనవంతులు వున్నారని అనుకుందాం. అరుదుగా లభ్యమయ్యే ఒక వస్తువునకు మనం ఎంత డబ్బు యివ్వగలమో, వారూ అంత డబ్బు యివ్వగలరని అనుకుందాం అట్టివారెందరు వుంటారో వారిమీద మన సంపద, శక్తి ఆధారపడి వుంటుంది. ఒక బీద సంగీత విద్వాంసుడు వున్నాడనుకోండి అతడు స్వల్పంగా సొమ్ము పుచ్చుకొని పాడుటకు సిద్ధపడతాడు అయితే యిక్కడ ఒక్క విషయం గమనించాలి. డబ్బిచ్చి పాడించుకునేవాడు ఒకడుంటేనే ఆ గాయకుడు తక్కువ సొమ్ము తీసుకుంటాడు. ఇద్దరు ముగ్గురు అట్టి వారుంటే, అతడు ఎక్కువ డబ్బు యిచ్చిన వారికే పాడుతాడన్నమాట. కావున సాధారణ పరిజ్ఞానం ప్రకారం ధనవంతుడయ్యే కళ అంతా మనంతట మనం డబ్బు ప్రోగుచేసుకోవడమే కాక, మన యిరుగుపొరుగువారు మనకంటే తక్కువ సంపద కలిగినవారుగా వుండుటకు పన్నాగంపన్నాలి. నిజం చెప్పాలంటే మనకు అనుకూలంగా ఇరువురి మధ్య ఎక్కువ అసమానత్వాన్ని సృష్టించాలన్న మాట.

ఆర్థిక శాస్త్ర విషయంలో ప్రచారంలో వున్న పలు తప్పుడు నమ్మకాల వెనుక వున్న కారణాలలో ఆర్థిక అసమానతలు లాభదాయకం అనే దుడుకుతో కూడిన హేతురహితమైన నమ్మకం ఒకటి వున్నది. ఈ నమ్మకం అది సాధించే పద్ధతి మీద ఆధారపడి వుంటుంది. ఏ ప్రయోజనానికి ఆ పద్ధతిని అవలంభించాలన్నది రెండవది. అన్యాయంగా నెలకొల్పబడిన అసమానతలు వున్నా దేశాల్ని, అవి స్థాపించబడినప్పుడే దెబ్బతీశాయి. కాని న్యాయపరంగా నెలకొన్న అసమానతలు ఆ దేశాలకు అవి రూపొందినప్పుడే లాభదాయకం అయ్యాయి. ఉత్తమ కారణాలకు ఉపయోగిస్తేఅవి మరింతగా సహాయపడతాయి.

దేశంలో సంపదను వ్యాప్తం చేయడం శరీరంలో రక్తప్రసారణను పోలియుంటుంది. శరీరంలో రక్త ప్రసారంవ్యాయామం వల్ల లేక సంతోషకరమైన

ఉద్వేగంవల్ల జరుగుతుంది. మరోరకమైన శక్తి ప్రసారం జ్వరంవల్ల లేక అవమానంవల్ల జరుగుతుంది. మొదటి దానిలో శరీర మంతా తేజస్సు పొంది చైతన్యవంతం అవుతుంది. రెండవ దానిలో శరీరం క్రుంగి కృశించిపోతుంది. రక్తం గడ్డ కట్టిన శరీరాన్ని అది దెబ్బతీసినట్లే ఎవ్వరికీ ఉపయోగపడని సంపద దేశ వైభవాన్ని దెబ్బతీస్తుంది

ఇద్దరు నావికులు ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోయి ఒక నిర్జన తీరంమీద పడిపోయారు. అక్కడ నీరు వుండిపోవలసి వచ్చింది సొంత కృషిపై ఆధారపడి వరుసగా పలు సంవత్సరాలు తమ్ము తాము పోషించుకోవలసి వచ్చింది వారు తమ ఆరోగ్యం కాపాడుకుంటూ పరస్పరం సహకరించుకుంటూ విరామం లేకుండా కృషి చేశారు. నివసించడానికి ఒక యిల్లు కట్టుకున్నారు. కొద్దికాలానికి వ్యవసాయం చేసుకునేందుకు కొంత వ్యవసాయ క్షేత్రం సంపాదించుకోవచ్చు. భవిష్యత్తుకు కావాల్సిన సరుకులు నిల్వ చేసుకోవచ్చు ఇవన్నీ వారి నిజమైన ఆస్తులు కావు. సంపద మాత్రమే. వారిద్దరూ సమానంగా కష్టపడి వుంటే వారిలో ప్రతివాడు సమానభాగం పొందుటకు హక్కుకలిగి వుంటాడు. రాజకీయంగా వారి ఆర్థికస్థితి, తమ సంపదను కాపాడుకోవడంపైన, న్యాయంగా పంచుకోవడంపైన ఆధారపడివుంటుంది.

కొంత కాలం తరువాత బహుశ వారిలో ఒకరు లేక మరొకరు యీ ఉమ్మడి వ్యవసాయక్షేత్ర ఫలితాలపై అసంతృప్తి చెందవచ్చు దానివల్ల వారు ఆ భూమిని సమంగా విభజించుకోవచ్చు. ఎవరిపొలంలో వారు పనిచేసుకుంటూ బ్రతకవచ్చు. అంగీకారం కుదిరిన తరువాత వారిలో ఒకరు జబ్బు పడతాడనుకుందాం. అతడి పొలంలో అవసరమైనప్పుడు అనగా విత్తులు నాటేటప్పుడు, లేక కోతకోసేటప్పుడు అతడు పనిచేయలేక పోతాడనుకుందాం. అలాంటప్పుడుఅతడు రెండోవాణ్ణి తన పొలంలో కూడా తనకోసం గింజలు నాటమని, లేక కోత కోయమని సాధారణంగా కోరవలసివస్తుంది.

అప్పుడు అతడి సహచరుడు "నేను నీకు యీ పనిచేసిపెడతాను. నాకు అవసరమైనప్పుడు నీవు యిందుకు బదులుగా పనిచేసిపెట్టాలి" అని కోరతాడు. నేను ఎన్ని గంటలు నీ పొలంలో పనిచేస్తానో, అన్ని గంటలు

అవసరమైనప్పుడు నా పొలంలో పనిచేస్తానని వాగ్దానం చేస్తూ కాగితం వ్రాసి యిమ్మని కోరతాడు అది కూడా నేను కోరినప్పుడు, అవసరమైనప్పుడు నీవు పనిచేయగలిగినప్పుడు చేయాలి అని కోరతాడు.

కష్టపడలేని వాడి జబ్బు తగ్గలేదని అనుకుందాం. అనేక కారణాలవల్ల చాలా కాలంపాటు అతడికి పరుల సాయం అవసరం అవుతుంది

అయితే అతడు ప్రతిసారి తన సహచరుడు కోరిన ప్రకారం వాగ్ధానం చేస్తూ కాగితం వ్రాసి యిస్తూనే వుంటాడు.

అశక్తుడైన వాడు కోలుకొని పనిచేయడం ప్రారంభిస్తే యిరువురి పరిస్థితి ఎలా వుంటుంది?

వారి వాస్తవ పరిస్థితిని పరిశీలిస్తే, వారు వుండవలసిన స్థితికన్నా, అంటే విరామ సమయంలో జబ్బుపడిన మనిషి కష్టపడి ఎంత ఉత్పత్తి చేయగలిగి యుంటాడో, అంత కొరత ఏర్పడింది గనుక వాళ్లు పేదవాళ్లు అయినారు, అతడి స్నేహితుని అవసరం పెరిగింది కనుక ఎక్కువ శక్తిని వినియోగించి కృషి చేయాల్సి వస్తుంది. అయితే అతడి సమయం చాలా వరకు తగ్గింది కనుక అతని భూమికూడా దెబ్బతిని వుంటుంది. ఇద్దరి సమైక్య సంపద, ఆరోగ్యంగా వుండి బాగా కష్టపడియుంటే ఎంత పెరిగివుంటుందో, అంతకన్నా యిప్పుడు తరిగి తగ్గిపోయివుండవచ్చు. వారిమధ్య పరస్పరం వుండవలసిన సంబంధాలు కూడా విస్తృతంగా మార్పు చెందుతాయి. జబ్బుపడిన మనిషి తన శ్రమశక్తిని కొద్ది సంవత్సరాల దాకా తాకట్టుపెట్టడమే గాక తన సొంత సరుకుల్ని కూడా వ్యయం చేసి వుంటాడు. అందువల్ల కొంతకాలం మరొకడిపై ఆహారం కోసం ఆధారపడవలసి వస్తుంది. అందుకు తాను మరింత శ్రమను తాకట్టుపెట్టిగాని బదులు తీర్చలేడు.

ఈ వ్రాతపూర్వకమైన వాగ్ధానాలన్నీ అమలు చేయతగ్గవి అనుకుందాం. అప్పుడు యింతవరకు తన సహచరుడి కోసం పనిచేసినవాడు, యిద్దరి పనులు తానే చేశాడు కనుక యిప్పుడు విశ్రాంతి తీసుకోవచ్చు. తన కాలాన్ని సోమరిగా గడపవచ్చు. తన సహచరుణ్ణి ముందుచేసిన వాగ్దానాలు నెరవేర్చమని బలవంతం చేయవచ్చు. తాను అందించిన ఆహారానికి గాను నిరంకుశంగా

ఒక మొత్తాన్ని నిర్ణయించి దాన్ని తీర్చమని, ముందు ముందు మరింత శ్రమ చేయమని వాగ్దానాలు చేయించుకోవచ్చు

అయితే యీ ఏర్పాటు నందు (సామాన్యంగా చూస్తే) ఎలాంటి అన్యాయం కనబడదు. యీ పరిస్థితిలో ఆ తీరానికి యింకోవ్యక్తి వచ్చి చేరాడనుకుందాం. అతడు వీళ్లద్దరిలో ఒకడు వ్యాపార రీత్యా ధనవంతుడుగా వుండటం, మరొకడు బీదవాడుగా వుండటం గమనిస్తాడు మరో ఆశ్చర్యకరమైన విషయాన్ని అతడు గుర్తిస్తాడు ఇద్దరిలో ఒకడు తన రోజుల్ని సోమరితనంగా గడుపుతూవుంటే మరొకరు యిద్దరికోసం కష్టపడుతూ, భవిష్యత్తులోనైనా స్వేచ్ఛను పొందగలనన్న ఆశతో చాలా మితంగా జీవిస్తూ వుంటాడు ఈ వివరమంతా అతడు తెలుసుకుంటాడన్నమాట

నేను యిక్కడ పాఠకుల్ని ఒక్క విషయం ప్రత్యేకించి గుర్తించమని కోరుతున్నాను ఇతరుల శ్రమపై ఆధిపత్యం గల వ్యాపార సంపదని వ్యక్తి దగ్గరగల నిజమైన సంపదతో పోలిస్తే రాజకీయంగా తరుగుదల కనబడుతుంది.

సాధారణ వ్యాపారానికి సంబంధించిన మరో ఉదాహరణ చూద్దాం ఇద్దరికి బదులు ముగ్గురు ఒక చిన్న చోట నివాసం ఏర్పాటు చేసుకున్నారని అనుకుందాం. వారి ముగ్గురి వ్యవసాయ క్షేత్రాలు ఒకదాని కొకటి దూరంగా వున్నందువల్ల వారు విడిపోవలసి వచ్చింది వారి వారి భూముల్లో వారు వేరువేరు పంటల్ని పండిస్తారు. ఒకరు పండించిన పంట మరొకరికి అవసరం అవుతుంది. మూడోవ్యక్తి ముగ్గురి సమయాన్ని పొదుపు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక పొలాన్నుంచి మరో పొలానికి పంటల్ని మార్పిడి చేయడాన్ని పర్యవేక్షిస్తూ వుంటాడు. అలా చేయడానికి మార్పిడి చేసిన పంటలో కొంతభాగం అతడు తీసుకుంటాడు

ఇలా మార్పిడి చేయువాడు ఒకరికి మరొకరికి సకాలంలో కావలసిన సామగ్రిని అందజేస్తే రైతులిద్దరి కార్యక్రమాలు లాభదాయకం అవుతాయి. అప్పుడు ఆ చిన్న ప్రదేశంలో పండించే పంటల్లో, సంపదలో మంచి ఫలితాలు వచ్చే అవకాశం వుంటుంది. మధ్యవర్తిద్వారా తప్ప రైతులిద్దరి మధ్య పరస్పరం కలయికకు వీలులేదనుకుందాం. కొంత కాలం తరువాత మార్పిడి

కోసం అతడికి యిచ్చిన వస్తువుల్ని ఒక వైపున, అత్యవసరమైన పరిస్థితులు ఏర్పడేంతవరకు మరో వైపున వాటిని అతడు తన దగ్గరే వుంచుకుంటాడని అనుకుందాము ఆ తరువాత యిబ్బందిలో వున్న రైతునుండి ఆ వస్తువులకు బదులుగా యితర వస్తువుల్ని గుంజుకుంటాడు. ఇలా అతడు యిద్దరి వ్యవసాయక్షేత్రాలయందలి ఎక్కువ శాతం మిగులు పంటను (సరియైన పద్ధతిలోనే) తన స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు. చివరికి కరువు పరిస్థితులున్న సంవత్సరంలో రెండు వ్యవసాయ క్షేత్రాల్ని తానే కొనివేసి, అటు తరావాత యిద్దరు రైతుల్ని అప్పటినుంచి పనివాళ్లుగాను, సేవకులుగాను నియమించుకోవచ్చు ఆధునిక రాజకీయ ఆర్థిక శాస్త్రసూత్రాల ప్రకారం సంపాదించిన సంపద అలాగే వుంటుంది. కాని ఒక్క విషయం మాత్రం స్పష్టం. దేశ సంపద లేక ఆ ముగ్గురు వ్యక్తులు ఒక సమాజం అని అనుకుంటే వారి సామూహిక సంపద, న్యాయంగా సంపాదించిన వ్యాపారి యొక్క సంపదకంటే తక్కువగా వుంటుంది. రైతులిరువురి కార్యకలాపాలు కుంటుబడతాయి. వారికి అవసరమైన వస్తువులు సమయానికి అందనందున, వారు కనీసం జీవనం సాగించడమే కష్టమై యిక్కట్లు పడవలసి వచ్చి వారి ధైర్యం లోపించి నందున, వారి కృషి ఫలితాలు తగ్గుముకం పడతాయి. వ్యాపారి సేకరించిన వస్తువుల విలువ అతని దగ్గర నిజాయితీతో వున్న వాటితో సమానం కానేరదు, అతడు నిజాయితీగా వుంటే అతడి ఖజానాయే గాక, రైతుల ఖజానాలు కూడా నిండి వుంటాయి.

ఇక్కడ గమనించవలసిన విషయం ఒకటి వున్నది. జాతీయ సంపదను, దానివల్ల కలిగే లాభాలను గౌవరించడమేగాక, అవి న్యాయం చుట్టూ స్థిరపడివుంటాయని గుర్తించాలి. సంపాదించిన మొత్తం దాన్ని సూచించే రేఖాగణితంపై ఎలా ఆధారపడివుంటుందో, అలాగే సంపాదన యొక్క నిజమైన విలువ- దానితో ముడిపడి యుండే నైతిక విధానంపై ఆధారపడివుంటుంది.

వ్యాపార సంపాదనలో ఆర్జించిన[1] సంపద ఒక వైపున లాభసాటి పరిశ్రమల్ని, పురోగమన శక్తుల్ని, ఉత్పత్తి పద్ధతుల్ని సూచించినా, మరో వైపున

అది భౌతిక భోగవస్తువుల్ని, దయలేని నిరంకుశత్వాన్ని, వినాశనకరమైన తప్పుడు మార్గాల్ని సూచిస్తుంది. ఇది సంపదయొక్క లక్షణం. ధనవంతుడు కావాలనుకుంటే వాటిని త్యజించవచ్చు అవి సంపదయొక్క భౌతిక లక్షణాలు. అవి డబ్బు యొక్క విలువలను, ప్రాముఖ్యతను హెచ్చిస్తూ తగ్గిస్తూ వుంటాయి. ఒక మొత్తం డబ్బుతో మరోమొత్తాన్ని సృష్టించవచ్చు. అయితే అట్టి చర్య పదిరెట్లు హెచ్చువినాశనానికి హేతువు అవుతుంది. తప్పుడు పనులు చేస్తూ, నైతిక ఆధారాలు లేక పోయినా ధనసముపార్జనకు సూచనలు చేయవచ్చు అని చెప్పే ముసుగు మనుష్యుల మాటలకు విలువ వుండదు. వాళ్ల మాటలు నిర్లక్ష్యానికి గురి అవుతాయి. ఆధునిక వ్యాపారదృక్పథం ప్రకారం "ధరసరసంగా వుంటే విపణి వీధిని కొను ధర అధికంగా వున్నచోట అమ్ము" అను సూత్రం ప్రచారంలో వున్నది. ఇది అవమానకరమైన సూత్రం. మానవుని చరిత్రలో యిటువంటిది మరొకటి కానరాదు. ఇప్పుడు వున్న ఆర్థిక పరిస్థితుల్లో యీసూత్రమే అమలులో వున్నది. ధర సరసంగా వున్న దుకాణంలో కొను అనుసూత్రాన్ని చూద్దాం. అసలు దుకాణంలో ధర ఎందుకు సరసమైంది? ఇల్లు కాలిపోయిందనుకోండి. తరువాత ఆ ఇంటి వాసాల బొగ్గు సరసధరకు లభ్యమవుతుంది. భూకంపం వచ్చాక వీధిలో ఇటుకలు సరసధరకు లభించవచ్చు. అంతమాత్రాన అగ్నిప్రమాదం, భూకంపం దేశానికి లాభదాయకం అవుతాయా? ధర ఎక్కువగా వున్న చోట అమ్ము అనునది మరో సూత్రం నీ రొట్టెల్ని నీవు యీనాడు మంచి ధరకు అమ్మావు. అయితే నీవు రొట్టెల్ని అమ్మిందెవరికో గమనించావా? చనిపోతూ తన దగ్గర వున్న ఆఖరి నాణెం యిచ్చి రొట్టె కొని, కన్నుమూసి, యిక ఎన్నడూ రొట్టె కొనని వాడికా? నీ సొమ్మంతా దాచుకున్న బ్యాంకును దోచుకోబోతున్న సైనికుడికా?

పై విషయాలేమీ నీకు తెలియవు. ఒకే ఒక్క విషయం నీకుతెలుసు. నీవు చేసిన వ్యాపారం నమ్మకమైనదేనా? న్యాయమైనదేనా? ఈ విషయాన్ని గురించే నీవు యోచించాలి. అలా చేయడంవల్ల యీ ప్రపంచంలో దోపిడీలకు. చావులకు దారితీయని పరిస్థితిని తెచ్చుటకు నీవు నీ పాత్రను సక్రమంగా పోషించినవాడవవుతావు

సంపదయొక్క విలువ యితరులపై అధికారం కలిగివుండటమే అని అంటున్నారు ఆ అధికారమే లేకపోతే వస్తుసంపద అంతా నిష్ప్రయోజనం అని అంటున్నారు. అట్టి శక్తి వుంటే మిగిలిన వస్తుసంపద అనవసరం అని అంటున్నారు. అయితే యితరులపై అధికారం కేవలం డబ్బువల్లనే కాక, ఇతరత్రా కూడా సంపాదించవచ్చు.

నిజానికి నైతిక శక్తి మీదే సంపదయొక్క వాస్తవిక విలువ ఆధారపడి వుంటుంది అది అధిక విలువకలిగి చలామణీలో వున్న నాణాలవంటిది. ఒక మనిషి చేతిలో కంటికి కనిపించని బంగారం వుంటుంది దాన్ని కదిపితే చాలు, ఎదురుగా వున్న జన బాహుళ్యంపై ఎక్కువ ప్రభావం పడుతుంది. దూరం ఆలోచిస్తే సంపద యొక్క అసలు శక్తి లేక సాధన యితరులపై అధికారం కలిగి యుండటమే గాక, సంపద ఆ శక్తిని కోల్పోయినప్పుడు అది సంపదయే కాదని తేలుతున్నది. ఇంగ్లాండులో జరిగింది యిదే. రానురాను అక్కడ యితర మనుష్యులపై ఆధిపత్యం సంపూర్ణమైనదిగా కనిపించలేదు.

సంపదయొక్క సారం మనుష్యులపై ఆధిపత్యం చలాయించడమే కదా! అట్టి స్థితిలో ఆ శక్తి లేక ఆధిపత్యం ఉత్తమమైనదై, ఎక్కువమందిపై నిలిచి యుంటే అది ఎక్కువ సంపదకాదా? దూరం ఆలోచిస్తే అసలు ప్రజలే సంపదగా కనబడవచ్చు. బంగారం, వెండి సంపద కాకపోవచ్చు. సంపదయొక్క రక్త నాళాలు ప్రజలే. రక్తనాళాలు రాళ్లలో వుండవు మనుష్యుల శరీరాల్లో వుంటాయి. అట్టి సంపదను దేనికోసం వెచ్చిందాలి అని అడిగితే ఆరోగ్యవంతులైన, వెలుగుతో నిండిన కన్నులుగల ఆహ్లాదంతో నించిన హృదయాలుగల మనుష్యుల్ని తయారుచేయడానికే వెచ్చించాలి అని స్పష్టంగా చెప్పకతప్పదు.

ఇంగ్లాండును చూడండి. ఇంతవరకు కలలుగనని ఏదో క్షణంలో ఇంగ్లాండు తన బానిసల తలపాగాలపై గోల్కొండ వజ్రాలు అలంకరించి తద్వారా తన సంపదను ప్రదర్శించకుండా, ఒక క్రైస్తవమాతగా వెలుగొందాలని నా అభిప్రాయం క్రైస్తవేతరుల గుణగణాల్ని సంపదగా స్వీకరించి యిక

మీదటనైనా బిడ్డలందరినీ నాయనలారా అని పిలిచి మీరే నా ఆభరణాలు నా వైభవానికి చిహ్నాలు అని ఎలుగెత్తి పలికి తన బిడ్డల్ని ముందుకు నడిపించాలని నేను భావిస్తున్నాను.

★ ★ ★

వ్యాసం - 3

సమంగా అందించవలసిన న్యాయం

క్రీస్తు శకానికి కొన్ని శతాబ్దాలకు పూర్వం ఒక జ్యావర్తకుడు అందరికంటే ఎక్కువగా ధనాన్ని సంపదల్ని ఆర్జించాడు. ప్రజలు అతడి నిజాయితీని చూచి అతణ్ణి అమితంగా ఆదరించేవారు అతడు తన లెక్కల పుస్తకాల్లో యీనాటికీ భద్రపరచ తగినకొన్ని మూలసిద్ధాంతాల్ని వ్రాసిపెట్టి చనిపోయాడు. ఆ సిద్ధాంతాల్ని మెజీషియన్లు ఎంతో గౌరవించేవారు. వృద్ధుడగు ఆ జ్యా విగ్రహం అతని ప్రధానభవనంలో ఒక మూల ప్రతిష్ఠించారు. సంవత్సరాలు గడిచిన కొద్దీ ఆ సిద్ధాంతాలు ఆధునిక వ్యాపార సిద్ధాంతాలకు విరుద్ధంగా వుండటం వల్ల అనాదరణకు గురి అయ్యాయి ఉదాహరణకు అతడు వ్రాసిన ఒక సిద్ధాంతం "అబద్ధాలుచెప్పి ఆర్జించిన డబ్బు చావును కోరుకునేవారి మాటలకు, అహంకారానికి సూచకం" అని వుంది " అలాగే అతడు వ్రాసిన మరో సిద్ధాంతం ప్రకారం "మూర్ఖంగా సంపాదించిన సంపద ఎవరికీ లాభించదు. అయితే సత్యం అనునది మృత్యువునుంచి విముక్తి కలిగిస్తుంది"

అతడు వ్రాసిన పై రెండు సిద్ధాంతాల్లోను మరణమే నిజమైన సమస్యగా పేర్కొనడం జరిగింది. యిది గమనార్హం. అన్యాయంగా సంపాదించిన సంపద మరణానికి మూలమని స్పష్టంగా చెప్పాడు. అతడు "అబద్ధాలు చెప్పే నాలుక" అని అనకుండా ఆధునిక వ్యాపారంలో సాగుతున్న- అబద్ధాలతో కూడిన చిరునామాల్ని నటనతో కూడిన ప్రచారాల్ని ఆయన వ్రాసిన మాటలతో మేళవించి చూస్తే ఆయన మాటలు సత్యాలని స్పష్టంగా తేలుతుంది. అలాగే కొందరు విజ్ఞుల మాటప్రకారం "తన సంపదను పెంచకోవడానికి పేదవారిని హింసించినవాడు తానూ తప్పక పేదవాడు అవుతాడు" అంతకంటె ఘాటుగా

అన్న విజ్ఞులమాట ప్రకారం పేదవాడు కావున అతణ్ణి దోచుకోకూడదు వ్యాపారంలో దెబ్బతిన్న వాళ్లను బాధింపకూడదు. ఇతరుల ఆత్మలను క్షోభపెడితే, ఆవిధంగా క్షోభపెట్టిన వారి ఆత్మల్ని భగవవంతుడు క్షోభపెడతాడు. పేదవాడు అశక్తుడు కనుక అతణ్ణి దోచుకోవడం వ్యాపారసరళిలో నిజంగా దొంగతనమే. అతడి అవసరాలను ఆసరాగా తీసుకొని అతడి శ్రమను, కృషిని, అతడి ఆస్తుల్ని చవవుకగా కొనాలని చూడటం దొంగతనమే గదా! సామాన్యంగా దోపిడి దొంగలు ధనవంతుల్ని దారికాచి దోపిడీ చేస్తారు. అయితే వర్తకులు పేదవారిని దోచుకుంటారు. యీక్రింది వాక్యాలను గమనిద్దాం.

"కలవారు లేనివారు కలిశారు

వారిద్దరిని సృష్టించింది పరమాత్ముడే

కలవారు లేనివారు కలిశారు వారిద్దరికి వెలుగు ప్రసాదించింది పరమాత్ముడే."

'వారిద్దరు కలిశారు' అని అంటే ప్రపంచమున్నంత కాలం చర్య ప్రతిచర్య, సంపద, పేదరికం అనునవి, నదీ జలాలు సముద్ర జలంలో కలియుట ఎలా న్యాయమో, అలాగే కొనసాగుతూ వుంటాయి. వాటిని సృష్టించింది పరమాత్ముడు. అట్టి పరమాత్ముని చర్య మృదువుగాను, న్యాయసమ్మతంగాను వుండవచ్చు లేక ఒడిదుడుకులతో కూడి వినాశకారి కావచ్చు. ముంచెత్తుకువచ్చే వరద కావచ్చు లేక గతి తప్పిన కడలితరంగం కావచ్చు. సంపన్నులు, పేదవారు యిద్దరూ పరమాత్ముడే తమ పాలిటి వెలుగు అని తెలుసుకోవడం వల్ల ఆ చర్యఏమిటో స్పష్టంఅవుతుంది. ప్రవహించే నీటి ప్రవాహం సంపదప్రవాహానికి ప్రతిరూపం. పల్లంగావున్న చోటుకు నీరు చేరుతుంది. అలాగే సంపదకూడా అవసరమున్న చోటుకి చేరాలి. అయితే నదుల ప్రవాహగతిని మానవుడు ముందు చూపుతో మార్చపచ్చు. అవసరమైన దిశకు ప్రవహింప చేయవచ్చు.

నదీ ప్రవాహం శాపమా లేక ఆశీర్వాదమా అన్నది మానవుని శ్రమపైన, అతడి పరిపాలనా పరిజ్ఞానం పైన ఆధారపడి వుంటుంది. ప్రపంచంలో అనేక శతాబ్దాల నుంచి సారవంతంగా వున్న భూములు, నదుల రూక్షత వల్ల

ఎడారులై నిస్సారమై పోయాయి. ఆ నదుల ప్రవాహాన్ని సరియైన మార్గానికి మళ్లించి యుంటే భూమి నిస్సారమై పోయి వుండేదికాదు, పొలాలు సారవంతం అయ్యేవి గాలి శుభ్రపడి ప్రజలకు మేలు చేసేది, జంతువులకు ఆహారం లభించేది ప్రజలందరి బాధ్యతా తాను వహించి యుండేది. కాని అలా జరుగక పోవడం వల్ల సారవంతమైన భూములు బంజరు భూములు అయిపోయాయి అక్కడి గాలి కాలుష్యమయం అయిపోయింది తత్ఫలితంగా అంటురోగాలు ప్రబలిపోయాయి. అయితే మానవుడు చేసే చట్టాలు, కూడబెట్టే సంపద నదీ ప్రవాహాన్ని సరిమైన దారికి మళ్లించ వచ్చు.

సంపద అనే ప్రవాహం బుద్ధిమంతుల సూచనలనను సరించి ముందుకు సాగితే ఎత్తుపల్లాలు చదును అవుతాయి. గుంటలు, లోయలు పూడిపోతాయి నదీ ప్రవాహం జీవన స్రవంతి అవుతుంది. అలాగాక దాన్ని నియమరహిత పద్ధతిలో ప్రవహించనిస్తే చివరకి ప్రమాదకరం అవుతుంది. ప్లేగుగా, మహమ్మారిగా మారవచ్చు. కాలుష్యాలకు నిలయం కావచ్చు

సాధారణంగా ఆర్థిక శాస్త్రవేత్త తమ శాస్త్రంలో సంపద యొక్క సక్రమపంపిణీ లేక అదుపు చేసే విధానాలను గురించి అంతగా పట్టించుకోడు. అయితే దాన్ని అతడు ధనవంతుడు అయ్యే విధానం లేక శాస్త్రం అని అంటాడు. ఆ దృష్టితో చూస్తే ధనవంతుడు కావడానికి అనేక పద్ధతులు, కళలు వున్నాయి. మధ్య యుగంలో గ్రామ, వ్యవసాయక్షేత్రాల్లో వుండే జనాన్ని విషంతో చంపుతూ వుండేవారు. అదికూడా ఒక పద్ధతిగా చేసేవారు యిప్పుడు కూడా ఆహారం కలుషితం చేయడం, ఆహారాన్ని కల్తీ చేయడం వంటి చర్యలు అక్కడక్కడా జరుగుతూ వుండటం మనం చూస్తున్నాం. యిట్టి చర్యలు మనిషి ధనవంతుడు కావాలంటే అనుసరించవలసిన పద్ధతుల రూపంలోను, కళా రూపంలోను అనేకం వున్నాయి.

అందువల్ల ఆర్థిక శాస్త్రవేత్త తన శాస్త్రంలో ధనవంతుడగుటకు అవలంభించవలసిన విధానాల స్వరూపంలో కొన్ని భావాల్ని జోడించడం అవసరం. న్యాయసమ్మతమైన లేక చట్టబద్ధమైన పద్ధతిలో ధనవంతుడగుటకు అనుకూలమైన శాస్త్రం నాది అని అతడు అంటే న్యాయసమ్మతమైన లేక

చట్టబద్ధమైన అనుపదాలు వుండవచ్చా అను ప్రశ్న బయలుదేరుతుంది. నిజానికి కార్యక్రమాలన్నీ చట్టబద్ధంగానే వుంటాయి. కాని అవి న్యాయ సమ్మతం కాక పోవచ్చు.

అందువల్ల న్యాయసమ్మతమైన అను పదాన్ని వుంచుదాము, ఆ నిర్వచనం ప్రకారం మనం ధనవంతులం కావాలంటే న్యాయసమ్మతంగా ధనవంతులం కావాలన్నమాట, న్యాయసమ్మతం అంటే ఏమిటి అను ప్రశ్న బయలు దేరుతుంది. చేపలకు, ఎలుకలకు, తోడేళ్లకు వాటి అవసరాన్ని బట్టి, వాటికి వున్న విధానాలను బట్టి జీవించే హక్కువుంది. కాని న్యాయసమ్మతమైన చట్టాల ప్రకారం నివసించే ప్రత్యేకత మానవజాతికే వున్నది.

కార్మికులకు యిచ్చే వేతనాలకు సంబంధించిన చట్టాలను పరీక్షిద్దాం.

డబ్బు యిచ్చే విషయంలో వెనుకటి వ్యాసంలో తెలిపినట్లు మనకోసం ఒక వ్యక్తి చేసిన పనికి అతడు ఆ రోజున మనకోసం వెచ్చించిన సమయానికి, చేసిన కృషికి బదులుగా, అతడు కోరినప్పుడు భవిష్యత్తులో, అంతసమయాన్ని, అంత కృషిని అతనికి అందజేయగలమని వాగ్దానం చేయవలసి వుంటుంది.

అతడు మనకు చేసిన కృషి కన్నా తక్కువ కృషి చేస్తామని వాగ్దానం చేస్తే అతడికి తక్కువ వేతనం యిచ్చినట్లవుతుంది. అతడికృషికన్నా మనం ఎక్కువ కృషి చేస్తామని వాగ్దానం చేస్తే అతడికి మనం ఎక్కువ వేతనం యిచ్చినట్లవుతుంది. ఉదాహరణకు ఇద్దరు వ్యక్తులు ఒకపని చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నారనుకోండి. ఆ పని కోసం మనకు కావలసింది ఒక వ్యక్తి సేవలే. వారిద్దరికీ పోటీ పెడితే వేతనం నేను తక్కువ తీసుకుంటానంటే, నేను తక్కువ తీసుకుంటానని యిద్దరూ పోటీ పడతారు. అలా పోటీ పడిన వాడికి తక్కువ వేతనమే యివ్వవచ్చు, కాని పని చేయించుకునే వాళ్లు యిద్దరు వుండి, పని చేసేవాడు ఒక్కడే వుంటే ఏమవుతుంది? నేను ఎక్కువ వేతనం యిస్తానంటే నేను ఎక్కువ వేతనం యిస్తానని పనిచేయించుకునే వాడికోసం వాళ్లిద్దరూ పోటీ పడతారు. అప్పుడు పనివాడికి ఎక్కువ వేతనం

యివ్వవలసి వస్తుంది. కావున యీరెండు పద్ధతులు సరియైనవి కావు. న్యాయమైన, సరియైన వేతనాలిచ్చుటకు కేంద్రబిందువు పైన తెలిపిన రెండు అన్యాయమైన, బిందువుల మధ్య వుంటుందన్నమాట. విత్తనాల్ని బాగా విత్తి ఎరువువేస్తే అవి మంచి ఫలితాల నిస్తాయి అలాగే నియమబద్ధంగా చేసిన కృషిలేక శ్రమ మంచి ఫలితాల నిస్తుంది. చేయించుకున్న కృషిని తిరిగి కృషి ద్వారానే చెల్లించవలసి వస్తే అదనంగా కృషి చేసి వడ్డీకి వడ్డీ చెల్లించవలసి వస్తుందన్నమాట. ఉదాహరణకు నాకోసం నీవు యివాళ ఒకగంటసేపు కృషి చేశావు అని అనుకుందాం. దానికి బదులుగా నేను నీకోసం, నీవు కోరినప్పుడు ఒక గంటా అయిదు నిమిషాలసేపు కృషి చేయాలన్నమాట. నీవు నాకు యివాళ 15 పౌన్లబరువు గల రొట్టెనిస్తే, నీవుకోరినప్పుడు నేను నీకు 17 పౌన్ల బరువుగల రొట్టె యివ్వాలన్నమాట. యిలాంటి ఉదాహరణలు చాలా యివ్వవచ్చు.

ఇద్దరు వ్యక్తులు పనిచేయడానికి సిద్ధంగా వున్నారని అనుకుందాం. వారిద్దరిలో ఒకరికి నేను సగం జీతానికి పనియిచ్చానని అనుకుందాం. అప్పుడు రెండో వాడు పనిలేకుండా నిరుద్యోగిగా పూర్తి ఆకలితో వుండిపోతాడు. నేను ఉద్యోగం యిస్తాను. యిచ్చిన వ్యక్తి కూడా తక్కువ జీతం గనుక అర్ధాకలితో వుండిపోతాడు. నేను ఉద్యోగం యిచ్చిన వాడికి పూర్తి జీతం యిస్తే అతడు అర్ధాకలితో వుండనవసరం లేదు, అప్పుడు నేను నా డబ్బును సద్వినియోగం చేసినవాడనవుతాను నా మనిషికి నేను పూర్తి వేతనం యిస్తే నేను డబ్బు వృథా చేసినట్లుకాదు, భోగవిలాసాలలో మునిగితేలినట్లుకాదు, ప్రపంచంలో పేదరికాన్ని పెంచినట్లుకాదు. అనవసరంగా సంపదను సముపార్జించినట్లుకాదు. నా దగ్గర పూర్తి వేతనం అందుకున్న పనివాడు, తన క్రిందపని చేసేవారి పట్ల న్యాయంగా ప్రవర్తిస్తాడు. కనుక న్యాయజలధార ఎండిపోదు. మరింత పుష్టి పొంది ముందుకు సాగుతుంది అలాంటి న్యాయ బుద్ధిగల దేశం సుభిక్షంగాను, సంతోషంగాను వుంటుంది. సకల సంపదలతోను నిండి వుంటుంది.

కనుక పోటీ తత్వం దేశానికి మంచిది అని పలికే. ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తల

అభిప్రాయం తప్పు అని తేలుతుంది. పోటీ అన్నది, ఉత్పత్తిదారుడు, తన కార్మికుల సేవతో తక్కువ ఖర్చుతో అన్యాయంగా పొందడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. తత్ఫలితంగా ధనవంతులు మరింతగా ధనవంతులవుతారు పేదవారు మరింత పేదవారవుతారు దీర్ఘకాలం యిలా సాగితే దేశం నాశనం కాక తప్పదు. కావున కార్మికుడు తన శక్తిననుసరించి న్యాయమైన వేతనం పొందాలి. ఎంత చేసినా ఏదో విధమైన పోటీ వుంటూనే వుంటుంది. అయినా ప్రజలు మాత్రం సంతోషంగా వుంటారు. నైపుణ్యం పెరుగుతుంది. అప్పుడు ఒకరికంటే తక్కువ వేతనం తీసుకొని పని చేస్తామని జనం పోటీ పడరు. ఉద్యోగ సంపాధన కోసం, క్రొత్త నైపుణ్యం కోసం కృషి చేస్తారు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులలో వుండే ప్రత్యేక ఆకర్షణయిదే. ఉద్యోగి యొక్క స్థాయినను సరించి జీతాలు నిర్ధారించబడతాయి. ఏ అభ్యర్థీ తక్కువ జీతానికి పని చేస్తానని ముందుకు రాడు అయితే తనతో పోటీ చేసే యితరుల కంటే తాను మెరుగైన శక్తి కలవాడినని నిరూపించాలని భావిస్తాడు. సైన్యంలోను, నావికుల్లోను లంచగొండితనం వుండదు, కనుక అక్కడ యిలాంటి పరిస్థితి వుంటుంది. కాని వ్యాపారంలో యిట్టి పరిస్థితి వుండదు. ఉత్పత్తిలో అణగద్రొక్కే పోటీ వుంటుంది. తత్ఫలితంగా కపటం, మోసం, దొంగతనం విజృంభిస్తాయి. నాసిరకం వస్తువులు ఉత్పత్తి అవుతాయి. ఉత్పత్తి దారుడు, కార్మికుడు, వినియోగదారుడు ముగ్గురూ తమ తమ శ్రేయస్సునే చూసుకుంటారు. అందువల్ల మనుష్యులు కలిసి మెలిసి వుండలేరు. కార్మికులు ఆకలితో సమ్మెలకు పూనుకుంటారు. ఉత్పత్తి ధారులు దొంగలవుతారు. వినియోగదారులు నైతిక ప్రవర్తనను మరిచిపోతారు. ఒక అన్యాయం మరో అన్యాయానికి దారి తీస్తుంది. చివరకు ఉత్పత్తి దారుడు, కార్మికుడు, వినియోగదారుడు అందరూ వినాశం వైపు పయనిస్తారు. వారి సంపదయే వారికి శాపంగా మారుతుంది. సాధారణ అర్థిక శాస్త్ర సిద్ధాంతాల్ని హేతుబద్ధమైన శాస్త్రాలుగా అంగీకరించడం సరియైన పని కాదు. మనిషి మేధస్సుకు అంతకంటే అవమానకరమైన విషయం మరొకటి లేదు. మతం భోధించే మొదటి సూత్రం పట్లకూడా అవిధేయుత ప్రకటించినట్లే అవుతుంది.

దైవ సూక్తుల్ని అనేక బోధల్ని మనం గౌరవిస్తాం. పలు చెడగులకు ధనాపేక్షయే కారణమని ప్రకటించడమే గాక అట్టి కాంక్షను గర్హిస్తాయి ధనాపేక్ష గలవాడు దేవుణ్ణి చూచి భయపడతాడు కాని ధనదేవత యొక్క సేవయే ఘనమైనదని భావిస్తాడు. దేవుని ఆరాధన పట్ల ఉపేక్షా భావం ప్రదర్శిస్తాడు. అయితే దేవుని సూక్తులు అనుబడే రచనలు సంపదను గురించి, పేదరికాన్ని గురించి మాట్లాడుతున్నప్పుడు సంపద దుఃఖాలకు హేతువని, పేదరికం దైవానుగ్రహానికి ప్రతీకయని పేర్కొంటాయి

నిజమైన ఆర్థిక శాస్త్రం, నిజమైన న్యాయ శాస్త్రం అనుసరణీయం అని భావించి, నిజాయితీగా రుజువర్తనతో ప్రజలు వున్నంత వరకు సంతోషంగా వుంటారు మిగతా మార్గాలన్నీ వ్యర్థమైనవే. వినాశానికి దారిచూపించేవే. ఏదో విధంగా ధనవంతులు కావాలి అని ప్రజలకు బోధించడం వల్ల వారికి అపకారం జరుగుతుంది.

★ ★ ★

వ్యాసం - 4

మూలధనంపై పన్ను

మనం వెనుకటి వ్యాసాల్లో రాజకీయ ఆర్థిక శాస్త్ర విధానాలు దేనిపై ఆధారపడి వున్నాయో, అవి తప్పుడు భావాల్ని ఎలా సూచిస్తున్నాయో తెలుసుకున్నాము. ఆ సూత్రాల్ని అమలు చేస్తే వ్యక్తిని దేశాన్ని దుఃఖపూరితం చేస్తాయి. అవి ధనవంతుణ్ణి ఎక్కువ ధనవంతుణ్ణి గాను, పేదవాణ్ణి ఎక్కువ పేదవాణ్ణిగాను చేస్తాయి. వాటిని అమలు పరిస్తే ఎవ్వరూ ఎక్కువగా సంతోషపడేందుకు వీలు పడదు.

ఆర్థిక శాస్త్రం మనుష్యుల మానసిక ప్రవర్తన లెక్కకు తీసుకోదు. సంపద చేకూరాలంటే అందుకు ధన సముపార్జన ముఖ్యం అని అంటుంది. దేశాల సంతోషం ఆదేశాల సంపద మీద ఆధారపడి వుంటుంది. ఎన్ని ఎక్కువ కర్మాగారాలుంటే ఆ దేశానికి అంత ఎక్కువ సంతోషం లభిస్తుందని భావిస్తారు. అందువల్ల ప్రజలు తమ గ్రామవ్యవసాయక్షేత్రుల్ని, చల్లని గాలిని.

పచ్చని వాతావరణాన్ని వదిలి పట్టణాలకు ఎగబడతారు. అక్కడ ధ్వని వాయుకాలుష్యం మధ్య విషవాయువుల్ని పీలుస్తూ తరిగిపోయిన జీవితాలు జీవిస్తారు. పట్టణవాసం జాతి ఆరోగ్యాన్ని దెబ్బ తీస్తుంది. అవినీతిపై అత్యాశను పెంచుతుంది.

ఈ చెడును తొలగించడం అవసరమని, అందుకు చర్యలు తీసుకోవడం అవసరమని ఎవరైనా అంటే, విజ్ఞాన ధనులనబడే పెద్దలు, బీదజనానికి విద్య బోధించడం వల్ల ప్రయోజనం శూన్యం అని అంటారు యీ విషయాల్ని అలా వదిలి వేయడం మంచిది అని అంటారు. పేదవారి అవినీతికి కారణం ధనవంతులే అనుయదార్థాన్ని గుర్తించరు. యీ పేదలు ధనవంతుల భోగావసరాల్ని తీర్చుటకు బానిసలై పని చేస్తారని, తమ బాగుకోసం పనిచేయుటకు వారికి ఒక్క నిమిషమైనా సమయం చిక్కదను విషయం గమనించరు. ధనవంతుల్ని చూస్తే పేదవారికి ఈర్ష్య కలుగుతుంది. తాము కూడా వాళ్లలాగే ధనవంతులు కావాలని కాంక్షిస్తారు.

వారి ప్రయత్నం సఫలం కాకపోతే కోపంతో మండిపోతారు. అప్పుడు వాళ్లు తమ విచక్షణా జ్ఞానం కోల్పోతారు. తప్పుడు దారిని నడిచో, బలవంతంగానో ఏదో రకంగా డబ్బు సంపాదించాలని చూస్తారు సంపద, శ్రమ రెండు ఫలించక, తప్పుడు పనులకు దారి ఏర్పడుతుంది.

శ్రమ లేక కృషి అంటే ఉపయోగకరమైన వస్తువులు తయారు చేసేది అని అనాలి. ఉపయోగకరమైన వస్తువులు అంటే మనిషి జీవితానికి ఉపయోగపడేవన్నమాట, ఉదాహరణకు ఆహారం, దుస్తులు, నివాసగృహాలు, యివి మూడు అవసరం కదా! మానవులు తమ జీవిత విధుల్ని సక్రమంగా నిర్వహించేందుకు యీ మూడు సహాయపడతాయి. ఇతరుల జీవితాల్ని కూడా ప్రభావితం చేస్తాయి. అవి ఉపయోగకరమైన వస్తువులు అయితే ధనవంతుడు పెద్ద పెద్ద కర్మాగారాల్ని స్థాపించుతారు. చాలా మంది సంపదను గడిస్తారు. అయితే దాన్ని, కొద్ది మందిమాత్రమే సద్వినియోగం చేస్తారు. దేశ వినాశనానికి ఉపయోగపడే సంపదవల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనము వుండదు. యీనాటి యుగమందలి పెట్టుబడి దారులే దారుణమైన యుద్ధాలకు

బాధ్యులు. యుద్ధం అనేది ఇతరుల ధనంపై అత్యాశపెంచుకొనే వాళ్ల మనస్సునుంచి ఉత్పన్నమవుతుంది

ప్రపంచ పరిస్థితిని మెరుగుపరచడానికి అవసరమైన విజ్ఞానాన్ని యితర దేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకోవడం కుదరదని కొందరి అభిప్రాయం. అందువల్ల మనం మనకు మంచిదన్న పద్ధతిలో జీవిస్తూ ధనం సంపాదిద్దామని వారంటారు. అయితే యిది అవినీతి కరమైన దృక్పథం కావచ్చు. మంచి మనిషి నైతిక నియమాల్ని పాటిస్తాడు. అత్యాశకుపోడు. మానసిక క్రమశిక్షణ కలిగి వుంటాడు. తన పనుల ద్వారా యితరుల్ని ప్రభావితం చేస్తాడు. దేశమందలి పౌరులంతా అవినీతి పరులైతే దేశగతి అధోగతే. మనం మాత్రం మన యిష్టంవచ్చినట్లు వ్యవహరిస్తూ, మన పొరుగువారిని మాత్రం తప్పుచేసినందుకు నిలదీస్తే దాని ఫలితం మంచిగా ఎలా వుంటుంది? డబ్బు అనేది ఒక సాధన మాత్రమే.

అది దుఃఖానికి హేతువు కావచ్చు. లేక సంతోషదాయకమూ కావచ్చు. మంచి మనిషి చేతిలో పడి అది భూమిని సారవంతం చేసి పంటలు పండించడానికి ఉపయోగపడుతుంది. వ్యవసాయదారులు సంతృప్తితో పనిచేస్తారు. వారుండే దేశం సంతోషంగా వుంటుంది. ఒక చెడ్డ వాడి చేతిలోపడి డబ్బు తూటాలు తయారు చేసేందుకు ఉపయోగపడుతుంది. ఆ తూటాలు తయారుచేసిన వారికీ, వారికి వ్యతిరేకులనుకున్నవారికీ యిరువురికీ అపకారం చేస్తాయి. అందువల్ల మిగిలేది ఏమిటి అని అంటే జీవితమేననీ, ధనం కాదనీ చెప్పకతప్పదు. నిజానికి ధనిక దేశం ఏది అని అడిగితే, ఎక్కువ సంఖ్యలో సంతోషంగా వుండే ఉత్తమ పౌరులతో నిండిన దేశమని చెప్పక తప్పదు.

ధనవవంతుడు ఎవరు అని అడిగితే తన జీవిత విధుల్ని సక్రమంగా నియమ బద్ధంగా నిర్వహిస్తూ, తన సత్ప్రవర్తన ద్వారా, తన సంపదచే యితరుల జీవితాల్ని ప్రభావితం చేసిన వాడేనని చెప్పాలి.

ఇది ఆత్మ సుఖాల్ని, భోగవిలాసాల్ని కాంక్షించవలసిన తరుణంకాదు. ప్రతివ్యక్తి శక్తి కొద్దీ శ్రమించవలసిన సమయం, ఒక వ్యక్తి తన సమయాన్ని

సోమరితనంతో గడిపితే, మరోవ్యక్తి రెండింతలు పని చేయవలసి అవసరం కలుగుతుంది ఇంగ్లాండులో గల బీదవారి పరిస్థితియిదే. కొంతమంది పనికి రాని పనులు చేస్తూ వుంటారు. వజ్రాలు పగల గొట్టడం, యుద్ధాల్లో పని చేయడం, వంటి పనులన్నమాట ఇవి జాతీయ మూలధనాన్ని తగ్గించేపనులు పనిచేసేవారికి ఉపయోగపడవు. సామాన్యంగా పనివాళ్లు పనిచేస్తున్నట్లుగా వుంటేవారు సోమరులుగా వున్నట్లేలెక్క. ధనవంతులు తమ ధనంతో పేదవారిని అణచివేస్తారు యజమానులు, కార్మికులు కత్తులు దూసి ఎదురెదురుగా నిలబడతారు. మనుష్యులు జంతువుల స్థాయికి దిగజారుతారు.

ముగింపు

పైన తెలిపిన విషయాలన్నిటిని పొందుపరచి రస్కిన్ రచించిన పుస్తకం ఆంగ్లేయుల్ని ఉద్దేశించి వ్రాసినదే అయినా అందు భారతీయులు కూడా నేర్చుకోవలసిన విషయాలు అనేకం వున్నాయి. భారతదేశంలో కూడా నూతన భావాలు గాలిలో విహరిస్తున్నాయి. పాశ్చాత్య విద్యనభ్యసించిన మన యువకులు ఉత్సాహంగా ఉన్నారు వారి ఉత్సాహం మంచి మార్గాలకు మళ్లించబడాలి. లేకపోతే అవి చెడు చేయవచ్చు. అందువల్ల ''స్వరాజ్యం' ' అను పదాన్ని నినాదంగా తీసుకుందాం. అయితే దేశాన్ని పారిశ్రామికీకరణం చేయాలన్న మరో నినాదం కూడా వున్నది.

స్వరాజ్యం అంటే ఏమిటో, అది ఎలా వుండాలో మనకు పూర్తిగా అవగాహన కాలేదు. నేటాల్ స్వరాజ్యం కలిగియున్నదేశం. అయితే స్వరాజ్యం మన ముక్కులు భరించలేనంత దుర్గంధాన్ని వెదజల్లుతూ వున్నది. ఆ స్వరాజ్యం నీగ్రోలను పిండి పిప్పి చేస్తున్నది. భారతీయుల్ని కూడా అణిచివేస్తున్నది. ఏదో ఒక కారణంతో నీగ్రోలు, భారతీయులు, నేటాలును వదిలివెళ్లిన తెల్లవాళ్లు పరస్పరం పోరాడుకొని తమ సర్వనాశనం తామే కొని తెచ్చుకుంటున్నారు.

నేటాల్ వలె లేకపోయినా, జనరల్ స్మట్స్ నాయకత్వం వహిస్తున్నా

ట్రాన్సువాల్ యందలి స్వరాజ్యాన్ని చూద్దాం. జనరల్ స్మట్స్ చెప్పేది ఒకటి, చేసేది మరొకటి. అతడు ఆంగ్లేయులైన పోలీసు వారిని పెద్ద సంఖ్యలో తొలగించి, వా . స్థా . .లో ఆఫ్రికన్లను నియమించాడు. యీ చర్య ఏజాతి వారికీ ఉపయోగపడదని నా అభిప్రాయం. దోపిడీ చేయడానికి బయటి దేశస్థులే అక్కర్లేదు స్వార్థపరులు తమ దేశం వారిని తామే దోపిడీ చేయగలరు.

అందువల్ల 'స్వరాజ్యం' అను పదం మాత్రమే ప్రజల్ని సంతోషపెట్టలేదు. ఒక దోపిడీ మురాకు స్వరాజ్యం యిస్తే ఫలితం ఏమవుతుంది? దోపిడీ చేయని ఒక మంచి వ్యక్తికి స్వరాజ్యాన్ని అప్పగించినా ప్రజలు సంతోషిస్తారు. అమెరికా, ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు చాలా శక్తివంతమైన దేశాలు, కాని ఆ దేశాలు నిజానికి సంతోషంగా వున్నాయని అనడానికి వీలు లేదు

స్వరాజ్యం అంటే ఆత్మ నిగ్రహం, నైతిక నియమాలను పాటించే రాజ్యం అన్నమాట. అట్టి రాజ్యంలో వుండే పౌరులు యితరులను మోసగించరు. సత్యాన్ని వదలరు. తల్లిదండ్రులు, భార్య బిడ్డలు, సేవకులు, యిరుగుపొరుగువారు మొదలైన వారియెడ తమ విద్యుక్త ధర్మాన్ని నెరవేరుస్తారు. ఎక్కడ నివసించినా అట్టివారు స్వరాజ్యాన్ని అనుభవిస్తారు. అటువంటి పౌరులు అధిక సంఖ్యలో వుంటే ఆ రాజ్యం లేక ఆ దేశం గర్వంగా స్వరాజ్యం అనుభవిస్తున్నానని చెప్పగలుగుతుంది.

ఒక మనిషి మరో మనిషిమీద పెత్తనం చేయడం సరిమైన పద్ధతి కాదు. ఇండియాలో ఆంగ్లేయుల పరిపాలన సవ్యంగా లేదు కనుక వాళ్లు దేశాన్ని వదిలి వెళ్లిపోతే అంతా బాగుపడుతుందని అనుకోవడం కూడా సరికాదు.

మన అజ్ఞానం, అవినీతి, అనైక్యతల వల్లనే బ్రిటిష్‌వారి పరిపాలన మనదేశంలో సాగుతున్నది. ఈ లోపాల్ని తొలగించుకుంటే, ఒక్క తుపాకీ గుండునైనా పేల్చకుండా బ్రిటిష్ వాళ్లు మన దేశాన్ని వదిలివెళ్లిపోతారు. మనం నిజమైన స్వరాజ్యాన్ని అనుభవించగలుగుతాము.

కొద్ది మంది తెలివితక్కువ జనం తెల్ల వాళ్లమీద బాంబులు విసిరి ఆనందపడతారు. అలా చేయడం వల్ల మనదేశంలో వుంటున్న బ్రిటిష్ వాళ్లు

చనిపోతే, వాళ్లను చంపిన వాళ్లే భారతీయ పరిపాలకులవుతారు. పరిపాలనలో మాత్రమే మార్పు వస్తుందికాని ప్రవృత్తిలో మాత్రం మార్పురాదు. ఇప్పుడు బ్రిటిష్ వారిపై విసిరిన బాంబులు, వారు యికలేరని తెలినప్పుడు భారతీయుల పైనే విసరబడతాయి. యీ సత్యాన్ని ప్రజలు గ్రహించాలి.

ఫ్రెంచి రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుణ్ణి చంపింది ఎవరు? ఫ్రెంచ్ వాళ్లేగదా? ప్రెసిండెంట్ క్లీన్‌లాండ్‌ను చంపింది ఎవరు? అమెరికా వాళ్లే గదా! అందువల్ల మనం పాశ్చాత్యుల్ని అనుకరించకూడదు.

ఆంగ్లేయుల్ని చంపడం ద్వారా స్వరాజ్యం రాకపోతే, పెద్ద పెద్ద కర్మాగారాల్ని స్థాపించినంతమాత్రాన స్వరాజ్యం వస్తుందా? రాదు బంగారం, వెండి నిల్వచేస్తే స్వరాజ్యం వస్తుందా?రాదు. రస్కిన్ యీ విషయాన్ని స్పష్టంగా చెప్పాడు. రుజూ చేశాడు. పాశ్చాత్య నాగరికత ఒక్క బుల్లి పాపవంటిది. దాని వయస్సు వందలేక యాభై సంవత్సరాలు మాత్రమే. అది యూరప్‌ను దుర్గతి పాలుచేసింది. యూరప్‌కు పట్టిన గతి భారతదేశానికి పట్టరాదని మనం ప్రార్థిద్దాం. యూరప్ దేశాలు ఒకదాని మీద మరొకటి కత్తులు నూరుకుంటున్నాయి. అయితే మారణయుధాలు ప్రతిచోట కుప్పలు కుప్పలుగా పడి వున్నందువల్ల, అన్నీ మౌనం వహిస్తున్నాయి. ఏదో ఒకరోజున యీ ఆయుధాలు ప్రేలక తప్పదు. అప్పుడు యూరప్ అంతా నరక కూపం అవుతుంది. యూరప్ దేశాలు యిప్పుడు తెల్లవాళ్లు కాని వారిని, జాతుల్ని పీడించడం తమ న్యాయమైన హక్కుగా భావిస్తున్నాయి. కనుక పరిపాలనా దురాశతో నిండి యున్న మనుష్యుల వల్ల ఏదో మంచి జరుగుతుందని ఆశించడం సరికాదు. మాంసం ముక్కను చూచి కాకులు దానిమీద ఎలా విరుచుకుపడతాయెూ అలాగే క్రొత్త ప్రదేశాలపై యూరోపియన్లు విరుచుకుపడతారు. ఆ దేశాల్ని ఆక్రమిస్తారు. భారీ ఎత్తున వారు నిర్మిస్తున్న కర్మాగారాల వల్లనే యిలా జరుగుతున్నదని నాఅభిప్రాయం.

ఇండియా స్వరాజ్యం పొందాలి, అయితే న్యాయ సమ్మతమైన పద్ధతుల ద్వారానే ఆ పని జరగాలి. మనం పొందే స్వరాజ్యం నిజమైన స్వరాజ్యం

కావాలి. అది హింస ద్వారాగాని, పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమల సమీకరణ ద్వారాగాని రాకూడదు. ఇండియా ఒకప్పుడు స్వర్గధామంగా వెలుగొందింది. అందుకు కారణం అప్పటి ప్రజల బంగారు హృదయాలే. నిజానికి భూప్రదేశమంతా అటువంటిదే. కాని యీనాడు అది ఎడారిగా మారింది. అందుకు కారణం ఏమిటి? మనందరం లంచడొండులంగా మారాము. నీతి నియమాల్ని నైతిక విలువల్ని మరిచిపోయాము. మన జాతి ప్రవర్తనా స్వరూపం ఇనుము ముద్దగా మారింది. యీ ఇనుము బంగారంగా మారితే మరో సారి మనదేశం బంగారు దేశంగా మారుతుంది. యీ మార్పు తీసుకురాగల సత్తా తత్వవేత్తల మాటల్లో 'సత్యం' అను రెండే రెండు అక్షరాలలో నిండి వుంది. ప్రతిభారతీయుడు అట్టి సత్యానికి కట్టుబడి వుంటే స్వరాజ్యం దానంతట అదే లభిస్తుంది.

స్వరాజ్యం

తెలుగు సేత

వేమూరి రాధాకృష్ణమూర్తి

ఉపోద్ఘాతం

లార్డ్ లోథియన్ సేవాగ్రాం వచ్చినప్పుడు హింద్ స్వరాజ్య పుస్తకం ప్రతి అడిగారు. గాంధీజీ యిప్పుడు చెబుతున్న విషయాలన్నింటికి బీజం హింద్ స్వరాజ్యలో లభిస్తున్నది. గాంధీజీని సరిగ్గా అర్థం చేసుకోవాలంటే హింద్ స్వరాజ్యను చదవడం చాలా అవసరం'' అని లోథియన్ అన్నారు.

అదే సమయంలో శ్రీమతి సోఫియావాడియా హింద్ స్వరాజ్యను గురించి ఒక వ్యాసం వ్రాయడం ఆశ్చర్యకరం. ఆమె తన ఆ వ్యాసంలో హింద్ స్వరాజ్య అను పుస్తకాన్ని మన మంత్రులు, శాసనసభల సభ్యులు, పార్లమెంటు సభ్యులు, అహింసను సమర్థించే వ్యక్తులు, అధికారులు, ప్రజలు అంతా జాగ్రత్తగా చదవడం అవసరమని పదే పదే నొక్కి చెప్పారు ''అహింసావాదినని, అహింసను సమర్థించేవాడినని చెప్పుకునే వాడు తన యింట్లో నియంతగా ఎలా వ్యవహరిస్తాడో మద్యపానీయాలు అమ్ముకుని డబ్బు ఎలా సంపాదిస్తాడో ఆమె వివరించారు. అతడు వకీలు అయితే తన కక్షిదారుల్ని కోర్టుకు పొమ్మని ఎలా ప్రోత్సహిస్తాడొ వ్రాసి, పలు రాజకీయ సమస్యలను గురించి క్షుణ్ణంగా విశ్లేషణ చేయడం అవసరమని కూడా ఆమె వ్రాశారు. హింద్ స్వరాజ్యలో యిట్టి విషయాలన్నింటి మీద క్లుప్తంగా విశ్లేషణ జరిగింది. అందువల్ల యీ పుస్తకాన్ని జనం జాగ్రత్తగా చదవడమేగాక, గాంధీజీ ఇందు పేర్కొన్న విషయాలపై ప్రజాభిప్రాయాన్ని కూడగట్టడం అవసరమని ఆమె పేర్కొన్నారు.

శ్రీమతి వాడియా మంచి సమయంలో హింద్ స్వరాజ్యపై మంచి వ్యాసం ప్రచురించారు. 1909లో గాంధీజీ ఇంగ్లాండు నుంచి తిరిగి వస్తూ ఓడలో యీ పుస్తకం యందలి వ్యాసాలు వ్రాశారు. హింసాత్మక సాధనాలపై విశ్వాసం కలిగి యున్న కొంతమంది భారతీయ విప్లవ కారులతో మాట్లాడిన పిమ్మట యీ వ్యాసాలు గాంధీజీ గుజరాతీ భాషలో వ్రాశారు. ఇండియన్ ఒపీయన్ అనుపత్రికలో ధారావాహికంగా యీ వ్యాసాలు ప్రచురించారు. తరువాత ఆ వ్యాసాలన్నింటిని కలిపి పుస్తక రూపంలో ప్రచురించారు. బొంబాయి

ప్రభుత్వం ఆ పుస్తకాన్ని నిషేధించింది. మిస్టర్ కెలెన్‌బెక్‌గారికోసం గాంధీజీ యీ గుజరాతీ పుస్తకాన్ని ఇంగ్లీషులోకి అనువదించారు. బొంబాయి ప్రభుత్వ చర్యకు సమాధానంగా ఇంగ్లీషు పుస్తకం ప్రచురించారు 1912లో గోఖ్లేగారు దక్షిణ ఆఫ్రికా వెళ్ళారు. అక్కడ వారు యీ పుస్తక ఆంగ్ల అనువాదం చూశారు. వారికి అందలి విషయాలు నచ్చలేదు. ఆ వ్యాసాలు ఊహాజనితాలని హడావుడిగా బుర్రలో తిరిగిన భావాల సమీకరణ యని గోఖ్లేగారు అభిప్రాయపడ్డారు. గాంధీజీ ఇండియాకు వచ్చి ఒక్క సంవత్సరం పాటు వుంటే, తానే యీ పుస్తకాన్ని నాశనం చేస్తారని కూడా భవిష్యవాణి చెప్పారు అయితే గోఖ్లేగారి ఆ భవిష్యవాణి సత్యం కాలేదు. 1921లో గాంధీజీ ఆ పుస్తకాన్ని గురించి, అందలి తన భావాలను గురించి క్రింద విధంగా వ్రాసి ప్రకటించారు. ఇది ద్వేష ధర్మానికి బదులు ప్రేమధర్మాన్ని నేర్పుతుంది హింసకు బదులు ఆత్మ బలిదానాన్ని సూచిస్తుంది. పశుబలాన్ని ఎదుర్కొనుటకు ఆత్మ బలాన్ని నిలుపుతుంది. యిందు ఒకే ఒక శబ్దాన్ని - అదికూడా ఒక మహిళా స్నేహితురాలి మాటప్రకారం- రద్దు చేశాను. అంతకు మించి ఏమీ మార్పు చేయలేదు. యీ పుస్తకంలో ఆధునిక సభ్యతను గురించి కఠినంగా వ్యాఖ్యలు వున్నాయి. అందు నేను పేర్కొన్న మాన్యతలు, ఆనాటి కంటే కూడా యిప్పుడు యింకా గట్టి పడ్డాయి. అయితే పాఠకులకు ఒక హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. యీ పుస్తకంలో నేను ఏ స్వరాజ్యపు చిత్తరువును చిత్రించి నిలబెట్టానో, అటువంటి స్వరాజ్యాన్ని స్థాపించుటకు నేను ప్రయత్నిస్తున్నానని భావించవద్దు. భారతదేశం అందుకు యింకా సిద్ధంగా లేదని నాకు తెలుసు. యిలా అనడంలో కొంచెం కొంటె తనం చోటు చేసుకుంటే చేసుకోవచ్చు గాక, కాని నావిశ్వాసం యిదే. యీ పుస్తకంలో నేను చిత్రించిన స్వరాజ్యాన్ని సాధించుటకు వ్యక్తి గతంగా నా కృషి సాగుతూనే వున్నది. అయినా సందేహించనవసరంలేని ఒక్క విషయం యీనాడు నేను సామూహిక ప్రవృత్తితో చేస్తున్న కృషికి లక్ష్యం, భారత దేశ ప్రజల కోరిక ప్రకారం పార్లమెంటరీ విధానపు స్వరాజ్యం సాధించడమే."

1938లో కూడా గాంధీగారికి కొన్ని చోట్ల భాషను మార్చడమే దప్ప

విషయంలో మార్పు చేయాలని అనిపించలేదు. అందువల్ల యీ పుస్తకం ఏవిధమైన మార్పులు లేకుండా యధాతధంగా తిరిగి ప్రచురించబడుతూ వున్నది.

ఇందు సూచించబడిన స్వరాజ్యాన్ని సాధించుటకు భారతదేశం తయారుగా వున్నా, లేకపోయినా యీ దేశప్రజలు యీ పుస్తకాన్ని తప్పక చదవాలి. సత్యం, అహింసల్ని అంగీరిస్తే చివరికి లభించే ఫలితం యొక్క చిత్తరువు యిందు వున్నది. దీన్ని చదివి యీ సిద్ధాంతాల్ని అంగీకరించడమా లేక త్యజించడమా అన్న విషయం పారకులే నిర్ణయించుకోవాలి.

వార్ధా- 2-2-38 మహదేవ దేశాయి

భూమిక

ఇది హింద్ స్వరాజ్య అను ఆంగ్ల పుస్తకం మలి ప్రచురణ.

'హింద్ స్వరాజ్య' ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడిన ఆర్యన్‌పాథ్ మాస పత్రికను సమీక్షిస్తూ ఆంగ్లహరిజన్ పత్రిక యందు ఒక వ్యాసం ప్రకటించాను. ఆ వ్యాసానికి అనువాదమే యీ పీఠిక. గాంధీజీ వ్రాసిన హింద్ స్వరాజ్య తొలి ప్రచురణ యందలి భావాలలో, మలిప్రచురణ యందు ఎట్టి మార్పు జరుగలేదు. అయితే వికాసమే జరిగిందని చెప్పవచ్చు. ఆ వికాసాన్ని గురించి యీ పీఠిక యందు కొంత వివరించాను. నా యీ పీఠిక ద్వారా గాంధీజీ భావాలను స్పష్టంగా తెలుసుకొనుటకు మంచి అవకాశం లభిస్తుందని భావిస్తున్నాను.

వార్ధా-11-12-38. **మహదేవ దేశాయి**

మహత్తరమైన ప్రచురణ

ఆర్యన్‌పాథ్ అను మాసపత్రిక యీ మధ్యనే హింద్ స్వరాజ్య ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడింది. యీ విధంగా ప్రత్యేక సంచికను ప్రచురించాలని అనుకోవడం గొప్ప విశేషం. యీ ప్రత్యేక సంచిక ఎంతో చక్కగా వున్నది.

శ్రీమతి సోఫియావాడియా యొక్క భక్తి ప్రపత్తులతో కూడిన శ్రమకు యీ ప్రత్యేక సంచిక మంచి తార్కాణం.

ఆమె హింద్ స్వరాజ్య పుస్తక ప్రతులు విదేశాలలో గల తన పలువురు మిత్రులకు పంపి వారిలో కొందరిని తమ అభిప్రాయాలు వ్రాసి పంపమని కోరారు. స్వయంగా శ్రీమతి వాడియా యీ పుస్తకాన్ని గురించి తన అభిప్రాయాలు వ్యాసరూపంలో ప్రచురిస్తూ యీ పుస్తకంలో భారత దేశపు ఉజ్వల భవిష్యత్తును గురించిన ఆశలు చోటు చేసుకున్నాయని వ్రాశారు యూరప్‌కి చెందిన ప్రముఖులచేత యీ పుస్తకంలో గాంధీజీ ప్రకటించినట్లు, నాగరికత పేరట యూరప్‌లో సాగుతున్న పొరపాట్లను ఖండింప చేయాలని ఆమె భావించారు. అందుకే ఆమె యీ ప్రణాళికను చేపట్టారు. అందుకు ఎంతో మంచి ఫలితం చేకూరింది. యీ ప్రత్యేక సంచికలో మాస్టర్ సాండీకోల్, డిలాయిల్ బర్న్స్, మిడల్టన్‌మరీ, బేరేస్‌ఫర్డ్ హబ్యాఫసిట్, క్లాడ్‌హూటన్, జిరాల్డ్‌హర్డ్, కుమారి రాథ్‌బోన్ మొదలగు ప్రసిద్ధ రచయితల, రచయిత్రుల వ్యాసాలు ప్రచురించబడ్డాయి. వారిలో కొందరు శాంతివాదులుగాను, సమాజవాదులుగాను ప్రసిద్ధికెక్కినవారు వున్నారు. అయితే శాంతివాదాన్ని, సమాజవాదాన్ని వ్యతిరేకించే వారి వ్యాసాలు కూడా యీ సంచికలో ప్రచురించి యుంటే, యీ సంచిక స్థాయి ఎలా ఉండేదో గదా!

ఇందు ప్రచురించబడిన వ్యాసాలు కూడా క్రమ పద్ధతిలో వున్నాయి. ప్రారంభంలో విమర్శలు, అభిప్రాయభేదాలతో కూడిన వ్యాసాలు వున్నాయి. ఆ తరువాత చోటుచేసుకున్న వ్యాసాల్లో వాటికి సమాధానాలు వున్నాయి రచయితలందరూ రెండు మూడు వ్యాఖ్యలు చేశారు. వాటిని గురించి యోచిద్దాం. వాటి యందు కొన్ని అంగీకరించవలసిన విషయాలు వున్నాయి. మాస్టర్ సాన్డీ "ఈ మధ్యనే తాను ఇండియా వచ్చినట్లు, దేశపరిస్థితుల్ని పైపైన పరిశీలించి చూచినట్లు, హింద్ స్వరాజ్యలో పేర్కొన్న సిద్ధాంతాలకు ఇండియాలో సాఫల్యం లభించినట్లు తనకు అనిపించలేదని" తన వ్యాసంలో స్పష్టంగా వ్రాశారు. వారు వ్రాసిన యీ యధార్థాన్ని మాస్టర్ కోల్ కూడా తన వ్యాసంలో పేర్కొంటూ "వ్యక్తిపరంగా పరిశీలించి చూస్తే గాంధీజీ చెప్పినట్లు స్వరాజ్యం

చేరువకు సామాన్య మనిషి సాధ్యమైనంతవరకు చేరాడనే చెప్పవచ్చు. అయితే వ్యక్తికి వ్యక్తికి మధ్య గల వ్యత్యాసాన్ని గమనించి వ్యక్తి పరంగా ఒక విషయాన్ని అమల్లోకి తేవడం ఆ విషయాన్ని అమల్లోకి తెమ్మని యితరుల బుద్ధిని గమనించి చెప్పి, వారు అలా చేయునట్లు సహకరించడం సాధ్యమా అను ప్రశ్న బయలుదేరుతుంది. యితరులచేత చేయించవలసివస్తే అందుకోసం వారితో కలిసిమెలిసి వుండటం అవసరం. వారితో తాదాత్మ్యం పొందాలి. ఐక్యతను సాధించాలి. అందుకు ప్రతివ్యక్తి రెండు రూపాల్ని అలవరచుకోవాలి. (1) తనయదార్థ రూపం (2) ఇతరులతో తాదాత్మ్యత పొందిన రూపం అనగా వ్యక్తిత్వం. (ఈరెండు రూపాల్ని తాను పరీక్షించగలిగి యుండాలి. వాటిని తాను వ్యాఖ్యానించగలిగి యుండాలి. దాని మూల్యాన్ని నిర్ధారించగలిగి యుండాలి). యిట్టి రెండు నడతల్ని రూపాల్ని అనుసరించవలసి వస్తుందన్నమాట. గాంధీజీ ఆచరణకు సంబంధించిన తన సాధనను చివరి హద్దు వరకూ తీసుకువెళ్ళిన మాట నిజం. కాని రెండో రూపానికి సంబంధించిన వ్యవహారాన్ని, తన అంతరాత్మకు తృప్తికలిగే విధంగా పరిష్కరించలేకపోయారు'' అని స్పష్టంగా వివరించారు జాన్‌మిడిల్టన్ తన వ్యాసంలో "రాజకీయ వత్తిడికి సాధనంగా అహింసను ఉపయోగిస్తే, దాని శక్తి త్వరగా సమాప్తమైపోతుంది. కనుక అటువంటి అహింసను నిజమైన అహింసయని అనవచ్చా?'' అని సందేహం వెలిబుచ్చారు.

కాని యీ క్రియ అంతా క్రమంగా సాగే వికాసప్రక్రియ ఆ ప్రక్రియను సాధించుటకు ప్రయత్నం చేస్తూ మనిషి సాధన యొక్క సంపూర్ణతకోసం కూడా ప్రయత్నిస్తూ వుంటాడు. వందలాది ఏండ్లక్రితం బుద్ధుడు, ఏసుక్రీస్తు అహింస, ప్రేమ సిద్ధాంతాలను ఉపదేశించారు, అయితే యిన్ని వందల ఏండ్లలో కొద్ది మంది వ్యక్తులు మాత్రమే చిన్న చిన్న సీమితమైన సమస్యల కోసం వాటిని ప్రయోగించారు. గాంధీజీ విషయంలో మాత్రం అందరూ ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించి ప్రకటించడం విశేషం, దాన్ని ఉటంకిస్తూ జెరాల్డ్ హర్డ్ తన వ్యాసంలో "గాంధీజీ చేస్తున్న ప్రయోగాల్ని ప్రపంచమంతా శ్రద్ధగా చూస్తున్నది. వారి ప్రయోగాల మహత్తు యుగయుగాలవరకు నిలిచి

యుంటుంది. గాంధీజీ జనసమూహాల్ని వెంట బెట్టుకొని జాతీయ స్థాయిలో దాన్ని ప్రయోగించుటకు కృషి చేయడమే అందుకు కారణం" అని పేర్కొన్నారు.

ఆ ప్రయోగాలయందలి యిబ్బందులేమిటో అందరికీ తెలుసు. అయినా వాటిని అధిగమించడం అసంభవంకాదని గాంధీజీ విశ్వాసం 1921లో యీ ప్రయోగం సఫలం కావడం అసంభవమని భారతదేశంలో తేలింది. అందువల్ల ఆ ప్రయోగాన్ని ఆపివేయడం జరిగింది. 1921లో అసంభవం అని అనిపించిన ఆ ప్రయోగం 1930లో సంభవం అని తేలింది. అసలు అహింసాత్మక సాధన అని అంటే ఏమిటి అని అనేకసార్లు ప్రశ్నించడం జరిగింది. యీ శబ్దానికి అందరికీ ఆమోదయోగ్యమైన అర్థం తెలుపుట దాని హద్దుల్ని నిర్ధారించుటకు, దాన్ని అమలు చేయుటకు పూర్వం ఎక్కువకాలం దాన్ని ప్రయోగించుట దానిని ఆచరణలో పెట్టుట ఎంతో అవసరం. అహింసను ఆచరణలో పెట్టుటకు అత్యవసరమైనది, వదులుటకు వీలులేనిది ప్రేమ. శుద్ధమైన నిస్వార్థప్రేమ. మానసికంగాను, శారీరకంగాను మచ్చలేని నిష్కలంకమైన నిర్మలత్వంతో కూడిన ప్రేమ. అది లేనియెడల అహింసను ఆచరణలో పెట్టుట సాధ్యంకాని పని అను విషయం పాశ్చాత్య ప్రముఖులు మరిచిపోతూ వుంటారు.

యంత్రాలను గురించి, నాగరికతను గురించిన విమర్శ

హింద్ స్వరాజ్యం యొక్క ప్రశంసతో కూడిన విమర్శలయందు రచయితలంతా ఒక్క విషయం మాత్రం అంగీకరించలేదు. యంత్రాల్ని వ్యతిరేకిస్తూ గాంధీజీ వెల్లడించిన అభిప్రాయాలు అనుచితమైనవని, అహేతుకమైనవని వారందరూ భావించారు. మిడల్టన్ యీ విషయాన్ని విపులీకరిస్తూ "గాంధీజీ తన భావాల ఆవేశంలో, తాము అమితంగా ప్రేమిస్తున్న రాట్నం కూడా ఒక యంత్రమే అను విషయం మరిచి పోతున్నారనీ, రాట్నం ప్రకృతిద్వారా నిర్మితమైనది కాదనీ, మనిషి నిర్మించిన అప్రాకృతమైన కృత్రిమ వస్తువేనని, అందువల్ల గాంధీజీ సిద్ధాంతం ప్రకారం

అదికూడా రద్దు చేయవలసిన వస్తువేనని పేర్కొన్నారు. డిలాయిల్ బర్న్స్ యీ విషయాన్ని గురించి వ్రాస్తూ " పునాది యందే భావదోషం వున్నది. ఏవస్తువువల్లనైనా సరే చెడ్డ ఉపయోగం కలిగితే దాన్ని మాత్రమే నైతిక దృష్ట్యా హీనమైనదిగా భావించాలని సూచించారు. చరఖా కూడా ఒక యంత్రమే! ముక్కు మీద ధరించే కండ్ల జోడు కూడా కండ్ల రక్షణ కోసం ధరించిన యంత్రమే. నాగలి కూడా యంత్రమే, నీరు బైటికి తోడుటకు ప్రాచీనకాలాన్నుంచి వాడుతున్న పరికరాలు సైతం ఏండ్ల తరబడి మనష్యులు చేసిన ప్రయత్నాలకు ఫలితంగా తయారు చేయబడిన యంత్రాలే. ఏ యంత్రం వల్లనైనా చెడు జరిగే అవకాశం కూడా వుంటుంది. ఏ యంత్రంవల్లనైనా చెడు జరిగితే అది యంత్ర దోషం కాదని, యంత్రాన్ని ఉపయోగించే వ్యక్తి దోషమని గ్రహించాలి' ' అని పేర్కొన్నారు.

గాంధీజీ తన భావాల అవేశంలో యంత్రాలను గురించి ఊహాజనితమైన భాషను ఉపయోగించారని యివాళ ఆ పుస్తకాన్ని సరిజేయడానికి కూర్చుంటే ఆ భాషను వారే మార్చివేస్తారని కూడా విమర్శకులు వ్రాశారు. వారి విమర్శల్ని గాంధీజీ అంగీకరించి, తమ భాషను విషయాన్ని మార్చివేస్తారేమో చెప్పలేను కాని విమర్శకులు పేర్కొన్న యంత్రాల్ని ఉపయోగించడంలో గల నైతిక విశేషాలను మాత్రం గాంధీజీ యంత్రాల సుగుణాలుగా అంగీకరించలేరని చెప్పగలను. ఉదాహరణకు 1924లో వారు ప్రయోగించిన భాష, పైన తెలిపిన అభిప్రాయాన్ని జ్ఞాపకం చేస్తున్నది అదే సంవత్సరంలో ఢిల్లీ యందు గాంధీజీకి మరో సోదరునికి మధ్య జరిగిన సంభాషణను యీ సందర్భాన పరిశీలించడం అవసరమని భావించి యిక్కడ ఆ సంభాషణను ప్రచురిస్తున్నాను. "అయితే మీరు యంత్రాలన్నింటికి వ్యతిరేకమా అని తిన్నగా ప్రశ్నించారు. గాంధీజీ చిరునవ్వు నవ్వుతూ యంత్రాలన్నింటిని ఎలా వ్యతిరేకిస్తాను; యీ శరీరంకూడా ఒక సున్నితమైన యంత్రమని నాకు తెలియదా? చరఖా కూడా ఒక యంత్రమే కదా! పన్ను కుట్టు పుల్ల కూడా యంత్రమే కదా! నేను వ్యతిరేకిస్తున్నది యంత్రాల్ని కాదు, యంత్రాల విషయంలో ప్రదర్శింపబడుతున్న వేలం వెర్రిని మాత్రమే. శరీరశ్రమను

తగ్గిస్తాయి అని చెప్పే యంత్రాల వెంట జనం వేలం వెర్రిగా పరుగిడుతున్నారు. శ్రమతగ్గుతున్నమాట నిజమే కాని యిట్టి యంత్రాల కారణంగా లక్షలాది జనం భృతి పోగొట్టుకొని ఆకలితో అలమటిస్తూ రోడ్ల వెంటబడి తిరుగుతున్న విషయం మరిచిపోకూడదు. సమయం, శ్రమ రెండూ తక్కువగా ఉపయోగపడటం నాకూ యిష్టమే. కాని ఆ పని ఒక వర్గానికి మాత్రమే వర్తించకూడదు. మానవజాతి అంతటికీ వర్తించాలి. కొంతమంది వ్యక్తుల దగ్గర మాత్రమే సంపద చేరడం సరికాదు.

అందరి దగ్గరికి సంపద చేరాలని కోరుతున్నాను. యిప్పుడు కోట్లాది జనంయొక్క మెడలపై ఎక్కి కొద్ది మంది పెత్తనం చలాయిస్తున్నారు. అందుకు యంత్రాలు ఉపయోగపడుతున్నాయి. యంత్రాల ప్రయోగాన్ని ప్రేరేపిస్తున్నది శ్రమను తగ్గించాలనే కోరిక కాదు, ధనం గడించాలనే లోభం మాత్రమే యీనాడు అమలులో వున్న ఆర్థిక వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా నా శక్తి నంతటిని వినియోగించి యుద్ధం సాగిస్తున్నాను.

ప్రశ్న : మీకు యంత్రాలతో వివాదం లేదు. అయితే యీనాటి యంత్రాల చెడు ఉపయోగాన్ని మాత్రమే మీరు వ్యతిరేకిస్తున్నారు. అంతే కదూ! గాంధీజీ-కొంచెమైనా సంకోచించకుండా అవును అని సమాధానం యిస్తున్నాను. నేను మరొక విషయం కూడా దీనితో చేర్చాలని భావిస్తున్నాను. యంత్రాల అన్వేషణ, సైన్సు యివి లోభప్రవృత్తికి సాధనాలు కాకూడదు. అప్పుడు కార్మికుల చేత శక్తికి మించి ఎక్కువగా పనిచేయించడం జరగదు. అప్పుడు యంత్రాలు అడ్డంకులు కాజాలవు. సహాయ కారులవుతాయి. యంత్రాలనన్నింటిని నాశనం చేయమని నా ఉద్దేశ్యం కాదు. వాటి హద్దును నిర్ధారించడమే నాలక్ష్యం.

ప్రశ్న : మీ యీ అభిప్రాయం ప్రకారం పెద్దపెద్ద పేచీ కోరు యంత్రాలనన్నింటిని త్యజించాలి. అంతే కదూ! గాంధీజీ అవును అట్టివాటిని త్యజించివలసి వచ్చినా సరే తప్పదు. కాని ఒక్క విషయాన్ని స్పష్టం చేయతలుస్తున్నాను. మనం ఏం చేసినా దానికి ప్రధాన ఆధారం మనిషికి మేలు చేయడం కావాలి. పనిలేనందున మనిషి అవయవాలు జడమై, పనికి

రాకుండా పోతాయి. యంత్రాలు వుండకూడదు. యంత్రాల్ని మనం పరీక్షించి చూడాలి. ఉదాహరణకు కుట్టుమిషనుకు నేను సుస్వాగతం పలుకుతాను. యీనాడు ఆవిష్కరించబడిన ఉపయోగకరమైన యంత్ర సామగ్రిలో కుట్టుమిషను ఒకటి. దాని అన్వేషణ వెనుక ఒక అద్భుత చరిత్ర వున్నది. సింగరు అనువాడు తన భార్య బట్టలు కుడుతూ వున్నప్పుడు కొన్ని దృశ్యాలు చూశాడు. తన భార్యపై ఆతనికి గల ప్రేమ, అనవసరమైన శ్రమనుంచి ఆమెను రక్షించాలనే భావం అతనికి కలిగింది అందుకోసం కుట్టు మిషను కనిపెట్టమని సింగర్‌కు ప్రేరణ కలిగింది.

సింగర్ కనిపెట్టిన యీ కుట్టుమిషను, ఆతని భార్యనేగాక, చేతితో కుట్టుపని సాగిస్తున్న అనేక మందిని, అనవసరంగా శ్రమపడకుండా రక్షించింది. సమయం పొదుపును కూడా సాధించింది.

ప్రశ్న : బాపూజీ! సింగర్ కుట్టు మిషన్ల నిర్మాణం చేయుటుకు పెద్ద యంత్రశాల అవసరంకదా! అందు ప్రాపంచికశక్తితో నడిచే యంత్రాలను నెలకొల్పక తప్పదుకదా! అని ప్రశ్నించి యంత్రాల విషయంలో ఎక్కువ విషయాన్ని రాబట్టి, తెలుసుకోవాలని భావించారు ప్రశ్నకర్త. ఈ ప్రశ్నవిని గాంధీజీ చిరునవ్వు నవ్వి యిలా అన్నారు. "అవును తప్పదు, కాని యీ విషయంలో నేను సమాజవాదినే. యిటువంటి యంత్రశాలకు దేశం లేక ప్రజా ప్రభుత్వం యాజమాన్యం వహించాలి. ఇట్టి యంత్రశాలలు లాభం గడించాలనే దృష్టితో కాక ప్రజల మేలు కోసం నడుపబడాలి. లోభానికి బదులు ప్రేమకు ప్రాధాన్యం యివ్వాలి. కార్మికుల స్థితిగతులు మెరుగుపడాలి. డబ్బుకోసం పిచ్చిగా సాగుతున్న పరుగులు ఆగిపోవాలి. కార్మికులకు మంచి భృతి లభించడమే కాక, వారికి రోజూ పని లభించాలి. అప్పుడు యంత్రం ప్రభుత్వానికి లేక యాజమాన్యానికి ఎంత లాభం అందజేస్తుందో అంత లాభం కార్మికులకు కూడా అందజేస్తుంది. నా ఉహలో యంత్రాల విషయంలో వుండే మినహాయింపుల్లో యిది కూడా ఒకటి. సింగర్ కుట్టుమిషన్ విషయంలో ప్రేమకు ప్రాధాన్యం వున్నది. మనిషి సుఖానికి ప్రాధాన్యం వున్నది. మనిషి సమయాన్ని పొదుపు చేయడం ఆ యంత్రం

లక్ష్యం. ఆ యంత్రాన్ని ఉపయోగించుటకు ముఖ్య లక్ష్యం ధనార్జనకాకూడదు. దయకు ప్రాధాన్యం యివ్వాలి. ఉదాహరణకు వంకరగా వున్న కదురును తిన్నగా చేయగల యంత్రానికి స్వాగతం పలుకుతాను. అయితే అట్టి యంత్రం వల్ల కదుళ్ళు తయారుచేసే కమ్మరి వారి చేతి వృత్తికి దెబ్బ తగలడం నాకు యిష్టం లేదు. కాని నూలు వడుకుతూ వున్నప్పుడు కదురు వంకర పోతే, దాన్ని తిన్నగా సరిచేసుకోగల యంత్రం నూలు వడికే వారి దగ్గర వుండాలని మాత్రమే నాకోరిక. అందువల్ల లోభానికి బదులు ప్రేమకు చోటు కల్పిద్దాం. అప్పుడు అంతా మంచియే జరుగుతుంది.

ఈ సంభాషణ యందు గాంధీజీ వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాల విషయమై విమర్శకుల కెవ్వరికీ సిద్ధాంత రీత్యా వ్యతిరేకత ఉంటుందని నేను భావించడంలేదు. శరీరం వలె యంత్రం కూడా ఆత్మ వికాసానికి తోడ్పడితే, అది తోడ్పడినంత మేరకు ఉపయోగకారియే.

పాశ్చాత్య నాగరికత విషయం కూడా అంతే. "పాశ్చాత్య సభ్యత మనిషి యొక్క ఆత్మకు మహాశత్రువు" అని గాంధీజీ వ్రాశారు. ఈ వ్రాతను వ్యతిరేకిస్తూ కోల్ మహాశయుడు యిలా వ్రాశారు- "స్పెన్ మరియు అబిసీనియా మధ్య జరిగిన భయంకరమైన సంగ్రామం మన శిరస్సులపై సదా వ్రేళాడుతూవుండే భయానికి చిహ్నం. రకరకాల రిద్ధిసిద్ధికి అవసరమైన శక్తి మరియు అవకాశం వున్నా కోట్లాది ప్రజల కటిక దారిద్ర్యం పాశ్చాత్య సభ్యత యొక్క పెద్ద దోషం. అయితే యిది సహజమైనది. అనగా ప్రాకృతికమైనది కాదు. సభ్యతకు మూలం కాదు. మా యీ సభ్యతను సరిదిద్దుకుంటామని నేను అనడం లేదు. అంతమాత్రాన యిది సరికాదని కూడా నేను అనను. మనిషి యొక్క ఆత్మకు అవసరమైన విషయాల నిరాకరణపై ఆధారపడి యీ సభ్యత రూపొందినదని నేను అంగీకరించను.'

కోల్ మహాశయుడు చెప్పింది నిజం. గాంధీజీ పేర్కొన్న పాశ్చాత్య సభ్యత యందలి దోషాలు సహజ సిద్ధమైనవికావు. అసభ్యత యందలి ప్రవృత్తుల ద్వారా బయల్వెడలినవి మాత్రమే. యీ పుస్తకంలో భారతీయ సభ్యతకు,

పాశ్చాత్య సభ్యతకు గల వ్యత్యాసాన్ని, భిన్నత్యాన్ని చూపించడమే గాంధీజీ లక్ష్యం. పాశ్చాత్య సభ్యతను సరిదిద్దడం అసంభవం కానేరదని కోల్‌మహాశయుడు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయంతో గాంధీజీ పూర్తిగా ఏకీభవిస్తారు. పాశ్చాత్య దేశాలకు పాశ్చాత్య పద్ధతిలోగల స్వరాజ్యం అవసరం అని కూడా గాంధీజీ అంగీకరిస్తారు. అయితే ఆ స్వరాజ్యం గాంధీవంటి ఆత్మ నిగ్రహం కలిగిన పురుషుల భావాల ననుసరించి వుంటుంది కాని వారు పాశ్చాత్యులై వుంటారు. ఆ పద్దతి గాంధీ మరియు భారతదేశ పద్ధతిగా ఉండదు. అద్భుతమైన పాశ్చాత్య పద్ధతిగా ఉంటుంది. అను విషయాన్ని కూడా గాంధీజీ తేలికగా అంగీకరిస్తారని నేను భావిస్తున్నాను.

సిద్ధాంతాలకు గల హద్దు

జి.డి.హెచ్ కోల్ మహాశయుడు మరో చిక్కు విషయాన్ని పేర్కొన్నారు.

" జర్మనీ, ఇటలీ విమానాలు స్పైన్ దేశపు ప్రజల్ని సంహరిస్తున్నప్పుడు, జపాన్ విమానాలు చైనా దేశపు జనాన్ని సంహరిస్తున్నప్పుడు, జర్మనీ సైన్యాలు ఆస్ట్రియాలోకి చొచ్చుకుపోయినప్పుడు, చెకోస్లోవేకియాలోకి జొరపడతాయని బెదిరిస్తున్నప్పుడు, అబిసీనియాపై బాంబుల వర్షంకురిపించిదాన్ని ఆక్రమించకున్నప్పుడు, యీ (అహింసా) సిద్ధాంతం నిలువగలదా? రెండు మూడు సంవత్సరాక్రితం అవకాశం చిక్కినప్పుడు యుద్ధాన్ని, మారణహింసాకాండను వ్యతిరేకించాను. కాని యివాళ, యుద్ధాన్ని గురించి నాకు అసహ్యం, ఏహ్యాభావం వున్నపటికీ, యీ మృత్యుహేలను, హత్యాకాండను అరికట్టుటకు యుద్ధమనే ప్రమాదాన్ని భరించేందుకు సిద్ధంగా వున్నాను." అని వ్రాశారు.

వారి మనస్సు నందు పరస్పర విరుద్ధమైన భావాలు ఏ విధంగా ఘర్షణ పడుతున్నాయో వారి క్రింద వాక్యాల వల్ల బోధపడుతుంది.

"నేను యుద్ధమనే ప్రమాదాన్ని తప్పక భరిస్తాను. కాని యిప్పటికి కూడా, నా యందలి రెండో వ్యక్తిత్వం మనిషిని హత్య చేయాలనే యోచన కలుగగానే కంగారపడిపోయి, దెబ్బతిని వెనుకంజవేస్తున్నది. యితరుల

ప్రాణాలు తీయడానికి బదులు నా ప్రాణాలను సమర్పించడానికి సదా సిద్ధంగా వుంటాను. కాని ఫలానా సమయంలో, ఫలానా అవకాశం చిక్కినప్పుడు నా ప్రాణాలు ఎందుకు సమర్పించాలి. యితరుల ప్రాణాలు ఎందుకు తీయకూడదు అని కూడా అనిపిస్తుంది. వ్యక్తి గత స్వరాజ్యం పొందిన వ్యక్తి ఎదుట యిటువంటి ధర్మసంకటం కలుగదని బహుశ గాంధీ సమాధానం చెప్పవచ్చు. కాని అటువంటి వ్యక్తి స్వరాజ్యం పొందాడని నేను గట్టిగా చెప్పలేను అట్టివ్యక్తి స్వరాజ్యం పొందాడనే అనుకోండి, అయినా పశ్చిమ యూరపులో యీనాడు జరుగుతఃన్న ఘట్టాల మధ్య యుద్ధాన్ని ఆహ్వానించు భావం బలహీన పడుతుందని నాకు విశ్వాసం కలగడం లేదు"

కోల్ మహాశయుడు పేర్కొన్న అవకాశం, సమయం మనిషి యొక్క శ్రద్ధకు ఒరిపిడి రాయివంటిది. గాంధీజీ పై ప్రశ్నకు అనేకసార్లు సమాధానం చెప్పారు. దేశ ప్రజలంతా స్వరాజ్యం పొందనంతవరకు, తనకు లభించిన స్వరాజ్యం అసంపూర్ణమైనదేనని గాంధీజీ భావం. అయితే వారు శ్రద్ధతో జీవిస్తారు. అహింసయెడ వారికి గల శ్రద్ధ అపరిమితం. ఆ శ్రద్ధ ఇటలీ, జపాను దేశాలు చేసిన చిత్రవధల్ని గురించి వినగానే చలించిపోయి ఊగిసలాడదు. హింసవల్ల హింసయే ఆవిర్భవిస్తుంది. ఒక్కసారి ఆ మార్గాన ముందుకు సాగితే దానికి యిక అంతు వుండదు. చైనా పక్షం వహించి మీరు సమరం చేయాలి అని వ్రాసిన చైనా మిత్రుడికి సమాధానం వ్రాస్తూ వార్ రిజస్టర్ అను పత్రికలో ఫిలిప్‌మమ్‌ఫర్డ్ యిలా వ్రాశారు.

"మీ శత్రువు జపాన్ ప్రభుత్వం. అంతేగాని జపాను దేశపు రైతులు, సైనికులు మీకు శత్రువులు కారు. ఆ చదువురాని అభాగ్యులకు, అమాయకులకు యుద్ధం చేయమని ఎందుకు హుకుం జారీచేశారో తెలియనే తెలియదు. అయినా మీరు మీ దేశరక్షణ పేరిట సాయుధ సైన్య దళాల సహాయం పొందాలని అనుకుంటే మీరు చేసే పని ఏమిటి? ఏమీ తెలియని ఆ అమాయకులైన, మీకు శత్రువులు కాకపోయినా వారందరినీ చంపివేయడమేగదా! భారత దేశంలో గాంధీజీ పరీక్షించి అమలు చేసిన అహింసా విధానాన్ని చైనా ధర్మ గురువులంతా ఒక్క స్వరంతో బోధించిన అహింసా విధానాన్ని, చైనా తన రక్షణ కోసం అవలంభించితే, యూరప్

దేశాలు అవలంబిస్తున్న హింసాకాండ వల్ల పొందే ప్రయోజనం కంటె ఎక్కువ ప్రయోజనం పొందగలదని గట్టిగా చెప్పగలను. చైనా దేశప్రజలు మిగతా ప్రపంచ దేశాల ప్రజల కంటే ఎక్కువ శాంతిప్రియులు.

ప్రపంచమందలి యితర హింసాత్మకయోధులైన వారి కంటే మించి ఎక్కువ కాలం చైనా దేశప్రజలు తమను, తమ సంస్కృతిని రక్షించుకోగలిగారు. యీ సత్యమే మానవజాతికి గొప్ప పాఠం. ధీరులు, వీరులు, శూరులునగు చైనా దేశప్రజలు తమ దేశరక్షణ కోసం పోరాడుతువున్నారు వారి యెడ ఆదరణ మాకు లేదని భావించవద్దు. వారి త్యాగాల్ని వారి బలిదానాన్ని ఆదరిస్తున్నాం. అయితే వారు మేము అంగీకరించలేని మరో సిద్ధాంతాన్ని అనుసరిస్తున్నారని అనుకుంటాం. ఏది ఏమైనా హింస ఎట్టి పరిస్థితులోనైనా సరే చెడ్డదనే మా అభిప్రాయం. దానివల్ల సత్ఫలితాలు కలగడం అసంభవం. అహింసా విధానాన్ని అనుసరిస్తే దుఃఖాలన్నీ తొలగిపోతాయని అనుకోకూడదు. మీ సమస్త ఆయుధాలు సైనిక పటాలాలు మీ శత్రువు మీద సాధించే విజయంకంటే, అహింసా విధానం శత్రువు మీద చిరస్థాయిగా నిలిచియుండే విజయాన్ని సాధించగలదని మా విశ్వాసం దీనివల్ల మీ ప్రజల ఆదర్శం ఎన్నటికీ చెరిగిపోదని మరీ మరీ విశ్వశిస్తున్నాం.

కుమారి రెథ్ బోన్ యిలాంటి మరో సమస్యను పేర్కొన్నారు "దుష్టుల ఎదుట తలవంచినా, తన అంతర్వాణికి వ్యతిరేకంగా నడుచుకొనవలసివచ్చినా అందుకు సిద్ధపడి పసి బిడ్డలను రక్షించు అవకాశం చిక్కితే యీ ప్రపంచంలో సామాన్యులైనా, సత్పురుషులులైనా అట్టి బిడ్డల్ని రక్షించరా? వారిని చనిపోనిస్తారా?" అని ఆమె ప్రశ్నించింది. ఆమె ప్రశ్నకు గాంధీజీ సమాధానం యివ్వరు. యిట్టి ప్రశ్నకు గాంధీజీ అవకాశం యివ్వరు. ఇందుకు ఏసుక్రీస్తు చేసిన బోధ ఎంతో స్పష్టంగా వున్నది. యీ విషయంలో వారి మాటలు స్పష్టంగా వున్నాయి. "నాయందు శ్రద్ధ చూపించేవారు పసిబిడ్డలకు వ్యతిరేకంగా ఎవరైనా చేయి ఎత్తితే అట్టి వారి మెడకు తిరగలి రాయికట్టి వారిని సముద్ర గర్భంలో పడ వేయాలి. ఇవి ఏసుక్రీస్తు చెప్పిన మాటలు. యీ విషయంలో మాకు గాంధీజీ మాటలకంటే ఏసుక్రీస్తు చెప్పిన మాటల వల్ల ఎక్కువ సహాయం లభిస్తున్నది."

ఏసుక్రీస్తు చెప్పిన మాటలు వారి పుణ్య ప్రతాపాన్ని వెల్లడిస్తున్నాయని నా అభిప్రాయం. వారు ఏ పని చేయమని చెప్పారో ఎవరికోసం చేయమని చెప్పారో గమనించాలి. పాపం చేసినవారికి మరొకరు యిట్టి శిక్ష విధించడమనే ఉద్దేశ్యంతో వారు యీ విధంగా చెప్పలేదని, పాపం చేసిన వాడు అనగా అపరాధి తనకు తాను యిట్టి శిక్ష విధించుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో చెప్పారని భావిస్తున్నాను. ఏసుక్రీస్తు చెప్పిన ఉపాయం అని చెప్పి తాను చెప్పిన ఉపాయాన్ని ఆచరణలో పెట్టి పిల్లలను మృత్యుముఖాన్నుంచి రక్షించగలననే విశ్వాసం నిజంగా కుమారి రిథ్ బోన్‌కి వున్నదా? గాంధీజీ అసలు యీ విషయాన్ని ప్రస్తావించనే లేదని ఆమె వ్రాసిన మాట సరికాదు. వారు యీ విషయం ప్రస్తావించడమే గాక, దానికి స్పష్టంగా సమాధానం కూడా యిచ్చారు. 1300 సంవత్సరాల క్రితం ముస్లిం అమరజీవులు కూడా యీ ప్రశ్న లేవనెత్తి, అందుకు తమ చర్యల ద్వారా జవాబు యిచ్చారు. వారు దుర్మార్గుల ముందు తలవంచేకంటే, తమ భార్యా బిడ్డల్ని ఆకలి దప్పులతో గిలగిలకొట్టుకుంటూ చావనీయడమే మంచిదని భావించారు. అందుకు కారణం స్పష్టం. దుర్మార్గుల ముందు తలవంచినా, తమ అంతరాత్మను మోసగించినా, అందువల్లకలిగే ఫలితం ఏమిటి? దుర్మార్గులకు యింకా ఎన్నో, ఎన్నెన్నో దుర్మార్గాలు చేయుటకు ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. అంతే గదా!.

అయితే కుమారి రిథ్‌బోన్ కూడా "హింద్ స్వరాజ్యము" ఎంతో ప్రభావితంచేసే పుస్తకం అని వ్రాశారు. ఆ పుస్తకం చదివి, అందలి బరువైన ప్రామాణికత్వాన్ని చూచి, నా ప్రామాణికత్వాన్ని పరీక్షించుకోవలసిన అవసరం కలిగిందని పేర్కొని హింద్ స్వరాజ్యను ప్రతివ్యక్తి చదవమని ఆమె విజ్ఞప్తి చేశారు.

'ఆర్యన్‌పాథ్' మాసపత్రిక సంపాదకులు యీ "హింద్ స్వరాజ్య" అను ప్రత్యేక సంచికను ప్రచురించి శాంతి, అహింసా సిద్ధాంతానికి ఎనలేని సేవ చేశారని చెప్పక తప్పదు.

వార్ధా- 2- 2-33 **మహదేవ దేశాయి.**

ప్రస్తావన

ఈ విషయంపై ఇరువది అధ్యాయాలు వ్రాశాను. వాటిని పాఠకుల ఎదుట వుంచుటకు సాహసిస్తున్నాను.

ఇక నన్ను నేను ఆపుకోలేకనే యిదంతా వ్రాశాను. చాలా చదివాను. ఎంతగానో ఆలోచించాను. ఇంగ్లాండులో ట్రాన్సువాల్ డెప్యుటేషన్‌తో బాటు నాలుగు మాసాలు నేను వున్నాను. ఆ సమయంలో సాధ్యమైనంతగా ఎక్కువ మంది భారతీయుల్ని కలిశాను, చర్చించాను. ఎక్కువమంది ఆంగ్లేయుల్ని కూడా కలసి చర్చించాను. చివరికి నిర్ణయానికి వచ్చిన నా అభిప్రాయాల్ని పాఠకులు ఎదుట వుంచడం నా కర్తవ్యమని భావించాను.

ఇండియన్ ఒపీనియన్ గుజరాతీ చందాదారులు దాదాపు ఎనిమిది వందల దాకా వున్నారు. ఒక్కొక్క చందాదారునితో పాటు కనీసం పదిమంది పాఠకులు ఇష్టపడి యీ పత్రిక చదువుతూ వున్నారని నాకు నమ్మకం కలిగింది. గుజరాతీ రాని వాళ్లు, వచ్చిన వారిచేత చదివించి తెలుసుకుంటున్నారట. అట్టి సోదరులు భారతదేశాన్ని గురించి నన్ను చాలా ప్రశ్నలు అడిగారు. అలాంటి ప్రశ్నలే ఇంగ్లాండులో కూడా చాలా మంది నన్ను అడిగారు. అందువల్ల విడివిడిగా వ్యక్తి గతంగా నేను వెలిబుచ్చిన భావాల్ని అందరి ఎదుట వుంచడంలో తప్పులేదని నాకు అనిపించింది.

ఇందు వెలువరించిన భావాలు నావే; అవి నావికావు కూడా. వాటి ప్రకారం నడుచుకుంటానని ఆశిస్తున్నాను కనుక అవినావే. అవి, నా ఆత్మలో నిలిచిపోయాయి. అవి నావి కావు. అవి నేనొక్కడినే యోచించినట్టివి కావు కనుక అవి నావి కావని భావిస్తున్నాను. కొన్ని పుస్తకాలు చదివిన తరువాత అవి నిర్మాణమయ్యాయి. హృదయంలో, లోలోపల నేను ఉహించిన ఉహల్ని, భావాల్ని ఆ పుస్తకాలు సమర్థించాయి.

నేను పాఠకుల ఎదుట వుంచిన భావాలు, ఆధునిక (పాశ్చాత్య) నాగరికతా ప్రభావం పడని ఎక్కువ మంది భారతీయుల భావాలేనని వేరే రుజూచేయవలసిన అవసరం లేదు. అయితే యివే భావాలు వేలాది

యూరప్ ప్రజలు కలిగి యున్నారని, యీ విషయాన్ని నా పాఠకులే తమ తమ ఆధారాలతో పరీక్షించిచూచుకోమని కోరుతున్నాను. ఎవరైనా అన్వేషించ తలుచుకుంటే, వారికి అవకాశం, వెసులుబాటు దొరికితే ఆ పుస్తకాల్ని చదవవచ్చు. అవకాశం లభించితే ఆ పుస్తకాల నుంచి ఏదో కొంత పాఠకుల ఎదుట వుంచాలనే అభిలాష నాకు వున్నది.

ఇండియన్ ఒపీనియన్ పాఠకులకు, తదితరులకు నా వ్యాసాలు చదవగా ఏ భావాలు కలిగాయో, నాకు తెలిపితే వారికి కృతజ్ఞణ్ణి. దేశసేవచేయడం, సత్యాన్వేషణ కావించడం, ఆ ప్రకారం నడుచు కోవడమే నా లక్ష్యం. అందువల్ల నాభావాలు తప్పని తేలితేవాటిని పట్టుకు కూర్చోమని చెప్పను. అది నిజమని తేలితే యితరులు కూడా ఆ ప్రకారం నడుచుకోవాలని, దేశం యొక్క మేలును దృష్టి యందుంచుకోమని నేను కోరతాను.

సౌకర్యంగా వుండుటకై ఇందలి వ్యాసాల్ని పాఠకుడు, సంపాదకుడు వీరిరువురి మధ్య జరిగిన సంభాషణల రూపంలో పొందుపరచడం జరిగింది.

కిల్డోనన్ కాసిల్

22-11-1909

మో॥క॥గాంధీ

★ ★ ★

హింద్ స్వరాజ్యాను గురించి

నా యీ చిన్ని పుస్తకం చాలా మంది ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించడం నిజంగా నా అదృష్టం. అసలు యీ పుస్తకం గుజరాతీలో వ్రాయబడింది. దీని జీవన క్రమం విచిత్రం. యిది మొట్టమొదట దక్షిణ ఆఫ్రికాలో ప్రచురించబడే ఇండియన్ ఒపీనియన్ అను వార పత్రికలో ప్రకటించారు. దక్షిణ ఆఫ్రికాకు తిరిగి వస్తున్నప్పుడు ఓడమీద హింసావాదులైన భారతీయులకు అట్టి భావమే గల దక్షిణ ఆఫ్రికాకు చెందిన హింసావాదులకి యిచ్చిన సమాధానంగా యీ పుస్తకం వ్రాశాను. లండనులో నివశిస్తున్న పేరు గాంచిన అరాచక వాదులైన భారతీయులతో మాట్లాడాను. వారి శౌర్య ప్రతాపాల ప్రభావం నామీద పడింది. కాని వారి ఆవేశం తలక్రిందులుగా వుండే మార్గాన్ని పట్టిందని

అనిపించింది. హింస భారత దేశంలో గల దుఃఖాలకు సరిమైన చికిత్సకాదని తోచింది. దాని సంస్కృతిని గమనించి, ఆత్మరక్షణకు భారత దేశం మరో మార్గాన్ని ఉన్నత స్థాయికి చెందిన అస్త్రాన్ని ఉపయోగించాలని నాకు తోచింది. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో ప్రారంభమైన సత్యాగ్రహమనే బిడ్డ రెండు సంవత్సరాల ప్రాయంలో వున్నది. అయినా అది ఎంతో వికాసావస్థకు చేరుకున్నది. అందువల్ల దాన్ని గురించి ఆత్మ విశ్వాసంతో వ్రాయుటకు ధైర్యం చేశాను. నా యీ వ్యాసహారం పాఠకులకు బాగా నచ్చింది. తత్ఫలితంగా ఆ వ్యాసాలు పుస్తక రూపంలో ప్రకటించబడ్డాయి. భారతదేశమందలి కొందరు ప్రజల దృష్టి కూడా దీని మీద పడింది. బొంబాయి ప్రభుత్వం దీని ప్రచారాన్ని ఆపివేసింది. అందుకు సమాధానంగా ఇంగ్లీషులోకి యీ పుస్తకాన్ని అనువదించి ప్రచురించాను. నా ఆంగ్ల మిత్రులకు యీ పుస్తకం వెలువరించి నా భావాలు తెలియజేయడం కర్తవ్యంగా భావించాను.

ఇది బాలునిచేతికి సైతం అందించ తగిన పుస్తకమని నా అభిప్రాయం. యిది ద్వేషధర్మానికి బదులు ప్రేమధర్మాన్ని నేర్పుతుంది. హింసకు బదులు ఆత్మ బలిదానాన్ని సూచిస్తుంది. పశు బలాన్ని ఎదుర్కొనుటకు ఆత్మబలాన్ని నిలుపుతుంది. దీని ప్రచురణలు అనేకం వెలువడ్డాయి. దీన్ని చదువుదామని భావించేవారికి తప్పక చదవమని సిఫారసు చేస్తున్నాను. దీనిలో నేను కేవలం ఒక శబ్దాన్ని మాత్రమే ఒక మహిళాస్నేహితురాలు కోరిక కోరికను అంగీకరించి, తొలిగించాను. అంతకుమించి యీ పుస్తకంలో నేను ఏ మార్పూ చేయలేదు. ఈ పుస్తకంలో ఆధునిక నాగరికతపై తీవ్రంగా వ్యాఖ్య చేయడం జరిగింది. 1909లో యీ వ్యాఖ్య చేశాను. అప్పుడు నేను చేసిన వ్యాఖ్య యిప్పుడు యింకా బలం పుంజుకున్నది. ఆధునిక నాగరికతను భారత దేశం ఎంత త్వరగా త్యజిస్తే అంత ఎక్కువ లాభం పొందుతుందని నా అభిప్రాయం.

అయితే పాఠకులకు ఒక హెచ్చరిక చేయతలుస్తున్నాను. యీ పుస్తకంలో నేను చిత్రించిన స్వరాజ్య స్థాపనకు నేను ప్రయత్నిస్తున్నానని భావించవద్దు.

యిప్పుడు భారత దేశం యిట్టి స్వరాజ్య స్థాపనకు సిద్ధంగా లేదని నాకు తెలుసు. యిలా అనడం కొంటె తనం అయితే కావచ్చు. కాని నేను యీ పుస్తకంలో చిత్రించిన స్వరాజ్య స్థాపనకోసం వ్యక్తిగతంగా నా కృషి సాగుతున్నదనే గట్టి నమ్మకం నాకు వున్నది. యిప్పుడు సాగుతున్న నా సామూహిక ప్రవృత్తి యొక్క లక్ష్యం. భారత దేశ ప్రజల కోరిక ప్రకారం పార్లమెంటరీ పద్ధతిన సాగే స్వరాజ్యాన్ని సాధించడమే. రైళ్లను, ఆసుపత్రులను నాశనం చేయాలనే తలంపు నాకు లేదు. అయితే ప్రకృతి సహజంగా వాటి నాశనం జరిగితే మాత్రం అందుకు స్వాగతం పలుకుతాను. రైలు ఆసుపత్రి యీ రెండింటిలో ఒక్కటి కూడా ఉన్నత మైన శుద్ధ సంస్కృతికి సూచిక (చిహ్నం) కాదు. త్రోసివేయుటకు వీలులేని చెడ్డ సూచికయని మాత్రం ఎక్కువ కెక్కువగా చెప్పవచ్చు. యీ రెండింటిలో ఏ ఒక్కటి కూడా మన దేశపు నైతిక ఔన్నత్యానికి కొంచెమైనా తోడ్పడదు. అదేవిధంగా కోర్టులు శాశ్వతంగా నాశనం కావాలని కోరాను. అయితే అలా జరిగితే మాత్రం అమితంగా సంతోషిస్తాను. యంత్రాలు, మిల్లులు నాశనం కావాలని ప్రైవాటి కంటే తక్కువగా ప్రయత్నిస్తాను. అందుకు ప్రజల సంసిద్ధత యీనాటికంటే అధికంగా త్యాగంతోను సాదాతనంతోను కూడియుండాలి.

ఈ పుస్తకంలో తెలిపిన కార్యక్రమంలో ఒక భాగమే అమలులోకి వస్తున్నది. అది అహింస. అదైనా యీ పుస్తకంలో వివరించిన ప్రకారం అమలులోకి రావడం లేదని కడు విచారంతో అంగీకరిస్తున్నాను. పూర్తిస్థాయిలో అహింస అమలులోకి వస్తే ఒక్కరోజులో స్వరాజ్యం లభిస్తుంది. భారతావని, తన ధర్మానికి గల ఒక క్రియాత్మక అంశంగా ప్రేమ సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరిస్తే, దాన్ని తన రాజనీతిలో చేర్చుకుంటే స్వరాజ్యం స్వర్గాన్నుంచి దిగివచ్చి భారతావని భూమిపై నెలకొంటుంది. యిలా జరగడం దూరాతిదూరాన వున్న విషయమని దుఃఖంతో అంగీకరిస్తున్నాను.

ఈనాటి నా ఉద్యమానికి చెడ్డపేరు తెచ్చేందుకై యీ పుస్తకమందలి అనేక విషయాల్ని కొందరు ఉటంకించడం చూస్తున్నాను. నేనేదో పెద్దకుట్ర

చేస్తున్నానని తెలుపుతూ వ్రాయబడుతున్న వ్యాసాల్ని కూడా చూచాను. ఈనాటి గందరగోళ పరిస్థితులవల్ల లాభం పొందాలనే కాంక్షతో, విచిత్రమైన భావాల్ని భారతదేశం నెత్తిన నేను రుద్దుతున్నానని భారత దేశానికి నష్టంచేకూర్చే ధార్మిక ప్రయోగాలు నేను చేస్తున్నానని కూడా కొందరు వ్రాస్తున్నారు. అట్టి వారందరికీ ఒకే ఒక సమాధానం చెబుతున్నాను. సత్యాగ్రహం అంటే ఏదో ఉత్తుత్తి తతంగం కాదు. అందు దాపరికానికి తావులేదు. అందు హాస్యానికి తావులేదు. అయితే హింద్ స్వరాజ్యంలో సూచించిన సంపూర్ణజీవన సిద్ధాంతపు ఒక భాగాన్ని ఆచరణలో పెట్టుటకు ప్రయత్నం జరగుతున్నది. అందు సందేహానికి తావులేదు. సంపూర్ణజీవన సిద్ధాంతాన్ని ఆచరణలో పెడితే ప్రమాదం సంభవిస్తుందని అనుకోవలసిన అవసరం లేదు.

ఈనాడు దేశం ఎదుట గల సమస్యలతో సంబంధంలేని అంశాల్ని, నా వ్యాసాలనుంచి తీసి వాటిని తమ వ్యాసాల్లో పేర్కొని ప్రజల్ని రెచ్చకొట్టేందుకు ప్రయత్నించడం న్యాయం కాదని తెలియజేస్తున్నాను.

యంగ్ ఇండియా జనవరి 1921 ఎం.కె.గాంధీ

సందేశం

(ఇంగ్లీషు మాసపత్రిక ఆర్యన్‌పాథ్ యొక్క 1938 సెప్టెంబరులో ప్రచురించబడిన హింద్ స్వరాజ్య ప్రత్యేక సంచికకు పంపబడిన సందేశం)

ఏ సిద్ధాంతాల్ని సమర్థించుటకు హింద్ స్వరాజ్యం వ్రాయబడిందో ఆ సిద్ధాంతాల్ని మీరు ప్రకటించడం మంచి పని. అసలు పుస్తకం గుజరాతీలో వ్రాయబడింది. ఇంగ్లీషు ప్రతి ప్రచురణ గుజరాతీ నుంచి చేయబడిన తర్జుమా. యీ పుస్తకం తిరిగి వ్రాయవలసి వస్తే అక్కడక్కడ దాని భాష మారుస్తాను. యీ పుస్తకం వ్రాసిన తరువాత ముప్పది సంవత్సరాలు అనేక తుపాన్ల మధ్య గడిపాను. అయినా యీ పుస్తకంలో నేను పేర్కొన్న భావాల్లో మార్పు చేయవలసిన కారణం కనబడలేదు. పాఠకులు గమనించవలసిన

విషయం ఒకటి వున్నది. ఒక కరుడు గట్టిన అరాచకవాదితో సహా కొంతమంది కార్యకర్తలతో నేను చర్చించిన విషయాలను యథాతథంగా యీ పుస్తకంలో పేర్కొన్నాను. దక్షిణాఫ్రికా యందలి భారతీయులలో చోటు చేసుకోబోతున్న దుఃఖాన్ని బాధను సరియైన తరుణంలో యీ పుస్తకం తొలగించిందను విషయం కూడా పాఠకులు గ్రహించాలి. దానితో బాటు రెండోవైపున, కీర్తి శేషుడైన నా ఒక మిత్రుడు ''ఇది ఒక మూర్ఖుడు వ్రాసిన రచన'' అని వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాన్ని కూడా పాఠకులు గ్రహింతురుగాక.

సేవాగ్రాం. 14-7-38 **ఎం.కె.గాంధీ**

1

కాంగ్రెస్ మరియు దాని పదాధికారులు

పాఠకుడు : ఇప్పుడు భారతదేశంలో స్వరాజ్యం గాలివీస్తున్నది. దేశప్రజలంతా స్వాతంత్ర్యం కోసం తహతహలాడుతున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో కూడా యిట్టి ఆవేశమే కనబడుతున్నది.తమ అధికారాన్నిపొంది తీరాలనే ధైర్యం భారతీయులకు కలిగినట్లు తోస్తున్నది. ఈ విషయమై మీ అభిప్రాయం చెబుతారా?

సంపాదకుడు : మీరు అడిగింది మంచి ప్రశ్న. అయితే దీనికి సమాధానం చెప్పడం అంతతేలికకాదు. ప్రతి పత్రికకు కొన్ని విధులు ఉంటాయి. మొదటిది - ప్రజల భావాలుతెలుసుకొని వాటిని ప్రకటించడం. రెండవది - అవసరమైన భావాల్ని ప్రజలకు కలిగించడం. మూడవది - ప్రజల్లో దోషాలేమైనా కనబడితే ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా నిర్భయంగా వాటిని ప్రకటించడం. మీ ప్రశ్నకు యిచ్చే సమాధానంలో యీ మూడు పనులు యిమిడి వుంటాయి. ప్రజల భావాల్ని హద్దుల్లో వుండి, ప్రకటించాలి. అట్టి భావాలు వారికి కలుగకపోతే వారిలో కలితగించుటకు ప్రయత్నించాలి వారి దోషాల్ని ఎత్తి చూపించాలి. మీరు ప్రశ్నించారు కనుక సమాధానం యివ్వడం నా కర్తవ్యమని భావిస్తున్నాను.

పాఠకుడు : స్వరాజ్యం అవసరమను భావం భారతదేశానికి కలిగిందని మీరు భావిస్తున్నారా?

సంపాదకుడు : నేషనల్ కాంగ్రెస్ స్థాపన జరిగినప్పటినుంచీ అది కలిగిందని భావిస్తున్నాను. నేషనల్ అను శబ్దానికి అర్థం యిట్టి భావాన్ని ప్రకటించమే.

పాఠకుడు : మీరు చెప్పింది సరికాదు. భారతీయ నవయువకులు

యిప్పుడు కాంగ్రెసును లెక్కచేయడంలేదు. ఇంగ్లీషు వాళ్ల పరిపాలనను సాగించేందుకు సాధనం కాంగ్రెస్ అని భావిస్తున్నారు.

సంపాదకుడు : నవయువకులకు గల యీ భావం సరియైనదికాదు. భారతావనికి చెందిన దాదాభాయి నౌరోజీ అవసరమైన వాతావరణం కల్పించి యుండకపోతే, నవయువకులు యిప్పుడు మాట్లాడుతున్న మాటలు, మాట్లాడ కలిగియుండేవారేకాదు. మిస్టర్ హ్యూమ్‌వ్రాసిన వ్యాసాలు, వారు మనకు వినిపించిన విదిలింపులు, మనల్ని మేల్కొలిపిన వారి ఆదేశం, వాటిని మనం ఎలా మరిచిపోగలం? సర్ విలియం వేడర్‌బర్న్ కాంగ్రెస్ యొక్క లక్ష్యాన్ని సాధించుటకు తమ తనువు, మనస్సు, ధనం మూడింటిని వెచ్చించివేశారు. ఆంగ్ల పరిపాలనను గురించి వారు వ్రాసిన వ్యాసాలు ఈనాడు కూడా చదవవలసినవే. ప్రొఫెసర్ గోఖ్లే ప్రజల్ని తయారుచేయుటకు, తాను బీదవాడి స్థితిలో, ఇరువది సంవత్సరాలు జీవితం గడిపారు. ఇప్పుడు కూడా వారు బీదవాడి స్థితిలోనే వున్నారు. గౌరవనీయులు జస్టిస్ బదురుద్దీన్ కూడా కాంగ్రెసు ద్వారా స్వరాజ్యబీజాలు నాటారు. బెంగాల్ మద్రాసు, పంజాబ్, మొదలగు చోట్లకు చెందిన అనేక మంది భారతీయులు, ఆంగ్లేయులు కాంగ్రెస్ ద్వారా భారతదేశం మేలును ఆకాంక్షించి పనిచేశారు. ఇది సదా జ్ఞాపకం వుంచుకోవలసిన విషయాలు.

పాఠకుడు : ఆగండి, ఆగండి. మీరు చాలా ముందుకు వెళ్లిపోయారు. నా ప్రశ్న ఒకటి, మీరిచ్చిన సమాధానం మరొకటి. నేను స్వరాజ్యాన్ని గురించి అడిగితే మీరు పరాయిరాజ్యంవారిని గురించి చెబుతున్నారు. నాకు ఆంగ్లేయులపేర్లు అవసరం లేదు. కాని మీరు ఆంగ్లేయుల పేర్లు చెప్పడం ప్రారంభించారు. ఇలా అయితే బండి త్రోవకు వస్తుందని అనిపించడం లేదు. నాకు స్వరాజ్యాన్ని గురించిన మాటలు మాత్రమే రుచిస్తాయి. తెలివితో కూడిన తీయని యితర మాటలు నాకు రుచించవు.

సంపాదకుడు : మీరు తొందరపడుతున్నారు. తొందరపాటును నేను సహించలేను. కొంచెం ఓపికపడితే మీకు కావలసింది లభిస్తుంది. తొందరపడితే

పప్పులుడకవు. కాయలు పండవు అను సామెతను జ్ఞాపకం పెట్టుకోండి. మీరు నన్ను ఆపివేశారు. దేశానికి ఉపకారం చేసిన వారి పేర్లు వినడం కూడా మీకు రుచించలేదు. దీన్ని బట్టి స్వరాజ్యం మీకు దూరంగా వున్నదని తేలుతున్నది. మీ మాదిరాగానే చాలా మంది భారతీయులు వుంటే మనం (స్వరాజ్యానికి) దూరమై వెనకబడిపోతాం. ఇది యోచించవలసిన విషయం.

పాఠకుడు : గుడికి బెత్తెడు ఎడంగా మాట్లాడి మీరు నా ప్రశ్నకు యివ్వవలసిన సమాధానాన్ని ఎగరగొట్టాలని చూస్తున్నారని నాకు అనిపిస్తున్నది. మీరు ఫలానా వారు హిందూదేశానికి మేలు చేశారని చెబుతున్నారు. వారిని గురించి నాకు అట్టి అభిప్రాయం లేదు. అందువల్ల నేను వాళ్ళు చేసిన ఉపకారాల్ని గురించి ఎందుకు వినాలి? మీరు హిందూదేశానికి దాద (తాత) అని చెబుతున్న, వారు చేసిన ఉపకారం ఏమిటి? ఆంగ్లపరిపాలకులు న్యాయం చేస్తారని, వారితోమనం కలిసి మెలిసివుండాలనేగదా వారు చెప్పిన మాటల సారాంశం.

సంపాదకుడు : ఇక మీకు సవినయంగా గట్టిగా సమాధానం చెప్పకతప్పదు.ఆ పురుషుణ్ణిగురించి అగౌరవంగామీరు మాట్లాడిన తీరు మనకు సిగ్గుచేటు. వారు చేసిన పనుల్ని పరిశీలించి చూడండి. వారు తమ జీవితాన్ని హిందూదేశానికి అర్పించివేశారు. ఇదివారి దగ్గర మనం నేర్చుకున్న పాఠం. హిందూదేశం రక్తాన్నిపీల్చిన వాళ్లు ఆంగ్లేయులు అని మనకు నేర్పినవారు గౌరవనీయులు దాదాభాయి నౌరోజీ. ఇవాళ వారికిఆంగ్లేయుల మీద నమ్మకం కలుగవచ్చు. అయితే ఏం? మనం యౌవనపు ఆవేశంతో ఒక్క లడుగు ముందుకు వేసినంత మాత్రాన దాదాభాయి గారి పూజ్యత తగ్గుతుందా? అంతమాత్రాన మనం గొప్పజ్ఞానులం అయిపోతామా? ఏ మెట్టు ఎక్కి మనం పైకి చేరామో, ఆ మెట్టును కాలితో తన్నివేయకపోవడమే బుద్ధిమంతుల లక్షణమని మనం గ్రహించాలి. ఆ మెట్టును తొలిగించివేస్తే, పడ్డ శ్రమఅంతా వ్యర్థమైపోతుందని మనం గ్రహించాలి.

మనం బాల్యం నుంచి యౌవ్వనానికి చేరుకుంటాం. అంతమాత్రాన

బాల్యాన్ని అసహ్యించుకుంటామా? అలా అసహ్యించుకోము. ఎంతో ప్రేమతో బాల్యాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకుంటాం సంవత్సరాల తరబడి పాఠంచెప్పిన ఉపాధ్యాయుని వల్ల నాజ్ఞానం పెరిగితే, ఆ ఉపాధ్యాయునికంటే నేను గొప్పజ్ఞానిని అని నేను అనుకోవడం సబబా? నా ఉపాధ్యాయుణ్ణి నేను ఆదరించవలసిందే. తప్పదు. అదే విధంగా హిందూ దేశంలో దాదాభాయి నౌరోజీని గురించి మనం యోచించాలి. వారి వెనుక (యావత్తు) హిందూ దేశపు ప్రజానీకం వున్నదని మనం చెప్పకతప్పదు.

పాఠకుడు : మీరు చెప్పింది నిజం. దాదాభాయి నౌరోజీని గౌరవించాలి అనుమాటను అర్థంచేసుకోగలను. వారితోబాటు వారివంటి కొందరు చేసిన కృషివల్లనే యిప్పటి ఆవేశం పెల్లుబికిందని అనడం సబబే. కాని ప్రొఫెసర్ గోఖ్లేగారిని గురించి యిలా భావించడం సాధ్యంకానిపని. ఆయన ఆంగ్లేయులకు పెద్దన్నగా తయారై మాట్లాడుతున్నారు. ఇంగ్లీషు వాళ్లదగ్గర మనం నేర్చుకోవలసింది ఎంతో వున్నదని, ఇంగ్లీషు వారి రాజనీతిని అర్థంచేసుకున్న తరువాతనే స్వరాజ్యాన్ని గురించి మనం మాట్లాడాలని సైతం ఆయన అంటున్నారు. ఆయన ఉపన్యాసాలతో విసిగెత్తిపోయాను.

సంపాదకుడు : విసిగెత్తడం మీతొందరపాటు అనారోగ్య లక్షణాన్ని సూచిస్తున్నది. ఈ వషయంలో నా అభిప్రాయం వేరుగా వున్నది. తమ తల్లితండ్రుల ప్రశాంత స్వభావాన్ని చూచి విసుగెత్తిన నవయువకులు, తమతోబాటు తమ తల్లితండ్రులు పరుగెత్తలేక పోతున్నారని కోపించేవాళ్లు, తమ తల్లితండ్రుల్ని ఆదరించడంలేదని నా నిశ్చితాభిప్రాయం. ప్రొఫెసర్ గోఖ్లే గారిని గురించి కూడా యిలాగే అనుకోవాలి. ప్రొఫెసర్ గోఖ్లే మనతోబాటు పరుగెత్తకపోతే ఏం? స్వరాజ్యాన్ని అనుభవించాలని కోరుకునే ప్రజానీకం తమ పూర్వీకులైన పెద్దల్ని తిరస్కరించకూడదు.

పెద్దల్ని గౌరవించాలనే విషయాన్ని మరిచిపోతే మనందర్ధమ్మలైపోతాం. ప్రౌఢులు, అనుభవజ్ఞులు మాత్రమే స్వరాజ్యాన్ని అనుభవించగలుగుతారు. కళ్లెంలేని జనం అనుభవించలేరు. ఒక్క విషయం చూడండి. ప్రొఫెసర్ గోఖ్లే

హిందూదేశపు విద్యారంగంలో పనిచేయుటకు త్యాగం చేసినప్పుడు అట్టివారు ఎంతమంది ముందుకు వచ్చారో చెప్పండి. గోఖ్లేగారు ఏమిచేసినా, పరిశుద్ధ హృదయంతో చేస్తారు. హిందూదేశానికి కలిగే మేలును గుర్తు పెట్టుకొని చేస్తారు. ఇది వారిని గురించిన నా అభిప్రాయం. హిందూదేశంకోసం ప్రాణాలు అర్పించవలసి వస్తే తక్షణం వారు అర్పించివేస్తారు. దేశం యెడల వారికి గల భక్తి అటువంటిది. వారు ముఖప్రీతికోసం మాట్లాడరు. సత్యమని తాను నమ్మిన విషయాన్నే చెబుతారు. అదువల్ల వారి ఎడ మనం పూజ్యభావం కలిగి వుండాలి.

పాఠకుడు : అయితే వారు చెప్పిన ప్రకారం మనం కూడా చేయాలా?

సంపాదకుడు : నేను అలా అనను. మనం పరిశుద్ధమైన బుద్ధితో వేరేగాఅభిప్రాయపడితే, ఆ ప్రకారం నడుచుకోమని ప్రొఫెసర్ గోఖ్లే స్వయంగా మనకు సలహా యిస్తారు. వారు చేస్తున్న పనుల్ని నిందించకుండా వుండటం, మనకంటే వారు గొప్పవారని భావించడం, వారు దేశానికి చేసినసేవలో కొంచెమైనా మనం చేయలేదను విషయాన్ని గుర్తించడం, యివీ మనం చేయవలసిన ముఖ్యమైన పనులు. కొన్ని పత్రికలవాళ్లు వారిని గురించి అసభ్యంగా వ్రాస్తున్నారు. అట్టి వారిని మనం నిందించాలి. ప్రొఫెసర్ గోఖ్లే వంటివారిని స్వరాజ్య స్తంభాలుగా మనం అంగీకరించాలి. వారి భావాలు తప్పని. మన భావాలే ఒప్పని, లేక మన అభిప్రాయాల ప్రకారం నడుచుకోనివారు దేశానికి శత్రువులని భావించడం చెడ్డ లక్షణం.

పాఠకుడు : మీరు చెప్పిన విషయాలు యిప్పుడు కొద్దిగా నా బుర్రకు ఎక్కుతున్నాయి. అయినా వాటిని గురించి నేను యోచించడం అవసరం. కాని మిస్టర్ హ్యూమ్, సర్‌విలియం బేడర్ బర్న్ మొదలగు వారిని గురించి మీరు చెప్పింది కొంచెం అతిగా వున్నది.

సంపాదకుడు : భారతీయులకు వర్తించే నియమాలే ఆంగ్లేయులకు కూడా వర్తిస్తాయని గ్రహించాలి. ఆంగ్లేయులంతా చెడ్డవారే అని నేను అంగీకరించను. హిందూ దేశానికి స్వరాజ్యం లభించాలి అని చాలా మంది

అంగ్లేయులు కోరుతున్నారు. తెల్లవారిలో స్వార్థం ఎక్కువగా ఉన్నమాట నిజమే కాని అంతమాత్రాన ప్రతి ఇంగ్లీషువాడు చెడ్డవాడు అని రుజూ కాదు తమకు హక్కులు, న్యాయం కావాలని కోరేవారు అందరికీ న్యాయం చేయాలి కదా! సర్ విలియం హిందూ దేశానికి చెడుకోరలేదు. మనకు అది చాలు, ముందుకు సాగిన కొద్దీ మనం న్యాయమైన భావంతో కృషిచేస్తే హిందూ, దేశానికి విముక్తి త్వరగా లభిస్తుందని స్పష్టంగా బోధపడుతుంది. ఇంగ్లీషువారి నందరినీ మనం ద్వేషించితే, అందువల్ల స్వరాజ్యం దూరమై పోతుందని కూడా బాధకలుగుతుంది. వారి విషయంలో కూడా మనం న్యాయంగా వ్యవహరిస్తే స్వరాజ్య సాధనకు వారి సహకారం కూడా మనకు లభిస్తుంది. ఈ విషయం మనం గ్రహించాలి.

పాఠకుడు : ఇవన్నీ పెద్ద పెద్ద అనవసరపు మాటలని యిప్పుడు నాకు అనిపిస్తున్నది. ఇంగ్లీషువాళ్ల సహకారం లభించాలని, అందువల్ల స్వరాజ్యం లభించవచ్చునని మీరు రెండు తలక్రిందులైన పలుకులు పలికారు. అయితే యీ సమస్యకు యిప్పుడే పరిష్కారం నాకు అవసరం లేదు. అందుకు మనం సమయం వెచ్చించడం వ్యర్థం. స్వరాజ్యం ఎలా లభిస్తుందో మీరు తెలుపండి. మీ భావాల్ని నేను తెలుసుకోగలిగితే అర్థంచేసుకుంటాను. ఇప్పుడు ఇంగ్లీషువాళ్ల సహకారం విషయమై మీరు చెప్పిన మాటలు నన్ను సందేహంలో పడవేశాయి. మీ భావాలకు వ్యతిరేకంగా అవి నన్ను మళ్లించాయి. అందువల్ల యీ విషయం మీరు యిక పొడిగించకుండా వుంటే మంచిదని భావిస్తున్నాను.

సంపాదకుడు : నేను ఇంగ్లీషువారిని గురించిన విషయాన్ని పొడిగించదలచడం లేదు. మీరు సందేహంలో పడితే నాకేమీ బాధ కలుగదు. నేను చెప్పవలసిన ప్రధాన విషయం మొదటే చెప్పి సరియైన పనే చేశాను. మీ సందేహాన్ని ఓపికతో తీర్చడం నా కర్తవ్యంగా భావిస్తున్నాను.

పాఠకుడు : మీ యీ మాట నాకు నచ్చింది. దీనివల్ల మంచిగా తోచిన విషయాన్ని స్పష్టంగా చెప్పగలిగిన ధైర్యం నాకు కలిగింది. నాకుగల ఒక

సందేహం యింకా అలాగే వుండిపోయింది. కాంగ్రెస్ స్థాపన జరిగినప్పటినుంచే స్వరాజ్యానికి పునాది పడిందని ఎలా చెప్పగలరు?

సంపాదకుడు : చూడండి! కాంగ్రెస్, వేరు వేరు చోట్ల భారతీయుల్ని ప్రోగుచేసి "మనదంతా ఒకే దేశం" అను భావావేశాన్ని కలిగించింది. కాంగ్రెస్ మీద ప్రభుత్వం వారి కన్ను బాగా పడింది. కష్టానికి, శ్రమకు సరియైన ఫలితం ప్రజలకు దక్కాలని కాంగ్రెస్ సదానొక్కి వక్కాణించింది. కెనడాలో వున్న స్వరాజ్యం భారతావనికి కావాలని కాంగ్రెస్ కోరింది. అటువంటి స్వరాజ్యం మనకు లభిస్తుందా లేదా, అటువంటి స్వరాజ్యం మనకు కావాలా, అక్కరలేదా, యింతకంటే మించిన స్వరాజ్యం మరొకటి వున్నదా లేదా, అనునది వేరే విషయం. భారతదేశానికి స్వరాజ్య రసాన్ని రుచి చూపించింది కాంగ్రెసే అని చెప్పడం నా కర్తవ్యం. ఆ యశస్సును మరొకరు పొందాలని అనుకోవడం సరియైన పనికాదు. ఆ విధంగా మనం అనుకుంటే కృతఘ్నులం అనిపించు కుంటాం. అంతేగాక ఏ లక్ష్యాన్ని సాధించాలని మనం భావిస్తున్నామో దానికి పలు ఇక్కట్లు కలుగుతాయి. కాంగ్రెసు వేరని అనుకోవడంవల్ల, స్వరాజ్యానికి అది వ్యతిరేకమని అనుకోవడంవల్ల మనందాన్ని ఉపయోగించుకోలేకపోతాం.

★ ★ ★

బెంగాల్ విభజన

పాఠకుడు : మీ మాటల ప్రకారం కాంగ్రెసే స్వరాజ్యమను బీజాన్ని ప్రజల హృదయంలో నాటిందని అనిపిస్తున్నది. కాని అది సరియైన జాగృతి కాదని మీరు అంగీకరిస్తారు కదా! నిజమైన జాగృతి ఎప్పుడు ప్రారంభమైందో చెప్పండి.

సంపాదకుడు : బీజం ఎప్పుడూ మనకు కనబడదు. అది భూమిలోపల

వుండి తనపనిచేస్తుంది. ఆ బీజం తను అర్పితం అయిపోయి భూమి మీద చెట్టురూపంలో వెలువడుతుంది. కాంగ్రెసును గురించి కూడా యిలాగే అనుకోవాలి. నిజమైన జాగృతి బెంగాలు విభజన జరిగిన తరువాతే ప్రారంభమైంది. అందుకు మనం లార్డ్ కర్జనుకు కృతజ్ఞత తెలపాలి. బెంగాలు విభజనకు పూర్వం బెంగాలీ ప్రజలు కర్జనును అలా చేయవద్దని ప్రార్థించారు కాని ఆ దొర తన అధికార మదాంధతతో నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించాడు. భారతదేశ ప్రజలు కేవలం వాగుడుగాళ్లు మాత్రమేనని, వాళ్లు ఏమీ చేయలేరని ఆయన భావించాడు. అవమానకరమైన భాషను ఉపయోగించాడు బలవంతంగా బెంగాలు ప్రాంతాన్నిముక్కలు చేశాడు. ఆనాటి నుంచే ఆంగ్ల ప్రభుత్వం కూడా యిక్కడ ముక్కలైపోయిందని మనం భావించవచ్చు బెంగాలు విభజనవల్ల ఆంగ్లప్రభుత్వానికి తగిలినంత గట్టి దెబ్బ మరే ఘట్టంవల్ల తగలలేదని చెప్పవచ్చు. ఇంకా ఎన్నో అన్యాయాలు జరిగాయి. అవి బెంగాలు విభజన కంటే తక్కువైనవని భావించకూడదు, ఉప్పుకు వేసిన పన్ను తక్కువ అన్యాయమేమీ కాదు. ఇలాంటి వాటి నెన్నింటినో మనం ఆ తరువాత చూశాము. కాని బెంగాలువిభజనను వ్యతిరేకించుటకు ప్రజలు ముందుకు వచ్చారు. ప్రజావ్యతిరేకత బాగా పెరిగిపోయింది. అప్పుడుబెంగాల్ ప్రాంతపు అనేకమంది నాయకులు తమ సర్వము అర్పణ చేసి వేయుటకు సిద్ధపడ్డారు. తమ సత్తాఏమిటో, తమ శక్తి ఏమిటో వారు గుర్తించారు. దానితో నిప్పు వెంటనే భగ్గుమన్నది. ఇక అది ఆరిపోయే స్థితి ఏర్పడలేదు. ఆర్పవలసిన అవసరం కూడా కలుగలేదు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వం చేసిన ఆ ముక్కలు స్థిరంగా ఉండవు, కలిసితీరతాయి. బెంగాలు ఒక్కటవుతుంది. కాని ఇంగ్లీషువారి ఓడకు పడ్డ పగుళ్లు చాలా పెద్దవి. వాటిని సరిచేయడం అస్సాధ్యం. అవి రోజురోజుకు పెరుగుతూనే వుంటాయి. మేల్కొన్న భారతావని యిక నిద్రపోదు. ఇది సాధ్యంమయ్యేవని కాదు. బెంగాలు విభజన నిర్ణయాన్ని రద్దు చేయమను ప్రజలకోరిక స్వరాజ్యం కావాలనే కోరిక వంటిదే. బెంగాలు నాయకులకు యీ విషయం బాగా తెలుసు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వానికి కూడా యీవిషయం తెలుసు. అయినా విభజన నిర్ణయంరద్దు కాలేదు.

రోజులు గడిచిన కొద్దీ ప్రజలు నడుంబిగించడం ప్రారంభించారు. ప్రజలు ఒక్కసారిగా లేవరు. అందుకు ఎన్నో ఏండ్లు పడతాయి.

పాఠకుడు : బెంగాలు విభజన వల్ల కలిగిన పరిణామాలు మీరు ఏమేమి చూచారో చెప్పండి.

సంపాదకుడు : చక్రవర్తికి నివేదించాలనీ, నివేదిస్తూనే వుండాలనీ, అయినా వారు అంగీకరించకపోతే తలవంచి దుఃఖాన్ని, కష్టాన్ని సహించవలసిందేననీ అనుకుంటూ వుండేవాళ్లం. కాని బెంగాలు విభజింపబడిన తరువాత మన అర్జీతోబాటు, ఆ అర్జీకి శక్తి అవసరమనీ, ప్రజలకు కష్టాలు సహించేశక్తి అవసరమనీ అంతా గ్రహించారు. ఈ రకమైన భావచైతన్యం కలగడం బెంగాలు విభజనవల్ల కలిగిన పరిణామమే. యిట్టి భావం, యిట్టి ఆవేశం పత్రికల్లో వెలువడ్డ వ్యాసాలలో ప్రస్ఫుటం అయింది. వ్యాసాలు కఠినంగా వెలువడసాగాయి. చాటుమాటుగా అణిగిమణిగి వెల్లడించబడుతూ వుండేభావాలు, బహిరంగంగా, స్పష్టంగా, గట్టిగా వెలువడసాగాయి. స్వదేశీ ఉద్యమం విజృంభించింది. అంతకుముందు ఇంగ్లీషు దొరల్ని చూచి పిన్నలు, పెద్దలు పారిపోతూ వుండేవారు. ఇప్పుడు పారిపోవడం మానివేశారు. వారికి భయపడటం లేదు, దెబ్బలకుకూడా వెరవడం లేదు. జైళ్లకు వెళ్లాలన్నా వెనుకంజవేయడంలేదు. భారతమాత ముద్దుబిడ్డలు, దేశబహిష్కరణకు గురి అయి విదేశాలలో ఉంటున్నారు. ఇది దేశ స్థితిలో వచ్చిన పెద్ద మార్పు. ప్రజల్లో అలజడి ప్రారంభమైంది. బెంగాలు గాలి ఉత్తరాన పంజాబు వరకు, దక్షిణాన మద్రాసు, కన్యాకుమారి వరకు వీచింది.

పాఠకుడు : ఇంతకంటే మించి తెలుసుకోతగిన విశేషం మీకు మరో దేమైనా గోచరిస్తున్నదా?

సంపాదకుడు : బెంగాలు విభజనవల్ల ఆంగ్లేయుల ఓడ పగుళ్లకు గురి అయినట్లే మనం కూడా పగుళ్లకు - వైరుధ్యానికి - గురి అయ్యాము. పెద్దఘట్టాలవల్ల కలిగే పరిణామాలు కూడా పెద్దవిగానే వుంటాయి. మన నాయకులు రెండు పక్షాలుగా చీలిపోయారు. ఒకపక్షం - మెదకతనంతో

ముందుకుసాగాలనే వాళ్లు - రెండవపక్షం - తీవ్రవాదంతో ముందుకు ఉరకాలనేవాళ్లు. (వీళ్లను మెతకపక్షం, కరుకుపక్షం అని కూడా అన్నారు.) కొందరు మెతకతనం వాళ్లను పిరికిపందలని, తీవ్రవాదుల్ని ధైర్యశాలురని అన్నారు. తమ తమ అభిప్రాయం ప్రకారం జనం భావించసాగారు. రెండు శబ్దాల్ని ప్రయోగించారు. ఈ రెండు పక్షాలవారి మధ్య కొంత విషం కూడా బయలుదేరిన మాటనిజం. ఒకరినొకరు నమ్మడంలేదు. ఒకరి మీద మరొకరు విసుర్లు కూడా విసురుకున్నారు. సూరత్ కాంగ్రెస్‌లో దరిదాపుగా వ్యవహారం ముదిరి కొట్లాటలకుకూడా దారితీసింది. నా అభిప్రాయప్రకారం యీవిధంగా రెండుపక్షాలుఏర్పడటం దేశానికిమంచిదికాదు. అయితే యీవిధంగా ఏర్పడ్డ పక్షాలు ఎక్కువకాలం మనజాలవనుట సత్యం. ఈ పక్షాలు ఎంతకాలం నిలిచియుంటాయను విషయం ఆయా పక్షాల నాయకులపై ఆధారపడివుంటుంది.

అశాంతి - అసంతృప్తి

పాఠకుడు : మీరు బెంగాలు విభజన దేశ జాగృతికి కారణమని అంగీకరించారు. దానివల్ల ఏర్పడిన అశాంతి సరియైనదని భావించాలా, వద్దా?

సంపాదకుడు : మనిషి నిద్రనుంచి మేల్కొనగానే ఒళ్లు విరుచుకుంటాడు. అటుయిటు తిరుగుతాడు. అశాంతిగా వుంటాడు. పూర్తి చైతన్యం రావడానికి కొద్ది సమయంపడుతుంది. అదేవిధంగా బెంగాలు విభజనవల్ల జాగృతి ఏర్పడిన మాట నిజమే, కాని పట్టిన మగత పూర్తిగా వదలలేదు. ఇప్పుడు మనం ఒళ్లు విరుచుకునే స్థితిలో వున్నాం. అశాంతిగా వున్నదని మనందరికి తెలుసు. కనుక శాంతి ఏర్పడుతుందని భావించవచ్చు. నిద్రనుంచి మేల్కోగానే

ఒళ్లు విరుచుకుంటామేగాని, ఆ విధంగా ఎక్కువసేపు ఒళ్లు విరుచుకుంటూ వుండలేము. శక్త్యానుసారం కొద్ది సేపటికి పూర్తిగా మేల్కొని తీరతాం. అదేవిధంగా యీ అశాంతిలో నుంచి మనం తప్పక బయటపడతాం. అశాంతి ఎవ్వరికీ రుచించదుకూడా.

పాఠకుడు : అశాంతికి గలరెండోరూపం ఏమిటి?

సంపాదకుడు : అశాంతి అంటే నిజానికి అసంతృప్తి అన్నమాట. కాంగ్రెస్ కాలంలో దీన్ని డిస్కంటెంట్ అని అన్నారు. భారత దేశంలో అసంతృప్తిని వ్యాప్తం చేయవలసిన అవసరం వున్నదని మిష్టర్ హ్యూమ్ ఎప్పుడూ చెబుతూ వుండేవారు. యీ అసంతృప్తి ఎంతో ఉపయోగకరమైన సాధనం. మనిషితను గడుపుతున్న జీవన సరళివల్ల సంతోషంగావున్నంత వరకు అతణ్ణి మార్చడం చాలా కష్టం. సరళిమార్చుకోమని నచ్చ చెప్పడం కూడా కష్టమే. అందువల్ల సరళిలో మార్పు తేవాలీ అంటే అసంతృప్తి ఉండితీరాలి. వున్న సరళివల్ల అసంతృప్తి కలిగినప్పుడే దాన్ని వదిలించుకునేందుకు మనస్సు యిష్టపడుతుంది. అటువంటి అసంతృప్తి భారత దేశపు మహా పురుషులు ఆంగ్లేయులు వ్రాసిన పుస్తకాలు చదివి మనం అలవరుచుకున్నాం. అసంతృప్తివల్ల అశాంతి బయలుదేరింది. ఆ అశాంతికి చాలా మంది బలి అయిపోయారు. చాలా మంది నష్టపడ్డారు. చాలా మంది జైళ్లకు వెళ్లారు. చాలామంది దేశ బహిష్కరణకు గురి అయ్యారు. ఇక ముందుకూడా యిలా జరుగుతుంది. జరుగవలసిందే. యీ లక్షణాలు అన్నీ మంచివనే భావించవచ్చు. అయితే వాటి ఫలితం చెడుగా కూడా పరిణమించవచ్చు.

4

స్వరాజ్యం అంటే ఏమిటి?

పాఠకుడు : భారతావనిని ఒక దేశంగా రూపొందించుటకు కాంగ్రెస్ ఏంచేసిందో, బెంగాలు విభజన వల్ల జాగృతి ఏవిధంగానెలకొన్నదో, అశాంతి మరియు అసంతృప్తి ఎలా వ్యాప్తమైందో, బోధపడింది. అయితే స్వరాజ్యాన్ని గురించి అసలు మీ భావాలు ఏమిటో నేను తెలుసుకో దలిచాను. యీ విషయంలో మన మధ్య అభిప్రాయభేదాలున్నాయేమోనని నా భయం.

సంపాదకుడు : అభిప్రాయ భేదాలు వుండటం సహజమే స్వరాజ్యం కావాలని మనందరం ఆరాటపడుతున్నాం. కాని యీ విషయమై మనం ఒక నిర్ణయానికి రాలేకపోతున్నాం. ఇంగ్లీషు వాళ్లను దేశాన్నుంచి వెళ్లగొట్టాలి అని అందరినోట వింటున్నాం. అయితే వాళ్లను ఎందుకు వెళ్లగొట్టాలి అనే విషయంలో మాత్రం సరియైన అభిప్రాయానికి అంతావచ్చినట్లు లేదు. మిమ్మల్నే ఒక ప్రశ్న అడుగుతున్నాను. మనం అడిగిందంతా ఇంగ్లీషు వాళ్లు మనకు యిచ్చి వేశారనుకోండి. అప్పుడు కూడా వాళ్లను (ఇక్కడినుంచి) వెళ్లిపొమ్మనడం అవసరమని మీరు భావిస్తారా? చెప్పండి.

పాఠకుడు : దయయుంచి మీరు మా దేశాన్నుంచి వెళ్లిపొండి అని నేను వాళ్లను కోరతాను. యీ కోరికను అంగీకరించి వాళ్లు భారతావనినుంచి వెళ్లిపోతే సరే. లేక అర్థాలకు అనర్థాలు తీసి యిక్కడవుండి పోయినా నేను వాళ్లను లెక్క చేయను. అట్టిస్థితిలో మన భాషలోగల 'పో' అను శబ్దానికి "ఉండు" అని అర్థం తీశారని భావిస్తాను.

సంపాదకుడు : సరే, మనం కోరిన ప్రకారం ఇంగ్లీషు వాళ్లు యిక్కడి నుంచి వెళ్లిపోయారనుకోండి. అప్పుడు మీరు ఏంచేస్తారు?

పాఠకుడు : ఈ ప్రశ్నకు యిప్పటినుంచే జవాబు యివ్వలేము. వాళ్లు ఏవిధంగా వెళతారో, దాని మీద అంతా ఆధార పడివుంటుంది. మీరు

చెప్పినట్లు వాళ్లు వెళ్లిపోయారనుకోండి అప్పుడు వాళ్లు అమలు చేస్తున్న విధానాల్ని (చట్టాలు) అనుసరిస్తూ, పరిపాలన సాగిస్తాం. కోరినంతమాత్రాన వాళ్లు వెళ్లి పోతే మన దగ్గర సిబ్బంది తతంగమంతా సిద్ధంగా వుంటుంది. గనుక రాజ్యపరిపాలన విషయంలో యిబ్బందులేమీ మనకు కలుగవు.

సంపాదకుడు : మీరు అలా భావించినా, నేను దాన్ని అంగీకరించను. యీ విషయమై ఎక్కువగా నేను చర్చించ దలచడం లేదు. నేను మీ ప్రశ్నకు సమాధానం యివ్వాలి కదా! ఆ సమాధానం మిమ్మల్నే కొన్ని ప్రశ్నలడిగి తద్వారా యిస్తాను. అందువల్ల మిమ్మల్ని కొద్ది ప్రశ్నలు అడుగుతాను. ఇంగ్లీషు వాళ్లను మనం ఎందుకు వెళ్లిపొమ్మని అంటున్నాం.

పాఠకుడు : వాళ్ల రాజ్య పరిపాలన వల్ల దేశం దారిద్ర్యంతో తల్లడిల్లిపోతున్నది. వాళ్లు ప్రతిఏడు మన దేశాన్నుంచి ధనం తీసుకుపోతున్నారు. తెల్ల చర్మం వాళ్లకే పెద్ద పెద్ద పదవులు యిస్తున్నారు. మనల్నిపూర్తిగా బానిసత్వంలో వుంచుతున్నారు. మనతో అమర్యాదగా వ్యవహరిస్తున్నారు. మనల్ని వీసమాత్రమైనా లెక్క చేయడంలేదు.

సంపాదకుడు : ధనం బయటికి తీసుకుపోరు, వినమ్రంగా వ్యవహరిస్తారు. మనకు పెద్ద పదవులు యిస్తారు. అప్పుడు వాళ్లు యిక్కడ వుండటానికి మీకేమైనా అభ్యంతరమా?

పాఠకుడు : ఇది అనవసరమైన ప్రశ్న. పులి తన రూపం మారిస్తే దాని వల్ల ఏమైనా ప్రమాదం వుంటుందా అన్న విధంగా మీరు ప్రశ్నించారు. యిది సమయాన్ని వృధా చేయడమేగదా! పులి తన స్వభావాన్ని మార్చుకోగలిగితే, ఇంగ్లీషు వాళ్లు తమ స్వభావాన్ని మార్చుకోగలుగుతారు. జరగని విషయం జరుగుతుంది అని అనుకోవడం మనిషి పద్ధతికాదు.

సంపాదకుడు : కెనడాకు రాజ్యాధికారం లభించినట్లు, బోయర్లకు రాజ్యాధికారం లభించినట్లు మనకు కూడా అదేవిధంగా రాజ్యాధికారం లభిస్తే?

పాఠకుడు : ఇది కూడా అనవసరపు ప్రశ్నయే. వాళ్ల దగ్గర వున్నట్లుగా మన దగ్గర కూడా మందు గుండు సామగ్రి వుంటే ఆ విధంగా తప్పక జరుగవచ్చు. అయినా వాళ్లకు యిచ్చినంత రాజ్యాధికారం మనకు అప్పగించితే మనం మన జండానే వుంచుకుంటాం. జపాను ఎలా వుందో భారతావని అలాగే వుంటుంది. మన ఓడలసైన్యం, మన పదాతి దళాలు, మన సంపదలు మన ఆదాయాలు మనకు వుంటాయి. అప్పుడే భారతావనికి ప్రపంచ దేశాల్లో పలుకుబడి వస్తుంది.

సంపాదకుడు : మీరు మంచి చిత్రం గీశారు. అంటే ఏమిటి? మనకు ఆంగ్లేయుల రాజ్యం కావాలి. కాని ఆంగ్ల పరిపాలకులు అక్కర లేదు. అంటే మీరు పులి స్వభావాన్ని కోరుతున్నారు, కాని పులిని కోరడం లేదన్నమాట. అంటే మీరు భారతావనిని ఆంగ్లం చేయాలనుకుంటున్నారు. భారతావని ఆంగ్లమయం అయిపోయిన తరువాత అది భారతావని అని అనిపించుకోదు. నిజమైన ఆంగ్లస్థాన్ అని పించుకుంటుంది. ఇది నేను ఊహిస్తున్న స్వరాజ్యం కాదు.

పాఠకుడు : నాకుతోచిన ప్రకారం స్వరాజ్యాన్ని గురించి చెప్పాను. మనం యిప్పుడు గడిస్తున్న విద్య కొద్దిగానైనా ఉపయోగకారి అయితే మనం చదువుతున్న స్పెన్సర్, మిల్ మొదలగు గొప్ప రచయితల వ్యాసాలు కొంచెమైనా ఉపయోగకరమైనవైతే, ఇంగ్లీషు వాళ్ల పార్లమెంటు, పార్లమెంటులన్నింటికీ మాతృస్థానంలో వుంటే, సందేహించకుండా మనం వాళ్లను అనుకరించవచ్చునని అభిప్రాయపడుతున్నాను. వాళ్లు యితర దేశాల వారిని తమ దేశంలోకి రానీయనట్లే మనం కూడా యితర దేశాల వారిని మన దేశంలోకి రానీయకూడదు. అంత వరకు నేను వెళ్లగలను. అయితే వారు తమ దేశంలో అమలు చేస్తున్న వ్యవహారాలు యింతవరకు ఎక్కడా జరుగుతున్నట్లు కనబడటం లేదు. కనుక వారి విధానాన్ని మన దేశంలో అనుసరించవచ్చు. యిక మీరు మీ అభిప్రాయాలు చెప్పండి.

సంపాదకుడు : ఇంకా సమయం వున్నది. నా అభిప్రాయాలు మన

చర్చ ద్వారా మీకు తెలుస్తాయి. స్వరాజ్యాన్ని గురించి తెలుసుకోవడం మీకు అనిపిస్తున్నంతగా నాకు సులభం అనిపించడంలేదు. కఠినం అనిపిస్తున్నది. యిప్పుడు ఒక్క విషయం మీకు స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. మీరు దేన్ని స్వరాజ్యమని అంటున్నారో, అది నిజానికి స్వరాజ్యం కాదు.

★ ★ ★

ఇంగ్లాండు స్థితి

పాఠకుడు : మీరు చెబుతున్న దాన్ని బట్టి చూస్తే, నా దృష్టిలో ఇంగ్లాండులో సాగుతున్న రాజ్యపరిపాలన సరిగా లేదనీ, అది మన దేశానికి పనికిరాదనీ తేలుతున్నది.

సంపాదకుడు : మీ యీ అభిప్రాయం సరియైనదే. ఇంగ్లాండు స్థితి యిప్పుడు కడు దయనీయంగా వున్నది. భారతావనికి అట్టిస్థితి ఎన్నడూ దాపురించ కూడదని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను. పార్లమెంట్లకు మాతృస్థానంలో వున్నదని అన్నారే, ఆ బ్రిటిష్ పార్లమెంటు ఒక గొడ్రాలుగా, ఒక వేశ్యగా మారి పోయింది. యీ రెండు శబ్దాలు కఠినంగా, కఠోరంగా వున్నాయి. అయినా అవి దానికి వర్తిస్తున్నాయి. దాన్ని నేను గొడ్రాలు అని అంటున్నాను. ఎందుకంటే ఆ పార్లమెంటు యిప్పటి వరకు ఒక్కమంచిపనైనా తానంతట తానుగా చేయలేదు. దాని మీద వత్తిడి తీసుకువచ్చే వాళ్లెవరూ లేనందున, అది ఏమీ చేయలేని స్థితికి చేరుకున్నది. యిది దాని సహజ ప్రాకృతిక స్థితి. అది ఒక వేశ్య. ఎందుకంటే ఏమంత్రివర్గం వుంటే, అది దానికి లోబడి వుంటుంది. యివాళదాని యజమాని ఎస్క్విత్. రేపు బాల్ఫర్, ఎల్లుండి మరో మూడో వాడెవడో కావచ్చు. యిదీ దాని స్థితి.

పాఠకుడు : మీ మాటల్లో కొంచెం వ్యంగ్యం వున్నది. గొడ్రాలు అన్నశబ్దాన్ని మీరు యింకా ప్రచలితం చేయలేదు. పార్లమెంటు ప్రజల

ద్వారా ఏర్పడింది. కనుక ప్రజల వత్తిడి వల్లనే అది పని చేస్తుంది. అదే దాని గుణం. అదే దానికి అంకుశం కూడా.

సంపాదకుడు : ఇది ̣చాలా తప్పుమాట. పార్లమెంటు గొడ్రాలు కాకుండా వుండాలంటే ఎలా వుండాలో చెబుతాను వినండి. ప్రజలు ఉత్తములైన వ్యక్తుల్ని ఎన్నుకొని పంపుతారు. ఎన్నుకోబడిన మెంబర్లు జీతాలు తీసుకోరు. అందువల్ల వారు ప్రజలమేలు కోసం (పార్లమెంటుకు) వెళతారు. ప్రజలు సుశిక్షితులు సంస్కారవంతులు కనుక వారివల్ల పొరపాటు జరగదని మనం భావించాలి. అట్టి పార్లమెంటుకు అర్జీల అవసరంగాని, వత్తిళ్ల అవసరంగాని వుండకూడదు. ఆపార్లమెంటు పనితీరు సరళంగా వుండాలి. రోజు రోజుకు దాని వేగం పెరిగి ప్రజల మీద దాని ప్రభావం బాగా పడేలా దాని పని జరగాలి. కాని పరిస్థితి తద్విరుద్ధంగా వున్నది. పార్లమెంటు మెంబర్లు స్వార్థపరులుగాను, పటాటోపంతోను వ్యవహరిస్తున్నారని అంతా తమ సొంత స్వార్థాలు నెరవేర్చుకోవాలని యోచిస్తూ వున్నారని అంటున్నారు. కేవలం భయం వల్లనే పార్లమెంటు కొద్దిగా పనిచేస్తున్నది. యివాళ చేసిన నిర్ణయాన్ని రేపు రద్దు చేయవలసి వస్తున్నది. యివాళటి వరకు ఏ సమస్య పరిష్కారానికి అది కృషి చేసిన దాఖలాలేదు. పార్లమెంటులో పెద్ద విషయాలపై చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు మెంబర్లు కాళ్లు చాపుకొని పడుకుంటున్నారు లేక కూర్చునే కునుకు తీస్తున్నారు. పార్లమెంటులో మెంబర్ల అరుపులు కేకలు విని శ్రోతలు దద్దరిల్లుతున్నారు. నివ్వెరపోతున్నారు. పార్లమెంటుకు సంబంధించిన ఒక గొప్ప రచయిత దానికి "ప్రపంచంలో కెల్లా పెద్దవాగుడుకాయ" అని పేరు పెట్టాడు. మెంబర్లు ఏ పార్టీకి చెందిన వారైతే, ఆ పార్టీ నిర్ణయానికి అనుకూలంగా ఆలోచించకుండానే చేతులెత్తి వేస్తున్నారు. అది నిబంధనలేక కట్టుబాటట. ఏ మెంబరైనా అందుకు విరుద్ధంగా వ్యవహరిస్తే అది అతడి దురదృష్టంగా భావించక తప్పదు. ఎంత సమయం పార్లమెంటుకు లభిస్తున్నదో, ఎంత ధనం పార్లమెంటు కోసం ఖర్చవుతున్నదో, అంత సమయం, అంతధనం, మంచి వారికి లభిస్తే ప్రజలకు ఎంతో క్షేమం

చేకూరుతుందనీ, బ్రిటిష్ పార్లమెంటు కేవలం ప్రజల పాలిటి ఆటబొమ్మయని, ఆ బొమ్మ ప్రజలను అమితంగా ఖర్చుల్లో పడవేస్తున్నదని చాలా మంది అభిప్రాయపడుతున్నారు యివి నా సొంత అభిప్రాయాలని మీరు భావించవద్దు. పెద్దలు, యోచనాపరులైన ఆంగ్లేయులు అలాభావిస్తున్నారు పార్లమెంటు ధర్మబద్ధులైన వారికి తగింది కాదని ఒక మెంబరు ప్రకటించాడు కూడా. మరో మెంబరు పార్లమెంటు పూర్తిగా బేబీ (పిల్ల) అని అన్నాడు. పిల్లలు ఎల్లప్పుడూ పిల్లల రూపంలోనే వుండటం మీరు ఎప్పుడైనా చూచారా? ఏడు వందల సంవత్సరాల తరువాత కూడా, పార్లమెంటు బేబీ (పిల్ల) స్థితిలో వున్నదీ అని అంటే యిక అది పెద్దదయ్యే దెప్పుడు?

పాఠకుడు : మీరు నన్ను పెద్ద ఆలోచనల్లో పడవేశారు. యిదంతా వెంటనే నేను అంగీకరించాలని మీరు అనరు. కాని మీరు ఒక విచిత్రమైన భావాల్ని నా హృదయంలో ప్రవేశపెడుతున్నారు. వాటిని నేను జీర్ణం చేసుకోవాలి. సరే, యిక వేశ్య అనుశబ్దాన్ని విశదీకరించండి.

సంపాదకుడు : నా భావాల్ని మీరు వెంటనే అంగీకరించలేరు. మంచిదే. అయితే అందుకు సంబందించిన అవసరమైన సాహిత్యం చదివితే మీకు బోధపడుతుంది. పార్లమెంటును నేను వేశ్య అని అనడం కూడా సబబే. దానికి యజమాని అంటూ ఎవ్వడూ లేడు. దానికి ఏ ఒక్కడూ యజమానిగా ఉండలేడు. అంతటితో నా అభిప్రాయం పూర్తి కాలేదు. ఎవడైనా దానికి యజమాని అయినప్పటికీ, ప్రధానమంత్రి అని అనుకోండి - దాని నడక ఒకే సరళిలో ఉండదు. వేశ్యస్థితి ఎంత చెడ్డగా వుంటుందో, పార్లమెంటు స్థితి కూడా అంత చెడ్డగా వుంటుంది. ప్రధానమంత్రికి మాత్రం పార్లమెంటు యెడ కొద్ది బాధ్యత వుంటుంది. అతడు తన అధికార మత్తులో మునిగి వుంటాడు. నా పార్టీ ఎలా గెలుస్తుందా అనే అతని తపన, ఆలోచన. పార్లమెంటు సరిగా ఎలా పనిచేస్తుందా అని అతడు బహుతక్కువగా యోచిస్తాడు. తన పక్షానికి బలం చేకూర్చుకోవడంకోసం ప్రధాన మంత్రి పార్లమెంటు చేత ఎన్ని పనులు చేయించుతాడో లేక పార్లమెంటును ఎలా

ఉపయోగించుకుంటాడో, ఉదాహరణలు కోకొల్లలుగా దొరుకుతాయి యిదంతా ఆలోచించతగిన విషయం.

పాఠకుడు : అయితే యీ నాటి వరకు ఎవరిని నిజాయతీ పరులని, దేశాభిమానులని భావిస్తూ వున్నామో, వారి మీద కూడా మీరు విరుచుకు పడుతున్నారన్నమాట.

సంపాదకుడు : అవును, నిజం ప్రధాన మంత్రులంటే నాకు ద్వేషం లేదు కాని అనుభవం మీద వారు అంతటి దేశాభిమానులు అనుపించుకో జాలరని తెలుసుకున్నాను. మనం లంచం అని దేన్ని అంటున్నామో. అట్టి లంచాలన్ని వారు బహిరంగంగా తీసుకోరు, ఇవ్వరు, కనుక వారిని నిజాయతీ పరులని అంటే అనవచ్చునేమో. కాని వాళ్ల దగ్గర సిఫారసులు మాత్రం బాగా పనిచేయగలుగుతాయి. యితరుల చేత పనులు చేయించుకొనుటకై ఉపాధులు, డిగ్రీలు మొదలుగా గల వాటిని లంచం రూపంలో బాగా యిస్తూ వుంటారు. వారియందు పరిశుద్ధమైన భావంగాని, నిజమైన నిజాయతీగాని లేదని గట్టిగా చెప్పగలను.

పాఠకుడు : మీ అభిప్రాయాలు యిలా వున్నాయి. ఏ ఆంగ్లేయుల పేరట పార్లమెంటు రాజ్యం చేస్తున్నదో, వాళ్లను గురించి యిక కొంచెం చెప్పండి. తద్వారా వాళ్ల స్వరాజ్యాన్ని గురించి పూర్తిగా తెలుసుకుంటాను.

సంపాదకుడు : వోటర్లుగా (ఎన్నుకొనేవారు) వున్న ఇంగ్లీషువాళ్లకు, ధార్మిక గ్రంథం బైబిలు అని, పత్రికలని చెప్పవచ్చు. పత్రికలు చదివివాళ్ళు అభిప్రాయాలు ఏర్పాటు చేసుకుంటారు. నిజానికి పత్రికలు ప్రామాణికాలు కావు. అవి ఒకే విషయానికి రెండు రూపాలు యిస్తాయి. ఒక పార్టీ వాళ్లు ఒక రూపాన్ని పెద్దదిగా చిత్రించి చూపిస్తారు. ఒక పత్రికవాళ్లు ఒక ఆంగ్ల నాయకుణ్ణి ప్రామాణికంగా భావిస్తాడు. మరో పత్రికవాడు అతణ్ణి ప్రామాణికమైనవాడు కాడని అంటాడు. ఏ దేశంలో యిటువంటి పత్రికలు ఉంటాయో, ఆ దేశ ప్రజల దుర్దశను గురించి ఊహించడం కష్టమే.

పాఠకుడు : దాన్ని గురించి కూడా మీరే చెప్పండి.

సంపాదకుడు : వారి భావాలు ఘడియ ఘడియకు మారుతూ వుంటాయి. ఏడేడు సంవత్సరాలకు రంగుమారుతుందనే సామెత కూడా వారిలో ప్రచారంలో వున్నది. గడియార మందలి పరికరంవలె వారు అటుయిటు తిరుగుతూ వుంటారు. ఒక చోట గట్టిగా కూర్చొనలేరు. ఎవడైనా జోరు జబర్దస్తీ మనిషి వుండి, అతడు పెద్ద పెద్ద మాటలు మాట్లాడుతూ వున్నా, లేక డిన్నర్లు యిచ్చినా అంతా అతడికి డోలు లేక మద్దెల వాయిస్తూ వుంటారు. అలాంటివాళ్లే పార్లమెంటులో చేరితే దాని పరిస్థితి కూడా ఉలాగే వుంటుంది కదా! అయితే వారిలో ఒక్క విశేషం వున్నది. వాళ్లు తమ దేశాన్ని మాత్రం పోగొట్టుకోరు. అది నిజం. ఎవరైనా తమ దేశం వంక, వంకర చూపుచూస్తే మాత్రం వాళ్లు ఊరుకోరు. అలా చూచినవారి అంతు తేల్చి వేస్తారు. అయితే అంత మాత్రాన వారిలో సద్గుణాలన్నీ ఉన్నాయనిగాని, లేక వారిని అనుకరించవచ్చునని గాని, చెప్పలేము. ఇంగ్లీషు ప్రజల్ని అనుకరిస్తే మాత్రం భారత దేశం నష్టపడిపోతుందని నా నిశ్చితాభిప్రాయం.

పాఠకుడు : ఇంగ్లీషు ప్రజలు యిలా అయిపోవడానికి కారణాలు ఏమిటో చెప్పండి.

సంపాదకుడు : ఇందులో ఇంగ్లీషు వారిలో ప్రత్యేకించి చెప్పవలసిన దోషమేమీ లేదు. యిది ముఖ్యంగా యూరప్ యొక్క యీనాటి సభ్యతా దోషమేనని చెప్పక తప్పదు. అసభ్యత నష్టదాయకమైనది. దానివల్ల యూరప్ ప్రజలు నష్టపడి పోతున్నారు.

సభ్యతా దర్శనము

పాఠకుడు : ఇక మీరు సభ్యతను గురించి కూడా చెప్పాలి. మీ లెక్క ప్రకారం యీ సభ్యత చెరుపు చేయునట్టిది.

సంపాదకుడు : నా లెక్క ప్రకారంగానే కాక, ఆంగ్ల రచయితల

లెక్కప్రకారంగా కూడా యీ సభ్యత చెరుపు చేయునట్టిదే. దీన్ని గురించి అనేక పుస్తకాలు ప్రచురించబడ్డాయి. అక్కడ యీ సభ్యతకు వ్యతిరేకంగా సంఘాలు కూడా ఏర్పడుతున్నాయి. ఒకరచయిత సభ్యత, వాటి కారణాలు అందుకు చికిత్స అను పుస్తకం రచించాడు. ఆ పుస్తకంలో యీ సభ్యత ఒక రకమైన రోగమని అతడు రుజువు చేశాడు.

పాఠకుడు : ఇదంతా మనం ఎందుకు తెలుసుకోలేదు.

సంపాదకుడు : కారణం స్పష్టమే. తనకు వ్యతిరేకం అవుతుందన్న విషయమై ఏ వ్యక్తీ మాట్లాడడు యీనాటి నాగరికతా మోహంలో చిక్కుకున్న వ్యక్తులు దానికి వ్యతిరేకంగా వ్రాయరు. దాన్ని సమర్థించేందుకు అవసరమైన విషయాల్ని వెతికి బయటికి తీసుకువస్తారు యిది బాగా తెలుసుకొని చేస్తారా అంటే అదీ చేయరు. తాము రాసింది సత్యమని భావిస్తారు. నిద్రలో స్వప్నాన్ని చూస్తూ అది నిజమేనని మనిషి భావిస్తూ వుంటాడు. నిద్ర నుంచి మేల్కొన్న తరువాత తన పొరపాటును గ్రహిస్తాడు. యిదే స్థితిలో యీ నాగరికతా వ్యామోహంలో చిక్కుకున్న మనిషి కూడా వున్నాడు. యీ సభ్యతను సమర్థించేవాళ్లు రాసిన విషయాలే వాళ్లు చదువుతూ వుంటారు. వారిలో తెలివిగల వాళ్లు మంచి వాళ్లు సైతం వున్నారు. అట్టి వ్యాసాలు చదివి ఆశ్చర్య పోతారు. అయినా ఒకరి తరువాత మరొకరు ఆ వ్యామోహంలో పడిపోతూ వుంటారు.

సంపాదకుడు : మీరు చెప్పింది నిజం. ఇక మీరు చదివిన యోచించిన విషయాలు తెలుపండి.

సంపాదకుడు : ముందు మనం సభ్యత అంటే ఏమిటో ఏ స్థితిని సభ్యత అంటారో తెలుసుకుందాం. సభ్యతకు నిజమైన గుర్తింపు ఏమిటో తెలుసుకుందాం. బయటి ప్రపంచపు అన్వేషణలోను, శారీరిక సుఖాల సాధనవల్ల ధన్యత చెందుతామని అదే సార్థకత లేక పురుషార్థమని జనం భావిస్తూ వుంటారు. అందుకు అనేక ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. వంద సంవత్సరాలకు పూర్వం ఎలాంటి గృహాల్లో యూరప్ జనం నివసిస్తూ

వుండేవారో, యిప్పుడు అంత కంటె మంచి గృహాల్లో వుంటున్నారు యిది నాగరికతా లక్షణంగా భావిస్తున్నారు. యిందు శారీరక సౌఖ్యం యిమిడివున్నది ఇంతకు ముందు జనం చర్మపు దుస్తులు ధరించేవారు. శూలాలు వుపయోగిస్తూ వుండే వారు. యిప్పుడు వారు పొడుగు పాట్ ఫాంటు ధరిస్తున్నారు. శరీరాన్ని అలంకరించుకొనుటకు రంగురంగుల దుస్తులు తయారు చేయించు కుంటున్నారు. శూలాలకు బదులు, ఒకేసారి అయిదు తూటాలు పేల్చగలగిన తుపాకులు వాడుతున్నారు. దీన్ని నాగరికతాలక్షణంగా భావిస్తున్నారు కొన్ని దేశాల ప్రజలు కాళ్లకు చెప్పులు మొదలగువాటిని ధరించేవారు కారు. అట్టివారు యూరప్ దుస్తులు ధరించడం ప్రారంభించేసరికి, వన్యస్థితినుంచి నాగరికతా స్థితికి వచ్చినట్లు భావిస్తున్నారు. మొదట యూరప్‌లో జనం తేలిక పాటి నాగళ్లు ఉపయోగించి, శారీరక శ్రమ చేసి పొలాలు దున్నుతూ ఉండేవారు యిప్పుడు ఆ స్థితి మారిపోయింది. ఆవిరి సాయంతో నడిచేనాగళ్లు నడిపి, ఒక మనిషి ఎక్కువ పొలాన్ని దున్నుతున్నాడు. ఆ విధంగా ఎక్కువ ధనాన్ని నిల్వ చేసుకుంటున్నారు దీన్ని సభ్యతా లక్షణంగా భావిస్తున్నారు. మొదట జనం కొద్ది పుస్తకాలు మాత్రమే వ్రాస్తూ వుండేవారు. అవి అమూల్య గ్రంధాలుగా పరిగణింపబడేవి. కాని యిప్పుడు ప్రతి వ్యక్తీ రాస్తున్నాడు. అచ్చు వేయిస్తున్నాడు. ప్రజల మనస్సుల్ని భ్రమింపచేస్తున్నాడు. యిది నాగరికతా లక్షణం. మొదట జనం ఎద్దులబండి మీద రోజూ పన్నెండు క్రోసుల దూరం ప్రయాణం చేస్తువుండేవారు. కాని యిప్పుడు రైల్లో నాలుగు వందల క్రోసుల దూరం పయనిస్తున్నారు. యిది సభ్యతా శిఖరమన్నమాట. యీ సభ్యతా పరిధి, ముందుకు సాగేకొద్దీ జనం విమానాలెక్కి ఆకాశంలోకి ఎగురుతారనీ, కొద్ది గంటల్లో ప్రపంచమందలి ఏ చోటుకైనా చేరుకుంటారని భావిస్తున్నారు. ప్రజలు తమ కాళ్లు చేతులు కదిలించనవసరంలేదని, మీట నొక్కగానే ధరించవలసిన వస్తువులు ఎదుట ప్రత్యక్షమవుతాయనీ, రెండో మీటనొక్కితే వార్తా పత్రికలు ఎదుటకు వచ్చి వేస్తాయనీ, మూడో మీట నొక్కితే వాహనం ఎదుటకు వస్తుందనీ ఎప్పుడూ క్రొత్త రుచుల భోజనం లభిస్తుందనీ, కాళ్లు చేతులు కదపకుండా యంత్రాల ద్వారా పనులన్నీ

జరుగుతూ వుంటాయని భావిస్తున్నారు. మొదట యుద్ధం చేయవలసివస్తే ఒకరు యింకొకరి శారీరికబలాన్ని పరీక్షించి చూచుకొని తలపడేవారు. కాని యిప్పుడు ఒక్క ఫిరంగి గుండుకు వేలాది మంది ప్రజల ప్రాణాలు తీయవచ్చు. యిది సభ్యతా లక్షణం. పూర్వం జనం తెరపగాలిలో తమకు నచ్చినంత పని స్వతంత్రంగా చేస్తూ వుండేవారు. యిప్పుడు వేలాదిమంది జనం తమపొట్ట నింపుకొనుటకు, కలిసి పెద్ద పెద్ద యంత్రాగారాల్లోను లేక గనుల్లోను పనిచేస్తున్నారు. వాళ్లస్థితి పశువులకంటే హీనంగా వున్నది. సీసం మొదలుగాగల యంత్రశాలల్లో ప్రాణాలకు తెగించి పని చేయవలసి వస్తున్నది. కాని దానివల్ల లాభం డబ్బుగల వాళ్లు పొందుతున్నారు. పూర్వం చావబాది జనాన్ని బానిసలుగా చేసుకొనేవారు. కాని యిప్పుడు డబ్బుయిచ్చి, భోగవిలాసాల ఆశలు చూపి జనాన్ని బానిసలుగా చేస్తున్నారు. పూర్వం ఎన్నడూ కనీవిని ఎరుగని రోగాలు యిప్పుడు బయలుదేరుతున్నాయి. ఆరోగాల్ని ఎలా నయం చేయాలి. అని డాక్టర్లు అన్వేషణలు కావిస్తున్నారు. అందువల్ల ఆసుపత్రులు తెగ పెరిగి పోయాయి. యివి నాగరికతా లక్షణంగా భావిస్తున్నారు. పూర్వం జాబు రాస్తే దాన్ని తీసుకొని వెళ్లుటకు ఒక ప్రత్యేక మనిషి ఉండేవాడు. అతడు చాలా ఖర్చుపెట్ట వలసి వచ్చేది. యిప్పుడు నేను ఎవళ్లనైనా తిట్టతలుచుకుంటే కాణీ ఖర్చుపెట్టి కార్డు కొని బాగా తిట్లు వ్రాసి అతడికి అందేలా చేయవచ్చు. ఎవరికైనా అభినందనలు పంపాలని అనుకున్నా అంత ఖర్చుతోనే పంపవచ్చు. యిది సభ్యతాలక్షణం. పూర్వం రోజుకు రెండు మూడుసార్లు చేతులతో వండుకున్న ఆహారం అనగా రొట్టె కొంచెం కూర భుజించేవారు. యిప్పుడు ప్రతి రెండు గంటలకు ఒక సారి తినాల్సిందే. యిక తినడమే పని. మధ్య విశ్రాంతి ఉండదు. యింకా యిలా ఎన్నో చెప్పవచ్చు. ఎందాకా చెప్పను? యీ విషయాలన్నీ ఏ పుస్తకంలోనైనా చదువవచ్చు. యివన్నీ నిజమైన సభ్యతా లక్షణాలుగా భావించబడుతున్నాయి. యిందుకు వ్యతిరేకంగా ఎవరైనా మాట్లాడితేవాళ్లు అమాయకులని నిర్ణయించి వేస్తున్నారు. నేను పైన తెలిపిన వివరాలే సభ్యతకు లక్షణాలుగా భావించబడుతున్నాయి. అందునీతిక, ధర్మానికి చోటులేదు. ధర్మాన్ని నేర్పడం

మా పనికాదు, ధర్మం అనేది బూటకం అని కొందరు అంటున్నారు. కొందరు ధర్మం పేరిట డాబు చేస్తున్నారు. నీతిని గురించి కూడా చెబుతున్నారు. ఇరవై ఏండ్ల నా అనుభవంతో చెబుతున్నాను, నీతి పేరట వాళ్లు నేర్పేదంతా అవినీతియే. పైపై మాటల్లో నీతి వుండదను విషయం పసివాడికి సైతం తెలుసు. శారీరిక సుఖం ఎలా పొందడమా అని వెతకడమే యీనాటి సభ్యత పని. కాని అట్టి సుఖం కూడా దొరకడం లేదు.

ఈ సభ్యత అధర్మమయం. ఇది యూరప్‌లో ఏ స్థాయికి వెళ్లిందంటే, అక్కడి జనం సగంమంది సగం పిచ్చివాళ్లుగా కనబడుతున్నారు. వారిలో నిజమైన శక్తిలేదు. అందువల్ల నిషాతో శక్తిని నిలబెట్టుకుంటున్నారు. ఏకాంతంగా వారు కూర్చోలేరు. గృహాలకు రాణులుగా రాణించవలసిన స్త్రీలు వీధినపడవలసి వస్తున్నది. లేక మజూరీ చేసుకోవలసి వస్తున్నది. ఒక్క ఇంగ్లాండులోనే నలుబది లక్షలమంది పేదస్త్రీలు పొట్టనింపుకోడం కోసం గట్టి శ్రమ పడవలసి వస్తున్నది. యిప్పుడు యిందుకు సంబంధించి సఫ్రుజెట్ అను ఉద్యమం సాగుతున్నది.

మనం ఓపిక వహించి కూర్చుంటే సభ్యతావ్యామోహంలో పడిపోయిన జనం, తామే రగిలించిన చిచ్చులోపడి భస్మమై మ్రగ్గిపోయే స్థితి ఏర్పడింది. యిదీ యీ సభ్యతారూపం. పైగంబరు (భగవంతుని దూత) హజరత్ ముహమ్మద్ సాహబ్ చెప్పిన ప్రకారం యిది సైతాను సభ్యత. హిందూధర్మం దీన్ని పూర్తిగా కలియుగం అని అంటుంది. యీ సభ్యత యొక్క చిత్రాన్ని మీ ఎదుట ఉన్నదున్నట్లు చిత్రించలేను. యిది నా శక్తికి మించిన పని. అయితే యీ సభ్యతా కారణంగా ఆంగ్లేయుల సమాజంలో కుళ్లు ఏర్పడింది. యీ సభ్యత యితరులను నాశనం చేయునట్టిదేగాక, తాను కూడా నశించునట్టిదే. దీనికి దూరంగా ఉండాలి. అందువల్లనే బ్రిటిష్ పార్లమెంటు, ఇతర పార్లమెంట్లు వ్యర్థం అయిపోయాయి. బ్రిటిష్ పార్లమెంటు ఇంగ్లీషు వాళ్ల బానిసత్వానికి ప్రతీక అయిపోయినమాట యదార్థం. మీరు యీ విషయమై చదివినా, యోచించినా, మీకు కూడా అలాగే అనిపిస్తుంది. దీని ద్వారా మీరు ఇంగ్లీషు వారిని తప్పు పట్టవద్దు. వారి మీద మనకు దయ

కలగాలి. వాళ్లు సమర్థులు. ఏదో రోజున యీ స్థితి నుంచి బయట పడగలరని భావిస్తున్నాను. వారు సాహసవంతులు. కష్టపడి పనిచేసే మనుష్యులు. వాస్తవానికి మూలానికి వెళ్ళి చూస్తే వారు అవినీతిపరులు కారని తేలుతుంది. అందువల్ల వారిని గురించి నాకు ఉత్తమమైన భావం వున్నది. వారి హృదయం చెడ్డదికాదు. యీ సభ్యత వారి పాలిటి అసాధ్యమైన రోగం కాదు. అయితే వారు యిప్పుడు యీ రోగం పాలిటపడ్డారని మనం మరిచిపోకూడదు.

భారతదేశం ఎలా పోయింది?

పాఠకుడు : మీరు సభ్యతను గురించి చాలా చాలా చెప్పారు. నన్ను ఆలోచనల్లో పడవేశారు. అయితే యూరప్ ప్రజల నుంచి ఏమి గ్రహించాలి. ఏమి గ్రహించకూడదు అనే సంకటంలో నేను యిప్పుడు పడిపోయాను. ఒక్క ప్రశ్న మాత్రం నామనస్సులో వెంటనే బయలు దేరుతున్నది. యీనాటి సభ్యత చెరుపు చేసేదీ, పెద్ద రోగం అని అన్నారు కదా. అట్టి రోగంలో చిక్కుఉ పోయిన ఇంగ్లీషు వాళ్లు భారతదేశాన్ని ఎలా వశం చేసుకోగలిగారు? ఇక్కడ ఎలా ఉండగలుగుతున్నారు. యిదే నన్ను వేధిస్తున్న ప్రశ్న.

సంపాదకుడు: మీ యీ పశ్నకు సమాధానం యిప్పుడు యివ్వడం తేలికయే. కొద్ది సేపటికి స్వరాజ్యాన్ని గురించి కూడా మనం యోచించవచ్చు. మీరు ముందు అడిగిన యీ ప్రశ్నకు సమాధానం యివ్వాలి అనే విషయం నేను మరిచి పోలేదు. ముందుగా మీరడిగిన చివరి ప్రశ్నకు సమాధానం యోచిద్దాం. ఇంగ్లీషువాళ్లు మన దేశాన్ని తీసుకోలేదు. మనమే వాళ్లకు యిచ్చివేశాం. వాళ్లు తమ బలంతో యిక్కడ స్థిరబడలేదు. మనమే వాళ్లను స్థిరపరిచి వుంచాం. ఎలాగో పరిశీలిద్దాం. అసలు ఇంగ్లీషు వాళ్లు మన దేశానికి వ్యాపారం నిమిత్తం వచ్చారనేవిషయం జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. కంపెనీ

బహాదుర్ (శక్తివంతుడు) ను గురించి జ్ఞాపకం చేసుకోండి. వాళ్లను శక్తివంతంచేసింది ఎవరు? పాపం వాళ్లకు యిక్కడ రాజ్యం చేయాలనే తలంపు లేదు. కంపెనీ వాళ్లకు సాయం చేసింది ఎవరు? వాళ్ల వెండిని చూచిమోహంలో పడిపోయిందెవరు? వాళ్ల వస్తువుల్ని అమ్మిందెవరు? అంతా మనమే చేశామనేందుకు చరిత్రయే సాక్ష్యం. త్వరగా డబ్బు సంపాదించాలని మనం వాళ్లకు స్వాగతం పలికాం. మనం వాళ్లకు సాయం చేశాం. నాకు బంగుత్రాగే అలవాటు వుందనుకోండి బంగు అమ్మేవాడు నాకు బంగు అమ్మితే తప్పెవరిది? బంగు అమ్మినవాడిదా లేక బంగుత్రాగే అలవాటు గల వాడిదా? అమ్మినవాడిదే దోషం అని అంటే, నా వ్యసనం తొలిగిపోదు కదా. బంగు అమ్మే వాణ్ణి ఒకణ్ణి వెళ్లగొట్టామనుకోండి. అప్పుడు మరొకడు వచ్చి అమ్మడా? అందువల్ల భారత దేశానికి సేవ చేసే సత్యవాది, బాగా పరిశీలించి మూలానికి చేరుకోవాలి. అధికంగా తినడంవల్ల నాకు అజీర్ణం కలిగితే, ఆ దోషాన్ని నీటి మీదకు నెట్టి అజీర్తిని తొలిగించుకో లేనుగదా! రోగానికి అసలు మూలం ఏమిటో తెలుసుకున్నవాడే నిజమైన డాక్టరు. భారత దేశాన్ని పట్టుకున్న జాడ్యం పోగొట్టి నయం చేయగలిగిన డాక్టరు కావాలనుకుంటే, అసలు రోగానికి గల మూలకారణం ఏమిటో తెలుసుకోవాలి.

పాఠకుడు : మీరు చెప్పింది నిజం. ఇకనాకు నచ్చ చెప్పటకు మీరు కారణాలను పేర్కొనవలసిన అవసరం లేదు. మీ భావాలు తెలుసుకోవాలని నేను ఆరాటపడుతున్నాను. యిప్పుడు మనం కీలకమైన విషయానికి వచ్చాం. అందువల్ల మీరు నాకు మీ భావాలనే చెప్పండి. నాకు ఎక్కడైనా సందేహం కలిగితే మిమ్ము ఆపుతాను.

సంపాదకుడు : మంచిది. అలాగే చేద్దాం. కాని ముందు ముందు మనిద్దరికీ అభిప్రాయ భేదాలు వస్తాయని నాకు అనిపిస్తున్నది. అయితే మీరు నన్ను ఆపినప్పుడు, నేను కారణాలు పేర్కొంటాను. ఇంగ్లీషు వ్యాపారస్థులకు మనమే సహాయం చేశామని, అందువల్లనేవాళ్లు భారతావనిలో తమ కాళ్లు చాపగలిగారని మనం అనుకున్నాం. అలాగే మన దేశంలో వున్న రాజులు

పరస్పరం కలహించుకొని ఆంగ్ల బహాదురును సాయం కోరేవారు. బహాదుర్ ఆంగ్ల కంపెనీవాళ్లు వ్యాపారంలోను, పోరాటంలోను ఆరితేరినరకం. ఆ విషయాలలో నీతి, అనీతిని వాళ్లు పట్టించుకోలేదు. వ్యాపారం పెంచుకోవడం, డబ్బు సంపాదించడం యిదేవారి వృత్తి. అందుకుమనం సహాయం చేశాం. వాళ్లు మనసహాయం బాగా పొందారు. తమ కొట్లు, కొటలు పెంచుకుంటూ ముందుకు సాగారు. వాటిని రక్షించుకోవడం కోసం పటాలాల స్థావరాలు నెల కొల్పారు. అట్టివారి సైనిక స్థావరాలను మనం ఉపయోగించుకున్నాం. అందువల్ల యిప్పుడు తప్పు పట్టడం అనవసరం. అప్పుడు హిందువులు మహమ్మదీయుల మధ్య వైరం అధికంగా వుండేది. దానివల్ల వాళ్లకు మంచి అవకాశం దొరికింది. యీ విధంగా మనం ఆంగ్ల కంపెనీకి ఎన్నో మంచి అవకాశాలు కల్పించాం. దానితో భారత దేశం మీద వారికి అధికారం పట్టు లభించింది. అందువల్ల భారత దేశం మన చెయ్యి జారి పోయింది అని అనుటకు బదులు, మనమే భారత దేశాన్ని ఇంగ్లీషు వాళ్లకు యిచ్చి వేశామనడం సబబు.

పాఠకుడు : ఇప్పుడు ఆంగ్లేయులు భారత దేశాన్ని ఎలా తమ అధీనంల వుంచుకోగలరో చెప్పండి.

సంపాదకుడు : మనం ఇంగ్లీషు వాళ్లకు భారత దేశాన్ని ఎలా యిచ్చి వేశామో, అలాగే, దేశాన్ని వాళ్ల దగ్గర మనమే ఉండనిస్తున్నాం. వాళ్లలో కొందరు ఖడ్గ బలంతో భారతదేశాన్ని సాధించాం అని అంటున్నారు. ఖడ్గ సాయంతోనే భారత దేశాన్ని తమ అధీనంలో ఉంచుకోగలుగుతున్నామని కూడా వాళ్లు అంటున్నారు. యీ రెండు విషయాలు తప్పే. భారత దేశాన్ని అధీనంలో ఉంచుకొనేందుకు ఖడ్గం దేనికీ ఉపయోగపడ లేదు. మనమే స్వయంగా వాళ్లను యిక్కడ ఉండనిస్తున్నాం.

ఇంగ్లీషువాళ్లను నెపోలియన్, వ్యాపారులు అని అన్నాడు. ఆయన అన్నమాట సత్యం. వారు ఏ దేశాన్ని తమ అధీనంలో ఉంచుకున్నా, దాన్ని వ్యాపారం కోసమే వాడుకుంటారు. యిది గుర్తించవలసిన విషయం.

వారిసైన్యాలు వారి యుద్ధ నౌకలు కేవలం వారి వ్యాపారరక్షణార్థమే వుంటాయి. ట్రాన్సవాల్ వాళ్ల అధీనంలోకి వచ్చింది. అది వ్యాపారమనే పేరాశకు వినియోగించదని మిస్టర్ గ్లెడస్టనుకు బోధపడింది. వెంటనే ట్రాన్సువాలును ఆంగ్లేయులు తమ అధీనంలో వుంచుకోకూడదని అతడు భావించాడు. కాని ట్రాన్సువాల్‌లో వ్యాపార ఆకర్షణ కనిపించినప్పుడు యుద్ధం సాగించారు ట్రాన్సువాల్ మీద ఆంగ్లేయుల పరిపాలన ఉండాలని మిస్టర్ చేంబర్లెన్ కనుక్కున్నాడు. కీర్తిశేషుడైన ప్రెసిడెంటు క్రూగర్‌ని "చంద్రుని యందు సువర్ణం వున్నదా లేదా" అని ఎవరో ప్రశ్నించారు. "చంద్రుని యందు సువర్ణం వుండే అవకాశం లేదు. నిజంగా చంద్రుని యందు బంగారమే వుండి వుంటే ఇంగ్లీషువాళ్లు ఎప్పుడో తమ రాజ్యాన్ని అంతవరకు విస్తరించి యుండేవాళ్లు" అని సమాధానం యిచ్చాడు. డబ్బేవాళ్లకు దేవుడు అను విషయం గుర్తించితే విషయాలన్నీ స్పష్టపడుతాయి. ఇంగ్లీషు వాళ్లను మనం భారతదేశంలో కేవలం మన అవసరాల కోసం ఉంచుతున్నాం. మనకు వాళ్ల వ్యాపారం యిష్టం. జిత్తులతో మనల్ని వాళ్లు మురిపిస్తారు. మనం మురిసిపోతాం. మురిపించిమన చేత పని చేయించుకుంటారు. ఇందులో వారిని తప్పుపట్టడం వారి సత్తాను నిలపి వుంచడానికి వుపయోగిస్తుందని అనుకోవాలి. పరస్పరం మనం కలహించుకొని వాళ్లకు వత్తాసు పలుకుతున్నాం. ఈ విషయం సరియైనదేనని మీరు భావిస్తే, ఇంగ్లీషు వాళ్లు వ్యాపారం కోసం యిక్కడకు వచ్చారనీ, వ్యాపారంకోసం యిక్కడ వుంటున్నారనీ, వాళ్లు ఉండడానికి మనమే సహాయకులం అను విషయం బలపడినట్లే. వాళ్ల దగ్గరగల ఆయుధసామగ్రి పూర్తిగా వ్యర్థమేనని తేలుతున్నది.

ఈ సమయంలో మీకు ఒక్క విషయం జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. జపానులో ఆంగ్లేయుల జండా ఎగురుతున్నదని మీరు ఊహించండి. జపానుతో వాళ్లు చేసుకున్న ఒప్పందం తమ వ్యాపారం కోసమే. జపానుల్లో ఇంగ్లీషు వాళ్లు తమ వ్యాపారాన్ని బాగా నిలదొక్కుతారని మీరు గ్రహించాలి. ఇంగ్లీషువాళ్లు

తమ సామగ్రిని అమ్మడం కోసం ప్రపంచాన్నంతటిని మార్కెట్ చేసుకోవాలని కోరుతున్నారు. ఆ విధంగా వాళ్లు చేయలేరను విషయం సత్యం యీ విషయంలో వారిది తప్పు అని అనడానికి వీలు లేదు. అయితే తమ కృషిలో మాత్రం వాళ్లు ఎట్టి లోటు చేయరు

8

భారతదేశ స్థితి -1

పాఠకుడు : భారతదేశం ఇంగ్లీషువాళ్ల చేతుల్లో పడి ఎందుకు వున్నదో బోధపడింది. యిప్పుడు భారతావని స్థితిని గురించి మీ భావాలు తెలుసుకోవాలని భావిస్తున్నాను.

సంపాదకుడు : ఈనాడు భారతావని కడుపేద స్థితిలో వున్నది. యీ మాట మీకు చెబుతున్నప్పుడు నా కండ్లలో కన్నీరు నిండుతున్నది. గొంతు ఎండిపోతున్నది. యీ విషయం మీకు పూర్తిగా విశదీకరించగలనో లేనో అని సందేహం కలుగుతున్నది. భారతావని ఇంగ్లీషువాళ్ల చేత త్రొక్కివేయబడటం లేదు. యీనాటి సభ్యత యొక్కకాళ్ల క్రింద పడి మన దేశం నలిగిపోతున్నది. దాని వలయంలో చిక్కుకున్నది. దాని బారినుంచి రక్షణ పొందాలంటే యిప్పటికీ ఉపాయం వున్నది. కాని రోజు రోజుకు సమయం గడిచిపోతున్నది. నాకు ధర్మం అంటే మక్కువ అధికం. అందువల్ల భారత దేశం ధర్మ భ్రష్టం అయిపోతున్నందుకు అమితంగా నాకు దుఃఖం కలుగుతున్నది. ధర్మం అంటే హిందూ, ముస్లిం, జురాష్ట్రియన్‌ల మతం అని అర్థం కాదు. మతాలన్నింటిలో యిమిడి యున్న ముఖ్యమైన ధర్మం మన భారతదేశాన్ని వదిలి వెళ్లి పోతున్నది. మనం భగవంతునికి దూరమై పోతున్నాం.

పాఠకుడు : ఏ విధంగా ?

సంపాదకుడు : సోమరులమనే ఆరోపణ భారతీయుల మీద వున్నది. తెల్లవాళ్లు కష్టపడి పనిచేస్తారనీ, ఉత్సాహవంతులనీ అంటారు. దాన్ని మనం

అంగీకరిద్దాం. అయితే యీ స్థితిని మార్చివేయాలని మన భావం. హిందూ, ముస్లిం, జూరాష్ట్రియన్ క్రైస్తవమతాలన్నీ ప్రాపంచిక విషయాలపై తక్కువగా శ్రద్ధ చూపించాలనీ, ధార్మికవిషయాలపై శ్రద్ధ అధికంగా చూపించాలని బోధిస్తున్నాయి. మనం ప్రాపంచిక విషయాలపై కలిగే లోభాన్ని తగ్గించుకోవాలి ధార్మిక లోభాన్ని పెంచుకోవాలి. ఉత్సాహం ధార్మికలోభం మీదనే అధికంగా కలిగి యుండాలి.

పాఠకుడు : అంటే మీరుమత ఛాందసత్వాన్ని బోధిస్తున్నారన్నమాట. మతాన్ని గురించి మోసగాళ్లు ఛాందసాన్ని బుర్రలకు ఎక్కించి ప్రపంచాన్ని మోసగించారు. యిప్పటికీ మోసగిస్తున్నారు.

సంపాదకుడు : మతాల మీద తప్పుడు ఆరోపణ చేస్తున్నారు. అన్ని మతాల్లోను ఛాందసత్వం వున్నది. సూర్యుడు వున్నచోట చీకటికూడా వుంటుంది. ప్రతివస్తువును నీడ అంటివుంటుంది. అయితే మతం పేరిట మోసగిస్తున్న వాళ్లు, మిగతా ప్రాపంచికమోసగాళ్ల కంటే మేలుగా వున్నారు. సభ్యతాఛాందసాన్ని గురించి యింతకు ముందు మీకు విశదీకరించాను. అంతటి ఛాందసం మతం విషయంలో నేను ఎన్నడూ చూడలేదు.

పాఠకుడు : అలా అనడం సబబా? మతం పేరట హిందువులు ముస్లిములు పోరాటాలు జరిపారు. మతం పేరట క్రైస్తవుల మధ్య పెద్ద పెద్దయుద్ధాలు జరిగాయి. మతం పేరట వేలాది నిరపరాధులు చంపివేయబడ్డారు. చాలామందిని తగుల బెట్టారు. అమాయక ప్రజలు కష్టాల పాలయ్యారు. యిదంతా సభ్యత యొక్క ఛాందసాన్ని మించిన హీనస్థితి కాదా?

సంపాదకుడు : ఒక్క విషయం. మతఛాందసత్వం, సభ్యత యొక్క ఛాందసత్వం కంటే సహించ తగిన స్థితిలో వున్నదని చెప్పవచ్చు. మీరు చెప్పిందంతా పాఖండత్వం క్రిందకు వస్తుంది. అయితే అట్టి పాఖండులంతా హతమైపోతే సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది. కాని అమాయక ప్రజలు ఆ స్థితిలో వున్నంత కాలం అలా జరుగుతూనే వుంటుంది. అయితే అట్టి వాటి

ప్రభావం చిరస్థాయిగా వుండదు. సభ్యత పేరట జరిగిన మారణ హోమంలో భస్మమైపోయిన వారి సంఖ్యకు అంతు అనేదే లేదు. మంచి వాళ్లనుకున్నవారు కూడా అందు దుమకడం విశేషం. అయితే వాళ్లు రెంటికీ చెడిన రేవడులవుతున్నారు. యిటు దేముడికీ చెందరు, అటు ప్రపంచానికీ చెందరు అసలు సత్యాన్ని వాళ్లు మరిచి పోతున్నారు. సత్యమనునది ఎలుకవలె కరుస్తుంది. ఆకాటు ప్రభావం వంట్లోకి ఎక్కినప్పుడు పాతవైషమ్యాలే మనకు మధురం అనిపించుతాయి. అట్టి వైషమ్యాలు స్థిరంగా వుండాలని నా ఉద్దేశ్యం కాదు. వాటికి వ్యతిరేకంగా మనంతప్పక పోరాడుతాం. అయితే ఆపోరాటం ధర్మాన్ని మరిచిపోయి జరుపకూడదు. ధర్మాన్ని బాగా అర్థం చేసుకొని, దాన్ని రక్షిస్తూ పోరాటం జరపాలి

పాఠకుడు : అయితే ఆంగ్లేయులు భారతావనిలో శాంతిని నెలకొల్పి మనకు కల్పించిన సుఖం వ్యర్థమేనని మీ అభిప్రాయమా?

సంపాదకుడు : బహుశ మీరు అట్టి శాంతిని చూస్తున్నారేమో, కాని నేను అట్టి శాంతి సుఖాన్ని చూడటం లేదు.

పాఠకుడు : అయితే మోసగాళ్లు, పిండారీలు భిల్లజాతివాళ్లు ప్రజల్ని భయపెట్టి బ్రతికేవారు అట్టి వాళ్ల దోషం మీ దృష్టిలో ఏమీ లేనట్లేనా? సంపాదకుడు - నిశితంగా పరిశీలించి చూడండి. అట్టివారివల్ల కలిగే భయం తక్కువగా వుండేది. నిజంగా వాళ్లు భయంకరంగా వ్యవహరించి యుంటే ప్రజలు సమూలంగా నాశనమైపోయి వుండేవారు. యిప్పటి శాంతి నామమాత్రమే. యీ శాంతి వల్ల మనం మగటిమిలేనివాళ్లం. నపుంసకులం, పిరికివాళ్లం అయిపోయాం. భిల్లులు పిండారీల స్వభావాన్ని ఇంగ్లీషు వాళ్లు మార్చి వేశారని భావించకూడదు. వాళ్ల వల్ల అన్యాయాలు జరిగినా మనం వాటిని సహించాలి. కాని పరాయి వాళ్లెవరో వచ్చి అట్టివారి అన్యాయాలనుంచి మనల్ని రక్షించారని అనుకోవడం సహించరాని విషయం. బలహీనులం, పిరికిపందలం అయి పోయేకంటే, భిల్లుల బాణాలకు ఎరయై చనిపోవడం నాకు యిష్టం. ఆ నాటి భారతావని స్థితే వేరుగా వుండేది. మెకిలిన్

భారతీయులు మగటిమి లేని వారని అన్నాడు అది అతడి అధమ అజ్ఞాన స్థితిని సూచిస్తున్నది. భారతీయులు ఎన్నడూ మగటిమి కోల్పోలేదు. పర్వతప్రాంతాల్లో వుండే జనంతోపాటు అక్కడ పులులు, తోడేళ్లు కూడా వుంటాయి. అట్టి ప్రాంత ప్రజలతో కూడిన దేశం నిజంగా పిరికిపందే అయితే ఎప్పుడో నాశనం అయిపోయివుండేది. మీరు ఎప్పుడైనా మన పొలాలకు వెళ్ళారా? నేను చెబుతున్నాను నమ్మండి. మనరైతులు పొలాల్లో నిర్భయంగా పడుకొని నిద్రపోతారు. ఇంగ్లీషు వాళ్లుకాని, మీరు కాని ఆ విధంగా పడుకోవడానికి సిద్ధపడగలరా? నిజానికి బలం నిర్భయత్వంలోనే వున్నది. శరీరంలో మాంసం అమితంగా పెరగడం బలం అనిపించుకోదు. కొంచెం ఓపికతో ఆలోచిస్తే యీ విషయం తేలికగా బోధపడుతుంది.

స్వరాజ్యాన్ని కోరే మీవంటి వారికి ఒక్క విషయం చెప్పడం అవసరమని భావిస్తున్నాను. మోసగాళ్లూ భిల్లులు, పిండారీలు వీరంతా ఎవరు? మన దేశవాసులే. మనసోదరులే. వారిని జయించడం మీపని, నాపని. మీ సోదరుని గురించి మీకు భయం వున్నంతవరకు, మీరు మీ లక్ష్యాన్ని చేరలేరు.

★ ★ ★

భారతదేశ స్థితి-2

రైలుబండ్లు

పాఠకుడు : భారతదేశంలో శాంతి స్థాపనను గురించి నాకు కలిగిన మోహభావాన్ని మీరు తొలిగించివేశారు. నా దగ్గర యిక ఏమీ మిగలనీయలేదని అనుకుంటున్నాను.

సంపాదకుడు : ఇప్పటివరకు మీకు ధర్మం యొక్క స్థితి గురించి వివరించాను. ఇక భారతదేశం కడు దీనస్థితిలో ఎందుకు వున్నదో నా

అభిప్రాయాలు చెబితే మీరు నన్ను ఏవగించుకోవచ్చు ఈ నాటివరకు కొన్ని వస్తువులు దేశానికి మేలు చేశాయని మీరు, నేను అందరం భావిస్తూ వచ్చాం. కాని అది నిజం కాదని, అవి మేలుకు బదులు కీడు చేశాయిని, లాభానికి బదులు నష్టం కలిగించాయని చెప్పబోతున్నాను.

పాఠకుడు : చెప్పండి.

సంపాదకుడు : రైళ్లు, వకీళ్లు, డాక్టర్లు మన దేశాన్ని బిచ్చగాళ్లదేశంగా చేసి వేశారు. మనం జాగ్రత్తపడి వెంటనే మేల్కొనకపోతే మునిగిపోతాం ఇది యదార్థం.

పాఠకుడు : మీ అభిప్రాయం వింటూవుంటే యిక మన భావాల కలయిక అసాధ్యం అని అనిపిస్తున్నది. ఇప్పటివరకు వేటివల్ల మేలు జరుగుతుందని భావిస్తున్నామో, వాటి మీద ఒక్కసారిగా మీరు దాడి చేశారు. ఇక మిగిలేదేమిటో అర్థకావడం లేదు.

సంపాదకుడు : మీకు ఓపిక అవసరం. ఈనాటి నాగరికత ఎలా కీడుచేస్తున్నదో గ్రహించాలి. సత్యం అతి కష్టంమీద బోధపడుతుంది. క్షయరోగికి, అతడు చనిపోయేనాటివరకు నీవు తప్పక బ్రతుకుతావని డాక్టర్లు చెబుతారు. క్షయ బయటికి కనిపించని ప్రమాదకరమైన రోగం. రోగి ముఖంలో ఎరుపుదనం కూడా కన్పిస్తుంది. అందువల్ల బ్రతుకుతాననే ఆశ రోగికి కలుగుతుంది. చివరికి ఆ ఆశతోనే మునిగిపోతాడు. నాగరికతా వ్యవహారం కూడా యింతే. అది ఒక కనబడని జాడ్యం. దాన్ని జాగ్రత్తగా కనిపెట్టిఉండాలి.

పాఠకుడు : అయితే యిక రైలుపురాణం వినిపించండి.

సంపాదకుడు : రైళ్లే గనుకలేకపోతే ఆంగ్లేయులకు దేశంమీద యిప్పుడు లభించినంత పట్టు లభించి యుండేది కాదని వెంటనే మనకు అనిపిస్తుంది. కాని రైళ్లవల్ల దేశంలో మహామారివ్యాప్తం అయింది. రైళ్ళే గనుక లేకపోతే కొద్దిమందే ఒక చోటు నుండి మరో చోటుకి వెళ్లగలిగియుండేవారు.

అందువల్ల అంటురోగాలు ఒక చోటునుంచి మరో చోటుకి వ్యాప్తమయ్యేవి కావు. పూర్వం ప్రకృతి సహజంగా అక్కడక్కడ జబ్బులు వస్తూ వుండేవి. కాని రైళ్లురాగానే అంతటా వ్యాపించాయి. కరువు కాటకాలు ప్రారంభమయ్యాయి. రైళ్లద్వారా ఎగుమతులు ప్రారంభమయ్యాయి దానితో రైతులు తమ ధాన్యం అమ్మివేసుకోవడానికి అలవాటుపడ్డారు. ధర ఎక్కువ పలికే చోటుకు ఆ ధాన్యం చేరసాగింది. దానితో కరవు ప్రారంభమైంది. ప్రజల నిర్లక్ష్యంవల్ల కరువు దాపురిస్తుంది. రైళ్లవల్ల దుష్టత్వం పెరిగింది. దుష్టులు తేలికగా తమ దుష్టత్వాన్ని వ్యాప్తంచేయగలుగుతున్నారు. దేశంలోగల పుణ్యక్షేత్రాలు అపవిత్రం అయిపోయాయి. పూర్వం జనం ఎన్నో కష్టాలుపడి పుణ్యక్షేత్రాలు చేరుకునేవారు. వారి హృదయాలు దైవభక్తితో నిండి యుండేవి. కాని యిప్పుడు దొంగలు, మోసగాళ్లు పెద్ద సంఖ్యలో అక్కడకు చేరుతున్నారు. వాళ్లూ యాత్రీకుల్ని మోసం చేస్తున్నారు.

పాఠకుడు : మీ మాటలు ఏకపక్షంగా వున్నాయి. చెడ్డ వాళ్లవలె, మంచివాళ్లుకూడా వెళ్లవచ్చు. గదా! రైళ్లవల్ల ఎక్కువ ప్రయోజనం పొందవచ్చుగదా!

సంపాదకులు : మంచివాళ్లు ఆరుద్ర పురుగువలె మెల్లగా కదులుతారు. రైళ్లతో వాళ్లకు కుదరదు. మంచివాళ్ల హృదయంలో స్వార్థం వుండదు. వాళ్లు తొందరపడరు. మంచి తనం వ్యాప్తికి సమయం పడుతుంది. చెడుకు వేగం ఎక్కువ. ఇల్లు కట్టడం చాలా కష్టం. కాని కూల్చడం తేలిక. అదేవిధంగా రైళ్లు కీడు ఎక్కువగా చేశాయి. రైళ్లవల్ల కరువు వస్తుందా లేదా అను విషయంపై నిపుణులు నాకు కొద్దిసేపు సందేహం కలిగించవచ్చునేమో. కాని రైళ్ల వల్ల దుష్టత్వం పెరుగుతున్నదను నా భావంలో మాత్రం మార్పురాదు.

పాఠకుడు : రైళ్లవల్ల కలుగుతున్న ప్రయోజనాల ముందు, వాటివల్ల కలిగే నష్టాలు వెలవెలబోతున్నాయి కదా! దేశమంతా ఒక్కటి అను భావావేశం ప్రజలకు కలిగింది రైళ్లవల్లనే కదా! కనుక రైళ్లవల్ల కలిగిన నష్టం ఏమీ లేదని నా అభిప్రాయం.

సంపాదకుడు : మీది తప్పు అభిప్రాయం - "మీది ఒక దేశంకాదు. ఒకదేశంగా రూపొందాలంటే వందలాది సంవత్సరాల సమయం పడుతుంది' ' అని మీకు నేర్పింది ఇంగ్లీషువాళ్లే. ఇది తప్పుడు బోధ. దీనికి ఆధారం లేదు. ఇంగ్లీషు వాళ్లు రాకపూర్వం మనదేశం ఒక్కటి. మన భావం ఒక్కటి. మన ప్రవర్తన ఒక్కటి. కనుకనే ఒకే రాజ్యంగా దీన్ని ఇంగ్లీషు వాళ్లు మలుచుకోగలిగారు. మనలో మనకు విభేదాలు కల్పించింది కూడా ఇంగ్లీషువాళ్లే.

పాఠకుడు : ఇది జాగ్రత్తగా పరిశీలించి అర్థంచేసుకోవలసిన విషయం.

సంపాదకుడు : నేను యోచించి పరిశీలించి తెలుసు కోకుండా మాట్లాడను. పూర్వం మనమంతా ఏకదేశంగా వున్నాము అంటే మనలో మనకు అభిప్రాయభేదాలు వుండేవి కావని భావించకూడదు. మన పూర్వీకులు ఎద్దుబండ్లలో దేశమందంతట ప్రయాణం చేస్తూ వుండేవారు. ఒకరు మరొకరి భాషను నేర్చుకుంటూవుండేవారు. వారిలో తేడాలువుండేవి కావు. వారు ఎంతో దూరద్రష్టలు. సేతుబంధనంచోటు రామేశ్వరం, జగన్నాధపూరి, హరిద్వారం యీ మూడింటిని యాత్రాస్థలాలుగా నిర్ణయించినవారి ప్రజ్ఞ అమోఘం. వారు మూర్ఖులు కాదని మీరు అంగీకరిస్తారుకదూ! భగవంతుని భజన ఇళ్లలో కూర్చొని కూడా చేసుకోవచ్చుననివారికి తెలియదా! మనస్సు మంచిగా వుంటే అరచేతిలో వైకుంఠం వెలుస్తుందని వారు మనకు బోధించారు. ప్రకృతి యీదేశాన్ని ఒకటిగా చేసింది. కనుక యిది ఏకదేశంగా వుండాలని వారు భావించారు. అందువల్ల పైవిధంగా ఎక్కడెక్కడో వున్నచోట్లను నిర్ణయించి ప్రజలకు ఐక్యతాభావాన్ని నూరిపోశారు. ఇటువంటి ఉదాహరణ ప్రపంచంలో మనకు ఎక్కడా కనబడదు.

ఇద్దరు ఇంగ్లీషు వాళ్లు ఒకటి కాలేరు. కాని భారతీయులు ఒకటిగా వుంటారు. యిప్పటికీ ఒకటిగా వుంటున్నారు. నాలాంటివాళ్లు, మీలాంటివాళ్లు నాగరీకులమని అనుకొని భారతదేశంలో ఐక్యతలేదని, వేరు వేరు రాష్ట్రాలు వున్నాయని భావిస్తున్నాం. రైళ్లవల్ల వేరు వేరు రాష్ట్రాలవాళ్లం అనుభావం మనకు కలిగిందని, మీరు భావించగలిగితే, రైళ్లవల్ల తిరిగి మనలో ఐక్యతా భావం కలుగసాగిందని భావించినా యిబ్బంది వుండదు. నల్లమందు తినడం

వల్ల కలిగే నష్టమేమిటో, నల్లమందు తినడం వల్లనే నాకు బోధపడిందని నల్లమందుకు అలవాటుపడ్డవాడు చెప్పవచ్చు. వీటిని గురించి మీరు యోచించండి. మీ మనస్సులో ఇంకా పలు సందేహాలు బయలు దేరుతాయి. అయితే మీరే మీ సందేహాల్ని నివృత్తి చేసుకోవచ్చు.

పాఠకుడు : మీరు చెప్పిన విషయాల్ని గురించి నేను యోచిస్తాను. అయితే ఒక ప్రశ్న నా మనస్సులో యిప్పుడే బయలుదేరుతున్నది. మహమ్మదీయులు భారతావనికి రాకపూర్వపు దేశ స్థితిని గురించి మీరు చెప్పారు. సరే. కాని యిప్పుడు భారతదేశంలో మహమ్మదీయులు, పారశీకులు, క్రైస్తవులు పెద్ద సంఖ్యలో వున్నారు. వాళ్లు ఒకే దేశం కాజాలరు. హిందువులకు మహ్మాదీయులకు మధ్య వైరం ముదిరిపోయింది. "సాహెబుకు, స్వామికి పొసగదు" అను మాట సామెతగా ప్రచారంపొందింది. హిందువు తూర్పుకు తిరిగి దేవుణ్ణి పూజిస్తే, మహమ్మదీయుడు పశ్చిమానికి తిరిగి ప్రార్థిస్తాడు. హిందువు విగ్రహారాధకుడని మహమ్మదీయుడు అతణ్ణి అసహ్యించుకుంటాడు. హిందువు విగ్రహారాధకుడు, ముస్లిం విగ్రహ విధ్వంసకుడు. హిందువు గోవును పూజిస్తాడు. ముస్లిం గోవును వధిస్తాడు. హిందువు అహింసావాది. ముస్లిం హింసావాది. ఈ విధమైన వ్యతిరేక భావాలు ముమ్మరంగా వ్యాప్తమై వున్నాయి. ఇవి ఎలా పోతాయో, భారతదేశం ఎలా ఒకటవుతుందో వివరించండి.

★ ★ ★

10
భారతదేశస్థితి - 3
హిందువులు - మహమ్మదీయులు

సంపాదకుడు : మీ యీ ప్రశ్న గంభీరంగా వున్నది. కాని యోచించి చూస్తే సులభమైనదే. అసలు యీ ప్రశ్నకు కారకులు రైళ్లు, వకీళ్లు డాక్టర్లే. వకీళ్లను, డాక్టర్లను గురించి తరువాత యోచిద్దాం. రైళ్లను గురించి యోచిద్దాం "మనిషి జన్మను గురించి యోచిస్తే అతడు తన చేతులతో,

కాళ్లతో చేయగలిగినంత చేయాలి. తిరగగలిగినంతే తిరగాలి" అను విషయాన్ని నేను చెప్పదలిచాను. రైళ్లు మొదలగు సాధనాలద్వారా ఉరుకులు, పరుగులు పెట్టకుండావుంటే, వివాదాస్పదమైన ప్రశ్నలు బయలుదేరియుండేవి కావు. మనం కావాలని దుఃఖాల్ని కొని తెచ్చుకుంటున్నాం. భగవంతుడు మనిషి శరీరాన్ని సృష్టించి దానికి హద్దులు విధించాడు. కాని మనిషి ఆ హద్దుల్ని దాటి వేసే ఉపాయాలు వెతికి కనిపెట్టాడు. మనిషికి తెలివిని భగవంతుడు ఎందుకు ప్రసాదించాడు? దాని సాయంతో భగవంతుణ్ణి గుర్తించమని గదా! కాని మనిషి ఆ తెలివిని భగవంతుణ్ణి మరిచిపోయేందుకు ఉపయోగిస్తున్నాడు. నేను నా సహజ ప్రకృతిద్వారా నాచుట్టుప్రక్కల గలవారికేం సేవగలను అని యోచించకుండా అహంద్వారా ప్రపంచాన్నంతటికీ నా యీ శరీరంతో సేవ చేయాలనే స్థితికి వచ్చాను. ఆ విధంగా చేయాలంటే అనేక మతాలతోను, రకరకాల జనంతోను పనిపడుతుంది. ఇంతటి బరువును మనిషి మోయలేడు. అందువల్ల వ్యాకులపడతాడు. ఇట్టి యోచనలకు రైలు నిజంగా ఒక తుఫానువంటి సాధనం అవుతున్నది. మనిషి రైలు బండిని ఉపయోగించి భగవంతుణ్ణి మరిచిపోయాడు.

పాఠకుడు : నేను అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం కావాలి. దానికోసం తహతహలాడుతున్నాను. మహమ్మదీయులు రావడం వల్ల మనదేశం ఒకటిగా వున్నదా లేక విడిపోయిందా?

సంపాదకుడు : భారతావని యందు ఎన్ని మతాల వాళ్లైనా వుండవచ్చు, వారివల్ల దేశం ఒక్కటే అను భావం చెక్కుచెదరదు. ప్రవేశించే క్రొత్తవాళ్లు యిక్కడ వున్న ప్రజానీకాన్ని విడగొట్టలేరు. వాళ్లతో కలిసిపోతారు. అలా అయితేనే ఏదేశమైనా ఒకటిగా వుండగలుగుతుంది. ఆ దేశం యితర దేశాలవారిని యిముడ్చుకోగల శక్తి కలిగియుండాలి. భారతదేశానికి అటువంటిశక్తి వున్నది. అది యీ నాటికి అట్టి శక్తి కలిగియున్నది. అసలు మనిషికొక్క మతం అని భావించవచ్చు. ఒకే దేశంగా రూపొంది అందు నివసించే ప్రజలు, ఒకరు మరొకరి మతాల జోలికిపోరు. అలాపోతే, వాళ్లు

ఒక దేశంలోవుండతగరు. భారతావని యందంతట హిందువులే వుండాలి అని హిందువులు భావించరు. మహ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, పారసీకులు అంతా యీ దేశాన్ని తమ మాతృ దేశంగా భావించి యిక్కడే స్థిరపడిపోయారు. అంతా ఒకే దేశస్థులు. అంతా ఒకే దేశీయులు. అంతా ఒకే దేశపు సోదరులు. తమ తమ స్వార్థం కోసమైనా అంతా ఒక్కటై ఉండకతప్పదు. ప్రపంచమందలి ఏ భాగంలో చూచినా ఒక దేశమంటే ఒకమతం అని ఎవ్వరూ భావించడంలేదు. భారతావని ఆ విధంగా ఎన్నడూ లేనే లేదు.

పాఠకుడు : కాని రెండుజాతుల బద్ధవైరాన్ని గురించి ఏమంటారు?

సంపాదకుడు : "బద్దవైరం" అను శబ్దాన్ని శతృవులు సృష్టించారు. హిందూ ముస్లిములు తగాదా పడినప్పుడు యిలాంటి మాట అంటూ వుండేవారు. అసలు జగడం అనేది ఎప్పుడో పోయింది. ఇకబద్ధవైరం ఏమిటి? ఇంగ్లీషు వాళ్లువచ్చిన తరువాతనే మన వైరం తగ్గిందని అనుకోవడం సరికాదు. హిందువులు ముస్లిం పాదుషాల అధీనంలోను, ముస్లిములు హిందూ రాజుల అధీనంలోను వున్నారు. తగాదాలవల్ల కలిగే లాభం ఏమీలేదని, తగాదా పడటంవల్ల ఎవ్వరూ తమతమ మతం విడవరని, ఎవ్వరూ తమ వైఖరి మార్చుకోరని అంతా బాగా అర్థంచేసుకున్నారు. అందువల్ల యిరువులు కలిసి వుండాలని నిర్ణయించుకున్నారు. ఇంగ్లీషువాళ్లు యిరువురిమధ్య చిచ్చుపెట్టారు. సాహెబుకు స్వామికి పొసగదు అను సామెత విషయం కూడా యింతే. కొన్ని సామెతలు చిరస్థాయిగా నిలచిపోతాయి.అవి నష్టం కూడా కలిగిస్తూనే వుంటాయి. ఇట్టి సామెతల జాలంలోపడి యీనాటి చాలా మంది హిందూ మహమ్మదీయుల తాతముత్తాతలు ఒకరేనని, వారి రక్తం ఒకటేనని జ్ఞాపకం పెట్టుకోవడంలేదు. మతం మార్చుకున్నంత మాత్రాన మనం ఒకరికొకరం శతృవులమై పోతామా? మతాలు ఒకే గమ్యం చేరుటకు ఏర్పడ్డ వేరువేరు మార్గాలు, మనం వేరు వేరు మార్గాల్లో నడిస్తే ఏం? కొట్లాటలెందుకు?

ఇలాంటి సామెతలు శైవవైష్ణవుల మధ్యకూడా వున్నాయి. అంతమాత్రాన

వారంతా ఒక్క దేశంవారుకాదని అంటామా? వైదిక మతావలంబులకు, జైన మతావలంబులకు మధ్యవ్యత్యాసాలు వున్నాయి. అంతమాత్రాన వేరువేరు దేశీయులు కారుగదా! మనం బానిసలైపోయాం. అందువల్ల మన తగాదాల్ని మూడోవారి దగ్గరకు తీసుకుపోతున్నాం. మహమ్మదీయులు విగ్రహాల్ని ఖండిస్తున్నట్టే, హిందువుల్లో కూడా విగ్రహాల్ని ఖండించే వర్గం వున్నది. నిజమైన జ్ఞానం పెరిగే కొద్దీ, మనకు యిష్టం కాని మతాన్ని మరొకరు అనుష్ఠిస్తూ వున్నా వారితో వివాదాలు పడటం మంచిపని కాదని, వారిపై వత్తిడి తేకూడదని గ్రహిస్తాం. ఆ విధంగా నడుచుకుంటాం.

పాఠకుడు : ఇప్పుడు గోరక్షణను గురించి చెప్పండి.

సంపాదకుడు : నేను స్వయంగా గోవును పూజిస్తాను. గోవును ఆదరిస్తాను. గోవు భారతావనికి రక్షణ కల్పిస్తుంది. దానికి కలిగే సంతానానికి వ్యవసాయ ప్రధానమైన భారతావని ఋణపడి యున్నది. గోవు ఎన్నో విధాలుగా ఉపయోగపడే జంతువు. గోవు ఎంతో ఉపయోగకారి అనిముస్లిం సోదరులు కూడా అంగీకరిస్తారు.

అయితే నేను గోవును పూజిస్తున్నట్లే మనిషిని కూడా పూజిస్తాను. గోవు ఎంత ఉపయోగకారియో, మనిషికూడా అంత ఉపయోగకారియే. అతడుహిందువు కావచ్చు, లేక ముస్లిం కావచ్చు. ప్రతి మనిషి పూజ్యుడే. అట్టిస్థితిలోగోవు రక్షణార్థం నేను మహమ్మదీయుడితో పోరాడుతానా? మహమ్మదీయుణ్ణిచంపుతానా?అలా చేస్తే నేను గోవుకు, మహమ్మదీయుడికి శత్రువునే అవుతాను. అందువల్ల గోరక్షణార్థం మహమ్మదీయ సోదరుని ముందునేను చేతులు జోడించి, గోవు యొక్క ఉపయోగాల్నిగురించి నచ్చచెప్పి అతణ్ణి ఆపుతాను. ఇది నా ధర్మంగా భావిస్తాను. అతడు అర్థం చేసుకోకపోతే? ఇక అది నాచేతుల్లో లేని విషయం గనుక గోవును చచ్చిపోనిస్తాను. అలా కాని యెడల గోవుమీద అమిత దయ గలిగితేదాని కోసం నా ప్రాణాలు అర్పించివేస్తానే కాని మహమ్మదీయుని ప్రాణాలు తీయను. ఇదే సరియైన విధానం, మత చట్టం అని నా అభిప్రాయం.

"అవును" - "కాదు" మధ్య ఎప్పుడూ వైరం వుంటుంది. నేను వివాదానికి దిగితే మహ్మదీయుడు కూడా వివాదానికి దిగుతాడు నేను అడ్డం తిరిగితే, అతడు కూడా అడ్డం తిరుగుతాడు. నేను అంగుళం మేర మెత్తబడి తలవంచితే, అతడు అడుగు మేర మెత్తబడి తలవంచుతాడు. అతడు మెత్తపడకపోయినా సరే, నేను మెత్తబడితేఅది తప్పు కానేరదు. మనం మొండికెక్కేసరికి గో హత్యలు పెరిగిపోయాయి. నాదృష్టిలో గో రక్షా ప్రచారిణీ సభ, గోవధ ప్రచారిణీసభగా మారిపోవాలి. ఇలాంటి సభ వుండటం మనకు అవమానకరం. గోవును రక్షించడం మనం మరిచిపోయినప్పుడు ఇలాంటి సంస్థ యొక్క అవసరంఏర్పడి యుండవచ్చు.

నా సోదరుడు గోవును చంపుటకు ముందుకురుకితే నేను ఎలా వ్యవహరించాలి? వాడిని చంపాలా, లేక వాడి కాళ్లమీద పడాలా? వాడి కాళ్లమీదపడాలిఅని మీరంటే, నా మహమ్మదీయ సోదరుడి కాళ్లమీదకూడా పడవలసిందేకదా?

గోవును హింసించి హిందువు గోవును వధిస్తుంటే గోవును ఎవరు రక్షించగలరు? గో సంతానమైన దూడను బల్లెంతో పొడిచివేసే హిందువుకు ఎవరు నచ్చచెబుతారు? దీనివల్ల మన దేశ ఏకత్వానికి ఏవిధమైన అవరోధం ఏర్పడలేదు.

హిందువు అహింసకుడు, ముస్లిం హింసకుడు అనుమాట నిజమైతే అహింసకుడి కర్తవ్యం ఏమిటి? అహింసకుడు, మనిషిని హింసించకూడదు అని ఎక్కడా వ్రాయబడిలేదు. అహింసకుడి మార్గం స్పష్టంగా వుంటుంది. ఒక్కణ్ణి రక్షించడం కోసం, మరింకొకరిని హింసించకూడదు. అతడు పరుని చరణాలకు వందనం చేయాలి. నచ్చచెప్పుటకు ప్రయత్నించాలి. అదే అతని పురుషార్థమన్నమాట. అయితే హిందువులంతా అహింసకులా?ఈ ప్రశ్న మూలానికి వెళ్లి పరిశీలించి చూస్తే ఎవ్వడూ అహింసకుడు కాదని తేలుతుంది. జీవుల్ని అందరూ చంపుతూ వుండటమే అందుకు కారణం. ఇట్టి హింసనుండి ముక్తిపొందాలని భావిస్తున్నాం కనుక మనంమంతా

అహింసకులమన్న మాట. చాలామంది హిందువులు మాంసం తింటున్నారు. అందువల్ల వాళ్లను అహింసకులని ఎలా అనగలం. వేరే అర్థాలులాగి ఏమో చెప్పాలని అనుకుంటే నేను చెప్పేదేమీ యుండదు. ఇట్టి స్థితిలో హిందువులు అహింసకులు, ముస్లిములు హింసకులు, అందువల్ల యిద్దరికీ పొంతన కుదరదని అనడం శుద్ధతప్పు.

ఇటువంటి భావాల్ని స్వార్థపరులైన మతబోధకులు పురోహిత శాస్త్రుల్లు ముస్లిం ముల్లాలు మనకు బోధించారు. వాళ్లు చెప్పిన వాటిల్లో ఏర్పడిన లోటును ఇంగ్లీషువాళ్లు భర్తీచేశారు. వాళ్లకు చరిత్ర వ్రాసే అలవాటు వున్నది. వారు ప్రతి జాతియొక్క ఆచార వ్యవహారాల్ని గురించి తమకు తెలుసునని డంబాలు పలుకుతూ వుంటారు. భగవంతుడు మనకు చిన్న మనస్సును ప్రసాదించాడుకదా? అయినా వాళ్లుదేవుని మీద కూడాతమ మాటను చలాయిస్తూ వుంటారు. రకరకాల ప్రయోగాలుచేస్తూ వుంటారు. తమ డప్పులు తామే వాయించుకుంటూ వుంటారు. తమ మాటలు సరియైనవనే విశ్వాసం మనకు కలిగించుటకు ప్రయత్నంచేస్తూ వుంటారు. మనం ఆమోదుకులం కదా! వాళ్ల మాటల్ని నమ్ముతూ వుంటాము. అడ్డదిడ్డంగా చూడడానికి యిష్టపడనివారు, ఖురాన్ షరీఫ్‌లో హిందువులకు నచ్చే వందలాది వచనాల్ని చూడవచ్చు. భగవద్గీతలో వ్రాయబడిన అనేక విషయాలు మహమ్మదీయులకు నచ్చేవే వున్నాయి. అవి వాళ్లు కాదు అనడానికి వీలులేని వచనాలు. ఖురాన్ షరీఫ్ యందలి కొన్ని భాగాలు నాకు అర్థంకాకపోతే, లేక కొన్ని భాగాలు నాకు నచ్చకపోతే, వాటిని అంగీకరించేవారిని అసహ్యించుకోనా? తగాదా జరగాలంటే యిద్దరు వుండాలికదా? నేను తగాదాకు దిగకపోతే మహమ్మదీయుడు ఏం చేస్తాడు? మహమ్మదీయుడు తగాదాకు దిగకపోతే నేనేం చేస్తాను? గాలిలో చేయి ఎత్తి ఊపేవాడిచెయ్యి ఎగిరిపోతుంది. ఎవరికి వారు తమతమ మతాల యెడ విశ్వాసంతో వుండి, దాని స్వరూపాన్ని బాగా అర్థం చేసుకొని వుంటే పురోహిత శాస్త్రుల్లు, ముస్లిం ముల్లాలు యిరువురినీ దరికి రాకుండా చేస్తే అసలు వివాదమే వుండదు. ఉన్నా దాని ముఖం నల్లబడిపోతుంది.

పాఠకుడు : ఇంగ్లీషు వాళ్లు ఇరుజాతుల వారిని కలవనిస్తారా?

సంపాదకుడు : ఇది పిరికి వాళ్లు అడగవలసిన ప్రశ్న. ఈ ప్రశ్న మన హీనత్వాన్ని సూచిస్తుంది. ఇరువురు సోదరులు కలిసి మంచిగా వుండాలని నిర్ణయించుకుంటే వారి మధ్య కల్పించుకొనే సాహసం ఎవరికైనా కలుగుతుందా? మూడో వాడు వారిరువురి మధ్యకు రాగలిగితే, దాని అర్థం ఆ యిరువురు సోదరుల మనస్సు పచ్చిగా ఉన్నదన్న మాటేగదా! అదే విధంగా మనం అనగా హిందువులం, మహమ్మదీయులం పక్వంకాని మనస్సుతో వుంటే యిక ఇంగ్లీషువాళ్లను తప్పుపట్టడం అనవసరం. మట్టికుండ పచ్చిగావుంటే ఒక కంకరరాయితో పగలకపోతే మరోరాయికి తప్పక పగులుతుంది. కంకరరాయికి దూరంగా కుండను వుంచడం వల్ల దానికి రక్షణ కలుగదు. దాన్ని బాగా కాల్చి గట్టిచేయడమే అందుకు మార్గం. అప్పుడు కంకరరాయి భయం దానికివుండదు. అదేవిధంగా మన మనస్సును గట్టి చేసుకోవడం అవసరం. మనయిద్దరిలో ఒక్కడి మనస్సు గట్టిగా వున్నా మూడోవాడికి అవకాశం దొరకదు. ఈ పనిని హిందువులు తేలికగా చేయగలుగుతారు. వారి సంఖ్య అధికంగా వున్నది. బాగా చదువుకున్న వాళ్లమనే భావం హిందువులకు ఎక్కువగా వున్నది. అందువల్ల వాళ్లు తమ మనస్సును గట్టి చేసుకోవచ్చు.

ఇరు జాతులమధ్య అపనమ్మకం చోటుచేసుకొన్నది. కనుకనే మహమ్మదీయులు లార్డ్ మార్లే ద్వారా కొన్ని అధికారాలు కోరుతున్నారు. వాటిని హిందువులు ఎందుకు వ్యతిరేకించాలి? హిందువులు వ్యతిరేకించకపోతే ఇంగ్లీషువాళ్లు ఉలిక్కిపడతారు. మహమ్మదీయులు మెల్లమెల్లగా హిందువుల్ని నమ్మడం ప్రారంభిస్తారు. ఇరువురిమధ్య సోదరభావం పెరుగుతుంది. మన తగాదాలను ఇంగ్లీషువాళ్ల దగ్గరకు తీసుకువెళ్లకూడదు. అందుకు మనం సిగ్గు పడాలి. ఆ విధంగా వెళ్లనందువల్ల హిందువులకు పోయేదేమీ వుండదు. మీరు స్వయంగా అందువల్ల కలిగే మంచి ఫలితాల్ని యింతవరకు అంచనా వేసుకోవచ్చు. ఇతరులను నమ్మిన వాళ్లెవరూ ఏమీ పోగొట్టుకోలేదు.

హిందూ మహమ్మదీయులు ఎన్నడూ తగాదా పడరని నేను అనడం

లేదు. ఇద్దరు సోదరులు కలిసివుంటే వారిరువురి మధ్య కీచులాటలు జరుగుతూనే వుంటాయి. తలలుకూడా పగులుతూ వుంటాయి. అలా జరగవలసిన అవసరం లేదు. కాని అందరి తలంపులూ సమానంగా వుండవుగదా! ఇద్దరూ ఆవేశపడినప్పుడు తప్పు పనులుచేస్తూ వుంటారు. వాటిని మనం సహించాలి. ఈ జగడాల్ని పెద్ద వకీళ్లను పెట్టుకొని మనం ఇంగ్లీషు వాళ్ల కోర్టుకి తీసుకువెళ్లకూడదు. ఇద్దరు మనుష్యులు కొట్టుకున్నారనుకోండి. ఇద్దరి తలలు పగిలాయనుకోండి, లేక ఒక్కడి తలే పగిలిందనుకోండి. మూడో వాడు ఏం న్యాయం చేస్తాడో చెప్పండి! కొట్టుకున్న వాళ్లు గాయపడవలసిందే కదా! శరీరాన్ని శరీరం గట్టిగా రాచుకుంటే అందుకు గుర్తు ఏర్పడవలసిందేకదా! అప్పుడు చేసే న్యాయం ఏముంటుంది?

★ ★ ★

11

భారతదేశ స్థితి - 4

వకీళ్లు

పాఠకుడు : ఇద్దరు వ్యక్తులు జగడం పెట్టుకున్నప్పుడు, వకీళ్లు వాళ్లకు న్యాయం చేయకూడదని మీరు అంటున్నారు. ఇది విచిత్రంగా లేదూ?

సంపాదకుడు : దీన్ని విచిత్రం అని అనండి, లేక మరో విశేషణమేదైనా తగిలించండి ఫరవాలేదు. కాని సత్యం మాత్రం అదే. మీ సందేహం వకీళ్లను, డాక్టర్లను సామాన్య పరిచయంచేస్తుంది. అసలు యీ వకీళ్లు భారతదేశాన్ని బానిసదేశం చేసివేశారని నా అభిప్రాయం. హిందూ మహమ్మదీయుల వైరం పెంచారు. ఇంగ్లీషు వాళ్ల రాజ్యానికి పుష్టిచేకూర్చారు.

పాఠకుడు : ఇటువంటి ఆరోపణలు చేయడం తేలికయే, కాని దాన్ని సమర్థించుకోవడం కష్టం. వకీళ్లు లేకపోతే మనకు స్వాతంత్ర్యమార్గం చూపించేవాళ్లెవరు? బీదవాళ్ల పక్షం వహించిందంతా వాళ్లేకదా! వాళ్లు దప్ప

మనకు న్యాయం యిప్పించేదెవరు? కీ.శే. మన్‌మోహన్ ఘోష్ ఎంతోమందిని రక్షించారు. ఒక్క కాణీగూడ ఎవ్వరి దగ్గర ఆయన తీసుకోలేదు. మీరు పొగిడిన కాంగ్రెస్‌ను నిర్వహించిందీ, నిర్వహిస్తున్నదీ వకీళ్లేకదా! వారి శ్రమ వల్లనే కదా కాంగ్రెస్ పనులు సాగుతున్నాయి! వకీళ్లను నిందించడం న్యాయానికి అన్యాయం చేయడమేకదా! మీచేతికి పత్రికవచ్చింది కనుక యిష్టంవచ్చినట్లు మట్లాడుటకు అనుమతి మీరు పొందారనే భావం కలుగుతున్నది.

సంపాదకుడు : మీరు అనుకున్న విధంగానే కొంతకాలం క్రితం వరకు నేనూ అనుకున్నాను. వకీళ్లు మంచి పని ఏమీ చేయలేదని చెప్పడం నా ఉద్దేశ్యం కాదు. మిస్టర్ మన్‌మోహన్ ఘోష్ గారిని ఎంతో గౌరవిస్తాను. వారు బీదవారికి సహాయం చేసినమాట నిజం. కాంగ్రెస్‌లో వకీళ్లు కొద్ది పనిచేశారు. దాన్నికూడా అంగీకరించవచ్చు. వకీళ్లుకూడా మనుష్యులేకదా! మానవ జాతియందు ఎంతో కొంత మంచి వున్నది. అయితే వకీళ్లు చేసిన మంచి నులను గురించి వినే కథలన్నీ, వారు తాము వకీళ్లమను విషయం మరిచిపోయిన తరువాత చేసినట్టివే. అసలు వాళ్ల వృత్తియే వాళ్లకు అవినీతిని నేర్పుతుందని మీకు చెబుతున్నాను. వారు మహాచెడ్డ పేరాశలో చిక్కుకుంటారు. దాని నుంచి ముక్తిపొందడం చాలా కష్టం.

హిందువులు, మహమ్మదీయులు కొట్లాడుకున్నారు. తటస్థుడైన మనిషి అయితే పనికిమాలిన వ్యవహారాల్ని మరిచిపొండి, యిరువురి దోషమూ వుంది, కనుక గతాన్ని మరిచిపోయి కలిసి వుండండి అని చెబుతాడు. కొట్లాడుకున్నవాళ్లు వకీళ్ల దగ్గరికి వెళతారు. తన దగ్గరికి వచ్చిన వారి పక్షం వహించి వాదించడం వకీలు కర్తవ్యం గదా! కక్షిదారుని బుర్రకుతోచని వాదనలు, యుక్తులు వెతికి చెప్పడం వకీళ్లపని.అలా చేయకపోతే ఆ వకీళ్లు తన వృత్తికే కళంకం తెచ్చినట్లు భావిస్తారు. అందువల్ల వకీళ్లు ఎప్పుడూ తగాదాన్ని పెంచుదామనే చూస్తారు గాని, తగాధా తీరుద్దామని భావించరు.

ఇతరుల దుఃఖాల్ని తొలగించుటకు గాక, ధనార్జనకోసమే వకీళ్లు పట్టా

పుచ్చుకుంటారు. ధనార్జనకు అది ఒక మార్గం. అందువల్ల వివాదాన్ని పెంచడానికే వకీలు చూస్తాడు, చూడాలికూడా. ఇది నాకు తెలిసిన విషయం. తగాదా జరిగిందీ అంటే వకీళ్లకు ఆనందం కలుగుతుంది. ముక్తార్లు అనగా ఏజంట్లు కొందరు వుంటారు. వాళ్లదికూడా వకీళ్ల జాతే. తగాదాయే లేని చోట వాళ్లు తగాదా సృష్టిస్తూవుంటారు. వాళ్ల దళార్లు జలగల్లా బీదవాళ్లను కరుచుక్కూర్చుంటారు. వాళ్ల రక్తాన్ని పీల్చివేస్తారు.ఆ వృత్తే అటువంటిది. తగాదాని పెంచడమే ఆవృత్తి పని. వకీళ్లు పనిలేని రకం. సోమరిపోతులు. విలాస విశ్రాంతి కోసం వకీళ్లు ప్రయత్నిస్తూ వుంటారు. ఇదివాస్తవం. వకీలు వృత్తి గొప్ప గౌరవనీయమైన వృత్తియని పనిగట్టుకొని ప్రచారం చేసుకున్నది కూడా వకీళ్లే, చట్టాలు తయారుచేసేది వాళ్లు, దాన్ని పొగుడుతూ వుండేది కూడావాళ్లే. ప్రజల దగ్గర ఎంత సొమ్ము వసూలు చేయాలి అను విషయం కూడా వాళ్లే నిర్ణయిస్తారు. ఆకాశాన్నుండి ఊడిపడ్డ దేవదూతలు తామే అయినట్లు దర్జా వెలగబెట్టి ఆడంబరాలకు పోతారు.

వాళ్లు ఒక కార్మికుని కంటే మించి సొమ్ము ఎందుకు వసూలు చేస్తారో చెప్పండి.వాళ్ల అవసరాలు ఒక కార్మికుని కంటే మించి ఎందుకు వుంటాయి? వాళ్లు కార్మికుని కంటే మించి దేశానికి చేసిన మేలు ఏమిటి? మేలు చేసినవాడికి ఎక్కువ సొమ్ము వసూలు చేసే అధికారం వున్నదా? డబ్బుకోసమే అతడు మేలు చేసి యుంటే అది మేలు ఎలా అవుతుంది? ఇది ఆ వృత్తి లక్షణం. దాన్నే నేను, వివరించి చెప్పాను.

వకీళ్ల వల్లహిందూ ముస్లిముల మధ్య కొన్ని కొట్లాటలు జరిగాయను విషయం అట్టి అనుభవం వున్నవాళ్లకు తెలుసు. వాళ్లవల్ల కొన్ని వంశాలు నష్టపడిపోయాయి. వాళ్లవల్ల సోదరుల మధ్య విషం బయలుదేరింది. కొన్ని సంస్థానాలు వకీళ్లవలలో చిక్కుకొని ఋణాలపాలయ్యాయి. రాజవంశాలకు చెందిన చాలామంది జాగిర్దార్లు వకీళ్లజాలంలో చిక్కుకొని పూర్తిగా మునిగిపోయారు. ఇలాంటి ఉదాహరణలు ఎన్నో యివ్వవచ్చు.

వకీళ్లవల్ల ఇంగ్లీషువాళ్ల ఉరిత్రాడు మన మెడలకు బాగా బిగుసుకున్నది.

ఇది వాళ్లవల్ల మన దేశానికి కలిగిన పెద్ద నష్టం. మీరే చెప్పండి. ఇంగ్లీషువాళ్ల కోర్టులు యిక్కడ లేకపోతే వాళ్లు మనదేశంలో రాజ్యం చేయకలిగేవాళ్లా? ఈ కోర్టులు ప్రజల మేలుకోసం నెలకొల్పబడినవి కావు. తమ అధికారాన్ని సుస్థిరం చేసుకోదలచిన వారికి కోర్టులుమంచి సాధనాలుగా ఉపయోగపడ్డాయి. వాటిద్వారా వాళ్లు ప్రజల్ని అదుపులో వుంచుకో గలిగారు. జనంవారిలో వారే వివాదాల్ని పరిష్కరించుకుంటె యిక మూడోవాడి అవసరమే వుండదు కదా! జనం తమలోతాముకొట్లాడుకొని, బంధువుల్ని పంచాయతీ పెద్దలుగా పెట్టుకొని, తమ తగాదాల్నితీర్చుకున్న రోజుల్లో వాళ్లు పరాక్రమశాలురుగా వుండేవారు. కోర్టులు వచ్చాయి. అట్టి వారంతా పిరికిపందలై పోయారు. ప్రజలు కొట్టుకొని వాళ్లలో వాళ్లే సరిచేసుకోవడమా? ఇది వన్య వ్యవహారం అంటూ వాళ్లే ఎగతాళి చేశారు. నిజానికి మూడోవాడెవడో వచ్చి తగాదాలు తీర్చాననడం, వన్య వ్యవహారం కాదా? మూడోవ్యక్తి యిచ్చిన తీర్పు సరియైనదని ఎవరైనా అనగలరా? సత్యం ఏమిటో యిరుపక్షాల వారికీ తెలుసు. అయినా అమాయకంగా డబ్బు తీసుకొని తీర్పు చెబుతున్న మూడోవాడు న్యాయం చేస్తున్నాడని మనం అంగీకరిస్తున్నాం.

దాన్ని అటుంచండి. కోర్టు స్థాపించి, వాటిద్వారా ఇంగ్లీషు వాళ్లు మనల్ని అంకుశంతో అణచివేశారు. మనం పక్షాలం అయియుండకపోతే యీ కోర్టులు నడిచి యుండేవా? ఇంగ్లీషువాళ్లే జడ్జీలై, ఇంగ్లీషువాళ్లే వకీళ్లు అయి, ఇంగ్లీషు వాళ్లే భటులైయుండి యుంటేవాళ్లు ఇంగ్లీషు వాళ్లమీదనే రాజ్యం చేయగలిగి యుండేవారు. భారతీయ జడ్జీలు, భారతీయ వకీళ్లు లేకుండా వాళ్ల వ్యవహారం సాగేదికాదు. అసలు వకీళ్లు ఎలా బయలుదేరారో, వాళ్లు చేసిన తతంగం ఏమిటో, మీకు తెలిస్తే నావలెనే మీరు కూడాఆ వృత్తిని అసహ్యించుకొని యుండేవారు. ఇంగ్లీషువాళ్ల రాజ్యాధికారానికి ముఖ్యమైన ఒక కీలకం వారి కోర్టులు. కోర్టు నడవడానికి కీలకం వకీళ్లు. మన వకీళ్లంతా వకీలువృత్తి మానుకుంటే, వేశ్యావృత్తిని ఎంత హీనంగా చూస్తున్నామో, అంత హీనంగా వకీలు వృత్తిని చూస్తే, ఇంగ్లీషు వాళ్లరాజ్యం ఒక్కరోజున ఆగిపోతుంది.

వకీళ్లు భారతదేశ ప్రజానీకానికి పెద్ద కళంకం ఆపాదించారు. మన వాళ్లకు తగాదాలు యిష్టమనీ, మనమంతా కోర్టు పక్షులమని,కోర్టుకచ్చేరీల జలాశయాలయందలి చేపలమని ప్రచారంచేశారు.

వకీళ్లకు నేను వాడిన శబ్దాలన్నీ, మన జడ్జీలకు కూడా వర్తిస్తాయి. వీళ్లద్దరూ పెద్దమ్మ పిన్నమ్మ బిడ్డలే. ఇద్దరూ సహోదరులే.

★ ★ ★

12

భారతదేశ స్థితి - 5

డాక్టర్లు

పాఠకుడు : వకీళ్ల వ్యవహారం మనం అర్థంచేసుకోవచ్చు. వాళ్లు చేసిన మంచి పనులు వాళ్లు కావాలని చేసినవి కావని విశ్వాసం కలుగుతున్నది. వాళ్ల వృత్తిని పరిశీలించి చూస్తే కనాకష్టమైనదే. అయితే మీరు డాక్టర్లను కూడా వాళ్లతో జమచేస్తున్నారు. కారణం చెప్పండి.

సంపాదకుడు : నేను మీ ఎదుట వెల్లడిస్తున్న అభిప్రాయాలు ప్రస్తుతం నావే. అయితేయీ అభిప్రాయాలు నా వొక్కడివే కావు. పాశ్చాత్య సంస్కర్తలు స్వయంగా నాకంటే కఠినమైన భాషలో యీ వృత్తుల్ని విమర్శించారు. వాళ్లు వకీళ్లను, డాక్టర్లను తీవ్రపదాలతో నిందించారు. వారిలో ఒకరు ఒక విషవృక్షాన్ని చిత్రించి, వకీళ్లు, డాక్టర్లు మొదలగు పనికి మాలిన వృత్తుల వారిని ఆ చెట్టు కొమ్మలుగా చిత్రీకరించారు. ఆ వృక్షం మొదలు మీద నీతి, ధర్మం అనే గొడ్డలి వ్రేటువేస్తున్నట్లు చిత్రీకరించారు. ఈ వృత్తులన్నింటికి మూలం అవినీతియని పేర్కొన్నారు. అందువల్ల నేను ఒక్కడినే యిట్టి అభిప్రాయాలు వెల్లడిస్తున్నానని భావించకండి. ఎంతోమంది ప్రకటించిన భావాలను,అనుభవాలను, నా అనుభవాలను మీముందు వెల్లడిస్తున్నాను.

డాక్టర్లను గురించి మీకు యిప్పుడు మోహం వున్నట్లే ఒకప్పుడు నాకూ

ఉండేది. అసలు నేను డాక్టరు కావాలని కూడా కోరుకున్నాను. డాక్టరునై జాతికి సేవచేద్దామని భావించాను. నా ఆ మోహం ఇప్పుడు తొలిగిపోయింది. మన సమాజంలో వైద్యవృత్తి మంచిదని ఎవ్వరూ భావించడంలేదు. ఆ విషయం యిప్పుడు నాకు తెలిసింది. అట్టి భావానికి గలవిలువ ఏమిటో నేను తెలుసుకోగలిగాను.

డాక్టరువృత్తి ద్వారా కూడా ఇంగ్లీషు వాళ్లు మనమీద పట్టు సాధించారు. డాక్టర్లలో డాంబికానికి లోటు లేదు. ముగల్ పాదుషాను భ్రమింప చేసింది ఒక ఆంగ్ల డాక్టరే. అతడు పాదుషా మహల్లో కొన్ని జబ్బులు నయం చేశాడు. అందువల్ల అతడికి పలుకుబడి లభించింది. ధనికుల దగ్గరికి చేరింది కూడా డాక్టర్లే.

డాక్టర్లు మనల్ని పునాదినుంచే కదిలించి వేశారు. ఈ డాక్టర్ల కంటే మామూలు నాటు వైద్యులే నయమని నా మనస్సు అంటున్నది. ఈ విషయమై మనం యోచించడం అవసరం.

శరీరాన్ని సంబాళించడం డాక్టర్లపని. శరీరాన్ని సంబాళించకపోవడం కూడా డాక్టర్ల పనే. శరీరంలో బయలుదేరే రుగ్మతల్ని తొలగించడం డాక్టర్లపని. రోగాలు ఎందుకువస్తాయి? మనం చేసే పొరపాట్లవల్లనే! హద్దుమీరి భుజించడం, అందువల్ల తిన్నదిఅరగక అజీర్తి చేయడం, డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్లడం, ఆయన మాత్ర యివ్వడం,ఆ మాత్ర మింగడం, రోగం నయం కావడం, మళ్లీ అతిగా తినడం, మళ్లీ మాత్ర వేసుకోవడం యిదీ వరుస.అసలు మాత్ర తీసుకోకపోతే అజీర్తితో బాధపడేవాణ్ణి. ఆ బాధవల్ల అతిగా తినడం మానివేసేవాణ్ణి. డాక్టరు మధ్యలో ప్రవేశించి అతిగా తినమని ప్రోత్సహించాడన్నమాట. ఆయన మాత్రలవల్ల నా శరీరం బాగైంది, కాని, నా మనస్సు మాత్రం బలహీనపడింది. తత్ఫలితంగా నా మనస్సుపై నా పట్టుతప్పిపోయింది.

విలాసాలు అనుభవించాను. జబ్బు పడ్డాను. డాక్టరు నాకు మందు యిచ్చాడు. నాకు నయం అయింది. నేను మళ్లీ విలాసాలు అనుభవించనా? తప్పక అనుభవిస్తాను. డాక్టరు మధ్యలో ప్రవేశించకపోతే ప్రకృతి తన పనిని

నిర్వహించి యుండేది. నా మనస్సు గట్టి పడియుండేది. వ్యసనాలకు దూరమై సుఖపడి వుండేవాణ్ణి.

ఆసుపత్రులు పాపాల కూపాలు. వాటి కారణంగా జనం తమ తమ శరీరాల విషయమై కొద్ది నిర్లక్ష్యంగా వుంటున్నారు. అవినీతిని పెంచుతున్నారు.

యూరపునందలి డాక్టర్లు మరీ అతిగా వ్యవహరిస్తున్నారు. శరీర చికిత్స చేస్తూ ప్రతిఏటా లక్షలాది జీవుల్ని చంపివేస్తున్నారు. జీవించియున్న ప్రాణాల మీద పలు ప్రయోగాలు చేస్తున్నారు. ఇలా చేయడానికి ఏ మతమూ అనుమతినీయదు. హిందు, ముస్లిం, క్రైస్తవ, పారసీ మొదలుగాగల వారి ఏ మతమూ కూడా మనిషి శరీరం కోసం యితర ప్రాణుల్ని అసంఖ్యాంగా సంహరించమని చెప్పదు.

డాక్టర్లు దీన్ని మతిభ్రష్టత అని అంటారు. డాక్టర్లు యిచ్చే ఎక్కువ మందుల్లో క్రొవ్వు. మద్యం కలిసి వుంటాయి. ఈ రెండు పదార్థాలు హిందూ, ముస్లిములకు ఎవ్వరికీ యిష్టం కానివే. మనం నాగరికులం అని డాంబికంగా చెప్పుకుంటూ, యితరులని అజ్ఞానులని భావించి, కళ్లెం అనేది లేకుండా ఏమైనా చేయవచ్చు ననుకోవడం వేరే విషయం. అయితే డాక్టర్లు మనల్ని ధర్మభ్రష్టుల్ని చేస్తున్నారనుమాట మాత్రం నిజం.

తత్ఫలితంగా చివరికిమనం నిస్సత్తువుతో బలహీనులమై పోతున్నాం. అట్టి స్థితిలో మనం ప్రజాసేవ ఏమీ చేయలేము. బుద్ధిహీనులమై, క్షీణదశకు చేరుతున్నాం. ఇంగ్లీషు వాళ్లకు లేక యూరప్‌కు సంబంధించిన డాక్టరీ నేర్చుకోవడం బానిసత్వమను పీటముడికి, యింకా బలం చేకూర్చడం వంటిదే.

మనంఎందుకు డాక్టర్ల మవుతున్నామో యోచించడం అవసరం. పటాటోపంగా వ్యవహరిస్తూ, దబ్బు సంపాదించడమే డాక్టరు కావడానికి ముఖ్యకారణం. ఇందులో పరోపకారానికి చోటులేనేలేదని నేను ముందే చెప్పాను. దీనివల్ల ప్రజలకు నష్టం కలుగుతుంది. డాక్టర్లు ఆడంబరంగావ్యవహరించి, ప్రజల దగ్గర పెద్ద పెద్దఫీజులు గుంజుతున్నారు. ఒక్క కాణీ ఖరీదు చేసే మందుకు ఎన్నో రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు.

నమ్మకం వల్ల, నయమవుతుందనే ఆశవల్ల ప్రజలు డాక్టర్ల దగ్గరకువెళ్లి మోసంగింపబడుతున్నారు. అసలు బండారం యిదే ఇట్టి స్థితిలో మేలు చేస్తున్నామని డంబాలు పలుకుతూ పటాటోపం ప్రదర్శిస్తున్న యీ డాక్టర్లకంటే, బహిరంగ మోసకారులైన వైద్యులు మేలు కదా!

★ ★ ★

13

ఏది నిజమైన నాగరికత?

పాఠకుడు : మీరు రైళ్లను రద్దుచేయాలన్నారు. వకీళ్లను నిందించారు. డాక్టర్లను అణచివేశారు. యంత్రాల పనులన్నింటిని కూడా నష్టదాయకం అని అంటారని నాకు అనిపిస్తున్నది. ఇక నాగరికత అని దేన్ని అనాలో చెప్పండి.

సంపాదకుడు : ఈప్రశ్నకు సమాధానం యివ్వడం కష్టమైన పనికాదు. భారతదేశం అందించిన నాగరికతను ప్రపంచమందలి ఏ దేశం అందుకోలేక పోయిందని నా అభిప్రాయం. మన పూర్వీకులు నాటిన విత్తనాలతో సమానంగా తులతూగతగినవి వేరే ఎక్కడా కనిపించవు. రోము దేశసామ్రాజ్యం మట్టిలో కలిసిపోయింది. గ్రీసు దేశం పేరు మాత్రమే మిగిలింది. మిశ్రదేశపు పాదుషాగిరీ అంతరించింది. జపాను పాశ్చాత్యపు ఒరిపిడి యంత్రంలో చిక్కుకుపోయింది. చైనాను గురించి ఏమని అనడానికి వీలులేని స్థితి. పడిపోయినా, విరిగిపోయినా ఏ స్థితిలో వున్నా భారతదేశం తనగట్టి పునాదులమీద యిప్పటికీ స్థిరంగావున్నది.

పడిపోయిన రోమ్ మరియు గ్రీస్ దేశాల పుస్తకాలు చదివి యూరప్ ప్రజలు కొంచెం నేర్చుకుంటున్నారు. ఆ దేశాల వాళ్లుచేసిన తప్పులు తాము చేయమని అనుకుంటూ వున్నారు. ఇదీ వారి దయనీయ స్థితి. కాని భారతావని అలా లేదు. అది స్థిరంగా వున్నది. ఇదే దాని విశేషం. దాని ఆభరణం. అయితే భారతదేశంమీద తీవ్రమైన ఆరోపణలు పాశ్చాత్యులు చేస్తూ వుంటారు. భారతావని అడివిరకం అనీ, అజ్ఞానంతో నిండి వున్నదనీ.

దాని జీవనంలో మార్పులు చేయుటకు వీలేలేదనీ ఆ ఆరోపణలసారం. అయితే యీ ఆరోపణ మన సుగుణాలకు తార్కాణమేకాని, దోషాలకి కాదు. అనుభవం మీద సరియైనదని మనం భావించిన దాన్ని మనం ఎందుకు మార్చుకోవాలి? తెలివిని గురించి బోధించేసేవారు చాలామంది వస్తుంటారు, పోతుంటారు. కాని భారతావని మాత్రం స్థిరంగా వుంటుంది. ఇదిదాని విశేషం.

సభ్యత ఆచరణకు సంబంధించినది. తద్వారా మనిషి తన కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తిస్తూవుంటాడు. కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించడం అంటేనీతిని పాలించడమన్న మాట. నీతిని పాలించడమంటే మనస్సును, ఇంద్రియాల్ని వశంలో వుంచడమన్నమాట. అలా చేస్తూ మనం మనల్ని (మనవాస్తవాన్ని) గుర్తిస్తామన్నమాట. నాగరికత అంటే యిదే. ఇందుకు తలక్రిందులుగా వుండేది చెరుపుచేసే నాగరికత అన్నమాట.

పై వ్యాఖ్య ప్రకారం భారతదేశం నేర్చుకోవలసింది యిక ఏమీలేదని చాలా మంది ఆంగ్లరచయితలు వ్రాశారు. ఇది సరియైన విషయమే. మనిషి యొక్క ప్రవృత్తులు ఎంత చంచలమైనవో మనం చూస్తున్నాం. మనిషి మనస్సు అనవసరంగా పరుగులు తీస్తూ వుంటుంది. మనిషి శరీరం, యిచ్చిన కొద్దీ యింకా ఎక్కువగా యిమ్మని కోరుతూ వుంటుంది. ఎంత అధికంగా యిచ్చినా అది తృప్తి పడదు. భోగాలు అనుభవించే కొద్దీ పెరుగుతూవుంటాయి. అందువల్ల మన పూర్వీకులు భోగాలకు హద్దు ఏర్పరిచారు. ఎంతో యోచించిన పిమ్మట సుఖదుఃఖాలకు కారణం మనస్సేనని నిర్ణయానికి వచ్చారు. ధనవంతుడుతన ధనంవల్ల సుఖపడటంలేదు. బీదవాడు తనబీదతనంవల్ల దుఃఖపడటం లేదు. దుఃఖితుడుగా ధనికులు, సుఖంగా బీదవాళ్లు ఉండటం చూస్తున్నాం. కోట్లాదిమంది జనం బీదవాళ్లుగానే వుంటారు. దీన్ని గమనించి భోగవాంఛను మనవాళ్లు తొలిగించారు. కనుకనే వేలాది సంవత్సరాలక్రితం ఉపయోగించబడిన నాగలిని మనం ఉపయోగిస్తున్నాం. వేలాది సంవత్సరాల క్రితం గుడిశెలు ఎలా వుండేవో, అలాగే వాటిని నిర్మించి ఉపయోగిస్తున్నాం. వేలాదిసంవత్సరాల క్రితం అమలులో వున్నవిద్యనే మనం నేర్చుకుంటూ వున్నాం. వినాశానికి దారితీసే

పోటీకి మనం సమాజంలో అవకాశం యివ్వలేదు. అంతా తమ తమ వృత్తులు నిర్వహించారు. అందుకు న్యాయబద్ధంగా మూల్యం తీసుకున్నారు. అంతమాత్రాన మనకు యంత్రాల నిర్మాణం చేతకాదని అనుకోకూడదు. జనం యంత్రాలజాలంలో పడితే బానిసలు అయిపోతారని, తమ నీతి నిజాయతీలు విడనాడతారని మన పూర్వీకులు గ్రహించారు. అందువల్ల బాగా ఆలోచించి, మనం మన చేతులతోను, కాళ్లతోను చేయగలిగినంత కాయకష్టం చేయాలని, అందులోనే నిజమైన సుఖం వున్నదని, అదే ఆరోగ్యానికి కూడా మూలమని బోధించారు.

పెద్ద పెద్ద పట్టణాల నిర్మాణం అనవసరమైన యిబ్బందులు కలిగిస్తుందని, జనానికి సుఖంవుండదని, ధూర్తుల ప్రాబల్యం పట్టణాల్లో పెరిగిపోతుందని, వేశ్యల వీధులు వెలుస్తాయని, పేదప్రజలు, ధనికులచే దోపిడీ చేయబడతారని వారు గ్రహించి, చిన్న చిన్న గ్రామాలతో తృప్తిపడ్డారు.

రాజులకంటె, రాజుల కత్తికంటె నీతి నిజాయతీలకు బలం అధికంగా వుంటుందని వాళ్లు గ్రహించారు. అందువల్ల నీతిమంతులు, ఋషులు, మునులు, ఫకీర్లు మొదలగు వారికంటె రాజులను తక్కువగా పరిగణించారు. ఈ విధమైన ఉన్నతభావాలతో నిర్మాణమైన దేశం యితరులకు నేర్పగల స్థితిలో వున్నది. ఇతరుల దగ్గర నేర్చుకునే స్థితిలోలేదు.

ఈ దేశంలో పూర్వం కోర్టులు వుండేవి. వకీళ్లు వుండేవారు. డాక్టర్లు వుండేవారు. అయితే వారంతా నియమబద్ధంగా నడుచుకునేవారు. వృత్తులు గొప్పవి కావని వారికి తెలుసు. వకీళ్లు, డాక్టర్లు జనాన్ని దోచుకునేవారు కారు. వాళ్లు జనానికి మిత్రులుగా వుండేవారు. జనానికి పెత్తందారులుగా వ్యవహరించేవారు కారు. న్యాయం చక్కగా జరిగేది. కోర్టులకు వెళ్లకూడదు అనేది ఆనాటి ప్రజల నిర్ణయం. జనాన్ని భ్రమల్లోపెట్టే స్వార్థపరులు వుండేవారుకాదు. కొద్దికుళ్లు వున్నా, అది రాజుల దగ్గర, రాజధానులదగ్గరే వుండేది. సామాన్య ప్రజలు ఆ స్వార్థాలకు దూరంగా వుండి తమ పొలాల యాజమాన్య హక్కును అనుభవిస్తూ వుండేవారు. వాళ్లు నిజమైన స్వరాజ్యాన్ని అనుభవిస్తూ వుండేవారు.

ఇప్పటి ఛండాలపు నాగరికత ప్రవేశించని చోట యీనాడు కూడా భారతదేశం ఆ స్థాయిలోనే వున్నది. అక్కడికి వెళ్లి మన క్రొత్త రకపు కపటం ప్రదర్శిస్తే వాళ్లు నవ్వుతారు. వాళ్లను ఇంగ్లీషువాళ్లు పరిపాలించలేదు.మీరు కూడా పరిపాలించలేరు. ఏ ప్రజల పేరు మనం ఉపయోగిస్తూ వుంటామో ఆ ప్రజలంటే ఏమిటో మనకు తెలియదు. వాళ్లకు మనమెవరిమో తెలియదు. రైళ్ల వరదతాకిడి యింకా తగలని ప్రాంతాలు దేశంలో చాలా వున్నాయి. ఆరుమాసాలపాటు అక్కడ తిరగమని, అక్కడి జనాన్ని చూచి అర్థం చెసుకోమని మీ వంటివారికి నేను సలహా యిస్తున్నాను. ఆ తరువాత దేశాన్ని గురించి యోచించమని, ఆ తరువాతనే స్వరాజ్యాన్ని గురించి మాట్లాడమని కూడా సలహాయిస్తున్నాను.

నిజమైన నాగరికత అని నేను దేన్ని అంటున్నానో మీకు బోధపడిందికదూ! నేను చిత్రించిన భారతదేశానికి వెళ్లి అక్కడ అల్లకల్లోలం చేయడానికి ప్రయత్నించే వాళ్లను దేశ శత్రువులుగా భావించండి. అట్టివాళ్లు పాపులన్నమాట.

పాఠకుడు : మీరు వివరించిన ప్రకారం భారతదేశం వుండి వుంటే బాగానే వుండేది. కాని పరిస్థితులు అలాలేవు. వేలాదిమంది బాల వితంతువులు ఏదేశంలో బాధపడుతున్నారో, ఏ దేశంలో రెండు సంవత్సరాల యీడుగల ఆడపిల్లలకు పెళ్లిళ్ళు జరిగిపోతున్నాయో, ఏ దేశంలో 12 సంవత్సరాల యీడుగల బాలబాలికలు సంసారం చేస్తున్నారో, ఏ దేశంలో ఒక స్త్రీ ఎక్కువమంది భర్తలతో కాపురం చేస్తున్నదో, ఏ దేశంలో ధర్మం పేరిట దేవుడిపేరిట కన్యలు దేవదాసీలుగా అనగా వేశ్యలుగా రూపొందించబడుతున్నారో, ఏ దేశంలో ధర్మం పేరట, మతం పేరటపోతుల్ని మేకల్ని బలి యిస్తున్నారో, ఏ దేశంలో నియోగ (రోగిష్టి, నపుంసకుడైన భర్తకు పిల్లలు పుట్టని స్థితిలో, మరిది లేక భర్తకు సంబంధించిన యితర పురుషులతో సంభోగించి పిల్లలు కనుట) పద్ధతి అమలులో వున్నదో, ఆ దేశం భారతావనియేకదా! ఇన్ని లొసుగులు, దోషాలువున్నా మీరు చెప్పిందంతా నాగరికతకు లక్షణమా?

సంపాదకుడు : మీరు పొరబడుతున్నారు. మీరు చెప్పినవన్నీ దోషాలే. వాటిని నాగరికతా లక్షణాలని ఎవరు అనగరు? నాగరికతగల మన దేశంలో అట్టి దోషాలు కూడా సాగాయి. వాటిని తొలగించుటకు ఎన్నో ప్రయత్నాలు జరిగాయి. జరుగుతూనే వుంటాయి. మనకు కలిగిన నూతనోత్సాహంతో యిట్టి దోషాల్ని దూరం చేయుటకు మనం కష్టపడి కృషిచేయవచ్చు. నేను ఈనాటి నాగరికతా లక్షణాలుగా మీకు చెప్పిన విషయాల్ని, నాగరికతా లక్షణాల్ని సమర్థించే చాలామందిచెబుతూ వుంటారు. నేను భారతదేశ నాగరికతను గురించి చెప్పిన వివరం కేవలం వర్ణన మాత్రం కాదు. మన నాగరికతను సమర్థించిన పలువురు చెప్పినవివరమే.

ఏ దేశంలోనూ, ఏ కాలంలోనూ,ఆనాటి నాగరికతను సంపూర్తిగా అందరూ పాటించలేదు. అది సహజమే. భారతీయ నాగరికత యొక్క మొగ్గ నీతి నిజాయితీలవైపే వున్నది. పాశ్యాత్య నాగరికత యొక్క మొగ్గ అనీతి, అవినీతివైపు వున్నది. అందువల్లనే అది హానికరం అని చెప్పాను. ఈ విషయాల్ని అర్థం చేసుకొని, శ్రద్ధతో, పసిబిడ్డ తల్లిని కరుచుకొని ఉన్నట్లు, భారతదేశం యొక్క మేలును కోరేవారు భారతదేశ నాగరికతను కరుచుకొని ఉందురుగాక.

★ ★ ★

14

భారతదేశం స్వతంత్రం ఎలా అవుతుంది?

పాఠకుడు : నాగరితను గురించిన మీ అభిప్రాయాలు తెలుసుకున్నాను. మీరు చెప్పిన విషయాలను నేను బాగా పరిశీలించడం అవసరం. మీరు చెప్పిందంతా వెంటనే అంగీకరించమని మీరు అనరని అనుకుంటున్నాను. ఆ విధంగా షరతు విధించరని కూడా భావిస్తున్నాను. మీ యీ విధమైన అభిప్రాయాలతో భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం లభింపచేయుటకు మీ ఉపాయాలు ఏమిటో వివరించండి.

సంపాదకుడు : నా అభిప్రాయాల్ని ప్రజలంతా వెంటనే అంగీకరించాలని నేను ఆశించడంలేదు. నా అభిప్రాయాలు తెలుసుకుందామని భావించే మీవంటివారికి చెప్పడం నా కర్తవ్యంగా భావిస్తున్నాను. అవి ఎదుటివారికి నచ్చుతాయా లేదా అన్న విషయం భవిష్యత్తులో తేలుతుంది. భారతావనికి లభించే స్వాతంత్ర్యం యొక్క ఉపయోగాల్ని గురించి యోచించాం. అయితే మరో రూపంలో వాటిని గురించి యోచించడం జరిగింది వాటిని గురించి యిక సూటిగా చర్చిద్దాం.

ఒకవ్యక్తి జబ్బుపడినప్పుడు, అతడి జబ్బుకు కారణమేమిటో తెలుసుకొని, ఆ కారణాన్ని నయం చేస్తే జబ్బు నయమైపోతుందను మాట జగద్విదితం. అదే విధంగా ఏ కారణాలవల్ల భారతదేశం బానిసత్వంలో పడిపోయిందో, ఆ కారణాలను తొలిగిస్తే, బానిస శృంఖలాలు తెగిపోతాయి.

పాఠకుడు : మీఅభిప్రాయం ప్రకారం భారతీయ నాగరికత మిగతావాటికంటే మంచిది. అయితేఅట్టి భారతావని బానిసత్వంలో ఎందుకు పడిపోయిందో వివరించండి.

సంపాదకుడు : నాగరికత నేను చెప్పిన స్థాయిలోనే వున్నది. కాని ప్రతినాగరికత మీద కొన్ని ఆపదలు వచ్చిపడుతూ వుంటాయి. స్థిరమైన నాగరికత అట్టి ఆపదల్ని అధిగమిస్తుంది. భారతదేశంలో ఏదోదోషం వున్నది. అందువల్లనే యిక్కడి నాగరికత ఆపదల్లో చిక్కుకున్నది. అయితే యిట్టి చిక్కుల్లో నుంచి బయటపడగలిగిన శక్తి దానికి వున్నది. అందువల్లే దానికి గౌరవం అధికంగా లభించింది.

భారతదేశమంతా అందు (బానిసత్వం) చిక్కకోలేదు. పాశ్చాత్య శిక్షణపొంది, దానిపాశంలో చిక్కుకున్నవారే బానిసత్వానికి గురి అయ్యారు. మనం ప్రపంచాన్ని మన కొలతతో కొలుస్తాం. మనం బానిసలం, కనుక ప్రపంచాన్ని కూడా బానిసగా భావిస్తాం. మనం బిచ్చగాళ్లం అయితే భారతదేశమంతా అలాగే అయిపోయిందని అనుకుంటాం. నిజానికి అలాంటిదేమీ లేదు. అయితే యిప్పటి మన బానిసత్వం దేశమంతటికి బానిసత్వమేనని గ్రహించాలి.

దృష్టి కేంద్రీకరిస్తే, సమాధానం లభిస్తుంది. మన బానిసత్వం తొలిగిపోతే దేశ బానిసత్వం తొలిగిపోయినట్లుగా భావించాలి. ఇందు మీకు స్వరాజ్యాన్ని గురించిన వ్యాఖ్య కూడా దొరుకుతుంది. మనమీద మనం రాజ్యం చేయగలగడమే స్వరాజ్యం. అట్టి స్వరాజ్యం మన చేతుల్లోనే వున్నది.

ఈ స్వరాజ్యం ఒట్టి కల అని అనుకోవచ్చు. ఇది మనస్సు ద్వారా అంగీకరించి కూర్చునే స్వరాజ్యం కాదు. అయితే మీరు యీ స్వరాజ్యాన్ని ఒక్కసారి రుచిచూస్తే యితరులకు కూడా దాని రుచిని అందజేయాలని జీవితమంతా ప్రయత్నిస్తూవే వుంటారు. ప్రతివ్యక్తి స్వరాజ్యాన్ని అనుభవించగలగడమే ముఖ్యమైన విషయం. మునిగిపోతున్న మనిషి మరొకరిని రక్షించలేడు. కాని ఈదుతున్న మనిషి మరొకరిని రక్షించగలడు. మనం బానిసత్వంలో పడి మ్రగ్గుతూ మరొకరిని స్వతంత్రుల్నిగా చేస్తామని భావించడం సాధ్యంకానిపని.

ఇంతటితో ఆగిపోకూడదు. ఇంకా ముందుకువెళ్లి మనం యోచించాలి.

ఇంగ్లీషువాళ్లను దేశాన్నుంచి బయటికి పంపివేయడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకొని కూర్చోనవసరంలేదు. ఈ విషయం మీరు గ్రహించాలి. ఇంగ్లీషువాళ్లు భారతీయులుగా యిక్కడ వుంటే మనకు అభ్యంతరం వుండకూడదు. వారిని ఆ విధంగా వుండనీయవచ్చు. అయితే ఇంగ్లీషువాళ్లు తమ నాగరికతతో సహా యిక్కడవుంటాము అని అంటే మాత్రం అంగీకరించము. అట్టి స్థితిని కల్పించడం మన చేతిలో పని.

పాఠకుడు : ఇంగ్లీషువాళ్లు భారతీయులుగా మారడం అసంభవం.

సంపాదకుడు : అంటే ఇంగ్లీషువాళ్లు మనుష్యులు కాదనడమేకదా! వాళ్లు మనలా అయినా, కాకపోయినా పరవాలేదు. మనం మన ఇంటిని శుభ్రం చేసుకుందాం. అప్పుడు వుండగలిగినవాళ్లే అందువుంటారు. మిగతావాళ్లు వెళ్లిపోతారు. ఇట్టి అనుభవం ప్రతిమనిషి పొందాలి.

పాఠకుడు : ఇలా జరిగినట్లు చరిత్రలో మనం చదివి యుండలేదు.

సంపాదకుడు : చరిత్రలో కనబడలేని విషయం, భవిష్యత్తులో

కనబడవచ్చుగదా! కనబడదు అని అనుకోవడం మనిషి ప్రతిష్ఠను శంకించడమే. మన బుద్ధికితోచిన విషయాన్ని మనం పరీక్షించి చూడాలి.

దేశాలన్నిటి స్థితి ఒకటిగా వుండదు. భారతావని స్థితి విచిత్రమైనది. దీని బలం అసాధారణం. అందువల్ల యితర దేశ చరిత్రలతో మనకు సంబంధం తక్కువ. ఇతర దేశాల నాగరికతలన్నీ మట్టిలో కలిసి పోయాయనీ, భారతదేశ నాగరికత మాత్రం చెక్కుచెదర లేదని ముందే మీకు చెప్పాను.

పాఠకుడు : మీరు చెబుతున్న విషయాలు నాకు సరియైనవని అనిపించడం లేదు. పోరాడి ఇంగ్లీషువాళ్లను వెళ్లగొట్టాలి. ఇందు సందేహానికి తావులేదు. వాళ్లు మన దేశంలో వున్నంతవరకు మనకు విశ్రాంతి లభించదు. "పరాధీనులకు కలలోనైనా సుఖం లభించుటకల్ల" అను వాస్తవాన్ని అనుభవంలో చూస్తున్నాం. ఇంగ్లీషువాళ్లు యిక్కడ వుండటంవల్లనే మనం బలహీనులం అవుతున్నాం. మన తేజస్సుపోయింది. మన వాళ్లు గాబరా బడుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నారు. ఇంగ్లీషువాళ్లు మన దేశం పాలిటి యములు. అట్టి యముళ్లను గట్టి కృషిచేసి వెళ్లగొట్టాలి.

'సంపాదకుడు : మీరు ఆవేశంలో పడి నేను చెప్పిందంతా మరిచిపోయారు. అసలు ఇంగ్లీషువాళ్లను యిక్కడికి తెచ్చింది మనమేకదా! వాళ్లు యిక్కడ వుండేందుకు బాగా సహకరిస్తున్నది కూడా మనమే కదా! వాళ్ల నాగరికతను అంగీకరించాము అందువల్లనే వాళ్లు యిక్కడ వుండగలుగుతున్నారు. ఈవిషయం మీరు మరిచిపోతున్నారు. ఇంగ్లీషు వాళ్ళంటే మీకు అనహ్యం. నిజానికి అనహ్యించుకోవలసింది ఇంగ్లీషువాళ్లనుకాదు. ఇంగ్లీషువారి నాగరికతను. పోరాడి వాళ్లను వెళ్లగొడదామని అనుకుంటున్నాం. ఇది సాధ్యమా?

పాఠకుడు : ఇటలీ అలా చేసింది.మేజినీ, గేరీబాల్డీలు చేసిన పని మనం కూడా చేయవచ్చు. వాళ్లు మహావీరులని మీరు అంగీకరిస్తారా?

★ ★ ★

15

ఇటలీ -

సంపాదకుడు : మీరు ఉదాహరణగా ఇటలీనిపేర్కొని సరియైన పనిచేశారు. మేజనీ మహాపురుషుడు. గేరీబాల్డీ గొప్ప యోధుడు. మనకు ఇరువురూ పూజ్యులే. వారిరువురివల్ల మనం నేర్చుకోవలసింది చాలా వున్నది. అయినా ఇటలీ స్థితికి, మన భారతదేశ స్థితికి తేడా వున్నది.

మొదట మేజినీ మరియు గేరీబాల్డీల మధ్యగల తేడాను తెలుసుకోవాలి. మేజనీకోరింది వేరు. ఇటలీలో మేజినీ కోరికల మేరకు ఏమీ జరగలేదు. మనిషి కర్తవ్యాలను తెలుపుతూ "ప్రతి ఒక్కరు స్వరాజ్యాన్ని అనుభవించడం నేర్చుకోవాలి." అని మేజినీ వ్రాశాడు. కాని అది ఆయనకున్న కలగానే మిగిలిపోయింది. గేరేబాల్డీ మరియు మేజినీలకు అభిప్రాయభేదం వచ్చిన విషయం మనం మరిచిపోకూడదు. గేరీ బాల్డీ ప్రతి ఇటలీ పౌరుడికి ఆయుధాలు యిచ్చాడు. ఇటలీ వాళ్లు ఆయుధాలు తీసుకున్నారు.

ఇటలీకి, ఆస్ట్రియాకు మధ్య నాగరికత విషయంలో వ్యత్యాసం లేదు. వారంతా పెద్ద తండ్రి, పినతండ్రి బిడ్డలుగా పరిగణింపబడతారు. "కుక్కకాటుకు చెప్పుదెబ్బ" అనునది ఇటలీ విధానం. ఇటలీని పరదేశీయుల (ఆస్ట్రియా వాసులు) జాలాన్నుంచి విడిపించాలని గేరీబాల్డీ కోరిక. అందు నిమిత్తం అతడు కావూర్ ద్వారా చేయించిన కుట్రలు అతడి శౌర్యానికి కంళంకం తెచ్చాయి.

చివరికి లభించిన ఫలితం ఏమిటి? ఇటలీలో ఇటాలియన్లు రాజ్యం చేస్తున్నారు, కనుక ఇటలీ ప్రజలు సుఖంగా వున్నారు అని భావిస్తే మీరు చీకట్లో తడుముతూ వున్నారని చెప్పకతప్పదు. ఇటలీ స్వతంత్రం కాలేదని మేజినీ స్పష్టంగా ప్రకటించాడు. విక్టర్ ఇమాన్యుయల్ ఇటలీకి అర్థం ఒకటిచెబితే, మేజినీ మరొక అర్థం చెప్పాడు. ఇమాన్యుయల్, కావూర్, గేరీబాల్డీలు అభిప్రాయం ప్రకారం ఇటలీ అంటే అర్థం ఇమాన్యుయల్ లేక

ఇటలీ రాజు మరియుఅతడి జీహుజూరీ.(సేవ). మేజినీ చెప్పిన అర్థం ప్రకారం ఇటలీ అంటే ఇటలీప్రజలు మరియు అక్కడి రైతులు. ఇమాన్యుయల్ మొదలగువారు వారి (ప్రజల) సేవకులు. మేజినీ ఆశించిన ఇటలీ యింకా బానిసత్వంలోనే వున్నది. ఇద్దరు రాజులమధ్య చదరంగం పందెం సాగింది. ఇటలీ ప్రజలు పావులైనారు. ఇటలీ దేశపు కార్మికులు యిప్పటికీ దుఃఖంతో వున్నారు. ఆ కార్మికుల గోడు వినేవాడు లేడు. అందువల్ల వాళ్లు హత్యలు చేస్తున్నారు. వ్యతిరేకిస్తున్నారు. తలలు పగలుకొడుతున్నారు. అక్కడ ఎప్పుడు తిరుగుబాటు చెలరేగుతుందో చెప్పలేని స్థితిఏర్పడింది. ఇప్పటికీ అదే స్థితి. ఆస్ట్రియా విడిపోతే ఇటలీకి కలిగిన లాభం ఏమిటి అని అడిగితే అది నామమాత్రమేనని చెప్పకతప్పదు. ఏ మార్పులకోసం యుద్ధం జరిగిందో, ఆ మార్పులు రానే లేదు. ప్రజల స్థితిగతులు మెరుగుపడలేదు.

భారతదేశానికి కూడా అట్టి స్థితికలగాలని మీరు కోరరు. భారతావని యందలి కోట్లాది ప్రజలకు మేలు కల్గించాలనేదే మీ కోరిక అని మీరో లేక నేనో రాజ్యాధికారం పొందడం మీ కోరిక కాదని నాకు తెలుసు. అట్టి స్థితిలో ప్రజలు ఎలా స్వతంత్రులు కాగలరో మనం బాగా యోచించాలి.

మనదేశంలో కొన్ని సంస్థానాల్లో ప్రజలు అణిచివేయబడటం మనం చూస్తున్నాం. అక్కడిపరిపాలకులు ప్రజల్ని నీచంగా అణిచివేస్తున్నారు. ఇంగ్లీషువాళ్ల కంటే వాళ్ల దుర్మార్గాలు మిగతా భారతావనిలో కూడా జరగాలని మీరు భావిస్తే మన భావాలు ఎట్టి స్థితిలోను కలవవు.

సంస్థానాధిపతుల కాళ్లక్రింద అక్కడి జనం నలిగిపోవడాన్ని నా స్వదేశాభిమానం సుతరాము అంగీకరించదు. నాకు బలం వుంటే సంస్థానాధిపతుల దుర్మార్గాలకు, ఇంగ్లీషువాళ్ల దుర్మార్గాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతాను.

స్వదేశాభిమానం అంటే నా దృష్టిలో దేశహితం అని అర్థం. నిజంగా ఇంగ్లీషు వాళ్లవల్ల నా దేశానికి మేలు చేకూరుతూ వుంటే వాళ్లకు తలవంచి నమస్కరిస్తాను. దేశాన్ని స్వతంత్రం చేయాలి అనీ, దుర్మార్గాల్ని ఎదిరించి

తీరాలనీ, ప్రజలకు సేవచేయాలనీ ఏ ఇంగ్లీషువాడు ప్రకటించినా, అతణ్ణి భారతీయుడుగా నేను పరిగణించి అతడికి స్వాగతం పలుకుతాను.

ఇటలీవలె భారతావనికి కూడా ఆయుధాలు లభిస్తే పోరాడవచ్చు. అది భగీరథ ప్రయత్నం. అంత పెద్ద విషయాన్ని గురించి మీరు యోచించలేరు. ఇంగ్లీషు వాళ్లు మందుగుండు సామగ్రి పుష్కలంగా సంపాదించిపెట్టుకున్నారు. అందుకు నేను భయపడను. వాళ్ల ఆయుధాలతో వాళ్లను ఎదిరించాలంటే భారతావని కూడా ఆయుధాలు పుష్కలంగా సంపాదించుకోవాలి. అందుకు ఎన్ని సంవత్సరాలు పడతాయో చెప్పలేము. భారతీయులందరికీ ఆయుధాలు అందజేయాలంటే, భారతదేశాన్ని కూడా యూరప్‌లా చేయాలన్నమాట. అలా చేస్తే యీనాడు యూరపుకు పట్టిన గతే భారతావనికి కూడా పడుతుంది. క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే అందు నిమిత్తం భారతావని యూరప్ యొక్క నాగరికతను అలవర్చుకోవాలి. అలా జరుపుటకు ఏమాత్రం అవకాశం వున్నా, ఆ నాగరికతలో ఆరితేరిన ఇంగ్లీషువాళ్లనే యిక్కడ వుండనీయడం మంచిపని. వాళ్లతో పోట్లాడి కొద్దోగొప్పో అధికారాలు పొందుదాము. కొన్ని పొందకపోయినా పరవాలేదు. మనం రోజులు గడుపుకోవచ్చు.

భారతదేశ ప్రజలు ఆయుధాలు పట్టుకోరను విషయం ఖాయం. అదిసరియైన పనియే.

పాఠకుడు : మీరు చాలా ముందుకు సాగిపోయారు. అందరూ ఆయుధాలు పట్టుకోవలసిన అవసరం లేదు. మేము ముందుగా కొంతమంది తెల్లవాళ్లను చంపి అలజడి రేకెత్తిస్తాం. తరువాత ఆయుధాలు ధరించిన కొందరు బహిరంగంగా పోరాడుతారు. అట్టి యుద్ధంలో 20లేక 25 లక్షల మంది భారతీయులు తప్పక చనిపోతారు. అయితే చివరికి మనం తెల్లవాళ్ల సంకెళ్లనుంచి దేశాన్ని విడిపిస్తాం. మనం గొరిల్లా యుద్ధం చేసి తెల్లవాళ్లను ఓడించి వేస్తాం.

సంపాదకుడు : పవిత్ర భారతభూమిని రాక్షసిగా మార్చివేయాలనే తలంపు మీకు కలిగినట్లుంది. తెల్లవాళ్లను హత్య గావించి భారతదేశాన్ని

విడిపించుతామని భావించినప్పుడు మీకు భయం కలగలేదేమి? నిజానికి మనల్ని మనమే హత్య చేసుకోవాలి. మనం నపుంసకులం అయిపోవడమే అందుకు కారణం. కనుక నే హత్యల్ని గురించి యోచిస్తున్నాం. హత్యలు చేసి మీరుఎవరిని స్వతంత్రం చేస్తారు? భారత దేశ ప్రజలు అలా ఆలోచించరు అథమస్థాయి సభ్యతను అలవర్చుకున్న మనబోటివాళ్లు బంగుతాగి, ఆ నిషాతలకెక్కి యిలాంటి ఆలోచనలు చేస్తూవుంటాం. రక్తం ప్రవహింపచేసి రాజ్యం చేసేవాళ్లు ప్రజలకు సుఖం కలిగించలేరు. ధీంగరా ఒక హత్య చేశాడు (పంజాబీ యువకుడు మదనలాల్ ధీంగరా 1909 జూలైలో, లండనులో కర్నల్ సర్ కర్జన్ వైలీని గుండుకు బలిచేశాడు. ధీంగరాకు ఉరిశిక్ష వేశారు.) అట్టి హత్యలు కొన్ని మనదేశంలోను జరిగాయి. కాని ఆ హత్యలవల్ల దేశానికి ప్రయోజనం చేకూరిందని ఎవరైనా అనుకుంటే శుద్ధతప్పు. ధీంగరాను దేశాభిమానిగా అంగీకరిస్తాను. కాని ఆతని దేశ ప్రేమే పిచ్చితనంతో కూడినట్టిది. తన శరీరాన్ని ఆతడు తప్పు పద్ధతిన బలిదానం చేశాడు. అట్టి చర్యలవల్ల దేశానికి చివరికి నష్టమే కలుగుతుంది.

పాఠకుడు : ఇంగ్లీషువాళ్లు ఆ హత్యవల్ల భయపడ్డారన్న విషయం మీరు అంగీకరించక తప్పదు. లార్డ్‌మార్లే కొద్ది అధికారాలు భయపడే మనకిచ్చారు.

సంపాదకుడు : ఇంగ్లీషు వాళ్లు భయపడేరకమే. కాని దానితోపాటు వాళ్లు శూరులు కూడా. మందుగుండ్ల ప్రేలుళ్లకు వాళ్లు వెంటనే భయపడతారు. నిజమే. లార్డ్ మార్లే కొద్ది అధికారాలు భయంవల్ల యిచ్చి యుండవచ్చు. కాని భయంవల్ల లభించే వస్తువు, భయం వున్నంతవరకే నిలిచి యుంటుందను విషయం మనం గ్రహించాలి.

★ ★ ★

16

మందుగుండు సామగ్రి

పాఠకుడు : భయంతో యిచ్చినది, భయంవల్ల లభించేది అభయం వున్నంతవరకే నిలబడి వుంటుంది'' అని ఒక విచిత్రమైన మాట మీరు అన్నారు. ఇచ్చిందేదో యిచ్చారు. ఇక అయిపోయింది. అందు తిరిగి కూర్పుకు చేర్పుకు అవకాశం వుంటుందా?

సంపాదకుడు : అలా వుండదు. 1857లో తిరుగుబాటు జరిగిన తరువాత ప్రజల్లో శాంతి నెలకొల్పుటకు ఒక ప్రకటన చేయబడింది. శాంతి నెలకొన్నది. ప్రజలు అమాయక హృదయులు. తరువాత ఊరుకున్నారు. అప్పుడు ఆ ప్రకటనకు అర్థం మారిపోయింది. నేను శిక్షకు భయపడి దొంగతనం చేయను. భయం పోయిన తరువాత మళ్లీ దొంగతనం చేయాలనే కోరిక కలుగుతుంది. దొంగతనం చేస్తాను. ఇది సామాన్యమైన అనుభవం. దీన్ని కాదనుటకు వీలులేదు. బెదిరించి భయపెట్టి జనం చేత పనులు చేయించుకోవచ్చు. అలా చేస్తూ వచ్చాం.

పాఠకుడు : మీరు చెప్పిన యీ మాట మీకు వ్యతిరేకం అవుతుందని మీకు అనిపించడం లేదా? తెల్లవాళ్లు సంపాదించినదంతా, హత్యలు చేసి, నరుకుళ్లు సాగించి సంపాదించిందే గదా! మీరూ దీన్ని అంగీకరించకతప్పదు. హత్యలు, నరుకుళ్లు చేసి వాళ్లు సంపాదించినదంతా వ్యర్థం అని మీరు అన్నారు. నాకు జ్ఞాపకం వున్నది. దీనివల్ల నా మాటకు దెబ్బతగలదు. వాళ్లు వ్యర్థం (వస్తువు) గా వున్నదాన్ని పొందాలనుకున్నారు. పొందారు. అంటే వాళ్లు తమ కోరికను పూర్తి చేసుకున్నారన్నమాట. సాధనాలేమిటి. అను విషయాన్ని గురించి చింత మనకెందుకు? మనకోరిక మంచిదైతే ఏ సాధనంద్వారానైనా సరే, హత్యల ద్వారా అయినాసరే నెరవేర్చుకోమా? దొంగ నా యింట్లో జొరబడితే నేను సాధనాల్ని గురించి యోచిస్తూ కూర్చుంటానా? ఏదో విధంగా వాణ్ణి బైటికి వెళ్లగొట్టడం నా కర్తవ్యం కాదా?

ప్రభుత్వానికి అర్జీలు పంపుతూవున్నాం. ఫలితం ఏమీ లభించలేదనీ, యికముందు కూడా ఏమీ లభించబోదని మీరు అంగీకరించారు. అట్టి స్థితిలో వాళ్లను చంపి మనమెందుకు ఫలితం పొందకూడదో చెప్పండి అవసరమైనంత వరకు చంపుతామని భయపెడదాము. పిల్లవాడు నిప్పులమీద కాలుపెట్టాడనుకోండి, నిప్పునుంచి రక్షణ అతడు పొందుటకు ఆంక్షలు పెడితే అది తప్పని మీరు ఆక్షేపించరు కదా! ఏదో విధంగా మనం మన పనిని పూర్తిచేసుకోవాలి.

సంపాదకుడు : మీరు మంచి యుక్తిని ప్రతిపాదించారు. అయితే యిలా చేసి చాలామంది మోసపోయారు. నేనూ యిలాగే యుక్తి ప్రతిపాదించేవాణ్ణి. కాని యిప్పుడు నా కండ్లు తెరుపుడు బడ్డాయి. తప్పును యిప్పుడు గుర్తించగలిగాను. ఆ తప్పేమిటో వివరిస్తాను. ఇంగ్లీషువాళ్లు హత్యలు, నరుకుళ్లు కావించి ఆస్తులు సంపాదించారు. కనుక మనం కూడా అలాగే చేసి అనుకున్నది సాధిద్దాం అనునది మొదటి విషయం. తెల్లవాళ్లు హత్యలు చేశారు, మనం కూడా చేయవచ్చు అనుమాట బాగానే వున్నది. అయితే తద్వారా వాళ్లు పొందిందే మనం కూడా పొందవచ్చు. కాని అట్టి వస్తువు మనకు అక్కర్లేదని మీరూ అంగీకరిస్తారని భావిస్తున్నాను.

సాధనం, సాధ్యం, మధ్య ఏమీ సంబంధం లేదని మీరు భావిస్తున్నారు. ఇది పెద్ద పొరపాటు. ఇలా భావించడంవల్లనే ధార్మిక పురుషులు సైతం ఘోరమైన కర్మలు చేశారు. ఇది ఉమ్మెత్త మొక్కనాటి దానికి మోదుగపూవు పూయాలనుకోవడం వంటిదే. సముద్రం దాటాలంటే నాకు సాధనం ఓడయే. అలాగాక సముద్రం దాటాలని భావించి ఎడ్లబండిని అందువదిలితే నేను, ఎడ్లబండి యిద్దరం సముద్రం అట్టడుగుకుపోతాం. ఎంత దేవుడికి అంతపూజ అను సూక్తి యోచించతగినది. కాని దానికి తప్పుడు అర్థం చెప్పి జనం పొరపాట్లకు లోనయ్యారు. నాటే విత్తనం సాధనం. సాధ్యం అంటే పొందే వస్తువు అంటే చెట్లు. అందువల్ల విత్తనానికి చెట్టుకు మధ్య ఎటువంటి సంబంధం వుంటుందో, సాధనానికి సాధ్యానికి మధ్య అటువంటి సంబంధం వుంటుంది. దయ్యాన్ని ప్రార్థించి, దేవుణ్ణి ప్రార్థించినప్పుడు లభించే ఫలితం

పొందాలంటే సాధ్యమా? ఇది జరిగేపనికాదు. అందువల్ల సాధనం రాక్షసం అయినా సరే, సాధ్యంకోసం దేవుణ్ణే ప్రార్థిస్తాను అని అంటే అది పూర్తిగా అజ్ఞానమే అవుతుంది. చేసుకున్నవాడికి చేసుకున్నంత మహదేవ అని గదా సామెత.

1833లో ఇంగ్లీషువాళ్లు హత్యలు చేసి ప్రత్యేక ఓటు హక్కుపొందారు. ఆ విధంగా రక్తపాతం కావించి వాళ్లు తమ కర్తవ్యాన్ని తెలుగుక్కోగలిగారా? అధికారం పొందడమే వారి కోరిక. దాని పూర్తికోసం రక్తపాతం చేశారు. పొందారుకూడా. నిజమైన అధికారం కర్తవ్య నిర్వహణ వల్ల లభిస్తుంది. అట్టి అధికారం వాళ్లు పొందలేదు. ఫలితం ఏమైందో తెలుసా? అందరూ అధికారంకోసం అర్రులు చాచారు. దానితో కర్తవ్యం నిద్రపోయింది. అందరూ అధికారం కావాలనే వారే. అయితే ఎవరు ఎవరికి అధికారం యివ్వాలి? వాళ్లు తమ కర్తవవ్యాన్ని నిర్వహించడం లేదు అని అనడం మనలక్ష్యం కాదు. అయితే వాళ్లు ఏ అధికారాల్ని కోరారో వాటిని పొందిన తరువాత, తాము నిర్వర్తించవలసిన కర్తవ్యాల్ని నిర్వర్తించలేదు. వాళ్లు యోగ్యతను పొందలేదు, అందువల్లనే వాళ్ల అధికారాలు ఉచ్చులైవాళ్ల మెడకు బిగుసుకున్నాయి. అందువల్ల వాళ్ల సాధనకు ప్రతిఫలమే వాళ్లు పొందారని చెప్పవచ్చు ఎటువంటి వస్తువు వాళ్లకు కావాలో అటువంటి సాధనాలే వాళ్లు ఉపయోగించారు.

మీ దగ్గర గల గడియారం నేను కాజేయాలనుకుంటే మీతో కొట్లాడవలసిందేగదా! అలా గాక మీ గడియారం కొనాలి అనుకుంటే మూల్యం మీకు చెల్లించాలి. మీ గడియారం ఉచితంగా పొందాలి అని అనుకుంటే మిమ్ము్మ వినమ్రంగా ప్రార్థించాలి. గడియారం పొందాలనుకున్న నేను ప్రయోగించిన సాధనాల ప్రకారం గడియారం దొంగతనంవల్ల లభించిన వస్తువుగానో, కొనుక్కున్న వస్తువుగానో, లేక బహుమతిగా ఉచితంగా పొందిన వస్తువుగానో నేను పొందుతానన్నమాట. మూడు సాధనాల ప్రకారం మూడు పరిణామాలు కలుగుతాయన్నమాట. అట్టి స్థితిల సాధానాల్ని గురించి పట్టించుకోనవసరంలేదని మీరు ఎలా అనగలరు?

ఇంట్లో దూరిన దొంగను వెళ్లగొట్టడాన్ని గురించి యోచిద్దాం. దొంగను వెళ్లగొట్టుటకు ఏ సాధనాన్నైనా సరే ఉపయోగించవచ్చును అన్న మీవాదనతో నేను ఏకీభవించను. నా ఇంట్లో నా తండ్రి దొంగతనం చేయడానికి వస్తే నేను వాడే సాధనం ఒకటి. పరిచితులైన పరాయివావెవరైనా దొంగతనానికి వస్తే పై సాధనాన్ని వాడను. మరొకరెవరైనా దూరితే మరో సాధనం ఉపయోగిస్తాను. తెల్లవాడైతే ఒక సాధనం వాడండి, నల్లవాడైతే మరో సాధనం వాడండి అని మీరు అనవచ్చు. చచ్చురకం దూరితే వాడికి వేరే సాధనం వాడతాను. నాతో సమజట్టీగా వుంటే వాడికి తగిన సాధనం వాడతాను. కత్తులు కటార్లు పుచ్చుకొని పొగరుబోతుగా వాడువుంటే కదలకుండా నిద్రపోయినట్లు పడుకుంటాను. చూశారా తండ్రి నుంచి కత్తులవాడి దాకా వేరు వేరు సాధనాల్ని ఉపయోగిస్తానన్నమాట. తండ్రి అయితే నిద్రపోతున్నట్లు పడుకుంటాను, కత్తులవాడైనా అలాగే పడుకుంటాను. తండ్రికి బలంవున్నది, కత్తులవాడికీ బలం వున్నది. కనుక రెండు బలాలకు లోబడి నేను వస్తువును పోగొట్టుకుంటాను. తండ్రి బలం నన్ను దయతో అణుస్తుంది. కత్తులవాడిబలం నాకు కోపం తెప్పిస్తుంది. శతృవులం అయిపోతాం. ఇదీ కఠిన స్థితి. ఇట్టి వాదనలతో మనం యిద్దరం సాధనాలను గురించి నిర్ధారణకు రాలేము. దొంగల విషయంలో ఎలా వ్యవహరించాలో నాకు తోచిన వివరం చెబుతాను. ఆ చికిత్సను గురించిన వివరం విని మీరు గాబరా పడిపోతారు. అందువల్ల ఆ వివరం మీకు చెప్పను. దాన్ని మీరే తెలుసుకోండి. తెలుసుకోకపోతే సమయాన్ని బట్టి పరిస్థితుల్ని బట్టి మీరు వేరు వేరు సాధనాలు ఉపయోగించకతప్పదు. అయితే దొంగను వెళ్లగొట్టడానికి ఏ సాధనమైనా సరే ఉపయోగించడం కుదరదని గ్రహించారు కదా! మీరు వాడే సాధనాన్ని బట్టి ఫలితం లేక పరిణామం వుంటుంది. దొరికిన ఏ సాధనంతోనైనా సరే దొంగను వెళ్లగొట్టడం ధర్మమైన పని కాదు.

ఇంకా కొంచెం ముందుకు వెళదాం. కత్తులతో వచ్చినవాడు మీ వస్తువును ఎత్తుకెళ్లాడు. మీకు వాడు గుర్తున్నాడు. వాడి మీద మీకు విపరీతమైన కోపం వున్నది. ఆ లుచ్ఛాకు మీకోసం కాకపోయినా, యితరుల

మేలుకోసం శిక్షవిధించేలా చేయాలని మీరు నిర్ణయానికి వచ్చారు. కొంతమంది మనుష్యుల్ని ప్రోగుచేశారు. వాడింటిమీద దాడిచేయాలని, నిర్ణయించారు. ఈ విషయం వాడికి తెలిసింది. వాడు పారిపోయాడు. కొంతమంది దొంగల్ని ప్రోగుచేశాడు. వాడిపై కోపంగా వున్నారు. మీ యింటిని పట్టపగలు దోచివేస్తానని కబురు పంపాడు. వాణ్ణి ఎదుర్కొనుటకు మీరు సిద్ధమై రెడీగా వున్నారు. వాడు యీ లోపున మీ యిరుగు పొరుగువారిని బాధపెట్టసాగాడు. వాళ్లు వచ్చి మీకు చెబుతారు. మీ కోసమే నేను యిదంతా చేస్తున్నాను. నా వస్తువేపోయింది, మీ లెక్కేమిటి అని మీరంటారు. “వాడు మా జోలికి రాలేదు. మీరు వాడితో కయ్యంపెట్టుకున్నారు, దానితో వాడు యిలా రెచ్చిపోయాడు” అని వాళ్లు అంటారు. మీరు ఆలోచనలో పడతారు. ఆ బీదలమీద మీకు దయ వున్నది. వాళ్లమాట నిజం కూడా. ఇక ఏంచేయాలి? ఆ దొంగను వదిలివేయడమా? వదిలివేస్తే మీ గౌరవంపోతుంది. గౌరవమర్యాదలు అందరికీ అవసరంకదా! “భయంవద్దు. రండి, నా ధనంతోనే కొని నేను మీకు ఆయుధాలు యిస్తాను. వాటిని ఎలా వాడాలో నేర్పుతాను. ఆ బద్మాష్‌ను చితకబాదండి. వదలవద్దు” అని మీరు చెబుతారు. దానితో పోరుపెరిగింది. దొంగలు పెరిగారు. జనం చేజేతుల కష్టం కొనుక్కుతెచ్చుకున్నారు. దొంగను ఎదుర్కొనేందుకు, వాడితో పగతీర్చుకొనేందుకు రాత్రిళ్లు జాగరణ చేయవలసివచ్చింది. శాంతిగావున్న చోట అశాంతి ప్రబలింది. మొదట మృత్యువు సమీపించినప్పుడే జనం చనిపోయేవారు. ఇప్పుడు రోజూ చావడమే. ఎప్పుడు చస్తామో తెలియదు. జనం నీరసపడ్డారు. ధైర్యం తగ్గింది. ఇదేదో నేను కల్పించి చెబుతున్నానని అనుకోవద్దు. ధైర్యంతో ఆలోచించండి, మీకే బోధపడుతుంది. ఇది ఒక సాధనం అన్నమాట.

ఇంకో సాధనాన్ని పరిశీలిద్దాం. దొంగ అజ్ఞాని అని మీరు అనుకున్నారు. అవకాశం దొరికితే వాడికి నచ్చచెప్పాలని భావించారు. అతడు మనలాంటి మనిషే కదా! అతడు ఎందుకు దొంగతనం చేశాడో మీకేం తెలుసు? అందువల్ల అవకాశం దొరికినప్పుడు అతడి మనస్సులో బయలుదేరిన ఆ చెడు బీజాన్ని నచ్చచెప్పి తొలిగించివేయాలని మీరు నిర్ణయానికి వచ్చారు.

ఒకనాడు ఆ దొంగ పెద్దమనిషి దొంగతనానికి మీ యింటికి రానేవచ్చాడు. మీకు కోపం రాలేదు. అతని మీద దయ కలిగింది. అతడు రోగి అని మీరు గ్రహించారు. తలుపులు, కిటికీలు తెరిచివేశారు. మీ పడకను కూడా మార్చుకున్నారు. వెంటనే తీసుకు వెళ్లడానికి వీలుగా వస్తువులను సర్దివుంచారు. దొంగవచ్చాడు. వాడు కంగారుపడ్డాడు. అంతా క్రొత్తగా వున్నది. వస్తువులు ఎత్తుకుపోయాడే కాని వాడి బుర్ర తిరిగిపోయింది. గ్రామంలో జనాన్ని విచారించాడు. మీ మంచితనాన్ని గురించి తెలుసుకున్నాడు. పశ్చాత్తాపపడి మిమ్ము క్షమాపణ కోరుకున్నాడు. మీ వస్తువులు తెచ్చి యిచ్చివేశాడు. ఆనాటినుండి దొంగతనాలు మానివేశాడు. మీకు సేవకుడైనాడు. మీరు అతడికి పని అప్పగించారు. ఇది మరో సాధనం.

వేరు వేరు సాధనాల వల్ల వేరు వేరు ఫలితాలు కలుగుతాయను విషయం మీరు గ్రహించారుకదా! దొంగలంతా యిలా వ్యవహరిస్తారని, అందరిలోను మీ వలెనే దయాభావం వుంటుందని నేను నిర్ధారణగా చెప్పలేను. కాని మంచి ఫలితాల్ని సాధించాలంటే మంచి సాధనాలను ఉపయోగించాలని చెప్పగలను. చాలా విషయాలలో ఆయుధబలంకంటే, దయాబలం బాగాపని చేస్తుంది ఆయుధాలవల్ల నష్టం కలుగుతుంది. దయవల్ల నష్టంకలుగదు.

ఇక అర్జీ విషయం చూద్దాం. బలంలేని అర్జీ నిర్జీవం అవుతుంది. ఇందు సందేహం లేదు. "అర్జీ అనునది జనానికి శిక్షణ గరిపే ఒక సాధనం. తద్వారా ప్రజలకు వారి స్థితి ఏమిటో" అర్థమయ్యేలా చేయవచ్చు. అధికారికి చైతన్యం కలిగించవచ్చు. అని కీ.శే. న్యాయమూర్తి రానడే చెప్పేవారు. ఈ దృష్టితో చూస్తే అర్జీ నిర్జీవమైనది కాదని తేలుతుంది. సమానస్థాయికి చెందినవాడు అర్జీపంపితే అది అతడి వినమ్రతకు గుర్తుగా భావిస్తారు. బానిస ఒకడు అర్జీపంపితే అది అతడి బానిసత్వానికి గుర్తుగా భావించబడుతుంది. బలంవున్న అర్జీ సమాన స్థాయి గల మనిషి పంపిన అర్జీ అన్నమాట. తన కోరికను అర్జీ రూపంలో తెలిపాడన్నమాట. అది అతడి వంశ ఔన్నత్యాన్ని తెలుపుతుంది.

అర్జీ వెనుక రెండు రకాల బలాలు వుంటాయి. "మీరు యివ్వకపోతే

చంపివేస్తాం" ఇది ఒక అర్జీ బలం. ఇది మందుగుండు సామగ్రి దట్టిన అర్జీ అన్నమాట. దానివల్ల కలిగే నష్టమేమిటో మనం పరిశీలించి చూశాం.

"మీరు యివ్వకపోతే మేము మీకు అర్జీదారులంగా వుండము. మేము అర్జీదారులంగా వుంటే మీరు పాదుషాలుగా వుంటారు. మేము మీతో ఏ విధమైన వ్యవహారం నడపము." ఇది మరో అర్జీబలం. దీన్ని దయాబలం అనండి లేక ఆత్మబలం అనండి లేక సత్యాగ్రహబలం అనండి. ఇది ఒకరకమైన బలం. ఈ బలం నాశనం కాదు. ఈ బలాన్ని ఉపయోగించేవారికి తమ బలమేమిటో బాగా తెలుసు. దీనికి మన పూర్వీకులు సర్వరోగాలకు దివ్యౌషధం అని పేరు పెట్టారు. ఈ బలం ఉన్నవాళ్ళను ఆయుధబలం ఏమీ చేయలేదు.

పిల్లవాడు నిప్పుల మీద కాలుపెట్టాడనుకోండి. అతణ్ణి ఆపాలన్నా, అతణ్ణి పట్టుకొని ఆపాలన్నా, యిబ్బందులు కలుగుతాయి. పిల్లవాణ్ణి ఏంచేస్తారు? పిల్లవాడు మిమ్మల్ని కొట్టి వెళ్లి తొందరపడి నిప్పుల్లో పడితే. పడక తప్పదుకదా! అప్పుడు యిక రెండే పద్ధతులు మిగులుతాయి? నిప్పుల్లో పడకుండా ఆపుటకు మీరు అతడి ప్రాణాలు తీయాలి, లేక అతడు నిప్పుల్లో పడటం భరించలేక మీరు స్వయంగా నిప్పుల్లో పడి ప్రాణాలు అర్పించాలి. మీరు పిల్లవాడి ప్రాణాలు ఎలాగూ తీయలేరు. అలాగే మీలో దయాగుణం పూర్తిగా లేకపోతే మీరు మీ ప్రాణాలు అర్పించలేరు. అప్పుడు గత్యంతరం లేక పిల్లవాణ్ణి నిప్పుల్లో పడనిస్తారు. ఈ విధంగా మీరు పిల్లవాడి మీద ఆయుధబలాన్ని ఉపయోగించరు. మరోవిధంగా అవకాశం వుంటే పిల్లవాణ్ణి ఆపుతారు. ఈ బలం సామాన్య స్థాయికి చెందినది. ఆయుధబలం వంటిది కాదని గ్రహించాలి. ఇదొక రకం బలం. పిల్లవాణ్ణి ఆపునప్పుడు మీరు కేవలం పిల్లవాడి స్వార్థాన్నే చూస్తారు. ఎవరిమీద అంకుశం వుపయోగించాలని భావిస్తారో, అతడి స్వార్థంకోసమే దాన్ని ఉపయోగిస్తారు. ఈ ఉదాహరణ ఇంగ్లీషు వాళ్లకు సుతరాము వర్తించదు. ఇంగ్లీసు వాళ్లమీద మీరు ప్రయోగించదలచిన ఆయుధబలంతో మీరు కేవలం మీ స్వార్థం అనగా ప్రజల స్వార్థాన్నే చూస్తారు. ఇందు దయకు కొంచెంకూడా చోటులేదు.

ఇంగ్లీషు వాళ్లు అధములు, నీచపు పనులు చేస్తున్నారు. అది నిప్పు అని, అజ్ఞానం వల్ల వాళ్లు నిప్పుల్లో పడుతున్నారని భావించి మీరు దయతో అజ్ఞానిని, అనగా పిల్లవాణ్ణి నిప్పునుంచి రక్షించదలచారని అనుకుందాం. మీరు రక్షించతలుచుకుంటే యీ ప్రయోగాన్ని పరీక్షించడం కోసం నీచపుపనులు చేసేవారి చోటుకి వెళ్లవలసి వస్తుంది. ఎదుటివారి అనగా పిల్లవాడి ప్రాణాలకు బదులు మీ ప్రాణాల్ని ఆహుతిచేయవలసి వుంటుంది. ఈ పురుషార్థం చేయదలుచుకుంటే మీరు చేయవచ్చు. మీరు స్వతంత్రులు. అయితే యిది సాధ్యమయ్యే వ్యవహారం మాత్రం కాదు.

★ ★ ★

17

సత్యాగ్రహము - ఆత్మబలము

పాఠకుడు : మీరు సత్యాగ్రహమనీ, ఆత్మబలమనీ అంటున్నారు. చరిత్రలో దానికి ఏమైనా ప్రమాణం వున్నదా? ప్రపంచంలో యిప్పటివరకు ఏదేశము, వీటిని ఆధారం చేసుకొని పైకి వచ్చినట్లు కనబడలేదు. చెడ్డవాళ్లు నరుకుడుకు భయపడతారేగాని, మరోవిధంగా దోవకురారని యిప్పటికీ నా విశ్వాసం.

సంపాదకుడు :

"దయయే ధర్మానికి మూలం
పాపానికి మూలం అభిమానం
తనువులో ప్రాణం వున్నంతవరకు
దయనువదలకండి, ఇదే తులసిమాట"

తులసీదాసుకవి చెప్పిన యీ మాట నా దృష్టిలో శాస్త్రవచనం. రెండు రెండు కలిపితే అయ్యేది నాలుగే కదా! అంతటి విశ్వాసం కవి చెప్పిన మాటపై నాకు వున్నది. దయాబలం ఆత్మబలం. అదే సత్యాగ్రహం ఈ

బలానికి ప్రమాణాలు అడుగడుగునా కనిపిస్తాయి. ఈ బలమే గనుక లేకపోతే యీ పాటికి భూమి రసాతలానికి పోయి వుండేది

అయితే మీరు చరిత్రలో గల ప్రమాణం కోరుతున్నారు. అందుకై మనం చరిత్ర అంటే ఏమిటో తెలుసుకోవాలి. చరిత్ర అను శబ్దానికి "ఇలా జరిగింది' ' అని అర్థం చెప్పుకుంటే మీకు ఎన్నో ప్రమాణాలు చరిత్రలో దొరుకుతాయి. హిస్టరీ అను ఇంగ్లీషు శబ్దానికి అనువాదం చరిత్ర. ఆ శబ్దానికి రాజులు, రాజుల చరిత్ర అని అర్థం చెప్పుకుంటే, అందు ప్రమాణాలు దొరకవు. ఇనుము దొరికే గనిలో వెండిని వెతికితే దొరుకుతుందా? హిస్టరీలో ప్రపంచం యొక్క కోలాహలంతో కూడిన కథ మాత్రమే దొరుకుతుంది. ఏ దేశానికి హిస్టరీ (కోలాహలం) లేదో ఆ దేశం సుఖి". అను సామెత తెల్లవాళ్లలో ప్రచారంలో వున్నది. రాజులు ఎలా ఆడుకునే వారో, ఎలా హత్యలు చేసేవారో, ఎలా వైరం వహించేవారో వివరం హిస్టరీలో దొరుకుతుంది. ఇదే చరిత్ర అయితే యీ ప్రపంచం ఎన్నడో మునిగిపోయి వుండేది. ప్రపంచ చరిత్ర యుద్ధాలతో ప్రారంభమై యుంటే భూమి మీద యిప్పుడు బ్రతికి యున్న మనిషి ఒక్కడు కూడా కనబడివుండేవాడు కాడు. యుద్ధాల వేటకు గురి అయిన దేశాల గతి అథోగతే అయింది. ఆస్ట్రేలియాకు చెందిన తెల్లవాళ్లు అక్కడ ఎవ్వరినీ బ్రతకనీయలేదు. సమూలంగా నశించినవారు సత్యాగ్రహులుకారు. ఆస్ట్రేలియాలోగల బ్రతికి యున్న తెల్లవాళ్లకు కూడా అదేగతి తప్పదు. కత్తులతో వ్యవహారం సాగించేవారు కత్తులకే ఎర అవుతారు. ఈదేవాడు నీటికే బలి అవుతాడను సామెత వున్నదికదా!

వేలాది లక్షలాది మంది ప్రేమతో కలిసి మెలసి వుండటం చూస్తున్నాం. కోట్లాది కుటుంబాలవాళ్లు ప్రేమవల్ల, తమ కష్టాలు మరిచిపోతున్నారు.. వందలాది దేశాలు కలిసివున్నాయి. దీన్ని హిస్టరీ పేర్కొనదు. దయ, ప్రేమ, సత్యధార ఆగిపోయినప్పుడే హిస్టరీ దాన్ని పేర్కొటుంది. ఒకే కుటుంబానికి చెందిన యిద్దరు సోదరులు పోట్లాడుకున్నారు. వారిలో ఒకడు రెండవవాడి మీద సత్యాగ్రహబలాన్ని ప్రయోగించాడు. దానితో వైరం సమసిపోయింది. ఇద్దరూ కలిసి పోయారు. దీన్ని గురించి వ్రాసేవారెవరు? అలా కలవకుండా

యిద్దరు సోదరులు, వకీళ్ల సాయంతోనో, యింకొకరి సాయంతోనో వైరం పెంచుకొని, కొట్టుకుంటే, లేకకోర్టుకు ఎక్కి (కోర్టులు కూడా ఆయుధబలమే) కొట్టుకుంటే వాళ్లపేర్లు పత్రికలకు ఎక్కుతాయి. ఇరుగుపొరుగువాళ్లు వాళ్లను చూస్తారు. చరిత్రకి కూడా బహుశ వాళ్ళు ఎక్కవచ్చు. కుటుంబాలకు, తెగలకు వర్తించే సత్యమైన విషయాలు, దేశాలకు కూడా వర్తిస్తాయి. కుటుంబానికి ఒక చట్టం, దేశానికి మరో చట్టం అని అనడానికి కారణం ఏమీ కనబడదు. హిస్టరీ అస్వాభావికమైన విషయాల్ని పేర్కొంటుంది. సత్యాగ్రహం స్వాభావికమైనది. అందువల్ల దాన్ని గురించి ఎవ్వరూ వ్రాయరు.

పాఠకుడు : మీ మాటలవల్ల సత్యాగ్రహబలానికి సంబంధించిన ఉదాహరణలు చరిత్రలో వ్రాయబడవు అని తేలుతున్నది. ఈ సత్యాగ్రహాన్ని గురించి ఎక్కువగా తెలుసుకోవవలసిన అవసరం వున్నది. మీరు చెప్పదలుచుకున్న విషయాన్ని స్పష్టమైన శబ్దాల్లో చెబితే మంచిదని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

సంపాదకుడు : సత్యాగ్రహాన్ని లేక ఆత్మబలాన్ని ఇంగ్లీషులో "పాసివ్ రెసిస్టెన్స్" అని అంటారు. తమ అధికారాలు పొందుటకు దుఃఖాలు కష్టాలు స్వయంగా అనుభవించే వారి విధానాన్ని సూచించుటకు యీ శబ్దాన్ని వాడారు. దీని లక్ష్యం యుద్ధలక్ష్యానికి భిన్నమైనది. నాకు యిష్టం లేని పనిని నేను చేయకుండా అక్కడ సత్యాగ్రహాన్ని లేక ఆత్మబలాన్ని ఉపయోగిస్తానన్నమాట.

ఉదాహరణకు నాకు వర్తించే చట్టాన్నొకదాన్ని ప్రభుత్వం ప్యాసుచేసిందనుకోండి. అచట్టం నాకు యిష్టం కాదు కనుక దాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ ప్రభుత్వంమీద పెద్ద దాడి చేసి ఆ చట్టాన్ని నేను రద్దు చేయిస్తే శరీర బలాన్ని ఉపయోగించానని అంటారు. అసలు ఆ చట్టాన్ని అంగీకరించను, అందువల్ల కలిగే కష్టనష్టాల్ని భరిస్తాను అని అంటే దాన్ని సత్యాగ్రహం లేక ఆత్మబలం అని అంటారు. సత్యాగ్రహంలో నా బలిదానం చోటుచేసుకుంటుందన్నమాట. ఇతరుల భోగాల్ని, బలిదానాన్ని తాను

కోరకుండా, తన భోగాల్ని బలిచేయడం ఉత్తమం అని అందరూ అంటారు. ఇంతే గాక సత్యాగ్రహంతో పోరాడుతున్నప్పుడు, ఆ పోరు తప్పుదోవపడితే పోరాటం సాగిస్తున్నవాడే దుఃఖాల్ని అనుభవిస్తాడు. అంటే అతడు చేసిన తప్పుకు శిక్ష అతడే అనుభవిస్తాడన్నమాట. పొరపాట్లు దొర్లిన యిలాంటి ఘట్టాలు చాలా వున్నాయి. ఫలానా పని తప్పు అని ఎవ్వడూ బల్లగుద్ది చెప్పలేడు. ఒకడికి తప్పని తోస్తే అతడు ఆ పని చేయకూడదు. దుఃఖాలు, కష్టాలు అతడే అనుభవించాలి.. ఇదే సత్యాగ్రహకీలకం.

పాఠకుడు : అయితే మీరు చట్టాన్ని ధిక్కరిస్తున్నారన్నమాట. ఇది విశ్వసనీయత అని అనిపించుకోదు. మనం చట్టాన్ని అంగీకరించే జనంలో చేరతాంగదా! కాని మీరు అతివాదుల్ని సైతం యీ విషయంలో అధిగమిస్తున్నట్లు కనబడతున్నది. అంగీకరించబడిన చట్టాల్ని పాటించవలసిందే. చట్టం సరిగా లేకపోతే దాన్ని రూపొందించిన వాణ్ణి చితకబాది వెళ్లగొట్టాలి. అని అతివాదులు అంటారు.

సంపాదకుడు : నేను ముందుకు వెళుతున్నానా లేక వెనక్కి వెళుతున్నానా అని మీరు యోచించకూడదు. నేను అలా యోచించకూడదు. ఏది మంచిదో వెతకడమే మన పని. దాని ప్రకారం నడుచుకోవాలన్నదే నా కోరిక.

మనం చట్టాల్ని అంగీకరించేవాళ్లం. అంటే మనం సత్యాగ్రహులం అనేకదా దాని అర్థం? మనకు చట్టం యిష్టం కాకపోతే ఆ చట్టాన్ని రూపొందించినవారి తల చితక్కొట్టకుండా ఆ చట్టాన్ని రద్దు చేయించుటకు మనం ఉపవాసం చేస్తాం. స్వయంగా కష్టాలు అనుభవిస్తాం. ఇదే సత్యాగ్రహి చేయవలసిన పని. మంచిదైనా, చెడ్డదైనా చట్టాల్ని పాటించవలసిందే అని యిప్పుడు అర్థం చెబుతున్నారు. మొదట ఇలా వుండేది కాదు. ఎలాటి చట్టాన్నైనా సరే, అది తప్పని తేలితే ఉల్లంఘించే వారు. అందుకోసం కష్టాలు సహించేవారు.

చట్టం మనకు యిష్టంకాకపోయినా దాన్ని పాటించవలసిందే అని

చెప్పడం మగటిమికి విరుద్ధం. ధర్మానికి విరుద్ధం. బానిసత్వానికి చిహ్నం. తన ఎదుట బట్టలు ఊడదీసుకొని జనం నాట్యం చేయాలని ప్రభుత్వం కోరుతుంది. మనం ఆ విధంగా నాట్యం చేస్తామా? "మీ చట్టాల్ని మీ యింట్లో పెట్టుకోండి. నేను బట్టలు ఊడదీసుకోను, మీ ఎదుటనాట్యం చేయను" అని ప్రభుత్వానికి సత్యాగ్రహినైన నేను చెబుతాను. అయితే యీనాడు మనమంతాకూడా అసత్యాగ్రహులం అయిపోయాం. ప్రభుత్వం చేసే దుర్మార్గాలముందు వంగి, బట్టలు ఊడదీసుకొని, నాట్యం చేయడమేగాక అంతకంటే హీనంగా వ్యవహరిస్తున్నాం.

మానవత్వం వున్న మనిషి, దేవుడికి మాత్రమే భయపడతాడు. మరొకరెవ్వరికీ భయపడడు. ఇతరులు చేసిన చట్టాలు అతణ్ణి బంధించలేవు. "మీరు యిలా చేసితీరాలి" అని పాపం ప్రభుత్వం కూడా అనదు. అయితే "ఇలా చేయకపోతే నీకు శిక్షపడుతుంది" అని మాత్రం అంటుంది. మనం అథమస్థితిలో వున్నాం గనక, "మనం అలా చేయాల్సిందే, అదే మన కర్తవ్యం, అదే మన ధర్మం అని అనుకుంటున్నాం.

మనకు ఏ చట్టమైనా అన్యాయమైనదిగా అనిపించితే దాన్ని అంగీకరించడం మొగతనపు లక్షణంకాదని, ఎవ్వరి దుర్మార్గము మనల్ని బంధించలేదని ప్రజలు ఒక్కసారి నేర్చుకుంటే చాలు అంతా మార్గానికి వస్తుంది. అదే స్వరాజ్యానికి కీలకం. ఎక్కువమంది చెప్పిన మాటను, తక్కువగా వున్న జనం అంగీకరించాలి అనుమాట న్యాయబద్ధం కాదు. అది అపోహమాత్రమే. ఎక్కువమంది చెప్పింది తప్పని, తక్కువ మంది చెప్పింది ఒప్పని తేలిన ఎన్నో ఉదాహరణలు మనకు కనబడతాయి. ఎన్నో సంస్కరణలు అలా జరిగాయి. తక్కువ మంది జనం చెప్పిన విషయాల్ని ఎక్కువమంది అమలుపరిచారుకదా! మోసగాళ్ల గ్రామంలో ఎక్కువమంది జనం మోస విద్యను నేర్చుకోవాలి అని నిర్ణయిస్తే, అక్కడి సాధువ్యక్తి మోసగాడు కాగలడా? అన్యాయపు చట్టాన్ని అంగీకరించాలి అనే అపోహ తొలగనంతవరకు మన బానిసత్వం పోదు. ఇట్టి అపోహను కేవలం సత్యాగ్రహి మాత్రమే తొలగించగలడు.

శారీరకబలాన్ని ఉపయోగించడం, మందుగుండు సామగ్రిని ఉపయోగించడం సత్యాగ్రహ చట్టానికి విరుద్ధం. అంటే మనకు యిష్టమైనదాన్ని యితరులకు యిష్టంకాని దాన్ని, బలవంతంగా వారిమీద రుద్దుతున్నామన్నమాట. ఇదే సక్రమం అని అనుకుంటే ఎదుటి వాడు మనమీద మందుగుండు సామగ్రిని ప్రయోగించి మన చేత ఒప్పించవచ్చుగదా! ఈ విధంగా అయితే మనం ఏకాభిప్రాయానికి రాలేము. గానుగ ఎద్దులా కండ్లకు గంత కట్టుకొని మనం పురోగమిస్తున్నామని అనుకోవడం సరికాదు. నిజానికి గానుగ ఎద్దులా మనం గుండ్రంగా తిరుగుతూనే వుంటాం. తనకు యిష్టం కాని చట్టాన్ని అంగీకరించి ఆ ప్రకారం నడుచుకొనుటకు మనిషి కట్టుబడిలేడని అంగీకరించేవాళ్లు సత్యాగ్రహమను సాధనాన్ని అంగీకరిస్తారు. లేకపోతే భయంకరమైన ఫలితాలు కలుగుతాయి.

పాఠకుడు : మీరు చెప్పిందంతా వింటూవుంటే సత్యాగ్రహం బలహీనులకు బాగా ఉపయోగపడుతుందని నాకు అనిపిస్తున్నది. వాళ్లు బలవంతులైనప్పుడు ఫిరంగులు వాడవచ్చుకదా!

సంపాదకుడు : మీది అజ్ఞానంతో నిండిన మాట. సత్యాగ్రహం బలహీనుల అస్త్రం కాదు. అది సర్వోపరియైన బలం. అన్నిటిని మించిన శక్తి. ఫిరంగి గుండుకంటే మించిపనిచేసే సత్యాగ్రహశక్తి బలహీనుల ఆయుధం అని మీరు ఎలా అనుకుంటున్నారు? సత్యాగ్రహానికి అవసరమైన శక్తి సామర్థ్యాలు ఫిరంగి గుండ్ల శక్తి గలవాడి దగ్గర వుండనే వుండవు. పిరికివాళ్లు, బలహీనులు యిష్టం కాని చట్టాన్ని ఎదుర్కోగలరని మీరు భావిస్తున్నారా? అతివాదులు గుండ్ల బలాన్ని, పశుబలాన్ని సమర్థిస్తారు. అట్టి వాళ్లు చట్టాన్ని ఒప్పుకోమని ఎందుకు చెబుతున్నారు. వారిని తప్పుబట్టడం నా ఉద్దేశ్యం కాదు. వాళ్లు మరో మాటపలకలేరు. వాళ్లు ఆంగ్లేయుల్ని హతమార్చి రాజ్యం పొందితే మీచేత, నాచేత చట్టాన్ని (బలవంతంగా) అంగీకరించేలా చేస్తారు. వాళ్ల పద్ధతి అది. కాని సత్యాగ్రహి అలాచేయడు.. తనకు యిష్టంకాని చట్టాన్ని అతడు అంగీకరించడు. ఫిరంగి గుండుకు ఎరచేసి శరీరాన్ని నుజ్జు నుజ్జుచేసినా సరే అతడి విధానం మారదు.

ఫిరంగిపేల్చి వందలాది మందిని చంపేవాడికి ధైర్యం అవసరమని భావిస్తున్నారా లేక ఫిరంగి గుండుకు ఎరయై శరీరాన్ని ముక్కలుకానిచ్చే వాడికి ధైర్యం అవసరమని మీరు భావిస్తున్నారా? ప్రాణాల్ని అరిచేతలో పెట్టుకొని, తాను నమ్మిన సత్యంకోసం నిలబడగలిగిన వాడే రణ వీరుడా?

ఒక్కటిమాత్రం నిజం. కాపురుషుడు క్షణంసేపు కూడా సత్యాగ్రహికాడు. కాజాలడు.

ఒక్క మాట మాత్రం నిజం. శారీరికంగా బక్కగా వున్నవాడు సత్యాగ్రహి కావచ్చు. ఒక మనిషియే సత్యాగ్రహికావచ్చు. లక్షలాదిమందికూడా సత్యాగ్రహులు కావచ్చు. పురుషుడూ సత్యాగ్రహి కావచ్చు. స్త్రీ కూడా సత్యాగ్రహి కావచ్చు. అందుకోసం వారికి స్థావరం, మంది మార్బలం అవసరం లేదు. వస్తాదులవలె కుస్తీలు పట్టడం ఎలాగో నేర్చుకోనవసరం లేదు. తన మనస్సును వశం చేసుకోగలిగితేచాలు, అతడు అడివిరాజులా, సింహంలా గర్జించగలుగుతాడు. అతడి శత్రువుల గుండెలు ఆ గర్జన విని పగిలిపోతాయి.

సత్యాగ్రహి రెండు వైపుల పదునుగల కత్తివంటివాడు. దాన్ని ఏ విధంగానైనా ఉపయోగించవచ్చు. దాన్ని వాడినవాడు, దానికి ఎర అయినవాడు యిద్దరూ క్షేమంగా వుంటారు. ఆ కత్తి రక్తాన్ని కార్చదు, కాని అంతకంటే బలంగా పనిచేస్తుంది. దానికి తుప్పుపట్టదు. దాన్ని ఎవ్వరూ దొంగిలించలేరు. ఒక సత్యాగ్రహి మరో సత్యాగ్రహితో పోటీకి దిగితే అతడికి అలసటకలుగదు. సత్యాగ్రహికత్తికి 'ఒర' అక్కరలేదు. ఎవ్వరూ దాన్ని కాజేయలేరు. మీరు సత్యాగ్రహాన్ని బలహీనుల సాధనం అని భావించడం పూర్తిగా తప్పు.

పాఠకుడు : అది భారతదేశము యొక్క విశిష్ట ఆయుధం అని మీరు అన్నారు. అయితే భారతదేశంలో ఫిరంగిబలం ఉపయోగించబడలేదా?

సంపాదకుడు : మీరు భారతదేశమంటే కొద్దిమంది రాజులని భావిస్తున్నారు. నా దృష్టిలో భారతదేశ మంటే కోట్లాదిమంది రైతులు మీదనే ఆధారపడి రాజులు, మనము అంతా జీవిస్తున్నాం. రాజులు ఆయుధాలు

తప్పక ఉపయోగిస్తారు. అది వారికి అలవాటు అయిపోయింది. అధికారం చలాయించాలి కదా! అయితే వారి అధికారాన్ని శిరసావహించేవారికి మాత్రం ఫిరంగిబలం అవసరంకాలేదు. ప్రపంచమందలి ప్రజల్లో ఎక్కువమంది ఆజ్ఞను పాలించేవారే. వారికి ఫిరంగిబలాన్నో లేక సత్యాగ్రహబలాన్నో నేర్పాలి. ఫిరంగిబలం నేర్చుకుంటే రాజులు, ప్రజలు యిద్దరూ పిచ్చివాళ్ళ అయిపోతారు. ఆజ్ఞను శిరసావహించే జనం సత్యాగ్రహాన్ని నేర్చుకున్నవారైతే, అక్కడి రాజు చేసే దుర్మార్గం మూడు అడుగుల పొడవైన కత్తిని దాటి ముందుకు పోలేదు. ఆజ్ఞను పాటించేవారు అన్యాయపు ఆజ్ఞను లెక్కచేయరు. మన రైతులు ఎన్నడూ ఒకరికత్తి ముందు తలవంచలేదు. వంచరుకూడా. వాళ్లకు కత్తులు దూయడం తెలియదు. ఎవ్వరికత్తికీ వాళ్లు వెరువరు. వాళ్లు మృత్యువును దిండుగా పెట్టుకొని నిద్రపోయే మహాప్రజలు. అంటే మృత్యుభయాన్ని వదిలివేశారన్నమాట. నేను ఏదో పెంచి చెబుతున్నానుకదూ! నిజమే. అయితే కత్తి బలానికి చకితులై పోయిన వాళ్లకు యిది తక్కువే.

రైతులు, ప్రజాసంఘాలు, తమ వ్యవహారాలకు, రాజ్య వ్యవహారాలకు సత్యాగ్రహాన్ని ఉపయోగించారు. రాజులు దుర్మార్గాలు చేసినప్పుడు ప్రజలు ఎదురుతిరిగారు. సత్యాగ్రహం అంటే అదే. నాకు బాగా జ్ఞాపకం. ఒక సంస్థానం మందలి రైతులకు ఒక చట్టం యిష్టం కాలేదు. దానితో రైతులంతా గ్రామాన్ని వదిలివేసి మరోచోటుకి వెళ్లి పోసాగారు. రాజు కంగారు పడిపోయాడు, రైతుల్ని క్షమాపణ కోరాడు. చట్టాన్ని రద్దుచేశాడు. ఇలాంటి ఉదాహరణలు మన దేశంలో ఎన్నో వున్నాయి. అయితే యిది భారతభూమి యొక్క ప్రత్యేకత. స్వరాజ్యమంటే అదే.

పాఠకుడు : అయితే శరీరాన్ని బిగించవలసిన అవసరం లేదంటారా?

సంపాదకుడు : శరీరాన్ని బిగించకుండా సత్యాగ్రహం ఎలా సాగుతుంది? అయితే ఒక్క మాట. గారాబంగా పెంచబడటం వల్ల, తప్పులకు అలవాటుపడి బలహీనపడినందువల్ల కొందరు నీరసపడతారు. మరోబలంలేని చోట ఆత్మబలం పనిచేయదు. బాల్యవివాహాలనే చెడ్డ అలవాట్లను, భోగవిలాసాలనే

చెడుపద్ధతులను విడనాడి శరీరాన్ని బిగించాలి. అంటే నడుంబిగించాలన్నమాట. బలహీనుణ్ణి, పిరికివాణ్ణి అమాంతం ఫిరంగి గుండుకు గుండెను ఎరచేయమని చెబితే, అతడు ఆ పని చేయగలడా?

పాఠకుడు : మీ మాటలవల్ల సత్యాగ్రహి కావడం అంతతేలిక కాదని తెలుస్తున్నది. అట్టి స్థితిలో ఏ వ్యక్తి అయినా ఎలా సత్యాగ్రహి కాగలడు?

సంపాదకుడు : సత్యాగ్రహి కావడం తేలికయే. ఎంత తేలికయో అంత కష్టంకూడా. 14 సంవత్సరాల పిల్లవాడు సత్యాగ్రహి కావడం నేను చూశాను. రోగులు కూడా సత్యాగ్రహులు కావడం చూశాను. శారీరికంగా బలిష్ఠులైనప్పటికీ మిగతా విషయాల్లో సుఖంగా వున్నప్పటికీ, సత్యాగ్రహులు కాలేకపోయినప్పటికీ, సత్యాగ్రహులు కాలేకపోయినవారిని చూశాను.

అనుభవంమీద చెబుతున్నాను. దేశహితం కోసం సత్యాగ్రహులు కాదలచినవారు బ్రహ్మచర్యాన్ని అనుష్ఠించాలి. బీదతనాన్ని అనుభవించాలి. సత్యాన్ని తప్పక పాటించాలి. ఎట్టి పరిస్థితిల్లోనైనా సరే నిర్భయంగా వుండాలి.

బ్రహ్మచర్యం ఒక మహావ్రతం. అదిలేనిదే మనస్సుకు బలం కలుగదు. బ్రహ్మచర్యవ్రతాన్ని పాలించకపోతే మనిషి వీర్యవంతుడు కాలేడు. పిరికివాడు, బలహీనుడు అయిపోతాడు. విషయ వాంఛల్లో తారట్లాడే మనస్సుగల మనిషి సింహాన్ని జయించగలడా? ఎన్నో ఉదాహరణల ద్వారా యీ విషయాన్ని ఋజువుచేయవచ్చు. అయితే ఇల్లు వాకిళ్లు వుండి కాపురం చేస్తున్న వాళ్లు ఏంచేయాలి అని ప్రశ్న బయదేరవచ్చు. ఇట్టి ప్రశ్న అనవసరం. కాపురం చేస్తూ స్త్రీతో బాటు ఉంటూ విషయవాంఛలకు దూరంగా వున్నాడని అనడం అంతతేలికకాదు. సంతానం పొందుటకు మాత్రమే స్త్రీ సాంగత్యం చేయమని చెప్పడం జరిగింది. సత్యాగ్రహికి సంతానేచ్ఛ వుండకూడదు. సత్యాగ్రహి సంసారిగా వుంటూకూడా బ్రహ్మచర్యాన్ని పాటించవచ్చు. ఈ విషయం ఎక్కువ చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. స్త్రీ అభిప్రాయం ఏమిటి? ఇదంతా సాధ్యమా? అను ప్రశ్నలు అనేకం బయలుదేరుతాయి. అయితే మహత్కార్యాలు నిర్వర్తించుటకు నడుంబిగించిన వారు యిటువంటి ప్రశ్నలకు పరిష్కారాలు కనుగొనక తప్పదు.

అలాగే బీదతనాన్ని సత్యాగ్రహి అనుభవించాలి. ధన వ్యామోహం, సత్యాగ్రహపాలనం రెండూ కలిసి ముందుకు సాగవు. అంతమాత్రాన డబ్బు వున్నవాళ్లు ఆ డబ్బును పారవేయమని చెప్పను. అయినా డబ్బు విషయంలో సత్యాగ్రహి ఉదాసీనంగా వుండాలి. సత్యాగ్రహి దగ్గర గల డబ్బు పోయినా చింతించకూడదు.

సత్యపాలన చేయనివాడు సత్యశక్తిని, ప్రదర్శించలేడు. అందువల్ల సత్యపాలన పూర్తిగా అవసరం. ఎంత పెద్దనష్టం కలిగినా సరే సత్యానుష్ఠానం అవసరం. సత్యవాది ఏమీదాచకూడదు. రహస్యమంటూ ఏమీ వుంచకూడదు. ప్రాణరక్షణార్థం అబద్ధం ఆడవచ్చునా లేదా అని యోచించకూడదు. అబద్ధాలు ఆడాలనే తలంపు కలవారేయిట్టి ప్రశ్నలు వేస్తూవుంటారు. సత్యవాక్పరిపాలకుడు యిట్టి ధర్మసంకటాల్లో ఎన్నడూ పడడు. ఎటువంటి యిబ్బందికర పరిస్థితులనైనా సరే సత్యవాది తేలికగా ఎదుర్కొని బయటపడగలుగుతాడు. నిర్భయంగా లేకపోతే సత్యాగ్రహి వాహనం అంగుళమైనా ముందుకు సాగదు. అన్ని విషయాల్లోనూ నిర్భయం అవసరం. ఆస్తి అంతస్తులు, కృత్రిమ గౌరవ మర్యాదలు, చుట్టాలు పక్కాలు, రాజదర్బార్లు, శరీరానికి తగిలే దెబ్బలు, మృత్యువు మొదలుగాగల వాటన్నింటి భయాలు త్యజించివేయాలి. అప్పుడే సత్యాగ్రహధర్మాన్ని పాటించగలం అబ్బో! ఇవన్నీ సాధ్యమా అని భావించి విరమించుకోకూడదు. నెత్తిమీద విరుచుకుపడే ఆపదల్ని సహించగల శక్తి ప్రకృతి ప్రతి మనిషికి ప్రసాదించింది. దేశ సేవచేయాలనే తలంపులేని వారు సైతం యిట్టి గుణాల్ని తప్పక అలవరుచుకోవాలి.

ఇంతేగాక ఆయుధబలం పొందాలనుకునేవారుకూడా యీ గుణాల్ని పొందడం అవసరం యుద్ధవీరుడుకావడం అంత తేలికగాదు అనుకోగానే ఎవ్వడూ వీరుడు కాలేడు. వీరుడు కావాలంటే బ్రహ్మచర్యం అవసరం. బికారి అయిపోవడం అవసరం. నిర్భయం అలవరుచుకోవాలి. సత్యవ్రతాన్ని పాలించడం అవసరమా అని ఎవరైనా అనుకుంటే అది సరికాదు. భయంలేనిచోట సత్యం ఉండితీరుతుంది. సత్యాన్ని మరిచాడంటే దాని అర్థం దేనికో భయపడతున్నాడన్న మాట.

అందువల్ల పైన తెలిపిన నాలుగు గుణాలు సత్యాగ్రహి అలవరచుకోవాలి. సత్యాగ్రహికి అవసరం లేని కొన్ని బలహీనతలు కత్తి బలప్రియులకు ఉంటాయి. అందుకు కారణం భయమే. మనిషిని భయం వదిలిందీ అంటే అతడిచేతి యందలి కత్తి జారిపడిపోయినట్లే. ఇక కత్తి పట్టవలసిన అవసరమే వుండదు. సింహం ఎదురుగా వస్తున్నాడు మనిషి. సింహాన్ని చూడగానే అతని చేతిలోని కర్రతనంతట తానే ఠక్కున లేచింది. అంటే భయం అతణ్ణి వదలనట్లేకదా! నిర్భయంగా ఉండాలని అతడు బట్టీబట్టిన పాఠాలు అక్కడే ఆగిపోయాయన్నమాట. వెంటనే కర్రను పారవేశాడు. నిర్భయుడై నిర్భీకుడై నిలబడ్డాడు. అతడే నిజమైన సత్యాగ్రహి.

★ ★ ★

18

విద్య

పాఠకుడు : మీరు యిన్ని విషయాలు చెప్పారు. కాని ఎక్కడా విద్య యొక్క ఆవశ్యకతను గురించి చెప్పలేదు. విద్యావ్యాప్తి జరగడం లేదని గట్టిగా ఆరోపిస్తూవుంటాం. నిర్బంధ విద్యా విధానాన్ని గురించి దేశమందంతటా జరుగుతున్న ఉద్యమాన్నిచూస్తున్నాం. గాయక్వాడ్ మహారాజు తన రాజ్యంలో అనివార్య విద్యావిధానాన్ని అమలుజరిపారు. అందరి దృష్టినీ ఆ కార్యక్రమం ఆకర్షించింది. వారికి ధన్యవాదాలు సమర్పిస్తున్నాం. ఈ ప్రయత్నాలన్నింటినీ వ్యర్థమని భావించాలా?

సంపాదకుడు : మన సభ్యత ఉత్తమమైనది అని మనం భావిస్తున్నప్పుడు, యిలాంటి ప్రయత్నాలన్నీ చాలావరకు వ్యర్థమేనని నా అభిప్రాయం. గాయక్వాడ్ మహారాజు, తదితర ధురంధురులైన నాయకులందరి మనస్సుల్లో విద్యను గురించి నిర్మలమైన ఉద్దేశ్యం పనిచేస్తున్నది. అందువల్ల వారికి ధన్యవాదాలు సమర్పించవలసిందే. కాని అందువల్ల కలిగే ఫలితాల్ని గురించి యోచించాలి. విద్య, శిక్షణ అంటే అర్థం ఏమిటి? కేవలం జనానికి

అక్షరజ్ఞానం కల్పించడమే అయితే అది ఒక సాధనం మాత్రమే అవుతుంది. దానివల్ల మంచీ జరుగవచ్చు. చెడూ జరగవచ్చు. ఒక శస్త్రంతో ఆపరేషను చేసి జబ్బును నయం చేయవచ్చు. ఆ శస్త్రమే ఒకరి ప్రాణం తీయడానికి కూడా ఉపయోగపడవచ్చు. అక్షరజ్ఞానం విషయం కూడా యిలాంటిదే. చాలామంది దీన్ని చెడుగా ఉపయోగించడం మనం చూస్తున్నాం.దాన్ని మంచిగా ఉపయోగించడం మాత్రం తక్కువ పరిమాణంలో జరుగుతున్నది. ఇదే గనుక యదార్థమైతే అక్షరజ్ఞానంవల్ల ప్రపంచానికి మేలుకు బదులు కీడే జరిగిందని చెప్పవచ్చు.

విద్య అంటే సామాన్యఅర్థం అక్షర జ్ఞానం. జనానికి వ్రాయడం, చదవడం, లెక్కలు వేయడం దీన్ని ప్రారంభిక విద్య అని అంటారు. ఒక రైతు నిజాయతీగా పనిచేసి ఆహారం సంపాదించుకుంటున్నాడు. అతడికి ప్రపంచజ్ఞానం వున్నది. తన తల్లితండ్రులతో ఎలావ్యవహరించాలో, తనభార్యతో ఎలా వ్యవహరించాలో, తన పిల్లలతో ఎలా వ్యవహరించాలో, తను నివసిస్తున్న గ్రామంలో తాను ఎలా నడుచుకోవాలో, అతడికి బాగా తెలుసు. నీతిని గురించి అతడికీ తెలుసు. అయితే చేవ్రాలు చేయడం అతనికి రాదు. అతనికి అక్షరజ్ఞానం కల్పించి ఏమి చేయాలని భావిస్తున్నారు? అతడి సుఖాల్లోమీరు చేసే పెంపుదల ఏమిటి? అతడి గుడిసెను గురించి,అతడి స్థితిని గురించి అతడి మనస్సులో అసంతృప్తి కలిగించాలని భావిస్తున్నారా? అలా చేయదలుచుకుంటే అక్షరజ్ఞానం కల్పించవలసినవసరం లేదు. పాశ్చాత్య నాగరికతా వ్యామోహంలో పడిపోయి మనం జనానికి విద్య నేర్పాలని ప్రచారం ప్రారంభించాం. కాని దాని వెనుక ముందుగల విషయాల్ని గురించి మనం యోచించడం లేదు.

ఇక ఉన్నత విద్యను గురించి యోచిద్దాం. నేను భూగోళవిద్య నేర్చాను. ఖగోళ విద్యనేర్చాను. ఆల్‌జీబ్రాలోను, జ్యామెట్రీలోను నిధిని. భూగర్భ శాస్త్రాన్ని ఔపోసన పట్టాను. అయితే అందువల్ల ఒరిగిందేమిటి? తద్వారా నాకు నేను చేసుకున్న మేలు ఏమిటి? ఇరుగుపొరుగు వారికి నేను చేసిన మేలు ఏమిటి? ఇంతటి జ్ఞాన సంపాదనకు ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? నాకు కలిగిన

లాభం ఏమిటి?విద్యను గురించి చెబుతూ ఒక ఆంగ్ల విద్వాంసుడు "అతడు నిజమైన విద్యగడించాడు. తద్వారా తన శరీరాన్నివశమునందు వుంచుకోగలిగాడు. అతడు నిజమైన విద్య ఆర్జించాడు తద్వారా తన బుద్ధిని శుచిగాను, శాంతంగాను, న్యాయబద్ధంగాను వుంచుకోగలిగాడు. అతడు నిజమైన విద్య నేర్చాడు. తద్వారా అతని మనస్సు ప్రకృతి సహజ నియమాల ప్రకారం నడుస్తున్నది. ఇంద్రియాలు అతడి ఆధీనంలోవున్నాయి చెడ్డపనులంటే అతడికి అసహ్యం. ఇతరుల్నితనవలె చూచుకుంటున్నాడు. ఇలాంటి వ్యక్తియే నిజమైన విద్యార్జన కావించిన సుశిక్షితుడు అతడు ప్రకృతి నియమాల ప్రకారం జీవిస్తున్నాడు. ప్రకృతి అతణ్ణి చక్కగా ఉపయోగించుకుంటున్నది. అతడు ప్రకృతిని చక్కగా ఉపయోగించుకుంటున్నాడు" అని పేర్కొన్నాడు.

ఇదే నిజమైన విద్య అయితే నేను నేర్చిన ఉన్నత విద్య, నేను సంపాదించిన డిగ్రీలు మనస్సును, ఇంద్రియాలను జయించుటకు ఉపయోగపడలేదని ఒట్టుపెట్టుకొని మరీ చెప్పగలను. కనుక యీనాటి ప్రారంభిక విద్యగానీ, ఉన్నత విద్యగానీ మనిషిని మనిషిగా తీర్చిదిద్దుటకు ఉపయోగపడటం లేదు. ఈనాటి విద్యవల్ల మనం మన కర్తవ్యాన్ని గుర్తించడం లేదు.

పాఠకుడు : ఇదే నిజమైతే మిమ్ము ఒక ప్రశ్న అడుగుతాను. ఇట్టి శక్తి మీరు దేనిద్వారా గడించి యీ విధంగా మాట్లాడగలిగారో చెప్పండి? అక్షరజ్ఞానం పొంది, ఉన్నత విద్య గడించియుండకపోతే యిన్ని విషయాలు మీరు నాకు చెప్పగలిగి యుండేవారా?

సంపాదకుడు : మంచి ప్రశ్న. మీకు నేనిచ్చే సమాధానం కూడా తిన్నగానే వుంటుంది. ఉన్నతవిద్యయో, నిమ్న విద్యయో పొందియుండక పోతే నేను దద్దమ్మనై వుండేవాడనని అనుకోవడం సరికాదు. ఇప్పుడు యిట్టి విషయాలు చెప్పి నలుగురికి ఉపయోగపడాలని భావిస్తున్నాను. చదివినదాన్ని ఉపయోగంలోకి తెస్తున్నాను. నిజంగా నేను చేస్తున్నది ఉపయోగకారి అయితే, దాన్ని కోట్లాదిమంది సోదరుల కోసం కాక, మీ వంటి

చదువుకున్నవారికోసం వినియోగించాలని భావిస్తున్నాను. దీని వల్ల నేను చెప్పిన విషయానికి బలం చేకూరుతుంది. నేను, మీరు యిద్దరం తప్పుడు విద్యాజాలంలో చిక్కుకుపోయాం. ఇప్పుడు నేను ఆ జాలాన్నుంచి ముక్తిపొందానని భావిస్తున్నాను. ఆ నా అనుభవాన్ని మీకు అందిస్తున్నాను. పొందిన అనుభవంవల్ల పాఠం నేర్చుకొని, అందలి కుళ్లును మీకు చూపిస్తున్నాను.

మీరు నన్ను అడిగిన ప్రశ్నలో ఒక పొరపాటుచేశారు. నేను అక్షరజ్ఞానాన్ని ఎన్నడూ చెడ్డదని అనలేదు. అట్టి జ్ఞానానికి, మనం విగ్రహంలా పూజచేయకూడదని చెప్పాను. అది మనకు కామధేనువు వంటిదికాదు. అది తన చోట వుండవచ్చు. ఆ చోటు ఏమిటి? నేను, మీరు తద్వారా మన ఇంద్రియాల్ని వశంలో వుంచుకోగలగాలి. నీతి నిజాయతీకి స్ఫూర్తి చేకూర్చగలగాలి. అప్పుడు అక్షరజ్ఞానం వల్ల ఉపయోగం పొందగలం. అట్టి విద్య మనకు మంచి ఆభూషణం అవుతుంది. అయితే విద్య కేవలం ఆభూషణంగానే ఉపయోగపడితే దాన్ని నిర్బంధం చేయనవసరం లేదు. అందుకు మన పాత స్కూళ్లు చాలు. అందే నీతికి ప్రాధాన్యం యిచ్చారు. ఆ పునాది మీద కట్టే భవనం గట్టిగా వుంటుంది.

పాఠకుడు : అసలు ఇంగ్లీషు విద్య స్వరాజ్యానికి ఉపయోగపడదని మీరు భావిస్తున్నారు కదూ!

సంపాదకుడు : అందుకు "అవును, కాదు" అని నా సమాధానం. కోట్లాదిమంది జనానికి ఆంగ్ల విద్య నేర్పడం వాళ్లను బానిస శృంఖలాల్లో యింకా బంధించడమే. లార్డ్ మెకాలే విద్యకు వేసిన పునాది నిజంగా బానిసత్వానికి ఉపయోగపడేదే. ఇట్టి తలంపుతోనే అతడు తన ప్రణాళికను రూపొందించాడని నేను అనను. కాని అది మనకు ఉపయోగపడలేదు. ఇప్పుడు మనం మన స్వరాజ్యాన్ని గురించి పరాయిభాషలో మాట్లాడుతున్నాం. ఇది విచారకరమైన విషయం. ఇంగ్లీషువాళ్లు ఏ విద్యను వదిలివేశారో, దాన్ని మనం పుచ్చుకుంటున్నాం. ఇది గమనించవలసిన విషయం. ఇందలి ఫలానా విషయం మంచిదిగాదు, అని ఆంగ్ల విద్యాంసులే చెబుతున్నారు. అసలు

యీ విద్యను ఇంగ్లీషువాళ్లు మరిచిపోయారు. దాన్ని మనం అజ్ఞానంవల్ల కరుచుకున్నార్చుంటున్నాం. అక్కడ తమ తమ భాషల్ని అభివృద్ధి చేసుకునేందుకు ప్రయత్నం చేసుకుంటున్నారు. వెల్స్ ఇంగ్లాండ్ నందలి ఒక చిన్న కేంద్రం. అక్కడిభాష ధూళితో సమానం. ఎవ్వరూ దాన్ని లెక్క చెయ్యరు. అటువంటి జీర్ణమైన భాషోద్ధరణకు అక్కడివాళ్లు పూనుకున్నారు.

వెల్స్ బాలురు వెల్స్ భాషలోనే మాట్లాడాలని కృషి చేస్తున్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఇంగ్లాండు కోశాధిపతి లాయడ్ జార్జి ప్రముఖంగా పాల్గొంటున్నాడు. ఇక మన స్థితి ఎలా వున్నది? మనం ఒకళ్లకొకరం ఉత్తరాలు తప్పులతో కూడిన ఇంగ్లీషులో వ్రాసుకుంటున్నాం. ఎం.ఏ. పరీక్షలో ప్యాసైనవాడు కూడా తప్పు ఇంగ్లీషు వ్రాస్తున్నాడు మన ఉన్నత భావాల్ని సైతం ఇంగ్లీషు భాషలో వెల్లడిస్తున్నాం. మన కాంగ్రెస్ వ్యవహారాలన్నీ ఇంగ్లీషులోనే సాగుతున్నాయి. ఈ పద్ధతి యిలాగే కొనసాగితే రాబోయే తరంవారు మనల్ని తిరస్కరిస్తారు. వాళ్ల శాపం మన ఆత్మలకు తగులుతుంది.

ఆంగ్ల విద్యాబోధనద్వారా మన దేశం బానిస అయిపోయిందను విషయం మనం గ్రహించాలి. ఆంగ్ల విద్యాబోధనవల్ల డాబుసరీలు. మమత్వాలు, దుర్మార్గాలు పెరిగాయి. ఇంగ్లీషు నేర్చిన వ్యక్తులు ప్రజల్ని మోసగించడానికి, వాళ్లను బాధపెట్టడానికి వెనుకంజవేయడంలేదు. ఇంగ్లీషువిద్య నేర్చిన మనం యిప్పుడు అట్టి స్థితిని తగ్గించుటకు ప్రయత్నించితే, ఋణంలో కొద్ది భాగమైనా తీర్చినవాళ్లమవుతాము.

ఏమండీ! మన దేశంలో నేను న్యాయం కావాలనుకుంటే ఇంగ్లీషుభాషను ఉపయోగించాలా? బారిష్టరు అయిన తరువాత నా భాషలో నేను మాట్లాడడానికే వీలులేదా? మరొకడు తర్జుమా చేయాలా? ఇదేమి డాంబికం? ఇది బానిసత్వానికి పరాకాష్ఠ కాదా? ఈ విషయంలో అసలు తప్పు ఇంగ్లీషు వాళ్లదా లేక మనదా? అసలు భారతదేశాన్ని బానిసదేశంగా మార్చింది ఇంగ్లీషువచ్చిన మనమే కదా? అందువల్ల అందుకు బాధ్యులం మనమే. తాకిడి మనకే తగలాలి. తప్పదు. అవును, కాదు అని సమాధానం చెబుతానని

చెప్పాను. అవునును గురించిన వివరం తెలియజేశాను. ఇక "కాదు" ఎలాగో చెబుతాను. మనం ఇంగ్లీషు విద్యావిధానం అనే రోగానికి బాగా గురి అయ్యాం. ఆ రోగం బాగా ముదిరి పోయింది. ఆ విద్యను నేర్చుకోకుండా దూరంగా వుండలేని స్థితి సంప్రాప్తించింది. అయితే యీ విద్య నేర్చిన వాళ్లు దాన్ని సక్రమంగా వినియోగించాలి. ఇంగ్లీషువాళ్లతో వ్యవహరించేటప్పుడు ఇంగ్లీషును వాడాలి. భారతీయులు మాట్లాడే భాషను మనం అర్థం చేసుకోలేని స్థితిలో ఇంగ్లీషును వాడాలి. ఇంగ్లీషు వాళ్లు తమ సభ్యతవల్ల ఎంత విసుగెత్తి పోయారో తెలుసుకొనుటకు ఇంగ్లీషును వాడాలి. ఇంగ్లీషునేర్చినవాళ్ల బిడ్డలకు ముందుగా నీతిని గురించి బోధించాలి. వాళ్ల మాతృభాషను వాళ్లకు నేర్పాలి. మరో భారతీయభాషను వాళ్లకు నేర్పాలి. ఆ పిల్లవాడికి వయస్సు వచ్చిన తరువాత, డబ్బు సంపాదించాలనే ఉద్దేశ్యంతోగాక, ఇంగ్లీషు ఉధృతాన్ని తగ్గించాలనే ఉద్దేశ్యంతో వాళ్లు ఇంగ్లీషు నేర్చుకున్నా పరవాలేదు. దానితోపాటు ఇంగ్లీషులో ఏమి నేర్చుకోవాలో, ఏమి నేర్చుకోకూడదో కూడ మనం యోచించాలి. ఏఏ శాస్త్రాలు చదవాలో కూడా నిర్ణయించాలి. అసలు ఇంగ్లీషు డిగ్రీలు తీసుకోవడం మనం తగ్గించివేస్తే ఆంగ్ల అధికారుల బుర్ర తిరిగిపోతుందనే విషయం కొద్దిగా యోచిస్తే మనకు బోధపడుతుంది.

పాఠకుడు : అయితే ఎటువంటి విద్య గరపాలో చెప్పండి?

సంపాదకుడు : అందుకు సమాధానం పై వివరంలో కొద్దిగా లభించిందిగదా! అయినా యీ విషయమై యింకా యోచిద్దాం. మనం మన బాషలన్నింటి భవిష్యత్తును ఉజ్వలంగాను, దర్జాగాను వుండేలా తీర్చి దిద్దాలి. మన భాషలోనే విద్యార్జన కావించాలి అను విషయాన్ని గురించి ఎక్కువగా వివరించుటకు యిక్కడ ప్రయత్నించను. ఉపయోగకరమైన ఇంగ్లీషు పుస్తకాల్ని మన భాషలోకి అనువదించాలి. ఎన్నో శాస్త్రాలు నేర్చుకోవాలనే డాంబికాన్ని, భ్రమను మనం తొలగించుకోవాలి. అన్నిటికంటె ముందు ధర్మాల్ని గురించిన, నీతిని గురించిన విద్య నేర్పాలి. చదువుకున్న ప్రతి భారతీయుడికి తన

భాషవచ్చి తీరాలి. అంటే హిందువుకు సంస్కృతం, మహమ్మదీయులకు అరబీ, పారసీకులకు ఫారసీ, అందరికీ హిందీ వచ్చి తీరాలి. కొంతమంది హిందువులు అరబీ, కొంతమంది మహమ్మదీయులు, పారసీకులు సంస్కృతం నేర్చుకోవాలి. ఉత్తరాది, పశ్చిమ భారతావని ప్రజలు తమిళం నేర్చుకోవాలి. యావద్భారతావనికి ఒక భాషగా హిందీయే ఉండాలి. దాన్ని ఉర్దూ లేక నాగరీ లిపిలో వ్రాయుటకు వీలుకల్పించాలి. హిందూ మహమ్మదీయుల సంబంధం బలపడుటకు ఎక్కువమంది భారతీయులు రెండు లిపుల్ని నేర్చుకోవడం అవసరం. ఇలా జరిగితే మనం పరస్పర వ్యవహారాల్లో ఇంగ్లీషు వాడకాన్ని తగ్గించి వేయగలుగుతాం.

ఇదంతా ఎవరికోసం? బానిసలమైపోయిన మనందరికోసమే. మనం బానిసలమైనందున దేశ ప్రజలు బానిసలై పోయారు. మనం బానిసత్వాన్నుంచి విముక్తి పొందితే, ప్రజలు తప్పక విముక్తి పొందుతారు.

పాఠకుడు : మీరు ధర్మాన్ని గురించిన విద్యా బోధన అని అన్నారు. అది చాలా కష్టం కదా!

సంపాదకుడు : అయినా అదిలేకుండా మన పని జరగదు. భారతావని ఎన్నడూ నాస్తిక దేశం కాజాలదు. భారతావని యొక్క భూమిలో నాస్తికులు వృద్ధిచెందలేరు. నిజంగా యిది కష్టమైనపనే. ధర్మ శిక్షణ అనే సరికి బుర్ర తిరిగిపోతుంది. ధర్మాచార్యులు స్వార్థులని, డాంబికులని అనిపిస్తుంది. వాళ్ల దగ్గరకు వెళ్లి వాళ్లకు వినమ్రంగా మనం నచ్చచెప్పాలి. ధర్మంయొక్క తాళం చెవి ముల్లాల చేతుల్లోను, బ్రాహ్మణులచేతుల్లోను వున్నది. వాళ్లకు సద్బుద్ధి కలుగకపోతే, - ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవడంవల్ల మనకు కలిగిన భావావేశంతో ప్రజలకు నీతిని బోధించాలి. ఇదేమంత కష్టమైన పనికాదు. హిందూదేశపు సముద్రం ఒడ్డున మురికి పేరుకుపోయింది. దానితో మురికెత్తినవాళ్లు శుభ్రం కావాలి. మనంకూడా శుభ్రపడాలి. నా యీ వ్యాఖ్య కోట్లాది భారతీయులకు వర్తించదు. భారతదేశ ప్రజల్ని మంచి మార్గానికి తేవాలంటే, మనం కూడా మంచి మార్గాన నడవాలి. కోట్లాది మంది దేశ ప్రజలు మంచి మార్గంలోనే

వున్నారు. వారిలో సంస్కరణ, చెడు, ఔన్నత్యం, పతనం సమయాన్ని బట్టి వస్తూనే వున్నాయి. పాశ్చాత్య నాగరికతా వ్యామోహాన్ని మనం పారద్రోలుటకు ప్రయత్నించాలి అప్పుడు మిగతావన్నీ తేలికగా సర్దుకుంటాయి.

★ ★ ★

19
యంత్రములు

పాఠకుడు : మీరు పాశ్చాత్య సభ్యత పనికిరానిది, దాన్ని బయటికి గెంటివేయాలి అని చెబుతున్నారు. మనకు ఏ యంత్రమూ అక్కరలేదని కూడా అంటారని అనుకోవచ్చునా?

సంపాదకుడు : నాకు తగిలిన దెబ్బను యీ ప్రశ్న అడిగి మీరు మళ్లీ మొదటికి తెచ్చారు. మిష్టర్ రమేశ చంద్ర దత్త్ వ్రాసిన "భారతదేశపు ఆర్థిక చరిత్ర" అను పుస్తకం చదివినప్పుడు కూడా యిట్టి స్థితే నాకు కలిగింది. ఆ విషయాల్ని తిరిగి జ్ఞాపకం చేసుకుంటే నా హృదయం బరువెక్కుతుంది. యంత్రాల తాకిడి తగలగానే భారతదేశం పనికిమాలినది అయిపోయింది. మాంచెస్టరు మనకు చేసిన నష్టానికి హద్దులేదు. భారతావని యొక్క పనితనమంతా మాంచెస్టరు వల్లనే అంతరించిపోయింది.

నేను పొరపడుతున్నాను. మాంచెస్టరును తప్పు ఎలా పట్టడం? మాంచెస్టరు బట్ట మనం కట్టడం ఆరంభించాం. దానితో అక్కడ బట్ట తయారు కాసాగింది. బెంగాలు ప్రదర్శించిన పరాక్రమాన్ని గురించి విని ఎంతో సంతోషించాను. బెంగాలునందు బట్టల మిల్లులు లేవు. అందువల్ల అక్కడిజనం తమ వృత్తిని ప్రారంభించారు. బెంగాలు ప్రాంతం బొంబాయి మిల్లుల్ని ప్రోత్సహిస్తున్న మాటనిజమే. కాని బెంగాలు ప్రాంతం మిషన్లనన్నింటిని బహిష్కరించియుంటే, బాయకాట్ చేసి యుంటే యింకా మంచి పని జరిగి వుండేది.

యంత్రాలు యూరపును కుదిపివేశాయి. ఇప్పుడు వాటిగాలి భారతదేశంలో వీస్తున్నది. యంత్రాలు నేటి నాగరికతకు ముఖ్య ప్రతీకలైనాయి. అది మహాపాపం. దాన్ని నేను స్పష్టంగా చూశాను. చూస్తున్నాను.

బొంబాయి మిల్లుల్లో పనిచేస్తున్న కార్మికులంతా కట్టుబానిసలై పోయారు. అక్కడ పనిచేస్తున్న ఆడవాళ్లను చూస్తే ఎవరైనా కంపించిపోవలసిందే. యంత్రాల వర్షం కురవనప్పుడు ఆ స్త్రీలు తిండిలేక చనిపోలేదు. యంత్రాల యీ గాలి తీవ్రంగా వీచిందంటే భారతదేశానికి దుస్థితి దాపురించినట్లే. నా మాట మీకు బరువుగా వుండి నచ్చకపోవచ్చు. నేను ఒక్క విషయం స్పష్టంగా చెప్పదలిచాను. భారతదేశంలో మిల్లుల సంఖ్యను పెంచకండి. అందుకు బదులు మాంచస్టరుకు యింకా డబ్బు పంపి అక్కడ తయారై మురిగిపోతున్న బట్టను తెప్పించుకొని వాడండి. అక్కడి బట్టను వాడటంవల్ల మన డబ్బు మాత్రమే పోతుంది. కాని భారతదేశంలో మాంచస్టరును స్థాపించితే డబ్బు భారతావనిలోనే వుంటుంది, కాని ఆ డబ్బు మన రక్తాన్ని పీల్చివేస్తుంది. మన నీతి నిజాయతీల్ని పూర్తిగా కాలరాచివేస్తుంది. మిల్లుల్లో పనిచేస్తున్నవారి నీతి నియమాలు ఎలా పనిచేస్తున్నాయో, వాళ్లనే అడగండి. వారిలో ధనం ప్రోగుచేసుకున్న వాళ్ల నీతి నిజాయతీలు, డబ్బు ప్రోగుచేసుకున్న యితరులకంటే మంచిగా వుండడానికి వీలులేదు. అమెరికాలో గల రాక్ ఫెల్లర్లకంటే భారతదేశమందలి రాక్ ఫెల్లర్లు తక్కువ అని అనుకుంటే పూర్తిగా అజ్ఞానమే. బీద భారతదేశం బానిసత్వాన్నుంచి ముక్తి పొందుతుంది, కాని అవినీతి ద్వారా ధనం సంపాదించిన భారతదేశం ఆ బానిసత్వాన్నుంచి ముక్తి పొందలేదు.

ఇంగ్లీషు వాళ్ల పరిపాలనను మనదేశంలో రక్షిస్తున్నది డబ్బు గలవాళ్లేనని నా అభిప్రాయం. అప్పుడే వాళ్ల స్వార్థాలు నెరవేరుతాయి. దబ్బు మనిషిని దీనుణ్ణి చేస్తుంది. అలాంటి మరో వస్తువు ప్రపంచంలో భోగవిలాసమే. డబ్బు, భోగ విలాసాలు రెండూ విషంతో సమానం. అవి కాటువేశాయంటే పాము కాటు కంటే తీవ్రంగా ఆ విషం పనిచేస్తుంది. పాము కాటు వేస్తే అది మన శరీరాన్ని మాత్రమే పిప్పి చేస్తుంది. కాని డబ్బు, భోగవిలాసాలు కాటు వేశాయంటే అవి శరీరం, మనస్సు, జ్ఞానం సర్వాన్ని పీల్చిపిప్పి చేస్తాయి. అయినా మనకు విముక్తి లభించదు. అందువల్ల మన దేశంలో మిల్లులు నెలకొంటే సంతోషించవలసిన అవసరంలేదు.

పాఠకుడు : అయితే మిల్లుల్ని మూసివేయమంటారా?

సంపాదకుడు : అదీ కష్టమే. బలపడి, వ్రేళ్లూనుకున్న వస్తువును పెకిలించి తీసివేయడం కూడా కష్టమే. అందువల్ల అట్టి పని ప్రారంభించకుండా వుండటం మొదటి తెలివిగలపని.

(అనారంభో హి కార్యాణామ్ ప్రథమం బుద్ధిలక్షణమ్
ఆరబ్ధ స్యాన్తగమనమ్ ద్వితీయం బుద్ధిలక్షణమ్)

మిల్లుల యజమానులను అసహ్యించుకుంటూ చూడలేము. వాళ్లమీద దయచూపించవలసిందే. హఠాత్తుగా వాళ్లు మిల్లుల్ని వదిలేయడం సాధ్యకానిపని. మీ సాహసాన్ని పెంచకండి అని వారిని ప్రార్థించవచ్చు. దేశానికి మేలు చేయదలుచుకుంటే వాళ్లు తమ పనిని మెల్ల మెల్లగా తగ్గించుకోవచ్చు. వారు పాత, గట్టి, పవిత్రమైన రాట్నాల్ని దేశంలో వేలాది గృహాలకు అందజేయవచ్చు. ప్రజలు నేసిన బట్టను తీసుకొని అమ్మవచ్చు. వాళ్లు అలా చేయకపోయినా, జనం యంత్రాల మీద తయారయ్యే బట్టను వాడటం మానవచ్చు.

పాఠకుడు : ఇది బట్టను గురించిన విషయం. కాని యంత్రాలతో తయారయ్యే వస్తువులు అనేకం వున్నాయి. ఆ వస్తువుల్ని విదేశాలనుంచి అయినా తెప్పించుకోవాలి, లేక మనదేశంలోనే ఆ వస్తువుల్ని తయారు చేసే యంత్రాల్ని స్థాపించుకోవాలి.

సంపాదకుడు : నిజంగా మన దేవుళ్లు (విగ్రహాలుగా) కూడా జర్మనీ దేశపు యంత్రాల్లో తయారై వస్తున్నారు. ఇక అగ్గిపుల్లలు, గుండుసూదులు, గాజు సామాన్లు ఒకటేమిటి ఎన్నో వస్తువులు వున్నాయి. నేనిచ్చే సమాధానం ఒక్కటే. ఈ వస్తువులన్నీ యంత్రాల ద్వారా తయారుకాక పూర్వం భారతదేశం ఏం చేసేదో, యీనాడు కూడా అలాగే చేయవచ్చు. గుండు సూదులు మనం చేతులతో తయారుచేసుకోలేనంతవరకు వాటి వాడకం మానివేద్దాం. గాజు వగైరా సామగ్రికి చిచ్చుపెడదాం. మట్టి ప్రమిదల్లో నూనెపోసి మనపొలాల్లో పండే పత్తితో వత్తులు చేసి దీపాలు వెలిగించుకుందాం. అలా చేస్తే మనకండ్లు రక్షణ పొందుతాయి. డబ్బు మిగులుతుంది. మనం స్వదేశీయులం

అవుతాం. స్వదేశీ రాగాన్ని ఆలపించి జనాన్ని మేలుకొలుపుదాం.

అయితే యీ పనులన్నీ జనమంతా ఒకే సమయంలో చేయడం. జనమంతా విదేశీ వస్తువుల్ని ఒకే సమయంలో పదిలివేయడం సంభవం కాదు. అసలు యీ భావం సరియైనదేనని భావించితే, పరిశోధనా కార్యక్రమం సాగించవచ్చు. కొద్ది కొద్దిగా వస్తువుల్ని త్యజించి వేయవచ్చు. మనం కొందరం అలా చేస్తే,మనల్ని చూచి యితరులు కూడా అలా చేస్తారు. ముందు స్వదేశీ భావం జనం మనస్సులో నాటుకోవాలి. తరువాత ఆ ప్రకారం పని జరుగుతుంది. ముందు ఒకడు యీ పనిచేస్తాడు. తరువాత ఇద్దరు, ఆరుగురు, పదిమంది, తరువాత వందమంది చేస్తారు. ఈ విధంగా సంఖ్య పెరిగిపోతూ వుంటుంది. పెద్దలు ఏపనిచేస్తే పిన్నలు కూడా అదే పని చేస్తారు. అర్థం చేసుకుంటే పని బహు తేలికగా జరుగుతుంది. ఇతరులు చేస్తారాలేదా అని మీరు, నేను ఆగకూడదు. మనం వెంటనే యీ పని ప్రారంభించాలి. చేయకపోతే నష్టపడతాము. అర్థం చేసుకొని కూడా చేయనివాడు పనికిమాలిన డాంబికుడే.

పాఠకుడు : మరి ట్రాము బండ్లు, ఎలక్ట్రిక్ లైట్లు ఏమవుతాయి?

సంపాదకుడు : ఈ ప్రశ్నఆలశ్యంగా అడిగారేం? ఇప్పుడు యీ ప్రశ్న యందుగల జీవంపోయింది. రైళ్లు వచ్చి మనల్ని నాశనం చేశాయి. ట్రాములు చేయవా? యంత్రం పాము పుట్టవంటిది. అందు ఒక్క పాముకాక, వందలాది పాములు వుంటాయి. ఒకదానివెనుక మరొకటి చొప్పున వుంటాయి. యంత్రాలున్న చోట పెద్ద పట్టణాలు వుంటాయి. పెద్ద పట్టణాలు వున్న చోట ట్రామబండ్లు వుంటాయి. రైళ్లు వుంటాయి. ఎలక్ట్రిక్ లైట్లు అవసరంఅవుతాయి. "బ్రిటన్‌లో కూడా కొద్ది పల్లెల్లో ఎలక్ట్రిక్ లైట్లు లేవు ట్రాములు లేవను విషయం మీకు తెలుసుననుకుంటాను. ట్రాములు, రైళ్లు మొదలగు సాధనాలు పెరిగిన చోట్ల ప్రజల ఆరోగ్యం తరిగిపోయిన విషయం ప్రామాణికులైన వైద్యులు, డాక్టర్లు మీకు చెబుతారు. నాకు తెలిపిన విషయం చెబుతున్నాను. యూరప్‌నందలి ఒక పట్టణంలో జనం డబ్బుకు కటకటలాడారు.

ట్రాములు, వకీళ్లు, డాక్టర్లు అందరికీ రాబడి తగ్గిపోయింది. కాని ప్రజల ఆరోగ్యం మాత్రం బాగుపడింది. యంత్రాల సుగుణం ఒక్కటికూడా నాకు జ్ఞాపకంరావడంలేదు. కాని వాటి దుర్గుణాల్ని గురించి పెద్ద గ్రంథం వ్రాయగలను.

పాఠకుడు : వ్రాసిందంతా యంత్ర సహాయంతోనే ముద్రించబడుతుంది. యంత్ర సహాయంతోనే పంపిణీ చేయబడుతుంది. ఇది యత్రం యొక్క సుగుణమా? దుర్గుణమా?

సంపాదకుడు : "విషానికి విరుగుడు విషమే. అను సూక్తికి యిది మంచి ఉదాహరణ. ఇందు యంత్రం యొక్క సుగుణం లేదు. చచ్చిపోతూ చచ్చిపోతూ యంత్రం "నానుంచి రక్షణ పొందండి. జాగ్రత్త పడండి. నావల్ల మీకు కలిగే లాభం ఏమీలేదు" అని చెబుతున్నది. యంత్రపు జాలంలో చిక్కుకున్న వారికే అది వర్తిస్తుంది.

అయితే అసలు కీలకం మరిచిపోకండి. యంత్రం చెడ్డ వస్తువు అని మనస్సులో నిర్ణయించుకోవాలి. తరువాత దాన్ని మెల్లమెల్లగా నాశనం చేయాలి. మనం కోరుకున్న వస్తువు తక్కున మనకు దొరికేలా చేయగల తేలిక ఉపాయమేదీ ప్రకృతి సృష్టించలేదు. యంత్రం మీద మన తీయని చూపులు పడకుండా. మన విషపు చూపులు పడితే చివరికి అది తప్పక అంతరించిపోతుంది.

20

ముగింపు

పాఠకుడు : మి భావాలవల్ల మీరు మూడో పక్షాన్నొకదాన్ని నిలబెట్టాలని భావిస్తున్నట్లు అనిపిస్తున్నది. మీరు అతివాదులూ కాదు, మితవాదులూ కాదు. మరేమిటి?

సంపాదకుడు : ఇక్కడే పొరపడుతున్నారు. నా మనస్సు నందు

మూడో పక్షాన్ని గురించిన భావమే లేదు సామాన్యంగా సర్వుల భావాలు ఒకటిగా వుండవు మితవాదుల్లో కూడా అంతా ఒకే యోచన కలిగివుంటారని భావించకూడదు. సేవచేయాలని భావించే వారికి పక్షాలెందుకు? నేను మితవాదులకూ సేవచేస్తాను. అతివాదులకూ సేవచేస్తాను. వాళ్ల అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించనప్పుడు వినమ్రంగా వారికి నచ్చ చెబుతాను. నా పని మాత్రం ఆపకుండా చేస్తూనే వుంటాను.

పాఠకుడు : ఇద్దరికీ చెప్పాలనుకుంటే ఏం చెబుతారు?

సంపాదకుడు : అతివాదులకు నచ్చచెప్పవలసివచ్చినప్పుడు "మీ లక్ష్యం భారతావనికి స్వరాజ్యం సాధించడమే కదా! మీ ప్రయత్నం వల్ల దేశానికి స్వరాజ్యం రాదు. అసలు అందరూ స్వరాజ్యం తమతమ కోసం పొందాలి. సర్వులూ దాన్ని తమదిగా చేసుకోవాలి. ఇతరులెవరో యిప్పించునది స్వరాజ్యం కాదు. అది పర రాజ్యమే అవుతుంది. కేవలం ఇంగ్లీషు వాళ్లను వెళ్లగొట్టగానే స్వరాజ్యం వస్తుందని అనుకోవడం సరికాదు. నేను వివరించిందే నిజమైన స్వరాజ్యం. దాన్ని మందుగుండు సామగ్రితో మీరు సాధించలేరు. మందుగుండు సామగ్రి భారతావనికి సరిపడదు. అందువల్ల సత్యాగ్రహాన్నే నమ్మండి. స్వరాజ్యం పొందుటకు మనకు మందుగుండు సామగ్రి అవసరమనే యోచనకు మీ మనస్సులో చోటు యివ్వకండి, అని చెబుతాను.

మితవాదులకు "మనం కేవలం ప్రార్థిస్తూ వుంటే విలువవుండదు. అది మన హీనస్థితిని తెలుపుతుంది. ఇంగ్లీషు వాళ్లతో సంబంధం పెట్టుకోవడం అవసరం అని చెప్పడం, దేవుని దగ్గర కూడా దొంగగా మసలడం వంటిదే. ఇంగ్లీషు వాళ్లు లేకపోతే మన పప్పు వడవదు అని మనం అనడం వల్ల వాళ్లకు గర్వం పెరుగుతుంది. కనుక అలా అనవద్దు" అని నచ్చ చెబుతాను.

ఇంగ్లీషు వాళ్లు తట్టబుట్ట సర్దుకొని వెళ్ళిపోతే భారతదేశం నష్టపడిపోతుందని అనకూడదు. వాళ్లువెళ్లిపోయిన తరువాత వాళ్ల వత్తిడికి భయపడి వూరుకున్న ప్రబుద్ధులు పోరాటం సాగిస్తే సాగించవచ్చు. పుండును అణచివుంచితే లాభం ఏమిటి? అది పగలవలసిందే. కొట్టుకు చావమని మన ముఖంమీద రాసి

యుంటే కొట్టుకుచద్దాం. బలహీనులను రక్షిస్తున్నాం అను నెపంతో మూడోవాడికి చోటు యివ్వవద్దు. ఇలా జరగడంవల్లనే మనం ఎంతో నష్టపడ్డాం. బలహీనుణ్ణి రక్షించాలనుకోవడంవల్ల అతడు యింకా బలహీనుడైపోతాడు. మితవాదులు యీ విదంగా యోచించాలి. లేకపోతే స్వరాజ్యం లభించదు. అని చెప్పడమే గాక ఒక ఫాదరీ చెప్పిన "స్వరాజ్యంలో గందరగోళం జరిగినా భరించవచ్చుగాని పరాయి వాడి పరిపాలా వ్యవస్థను భరించకూడదు. అది మన దివాళాకోరుతనాన్ని సూచిస్తుంది" అను మాటలు జ్ఞాపకం చేస్తాను. అయితే ఆ ఫాదరీ సూచించిన స్వరాజ్యానికీ, భారతదేశ స్వరాజ్యానికీ అర్థంలో తేడా వున్నది. తెల్లవాడైనా సరే భారతీయుడైనా ఎవ్వరి అన్యాయమూ సహించము. మనందరం ఈదడం నేర్చుకోవాలి. ఇతరులకు నేర్పాలి. అప్పుడే నాలుగు కాలాలపాటు మనగలుగుతాము.

అప్పుడు అతివాదులు, మితవాదులు కలుస్తారు. కలియాలి. ఒకరు యింకొకరిని అనుమానించకూడదు. ఒకరికొకరు భయపడకూడదు.

పాఠకుడు : ఇరు పక్షాలవారికీ యిలా చెబుతారు సరే. మరి ఇంగ్లీషువాళ్లకు ఏమిచెబుతారు?

సంపాదకుడు : వారికి వినమ్రంగా యిలా చెబుతాను - "మీరు మాకు రాజులు. ఖడ్గరీత్యా రాజులో లేక మా యిష్టప్రకారం వున్న రాజులో చర్చించడం అనవసరం. మీరు దేశంలో వున్నందువల్ల మీ యెడ మాకు ద్వేషం లేదు. రాజులైనప్పటికీ మీరు నౌకర్లుగావుండాలి. మీరు చెప్పింది మేము చేయము. మేము చెప్పినట్లు మీరు నడుచుకోవాలి. ఎంతో డబ్బు యీ దేశాన్నుంచి మీరు తీసుకువెళ్లారు. జీర్ణంచేసుకున్నారు. మీరు యిక అలా చేయడం మాకు యిష్టం లేదు. మాతో వ్యాపారం చేయాలను పేరాశను మీరు త్యజించాలి. ఏ నాగరికతను మీరు సమర్థిస్తున్నారో, దాన్ని మేము నష్టదాయకమని భావిస్తున్నాము. మా సభ్యత, మీ సభ్యతకంటె గొప్పదని విశ్వసిస్తున్నాము. మీకు కూడా అలా అనిపించితే మీకే ఎక్కువలాభం కలుగుతుంది. అలా కలగక పోయినా, "రోము నందు రోమన్‌వై వుండు" అను

మీ సామెత ననుసరించి మా దేశంలో భారతీయులై వుండండి. మా ధర్మానికి యిబ్బంది కలిగించే పనులేమీ మీరు చేయకూడదు. రాజ్యం చేస్తున్నారు గనుక మీ బాధ్యతను గుర్తించి హిందువులకు బాధకలుగకుండా వుండుటకై మీరు గోమాంసంతినవద్దు. మహమ్మదీయులకు బాధ కలుగకుండుటకు నిమ్న జీవాల (పందులు) మాంసం తినవద్దు. మేము అణిగివున్నాం గనుక గతంలో మాట్లాడలేకపోయాం. కాని మీ ప్రవర్తనవల్ల మా హృదయాలకు దెబ్బతగలలేదని భావించకండి. స్వార్థం వల్లనో లేక మరో భయంవల్లనో యీనాటి వరకు మీకు చెప్పలేకపోయాం. కాని యిప్పుడు చెప్పడం మా కర్తవ్యంగా భావిస్తున్నాము. మీరు స్థాపించిన పాఠశాలలు, కోర్టులు కొరగానివని భావిస్తున్నాము. మా పూర్వకాలపు పాఠశాలలు, కోర్టులు మాకు కావాలి.

భారతదేశపు సామాన్య భాష ఇంగ్లీషుకాదు, హిందీ. మీరు హిందీ నేర్చుకోవాలి. మీతో యికనుంచి మేము మా భాషలోనే వ్యవహారం సాగిస్తాము.

రైళ్లకోసం సైన్యంకోసం అపరిమితంగా మీరు డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నారు. మేము యిక సంహించలేము. మాకు వాటి అవసరం లేదు. రష్యా అంటే మీకు భయం వుండవచ్చు, కాని మాకు లేదు. రష్యా వాళ్లు వస్తే మేము చూచుకుంటాం. మీరు వుంటే మనం యిరువురం కలిసి వాళ్లను ఎదుర్కొందాం. మాకు సీమబట్టలువద్దు. యూరపుబట్టలు వద్దు. ఈ దేశంలో తయారైనవస్తువులతో మా అవసరాలు తీర్చుకుంటాము. మీ ఒక కన్ను మాంచెస్టరు మీద, మరోకన్ను మామీద వుంచడం యిక పొసగదు. మీ స్వార్థం, మా స్వార్థం ఒకటేనని మీరు వ్యవహరిస్తేనే మన సంబంధం కొనసాగుతుంది. ఇదంతా అవిధేయతతో చెబుతున్నమాటలు కావు. మీ దగ్గర ఆయుధబలం అపారంగా వున్నది. నౌకాబలం కూడా ఎంతో వున్నది. వాటితో, అంతటిశక్తితో మేము పోరాటం సాగించలేము. అయినా మా మాటలు మీకు యిష్టం కాకపోతే మీకు మాకు యికపడదు. మీకు యిష్టమైతే కత్తులతో మమ్మల్ని నరికివేయవచ్చు. ఫిరంగులతో పేల్చివేయవచ్చు. మాకు యిష్టంలేని పనులు మీరు చేస్తే మేము మీకు సహకరించము. మా సహాయంలేని ఎడల మీరు ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు వేయలేరు.

అధికారమత్తులోపడి మా మాటల్ని మీరు ఎగతాళి చేస్తేచేయవచ్చు. మీరుచేసే ఎగతాళి వ్యర్థమని, మేము యివాళ నిరూపించలేకపోవచ్చు. కాని మాకు దమ్ము వుంటే మీ అధికారమత్తు వ్యర్థమేనని మా మాటలకు ఎగతాళిగా నవ్వడం మీ విపరీతబుద్ధికి తార్కాణమని త్వరలోనే మీరు గ్రహిస్తారు.

స్వభావరీత్యా మీరు ఒక ధర్మబద్ధమైన దేశ ప్రజలని మాకు తెలుసు. మేము ధర్మస్థలియందే నివసించు ప్రజలం. మీకు మాకు సంబంధం ఎలా కుదిరిందీ అను చర్చలోపడటం వ్యర్థం. కాని మన యీ సంబంధాన్ని మంచిగా ఇరువురం ఉపయోగించుకోవడం అవసరం.

భారతదేశానికి వచ్చిన మీరు అనగా ఇంగ్లీషు వాళ్లు ఆంగ్ల ప్రజల నిజమైన ప్రతినిదులు కారు. అర్థ ఆంగ్లేయులంగా మారిన మేము కూడా భారతీయులకు నిజమైన ప్రతినిధులం కాము. ఆంగ్ల ప్రజానీకానికిమీరు చేసిన చర్యలను గురించి వాస్తవం తెలిస్తే మీకు వాళ్లు వ్యతిరేకం అవుతారు. భారతదేశ ప్రజలకు నిజానికి మీతో సంబంధమే లేదు. చెడు చేసే మీ సభ్యతను వదిలి, ధర్మరీత్యా పరిశీలించి మీరు చూస్తే మా కోరిక న్యాయబద్ధమైనదని మీరు అంగీకరిస్తారు. యీ పద్ధతిన మీరు భారతావని యందు వుండవచ్చు. అలా మీరు యిక్కడ వుంటే మీ దగ్గర నేర్చుకోవలసినదేమైనా వుంటే మేము నేర్చుకుంటాము. మా దగ్గర నేర్చుకోవలసింది ఏమైనా వుంటే మీరు నేర్చుకోవాలి. ఈ విధంగా మనం ఒకరివల్ల మరొకరు ప్రయోజనం పొందాలి. అప్పుడు మనం యావత్ప్రపంచానికి లాభం చేకూర్చవచ్చు. అయితే మనిద్దరి సంబంధం ధర్మస్థలియందు వ్రేళ్లుపాతుకుంటేనే యిది సాధ్యమవుతుంది.

పాఠకుడు : మరి మన దేశానికి మీరు ఏం చెబుతారు?

సంపాదకుడు : దేశమంటే మీ అభిప్రాయం?

పాఠకుడు : ఇప్పటివరకు ఏ అర్థంలో మీరు దేశం అను శబ్దాన్ని వాడారో ఆ దేశమే. అనగా యూరప్ నాగరికతలో మునిగి తేలుతున్నా,

స్వరాజ్యమను నినాదాన్ని పలుకుతున్న ప్రజల కూడలి అని నా అభిప్రాయం.

సంపాదకుడు : ఏ భారతీయులకు (స్వరాజ్యం) నిజమైన మత్తు లేక ఆవేశం కలుగుతుందో వారే ఇంగ్లీషు వాళ్లకు అలా చెప్పగలుగుతారు, వారి డాంబికానికి తలవంచరు. అని దేశానికి చెబుతాను. నిజమైన (స్వరాజ్యం) మత్తు ఎవరికి ఎక్కుతుంది? జ్ఞానుబలంతో, అన్ని విషయాలు బాగా అర్థం చేసుకొని, భారతీయ సభ్యతయే అన్నిటి కంటే గొప్పదని, యూరప్ సభ్యత మూడు నాళ్ల ముచ్చట యని ఎవరు గ్రహిస్తారో, సభ్యతలు అనేకం బయలుదేరి యిప్పటికే అంతరించి పోయాయని, భవిష్యత్తులో కూడా అనేకం రావచ్చు కాని అన్నీ మట్టిలో కలిసి పోతాయని ఎవరు గ్రహిస్తారో వారే అట్టి (స్వరాజ్యం) మత్తువల్ల ప్రభావితం అవుతారు. ఆత్మబలాన్ననుభవించి, శరీర బలానికి లొంగిపోని వాడిని, నిర్భయంగా ఉండగలిగినవాడిని కలలోనైనా ఫిరంగుల బలాన్ని ఉపయోగించాలని యోచించనివాడిని, నిజమైన అట్టి (స్వరాజ్యం) మత్తుప్రభావితం చేస్తుంది.

ఈనాటి పరిస్థితులవల్ల విసుగెత్తి పోయిన భారతీయుల్ని, మొదటనే విషంత్రాగి పాత్రను ఖాళీచేసిన భారతీయుల్ని, అట్టి (స్వరాజ్యం) మత్తు ప్రభావితం చేస్తుంది. అట్టి భారతీయుడు ఒక్కడు వున్నప్పటికీ, అతడు పైన చెప్పిన మాటలు ఇంగ్లీషు వాళ్లకు చెప్పితీరతాడు.

పైన తెలిపిన కోరిక నిజానికి కోరికయే కాదు. అది భారతీయుల మనస్థితికిప్రతీక. అడిగితే ఎవ్వడూ యివ్వడు. దాన్ని మనమే స్వయంగా లాక్కోవాలి. అట్టిశక్తి మనకు ఉండాలి. అట్టి శక్తి క్రింద తెలిపినట్టివాడి యందే నిండివుంటుంది.

1. గత్యంతరంలేక ఇంగ్లీషును వాడుతున్నవాడు.
2. వకీలు అయివుండి, తన వకీలు వృత్తి మానుకొని తన గృహంలో రాట్నం మీద నూలు వడికి, దానితో బట్టనేసుకొని ధరించేవాడు.
3. వకీలు అయివుండి, ప్రజలకు నచ్చచెప్పి, వారి కండ్లు తెరిపించగలవాడు.

4 వకీలు అయివుండి, వాది-ప్రతివాది, కక్షిదారు- ముద్దాయిల గొడవల్లో పడకుండా తాను కోర్టుల్ని బహిష్కరించడమేగాక, వాటిని బహిష్కరించమని యితరులకు కూడా నచ్చచెప్పువాడు.

5. వకీలు అయివుండి, తాను వకీలు వృత్తిని ఏవిధంగా వదిలవేయగలడో, అదేవిధంగా కోర్టుల్నికూడా వదిలివేయగలవాడు.

6. డాక్టరు అయివుండి, తన వృత్తిని వదిలి వేయువాడు. ప్రజల చర్మాన్ని వలిచేకంటే, వాళ్ల ఆత్మలను స్పృశించడం, మంచిదని, పరిశోధనలు చేసి వాళ్లను ఆరోగ్యవంతులుగా చేయాలని భావించి కృషిచేయువాడు.

7. డాక్టరు అయివుండి, తను ఏమతానికి చెందియున్నా, ఆంగ్ల వైద్యకళాశాలల్లో బ్రతికియున్న జీవాలపై జరుగుతున్న ప్రయోగాలకు యిష్టపడనివాడు, అట్టి జీవాల కణాలతో తయారయ్యే మందులువాడి మనిషి శరీరానికి ఆరోగ్యం కలిగించే కంటే రోగిష్టిగానే వుండనీయడం మంచిదని భావించువాడు.

8. డాక్టరు అయివుండికూడా రాట్నం మీద నూలు వడుకువాడు, రోగులకు, వారి రోగాల నిజమైన కారణాలను చెప్పి వాటిని తొలిగించుటకు ప్రయత్నించువాడు, పనికి మాలిన మందులు యిచ్చి వాళ్లను తప్పుత్రోవ పట్టించని వాడు, పనికిమాలిన మందులు వాడనందున రోగి శరీరం దెబ్బతిన్నా పరవాలేదు, ప్రపంచం అనాథగా మారదు. అని భావించువాడు.

9. తాను ధనవంతుడై వుండికూడా ధనాన్ని లెక్కచేయక, తన మనస్సు చెప్పిన విధంగా మాట్లాడువాడు, పెద్దపెద్ద పరిపాలనాధికారుల్ని సైతం లెక్కచేయనివాడు.

10. ధనవంతుడై యుండి, తన ధనాన్ని ప్రజలకు రాట్నాలు అంద జేయుటకు ఖర్చుపెట్టువాడు, స్వదేశీ వస్తువుల్నే ఉపయోగించుతూ యితరులను కూడా అందుకు ప్రోత్సహించు వాడు.

11. మిగతా ప్రతి భారతీయులవలె, యిది పశ్చాత్తాపపడవలసిన, ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకొనవలసిన, శోకసమయమని ఎలుగెత్తి చాటువాడు.

12. మిగతాప్రతి భారతీయులవలె, ఇంగ్లీషువాళ్లను తప్పుపట్టడం వ్యర్థమని, మనం చేసిన తప్పులవల్లనే వాళ్లు మన దేశంలో ప్రవేశించారని, యిక్కడ తిష్ఠవేశారని, మన తప్పులు తొలిగిపోతే వాళ్లు యిక్కడనుంచి వెళ్లిపోతారని, లేకమారిపోతారని భావించువాడు.
13. మిగతా భారతీయులవలె, శోకసమయాలలో భోగానికి, సంతోషానికి తావుండదని, మనకు సుఖసంతోషాలు లభించనంతకాలం మనం జైల్లో వుండటం లేక దేశ బహిష్కరణకు గురికావడం మంచిదనిభావించువాడు.
14. మిగతా భారతీయులవలె, ప్రజలకేదో బోధచేస్తున్నానని చెబుతూ, ఆ వంకతో జైలుకు పోకుండా తప్పించుకుంటూ వుండటం, మోహప్రవృత్తికి నిదర్శనమని తెలుసుకోగలిగినవాడు.
15. మిగతా భారతీయులవలె మాటలకంటే చేతల యొక్క ప్రభావం ఎక్కువగా పడుతుందని, అందువల్ల నిర్భయంగా మనసునందలి మాటయే చెప్పవలెనని, తత్ఫలితాల్ని అనుభవించగలమని, అప్పుడే తమ మాటల ప్రభావం యితరులపై బాగా పడుతుందని భావించువాడు.
16. భారతీయులవలె, దుఃఖాలు సహించినప్పుడే బానిసబంధనాల నుంచి విముక్తి పొందగలమని భావించువాడు.
17. ఇతర భారతీయులవలె, ఇంగ్లీషు వాళ్ల సభ్యతను ప్రోత్సహించి, మనం చేసిన పాపాలు కడిగివేసుకొనుటకు, తుదిశ్వాస విడుచువరకు అండమాన్ దీవుల్లోవుండవలసి వచ్చినా మంచిదేనని భావించువాడు.
18. ఇతర భారతీయులవలె ఏ దేశమూ కష్టాలు పడకుండా, దుఃఖాలు సహించకుండా పైకి ఎక్కలేదని తెలుసుకొనగలిగిన వాడు, యుద్ధరంగంలో కూడా దుఃఖ సహనమే నిజమైన ఒరిపిడిరాయియని, ఇతరులను చంపడం సరికాదని, సత్యాగ్రహ విధానం కూడా యిదేనని అర్థం చేసుకొని ఆ విధంగా ప్రవర్తించువాడు.
19. ఇతర భారతీయులవలె "అందరూ చేసినప్పుడు మేము కూడా చేస్తాము" అని చెప్పే మాట వట్టి బూటకమని, ఏమీ చేయకుండా

వుండుటకు అది కేవలం వంక మాత్రమేనని. మాకు మంచిదని తోచగానే చేసితీరతాం, ఇతరులకు మంచిదని తోచగానే వాళ్లు చేస్తారు" యిదే నిజమైన చేతల విధానమని భావించువాడు రుచికరమైన భోజనం చూచినప్పుడు అన్నీ భుజించుటకు ముందుకు వెళ్లుతాము, అప్పుడు యితరులకోసం నిరీక్షిస్తూ కూర్చోము అని తలంచువాడు. పైన చెప్పిన ప్రకారం ప్రయత్నించుట, దుఃఖాలు సహించుట, రుచికరమైన భోజనం వంటివని,తప్పని సరి అయి, గత్యంతరంలేక పనులు చేయుట, లేక దుఃఖాలు సహించుట పనికిమాలిన వ్యవహారాలని భావించువాడు.

పాఠకుడు : ఈ విధంగా ఎవరు చేస్తారు? ఎప్పుడు చేస్తారు? ఇదంతా ఎప్పటికి తేలుతుంది?

సంపాదకుడు : మళ్లీ పొరబడుతున్నారు. ఇతరుల్ని గురించి నేను యోచించను, మీరు కూడా యోచించకూడదు. మీరు మీ వ్యవహారం చూచుకోండి, మేము మా వ్యవహారం చూచుకుంటాము అనుమాట స్వార్థమయమే అయినా అందుపరమార్థం కూడా యిమిడివుంది. నాకు నేను మేలు చేసుకోకలిగితే, యితరులకు కూడా మేలు చేయకలుగుతాను. నా కర్తవ్యాన్ని నేను సవ్యంగా నిర్వర్తిస్తే, పనులన్నీ సులభంగా పూర్తి అవుతాయి.

మీ దగ్గర సెలవు తీసుకునే ముందు పై మాటల్నే మరో పర్యాయం చెబుతున్నాను.

1. మన మనోరాజ్యం స్వరాజ్యమే.
2. దానికి కీలకం సత్యాగ్రహం, ఆత్మబలం, కారుణ్యబలం.
3. అట్టి బలాన్ని పరీక్షించుటకు స్వదేశీభావన అవసరం.
4. ఇంగ్లీషు వాళ్లమీద ద్వేషంతోగాని, లేక వాళ్లకు శిక్షపడాలనే ఉద్దేశ్యంతోగాని మేము స్వరాజ్యం కోరడంలేదు. ఇది మా కర్తవ్యమని భావిస్తున్నాము. ఒక్క విషయం స్పష్టంగా చెబుతున్నాను.

"ఇంగ్లీషువాళ్లు ఉప్పుమీద విధించిన పన్ను రద్దుచేసినా, తీసుకువెళ్లిన డబ్బు తిరిగి యిచ్చివేసినా, భారతీయులందరికీ పెద్ద పెద్ద పదవులు,

హోదాలు యిచ్చినా, ఇంగ్లీషు సైన్యస్థావరాలను తొలిగించివేసినా, మేము వారిమిల్లుల్లో తయారైన బట్టలు ధరిస్తామనిగాని, ఇంగ్లీషు భాషను ఉపయోగిస్తామని గాని, వారి కళావిశేషాల్ని ఉపయోగిస్తామనిగాని భావించకూడదు. అసలు యివన్నీ చేయకూడని పనులు, గనుక వాటిని మేము చేయము.''

ఇంగ్లీషు వారియెడ గల ద్వేషంతో నేను చెప్పలేదు. ఇంగ్లీషు వారి సభ్యత యెడ గల ద్వేషంతోనే అలా చెప్పాను.

మనం స్వరాజ్యం పేరు ఉచ్చరిస్తున్నామే కాని దాని స్వరూపాన్ని మనం తెలుసుకోలేదు. నేను తెలుసుకున్న విధంగా యిక్కడ వివరించుటకు ప్రయత్నించాను.

ఇట్టి స్వరాజ్యం పొందుటకు నా యీ శరీరం సమర్పితమని నా మనస్సు సాక్ష్యం పలుకుతున్నది.

అనుబంధం - 1

"హింద్ స్వరాజ్యం" హిందీ అనువాదమందలి తన ప్రస్తావన యందు గాంధీజీ యిలా వ్రాశారు.

"1901లో నేను యీపుస్తకం వ్రాశాను. 12 సంవత్సరాల అనుభవం గడించిన తరువాత కూడా నా భావాలు అప్పుడు ఏ విధంగా వున్నాయో, యిప్పుడూ అదే విధంగా వున్నాయి. పాఠకులు నా యీ భావాల నిజనిర్ధారణ తమ ప్రయోగాల ద్వారా కావించగలరని ఆశిస్తున్నాను.

"మిల్లుల విషయంలో నా భావాలలో యీనాటి భారతావని పరిస్థితిని గమనించి, మాంచస్టర్ బట్టకు బదులు, భారతదేశపు మిల్లులకు ప్రోత్సాహం కల్పిస్తూనే, మనకు అవసరమైన బట్టను మనం మన దేశంలోనే ఉత్పత్తి చేసుకోవాలి అని కొద్ది మార్పు వచ్చింది. (1921)

హింద్ స్వరాజ్య ఆంగ్లానువాదానికి తమ ప్రస్తావనలో గాంధీజీ యిలా

వ్రాశారు. "ఇప్పుడు యీ పుస్తకాన్ని యీ రూపంలోనే ప్రచురించడం అవసరమని భావిస్తున్నాను కాని యిందు ఏమైనా మార్పు చేయవలసి వస్తే నేను ఒక శబ్దాన్ని మాత్రం మార్చాలని భావిస్తున్నాను. ఒక ఆంగ్ల స్నేహితురాలికి నేను యీ శబ్దాన్ని మారుస్తానని మాట యిచ్చాను. పార్లమెంటును నేను 'వేశ్య' అని అన్నాను. ఈ శబ్దం ఆ సోదరికి నచ్చలేదు. ఆమె కోమల హృదయానికి యీ శబ్దానికి గల గ్రామ్యార్థంవల్ల దుఃఖం కలిగింది." (1921)

అనుబంధం -2

కొన్ని ప్రామాణిక గ్రంథాలు

హింద్ స్వరాజ్య పఠనాన్ని యింకా కొనసాగించుటకు క్రింద తెలిపిన పుస్తకాలు చదవడం వల్ల ప్రయోజనం కలుగుతుంది.

1. The Kingdom of God is Within You- Tolstoy
2. What is Art? - Tolstory
3. The Slavery of Our Times - Tolstoy
4. The first Step - Tolstoy
5. How Shall We escape?- Tolstoy
6. Letter to a Hindoo - Tolstoy
7. The White Slaves of England - Sherard
8. Civilization, Its Cause and Cure - Carpenter
9. The Fallacy of Speed - Taylor
10. A New Crusade - Blount
11. On the Duty of Civil Disobedience - Thoreau
12. Life Without Principle - Thoreau
13. Unto This Last - Ruskin
14. A Joy for Ever - Ruskin

15. Duties of Man -Mazzini
16. Defence and Death of Socrates - From Plato
17. Paradoxes of Civilization - Max Nordau
18. Poverty and Un-British Rule in India - Naoroji
19. Economic History of India - Dutt
20. Village Communities - Maine

అనుబంధం-3
మహనీయుల ప్రశంసలు

శ్రీ ఆల్‌ఫ్రెడ్ వెబ్ మహాశయుల అమూల్య భాండాగారంలో లభించిన క్రింది వ్యాఖ్యల వల్ల, "ఆధునికత" నుంచి ప్రాచీన భారతీయ సంస్కృతి నేర్చుకోవలసిన దేదియు లేదని తెలుస్తున్నది.

జె. సేమూర్ కే, యమ్.పి.

ఇండియాలో బ్యాంకరు, ఇండియా ప్రతినిధి

(1883వ సంవత్సరంలో వ్రాసినది)

ఇండియాలో మన ఉనికి ఆటవిక జాతులకు నాగరికతను ప్రసాదించిన నాగరికుల కోవకు, చెందలేదని గ్రహించుట మనకు అంత సులభంకాదు. భారతదేశంలో మనము అడుగుపెట్టే నాటికే, వివేకం వేలాది సంవత్సరాల తరబడి మలచబడిన గొప్ప నాగరికత వేళ్లూని, స్థానికుల జీవితంలో భాగమై ఉన్నదని గ్రహించాలి. రాజకీయ, సామాజిక, వ్యక్తిగత వ్యవస్థగా, వివిధ రూపాలతో, అందరికీ ఉపయుక్తంగా ఉండిన ఈ నాగరికత స్థిరమైనది. హిందూ జాతి మొత్తాన్ని తీర్చిదిద్దిన ఈ వ్యవస్థ ఔన్నత్యాన్ని అంచనా వేయడం అసాధ్యం. బహుశ ప్రపంచంలో ఏ ఇతర జాతి తమ నాగరికత యొక్క విశిష్టతను ఇంతగా "ఆత్మసాత్" చేసుకొనలేదేమో! వ్యాపారంలో మెలకువ, తర్కంలో నైపుణ్యం, పొదుపు, ధార్మిక శ్రద్ధ, ధీరోద్ధాత్తత, దానశీలత, పితరుల

యెడ భక్తి శ్రద్ధలు, బడుగువారిపై కరుణ, వృద్ధులంటే వినయం, సరసత్వం, శాసన బద్ధత, కష్టకాలంలో ఓర్పు - వీరి ప్రత్యేకతలు.

★ ★ ★

విక్టర్ కజిన్ (1792-1867)

అధ్యాత్మపరమైన వ్యవస్థకు నిర్దేశకుడు

"ప్రాచ్యంలోని భక్తివేదాంతపరమైన ఉద్యమాలను శ్రద్ధతో అర్థంచేసుకోవాలి వీటి ప్రభావం ముఖ్యంగా భారతదేశ ఉద్యమాల ప్రభావం - యూరోపులో ప్రసరిస్తున్న ఈ సమయంలో వారి గాఢ, గంభీర సత్యాలను మన అభివృద్ధి నిరోధక క్షుద్ర కౌటిల్యంతో పోల్చి చూసినప్పుడు, మానవజాతి ఆధ్యాత్మిక సారము ఇక్కడే ఉన్నదని గమనిస్తాము, అంగీకరిస్తాము."

★ ★ ★

ఫ్రెడరల్ మేక్స్‌ముల్లర్

గ్రీకులు, రోమనులు, యూదులు ఆదిగాగల జాతుల భావాలతో పెంపొందిన మనకు, ఉత్కృష్టమైన, విశ్వవ్యాప్తి గలిగిన, మానవధర్మ పరిపూరితమైన, నిత్య సత్యాలను అందించగలిగిన దేశం భారతదేశమేనని ఎలుగెత్తి చెప్పగలను. వీటిని అవగతం చేసుకొన్నయెడల, జన్మ జన్మలకు పునీతమై ఉద్ధరింపబడతాం."

★ ★ ★

ఫ్రెడరిక్ వాన్ ష్లెజెల్

"అనాదినుండి భారతీయులకు భగవత్తత్వం యొక్క అవగాహన బాగా ఉన్నదని ఒప్పుకొని తీరాలి. పరమాత్మునియెడ భక్తిప్రపత్తులు, గాఢవిశ్వాసం, వీరి రచనలలో ప్రతిబింబిస్తూ వుంటాయి. ఆనాటి గ్రీసు, ఈనాటి జర్మనీ మనసారా నమ్మి, ఆచరించిన ఆధ్యాత్మ్యం, వేదాంతం ఇమిడియున్న భావాలకు ఏ కాలంలోనైనా హిందుస్తాన్ తలమానికం.

★ ★ ★

ఏబ్ జే.ఏ. డ్యూబాయ్

(ఇతడు మైసూరులో క్రైస్తవ ప్రచారకుడు. ఇతడు శ్రీరంగపట్టణమునుండి, ది. 15 డిసెంబరు, 1829 నాడు వ్రాసిన ఉత్తరంలోని అంశాలు.)

"వివాహిత స్త్రీలు కుటుంబసభ్యుల మధ్య సామరస్యం నిలిచేందుకు ముఖ్యంగా తమ శక్తిని వెచ్చిస్తారు. వారి చాకచక్యము, విచక్షణ యూరోపీయ మహిళలలో మృగ్యం. నలుబది, ఏబది మంది స్త్రీ, పురుషులు - పెళ్లిళ్లై పిల్లలతో ఉన్న కుటుంబ సభ్యులు - అమ్మో, లేక అత్తగారో ఆధ్వర్యం వహించగా శాంతియుతంగా కాలం గడపడం ఎరుగుదును. వివిధ మనస్తత్వాల వారిని, లాలించి, బెదరించి ఆమె ఆడువారినందరినీ సరిదిద్ది సమన్వయ పరుస్తుంది. మన దేశాల్లో రెండు కొప్పులు ఒక ఇంట్లో ఇమడవు గదా!

ఆమాటకొస్తే భారతదేశంలో హిందూ మహిళలు పాలుపంచుకోని పనేలేదు. ఇళ్లను తీర్చిదిద్ది, పొలంలో వారు మగవారికి కూడ సహాయం చేస్తారు! వ్యాపారంలో వారికి భాగస్వామ్యం ఉంటుంది! చాలమంది మహిళలు స్వయంగా దుకాణాలు నిర్వహిస్తారు. అక్షరజ్ఞానం లేకపోయినా, వారికి తెలిసిన పద్ధతిలో లెక్కలు సరిచూసి, వ్యాపారపు లావాదేవీలలో మగవాళ్లను మించి ఉంటారు."

★ ★ ★

జే. యంగ్

(సేవక్ మెకానిక్కుల సమితి (ఇటీవలె కొద్ది ఏళ్ల క్రితం)

"నైతికంగా భారతీయులు ప్రపంచంలో మేటివారు. పేదతనంలో సైతం, తమ భాగ్యాలతో తృప్తిపడి, ఆశ్చర్యకరమైన నీతి ప్రవర్తన కలిగి ఉంటారు. దైవమిచ్చిన దానితో తృప్తిచెంది ప్రకృతి సంతానమై, సాదాసీదా బ్రతుకులు సంతోషంతో గడుపుతారు: సూర్యోదయం నుంచి అస్తమయం వరకు శరీర కష్టంచేసి కూలీలు - ఆడా, మగా - ఆడుతూ, పాడుతూ చీకు చింతాలేకుండా నవ్వుతూ తుళ్లుతూ - ఇళ్లకు వస్తుంటారు. అక్కడ వాళ్ల గుడిసెల్లో గంజినీళ్లు,

మట్టినేల స్వాగతమిస్తాయి. పెద్దలు చేసిన పెళ్లిళ్లే అయినా, వారి కుటుంబ వ్యవస్థ, సుఖశాంతులతో చల్లగా ఉంటుంది. వివాహ వ్యవస్థ ఇళ్లలో తాండవ మాడుతుంటుంది. వారి శాస్త్రాలు, పెళ్లినాటి ప్రమాణాలు దీనికి కారణాలా? భర్తలకు భార్యలయెడ అనురక్తి, భార్యలకు భర్తల సేవ అంటే ఎంతో ఆనందం ఉండడం సర్వసామాన్యం."

కర్నల్ థామస్ మన్రో

(భారతదేశంలో 32 ఏళ్లపాటు ఉద్యోగం)

"చక్కటి పంటలు, వృత్తులలో నైపుణ్యం, సుఖభోగాలను పెంచే ఉత్పత్తుల తయారీశక్తి, ప్రతి గ్రామంలో పాఠశాల, ఒకరినొకరు గౌరవించుకోడం. అన్నిటికంటె మించి మహిళల యెడ లాలిత్యం, మర్యాద, పూర్తి ఆదరణ, ఆమోదం, వారికివ్వవలసిన అధికారలనిచ్చి గౌరవించడం మున్నగునవి నాగరికతకు చిహ్నాలైతే, భారతదేశం ఈ విషయాలలో ఏవిధంగాను తీసిపోదు. రెండు దేశాలమధ్య "నాగరికత" వ్యాపార వస్తువయితే, ఇంగ్లాండుకు భారతదేశం నుంచి దాని దిగుమతి వలన లాభమే."

★ ★ ★

సర్ విలియం వెడ్డర్ బర్న్, బార్-ఎట్-లా

భారతదేశంలో "శతాబ్దాలనుండి, గ్రామవ్యవస్థ, రాజకీయ అస్తవ్యస్థతలను ఎదిర్చి, శాంతి సౌఖ్యాలకు దన్నుగా నిలిచింది. ఇక్కడిది సాదాసీదా గృహ జీవనము. చరిత్రకారులు, వేదాంతవేత్తలు గ్రామీణ జీవితంలో అత్యుత్తమమైన ప్రాచీనభారత వ్యవస్థను మెచ్చుకున్నారు. ఆత్మనిర్భరం, కష్టపడడం, శాంతి కాముకత, విశ్వజనీనమైన స్థితప్రజ్ఞత. భారతీయ గ్రామీణ సామాజిక, వైయక్తిక వ్యవస్థలో పేర్కొనతగినవి, ఆకర్షకమైన అనేక అంశాలు ఉన్నాయి. అది నిరపాయకరమైన, ఆనందాయకమైన మానవ అస్తిత్వ రూపంతో ఉపయుక్తతతో కూడిన వ్యవస్థ.

★ ★ ★

యరవాడ మందిరం నుండి

(ఆశ్రమ అనుభవాలు)

తెలుగు సేత

టి.వి.ఆర్.కె. సుబ్బారావు

వేమూరి రాధాకృష్ణమూర్తి

ఆముఖం

యరవాడ సెంట్రలు జైల్లో నా శిక్షాకాలం 1930లో. సత్యాగ్రహా శ్రమానికి వారం వారం ఉత్తరాలు వ్రాశాను. అందులో ఆశ్రమానుభవాల స్థూల పరీక్ష ఉండేది. ఆశ్రమ ప్రభావాలు భౌగోళిక పరిమితుల నధిగమించాయి కనుక అందరికీ అందించేందుకు ఉపయుక్తంగా ఉత్తరాల సంఖ్య పెరిగింది. వీటిని గుజరాతీ భాషలో వ్రాయడం జరిగింది. హిందీ, ఇతర భారతీయ భాషలలోనికి ఆంగ్లంలోనికి వీటి అనువాదాలు కావాలని మిత్రుల పట్టుదల పెరిగింది. శ్రీ వాల్జీ దేశాయి ఆంగ్లంలో అనువాదం చేశారు. ఇటీవల నా జైలు శిక్ష పునఃప్రారంభమైన సమయంలో నా వద్దకు తన ఆంగ్ల అనువాదాన్ని చూచి సరిచేయమని పంపించారు. దాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలించి, నా భావాల కనుగుణ్యంగా ఉండేటట్టు దానిలో అనేక భాగాలను సవరించాను. నేను ఆంగ్ల పాఠకుల కోసం క్రొత్తగా వ్రాసినచో, బహుశా నూతన రచన చేసి ఉందునని చెప్పను. అది నాకు అప్పగించిన పనిని మించి పోతుంది. 1930లో నేను ఆశ్రమ వాసులకు తెలియజేసిన భావాలు ఆంగ్ల పాఠకులకు తెలియడం మంచిదే. కనుక మూల స్వరూపంలో ఎక్కువ మార్పులు చేయలేదు.

యరవాడ కేంద్ర కారాగారం **మో.క.గాంధీ**

మార్చి 6, 1932

పాఠకులకు

నా రచనలను అధ్యయనం చేసే వారికి, వాటి యెడ శ్రద్ధ చూపించేవారికి ఒక్కమాట చెబుతాను.

నిత్యం స్థిరంగా ఒకే విధంగా ఉండాలనే పట్టుదలనాకు లేదు. సత్యాన్వేషణలో అనేక ఆలోచనల్ని త్యజించాను. క్రొత్తవాటిని నేర్చుకున్నాను. నా వయసు మీరినప్పుడు, అంతరంగంలో పెరుగుదల ఉండదనీ, మాంసం ఎముకలు వడిలిపోతే నా పెరుగుదల ఆగుతుందని నా ఉద్దేశంకాదు. క్షణక్షణం నా సత్యాన్ని, నాదైవాన్ని అయన పిలుపును, ఆజ్ఞలను పరిపాలించుటతోనే నాకు సంబంధం ఉంటుంది. కనుక నా రచనలలో వేటి మధ్యనైనా అంతరం కనిపిస్తే నా మీద, నా వివేకం మీద నమ్మకమున్న వారు ఆ విషయం మీద రచించిన నా తరువాతి రచనల్ని చదివి నిర్ణయానికివస్తే మంచి పని చేసిన వారవుతారు.

హరిజన్ **మో.క.గాంధీ**

29-4-33. పుట.2

ఏతద్ర్వతం నానృతం వదేన్న మాంసమశ్నీయాన్న
సత్యాషాఢశ్రౌతసూత్రే స్త్రియముపేయాత్।

ప్రశ్న 2, పుటలు 6, సూత్రం 16

సత్యమయా ఉ దేవాః ॥ రకౌ.బ్రా - 2- 8।

విధులలో ఉత్తమం. నమ్మకంతో నిరంతరం సత్యం సత్యమేదైవం, దైవభక్తి, సత్యపాలన, రెండూ ఒక్కటే పాలనం.

- సిల్వియోపెలికో

న హింస్యా త్సర్వాభూతాని శ్రుతి :
ఏకేంద్రియా సంయమో.. పి నివార్యతే ఇత్యాహ
ఇంద్రియాణాంతు సర్వేషాం క్షరతీంద్రియమ్
తేనాస్య క్షరతి ప్రజ్ఞాదృతే : పాదాదిదోదకమ్।
ఇంద్రియాణాంత్వితి సర్వేషామింద్రియాణాం
మధ్యే యద్యేకమపీంద్రియామ్ విషయ ప్రవణం
భవతి తతో స్య విషయపరస్య ఇంద్రియాంత
రైరపి తత్వజ్ఞానం క్షరతి న వ్యవతిష్ఠతే।
చర్మ నిర్మితోదక పాత్రాద్రివైకానాపి ఛిద్రేణ
సర్వస్థాన స్థమేవోదకం న వ్యవతిష్ఠతే ।
మనుస్మృతౌ కుల్లూకవృత్తిసమేతాయాం 2-99
బ్రహ్మచర్య నకలేంద్రియసంయమః॥
విజ్ఞానేశ్వరో మితాక్షరాయామ్ ॥యాజ్ఞ. 3-312
ఔషధవదశనమాచరేత్ । ఆరుణేయీ ఉపనిషద్॥
ఔషధవత్ప్రీతిమ్ వినా శరీరస్థిత్యర్థమశనం
భోజనమాచరేత్।

నారాయణోదీపికాయామ్।

యజ్ఞాయ వృష్టాని ధనాని ధాత్రా।

సత్యము

సత్యాగ్రహాశ్రమ అస్తిత్వము సత్యాన్వేషణ మరియు సత్యపరిపాలనలపై ఆధారపడి యున్నది. కనుక, సత్యాన్ని గురించి వివరిస్తాను. "సత్" నుంచి పుట్టినది "సత్యము" అంటే "ఉన్నది" అన్నమాట. సత్యము తప్ప వేరొక్కదానికి నిజమైన అస్తిత్వం లేదు. కనుకనే దైవానికి గల నామాలలో సత్ లేక సత్యం అతి ముఖ్యమైనది. సత్యమే దైవం అనుట, దైవమే సత్యమనుట కంటే ఎక్కువ సరియైన విషయము మనకి పాలకుడు, సేనానాయకుడు ఉండాలి. కనుక దైవానికి "రాజాధిరాజు" "సర్వశక్తి సంపన్నుడు" అను పేర్లున్నాయి. దీర్ఘాలోచన తర్వాత "సత్" లేక "సత్యమే' ' దైవానికి సరియైన, అర్థవంతమైన నామము.

సత్యమున్న చోట, సత్యజ్ఞానముంటుంది. సత్యములేని చోట నిజమైన సత్యమైన వివేకముండదు. అందుకనే చిత్ లేక జ్ఞానం, వివేకం అనేవి దైవ నామాలతో జత పడి ఉన్నాయి. సరియైన వివేకమున్న చోట, ఆనందమున్నది. దుఃఖానికక్కడ చోటులేదు. సత్యమెట్లు శాశ్వతమో, తత్ఫలితము ఆనందము కూడ అట్లే శాశ్వతము. అందువల్లనే దైవాన్ని సచ్చిదానంద స్వరూపునిగా, తనలో సత్యం, వివేకం ఆనందాలను సమన్వయ పరచిన వాడుగా మన మెరుగుదుము.

ఈ సత్యసంధతయే మన జీవితధ్యేయం. దీని చుట్టూ అన్నీ పరిభ్రమించాలి. సత్యమే మన ఊపిరికావాలి.

జీవన యాత్రలో ఈ మజిలీకి చేరగానే ఋజుజీవన నియమాలు అప్రయత్నంగా లభ్యమై వాటిపాలన స్వతఃప్రాప్తిస్తుంది. సత్యం వినా నియమపాలన అసాధ్యం.

సామాన్యంగా సత్యపాలన అంటే సత్యభాషణ అనుకుంటారు.

ఆశ్రమవాసులైన మనం సత్యం యొక్క విస్తృతార్థం గ్రహించాలి. మనోవాక్కాయ కర్మలలో సత్యసంథత ఉండాలి. దానిని పూర్తిగా అర్థంచేసుకుంటే, జ్ఞానమంతా ఇందులో సమ్మిళితం గనుక ఇక నేర్వవలసినది ఉండదు. అందులో లేనిది సత్యముకాదు. కనుక జ్ఞానము కాదు. జ్ఞానము లేనిదే మనశ్శాంతి కలుగదు. సత్యపరీక్షణకు గీటురాయి ఉపయోగించడం నేర్చినట్లయితే చేయవలసినది, చూడదగినది, పఠించుట కర్తవ్యమైనది ఏమిటో వెంటనే తెలుస్తుంది.

మరి గీటురాయికి, కామధేనువుకు దీటైన యీ సత్యము తెలుసుకొనుట ఎట్లు? భగవద్గీత చెప్పినట్లు "అభ్యాస, వైరాగ్యాల సహాయంతో తెలుసుకొనవచ్చును. ఇట్టి మేటి భక్తి ఉన్నప్పటికీ, ఒకరికి సత్యమనిపించినది, వేరొకనికి అసత్య మనిపించును. అభ్యర్థికెట్టి చింతయు ఉండనక్కరలేదు. నిజాయితీతో వెతికితే వేర్వేరు సత్యరూపాలు ఒకే చెట్టు ఆకులుగా కనుపిస్తాయి. వేర్వేరుగా ఉన్నా ఆయన ఒక్కడే. సత్యమే దేవుడు. అందువలన ఎవరి రీతిలో వారు సత్యాన్ననుసరించుటలో ఎట్టి దోషమూ లేదు. అది వారి విధి కూడా. ఈ అనుసరణలో ఎవ్వరివల్లనైనా ఏదేని తప్పుజరిగినా, స్వయంగా సర్దుబాటు అవుతుంది. సత్యాన్వేషణకు జీవన పర్యంతం తపస్సు అవసరం. రస్వార్థ గంథం ఉండేందుకు ఇసుమంతైనా చోటులేదు. ఇట్టి స్వార్థరహిత అన్వేషణలో ఎవరూ దారి తప్పరు. తప్పితే బోర్లపడతారు. తిరిగి సరియైన దారికి వస్తారు. సత్యాన్వేషణ నిజమైన భక్తి. భగవంతుని దరికిచేరు మార్గము. దీనిలో పిరికి తనానికి అపజయానికి తావు లేదు. ఈ తాకీదుతో మృత్యువు కూడా స్వర్గ ద్వారమవుతుంది.

హరిశ్చంద్రుడు, ప్రహ్లాదుడు. రామచంద్రుడు, ఇమాంహసన్, ఇమాం హుసేను, క్రైస్తవ సన్యాసులు మున్నగువారిని గుర్తుకుతెచ్చుకోవాలి. చిన్నా, పెద్దా, ఆడా, మగా - సత్యాన్వేషణకులంతా సత్యంలో లీనమైతే ఎంత హాయి. సత్యదేవుడు నాకు అనర్ఘరత్నం. అందరకూ అట్టే అగుగాక.

★ ★ ★

అహింస లేక ప్రేమ

గతవారం సత్యమార్గం ఇరుకైనది అని గమనించాం. అహింసా మార్గం కూడా అంతే. అసిధారావ్రతం. ఏకాగ్రతతో "మోళీ" వాడు త్రాటి మీద నడుస్తాడు. సత్యాహింసలకు వలయు ఏకాగ్రత దానిని మించినది. దృష్టి చెదిరితే అధః పతనమే. నిరంతర ప్రయాసవలన ఇది సాధ్యం.

నశ్వర శరీరంతో నిత్యసత్యదర్శనం అసాధ్యం. ఊహామాత్రంగా, కల్పనలో, సాధ్యం. కనుకనే నమ్మకం అవసరం.

నశ్వర శరీరంతో సత్యాన్వేషణ అసాధ్యమని తెలిస్తే అహింస ఎదురవుతుంది. "నాకు కష్టాలను కలుగ జేసేవారితో సర్దుకుపోనా? లేకవారిని నిర్మూలించనా' ' అని అడిగిన వాడు, నిర్మూలనా కార్యనిర్వాహకుడు యథాస్థితిలో ఉంటాడు. సర్దుకుపోయి సహజీవనం చేసిన వాడు ముందుకు సాగి పోయినట్లు గుర్తిస్తాడు. నిర్మూలన మొదలు పెట్టగానే, అతనికి తాను వెదకునది, బయటలేదు, తనలోనే ఉన్నట్టు బోధపడుతుంది. కనుకనే బాహ్యనిర్మూలన, తనను సత్యానికి దూరం చేస్తుందనీ, బాహ్య శత్రువుతో తలపడి, లోనిశత్రువును మరిచానని అర్థం చేసుకుంటాడు.

దొంగను శిక్షిస్తాం. మనను వదలి, వారు ఇంకొకరికి హాని చేసేందుకు దృష్టి సారిస్తారు. ఆ నూతన బాధితుడు కూడ మనిషే గనుక ఒక విషవలయం ఏర్పడుతుంది. దొంగలు దొంగిలించుటయే తమ పనియని, దొంగతనం చేస్తూపోతారు. చివరికి, వారిని శిక్షించుటకు బదులు, ఓర్చుకుంటే మంచిదనిపిస్తుంది. ఆ ఓరిమి వారి మనస్సులలో మార్పు కలిగించవచ్చు. దీనివలన దొంగలను మనవంటి మనుష్యులుగా గుర్తించడం జరుగుతుంది. అయితే మనకు కలిగిన బాధను ఓర్చుకోవడం పిరికితనాన్ని సూచిస్తుంది. అప్పుడు దొంగలలో సోదర భావాన్ని కలిగించాలనే భావం వ్యక్తమవుతుంది.

ఆ పని చేయడమే అహింసామార్గము. దీనికి ఎంతో శ్రమ, క్షమ అవసరం. ఇది చేసిననాడు, దొంగ తన చెడు మార్గాన్ని వదలిపెడతాడు. క్రమంగా ప్రపంచమంతటితో అతడికి సౌహార్దృత్వం అలవడుతుంది. దైవం - సత్యం - వీటి ఔన్నత్యం అవగతమవుతుంది. బాధలో కూడ, శాంతి లభిస్తుంది. ధీరోదాత్తులమవుతారు. శాశ్వతమైనది, కానిది బాగా తెలుస్తుంది. విద్యుక్తధర్మం అవగతమవుతుంది. దంభము అంతరించి, వినీతులవుతారు. ప్రాపంచిక ఆస్తులు తగ్గి రోజురోజుకీ దౌష్ట్యం తగ్గుతుంది.

"అహింస"ను వేరే విధంగా అనుదాత్తంగా కొందరు వర్ణిస్తారు. ఏప్రాణినైనా హింసించకపోవడం మాత్రమే "అహింస" కాదు. చెడుపని, తొందరపాటు, అబద్ధమాడుట, ద్వేషం, అపకారబుద్ధి వీటన్నిటి వలన అహింసాసిద్ధాంతం దెబ్బతింటుంది. ప్రపంచానికి అవసరమైన దానిని స్వత్వం చేసుకోవడము అహింసయే. మనతిండి. మన ఉనికి ఎంతో కష్టనష్టాలను కలిగించవచ్చు. ఏంచేయాలి మనం? ఆత్మహత్యా? లాభంలేదు. మననమ్మకం ప్రకారం, పునర్జన్మ ఉన్నది. శరీరానురక్తి లేనప్పుడు ముక్తి. అదే "సత్య" తత్త్వాన్ని దైవంగా తెలుసుకోవడం. అటువంటి పరిణామం చిటికెలో రాదు. మనది కాని శరీరం మనతో ఉన్నంతవరకు దానిని మనకప్పగించిన దానంగా వాడాలి. అస్థిమాంసయుత పంజరాన్ని నిరాసక్తితో గ్రహిస్తే, మితమైన మనమనోబలంతో ఒకనాటికి దాని నుండి ముక్తి పొందగలం.

అహింస లేకుండా సత్యాన్వేషణ కుదరదు. అవి అవినాభావమైనవి. వీటిని ఒక లౌహముద్రికగా ఇరుప్రక్కలు - నున్నటివిగా వర్ణించవచ్చును. అయితే ఏది ఏదో గుర్తు దొరకదు. అహింసదారి. సత్యముగమ్యము. దారితప్పక ముందుకి నడిస్తే, ఒకనాటికి ఏదో గమ్యం చేరతాం. దీనిని అర్థం చేసుకుంటే అంతిమ విజయం మనదే. ఎన్ని అవాంతరాలు వచ్చినా, సత్యాన్వేషణ చేయాలి. దైవమంటే అదే.

★ ★ ★

బ్రహ్మచర్యం లేక పవిత్రత

మూడవది బ్రహ్మచర్యపాలన. ఇది సత్యజనితమే. సత్యభక్తుడు, తన శక్తిని ఇంకోవిధంగా వ్యయం చేస్తే, మాట తప్పిన వాడవుతాడు. ఇంద్రియాలను తృప్తి పరచడం ఎలా? సత్యప్రాప్తికి అంకితమైన వాడు, అన్ని శక్తులను స్వార్థరహితంగా, ఆపనికి ధారపోస్తాడు. ఇక సంతానానికి, కుటుంబ నిర్వహణకు సమయం ఉండదు. స్వయం తృప్తి ద్వారా సత్య ప్రాప్తి అనే వాక్యంలో విరోధాభాస ఉంది.

నిస్వార్థతతోనే అహింస సాధ్యం. అహింస అంటే విశ్వప్రేమ. వ్యక్తికి దీన్ని అర్పిస్తే, ప్రపంచానికి మిగిలేది ఏముంది? "ముందు మేమిద్దరము - తదితరులు గంగలో దిగాలి' "భార్యాభర్తలు ఒకరికొకరు తోడు" అను వారు విశ్వప్రేమ సాధించలేరు. కనుక అహింస యొక్క ఉపాసకుడు వివాహమాడరాదు. ఇతర ఇంద్రియాల తృప్తి మాట లేనేలేదు.

మరి, వివాహితులు సత్యాన్వేషణ సాధించలేరా? మానవజాతికై భోగసుఖాలు మానుకుంటే, అవివాహితులవలె మసలితే అట్టివారు సాధించగలరు. భార్యా, భర్తలు తమ్ముతాము చెల్లెలు, అన్నలుగా (సహెూదరులుగా) అనుకున్ననాడు విశ్వసేవ చేయగలుగుతారు. ప్రపంచంలోని స్త్రీలంతా సోదరీమణులు, తల్లులు, కుమార్తెలు అనుకుంటే సంకెళ్లు తెగుతాయి. ఇలా భావించిన వారికి ఏ కష్టమూ కలుగదు. ఉపకారమే జరుగుతుంది. ఇంద్రియ వాసనా రహితమై, వారి ప్రేమ భావము ఉదాత్తం, పునీతం అవుతుంది. వారి మధ్య తగవులు తగ్గుతాయి. కోరిక స్వార్థపూరితమయితే, అన్నీ జగడాలే.

పై చర్చ వంటపడితే, వాసనారాహిత్యం వలన శరీరానికి కలిగే వంచవ గౌణమవుతుంది. ఇంద్రియశక్తి వ్యర్థం కాదు. మానసిక శక్తి పెరుగుతుంది. ఇంద్రియసుఖ సంబంధములైన రోగాలు ఉండవు.

మనో వాక్కాయ కర్మేణా బ్రహ్మచర్య పాలన జరగాలి. చెడుతలపులతో కలుషితమైన బుద్ధి గలవాడు శరీరాన్ని వశంలో ఉంచలేడని "గీతా" వాక్యం మనస్సు కోరికలతో పరవళ్లు తొక్కుతుంటే, శరీరవాంఛలు అదుపు తప్పుతాయి.

ఒక గమనిక మనస్సులో చెడు ఆలోచనల్ని చేరనీయడం, ప్రయత్నరహితంగా మనస్సు అట్టి ఆలోచనల తోకలు తొక్కడం భిన్న విషయాలు. విహరించే మనస్సుతో సహాయనిరాకరణ విజయసోపానము.

శరీరం అదుపులో ఉన్నా, మనస్సు ఉండదన్నది అందరి అనుభవం. కనుక ఎల్లప్పుడూ వంటిని వంచి ఉంచి, మనస్సును ఎగురనీయరాదు. మనస్సు వెనుక మనం చలిస్తే, రెంటికి చెడ్డరేవడి అవుతాము. చెడు ఆలోచనల్ని చేరదీయరాదు. అప్పుడే భోగ నిరాసక్తి కలుగుతుంది.

బ్రహ్మ చర్యపాలన దుస్సాధ్యమనే భావన ఉంది. ఇది తప్పు. బ్రహ్మచర్యం అంటే పాశవిక వాసనను తరిమికొట్టడం మాత్రమే కాదు. ఇది అన్ని ఇంద్రియాలను అరికట్టడం అన్నమాట. శృంగార దృశ్యాలు చూడడం, అట్టి వర్ణనలు వినడం, వాసనను పెంచే తిండి తినడం, ఉద్రేక పరిచే స్పర్శలు, నిప్పులో చెయ్యిపెట్టి "కాలదు" అనుకోడం వంటివి. అన్నిటి నియంత్రణ అత్యవసరం. అన్ని పద్ధతులలో "బ్రహ్మచర్య" మార్గాన్ని అనుసరిస్తే, అది విజయసిద్ధి కలిగినది, అవుతుంది. నాలుక కూడ దోషియే. ఆశ్రమవాసులకు "నోరుకట్టుకోడం" గురించి తెలుసుకదా.

"బ్రహ్మచర్యం" అనే మాటకు ఉుత్పత్తి. "చర్య" అంటే పని చేయుట. బ్రహ్మను లేక సత్యాన్ని వెదకుటకు బ్రహ్మచర్యం అవసరం. ఉుత్పత్త్యర్థం నుంచి ఇంద్రియనిగ్రహం అనే అర్థం స్ఫురిస్తుంది. జననాంగాలకు పరిమితం చేసే అసంపూర్ణ నిర్వచనం వదలి, సంపూర్ణ నిర్వచనంపై మనసునిలపాలి.

నాలుకపై నియంత్రణ

బ్రహ్మచర్యపాలనకు జిహ్వా, రసనల రుచి గ్రహణ విషయం గురించి అదుపు అవసరం. దానితో కామవాసనారాహిత్యం సుకరమవుతుంది దీన్ని గురించి ఆనాటి మహర్షులు కూడ చెప్పలేదు. కాని ఆశ్రమనియమాలలో దీని విషయమై శ్రద్ధ చూపడం జరిగింది.

"రుచి"ని తృప్తి పరిచేందుకు కాకుండా, ఔషధంలాగ శరీరావసరాలు తీర్చడానికి, రుచితో పనిలేకుండా, ఆహారం తినాలి. ఔషధం లాగానే, తగిన మోతాదు మరచి, తక్కువగా లేక ఎక్కువగా ఆహారాన్ని తీసుకుంటే, తిప్పలు తప్పవు. ప్రియమైనది ఎక్కువగా తినడం, రుచికోసం ఉప్పువేయడం మున్నగునవి నియమ భంగమే. ఆరోగ్యదృష్ట్యా కనీసపు జోడింపులు, తగ్గింపులు పరవాలేదు. అనుమిషతో రుచులకు బానిస కావడం డంబాచారం.

పౌష్టికత్వానికి అవసరం కాని అనేక తినుబండారాలను వదిలి వేయాలి. అప్పుడు స్వచ్ఛందంగా ఆత్మబలం పెరిగి సరియైన ఆహార సేవనకు దారిదొరుకుతుంది. తల్లిదండ్రులు వెర్రి ఆపేక్షతో పిల్లలకు ఏవేవో తినిపించి, వారికి అసహజమైన రుచుల ఎడ ప్రీతి కలిగిస్తారు. ఒళ్లు పాడయి, జీవితమంతా అసహజ పరిణామాలు వచ్చి, వైద్యుని చేతిలో పడి ఇల్లూ, వళ్లూ గుల్ల చేసుకుంటాము. దీన్ని గురించి ఎక్కువగా ఎవరూ దృష్టిసారించడం లేదు.

మనలో చాలమంది భోగలాలసతో ఇంద్రియాలకు బానిసలం అవుతాము. "ఆరోగ్యవంతుడు" ఒక్కడూ కనుపించడు. ఎక్కువ తిండి వలన కలిగే అసౌకర్యం 'ఉపవాసం"తో కొంత సర్దుకుంటుంది.

ఇది చదివి భయపడవద్దు. తపస్సు మానవద్దు. ప్రతిజ్ఞ చేసినవారం మనోవాక్కాయకర్మలా కష్టపడి, ఆత్మద్రోహరహితంగా ఉండి, అనుకున్నది సాధిద్దాం. ధర్మాన్ని నమ్మి మనసారా అనుసరించి మాట నిలుపుకోడం

పురుషార్థం. అట్టి పూర్ణమానవుడు "భగవానుడు", "యోగి" అనిపించుకుంటాడు. బలహీనులమైన మనం నిరంతర ప్రయాసతో ఉత్కృష్ట వస్తుజ్ఞానం వల్ల అసహజమైన జిహ్వాగుణాలను మాయం చేద్దాం.

రోజంతా తిండి ధోరణి పనికి రాదు. జాగరూకత ఉంటే, భోగ ఆస్వాదన తప్పుతుంది శరీరం కోసం మాత్రమే వలయు తిండి నిలబడుతుంది. కనుక రుచి భోగం, స్వాదు అనుభూతిని పరిహరించాలి. పాకశాల ఉంటే, ప్రతిరోజూ ఏమి తినాలి అనే చింత హరించి పౌష్టికాహారం అవసరమయినంత దొరుకుతుంది. మనస్సు తృప్తిగా సాధువాదం చేస్తుంది. పాకశాల అధికారులు మన అభిరుచులను సరియైన దారిలో ఉంచుతారు. మనను అలరించి, ఉబ్బేసే పనులు చేయరు. ఆదర్శ రాజ్యంలో సూర్యుడే వంటవాడు కావాలి. కాని ఆ రోజు చాల దూరంగా వున్నది.

అస్తేయము (దొంగతనం చేయకుండుట)

దొంగతనం లేకపోవడం సత్యంలోని అంశం. సత్యం నుండి ప్రేమ ఉద్భవిస్తుంది లేక సత్యం, ప్రేమ తోడుగా జీవిస్తాయి. నిత్య సత్యం ఒక్కటై నిలుస్తుంది. ప్రేమ మార్గంలో-సత్యం గమ్యం. ప్రేమా హింసలు మనకు తెలిసినవి. అనుసరణలో కష్టాలున్నాయి. అందు మనకు తెలిసినది అంశమాత్రమే. పూర్ణజ్ఞానం సత్యానిది. పూర్ణానుసరణ అహింసది - ఇది దుస్సాధ్యం.

ఒకే ఒరలో చౌర్యం, సత్యాహింసలూ ఇముడవు. తెలిసీ, తెలియక మనమంతా ఎంతో కొంత వరకు చోరులమే. చౌర్యమంటే ఇతరుల వస్తువు సంగ్రహించడమే కాదు, పిల్లలకు తెలియనీయక తండ్రి దాచిపెట్టి ఉంచడం కూడ దొంగతనమే. ఆశ్రమపాకశాలలో ఒక్క పటిక బెల్లం ముక్క తీసినా చౌర్యమే. ఇతరులది, ఒప్పుదలలేకుండా, వారి ఎదుట తీసినా అది

దొంగతనమే అవుతుంది. ఎవరిదో తెలియని వస్తువు తీసినా, అది చౌర్యమే. రోడ్డు మీద ఉన్నది ప్రభుత్వానికి ఆశ్రమంలో దొరికిన దానిని, కార్యదర్శికి అందజేయాలి.

ఇదంతా బాగానే ఉంది. అస్తేయత నిర్వచనం ఇంకాలోతైనది. ఇతరుల ఆస్థిని వారి అనుజ్ఞతో తీసుకొనుట, దేనినైనా తగు అవసరం లేకుండా సంగ్రహించుట దొంగతనమే. తెలియక చేసినా ఇది తప్పే. సరిగా ఆలోచిస్తే మనకు కావలసినది ఎంత? అంతకుమించి ఉంచడం తప్పే కదా? నిజమైన బుద్ధితో, గట్టిగా, దొంగతనాన్ని పరిహరించడం, ఆవశ్యకతలను తగ్గిస్తుంది. లోకంలో గల దుఃఖకర దారిద్ర్యం అంతమవుతుంది.

బాహ్య, భౌతిక చౌర్యాన్ని మించింది మానసికంగా తనదికాని దానిని ఆశించడం, దానిని చూసి లొట్టలు వేయడం. ఆహారం వర్జిస్తే "ఉపవాసం' ' కదా! కాని ఉపవసించే వ్యక్తి తింటున్నవారిని చూసి మనసులో తిండి కోరికను పెంచుకున్నపుడు కూడా, చౌర్యం చేసినట్లే, వ్రతభంగం అయినట్లే. ఉపవాస సమయంలో తిండిని గురించి ఆలోచన తప్పు.

అస్తేయదీక్షావంతుడు భవిష్యత్తులో వలయు వాటిని సంగ్రహించడు. "రేపేమవుతుంది" అనే చింత, చౌర్యానికి మూలం. ఈ రోజు దేనినైనా కోరుకుంటాం, రేపు అదే అలవాటు వలన, ఋజుమార్గాన్నో, వక్రమార్గాన్నో అవలంభించడం ఆరంభిస్తాం.

ఇదే విధంగా బుద్ధి, జ్ఞాన తస్కరణ కూడ ఉంటుంది. "దీన్ని నేను కనిపెట్టాను" అనే ప్రబుద్ధుడి బీరాలు నమ్మవద్దు. ఆ విషయం ఎక్కడ నుంచి సంగ్రహించిందో తెలుసుకోండి. మహాపండితులు, ఇట్టి తస్కరులు, అని ప్రపంచ చరిత్ర తెలియజేస్తుంది. నేను, ఒకవేళ, ఆంధ్రలో చూసిన చరఖావంటిది ఆశ్రమంలో తయారుచేసి, దానిని నా "స్వయంభు" అంటే, అది తప్పుఅని. కనుక "తస్కరించను" అని దీక్ష పూనిన వారు, వినయశీలురు, ఆలోచనాపరులు, క్రియాశీలురు, సాదా అలవాట్లు కలవారు అయి ఉండాలి.

స్వత్వరాహిత్యం లేక దారిద్ర్యం

"నాది" అనుకొనక పోవడం స్వత్వరాహిత్యంతో ముడిపడి ఉన్నది. ఆవశ్యకతలేనప్పుడు, దేనినైనా స్వంతం చేసుకుంటే ఆ ఆస్థిని తస్కరించబడినదని అనాలి. రేపటికి ప్రోగు చేయడం తప్పు. సత్యాన్వేషి, ప్రేమ శాసన అనుయాయి రేపటికి ఇది కావాలని సంగ్రహించడు. దైవం కూడ ఆవిధంగా చేయడు. అవసరం లేని దానిని సృష్టించడు. భగవంతుని నమ్మితే, మనకు ఏ లోటు లేకుండా చేస్తాడు. సన్యాసులు, భక్తులు ఆ విధంగా తరించారు. దైవశాసనమిది. ఇది గ్రహించక, అసమానత కొనితెచ్చుకుంటున్నారు. ధనవంతుల వద్ద, వారికవసరం లేని ఎన్నో చేరుకొని, ఉపయోగంలోకి రాక, వ్యర్థమవుతాయి. కోట్లాదిజనం మలమల మాడుతున్నారు. కనుక ఆ బాధను నివర్తించడం, కావలసిన దానికంటె ఎక్కువ ఏదీ సంగ్రహించక పోవడం వలన సాధ్యం. అందరూ ధనవంతులవుతారు. కలవారు అందరి తృప్తి కోసం పంచిపెట్టడం అలవాటు చేసుకోవాలి. "స్వత్వ" రాహిత్య భావం కలిగేందుకు, పక్షులవలె కొంపా, గోడూ, తిండీ, బట్టా లేని మనస్తత్త్వాన్ని అలవరచుకోవాలి. రోజూ తిండి కావాలి. ఆ విషయాన్ని దేవుడే చూస్తాడు. ఈ ఆదర్శాన్ని అందుకోవడం బహుకష్టం. దీని ఆలోచనతో బెదిరిపోకూడదు. కావలసిన వస్తు జాలము అట్టే పెట్టుకొని, తదితరాలను త్యాగం చేయాలి. దీనివలన సంతోషం, తృప్తి నిజంగా పెరుగుతాయి. సేవాభావం మెరుగవుతుంది. ఈ కొలబద్ధతో పరీక్షచేస్తే, ఆశ్రమంలో అక్కరలేని వస్తువులెన్నో కనబడతాయి. తస్కరణకు అనువైనవివే.

నిత్యసత్యానుసారం, ఈ శరీరం కూడా ఒక స్వత్వమే. భోగేచ్ఛవలన ఆత్మలు శరీరాలను సృష్టిస్తాయట. అదిపోతే, శరీరావశ్యకత తొలగిపోయి జననమరణాల విషవలయం నుంచి బయటపడతాం. శాశ్వతమైన అస్తిత్వం

కలిగిన ఆత్మ ఈ అస్తిపంజరం కోసం తప్పుడు పనులు చేసి, ఆ పంజరం కైదులో ఎందుకు ఉండాలి? ఇదే సన్యాసం శరీరం ఉన్నప్పుడు సేవ చేస్తాం. సంపాదన కోసం ఆర్తి చెందం. తింటాం. త్రాగుతాం, విశ్రమిస్తాం, మేలు కుంటాం. అన్నీ మానవ సేవకొరకే. ఇది నిత్య ఆనందదాయకమైన అనుభూతి. ఈ కొలబద్ద కావాలి.

"కావాలని కోరిక లేకపోవడం" ఆలోచనలకూ, భౌతిక వస్తువుల సంగ్రహణకూ వర్తిస్తుంది. అర్థరహితమైన జ్ఞాన సముపార్జన ఈ నియమాన్ని భంగపరుసున్నది. దైవపరం గాని ఆలోచనలు అవరోధాలు అవుతాయి. గీతాధ్యాయాల్లో పదమూడవది (వినయం) జ్ఞాన మనీ, తదితరం అజ్ఞానమనీ బోధించడం జరిగింది. ఈ పద్ధతిలో నేడు మన జ్ఞానము మనస్సును చెదరగొట్టి, శూన్యంచేసి, అసంతృప్తిని పెంచి అనేకములైన చెడులను చేస్తున్నది. అయితే స్తబ్ధత్వం కూడా పనికిరాదు. సాత్విక భావంతో, సేవాదృష్టితో, క్షణం తీరికలేకుండా, విచక్షణాయుత సుకార్యనిర్వహణ నిరంతరం ఏకాగ్రతతో చేస్తుండాలి.

భయరాహిత్యం

"గీత" పదహారో అధ్యాయంలో భయరాహిత్యం దైవ గుణాలకు తలమానికమని ఉన్నది. "ఛందోపూర్తి దీనికి కారణమా? "ఇది నిజమా?' ' నాకు తెలియదు. అయితే భయరాహిత్యానికి మొదటిచోటు సరియైన నిర్ణయమే. అలాలేని నాడు ఇతర ఉదాత్తతలు అసంభవం. అభయ ప్రేమలు లేకుంటే సత్యాన్వేషణ లేదు. హరిని చేరేమార్గము, ధైర్యవంతము. పిరికి వారికి అర్థం కానిది. హరి అంటే సత్యము. ఆయుధం భయరాహిత్యం. కత్తి, తుపాకి భయగ్రస్తులకవసరం.

బాహ్యమైన అనారోగ్యం, శరీరబాధ, మరణం, "తనది ఎవరైన బలిమిని

తీసుకుంటారనే అభద్రతాభావం, ప్రియతమ బంధువులను పోగొట్టుకోడం, పేరుపోతుందని - ఎవరినైనా అసంతుష్టికి గురి చేస్తామని భయాందోళనలు - వీటన్నిటి నుంచి ముక్తి అభయ భావం. మృత్యువుకి భయపడని వాడు, తదితర భయాలకతీతుడనుకోడం తప్పు. మనలో కొందరికి చావంటే భయం లేదు. కాని అనారోగ్యమంటే భయం తాము చావగలరు, కాని తమప్రియతముల చావును భరించలేరు. లోభికి తన ఆస్థి ముఖ్యం. ఇంకొందరు మిధ్యాప్రశక్తికోసం, ఎన్ని నికృష్టకార్యాలనైనా చేస్తారు. మరి కొందరు "చెడ్డపేరు వస్తుందని భయంతో దారి తప్పుతారు. సత్యాన్వేషి హరిశ్చంద్రుడి వలె వీటన్నిటినీ అధిగమించాలి. ఈ దశలో ఎవరి అనుభూతి వారిది. అన్నీ చరిత్రలో ప్రసిద్ధిచెందినవే.

దైవాంశను గ్రహించిన వారే పూర్ణాభయాన్ని పొంది, కుహనాభావాలను త్యజిస్తారు. సాధన, ఏకాగ్రత, ఆత్మవిశ్వాసం ప్రతి వ్యక్తిని గమ్యం వైపు తీసుకుపోతాయి.

బాహ్యమైన భయాలను విడనాడాలి. మరి ఆంతరంగిక భయాలు - వాసన, క్రోధం, కామం - వీటి నుంచి రక్షణ కల్పించుకోవాలి. లోని శత్రువులను ఓడిస్తే, బయటివి తమంత తామే హరించుకుపోతాయి. శరీరమంటే ఆసక్తిలేనినాడు దానినంటి పెట్టుకొని ఉన్నవన్నీ లుప్తమౌతాయి. బాహ్యభయం మిధ్య. ధనం, శరీరం, బంధుప్రీతి లేనినాడు, మనస్సుకి భయం ఉండదు. "భౌతికాన్ని త్యజించి ఆస్వాదించు" అనుసిద్ధాంతంతో ధనాదుల అస్తిత్వాన్ని స్వీకరిస్తూనే "అవి భగవంతునికి చెందినవి - మనవి కావు" అనుకుంటే చాలు "నేను" కూడా "ఆపరమాత్మ ఆస్థిని" అని భావించి అనుభవించాలి అనేది ఉపనిషద్వాక్యం. మనం ధర్మకర్తలం మాత్రమే. స్వంతదారులంకాము. మనకు దైవం వాటినిరక్షించేశక్తి యిస్తాడు. యజమాని సేవకుడై, కాలి క్రింద ధూళిగా మారిననాడు, భయాలన్నీ మంచులా కరిగి పటాపంచలై పోతాయి. శాంతి కలిగి సత్యనారాయణుని దర్శిస్తాం.

★ ★ ★

8

అస్పృశ్యతానివారణ

నాలుకను నిగ్రహించుట వంటిదే ఈ కార్యాచరణ కూడా. అది క్రొత్తగా వున్నా, అతి ముఖ్యం. ఒక జాతి లేక కుటుంబంలో పుట్టుటవలన వారికి ఆపాదితమైన స్పర్శదోషం. ఆఖాగారి మాటల్లో అశుద్ధం. ధర్మాచరణకు అవరోధం. ధర్మానికి చెడు కలిగిస్తుంది.

అగ్ని కణాల వంటి వారము అందరము కనుక, పుట్టుకతో అస్పృశ్యుడు కావడం అసంబద్ధం. అలా వారిని దూరం చేయడం తప్పు. శవస్పర్శ గురించి మూఢ విశ్వాసాలు కూడా తప్పే. శవం దయకూ, గౌరవానికి పాత్రం. ఆరోగ్య సూత్రాలననుసరించి శవం తాకినా, తైలమర్ధన, క్షుర కర్మ తరువాత స్నానం చేస్తాము. స్నానం చేయకపోతే అశుభ్రతేగాని పాపం అంటదు. శిశువు మలమూత్రాలు తీసినతల్లి చేతులు కడుక్కొని శుద్ధి కానిదే "అస్పృశ్య" యే. ఆమెను శిశువుతాకితే, శిశువుకు అస్పృశ్యత ఉండదు.

పుట్టుకనుంచి "భంగీ, ఢేఢ్, చమార్" అనువారిని అప్పృశ్యులని హీనంగా చూస్తారు. వారు స్నానం చేసి, తిలకం ధరించి, వైష్ణవులై, గీతాపఠనం చేసినా, వారు తాకరానివారే. ఇట్టి కుమతాన్ని నిర్మూలించాలి. ఆశ్రమాచారాలలో అస్పృశ్యతానివారణను చేర్చి, అంటరానితనము హిందూధర్మములోనిది కాదనీ, ప్రతి హిందువు ఖండించవలసిన ఆచారమనీ నొక్కి వక్కాణించాం. దీనినిపాపమని భావించే ప్రతి హిందువు హిందువులు చేసిన ఇట్టి నికృష్టపరిహారార్థము, వారితో కలిసి తిరిగి, సేవచేసి పునీతుడుకావాలి. వారి బాధలు పోగొట్టి, వారికన్నీళ్లు తుడవాలి. యుగయుగాల అజ్ఞానము, బానిసత్వము వలన కలిగిన ఫలితాలను ఓపికగా అధిగమించి, ఇతర హిందువులను ఈ దారికి తేవాలి.

ఈ ఆధ్యాత్మిక దృష్టితో అంటరానితనము నిర్మూలించే ప్రయత్నాలు చేయాలి. రాజకీయ, సామాజిక కోణాలు పట్టించుకోరాదు. అస్పృశ్యులతో

కలసి మెలసి తిరిగితే కలిగే ఫలితాలు సత్యాన్వేషి దృష్టిలో ఆనవు. తమ జీవితం దిద్దుకునే ప్రయత్నం చేస్తూ, ఇతర విషయాలను తలపెట్టరు. ఈ ఆచరణయొక్క ఉత్కృష్టత తెలిస్తే, ఈ విచక్షణ దళితులపై మాత్రమే కాదని అవగతమవుతుంది. ఆవగింజంత పాపం మేరు పర్వతమై మట్టు పెడుతుంది. స్నానాలు, శుద్ధీకరణాలు, ప్రత్యేకమైన వంటలు - వీటితో బ్రతుకు తెల్లారి, మన గురించి మనం పట్టించుకోడానికి సమయం ఉండదు. చేసేవే దైవప్రార్థనలు కావు.

అంటరాని వారితో స్నేహం మాత్రమే సరిపోదు. ప్రతి జీవినీ స్నేహంగా చూసి, అహింసతో అవినాభావంగా ఉండి, సృష్టిలోని జీవులమధ్య అడ్డుగోడలను కూల్చి, మనదేశంలో ధర్మశాస్త్ర సమ్మతమైనదనిపించుకుంటున్న ఈ అనాచారాన్ని కోట్లకొలది మందిని బానిసల వలె మార్పు చేసిన ఈ దురాచారాన్ని సమూలంగా నిర్మూలిద్దాం.

తిండికోసం శ్రమ

"బ్రతకాలంటే శ్రమించాలి" అనే సూత్రం టాల్‌స్టాయ్ రచనలో లభ్యమైంది. అంతకు ముందే రస్కిన్ "అన్ టు దిస్ లాస్ట్" చదివి, యీ సూత్రాన్ని ఆరాధించసాగాను. టి.యమ్. బోండరెవ్ అను రష్యను రచయిత "కండ కలిగిన నాడే తిండి కలుగును" అనే దివ్య న్యాయాన్ని మొదట పునరుద్ఘాటించాడు. టాల్‌స్టాయ్ దానికి బాగా ప్రచారం కల్పించాడు. "గీత" మూడవ అధ్యాయంలో "శ్రమదానం చేయక తింటే చౌర్యం" అన్నదానికిదే అర్థం. లక్షాధికారి శయ్యపై సమయంగడిపి, జీవితాన్ని సుఖమయం చేసుకోలేడు. పని చేయనిదే తినే తిండి వంటబట్టదు. బైబిల్ సూక్తి ఇదే. అంటే శ్రమైక జీవనమే పుష్టి, తుష్టి కలిగిస్తుంది. గొప్పవారు వ్యాయామానికి బదులు శ్రమపడితే రక్తి, ముక్తి. రైతుకు ప్రాణాయామంకావాలా? నూటికి

తొంభైశాతం భూమినిదున్నే వారే. మిగతా పదిశాతం కూడా ఒళ్లు వంచి పనిచేసి, నిండుగా తిని, మెండుగా బ్రతకాలి. దీనితో కష్టజీవుల అగచాట్లు అర్థం అయి, అన్ని వర్ణాలవారు ఒకటై మనస్తాపాలు, బీదా, గొప్పా, అంతరాలు, పెట్టుబడిదారు, కూలివాడు అనే భేదాలు నశిస్తాయి. చేయి చేయి కలిపి కష్టం చేస్తే, గొప్పవారు తమ ఆస్థులకు తాము ధర్మకర్తలమని గ్రహించి, తమ శక్తియుక్తులు సమాజ శ్రేయస్సుకై వినియోగిస్తారు

సత్యాన్వేషి, అహింసావాదికి శరీరకష్టం ఒకవరమై బ్రహ్మచర్యపాలన సహజంగా సుకరమవుతుంది. వ్యవసాయానికి చెందినదే శరీరకష్టం. పొలంపని అందరికీ అందుబాటులో ఉండదు కనుక, దానిని ఆదర్శంగా తీసుకొని, నూలువడికి, బట్టలు నేసి, వడ్రంగి, కమ్మరి వృత్తులను అవలంబించి సుఖపడాలి. ఆహార స్వీకరణ వలెనే మలవిసర్జన కూడ ముఖ్యం. తన అశుభ్రతను తానే "పాకీ వాడై" తొలగించాలి. అధమం ప్రతి కుటుంబం ఇది అలవరచుకోవాలి. మలాన్ని తొలగించడం ఒక తెగకు చెందిన వారి పని అనడం సమాజ నికృష్టతకు నిదర్శనం. పరిశుభ్రపరిచే ఈ ఉత్తమ కార్యానికి అధమ స్థానం ఎప్పుడు, ఎవరు ఇచ్చారు? సరే, అదీ ఒక మంచికే వచ్చింది. చిన్నతనం నుంచి మనమంతా శుద్ధికారులు (పాకీవారు) అనేది మనస్సుల్లో ముద్రించుకొని, ఈ పని చేసి జీవిక నార్జించుకోవాలి. మల శుద్ధీకరణ నిస్సంకోచంగా, నిండు మనసుతో చేపట్టిననాడు, మానవ సమానత్వానికి మంచిదారి వేసిన వాళ్లమవుతాము.

★ ★ ★

10

సహిష్ణుత అనగా మతాల సమానత్వం-1

"సహిష్ణుత" అనే మాట నాకునచ్చదు. ఇంతకంటె మంచి మాట దొరకలేదు. "సహిష్ణుత" అంటే తక్కువ స్థాయిగల ఇతర మతాలను ఓర్పుతో సహించడం అని అర్థం వస్తుంది. "అహింస" ఆచరణలో ఇతర మతాలకు, మన మతానికిచ్చే ఆదరణ స్ఫురించి, మనమతంలోని లోపాలను ఒప్పుకోడం

జరుగుతుంది. సత్యాన్వేషి విధి ఇదే. సత్యమంటే పూర్తి అవగాహన ఉంటే, దైవత్వసిద్ధి కలుగుతుంది. సత్యమే దైవం కనుక. కాని అన్వేషకుడిలో లోపాలుంటాయి - ప్రతిపాదించిన మతంలో అసమగ్రతలుంటాయి. ప్రతినిత్యమూ, మన మతానికి పరిణతి, సమగ్రతా సాధన ప్రయాస ఉంటాయి. సత్యప్రాప్తికి అన్ని మతాల దారి ఇదే. తరతమబేధాలు లేవు. అన్నిటిలో పొరపాట్లు ఉంటాయి. అన్య మతాలను గౌరవించడం అంటే, వాటిలో లోపాలను గురించి ఆలోచింపకపోడం కాదు. మన మతం లోపాలను గుర్తించాలి. వాటిని సవరించుకోవాలి. కాని ఆ మతాన్ని త్యజించడం సరికాదు. అన్ని మతాలలోని మంచి విషయాలను గ్రహించి మన మతంలో లీనం చేసుకోవడం మన విద్యుక్త ధర్మం.

మరి ఇన్ని మతాలు అవసరమా? ఆత్మ ఒక్కటే. శరీరాలు వేరు. అవి ఉంటాయి. "ఆత్మ" ఐక్యతా గుణం గుర్తించాలి. పెద్ద చెట్టుకు కొమ్మలూ, రెమ్మలూ ఆకులూ అనేకం వుంటాయికాని మొదలు ఒక్కటి. మతధర్మం ఒక్కటే, వివిధ మానవుల మనసులలో వేర్వేరు విధాలుగా పెరుగుతుంది. వీటిలో సరియైనది ఏది? అందరిదీ ఒప్పే. అందరిదీ తప్పే. సహిష్ణుత ఉండాలి. తనమత మంటే అశ్రద్ధ లేదు, నిజమైన అభిమానం ఉంది. సహిష్ణుత వలన అంతర్దృష్టి ఏర్పడి, మతమౌఢ్యం తొలగిపోతుంది. సహిష్ణుత, మౌఢ్యం ఉత్తర దక్షిణ ధృవాలు. మతమంటే సరియైన అవగాహన వాటి మధ్య అడ్డుగోడను కూల్చి అంతం చేస్తుంది. పరమత సహిష్ణుత మనమతాన్ని సరిగా బోధపరుస్తుంది.

సహిష్ణుత మంచీచెడూ, తప్పూ ఒప్పూ వీటి అంతరాన్ని కదిలించదు. ప్రపంచంలోని ముఖ్యమత ధర్మాలన్నీ సమమైన మూలతత్వాలు ఆధారంగా గలవి. అన్ని మతాలు మహనీయులను ఋషిమునులను, సాధుసన్యాసులను సృష్టించి ప్రపంచాన్ని పునీతం చేశాయి.

★ ★ ★

11

సహిష్ణుత అనగా సర్వమత సమభావము-2

"ఫోనిక్సు" ఆశ్రమంలో "సాబర్మతీ"లో వలెనే రోజూ ప్రార్థన చేసే వాళ్ళం. హిందువులతో బాటు ముస్లిములు, క్రైస్తవులు పాల్గొనేవారు. కీ.శే. రుస్తుంజీ సేఠ్ పిల్లలతో వచ్చేవారు. ఆయనకు "మానె, వలూన్" అనే గుజరాతీ భజన బాగా నచ్చింది. "రామనామమెంతరుచిరా!" అని దీని అర్థం. మగన్‌లాల్, యీ భజన మొదటి పాదం పాడి ముందుకుపోసాగాడు. ఆయనను "రామునికి బదులు హోర్మజద్ అను" అని ఆనందంతో అరిచారు. వెంటనే ఆ పని చేశాం. దావూద్ సేఠ్ కుమారుడు కీ.శే. హుసేన్, మధురస్వరంతో "హాయ్ బహారే బాగ్" (ప్రపంచమనే పూదోటకు క్షణికమైన వసంతం)పాడి, మాకందరకూ నేర్పాడు. భజనావళిలో దీన్ని చేర్చడం అతనికి మా శ్రద్ధాంజలి. హుసేన్‌ను మించిన యువక సత్యాన్వేషి నాకు దొరకలేదు. జోసెఫ్ రాయప్పన్ క్రైస్తవుడు. అతనికి ప్రియమైనది. "వైష్ణవ జన.." (దుఃఖితుల దుఃఖాన్ని దూరం చేసిన వాడే వైష్ణవుడు - దేవుని బంటు). ఒకసారి "వైష్ణవ' ' శబ్దానికి బదులు "క్రిష్టియన్" శబ్దాన్ని వాడాడు. అందరం అది అనుసరించగానే అతని ముఖం మీద వెల్లివిరిసిన ప్రఫుల్లత నాకు ఎప్పటికీ గుర్తుంటుంది. "సహిష్ణుత" శబ్దంలో గల "సర్వజనీనత" ఇప్పటికి బోధపడిందా?

వివిధ మత గ్రంథాలను పరిశీలించిన మీదట, నాకు వలసినంత మేరకు క్రైస్తవం, ఇస్లాం, డోరాష్ట్రియానిజం, జుడాయిజం, హిందూయిజం మత ధర్మాల ఆంతర్యం అర్థం అయింది. ఈ సమయంలో అనాలోచితంగా నా మనస్సు సర్వమత సమభావనలో ఓలలాడింది. గౌరవ భావంతో అధ్యయనం చేసిన నాకు, ప్రతిదాని మౌలికనీతి ఒక్కటిగా గోచరించింది. అప్పటికీ ఇప్పటికీ కొన్ని అర్థం కాలేదు. కాని తెలియని వాటిని "తప్పు" అనుకోడం సరికాదని నిర్ణయానికి వచ్చాను. అనుభవం మీద కొన్ని అర్థమవుతున్నాయి. సమభావన అన్ని సమస్యలకు సమాధానమవుతుంది. అభిప్రాయ భేదం కూడ

సవినయంగా వివరించి, ద్వేషభావం ఉత్పన్నం కాకుండా చేద్దాం.

అన్ని మతాల యెడ సమభావన అంటే, ధర్మం అధర్మం, ఆస్తికత, నాస్తికతల మధ్య అంతరం నిర్మూలించడం కాదు. మరి సమ భావన వ్యక్తిగతమైతే ధర్మాధర్మవిచక్షణ మాట ఏమిటి? ప్రేమభావంతో, అధర్మం అనుసరించినదాని యెడ "ద్వేషం" పెంచుకోము. అనునయించి, అతని తప్పును మనముగాని, మనతప్పును అతడుగాని అర్థం చేసుకొని, సహిష్ణుతతో ఉండవచ్చును. అవతలివారితో ప్రేమభావంలేక పోతే, హింస మొదలు అవుతుంది. కాని మన సద్భావంతో ఆ అశాంతి దూరమవుతుంది. తప్పును చేశారని మనం భావించినా, వారిని ప్రేమించితే, అవసరమైతే మనకు కష్టం కలిగినా,అట్టి సదాచరణ వల్ల అన్ని అడ్డాలు తొలిగిపోతాయి.

12

నమ్రత

నమ్రత సహజసిద్ధం. "అహింస" కు అసలైన పరీక్ష. అహింసాత్మకుడు నమ్రుడు. సత్యాగ్రహ ఆశ్రమ నియమ నిబంధనల ప్రారూపం అందరితో బాటు సర్ గురుదాస్ బెనర్జీకి అందించాం. ఆయన ఆశ్రమ ఆచరణాంశాలలో "నమ్రత" ను చేర్చమన్నారు. అన్ని విధులకంటె ఉత్కృష్టమైనది. నేర్చుకుంటే అది రాదు. సత్యము, ప్రేమ సాధనవల్ల సిద్ధిస్తాయి. నమ్రతను నేర్చుట, మోసాన్ని పెకలించడమే. నమ్రత అంటే మట్టూ, మర్యాదాకాదు. మనస్సులో ద్వేషంనిండినా, సాష్టాంగం చేస్తాం. ఇది నమ్రత కాదు. జిత్తులమారితనము రామనామం జపిస్తూ, తావళం త్రిప్పుతూ, మన మధ్య ద్రష్టగా, మహర్షిగా చలామణి కావచ్చును. అతని లోపల స్వార్థం ఉంటే, అతడు "వినయనటన" చేస్తున్నాడన్నమాట. నమ్రుడు కాడన్నమాట.

నమ్రత గలవానికి తన్ను గురించి తెలియదు. ఈ గుణాన్ని సత్యగుణాన్ని కొలిచినట్టు కొలవలేము. సహజాతమైన నమ్రత దాగదు. కాని ఆ వ్యక్తికి

దాని అస్తిత్వం గురించి తెలియదు. విశ్వామిత్ర, వశిష్ఠుల వృత్తాంతమొక మంచి దృష్టాంతము. వినీతుడికి "తాను ఏమీకాను" అనునది తెలుస్తుంది. "నేను" అనే ఆలోచన కలిగితే "అహంభావం" ప్రవేశిస్తుంది. సద్వర్తనుడు తన సదాచారాల గురించి గర్వపడితే, వాటి విలువనష్టమై తగ్గిపోతుంది. సద్గుణసంపన్నుడనని అతిశయం ఉన్నవాడు సమాజంలో ఒక మచ్చగా మిగులుతాడు. ఎవరూ అతణ్ణి గుర్తించరు. ఆ వ్యక్తికీ లాభముండదు. ఈ విశ్వంలో ప్రతి ఒక్కరూ "అణోరణీయాన్" అని తెలుసుకొని, క్షణికమైన అస్తిత్వం తనదని గ్రహించి, స్వాతిశయాన్ని త్యజించి, మానవ సముద్రంలో బిందువైపోతే, ఆ గౌరవంలోపాలు పంచుకుంటారు. "నేను" అనేది దైవానికి మనకూ మధ్య గోడ. ఆ ఊహ లేకపోతే, దేవునిలో ఐక్యమవుతాం. అసంకల్పితంగానే, సముద్ర జలంలోనున్న బిందువు గొప్పదై ఉంటుంది. బయట పడితే ఎండిపోయి, ఇంకి పోతుంది. జీవితం బుద్బుదప్రాయం.

సేవాతత్పరత నమ్రభావంతో నిండి ఉంటుంది. ఇతరుల కోసం బ్రతుకు త్యాగం చేసిన వానికి తన కోసం జాగా నిలిపి ఉంచేందుకు సమయం ఉండదు. హిందూ ధర్మంలో ఉన్నట్లు వినీత భావం అంటే స్తబ్ధత కాదు. సతత మానవసేవ. భగవంతుడు ఎప్పుడూ వ్యస్తుడై ఉంటాడు. ఆయన సేవలో మనమూ ఆ విధంగా ఉండాలికదా! సముద్రమునుండి వేరైన జలబిందువు క్షణ కాలం విశ్రమిస్తుందేమోగాని సముద్రంలో ఉన్న దానికి అది కూడా అసాధ్యమే. మనమూ అంతే. దైవంతో తాదాత్మ్యత కలిగితే విశ్రాంతి ఉండదు, దాని ఆవశ్యకతే ఉండదు. నిద్రకూడ పనియే. అప్పుడు కూడ మనస్సు దైవధ్యాన నిమగ్నమై ఉంటుంది. ఈ అవిశ్రాంతతయే నిజమైన విశ్రాంతికి మూలతత్త్వము. ఎడతెగని చలనము నిశ్చలశాంతికి తాళంచెవి. ఇటువంటి సంపూర్ణనమ్రత వర్ణనాతీతం. అనుభవైకవేద్యం. సిద్ధులకిది సాధ్యం. సాధన చేస్తే మనకూ అందుబాటులోకి వస్తుంది. సత్యాగ్రహాశ్రమ వాసులకిదే గమ్యం. మన ఆచార వ్యవహారాలు ఈ సిద్ధికొరకే ఏర్పడ్డాయి. మనలో "నిజం" ఉంటే, తప్పక అక్కడకు చేరుకుంటాం.

★ ★ ★

13

ప్రతిజ్ఞల ప్రాముఖ్యత

ప్రతిజ్ఞలను గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. పవిత్రజీవనం కొరకు వాటి ప్రాముఖ్యత గురించి తెలుసుకుందాం. నియమపాలన అంగీకరిస్తారు. కాని ప్రతిజ్ఞలు ఎందుకు అని అంటారు కొందరు. ఇది బలహీనతకు చిహ్నం అని కూడా అంటారు. ఏదేని నియమం తప్పు అనిపిస్తే, ఆ ప్రతినకు కట్టుబడటానికి వారు అంగీకరించరు. మద్యపానం మంచిదికాదు. కాని ఆరోగ్యం కోసం కొంచెం అప్పుడప్పుడు పుచ్చుకుంటే ఏమి అని వారు అంటారు. ఆ పరిస్థితిలో ప్రతిజ్ఞ ఇబ్బందిని కలిగిస్తుంది.

ప్రతిజ్ఞ అంటే నిశ్చయం. ఆకర్షణలకు తావులేని దృఢత. దృఢసంకల్పం లేనిదే ప్రగతి సాధ్యం కాదని అందరూ ఒప్పుకుంటున్నారు. పాపకార్యానికి ప్రతిజ్ఞ ఎందుకు? ప్రతినపూనిన వెనుక, ఆ పని పాపం అనిపిస్తే, దానిని త్యజించాలి. సందిగ్ధ విషయాలపై ప్రతిన పూనుట తప్పు. అందరూ "సరి' ' అన్నదాని గురించియే కదా ప్రతిజ్ఞ. అట్టివి పాపపూరితం కాజాలవు. నిజం చెప్పినప్పుడు బాధ కలిగితే, నిజానిదే దోషమా? నిజాన్ని వదలిపెట్టాలా? అదే విధంగా "మద్యపానం త్యజించాలి" అనే ప్రతిజ్ఞ హాని చేయదు. ఆరోగ్య విషయకమైన దానిలో తప్పులేదు. ఆ తర్వాత యావజ్జీవితం దానిని పాటించాలి. ఇందు ప్రాణం పోతే ఏమవుతుంది? మద్యం ఆయుస్సును పెంచుతుందా? అప్పుడు కూడా ఇంకోవిధంగా అంతం ఉండదా? అటుగాక, తన మాట కోసం త్యాగం చేసిన వాడు అనేక మంది మద్యపానప్రియులను సరిజేసి, విశ్వవిఖ్యాత సేవావ్రతి కాగలడు. ప్రాణం పోయినా, మాటపోని వారే దైవదర్శనం చేయగలరు.

ప్రతినపూనుట బలహీనతకు గుర్తుకాదు. ఏ బాధ కలిగినా, మాట ఇచ్చుట గొప్ప విషయం. "శక్తిమేరకు" అనునది హానికరం. వీరు మొదటి అవకాశంలో దిగజారి పోతారు. "వీలైనంత వరకు" సత్యపాలన అంటే

ఏమిటి? ప్రోనోటులో "వీలునుబట్టి"అంటే చెల్లదు. మరి దైవము దీన్ని అంగీకరించాలా? ప్రతిజ్ఞ దైవస్వరూపం. తన నియమాలను పాటించకపోతే, తలవెంట్రుకవాసి దారితప్పినా, సూర్యుడు, దేవుడు ఉండరు. అంటే నియమపాలన అందరికీ ముఖ్యం. "మాట తప్పకు" అనేది పెద్ద వాగ్దానం. ప్రాపంచిక వ్యవహారాలకే ప్రతిజ్ఞా పాలన కావాలి. మరి ఆత్మపరీక్ష, స్థిరమైన నడవడికలకు వద్దా? ఆత్మక్షాళనకు ప్రతిజ్ఞ ఇంకా అవసరం.

★ ★ ★

14

త్యాగ యజ్ఞం

యజ్ఞం, మహాయజ్ఞం అంటే ఏమిటి? పరులపాటవం గురించి, స్వార్థబుద్ధిత్యజించి, ఐహికమైనా, ఆముష్మికమైనా చేసే పని యజ్ఞం. మనసు, వాక్ కర్మలతో జీవాంశ గురించి చేసేపని. కనుక, అహింసా సిద్ధాంతం ప్రకారం మానవ కల్యాణార్థమైన జంతుబలి పనికిరాదు. వేదాలలో ఉన్నదట. అయితేనేమి? సత్యం, అహింసలు ఇట్టి హింసాత్మక యజ్ఞాన్ని అంగీకరించవు.

అందరూ కలిసి, అందరి మంచికోసం కలిసి చేసే పని యజ్ఞం. ఇతరుల హితం కోరనిదే, ఎన్నిమంత్రాలున్నా, అది యజ్ఞంకానేరదు. ఈ నిర్వచనం క్రిందకు రానివి బానిసతత్త్వాలు. త్యాగయజ్ఞం కావాలి. చేయనివాడు తస్కరుడు. "గీతా" గ్రంథం, ద్వితీయాధ్యాయంలో సద్వివేకంగురించి, మూడవ దానిలో కర్మకాండను గురించి వివరిస్తూ "యజ్ఞం" సృష్ట్యాదిలో కూడా ఉందన్నారు ఋషి మునులు. పుట్టుకతో వచ్చిన యజ్ఞాన్ని చేసి, దైవమిచ్చిన ప్రసాదం స్వీకరించి ఋణ విముక్తులు కావాలి. చట్టపరంగా బానిస బ్రతుకులకు అందరూ సాయాన్ని అందించాలి. గాఢ విశ్వాసంతో యాత్రలు చేసి ముందుకు సాగాలి. స్వార్థం తన జన్మవిశేషాలు. సరిదిద్ది, అమేయ ఆనందాన్ని పొంది దైవాన్ని అనునయించి సిద్ధి పొందడం, ఉన్నమతాల ఆదర్శం. ఈ దృఢ సంకల్పంతో ముందుకు సాగి, మానవసేవ

చేసి ఆదుకుంటే, సౌఖ్య సంతోషాలు, భోగభాగ్యాలు పెరిగి అందరికీ ఆనందకారకాలవుతాయి.

★ ★ ★

15

త్యాగ యజ్ఞం (ఆవశ్యకత)

యజ్ఞాన్ని గురించి ఇంకా రాయాలి. సృష్టాదిలో మానవ సేవ కొరకు వున్న యజ్ఞం - విద్యుక్త ధర్మం. దినమంతా సేవ "పరోపకరాయ సతతాం విభూతయః" కదా! అయితే "నాకేమిలాభం" అనే మాట పనికిరాదు. అప్పుతీర్చి బరువు తగ్గించుకున్నట్లే స్వార్థరహితంగా ఋణ విముక్తి పొంది, సన్యాసి అయితే, పశుప్రవృత్తి పోయి, మానవ ప్రతిపత్తి పొందగలరు. త్యాగ నిరతి మనిషిని, పశువు ప్రవృత్తి నుంచి వేరు చేస్తుంది.

ఇటువంటి బ్రతుకు, కళావిహీనమై, క్రుంగిపోతుందని కొందరి అభ్యంతరం. సంసారికి విలువలేదా? ఉన్నది. ఎందుకంటే సంసారం వదలి అడవులకు పొమ్మని త్యాగయజ్ఞం చెప్పదు. జీవితం భోగానికి అనిగాక, త్యాగబుద్ధితో, కోట్ల రూపాయలు తనవద్ద ఉన్నప్పటికీ, చట్టం ప్రకారం తనశక్తితో ఇతరులసేవ చేయుట విధి అనుకున్నవాడు, గృహస్తుగా ఉంటూనే సన్యాసి అనిపించుకుంటాడు. ఇట్టి వర్తకుడు సాదాగా బ్రతికి, మోసాన్ని, సట్టావ్యాపారాన్ని చేయకుండా, లక్షల కొలది నష్టపోయినా, ఇతరులకు హాని తలపెట్టడు. ఇంత నీతిమంతుడు ఉండటం ఒక కల అనుకోవద్దు. అన్ని దేశాలలో ఈ నీతి ఇంకా నిలిచి ఉంది. ఇటువంటి వాళ్లను వ్రేళ్లపై లెక్కించ వచ్చు. కాని ఒక్కడున్నా చాలు. వాధ్వానులో ఒక దర్జీ, నేనెరిగిన క్షురకుడొకడు, నేతపనివాడు ఇంకొకడు, ఇలా ఎందరో త్యాగ ధనులు వున్నారు. వారు పనిచేసి జీవనాధారం ఏర్పరచుకున్నా, అది గౌణం. మోతీలాలు పనిని పూజగా భావించి, త్యాగబుద్ధితో పరుల కుపకారం చేసి, ధన్యుడయ్యాడు. ఆనందానుభూతి పొందాడు. ఇదే యజ్ఞం. భోగలాలసత సర్వనాశనానికి

దారితీస్తుంది. త్యాగి మృతజీవి అవుతాడు. సంతోషానికి వేరే అస్తిత్వంలేదు. ఒక్కొక్కరి దృక్పథాన్ని బట్టి ఉంటుంది. ఒకరికి చిత్రిత దృశ్యాలంటే యిష్టమయితే, వేరొకరికి సహజ ప్రకృతి మనోల్లాసం కలిగిస్తుంది. చిన్నతనంలో సంతోషాన్నిచ్చినవి, ఎప్పటికీ యిస్తాయి. కనుక సంతోషం వ్యక్తిగతంగా, సామూహికంగా బోధకమైనది అని దృష్టాంతాలు అనేకం ఉన్నాయి. త్యాగమూర్తులు తమకు వలసినవి, అక్కరలేనివి ప్రజల నుండి, నిస్వార్థ సేవకు ప్రతిఫలంగా గ్రహించవచ్చుననుకుంటే, నిరంకుశులవుతారు. సేవాపరుడు తన అవసరాలను తీర్చమని భగవంతుణ్ణి కూడా అడుగడు. అక్కరలేని వస్తువుల బరువు మోయక, కష్టసమయంలో కూడా క్రోధరహితంగా, శాంతియుతంగా, నిశ్చలమతియై ఉండేవానికి సేవయే తృప్తినిచ్చే బహుమతి.

ఇకపోతే, సేవా తత్పరుడు అశ్రద్ధ, అలసతకు దూరంగా ఉండాలి. వీలుంటే పరులకు సేవ చేస్తాను - నా పని నాకు ప్రథమ కర్తవ్యం" అనేవాడు త్యాగ సూత్రం గ్రహించలేడు. స్వచ్ఛందమైన పరోపకారం, స్వంతానికి చేసుకునే సేవకంటె ఉత్కృష్టం. ఇందులో మీనమీషాలు లెక్కించడం తప్పు. సంకోచం, స్వార్థం వదిలి మానవసేవ చేసేవాడు త్యాగ యజ్ఞంలో సోమయాజి.

16

అత్యున్నతమైన శాసనం ప్రస్తుత సమయంలో స్వదేశీ. ప్రకృతి నియమాలకువలె, ఆధ్యాత్మిక నియమాలు స్వయంభూతాలు. అజ్ఞానాది కారణాలతో వాటిని పాలించం. అప్పుడు దారి సరిచేయుటకు ప్రతిజ్ఞలు అవసరమవుతాయి. స్వబుద్ధితో శాకాహారిగా ఉన్నవాడు, శాకాహారిగా ఉంటానని ఒట్టు వేసుకోనక్కరలేదు. మాంసాహారం చూస్తే అతనికి అసహ్యం వేస్తుంది. "స్వదేశీ" భావం అంతరాంతరాల్లో ప్రతివారికీ ఉన్నప్పటికీ, నేడు అదృశ్యంగా

ఉంది. కనుక జీవాత్మ భౌతిక బంధాలను త్రెంచేందుకు, అసహజమైన యీ ఆవాసం వదిలి పోయేదారిలో అవరోధమై ఏకత్వాన్ని అందుకునే దారిని సుగమం చేసేందుకు "స్వదేశీ" ప్రతినపూనండి. అలా చేసిన ప్రతివాడు విశ్వాత్మతో నొకటై, భౌతిక బంధాలనుండి విడుదల అవుతాడు.

"స్వదేశీ" అర్థం తెలిసిన వారు, ముమ్మందు, పొరుగువారికి సేవచేయాలి. దీనిలో ఇతరులకయ్యేమంచిని విస్మరించినట్లనిపించినా, అదినిజంకాదు. సేవాదృష్టితో ప్రపంచపుటంచులకు పరుగెత్తువారు రెంటికీ చెడ్డ రేవడులవుతారు. ఉదాహరణకి నా పొరుగువారు, స్నేహితులు, బంధువులు ఆశించే సహాయాన్ని ఉపేక్షించి ఎక్కడి వారినో ఆదుకునేందుకు వెళితే, పొరుగువారికి కష్టము కలుగుతుంది. క్రొత్తచోట ఆ ప్రవేశం ఆ వాతావరణాన్ని కలుషితం చేస్తుంది. "స్వదేశీ" నియమోల్లంఘన అయిన వారికి ఆకుల్లో తిండయినా పెట్టదు, క్రొత్తవారికి అనుకున్న సాయం లభించదు.

గీతావాక్యం - "స్వధర్మేనిధనం శ్రేయః, పరధర్మం భయావహః" అని దీనినే నొక్కి చెబుతుంది. - "స్వధర్మం" "స్వదేశీ" సమానార్థకాలు. స్వదేశీ సిద్ధాంతాన్ని తప్పు అర్థం చేసుకుంటే కొంప మునుగుతుంది. నా కుటుంబ సుఖం కోసం, ఏ దారినైనా డబ్బు పోగు చేయడం "స్వదేశీ" పని కాదు. న్యాయ మార్గంలో కుటుంబ పోషణ చేస్తే, ఆ ప్రయాస కనువిప్పై నన్నుద్ధరిస్తుంది. ఇతరులకు "హాని" తలపెట్టేది ఏదీ "స్వదేశీ" కానేరదు.

విశ్వమానవ సేవలో కుటుంబాన్ని పట్టించుకునే సందర్భం రావచ్చు. ఆ స్వచ్ఛంద త్యాగం నిజమైన కుటుంబ సేవ అవుతుంది.

ఈ ధోరణితో ఆలోచించి, సమాజానికి "స్వదేశీ" వంట బట్టడానికి "ఖాదీ" ప్రముఖమైన ఉపసాధనమని గ్రహించాను. ఈనాడు, భారతదేశంలోని కోట్లాది జనానికీ ఎటువంటి సేవ అవసరం? అందరికీ సులువుగా బోధపడే సేవ ఏది? అర్థాకలితో అల్లాడే దేశ ప్రజలకు జీవానాధారమయ్యేది ఏది? అనుప్రశ్నలకు "చరఖా", "ఖాదీ"లను సర్వసామాన్యులకు అందుబాటులోకి తేవడమేనని స్ఫురించింది.

"ఖాదీ" ఉద్యమంతో "స్వదేశీ" ఉద్యమాన్ని బలపరిస్తే, దేశవిదేశాల బట్టల మిల్లుల అధిపతులకు బాధ ఏముంది? చోరుని చేత తాను కొల్లగొట్టిన పరాయి ఆస్థిని, స్వంత దారులకు ఇప్పిస్తే, చోరునికి కలిగే హాని లేదు. తెలిసిన, తెలియని, లాభమే కలుగుతుంది. నల్లమందు భాయీలను, మద్య వ్యసనం గలవారిని, ఆ తప్పుదారులనుంచి మంచి దారికి మళ్లిస్తే, నల్లమందు వ్యాపారులకు, మద్యదుకాణాల వారికి హాని, జరుగుతుందనరాదు. నిజంగా వారికిలాభమే కలుగుతుంది. పాపపుటార్జన మంచిది కాదు - వ్యక్తికీ - దేశానికి దాని నుండి విముక్తి కలగడమే నిజమైన లాభం.

నూలువడికి, ఖాదీధరిస్తే "స్వదేశీ" ఉద్యమం అయిపోదు. దీనికి అది ప్రథమ సోపానం. కొందరు ఖాదీ ధరిస్తారు కాని విదేశీ వస్తువులంటే యిష్టపడతారు. వారికి నిష్ఠలేదు. గొర్రెలమందలా "ఫ్యాషను" కోసం ఖాదీ వాడతారు. "స్వదేశీ" భక్తుడు, నాణ్యతలో లోపమున్నా, స్థానిక ఉత్పత్తులను, ఎక్కువధర గలవైనా ఎంచుకొని విదేశీ ఉత్పత్తులను స్వచ్ఛందంగా వదలి పెడతాడు. వాటియందలి లోపాలు సరిదిద్దే ప్రయత్నం చేస్తాడు కాని త్యజించడు.

ప్రదర్శన కోసం "స్వదేశీ" ఉద్యమం చేపడితే, అది అంతమవుతుంది. విదేశీ వస్తువులైనంతమాత్రాన వాటిని త్యజించి, వాటినే ఉత్పత్తి చేసేందుకు ధనాన్ని, కాలాన్ని వ్యర్థం చేయడం బుద్ధిహీనత. అటువంటి ఉత్పత్తులను సమర్థించకూడదు. ఇది స్వదేశీ ఉద్యమానికి వ్యతిరేకం. నిజమైన స్వదేశీ ఉద్యమకర్త విదేశీయులను ద్వేషించడు "స్వదేశీ" ఉద్యమం ద్వేష రహితం. ప్రేమమయమైన సాంఘికసేవ.

(స్వదేశీ ఉద్యమాన్ని గురించి 1930లో యరవాడ మందిరం నుంచి ఈ వ్యాసం వెలువడలేదు. 1931 లో జైలునుండి విడుదలై "స్వదేశీ" గురించి రాశాను. నిషిద్ధరాజకీయాల గురించి న్యాయం చేకూర్చాలని వ్రాశాను. ఇది యింకా జరగాలి.)

గీతా ప్రసంగాలు

తెలుగు సేత

టి.వి.ఆర్.కె. సుబ్బారావు

వేమూరి శ్రీనివాసశర్మ

అనువాదకుని ముందుమాట

1930 మార్చి 12 చరిత్రాత్మకమైన రోజు. ఆనాడు గాంధీజీ సబర్మతినుంచి దండియాత్రకు బయలుదేరారు. ఆరోజునే వారు 'గీత'కు చేసిన గుజరాతీ అనువాదం యొక్క ప్రచురణ జరిగింది. యరవాడ జైల్లో వున్నప్పుడు దానిక్లిష్టతను గురించి వారికి తెలియ జేశాను. కారాగారాన్నుంచి భగవద్గీతయందలి ఒక్కొక్క అధ్యాయం మీద గాంధీజీ ఒక్కొక్క జాబు వ్రాశారు. మొదటి జాబు పన్నెండవ అధ్యాయం మీద నవంబరు 4, 1930నాడు వ్రాశారు. ఆ ఉత్తరాల ఆంగ్లానువాదమే యీ కృతి.

సంవత్ 20/6 పేషవాది 3. వి॥జి॥డి

పాఠకులకు

నా రచనలను శ్రద్ధగా చదివే వారికి, వాటియందు ఆసక్తి కలవారికి నేను ఒక్క విషయం చెప్పదలుచుకున్నాను. బయటికి గొప్పగా కనబడాలనే కోరిక నాకు లేదు. సత్యాన్వేషణలో నేను ఎన్నో ఆలోచనల్ని, భావాల్ని వదిలివేశాను. క్రొత్త విషయాల్ని నేర్చుకున్నాను. అంతర్ముఖంగా అభివృద్ధి ఆగిపోవుననిగాని, మరణానంతరం అభివృద్ధి పెరిగిపోవునని గాని ఆసక్తి నాకు లేదు. నేను పూర్తిగా సత్యాన్వేషిని. సత్యమే నా దైవం. ఏ సమయంలోనైనా సత్యం యొక్క పిలుపు యందే నాకు ఆసక్తి.

కాబట్టి నేను వ్రాసిన రెండు రచనల్లో వైరుధ్యం వుంటే, పాఠకునికి నా వివేకంమీద నమ్మకం వుంటే మంచిదని తోచిన విషయాన్నే గ్రహించమని నా సలహా.

హరిజన 29-4-33 పుట 2 మో॥క॥గాంధీ

౦ - 12

భక్తి పరమైన పంద్రెండవ అధ్యాయంలోని విషయం సంక్షిప్తంగా వివరిస్తున్నాను. ఆశ్రమంలో జరిగే ఏ వివాహ సందర్భలోనైనా, వధూవరుల జంటను-"ఈ అధ్యాయాన్ని కంఠస్థంచేసి, మీరు చేయవలసిన త్యాగాలలో ఒక దాన్ని గురించి అయినా ఆలోచించండి"- అని కోరతాము. భక్తి రహిత జ్ఞానం, ధూళి వంటిది. అది మనల్ని కట్టుబానిసగా చేస్తుంది.

గీతాధ్యయనం భక్తి పూర్వకంగా జరగాలి.

అర్జునుని ప్రశ్న: సాకార నిరాకార ఆరాధనలలో ఏది ఉత్తమం?

జవాబు: నన్ను నమ్మి, నాతో ఐక్యమైనవారు నాభక్తులు, ఆ విధంగానే, ఇంద్రియ నిగ్రహంతో పరమాత్మనారాధించిన వారు, జీవులనన్నిటినీ సమంగా భావించి, నన్ను చేరుకుంటారు. ఏ ఒక్కరూ, ఇతరులను మించిన వారు కారు. అయితే సశరీర ఆత్మ నిరాకార పరమాత్మను ధ్యానించడం, అసాధ్యం, వారి ఊహ కది అందదు. కనుకనే తెలిసో, తెలియకనో, ప్రతిఒక్కరూ తమ తమ దైవాలను ఆరాధించడం జరుగుతుంది. నీమనసు నాపై నిలిపి అంతా అర్పిస్తావా? ఇది సాధ్యం కాకపోతే, మనో చాంచల్యాన్ని నిరోధించు. యమ, నియమాలు, యోగ, ప్రాణాయామాలు వీటి సాయంతో, మనస్సు వశంకాకపోతే, నా పరంగా ప్రతి పనీచేస్తే, మాయ తొలగిపోయి నిరాసక్తి, భక్తి అలవడతాయి. ఇది కూడా సాధ్యం కాకపోతే నిష్కామకర్మ చెయ్యి. పని చేయడమే నావిధి అని భావించు. ఫలాపేక్ష వద్దు. నా చేతి ఆయుధమై జీవించు. ఈ చతుర్విధ ఆరాధనలు ఒకే స్థాయి గలవి. అయితే ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్కటి నప్పుతుంది. కొందరికి అన్నీ అవసరం అవుతాయి. భక్తితో ఆరాధించడమే అసలు సంగతి.

నిజమైన భక్తి గలవాడు ఏ జీవినీ ద్వేషించడు "నేను" "నాది" అనేది లేకుండా, సుఖదుఃఖాలను ఒకే విధంగా చూసి, తృప్తిగలిగే, స్థిరచిత్తంతో అన్ని జీవాలపై కారుణ్యం గలిగి, తప్పు చేసిన వానిని తాను క్షమిస్తూ, తానూ ఆ విధంగానే క్షమను పొందాలని ఆశిస్తూ, నాయందు దత్తచిత్తుడై, బుద్ధిమంతుడై ఉంటాడు. ఎవరికీ ఇతనంటే జడుపు ఉండదు. నిశ్చలంగా,

కామ క్రోధ భయ భేషజాలకతీతుడై, తన కోసం ఏదీ కోరకుండా ఆచరణలో నిపుణుడై అన్నిటినీ త్యజించి, పట్టుదలతో పనిచేసినా, ఫలప్రాప్తిని గురించి పట్టించుకోకుండా, మిత్రులనూ, శత్రువులనూ, మానావమానాలనూ ఒకే విధంగా భావించి, దొరికిన దానితో తృప్తిపడి, "ఏకోవా" అనుకుంటూ, అన్నివేళలా, అన్ని చోట్లా, చెదరని మనస్సుతో నన్నారాధించేవాడు నావాడు

ప్రశ్న: భక్తుడన్నిటినీ త్యజిస్తాడు-అంటే?

జవాబు: అతడు భవిష్యత్ప్రణాళికలు వేయడు. ఉదాహరణకు ఒక బట్టల వ్యాపారి, రేపు "కట్టెలనమ్ముతాను" "ఇంకో నాలుగు దుకాణాలను తెరుస్తాను" అనుకోడం ఆరంభశూరత్వం అవుతుంది. భక్తుడికిది ఉండదు. దేశసేవలో ఇదే సూత్రము వర్తిస్తుంది. మాటవరుసకు ఖాదీ శ్రామికుడు రేపు పశుపాలనను గురించి ఆ తర్వాత వ్యవసాయాన్ని, మందుల వ్యాపారాన్ని గురించి ఆలోచించడు. ఒక్క విషయాన్ని నమ్ముకొని, అహంకారం త్యజించి, శ్రద్ధగా పనిచేసేవానికి చీకుచింతా ఉండదు-

నూతరనే, తాంతణే, మనే హరజీఏ బాంధీ
జేమ తాణే తేమ తేమనీ రే, మనే లాగీ కటార్‌ప్రేమనీ!

పరమాత్ముడు దారంతో నన్ను కట్టి, తనవాడినైన నన్ను ఎటు గొనిపోయినా చింతలేదు. ప్రేమకృపాణంతో గాయపడ్డాను నేను" అని అన్నాడు భక్తకవి. భక్తుని విధులను భగవంతుడు నిర్ధారిస్తాడు. కనుకనే 'యేనకేనచిత్' అని, శాంతంగా, సహజరీతిలో వచ్చేవాటిని స్వీకరించి ఆచరణలో పెడతాడు! "త్యజించడం" అంటే ఇదే. భక్తుడు నిత్య శ్రామికుడు. అయితే తాను చేసే శ్రమను గురించి ఆలోచించి మనస్సును పాడుచేసుకోడు. "ఇద మద్య మయా లబ్ధం ఇమం ప్రాప్స్యే మనోరథమ్" గీతా 16-13. ఈనాడు దీని ప్రాప్తి రేపింకొక దాని ప్రాప్తి అనుకోవడం "త్యజించడం" అనే భావానికి విరుద్ధం.

అధ్యాయం - 1

కురుక్షేత్ర రణభూమిలో కౌరవ పాండవ సేనలు ఇరువైపులా మోహరించి ఉన్నపుడు, కౌరవరాజు దుర్యోధనుడు గురు ద్రోణాచార్యుణ్ణి సమీపించి, ఇరుపక్షాల మొనగాళ్లను పేర్కొన్నాడు. యుద్ధారంభ సూచకంగా శంఖధ్వానాలు చేసిన పిమ్మట, అర్జున రథ సారధి శ్రీకృష్ణుడు ఇరుసేనల మధ్యకు రథాన్ని తోలి అక్కడ దానిని నిలిపి ఉంచాడు. ఆ దృశ్యంతో మనస్సు వికలమై అర్జునుడు శ్రీకృష్ణునితో "వీరిని యుద్ధంలో ఎలా ఎదిరించగలను? పరులతో యుద్ధం చేయగలను కాని బంధుజనులతో చేయలేను. కౌరవ, పాండవులం అన్నదమ్ములబిడ్డలం. కలిసి పెరిగి పెద్దవాళ్లం అయ్యాం. ద్రోణాచార్యులు మా అందరికీ గురువు. భీష్మపితామహుడు అందరికీ ఆరాధ్యుడు. ఆయనతో యుద్ధమా? కౌరవులు తప్పుడు పనులు చేసిన దుర్మార్గులే. పాండవుల దాయభాగం వారికి అందకుండా చేశారు. మాననీయురాలైన ద్రౌపది నవమానించారు. వారిని చంపితే ఏం లాభం? వాళ్లు మూర్ఖులు. నేనూ మూర్ఖత్వంగా వ్యవహరించనా? మంచీ, చెడూ విచక్షణ ఉన్నవాడను. బంధువులతో తగాదా పాపం పాండవుల రాజ్యభాగం వాళ్లు హరించిన మాట వాస్తవమే. మమ్ములను చంపినా పట్టించు కోవలసిన పనిలేదు. వారిపై దాడిచేయగలమా? ఓ కృష్ణా, నా బంధు జనులతో యుద్ధం చేయలేను' ' అంటూ రథపీఠంమీద, దుఃఖితుడై అర్జునుడు కూలబడి పోయాడు.

అర్జున విషాదయోగమని పిలువబడు ప్రథమాధ్యాయ మిదే. జిజ్ఞాస ఉండాలి. అర్జునుని వలె బాధపడాలి. తప్పొప్పులంటే ఏవో తెలుసుకుందామనే తపన ఉండాలి. కృష్ణార్జున సంవాదానికి కురుక్షేత్రం స్థానమైనట్లు, మనమనస్సును దేవుని ఇల్లుగా భావించి, దానిని ధర్మక్షేత్రం చేయాలి. 'నీది' 'వాది' అనే తగవుతో, రాగద్వేషాలు ఉత్పన్నమవుతాయి. మనవాడు, పరుడు అను విచక్షణ ఏర్పడి, ఇష్టా యిష్టాలు రాజ్యం చేస్తాయి. దీనికతీతంగా ఉండమని ధార్మిక గ్రంథాలన్నీ బోధిస్తాయి. చెప్పడం సులువు, చేయడం కష్టం. గీతలోని బోధలతో ఈ ప్రవృత్తి సాధ్యమవుతుంది.

అధ్యాయం - 2

అర్జునుడు తేరుకోగానే, కృష్ణుడు అతని ప్రవర్తనను అభిశంసించినా, అర్జునుడు యుద్ధవిముఖుడై "పెద్దలను, బంధువులను సంహరించాక లభించే ఈ నెత్తుటి కూడును ఆశించను, చీకటి మాయలో కొట్టాడుతున్న నాకు దారి చూపించు" అని కృష్ణుని వేడుకున్నాడు అర్జునుని సంశయాలకు జాలిపడి "నీ దుఃఖము అర్థరహితము. శరీరం, ఆత్మ వీటి తత్వాన్ని మరుస్తున్నావు. ఆత్మకు చావు లేదు. శరీరానికి శైశవము, కౌమార్యము, వృద్ధాప్యము ఉంటాయి అది నశిస్తుంది. ఆత్మ ఎప్పుడూ ఉంటుంది. ఎవరి కోసం నీ దుఃఖం? మాయలో పడవద్దు. కౌరవులను "నీవాళ్లు" అంటున్నావు. మరి వారి శరీరాలు, నశ్వరములు కదా! ఆత్మలను ఎవరూ నష్టపరచలేరు. వాటిని నిప్పుకాల్చలేదు, శస్త్రాలు ఖండించలేవు. గాలి ఎగురగొట్టలేదు. నీరు ముంచలేదు. ధర్మయుద్ధం చేయకుంటే, ఫలితం విరుద్ధమై నీవు అపహాస్యం పాలవుతావు. ధైర్యశాలివైన నీకు మచ్చ వస్తుంది. నిన్ను పిరికిపందవంటారు. అపాయం వచ్చినప్పుడు పారిపోయి, మచ్చవచ్చినా అర్థం ఉంది. ఇప్పుడు వెనుదిరిగితే, నీ ధర్మనిర్వహణ భంగమై, దూషణకు లోనవుతావు" అన్నాడు కృష్ణుడు.

"ఇంతవరకూ శరీరం, ఆత్మ వీటి గురించి వివరించాను. ఇప్పుడు కర్మయోగం గురించి విను. కర్మయోగికి ఏదీ అంటదు. విధినిర్వహణ ఒక గొప్ప అనుభూతి. గంటల కొలది తర్కించే కంటే, ఒక్కక్షణం చేయవలసిన పనినిచేయి. ఫలితాన్ని ఆశించవద్దు. సుఖ, లాభ, భోగాల ప్రాప్తికి వైదిక కర్మలు, ఒకదాని వెనుక నింకొక దానిని చేసేవారు మానసికంగా దెబ్బ తింటారు. కింకర్తవ్య విమూఢవు కాకుండా, ఏకాగ్రతతో ప్రతిక్షణం నీ పనిని చేయి. ఇప్పుడు యుద్ధం నీకర్తవ్యం. లాభనష్టాలు, జయాపజయాలు నీ అధీనంలో లేవు. అనవసరమైన ఆలోచనమాను. ఒక కుక్క ఒక బండి కింద నడుస్తూ బండిని లాగుతున్నది తానే ననుకొని, ఎద్దులను విస్మరిస్తున్న రీతిలో యిప్పుడు నీ పద్ధతి ఉన్నది. చక్రనేమి క్రమంలో-వీటిన్నిటినీ నిశ్చితంగా

అనుభవించాలి. ఫలాపేక్ష రహితమైన విధి నిర్వహణ యోగము అంటే మనస్సు శరీరాల కలయిక. పనిచేయుటయే జయం. ఫలితం కాదు. శాంతచిత్తంతో, ఫలాపేక్ష లేకుండా, నీ పని చేయి.

అర్జునుడు యిదంతా విని ఇలా అన్నాడు: "నీవు చెప్పినట్లు చేయడం నా చేత కాదనిపిస్తూంది. నిరాపేక్షత, నిరాసక్తత, స్థిరమైన శాంత చిత్తత సంభవమా? అట్టి పనులుచేసే వాడెలా ప్రవర్తిస్తాడు? అతనిని గుర్తించేది ఎలా?

భగవానుడు ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు. "ఓరాజా! మనసులోని బాధలను దూరంచేసి, తనకుతాను తృప్తిపడువాడు స్థితప్రజ్ఞుడు, సమాధిస్థుడు" దురదృష్టం అతనిని కదలించలేదు. సంతోషం వెనుక పరుగులెత్తడు. సంతోషాన్ని, బాధను ఇంద్రియాలద్వారా గ్రహిస్తాడు. అపాయాన్ని గమనించిన తాబేలు తన రక్షణ కవచంలోనికి, సర్వాంగాలు లాగుకొని ఉన్నట్లు, ఇంద్రియాలను నియంత్రిస్తాడు. ఆకర్షణ ఎల్లప్పుడూ ఉంటుంది గనుక, ఇంద్రియాలను ఎప్పుడు బిగించి ఉంచాలి. ఇదీ అసలు యుద్ధం కొందరు ప్రతారణలద్వారా ఉపవాసాల సాయంతో నియమనం చేయాలనుకుంటారు. వీటి శక్తి పరిమితం ఉపవాసం చేసినంతసేపూ కోరిక అణగి ఉంటుంది. ఉపవాసం వల్ల దానియందు గల రుచి నాశనమవుతుందా? కాదు. పెరగవచ్చు కూడా. మరి భగవంతుని అలంబనయే, దానిని నియంత్రించగలదు. జాగరూకత తగ్గితే ఇంద్రియాలు మానవుని వశవర్తిగా చేసుకుంటాయి. అంతర్ముఖుడైన వానికి ఇంద్రియ నిగ్రహం సాధ్యం. నన్ను గమ్యంగా చేసుకొని తనదంతా నాకు సమర్పించి, ఇంద్రియ నిగ్రహపాలన చేసేవాడు స్థిరచిత్తుడైన యోగి. ఇంద్రియలోలుడు, భోగలాలసుడై, ఇతర కర్తవ్యాలను విస్మరిస్తాడు. లాలస కోరికను పెంచి, అది తీరని నాడు కోపాన్ని తెప్పింస్తుంది. కోపంవల్ల ఉన్మత్తత పెరిగి, యుక్తాయుక్త విచక్షణ నశించి, మతి చెదిరి, నశిస్తాడు. ఇంద్రియాలు చంచలమైతే, తుఫాను యందలి ఓడలాగ, ముక్కలవుతాడు. కనుక కోరికలు వద్దు. ఇంద్రియాలను కట్టి ఉంచు, మంచి పనులు చెయ్యి. కళ్లతో పవిత్ర వస్తువులను చూడు. చెవులు భగవత్ప్రార్థనను, ఆర్తుల ఆక్రందనను వినేటట్టు

చేయి. కాళ్లూ, చేతులు సేవలో మగ్నమవుతాయి. మంచిపనులు ఇంద్రియాలు మానవుణ్ణి భగవత్కృపా పాత్రుణ్ణి చేస్తాయి. దుఃఖాలు తొలగిపోతాయి. బాధలు మంచులా కరిగి, దేవునిదయ అనే సూర్యకాంతిలో మాయమై వెలుగు వస్తుంది. స్థిరచిత్తుడవుతాడు. అప్పుడే మంచిగా ఆలోచిస్తాడు. అప్పుడు శాంతి సౌఖ్యాలు వాటంతటఅవే లభిస్తాయి. అస్థిరుడికంతా అంధకారమే. ప్రాపంచిక వ్యక్తి దృష్టిలో పవిత్రం అయినది, స్థిరచిత్తుడికి పాపపంకిలంగా కనిపిస్తుంది. నదులు ఎడతెగకుండా మాలిన్యాన్ని తెచ్చినా, సముద్రం నిర్మలంగా ఉంటుంది. యోగి వద్దకు కూడా ఇంద్రియ సుఖాలు వస్తాయి. అయినా స్వచ్ఛంగా ఉండి, సముద్రంలాగ కలతలేకుండా, స్వార్థదర్పగుణాలకు లోను గాకుండా, పూర్ణ పురుషుడై, శాంతి దూతయై, ఆఖరిక్షణంలో ముక్తి పొందుతాడు.

అధ్యాయం - 3

ఈ విధంగా కృష్ణ భగవానుడు స్థితప్రజ్ఞుడి లక్షణాలను వివరించగా, అర్జునుడు వేరేగా అర్థంచేసుకున్నాడు. తాను చేయవలసిన పనియొక్క అవసరాన్ని గురించి ఎత్తలేదు. స్థిత ప్రజ్ఞ స్థాయి, చేతులు ముడుచుకు కూర్చుంటే వస్తుందనుకున్నాడు. కృష్ణుణ్ణి అడిగాడు - ఆచరణకంటే జ్ఞానం నీ దృష్టిలో ఉత్తమంగా ఉన్నట్లున్నది. మరి నన్నెందుకీ భయంకరమైనపని చేయమని చెప్పి, నా మనస్సును కలత పరుస్తున్నావు? నా క్షేమం ఎలా సాధ్యమో, స్పష్టంగా చెప్పు.

కృష్ణుని జవాబు : "పాపరహితుడవైన ఓ అర్జునా! అనాదినుంచీ ప్రతివాడూ ఒక దారిని ఎన్నుకున్నాడు. ఒకదానిలో జ్ఞానానికి, మరొక మార్గంలో ఆచరణకూ పెద్దపీట వేయడం జరిగింది. ఆచరణ రహితమైతే ముక్తికలుగదు. జ్ఞానము కలుగదు. అన్నీ వదలిన మాత్రాన పరిపూర్ణుడు కానేరడు. ప్రతి క్షణం పని చేస్తాం. అది సహజం. చేతులు ముడుచుకొని కూర్చొని మనస్సును ఇంద్రియాలపరం చేస్తే,అతడు డంబాచారి, మూర్ఖుడు

అనిపించుకుంటాడు. నిరాపేక్షతతో, ఇంద్రియాల నిగ్రహణంతో, ఇష్టాయిష్టాలకతీతుడై, ఆడంబరంలేకుండా పనిచేయడం అపేక్షితం. విధి నిర్వర్తించు, నిస్తబ్ధత పెంచుకోవద్దు. బద్ధకస్తుడు, ఆ దురాచారం వల్ల అతి త్వరగా అంతమయిపోతాడు, అయితే నిస్వార్థబుద్ధిలేని కార్యాచరణ బానిసత్వానికి దారితీస్తుంది. యజ్ఞమంటే మానవసేవ. నిరాపేక్షత, నిరాసక్తత, ఇష్టాయిష్టాల అభావం, నిస్వార్థస్వభావం పెంచుకొని సేవ చెయ్యి. బ్రహ్మ సృష్టితోబాటు యజ్ఞాన్నికూడా ఏర్పాటుచేసి, పరోపకారంతో ప్రగతిని సాధించమన్నాడు. దైవాన్ని మెప్పించి, అడగకుండా నీకుకావలసినవి ఏర్పాటయే పద్ధతి ఇదే. ఎవడు సేవాభావంలేకుండా, ఈ భూమిలో సౌఖ్యాలననుభవిస్తాడో అతడు 'దొంగ' అన్నమాట! అందరికీ అన్నీపంచిపెట్టివాడు పాపరహితుడై సుఖిస్తాడు. తనకోసం మాత్రమే కష్టపడేవాడు పాపి.ప్రకృతిసిద్ధ సత్యమిది - ఆహారం తీసుకొని జీవనిర్వహణసాగుతుంది. వానలపై ఆహారోత్పత్తి నిర్భరం. ఆకాశాన్నుండి వానలు అందరిశ్రమదాన యజ్ఞచలవతో కురుస్తాయి. జీవులులేని చోట వానలుండవు. అందరూ కష్టించి బ్రతకాలి. క్షుద్రజీవులకు పనిలేనిదే బ్రతుకులేదు. మరి ఉన్నత జీవులకీ సూత్రం వర్తించదా? నాశనం కాని బ్రహ్మత్త్వం యజ్ఞంలో ఉన్నది. పరస్పర సేవా భావస్నిగ్ధతంతువులను త్రెంపే వారి బ్రతుకు వ్యర్థం.

శాంతి, సంతృప్తి కలిగిననాడు, ఇంకేపని ఉండదు. నిర్వ్యాపారత్వం గాని, దానికి వ్యతిరేకస్థితిగాని అతనికి ఎక్కువతెచ్చిపెట్టవు. తనకు కావలసినది ఏదీలేకున్నా,ఇచ్చే అలవాటు ఉండాలి. కనుక నిరాసక్తంగా, ఇష్టాయిష్టాలతో కొట్టుమిట్టాడక,రోజువారీ విధులను నిర్వర్తిస్తూ, పరమానందాన్ని జనకమహారాజులా అనుభవించాలి. పరోపకారం చేయాలి. గొప్పవారి పనులను అనుకరించాలి. నన్ను చూడు.ఆచరణలో ఏ ఉద్దేశ్యమూ లాభమూ లేదు.అయినా సతతము అందులో నిమగ్నుడనై ఉంటాను. పనిచేయడం మానితే, సూర్యచంద్రులు గతి తప్పుతారు. నాకూ, ఇతరులకు భేదం నిరాసక్తి,ఆసక్తి. బుద్ధిమంతుడవు. నీవు పనిమానితే,అందరు మాని అస్థిరులవుతారు. కనుక పనిచెయ్యి.

సహజ ప్రవృత్తిని బట్టి ఆచరణ ఉంటుంది. "కర్తను నేను" అని అనుకున్నవాడు బుద్ధిహీనుడు. శ్వాస సహజప్రవృత్తి. కనురెప్పపై పురుగు వాలితే, రెప్పమూసుకుంటుంది. నేను ఊపిరి తీసుకున్నాను, నేను రెప్పమూశాను అని ఎవరైనాఅంటే, అర్థంలేదు. సహజంగా ప్రకృతి ననుసరించిఈపనులు జరిగినప్పుడు, ఇందులో "నేను" అనునది ఎక్కడ ఉన్నది? కనుక అన్నిపనులను నన్నుతలచి, నాకర్పించి ఊరుకుంటే సరి.దీనితో ఎన్ని కష్టాలువచ్చినా, ఏమీకాదు. అటువంటప్పుడు నిష్క్రియాపరత్వం అసహజం.పైకిపనిచేస్తున్నా అంతరాంతరాల్లో అన్నీ ఆలోచనలే, మతి భ్రష్టతయే.

"ఇంద్రియాలు తమ తమ ఆకర్షణలకులోనవుతాయి. చెవులు, ముక్కు,ఇతర ఇంద్రియాలుఇదేపనిచేయడంవల్ల మనిషి ఆకర్షణ,వికర్షణ అనే దొంగలకు వశమై, సతమతమయ్యే సమయంలో నిన్న, నేడు, రేపు గురించి ఆలోచనను త్యజించి, ఏ పనిని చేసినా "కృష్ణార్పణం" అనుకుంటేఅది స్వధర్మమవుతుంది. ఇంతకంటే మంచిగా ఉన్నాపరధర్మం భయావహం.తన విధి నిర్వహిస్తూ మరణించితే మోక్షమే.

ఇష్టాయిష్టరహితమైనదిత్యాగం అని కృష్ణుడంటే, అర్జునుడు "మనిషి, తన ఇష్టానికి విరుద్ధంగా ఇతర శక్తులకులోనై పాపం చేస్తాడా" అని అడిగాడు. కృష్ణుని జవాబు : కామక్రోధాలు, కోరిక తీరనప్పుడు, పెచ్చరిల్లి రజోగుణ ప్రాప్తినిస్తాయి. ధూళి అద్దాన్ని, ధూమం అగ్నిని కప్పినట్టు, క్రోధం జ్ఞానాన్ని మరుగుపరిచి, నిప్పులా ఆరని కోరిక మనస్సును బుద్ధిని కాల్చి ఓడించినపుడు మానవుడు ఆ దుమ్మును దులిపి, ఇంద్రియాలను జయించి, మనస్సును, బుద్ధిని, ఆత్మను ఉద్ధరించాలి. "ఇది సాధ్యమా"అనే సంశయం వద్దు. ఆత్మను వశపరచుకుంటే, అన్నీ సహజంగా సంభవిస్తాయి."

గీతా గ్రంథానికి ఈఅధ్యాయం తాళంచెవిలాంటిది. "జీవితం పరోపకారార్థమే, భోగం కోసం కాదు" అనేది దీని సారాంశం. త్యాగబుద్ధితో, బుద్ధిబలంతో, మనుసులోనిశంకలు తీరిపోతాయి. మరి సేవాధర్మ నిర్వచనం అంటే సూటిగా తెలియజేసి నిరాసక్తసేవ ఎట్టిదో తెలియజేస్తుంది. "నిజంగా కృష్ణుడు అర్జునుని బంధుసంహారం చేయమన్నాడా? అది ధర్మమా?" అనే ప్రశ్నలు

రావు. నిరాసక్తతతో, శత్రువును సంహరించే ఆయుధం నిరాసక్తత అవుతుంది. ఇందులో పూర్తి నమ్మకముండాలి. "నటన" పనికిరాదు. అదేరోజున, వేయేండ్ల తర్వాత ఈ మార్పువచ్చినా చీకు చింతాలేదు. అట్టిప్రయాసలో విజయ మూలకమైన విసయాలు ఉన్నాయి. తనను తాను మోసం చేసుకోకుండా, సత్యప్రయాసతో అందరం గమ్యం చేరితీరతాం.

★ ★ ★

అధ్యాయం - 4

భగవానుడు అర్జునునితో అంటున్నాడు. - "నిస్వార్థకర్మయోగం అనాది సత్యం. నీ మనసులో అసహిష్ణుతను పోగొట్టేందుకు ఈ సూత్రాన్ని- క్రొత్తదేమీ కాని దాన్ని - వివరిస్తున్నాను. ధర్మగ్లాని సంభవిచినప్పుడు నేను అవతరించి, మంచిని పెంచి, చెడును నాశనం చేస్తాను. నా మాయను, నన్నెరిగినవారి కిది అవగతమే. ఋజుమార్గంలో నడిచి, నన్ను చేరుతాడు. నాన్నారాధించి, నాలోవసించి, క్రోధ మోహాల నుంచి ముక్తుడై, తపస్సు, బుద్ధి గుణాలచే పునీతుడవుతాడు. ఏ విత్తువేస్తే, ఆ మొక్క మొలుస్తుంది. ప్రారబ్ధనియమం అనుల్లంఘనీయం. నేను వేర్వేరు విధులకు, వేర్వేరు నైపుణ్యతలు గలిగిన నాలుగు వర్ణాలు ఏర్పరిచాను. కాని నేను వాటి సృష్టికర్తను కాను. నాకు ఫలప్రాప్తిమీద ఆశలేదు. దైవమాయ ఎట్టిది? అన్ని పనులూ దైవన్యాయాలకు బద్ధం. కాని వాటి సృష్టికర్త ఆయన కాడు "అవును". కనుక, వాటి దోషాలు అతణ్ణి అంటవు. నిరాసక్తుడు ముక్తుడు. కార్యరాహిత్యము తప్పు అని తెలుసుకొని, కోరికలే మూలంగా గల చౌర్యాది తమోగుణకార్యాలను పరిహరించి, జ్ఞానాగ్నిలో పవిత్రుడవుతాడు. నిష్కామకర్మ చేయువాడు తృప్తిగా, స్వతంత్రంగా ఉంటాడు. ఆరోగ్యవంతుడై ఆనందంతో ఉంటాడు. "గర్వం' ' అతని దగ్గరకు రాదు. జయాపజయాల ప్రసక్తిలేదు. భగవంతుని చేతిలో కీలుబొమ్మనని భావిస్తాడు. దుఃఖం, సంతోషం, వీటికతీతుడతడు. విశ్వసేవా యజ్ఞకంకితమై, దైవ ధ్యానపరుడై, నన్ను చేరుకుంటాడు."

ఇంద్రియనిగ్రహం, దానం, ప్రాణాయామం వీటిమూలంలోవుండేది

సేవాభావం. మంచిగురువు వీటిని బోధిస్తాడు."యజ్ఞ" మందలి తత్త్వం తెలియక, "జ్ఞానం" అంటే గ్రంధాధ్యయనం మాత్రమే అనుకొని, తనలో దైవాన్ని,దైవంలో తనను దర్శించే అవకాశం పోగొట్టుకుంటాడు. దైవాజ్ఞతో పాపులను శుద్ధిచేసి, సంతోషిస్తాడు.

మూడవ, నాల్గవ, ఐదవ అధ్యాయాలను కలిపి చదవాలి. అనాసక్తియోగం నేర్చుకోవాలి. ఈ మూడధ్యాయాల అధ్యయనం దైనందిన సమస్యల సమాధానాలకు ఉపయుక్తమై, నిత్యసాధనతో అందరికీ ఉపయోగపడుతాయి. క్రోధపీడితుడైనపుడు, క్రోధశాంతి కలిగించే విధానం చెప్పి, శత్రువును నిర్జిస్తాడు. గీతాధ్యయనం చేసి, ద్వేషాన్ని, చాంచల్యాన్ని, తిండిపోతుగుణాన్ని, ఎలా నియంత్రణ చేయాలో తెలుసుకోవచ్చును.

ప్రతిరోజూ గీతాధ్యయనం చేసి, ఈ వివరాలను పరిశీలించడం మన విజయమార్గానికి సోపానం.

★ ★ ★

అధ్యాయం 5

అర్జునుడన్నాడు : "బుద్ధి గొప్పదన్నావు కనుక 'పనిచేయుట' అనవరమని నా అభిప్రాయం. నిస్వార్థసేవ అత్యుత్తమమా? జ్ఞానమనగా వివేకప్రాప్తియా?' ' అంటే కృష్ణుడంటున్నాడు. "సన్యాసమంటే వివేకం. కర్మయోగమంటే నిస్వార్థసేవ. యోగము లేక నిస్వార్థసేవ" ఒక్కటే. మరి ఇందు ఏదిమంచిది?,, నిస్వార్థసేవయే. ద్వంద్వాలకతీతుడైనవాడు సన్న్యాసి. అజ్ఞాని వివేకాన్ని, కార్యాచరణను వేరు చేస్తాడు. సమర్థులు శృంఖలాలను త్రెంచి, వివేకిని, సేవాపరుణ్ణి ఒకటిగా చూసి తరిస్తారు. వివేకి ఇచ్ఛామాత్రంగా ఫలప్రాప్తిని చేరుకుంటాడు. పనిఅవసరంఉండదు. మిథిలలో మంటలు లేచినపుడు "జనకుడు" తన నిశ్చితాత్మతో, పనివారిని, మంటలను వశం చేసుకున్నాడు. నీళ్లకోసం పరిగెత్తితే, క్రొత్తఏముంది? రాజును రక్షించే ప్రయత్నంలో అనుయాయులు ఒకళ్ల కాళ్లింకొకరు త్రొక్కి అసలుకు మోసం తెస్తారు. ఆ స్థాయి ఎవరిక లేదు. అది ముళ్ల కిరీటం "కర్మ" ఆచరణలో బలంపెరిగి,

తక్కువ సమయంలో ఎక్కువను సాధిస్తాడు. కదలిక ఉండదు కార్యసాధన ఉంటుంది. వానిని "కర్మవర్జితు" డనడం అన్యాయం. ఈ స్థాయి మాటలకతీతం కనుకనే నేను "కర్మయోగాన్ని" నెత్తిన పెట్టుకుంటాను. లక్షలాది, సన్యాస మార్గాన సిద్ధిపొందుతారు. అనాసక్తితో, నిరంతర కృషితో, ఇంద్రియనిగ్రహంతో నిలిచేవాడు నిజమైన సన్యాసి. ఆయన బంధాలనుండి విముక్తుడు. ఆరోగ్యవంతుడు సహజంగా పాచనక్రియ, శ్వాసక్రియ, నిష్కాసనక్రియ, ఆదిగాగల వాటిని ప్రయత్నరహితంగా జరుపుతాడు. ఆధ్యాత్మికంగా ఆరోగ్యవంతుడు కూడ అదేవిధంగా, బ్రహ్మార్పణమని భావిస్తూ, పనులను నిర్వహిస్తాడు. జల బిందువులంటని పద్మంవలె, గుణదోషాలు అంటకుండా, స్వాతిశయరహితుడై శాంతిగా ఉంటాడు. యోగి కానివాడు ఫలప్రాప్తి బద్ధుడై, కోరికలకు లొంగిపోయి ఉంటాడు. నవరంధ్రయుతమైన శరీరంతో, యోగి మనసారా అన్నీ త్యజించి, తాను చేయుట, చేయించుటకు అతీతంగా ఉంటాడు. అనాసక్తివంతుడుగాఉంటాడు, దేవుని చేతిలో యంత్రమై స్వాతిశయం, ఫలప్రాప్తి వర్జిస్తాడు. గుణదోషాల ప్రసక్తిలేదు. అజ్ఞాని గుణదోషాలను గణించి, క్రుంగి, కృశించి, దోషయుతుడౌతాడు. వివేకవంతుడు అజ్ఞానాన్ని పారద్రోలి, గుణవంతుడవుతాడు. సర్వసమభావనతో ఆవును, ఏనుగును, కుక్కను. మనిషిని ఒక్కలా చూస్తాడు. గౌరవించడు. అవమానించడు. అందరికీ న్యాయాన్నందించి ఋణ విముక్తుడవుతాడు. పరమాత్మ తత్వగ్రహణతో, మానావమానాల కతీతుడై, ఉంటాడు. ప్రాపంచిక సౌఖ్యం కోరేవాడు, తనలో శాశ్వతసౌఖ్యాన్ని, శాంతిని ఇచ్చే జల ప్రపాతాన్ని కనుక్కొని, ఇంద్రియ సుఖబాధలు వర్జించి జీవించే యోగితో పోలిస్తే ఎక్కడా నిలువడు. యోగి శంకారహితుడైన పరోపకారి. తామరాకు మీద నీటి బొట్టులా ఉంటూ, ప్రాణాయామంతో కోరిక, భయం, క్రోధం వీటిని జయిస్తాడు. నన్నే ధ్యానించి, గుర్తించి, స్నేహంతో యజ్ఞభర్తను గావించి, శాంతి పొందుతాడు.

★ ★ ★

అధ్యాయం - 6

భగవానుడన్నాడు: స్వార్థరహిత సేవ చేయువాడు సన్యాసి, యోగి క్రియారహితుడు కాడు. చలచిత్తము పనికిరాదు. సమత్వబుద్ధితో యోగాభ్యాసం చేయువాడు కర్మ యోగి. సమబుద్ధి కలిగిన శాంతి కలదు. నిశ్చల చిత్తంతో నిష్కామ కర్మ చేయువాడు యోగి. ప్రతివ్యక్తి తన్ను తానుద్ధరించుకోవాలి. ఈశ్వరాయత్తమైన మనసు తన బంధువు. ఆత్మను వశంచేసుకొనని వానికి, ఆత్మయే శత్రువు. శీతోష్ణములు, సుఖదుఃఖములు, మానావమానాలు వీటి కతీతుడైనవాని అంతరంగం శాంతియుతమై ఉంటుంది. స్థిరచిత్తుడైన వాడు స్వర్ణము, రాయి, మట్టి పెళ్ల వీటన్నిటి విషయంలో సమభావ యుక్తుడై ఉంటాడు. స్నేహితులు, శత్రువులు, సాధుజనులు, పాపులు అతనికి వేర్వేరుగా ఉండరు. స్థిర చిత్తయుతమైన పరమాత్మ ధ్యానం వలన యిది సాధ్యం. యోగాసనాల వలన మాత్రమే ఇది అలవడదు. బ్రహ్మచర్యాది వ్రత పాలన వల్ల యిది అందుబాటులోకి వస్తుంది. తిండిపోతుకు, ఉపవాసాలుచేయువానికి నిద్రాళువుకు, జాగరణ చేయువానికి ఫల ప్రాప్తిలేదు. సదోపవాసియై సత్త్వశుద్ధిని పొంది తామసికమైన నిద్రను వర్జించాలి. జీవితాన్ని కామవాసనారహితం చేసినవాడు గాలిలో నిశ్చలంగా వెలిగే దీపశిఖ వంటివాడు. అతనిని ప్రాపంచిక విషయాలు, స్వకీయాలోచనలు, చలింపజేయవు. సాధనవలన ఇట్టి స్థితి సమకూరుతుంది. చలచిత్త స్థిరత కలిగి నప్పుడే శాంతి దొరుకుతుంది. దీనికొరకు మనస్సును ఆత్మపై లగ్నంచేయాలి. అప్పుడు నన్ను తనలో, తన్ను నాలో గుర్తిస్తాడు. స్వ, పరకీయ తారతమ్యం సమసిపోతుంది. అన్నివేళలా నా ధ్యానం చేసే అతనికి పాపమంటదు.

దీనిని విని అర్జునుడిట్లన్నాడు: "కృష్ణా, యోగ పరిపుష్ట ఆత్మసామ్యస్థితి సాధ్యమని నాకుతోచడంలేదు." కోతివంటి మనస్సు, గాలివలె చంచలము. దానిని నిగ్రహించుటెట్లు?"

భగవానుడన్నాడు: " కష్టతరమైన ఈ పని చేయుట, సాధన, వైరాగ్యాలతో సులభమవుతుంది. కనుక మనో నిగ్రహం ప్రధానం."

అర్జును డడిగాడు : "శ్రద్ధాభక్తులుండినా, మనోనిగ్రహంలేక సిద్ధి పొందలేని వాని గతి ఏమి? ఆకాశంలోని ఛిన్నభిన్నమైన మేఘం వలె నశించునా?''

కృష్ణ భగవాను డన్నాడు: "అట్టివానికేమీ కాదు. మంచిపని చేయువానికి దుర్గతి ఎన్నడూ కలుగదు. మరణానంతరం యోగభ్రష్టుడు తన పుణ్యకర్మఫలాను భుక్తిని ఉత్తమలోకంలో అనుభవించి, సదాచార సంపన్న గృహమందు పునర్జన్మ నెత్తుతాడు. పూర్వజన్మాభ్యాస వాసనతో ముందుకుసాగి పరమపదవి నధిష్ఠిస్తాడు. ధ్యానయోగి, జ్ఞానులకంటెను, వేదవిహిత కర్మయోగుల కంటెను శ్రేష్ఠుడు. ఇట్టివారిలో గూడ నాపై శ్రద్ధా సక్తులు కలిగి, మనస్సు నాయందే లగ్నం చేసి, నన్ను కొలుచువాడు ఉత్తమోత్తముడు.

ప్రాణాయామము, యోగాసనాలు మంచివి. బ్రహ్మచర్యము ఇంకా గొప్పది. ఏకాగ్రతతో సాధనచేసి భగవానునికి చేరిక అవుతారు. యోగాసనాలు శరీరాన్ని ఆరోగ్యవంతం చేస్తాయి. శరీరం మొదటి ధర్మసాధనం. కాని సిద్ధుల ప్రాప్తికోసం మాయలు, మంత్రాలు నేర్చేందుకు యీ నిష్ఠను వాడు కోడం అపాయకరం. యీ అధ్యాయం గతమూడింటిసారం. కర్మ, జ్ఞాన, సన్యాస యోగాల సారం ఆత్మసంయమం.

★ ★ ★

అధ్యాయం - 7

శ్రీ భగవాను డన్నాడు:- నన్నాశ్రయించి, నాయందు మనస్సులగ్నం చేసి ధ్యానం చేసేవారు సంపూర్ణంగా సంశయ రహితంగా నన్ను తెలుసుకుంటారు. దీన్ని తెలుసుకున్న తర్వాత, ఇంక తెలుసుకోవలసినదేదీ ఉండదు. కోటి కొకడు యోగి అవుతాడు. వేలాది యోగులలో ఒకడు సాధకుడౌతాడు. వారిలో ఏ ఒక్కడో నన్ను తెలుసుకుంటాడు. పృధివ్యాప్తస్తేజోవాయురాకాశాలు, మనో బుద్ధ్యహంకారాలు. గల నా అపరాప్రకృతి కంటె జీవులకు సంబంధించిన పరాప్రకృతి విశిష్టమైనది. ఈ రెంటి సంయోగమే సృష్టి. నేనే ఉత్పత్తి లయ స్థితులకు కారణాన్ని. దారంలో, పూసల వలె, ఇవన్నీ నాయందుంటాయి. జలమందు రుచి, సూర్య చంద్రుల ప్రకాశం, వేదాల ఓంకార ప్రణవం,

ఆకాశంలోని శబ్దం, నరుల పురుషకారం, భూమిలోని సుగంధం, అగ్నిలోని జ్వలనకాంతి, అంతటా వ్యాపించి యున్న ప్రాణశక్తి, తాపసుల తపశ్శక్తి, బుద్ధిమంతుల బుద్ధి, తేజోవంతుల తేజం, రాగద్వేషాల కతీతంగా ధర్మవర్తనలు బలం, ధర్మవిరుద్ధంకాని విధివిహిత కామం- సంక్షిప్తంగా సత్త్వ, రజ, స్తమోగుణ ప్రవృత్తులకు కారణం- నేనే. వీటి మాయలోపడి జనులు నన్ను గుర్తించలేరు. మూఢులు, పాపులు కలలోనైన నన్ను గుర్తించ ప్రయత్నించలేరు. నాశరహితుడను నేను. సత్కర్మలు చేయువారు నా వద్దకు చేరగలరు. ఆర్తులు బాధావిముక్తికి, అర్థం అంటే ధనాదులు పొందుటకోసం, జిజ్ఞాసువులు జ్ఞానమోక్ష ప్రాప్తికి, సాధనముగిసి అపరోక్షానుభూతిగల జీవన్ముక్తులకు నాఆరాధన ఉపయోగపడుతుంది. జ్ఞాని వీరిలో శ్రేష్ఠుడు. అనేక జన్మల సాధనతో వీరు నన్ను చేరుతారు. వాసుదేవుడునైన నన్ను తప్ప ఇక ఎవ్వరూ వీరికి గోచరించరు. కోరికలు తీరడానికి ఏ ఏ శక్తుల నాశ్రయించిననూ, వారి భక్తితో సరితూగే ప్రతిఫలాన్నందించేది నేనే. వారికదే తృప్తినిస్తుంది. బుద్ధిహీనులు, నాశరహితమైన నన్ను, తమ చక్షుకర్ణనాసికాది ఇంద్రియాల ద్వారా గ్రహించగలమనుకుంటారు. యోగ మాయా ప్రభావంచే నా పరతత్త్వాన్ని గుర్తించలేరు. పుణ్యాత్ములు ద్వంద్వ మోహవిముక్తులై నన్ను పరాబ్రహ్మగను, అధ్యాత్మ, కర్మ అధిభూత, అధిదైవ, అధియజ్ఞమూర్త్యాత్మకుడుగను తెలుసుకుంటారు. జనన మరణ జంజాటమునుంచి దూరమవుతారు. నియమిత మనస్కులై, నన్ను గూర్చిన జ్ఞానంతో, అన్య విషయాలను గురించి తలంపులేకుండా, పరమపదాన్ని పొందుతారు.

★ ★ ★

అధ్యాయం - 8

అర్జును డన్నాడు: "బ్రహ్మ, అధ్యాత్మం, అధిభూతం, అధిదైవము, కర్మ, అధియజ్ఞం, అంటే ఏమిటి? మనోనిగ్రహం కలవారికి మరణ కాలంలో నీ గురించి కలిగే జ్ఞానంఎటువంటిది?"

భగవానుడన్నాడు: "నాశరహితం, సర్వోత్కృష్టం అయినా ఆత్మయే బ్రహ్మము. కర్తగా, భోక్తగా అందరి శరీరాలలో అధివసించే, ఆత్మయే

ఆధ్యాత్మము. కర్మ అనగా సృష్టి. నాశవంతమయిన నా శరీరమే అధిభూతం., యజ్ఞకర్మపరిపూరితమైన ఆత్మ అధియజ్ఞం. ఇవన్నీ నేను. ఇట్టి నన్ను ఏ విధంగానైనా మరణసమయంలో స్మరించి అన్నివిధాలా తన్ను విస్మరించినవాడు నాలో ఏకమౌతాడు. కావున అన్నివేళలా మనోబుద్ధులతో నన్నే స్మరించు. ఏకాగ్రతతో మనోనిగ్రహం కలుగుతుంది. అభ్యాసం ప్రధానం, చరమదశలో, మనస్సు, గగ్గోలంకాకుండా, నా సర్వజ్ఞత్వాన్ని, అనాది పురుషత్వాన్ని, సార్వభౌమత్వాన్ని, అంధకారాన్ని అంతంచేసే ప్రకాశతత్వాన్ని స్మరిస్తూ భక్తుడు భగవత్ స్థితిని పొందుతాడు. వేదాల అక్షర బ్రహ్మను ద్వంద్వాల కతీతులైన వారు చేరుకుంటారు. వీరు దేహం, మనస్సు, వాక్కులను సంయమనంతో అదుపుచేసి, ప్రాణోత్క్రమణ సమయంలో ఓంకార ప్రణవంతో నన్ను స్మరించి పరమపదాన్ని అధిరోహిస్తారు. అటుపై వారికి పుట్టుక, చావుల వీటి బాధ ఉండదు. నన్ను చేరుటయే విముక్తి, మోక్షం.

మానవులు శతవర్షమానంతో బ్రతికి వేలాది కార్యములు చేస్తారు. కాలమనంతం. వేయి యుగాలు బ్రహ్మకొక పగలు. దీనిముందు మానవుని దినకాలమానం, నూరేండ్ల బ్రతుకు ఎందుకు? ఇవి అనంత కాలంలో ఒకనీటి బొట్టు. బ్రహ్మమేలుకున్నప్పుడు, పగటిసమయంలో, సృష్టి నిద్రించినపుడు, రాత్రి సమయంలో, ప్రళయం, ఇదీ నియమం. ఈ అనంతకాలంలో ఒక్క క్షణం కూడా ఉండని మనం, భగవద్ధ్యానం చేయనినాడు, భోగాలను (క్షణికసుఖాలను) ఆశించిననాడు, అధోగతే కదా! నన్నుచేరినవాడు కాలాతీతుడు బ్రహ్మవలెనే ఆచ్ఛాదితుడు-బయటికి రాడు. ఇంద్రియాలకు అగ్రాహ్యుడు. పగలూ, రాత్రి ఇక్కడ ఉండవు. ద్వంధ్వాలు అసలే ఉండవు. అంతటా శాంతి, ఏకాగ్రత విశ్వవ్యాప్తమైన లోక కల్యాణభావన.

"జనవరినుండి జూలైవరకు సూర్యగతి ఉత్తరాయణం-శుక్లపక్షం ఈ సమయంలో గతించిన వారు-చరమదశలో నన్నుస్మరిస్తే, నన్నుచేరుకుంటారు! దక్షిణాయణంలో, కృష్ణ పక్షంలో మరణించినవారికి పునర్జన్మేగతి. ఉత్తరాయణం, శుక్లపక్షం స్వార్ధరహితసేవా తత్వం ప్రవృత్తికి ప్రతీక అనుకుంటే దక్షిణాయన కృష్ణపక్షం స్వార్థానికి ఆలంబనం. మొదటిది వివేక యుతం, రెండోదివివేక

రహితం, మొదటి దారిని త్రొక్కేవాడు ముక్తుడు, రెండోరకం బానిస. ఇది తెలిసిన తర్వాత, రెండోమార్గాన పోయే అవివేకి ఉంటాడా? కావున విచక్షణ వినియోగించి, స్వలాభం మానుకొని, నిరాసక్తితో, పూర్తిగా నన్ను చేరుకునే ప్రయత్నం చేయండి.

★ ★ ★

అధ్యాయం - 9

భగవాను డన్నాడు-

భక్తియోగోపదేశం కడు రహస్యం. యోగిజ్ఞానరహితుడుకాడు. మూఢభక్తుడు కాడు. వివేకముతో జ్ఞాని. భక్తిమార్గ దార్శనికుడు. ద్వేషరహితుడు. ఒక రహస్యం చెప్పనా? వివేకమంటే సంక్షేమానికి సంబంధించినది. దీనిసాధన ఎంతో సుకరం. ఇందు విశ్వాసం లేని వానికి నేను లేను. దొరకను. ప్రకటిత, అదృష్ట, విశ్వవ్యాప్తమైన నన్ను తెలుసుకోవాలంటే, అదృశ్యంగా అన్నీ పరికించే నన్ను తెలుసుకునేందుకు నా "మాయ"ను ఛేదించాలి.

"నేను వీటిలో లేను. గాలిలా సర్వవ్యాపిని. ప్రళయ సమయంలో గతించి, సృష్టి జరిగేనాడు పుడతారు. ఇదే నియమం. ఇదే న్యాయం. నాకు వీటిలో రక్తిలేదు, అయినా చేస్తాను. అయితే నిరాసక్తుడునయిననన్ను ఏవీ బంధించవు. నా ప్రకృతి ఇది. నమ్మలేనివారు అంగీకరించరు. నిష్కామకర్మ అంటే ఇదే. దీనిని గుర్తించని వారి కర్మ అంతే. అహంభావం, భేషజం, "నేను" అనేది వారిమార్గం. రాక్షస ప్రవృత్తియిదే. శాశ్వత రూపాన్ని, తత్వాన్ని ఆరాధించి నిశ్చల, నిరహంకార, నిరాసక్త భక్తితో నన్ను ఆరాధించు. సుఖపడు. "నేను ఎవరు? అనే ప్రశ్న వద్దు. నన్ను తెలిసికొనగోరిన వారి కందరికీ నేను బందీని" నా భక్తులు నావాళ్లు. అన్నీ నేనే కదా! "సర్వదేవనమస్కారఃకేశవం ప్రతిగచ్ఛతి" అంటే ఇది స్వార్థమార్గం. కావచ్చు. అయితే? -నాలుగువేదాల సారం నేను. సృష్టి, స్థితి కర్తల అధిశాసకుణ్ణి నేనే. అయినప్పుడు వారు నన్ను గుర్తించుట సాధ్యమా? కాదు. రాక్షస ప్రవృత్తికి కాదు. నిశ్చలబుద్ధి,

ధ్యానం, వీటి సహాయంతో నా శాశ్వతత్వాన్ని తెలుసుకొని, ఆరాధించిన వారూ, నావివిధరూపాల భ్రమలో నన్ను కొలిచినవారూ, నాకు ఆప్తులే.

"భోక్తనునేనే. యాగాన్ని నేనే మంత్రాన్ని నేనే. ఆహుతిని నేనే. తల్లీతండ్రీనేనే. ఋగ్యజుస్సామవేదాల ప్రణవాన్ని నేనే. ఇవన్నీ వేదాలలో ఉన్నాయి. అయితే ఆ ప్రకారం స్వర్గస్థులయినా, పునర్జన్మ తప్పదు. నన్ను కొలిచినవానికి అన్నీ లభ్యం అవుతాయి. ఇతర దేవతలను ఆరాధించినా, అది నాకే చెందుతుంది. పూర్తిగా నన్ను తెలియక, పరమపదం పొందలేరు వారి దారివేరు. నన్ను నమ్మిన వానికెప్పుడూ చీకూ, చింతాలేదు. నన్ను పూర్తిగా తెలియక, పరమపదప్రాప్తికి ఆలస్యం అవుతుంది. ఎవరిని ఎలా ఆరాధిస్తే, అదే ప్రాప్తిస్తుంది. దేవతల నారాధిస్తే, దేవలోకం (స్వర్గం), పితృదేవతలను పూజిస్తే, పితృలోకం, భూతాలను కొలిస్తే, భూతలోకం, సరియైన పద్ధతిలో నన్ను సదాస్మరిస్తూ, 'పత్రం, పుష్పం, ఫలం, తోయం అని ఏదైనా నాకు నివేదిస్తే నేనూ-భక్తులకు ప్రాప్తిస్తాను. పుణ్యంచేసినా, పాపమొనర్చినా, నాకు నివేదించు. నీ బాధ్యత అటుపై ఉండనే ఉండదు. ఫలప్రాప్తిని త్యజించిన వారికి జనన, మరణాలుండవు. నేనందరికీ ఒక్కటే. నాకు ఇష్టులు, అయిష్టులూ ఉండరు. భక్తితో నన్ను ధ్యానం చేసిన వారిలో నేనుంటాను. ఇది పక్షపాతదృష్టికాదు. పాపిఅయినా, నన్ను భక్తితో ఆరాధించువాడు ముక్తుడవుతాడు. నాదరికి చేరినంతనే, సూర్యుని ఎదుట చీకటివలె, దౌష్ట్యత నష్టమవుతుంది. కనుక నా భక్తునికి నాశనం లేదని గ్రహించు. ధర్మాత్ముడే శాంతితో ఉంటాడు. నిమ్న జాతులనబడే వాటిలో పుట్టినవారు, విద్యలు నేర్వని స్త్రీలు, వైశ్యులు, శూద్రులు నాశరణుజొచ్చి, నా వాళ్లవుతారు. పవిత్ర జీవనం గడిపే బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు-వీరి మాట వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ప్రతి భక్తుడికీ, భక్తి ఫలితం కనిపిస్తుంది. నశ్వరమైన ఈ ప్రపంచంలో జనించిన నీవు నన్ను భక్తితో ఆరాధించి, ముక్తి నందగలవు. నాపైదృష్టి నిలుపు. నన్ను ఆరాధించు. నీవన్నీ నాకు నివేదించు. నాముందు సాష్టాంగ ప్రణామం చెయ్యి. నన్నే తలుస్తూ, నిన్ను విస్మరించి, నాతో ఒకడవు అయ్యే ప్రయత్నం చేయి. నన్ను తప్పక చేరుకుంటావు."

గమనిక: "భక్తి" అంటే "భగవదాసక్తి" అని గ్రహించాలి. ఆత్మోత్సర్గాని కిదే రాచబాట. కనుకనే "భక్తి"ని యోగాలకు తలమానికమనీ, భక్తిసాధన సులభమనీ అంటారు. భక్తి మీ మనసులో అంకితమయితే, సాధన సులభం. కనుక "దీని కొరకు జీవితాన్ని సమర్పించడం" అని కూడా అను వచ్చును. భక్తిరసమగ్నుని ఆనందం చేసేవారికి అర్థంకాదు. "కాగుతున్న నూనెలో సుధన్వుడు నవ్వుతుంటే, అర్థంకానిది. "అగ్నిపరీక్ష" సమయాన నందుడు సంతోషంతో నాట్యం చేశాడట. ఈ కథలు నిజమో, కావో మనకెందుకు? ఏదైనా సమాధి స్థాయి వంటి నిమగ్నత ఉన్నప్పుడు, అటువంటి శాంతపూరణ నిశ్చలత్వ ప్రాప్తి సంభవమన్నది నిజము. తన్నుతాను మరిచిపోవాలి. అది, దైవలగ్న మనసుకే సాధ్యం. చెరుకురసం ఉంటే, చేదైన వేపకాయల రసాన్ని ఎవరు కోరుకుంటారు? సూర్యచంద్రులున్నపుడు మిణుగురుపురుగెందుకు? తొమ్మిదవ అధ్యాయంలో భక్తిలేనిదే ఫలప్రాప్తి అసాధ్యం అని బోధిస్తాడు "నిన్ను నీవు నాకు, ఏ కోరికాలేకుండా, అర్పించుకో" అనన్యభక్తి యిదే, అని ఆఖరు శ్లోకంలో ఉన్నది.

★ ★ ★

అధ్యాయం - 10

కృష్ణ భగవానుడన్నాడు: భక్తిహితార్థం నా మాటలు విను. దేవతలు, మహర్షులు నా ఉత్పత్తినెరగరు. నాకు ఉత్పత్తి లేదు. అన్నిటినీ నేనే సృష్టించాను. ఈ విధంగా నన్నెరిగిన వాడు బుద్ధిమంతుడు. తన ఉత్పత్తికి నన్ను కారణమని తెలుసుకున్నవాడు పాపాన్ని చేయడు. ఇది తెలియకపోవడమే అజ్ఞానం-పాపాచరణకుదారి.

సృష్టికర్తను నేను. ఆ జీవులకు, క్షమ, సత్యం, సుఃదుఃఖాలు, జనన-మరణాలు ఆదిగాగల నానావిధ భావాలు నా నుండియే ప్రాప్తిస్తాయి. మహిమాన్వితమైన నా యీ విభూతిని తెలుసుకున్నవాడు, నిశ్చలమనస్కుడై, స్వాతిశయంలేనివాడై, నన్నుపాసించి, సర్వము నాకు నివేదించి, నాగుణగానం కావిస్తూ, నా ప్రసంగంలో లీనమై సంతుష్టులై ఆనందం పొందుతారు. ఇట్టి

అనన్య మనస్కులైన తన్మయభక్తునకు నన్ను చేరుటకు తగు బుద్ధిని ప్రసాదిస్తాను.

అర్జును డన్నాడు. "నీవు పరబ్రహ్మవు పరమ పదమవు. మహర్షులందరు నిన్ను స్వయంభుపురాణ పురుషుడవు, సర్వవ్యాపివి అని ధ్యానిస్తారు. ఓ జగత్పితా! నిన్ను గూర్చి నీకే ఎరుక-వేరెవరికీ కాదు. నిన్ను నేనెట్లు గుర్తించగలను? ఏ విధంగా ధ్యానంచేయవలెను?'

పరమాత్మ అన్నాడు . నా విభూతులనంతాలు. ముఖ్యములైనవి ఇవి. సమస్త జీవులలోని ఆత్మను, ఆదిమధ్యావసానాలు లేనివాడను, ఆదిత్యులలో విష్ణువును, వెలుగునిచ్చువానిలో సూర్యుడను, మరుత్తులలో మరీచిని, తారకలలో చంద్రుడను. వేదాలలో సామవేదమును, దేవతలలో ఇంద్రుడను, ఇంద్రియాలలో మనస్సును, జీవులలో చైతన్యాన్ని రుద్రలలో శంకరుడను (శివుడను), యక్ష, రాక్షసులలో కుబేరుడను, దైత్యులలో ప్రహ్లాదుడను, మృగాలలో సింహాన్ని, పక్షులలో గరుడుడను మోసకారులలో జూదాన్ని కూడా నేనే. మంచీ, చెడూ అన్నీ నా ఆదేశం ప్రకారం జరుగుతాయి. ఈ విషయాన్ని గ్రహించి, అహంభావం త్యజించి, మానవులు దుష్కర్మలు చేయుట మానాలి. వారి సత్కర్మ, దుష్కర్మలకు ఫలితమునిచ్చేది నేనే. ఈ విశ్వమంతా నాది అయినా ఒక్క అంశ అంటే చిన్నభాగం మాత్రమే.

★ ★ ★

అధ్యాయం - 11

అర్జును డన్నాడు: కృష్ణా, ఆత్మవిద్యను బోధించి నా అజ్ఞానాన్ని పోగొట్టావు. సృష్టికారకుడవు, లయకారకుడవు, అన్నీ నీవే, నీవు శాశ్వతుడవు. వీలుంటే, నీదైవరూపాన్ని చూపించు.

ప్రభువిట్లు సెలవిచ్చాడు:- వివిధ వర్ణాలలో నారూపాలు వేలాదిగా ఉన్నాయి. ఆదిత్యులు(1), వసువులు(2) రుద్రులు(3), స్థావర జంగమ పదార్థాలు అన్నీనాలో ఉన్నాయి. కాని చర్మచక్షువుతో విశ్వరూప దర్శనం చేయలేవు కనుక దివ్యదృష్టి నిస్తాను."

సంజయుడు ధృతరాష్ట్రుడితో అన్నాడు: అర్జునునితో యిట్లని, ప్రభువు-వర్ణనాతీతం, సహస్ర సూర్యప్రకాశం, దివ్యాభరణ-దివ్యాస్త్రయుతం, అయిన విశ్వరూపాన్ని ప్రదర్శించాడు.

పులకాంకితుడై, కైమోడ్చి, అర్జునుడు అన్నాడు: నీలో అన్నీ, అందరూ ఉన్నస్థితి పరికించాను. బ్రహ్మ, శివుడు, మునులు, సర్పములు, అసంఖ్యాకములైన ముఖాలు, చేతులు, ఆదిమధ్యావసానరహితమైన మూర్తి, జగజ్జాజ్వల్యమానమైన కాంతి, మండించే నిప్పు, అన్నీ ఉన్నాయి ఈ జగత్తుకు ఆదివి, అనంతకాలానివి, శాశ్వతనియమాల కర్తవు. చంద్ర, సూర్యులు నీ నేత్రాలు, రెండు లోకాలలో వ్యాపించిన నీ తేజస్సు విశ్వాన్ని వెలిగిస్తున్నది. ఆశ్చర్యం, ఆనందం ముప్పిరిగొనగా, దేవతలు, మునులు, సిద్ధులు, నిలిచి-చేతులు జోడించి, నిన్ను కీర్తిస్తున్నారు. ప్రజ్వలించే నీ ఉగ్రరూపం చూచి నాకు ఆరాటంకలిగి, గగ్గోలు పడుతున్నాను. నా శాంతి, ఓర్పు మాయమైనవి. ఓదేవా! ప్రసన్నుడవుకమ్ము. దయ చూపుము. వీరంతా నీ కోరలతోకూడిన భయంకరమైన నోటిలోనికి పోతున్నారు. నిప్పులో పడిన పురుగుల్లా నశిస్తున్నారు. నీ పళ్ల సందుల్లో పిండి పిండివుతున్నారు. నీ ప్రవృత్తి నాకు తెలియుటలేదు. నీవెవరవు?"

భగవానుడన్నాడు: "నేను కాల స్వరూపుడను. సంహారకారకుడను. నీవు యుద్ధం చేసినా, చేయకపోయినా ఇరుపక్షముల వీరులు నశిస్తారు. కనుక నీవు నిమిత్త మాత్రుడవు.

అర్జునడన్నాడు: ఓదేవా, విశ్వమూలమైనవాడా! నాశరహితుడవు నీవు. అస్తి, నాస్తి ఇంకా ఇతరములైన వాటికన్నిటికీ అతీతుడవు. ఆదిదేవుడవు; జగత్తుకు ఆశ్రయమునీవే; నిన్ను తప్ప వేరువారలను తెలియనక్కరలేదు. అనాది కాలానివి; వాయు, యమ, అగ్ని, ప్రజాపతి మున్నగుదేవతలంతా నీవే; నీకు వేయి నమస్కారాలు. నీ పూర్వరూపాన్ని చూపించు.

భగవానుడన్నాడు: నా విశ్వరూపాన్ని నీయందభిమానంతో చూపించాను. ఈ యోగము వేదాధ్యయనం, తపస్సు. దానం, కర్మకాండ సాయంతో సాధ్యంకాదు. అలజడిపడకు. శాంతచిత్తంతో నాయీ మామూలు రూపాన్ని

అవలోకించు. ఇతః పూర్వం నీవు చూసిన నారూపాన్ని చూడడం దేవతలకు కూడా సాధ్యంకాదు. పరిపూర్ణభక్తిపరులకే ఇది సాధ్యం నన్ను స్మరించువాడు, నన్ను తన అధిదైవతంగా ఎంచువాడు, జీవులన్నిటినీ ప్రేమించి, నిరాసక్తితో, నాదరికి చేరుతాడు.

కావాలనే ఈ అధ్యాయాన్ని నేను సంక్షిప్తం చేశాను. యిది కవితామయమైన అధ్యాయం తరుచు మూలాన్నిగాని, అనువాదాన్ని గాని చదివితే, భక్తివంటపడుతుంది. అలా జరిగినదో, లేదో తెలుసుకోడం సులభం. ఆత్మార్పణం, రాగద్వేషరాహిత్యం లేకుండా భక్తి లభించదు. ప్రళయకాలంలో అన్ని జీవాలను గ్రహించే ఆ పరమాత్మను ధ్యానిస్తే, అన్నీ సుళవవుతాయి. ఇట్టి పరిస్థితి ఏదో రోజున కలిగినప్పుడు, ద్వంద్వాలు, భేదాలు గతించి, లయకారకుడైన ఆ పరమాత్మనోటిలో నలుసులమైనాకాము అని తెలుసుకొని, మన స్వాభిమానం తగ్గించుకొని, వినమ్రులమై, "అహం" అన్నమాటలేకుండా చేసుకొని, అందరితో స్నేహం చేయడమే, భక్తి ఒంటబట్టిన దనడానికి తగిన పరీక్ష. అప్పుడు, భగవానుని భయంకర రూపం తలుచుకొని గజగజ వణకడం ఉండదు. మనశ్శాంతి శాశ్వతంగా లభ్యమవుతుంది.

అధ్యాయం - 13

ప్రభువన్నాడు. ఈ శరీరం క్షేత్రం. దీని నెరుగువాడు క్షేత్రజ్ఞుడు. నేను క్షేత్రజ్ఞుడను. క్షేత్ర, క్షేత్రజ్ఞ జ్ఞానమే నిజమైన జ్ఞానం. పృథి వ్యాపస్తేజో, వాయురాకాశాలు, అహంకారం, బుద్ధి, రాగద్వేషాలు, సుఖదుఃఖాలు, జ్ఞాన కర్మేంద్రియాలు పది, మనస్సు, ఇంద్రియ భావాలు, వీటన్నిటి కలయిక సంఘాతం, సత్త్వము, స్థైర్యము-ఇవీ క్షేత్రం ఇవి ఎట్టివో గ్రహించి, వీటిని త్యజించాలి. వినమ్రత, దర్పరాహిత్యము, అహింస, క్షమ, సన్మార్గం, గురుశుశ్రూష, పవిత్రత, స్థైర్యము, ఆత్మనియంత్రణ, ఇంద్రియపదార్థాలయెడ విముఖత, అహంకారరాహిత్యం, జనన, మరణ, జరా, తత్త్వ జ్ఞానము, జబ్బులు- బాధలు అంటే తెలియుట, దారాసుతుల యెడ నిరాసక్తి, ఇల్లు,

వాకిలి, బంధు, మిత్రులంటే అనాసక్తి, సుఖదుఃఖాలలో సమభావము, ఏకాంత ప్రియత్వము, విషయాసక్తి లేకుండుట, ఆత్మజ్ఞాన పిపాస, వీటి సమాహారం బుద్ధి. ఇది సన్న్యాసానికి పునాది. బుద్ధిహీనత దృష్టిని మళ్లిస్తుంది. ముక్తి మార్గాన్ని మరుగుపరుస్తుంది. పరబ్రహ్మ అనాదిగా, ఎక్కడా, ఏదీ లేనప్పుడు "ఉన్నాడు" గనుక ఆదిరహితుడు. "సత్తు" (ఉన్నది)గాని, "అసత్తు" గాని (లేనిది) అవదు ఆరెంటికతీతమాశక్తి. అయితే శాశ్వతత్వం గలది గనుక దానిని "సత్తు" అనవచ్చును. మానవులు దానిని గుర్తించలేరు. కనుక అది "సత్తు" కతీతం. సర్వవ్యాపి వేయిచేతులున్నట్టు కనుపించును. కర్మేంద్రియాలు అక్కరలేదు. నశ్వరములివి. బ్రహ్మశాశ్వతము సర్వవ్యాపి, సర్వపోషకముగనుక, గుణయుక్తమనవచ్చు. కాని గుణరహితమా బ్రహ్మతత్త్వం గుణాలలో వికారాలుంటాయి- ఆ బ్రహ్మకు మార్పులు లేవు. అన్ని పదార్థాల బయటా (వాటికి అగ్రాహ్యంగా), అన్ని పదార్థాల లోనూ ఉంటూ, స్థావరమై, జంగమమై, సూక్ష్మమై, అదృశ్యమై, దూరమై, దగ్గరయై, నామరూపాలులేని ఆది బ్రహ్మమై, అన్నిటిలో ప్రసరించిన జీవశక్తియై అలరారుతూ ఉంటుంది. సృష్టి, స్థితి, లయ కారకము, చీకటికవతలనున్న ప్రకాశము. జ్ఞానానికంతము. ప్రతి మనసులోని బ్రహ్మం జ్ఞేయం. అన్ని మార్గాలు ఆ తత్త్వంలో ఏకమయేందుకే.

అదిలేనివి భగవానుడు, మాయయే. మాయా జనిత వికారాలు కర్మ కారకాలు. మాయ ప్రభావమే ఆత్మపొందే సుఖదుఃఖాలకూ, పాపపుణ్యాలకూ సంబంధించిన అనుభూతి కలిగిస్తుంది. ఈవిషయం తెలిసినవాడు వాడు నిరాసక్తితో ఉండి, పునర్జన్మక్తుడవుతాడు. ఆ పరమాత్మ విశ్వరూపాన్ని మనోనేత్రంతో సందర్శించి, ఆయన ఆజ్ఞలేనిదే ఏదీ జరగదని గుర్తించి అహంకార రహితుడై, శరీరానికతీతుడననీ, శరీరంలో వాసం చేస్తున్న ఆత్మస్వబుద్ధి గలదై సర్వవ్యాపియైన ఆకాశంలా ఉండుననీ అర్థంచేసుకొని, జీవన్ముక్తుడవుతాడు.

అధ్యాయం - 14

కృష్ణభగవానుడన్నాడు. మహర్షులందరు అందుకున్న ఉత్తమ జ్ఞానం వారిని పరమపదానికి చేర్చింది. దీని నాశ్రయించినవారు జనన మరణ వలయానికి చిక్కరు. నేనే తల్లిని, నేనే తండ్రిని. ప్రకృతి గుణాలు సత్త్వ, గుణం రజోగుణం, తమో గుణం ఆత్మను బంధిస్తాయి. అత్యుత్తమ, మధ్యమ, అధమ స్థాయి గలవి ఇవి. సత్త్వగుణంపావనమై, సుఖాన్ని, ప్రకాశాన్ని ఇస్తుంది. రజోగుణము రాగరంజితమై దేహిని కర్మప్రవృత్తిలో బంధిస్తుంది. తమోగుణము దేహులను అజ్ఞానంతో భ్రమపెట్టి, సోమరితనం, పరాకుగలవిగా చేస్తుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక్కొక్కగుణ ప్రభావము ఎక్కువైనందున ఆ అనుభూతులు దేహికి కలుగుతాయి. బుద్ధివలన సత్త్వగుణం పెరుగుతుంది. దురాశ, అశాంతి, భోగలాలసత రజోగుణప్రభావం. అజ్ఞానం, అలసత్వం, భ్రమ తమోగుణ లక్షణాలు. సత్త్వగుణప్రధానదేహి, మరణానంతరం, పుణ్యలోకాలకు పయనిస్తాడు. రజోప్రధానదేహి కర్మకాండలో చిక్కుకుంటాడు. తమోగుణయుతుడు, మందబుద్ధియై పుట్టుక, మరణాల వలయంలో భ్రమిస్తాడు.సత్త్వ రజస్తమో గుణదేహులు పైలోకాలకుపోయేవారు, ఈ భూమిపై నిలిచేవారు, అధోలోకగతులు అయి ఉంటారు.

వీటి కర్తతుడనైన నన్ను తెలిసికొనినవాడు, నాచెంత చేరుతాడు. అతడు త్రిగుణాలను అనాసక్తితో వదలి, జననమరణాల నుండి తప్పించుకొని, వార్ధక్యబాధననుభవింపక, శాశ్వతత్వ-గుణసంబంధమైన అమృతపానం చేస్తాడు.

అర్జునుడంటాడు: "ఈ త్రిగుణాల నతిక్రమించిన వారి లక్షణాలేమిటి? ఈ గుణాలనతిక్రమించడం ఎలా?"

భగవానుడన్నాడు: సత్త్వగుణ లక్షణమగు ప్రకాశాన్ని, రజోగుణ ధర్మమగు కర్మప్రవృత్తిని, తమోగుణకార్యమైన మోహాన్ని భరించి, వాటిని పట్టించుకోకుండా, కార్యకారణత్వాన్ని దూరంచేస్తూ, మట్టిముద్ద రాయి, బంగారం, యెడల ఉన్నట్టు సుఖదుఃఖాలలో సమభావాన్ని కలిగి, దూషణ, భూషణలు-ప్రీతి,

అప్రీతులు-గౌరవము, అగౌరవము కలిగిన అన్ని సమయాల్లోనూ నిశ్చలంగా ఉంటున్న దేహి త్రిగుణాలను అతిక్రమిస్తాడు

నన్ను అనన్యభక్తితో సేవించినవాడు పూర్ణపురుషుడు. ఇది ప్రతివారికీ సాధ్యమే. కనుక చింతించకు. మూడవ అధ్యాయంలో నేను చెప్పినదిదే నీ పనులు నీవు నిష్కాము భావంతో నాపరంగా ఆచరించు. కర్మమార్గంలో శ్వాసించుట కూడ ఒక పని, ప్రతిదేహికీ ఇది నిత్యసత్యము. త్రిగుణాలనతిక్రమించు. నన్ను నమ్ముకో. చేసినపనికి ఫలితమేది అని దిగులుపడకు. అప్పుడు, అతని పనులు, అతని ప్రగతికి బాధకములుకావు. నేను శాశ్వతబ్రహ్మను, నిత్యసత్యాన్ని, ఎప్పటికీ తరగని ఆనందాన్ని.

తనను తాను "శూన్యం" అని భావించిన వాడు గుణాతీతుడై, ఎల్లెడలా, ఎల్లప్పుడు నన్నే దర్శిస్తాడు.

అధ్యాయం - 15

భగవానుడన్నాడు: ఈ ప్రపంచం అశ్వత్థవృక్షమువంటిది. పైన వేళ్లు, క్రింద కొమ్మలు ఉన్న ఈ చెట్టుకు ఆకులే వేదాలు. ఈ వృక్షతత్త్వాన్నెరిగినవాడు వేదవిదుడు. సర్ ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు అన్నట్టు ఈ వైదిక వృక్షం "స్వర్గాధిరోహణ, భూతల ప్రవేశము" అనే గుణాలతో పుష్టిచెందుతుంది. విషయసుఖాలు దీని లేచిగుళ్లు. ఇంద్రియ వాసనలే ఇహలోకంలో ఆత్మను కర్మతో బంధిస్తాయి.

ఇక్కడ, దీని ఆది, అంతం, పునాది, అసలు తత్త్వం-ఏవీ బోధపడవు. అసహయోగాస్త్రంతో వ్రేళ్లూనిన ఈ వృక్షాన్ని మూలచ్ఛేదం చేయాలి. అప్పుడు ఆత్మ బంధ విముక్తిచెంది, తిరిగిరాకుండా పైనున్న లోకాలకు పోతుంది. ఏ పరమ పురుషుని నుండి జీవజాలం ప్రవాహగతితో వెలువడుతూందో, ఆ ఆదిపురుషుణ్ణి, రాగరహితుడై, సమభావంతో అర్చనచేస్తే ఆ బుద్ధిమంతుడు, చంద్రుడు కాంతి అవసరంలేని నా పరమపదాన్ని చేరుకుంటాడు.

ఇహలోకంలో ఆత్మగా మారిన నా శాశ్వతాంశం ప్రకృతిలోని ఇంద్రియతత్త్వాన్ని (మనస్సుతో సహా) గ్రహిస్తుంది. దేహంలోనికి ఆగమనం, దేహం బయటకు నిర్గమనం చేసే ఆత్మ తనతో ఇంద్రియతత్త్వాన్ని-వాయువు

తనతో పరిమళాన్ని కొనిపోయినట్లు-తీసుకొనిపోతుంది. చెవి, కన్ను, స్పర్శ రసనేంద్రియాలు, ముక్కు, మనసు-వీటి సాయంతో ఇంద్రియ సుఖాలు అనుభవిస్తుంది. అజ్ఞానులకిది అర్థంకాదు. ద్రష్టలు బుద్ధితో దీన్ని గమనించి, తమ దేహంలో ఉన్నట్టు గుర్తించి జాగ్రత్త పడతారు. సమబుద్ధిలేని వారికిది చేతకాదు.

చంద్రునిలో, అగ్నిలో, సూర్యునిలో గలకాంతిని నేనే మృత్తికను ఆక్రమించి, జీవులను బ్రతికిస్తాను. జీవరసాన్నందించే చంద్రుడనై మొక్కలను పోషిస్తాను. దేహులందరిలో, శ్వాసతో కలిసి, జీవాగ్నినై నాలుగు రకాల ఆహారాన్ని జీర్ణం చేస్తాను. మనస్సులలో నిండి, స్మృతి-విస్మృతులను కలిగించి, వేదాల సారాన్ని అందిస్తాను. వేదవిదుణ్ణిఅయి, వేదాంతం ఉపదేశిస్తాను.

ఈ ప్రపంచంలో రెండు ప్రకృతులున్నాయి-క్షర (నశించునది) అక్షర (నశించనిది). మొదటిది ప్రపంచం, రెండవది శాశ్వతమైన నేను. వీటన్నిటినీ మించి మూడులోకాలలో వ్యాపించి, అందరికీ పుష్టినిచ్చే పరమాత్మ. ఇదీ నేనే. నశ్వరం, శాశ్వతం వీటి నధిగమించిన వేదోక్త పరమసత్యాన్ని. బుద్ధిమంతుడు తెలుసుకొని, తగుజ్ఞానంతో సంపూర్ణమైన అర్పణా భావంతో ఆరాధిస్తాడు.

'పాపరహితుడవైన ఓ అర్జునా! అతి నిగూఢమైన తత్త్వాన్ని నీకు బోధించాను. దీనిని తెలిసినవాడు నిజంగా "తెలివి" కలవాడై ముక్తితీరాలకు చేరుతాడు.

అధ్యాయం - 16

ప్రభువు అన్నాడు: "దైవాసుర ప్రకృతుల భేదం చెప్తాను. భయరాహిత్యం, పరిశుద్ధమైన మనస్సు, బుద్ధి, సమభావం, ఆత్మనిగ్రహం, దానం, త్యాగం, స్వాధ్యాయం, తపస్సు, ఋజుత్వము, అహింస, సత్యము, కోపం లేకుండుట, సన్న్యాసం, శాంతి, పరుల దోషము లెంచకుండుట, భూతదయ, దురాశ లేకుండుట, మృదుత్వం. అణకువ, చిత్త స్థైర్యం, తేజస్సు, ధైర్యం, క్షమ, బాహ్యాంతర పారిశుద్ధ్యం, ద్రోహ, దురభిమాన రాహిత్యం దైవీ గుణాలు.

మోసం, దంభం, దర్పం, క్రోధం, క్రూరత్వం, అజ్ఞానం అసురీగుణాలు.

దైవీ గుణాలు మోక్షానికి, అసురీగుణాలు బంధకత్వానికి దారితీస్తాయి. అర్జునా! నీది దైవీగుణసంపద కనుక చింతింప పనిలేదు.

ఆసురీతత్వాన్ని గురించి ఇంకా చెబుతాను. అందువలన జనులు దానిని త్యజించే వీలుకలుగుతుంది. వారికి చేయవలసినది. చేయకూడనిది అనువిచక్షణ లేదు. వారిలో సత్యం, పవిత్రత లోపించి ఉంటాయి. కనుక మంచి ప్రవర్తనకు వలసిన నియమాలు పాటించరు.

ప్రపంచం మూలరహితం, శాసన రహితం, అనిత్యం అని వారిభావన. కామవాసనతో ఇంద్రియసుఖాలను అనుభవించుటయే వారి ధ్యేయం

దుర్మార్గకృత్యాలు ఆచరించి, అల్పబుద్ధులై, ప్రపంచాన్ని నాశనం చేసె పనులకే అంకితమైన ఆలోచనలకు అంటిపెట్టుకొని ఉంటారు. వారి కోరికలకు అంతంలేదు. మోసం, దంభం, దర్పం వారినైజం. అసంఖ్యాకములైన చింతలతో సతమతమై ప్రతిరోజూ క్రొంగొత్త నీచబుద్ధులవలన ప్రేరితములైన వాసనా గ్రస్తులై, అర్నాల్డు మాటల్లో "వందలాది అసహజమైన కోరికలు, దురాశ అనే ఉచ్చులలో చిక్కుకొని" చట్టానికి వ్యతిరేకమైన రీతుల్లో ధన సంపాదనచేసి, అట్టి పాపధనంతో కోరికలు తీర్చుకునే ప్రయత్నాలకు బానిసలై జీవన్మరణం పొందుతుంటారు.

ఈ రోజు సంపాదించినది యిది. రేపు అది వస్తుంది. ఈ రోజు ఈ శత్రువుని అంతం చేశాను. రేపు తక్కిన వారిని సంహరిస్తాను. నేను బలవంతుడను. నాదగ్గర గొప్ప వస్తువులన్నీ ఉన్నాయి. నాకుసాటి ఎవరు? పేరు ప్రతిష్ఠ పెరిగేందుకు దానాలు, యజ్ఞాలు చేసి, భోగాలననుభవిస్తాను "అంటూంటారు. గెలిచామనుకుంటారు. భ్రమలో చిక్కి నరకానికిపోతారు.

ఇట్టివారు గర్విష్టులు, ఇతరులను గురించి చెడుగాచెప్పి, అందరి హృదయాలలోని ఆ పరమాత్మను నిరసిస్తారు. తిరిగి పతితుల ఇళ్లల్లో జన్మిస్తారు.

కామ, క్రోధ, లోభాలు నరకద్వారాలు. ఆత్మ వినాశహేతువులు, కనుక వాటిని వర్జించాలి. అప్పుడు ఋజుమార్గాన పయనించి, పరమ పదాన్ని చేరుకుంటారు.

శాస్త్ర విధులనుల్లంఘించి, కామవాసనకు బానిస అయినవాడు కార్యసిద్ధిని, ఇహలోక సుఖాన్ని, మోక్షాన్ని పొందలేడు.

కర్తవ్యాకర్తవ్య విమూఢత కలిగి నపుడు, బుద్ధిమంతులసలహా, శాస్త్రవిధి ప్రమాణము ననుసరించి పోవుట న్యాయమైన, సరియైన పని.

★ ★ ★

అధ్యాయం - 17

అర్జునుడన్నాడు: "శాస్త్రవిధులననుసరింపక పోయినను శ్రద్ధతో సేవించువారి గతి ఏమి?"

భగవానుడన్నాడు: సాత్విక, రాజస, తామసములని శ్రద్ధ మూడు విధాలు, అతని శ్రద్ధ స్వభావానుగుణ్యమై ఉంటుంది. సాత్వికులు దేవతలను, రాజసులు యక్షరాక్షసులను, తామసులు భూతప్రేతాదులను ఆరాధిస్తారు.

అతని శ్రద్ధను అషామాషీగా కాకుండా, అతడు తిను ఆహారాన్ని బట్టి, తపస్సును బట్టి, త్యాగదానాలను బట్టి నిర్ణయించాలి.

ఆయుస్సును, తేజస్సును, మనస్సును, దేహబలాన్ని, ఆరోగ్యాన్ని పెంచేది సాత్వికాహారము. అమితముగా ఉప్పు, పులుపు, కారం కలిగి, చేదుగా ఉష్ణంగా విదాహంగానున్న ఆహారం రాజ- రోగాలు, నొప్పులూ, బాధలూ కలుగచేసే తత్వం గలది. పాసిపోయినది, చెడువాసనగలది, ఎంగిలి అయినది తామసాహారం.

ఫలాపేక్ష లేకుండా, విధిగా, శ్రద్ధగా చేసిన యజ్ఞం సాత్వికం. ఫలాపేక్షతో, ప్రదర్శనగాచేసినది రాజసం. శాస్త్రవిధులను పాటించక, దానధర్మాలు లేనిది తామసం.

జ్ఞానుల పూజ, శౌచము, బ్రహ్మచర్యం, అహింస శరీర సంబంధమైన కాయకతపస్సు. సత్యం, హితకరం, సంతోషప్రదం అయిన మాటలు వాచికతపస్సు. పవిత్ర భావాలు, ప్రసన్నత, మృదుత్వం, నెమ్మది, ఆత్మ నిగ్రహం, ఉద్దేశ్యపవిత్రత మానసిక తపస్సు. ఈ మూడింటిని సమన్వయపరచి, నిష్కామంగా, చేసినది సాత్వికము. ఆడంబరంగా, పేరుకోసం చేసినది

రాజసం. తన్నుతాను హింసించుకొని, ఇతరులను బాధించి చేయునది తామసం, బుద్ధిహీనుల ప్రవృత్తి.

దేశ, కాల, పాత్రానుగుణ్యంగా, తగిన వారికి, సద్బుద్ధితో ప్రతిఫలాపేక్ష రహితంగా ఇచ్చు మంచిదానం సాత్త్వికం. బాధపడుతూ, మనకు దీని వల్ల ప్రతిఫలమేది అనుకుంటూ చేసే దానం రాజసం. అవమాన పూర్వకంగా, నీచబుద్ధితో దేశకాలాలకు తగని అపాత్రదానం తామసం.

వేదాల్లో బ్రహ్మను "ఓంతత్ సత్" అనే శబ్దాలతో నిర్దేశిస్తారు. శ్రద్ధాన్వితులు తపో, దాన, యజ్ఞాలకు ముందు "ఓం" అంటారు. "తత్" అంటే "అది' ' (బ్రహ్మ), "సత్" అంటే సత్యం (ఉత్తమమైన, ఉపయోగకరమైన పని); భగవాను డొక్కడు, ఏకాకి అతడు, సత్యమే అతడు, విశ్వపోషకుడతడు. విశ్వోద్ధారకుడతడు. తపో, దాన, యజ్ఞాలను నిర్మమత్వభావనతో చేయుట సాత్త్విక శ్రద్ధ తెలిసియో, తెలియకనో, శాస్త్రోక్తవిధికి భిన్నంగా చేసినా, శ్రద్ధాపరమైనది దోషరహితం. తద్భిన్నమైనది "అసత్"-దోషభూయిష్ఠం. "సత్" -స్థిరనిష్ఠాప్రధానం.

అధ్యాయం - 18

గడిచిన అధ్యాయాల సారం దొరికినా, అర్జునుని మనసులో ఒక అనుమానం ఉండిపోయింది. అన్నాడు; "గీతలో సన్న్యాసానికి, అందరూ అనుకునే త్యాగానికి భేదం ఉన్నదా?"

దీనికి జవాబుగా గీతాసారాన్ని కుదించి భగవాను డన్నాడు: కొన్ని కోరికలు తీరేందుకు కొన్ని కర్మలను చేస్తున్నారు- వీటిని కామ్యకర్మ లంటారు. శ్వాసప్రక్రియ, తినుట, త్రాగుట, శయనించుట, ఉపవసించుట మున్నగునవి దేహాన్ని ఆరోగ్యవంతంచేసి కర్మకనుగుణంగా ఉంచేందుకు ఉద్దేశింపబడినవి. పరులసేవకొరకే కొన్ని చేసేవి. కామ్యకర్మలను వర్జించుట "సన్న్యాసం". అన్నిరకాల ఫలాపేక్షను వర్జించుట "త్యాగం" త్యాగమే సర్వదా కర్తవ్యం.

ప్రతి కర్మలోనూ చెడు కొద్దో, గొప్పో ఉండి తీరుతుందని కొందరంటారు.

అయినా, పరులసేవ నిమిత్తం చేసే "యజ్ఞా" లను చేస్తూనే ఉండాలి. దానం, తపస్సు యజ్ఞంలోని అంశాలే. అయితే "అనాసక్తి" యుతం కావాలి. లేనిచో "చెడు" తో మిళితం కావచ్చు.

చేయవలసిన విధుల గురించి తెలియక ప్రభవించిన "త్యాగ" నిరతి తామస ప్రేరితం. శరీరానికి కష్టం కలుగుతుందని కర్మను వర్జించడం రాజసం. దీనిని పరోపకారార్థం చేసి తీరాలి, అనే దృఢబుద్ధితో నిరాసక్తంగా చేసే సేవ "సాత్త్విక త్యాగం" ఈ త్యాగంలో ఫలాపేక్షను వదలడమేగాని, ఏ ఇతర త్యాగాలు లేవు- కామ్య కర్మలను తప్ప. బుద్ధిమంతుడిట్లు నిస్వార్థంగా కర్మచేసినపుడు అన్ని అనుమానాలు పటాపంచలై, అతని ఆశయాలు పవిత్రమై ఉంటాయి. తన సుఖం, కష్టం గురించిన యోచన అతనికి రానే రాదు.

ఫలాపేక్షను వదలనివాడు, వాటిననుభవించడం, తత్సంబంధమైన సహజంగా తోడుగా ఉండే విషయాలను పేర్కొని, సర్వకాలాలకు కట్టుబానిస అవుతాడు. ఫలాపేక్ష త్యజించిన వానికి స్వేచ్ఛ (ముక్తి) లభిస్తుంది.

ఎందుకట ఫలాపేక్ష? తాను కర్తయా? కర్మాచరణకు ఆధారం శరీరం, కర్త (జీవుడు), ఇందుకు కావలసిన పరికరాలు, వివిధ ప్రయత్నాలు, అన్నిటికంటే ముఖ్యం దైవము (విధి).

దీనిని తెలుసుకొని, మానవుడు దంభాన్ని త్యజించాలి. అహంకారరహితుడై చేసినవాడు, కర్మబద్ధుడు కాడు కనుక. చేసినా చేయనట్టే, తన్నుతాను "శూన్యం" అనుకొన్నవాడు, చంపినా, చంపనట్లే లెక్క. అయితే చంపవచ్చునని కాదు. అతడు చేసిన కర్మలో హింసకు తావులేదు. కర్మకు ప్రాభవాలు మూడు- జ్ఞానము, కర్మము, కర్త, కర్మాచరణకు బాహ్యాక్రియా రూపాలు కారణం కర్మ, కర్త, కర్మాచరణకు మానసిక ప్రేరణ జ్ఞానము, దేనిని చేయాలో అది జ్ఞేయము. దానిని తెలిసినవాడు జ్ఞాత. మానసిక ప్రేరేపణ వలన, ఇంద్రియాల సహాయంతో పని జరిగింది. ఈ విధంగా ఆలోచన

క్రియారూపాన్ని ధరించింది. ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు మాటల్లో "అన్ని జీవితాలలో మారని ఒకే జీవితాన్ని మనిషికి చూపగలిగేది" ఈ ప్రక్రియ. భౌతికంగా భిన్నమైన అన్ని విషయాలలో మౌలిక ఏకత్వాన్ని గుర్తించుట సాత్త్విక బుద్ధి. వేరు జీవాలలో వేరు ఆత్మలున్నాయని అనుకోడం రాజసబుద్ధి. ఏదీ, ఎక్కడా సరిగా లేదు అంతా గజిబిజిగా కలగూరగంపగా ఉన్నదని భావించడం తామస సంప్రదాయం.

కర్మాచరణలో ఇషాయిష్టాలు, స్వలాభరాహిత్యం సాత్త్వికం. అనుభూతిపై ఆసక్తి, అహంకారం, అలజడి రాజసకర్మాచరణ. భ్రమతో, ఎవ్వరికి ఏ హానిజరిగినా పట్టించుకోని తత్త్వం తామసం.

అనాసక్తితో, అహంభావరహితంగా, దృఢచిత్తంతో జయాపజయాలతో నిమిత్తం లేనివాడు సాత్త్విక కార్యకర్త. ఫలాపేక్షతో, దురాశతో, హింసతో నిండిన ఆవేశపరుడు రాజస కార్యకర్త (ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు మాటల్లో- సుఖదుఃఖాల ఒడుదుడుకులకు బానిస). నియమరహితుడై, మొండితనంగా, బద్ధకంగా, కుత్సితంగా వ్యవహరించువాడు తామస కార్యకర్త-ఇతడికి ఆత్మ సంస్కృతి అంటే అర్థం తెలియదు. బుద్ధి, దృఢచిత్తం, సంతోషం మూడు విధాలు. కర్మాచరణ, కర్మరాహిత్యం తెలుసుకున్నది సాత్త్విక బుద్ధి. ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు మాటల్లో "చేయదగినది, చేయదగనిది భయపడతగినది, భయపడతగనిది, బంధించునది, ఆత్మకు ముక్తినిచ్చునది-సాత్త్విక బుద్ధి. రాజస బుద్ధికి ఈ విషయ వివేచన తెలిసినా, సరిగా చేయడం రాదు. తామసానికి "విపరీత బుద్ధి". అది సరియగుదానిని, సరికానిదిగా సంభావించి సత్యరహితమై ఉంటుంది.

అనుకున్నది సాధించడం దృఢత్వం. అన్నిటిలో ఇది సమజగుణం. లేనిచో ప్రపంచం ఒక్కక్షణమైనా బ్రతికి బట్టకట్టదు. మనోవాక్కాయ కర్మల సమన్వయం సాత్త్వికం. ప్రాణేంద్రియాల సమతౌల్యం ప్రధానం. రాజసంలో దృఢత్వం, భోగం, ధనం స్వార్థాభివృద్ధిముఖ్యం. తామసంలో "మొండితనం" "పట్టుదల" గట్టివి.

"అజ్ఞాని స్తబ్ధతకు, భయదుఃఖాలకు దంభానికి దయాభిక్షకు" అంటుకొని ఉంటాడు (ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు) సాత్త్విక ఆనందం "శాశ్వతం, బాధాముక్తం, ఆత్మకు ఆరంభంలో విషంలా చేదైనా, చివరకు అమృతా స్వాదన అనుభూతినిస్తుంది." (ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు) రాజసానందం ఆత్మజ్ఞానోత్పత్తి.

"ఇంద్రియభోగంలా మొదట్లో అమృతంలా తీయనై, చివరికి విషమౌతుంది" (ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు) తామసానందం.

"అలసత్వం, నిద్ర అవివేకజనితం" (ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు) అన్ని విషయాలకు ఈ త్రిగుణసూత్రం వర్తిస్తుంది.

నాలుగు వర్ణాల వారికి, వారి నైసర్గికగుణాలను బట్టి, వారివారి విధులేర్పరచడం జరిగింది.

బ్రాహ్మణునికి - "శాంతి, యమనియమాలు, తపస్సు పవిత్రత, క్షమ, ఋజువర్తనము, బుద్ధి, అనుభవము, దేవుని యందలి భక్తి విశ్వాసాలు" ఆధారంగా విధులేర్పడినవి.

క్షత్రియునికి - "పరాక్రమము, ప్రకాశము, దృఢత్వము, కార్యదక్షత, రణస్థైర్యము, దానము, నేతృత్వము" ఆధారంగా విధులేర్పడినవి.

వైశ్యుని పని -వ్యవసాయం, వాణిజ్యం, పశుపాలన (ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు).

సేవారూప కర్మ శూద్రునికి విధింపబడినది. వీరిలో ఒక వర్గపు వ్యక్తిలో ఇంకోవర్గపు విధులు లేవని కాదు. అవి వారి వర్ణమును గుర్తించే బండగుర్తులు. ఇవి అభ్యసింపబడినప్పుడు, ఎవరి విధులలో వారు నేర్పరులు అయినప్పుడు, అనారోగ్యకరమైన స్పర్థ, ద్వేషం ఉండదు. వీరు ఉన్నతులు, వీరు తక్కువ వారు అను భావనలేనేలేదు. ఎంత విలువలేని దనిపించినను, ఎవరి ధర్మమును వారు చేయుట శ్రేష్ఠము. స్వాభావిక కర్మాచరణ స్వార్థరహితమగుట వలన పుణ్యమే అగును. ఇంకొక పని చేయుట అనేది స్వార్థయుక్తం కనుక పాప మయం. ఇకపోతే అగ్ని పొగ క్రమ్మినట్టు సర్వకర్మలు ఏదేని దోషయుతములై ఉండవచ్చును. పొగలేని నిప్పుండదు.

కళంకములేని కర్మ ఉండదు. స్వధర్మం ఫలాపేక్షరహితం గనుక హితకరమైన బాధ, బంధన రహితమై ఉంటుంది.

స్వధర్మాచరణతో పునీతుడైన యోగి మనోనిగ్రహం కలిగి, ఇంద్రియ భోగాలను పరిహరించి, ఇష్టాయిష్టాలను అధిగమించి, ఏకాగ్రతతో, అంతర్ముఖుడై, ఏకాంతవాసియై మనోవాక్కాయకర్మలను అదుపుచేసి, ధ్యానమగ్నుడై అహంకారం, మమకారం, కామం, క్రోధం, భోగ్యవస్తు పరిగ్రహం వీటన్నిటినీ త్యజించి పరబ్రహ్మస్థితికి చేరుకుంటాడు. సమబుద్ధితో, సంతోష-దుఃఖ రహితంగా, ఉంటూ భగవంతుని తెలుసుకొని యున్న భక్తుడై, ఆయనలో ఐక్యమవుతాడు. పరమపదాన్ని చేరుకుంటాడు.

కనుక, నీవన్నీ నాకర్పించు. నీకు అత్యంతప్రీతికరమైన వానినిగా నన్నుతలచుకో ఏకాగ్రతతో నన్నుపాసించు. దీనితో నీ కష్టాలు గట్టెక్కుతాయి. దర్పంతో నా మాటను తృణీకరిస్తే, నాశనమైపోతావు. ద్వంద్వాలకతీతంగా ఉండడం ముఖ్యం-నన్నే ఆశ్రయించు-పాపంనుండి ముక్తి పొందుతావు.

భక్తిహీనునకు, తపస్సు చేయనివానికి, నాయందు వైముఖ్యంతో, శ్రద్ధలేనివానికి ఈ ఉపదేశము చేయవద్దు. దీనిని నా భక్తులకు బోధించువాడు, నాపూర్ణ భక్తుడై నన్నే చేరుట నిస్సంశయము.

కృష్ణార్జున సంవాదాన్ని ధృతరాష్ట్రునికి వినిపించిన సంజయుడన్నాడు: యోగేశ్వరుడగు కృష్ణుడు, ధనుర్ధారి అర్జునుడును ఎచ్చట నుందురో, అచట జయం, సిరిసంపదలు, ఆనందం, మౌలికమైన నీతివర్తనము నెలకొని ఉంటాయి."

ఆధ్యాత్మికానుభూతి పరంగా పూర్ణజ్ఞానానికి ప్రతీక యోగేశ్వరుడు కృష్ణుడు. అట్టి సంపూర్ణజ్ఞానానికి అనుగుణ్యంగా జరిగే కర్మాచరణతో ఉన్నత నైతికతకు బద్ధమైయున్న ఏ అభిలాషనైనా తీర్చే సామర్థ్యానికి ప్రతీక ధనుర్ధారి అర్జునుడు.

అనువాదకుని గమనికలు

అధ్యాయం - 12

గీతాపారాయణం చేసిన మాత్రాన, (వారిని నేను మనంఃపూర్వకంగా గౌరవించినా) అది చాలదు. అది గీతారహస్యం గీతోపదేశం వీటి అవగాహనకు ఉపకరిస్తుంది. ఓపికతో, చిలుకచేతకూడ, పారాయణ చేయించవచ్చును. ఏమి లాభం? గీతాభక్తుడు, గీతారచయిత యొక్క మనోభావనప్రకారం, యోగి అవ్వాలి. మనో, వాక్కర్మల సమన్వయ సాధన అభిలషితం, చెప్పేది, చేసేది, వీటికీ ఆలోచనకూ పొంతనలేని వాడు అకృతమాడు వాడు, మోసకారి. (మో. క. గాంధీ: హిందూ ధర్మం, నవజీవన్, 1950, పుట 170-1).

"భక్తి పొల్లుమాటకాదు; మరణంతో ముష్టియుద్ధం.

"అది వట్టి ఊక దంపుడు కాదు. పొంగు కాదు. మనోబలంలేని వట్టి ఆడంబరంకాదు; అంధవిశ్వాసం అసలే కాదు. బాహ్యావిషయాలతో దీనికి సంబంధంలేదు. భక్తుడు, తన కిష్టమైనట్లు, తావళాలు వేసుకోవచ్చు నుదుట విభూతిరేఖలు దిద్దుకోవచ్చు, నివేదనలూ, నైవేద్యాలూ సమర్పించవచ్చు. కాని ఇవి అతని భక్తికి సాక్ష్యాలుకానేరవు...

"భక్తి అంటే సామాన్యంగా అందరూ మెత్తటి మనస్సు, నామస్మరణ పూసల లెక్కింపు మొదలైనవి అనీ, ప్రాణప్రదమైన పనులను కూడ తృణీకరిస్తూ ఉండడం అని అనుకుంటారు-వీటివలన పూసలలెక్కింపు చెదరిపోతుందిట! ఈ భక్తుడు తన తావళాన్ని ఆహారం, నీరు తీసుకునేటప్పుడు మాత్రమే దూరంగా ఉంచుతాడు. పిండి విసరడం, రోగులకు మందివ్వడం మొదలైన (ప్రాణోద్ధారకమైన) పనులు చేస్తున్నప్పుడు మాత్రం దూరంగా ఉంచడు.

"కాని, గీతావాక్యమిది-"సరియైన కర్మాచరణ లేకుండా గమ్యం చేరలేడు"- (ఇదే గ్రంథంలో 160-1 పుటలో 9,10,13 పేరాలు)

బృందావనంలో టైఫాయిడుతో మరణోన్ముఖుడైన ఒక వైష్ణవుని, శ్రీకృష్ణప్రేమ్ చూచారు. అనేకమంది వైష్ణవులు చేతుల్లో తాళాలుపట్టుకు తిరుగుతున్నారు. ఎవ్వరూ రోగికి మంచి నీళ్లయినా యివ్వలేదు. ఇటువంటి భక్తికి విలువ ఏముంది? అని ఆయన అడిగాడు. (సత్యాన్వేషణ-పుట26-చూడుడు)

★ ★ ★

అధ్యాయం - 1

"దుర్యోధనాదులు నీచప్రకృతి గల మానవులు, అర్జునాదులు ఉన్నత ప్రకృతి గలవారు. యుద్ధక్షేత్రము మన దేహమే. రెండు పక్షాలకు నిరంతర యుద్ధం జరుగుతూ వుంటుంది. లోపల కృష్ణుడుంటున్నాడు. పవిత్ర హృదయంతో నిశ్శబ్దంగా ఉపదేశిస్తున్నాడు. గడియారానికి "కీ" ఇచ్చినట్టే, హృదయానికి పవిత్రత అనే "కీ" యివ్వాలి. లేకపోతే లోపాలున్న హృదయవాసి మాట్లాడడం మానివేస్తాడు... (ఇదే గ్రంథంలో పు.156).

★ ★ ★

అధ్యాయం - 2

"ఆంగ్లమిత్రులు నాచేత గీతను చదివింపజేశారు. సర్ ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు గారి అత్యుత్తమమైన అర్థవంతమైన అనువాదాన్ని నాముందుంచారు." గ్రంథాన్ని ఆసక్తితో పఠించి, అందలి విషయాస్వాదనతో దిమ్మెర పోయాను. రెండవ అధ్యాయంలో చివరి 19 శ్లోకాలు నా హృదయ ఫలకం మీద అప్పటినుండి లిఖింపబడి ఉన్నాయి. నాకు కావలసిన జ్ఞానమంతా వాటిలో ఉన్నది. అందలి ఉపదేశాలు "నిత్య సత్యాలు"..

ఆశ్లోకాలు గీతాధ్యయనానికి జీవగర్ర (ఈ గ్రంథమే-పుట 152).

రెండవ అధ్యాయంలో, నిశ్చలమనస్సును గురించి, సంతులత్వాన్ని గురించి, సమభావనను గురించి, కృష్ణుని ఉపదేశం సవివరంగా ఉంది. చివరి 19 శ్లోకాలలో ఈ విధి విపులంగా చెప్పడం జరిగింది. రాగమయమైన, వాసనాయుతమైన కోరికలను నిర్జీవపరిస్తే, నిశ్చలమనస్థితి కలుగుతుంది అని

వారి సందేశం. ఆవేశాలను, కామవాసనలను, సంహరించిననాడు, నీ సోదరుని చంపలేవు (ఇదే గ్రంథంలో, పుట 179).

"నిరాసక్తితో కర్మాచరణ వలన మనశ్శాంతి కలుగుతుందని గీతయొక్క ఉపదేశ సారాంశమని నేను నిరూపించడానికి పాటు పడ్డాను. రెండవ అధ్యాయంలో గీతోపదేశసారాంశము, మూడవదానిలో దానిని సాధించేమార్గము వివరింపబడినవి. తక్కిన అధ్యాయాలు తక్కువకాదు. ప్రతి అధ్యాయంలో ఏదో ఒక విశిష్టత ఉన్నది.

"గీతా జయంత్యుత్సవాల్లో పాల్గొనువారు. తగిన భావనతో, ఆ గీతోద్దేశాన్ని అమలు చేసే ఆశయంతో ఉంటారని తలుస్తాను. (పుట 182).

గీతా సిద్ధాంతాన్ని గురించిన చక్కటి వ్యాఖ్య నవంబరు 17వ తేదీ, 1956 నాటి "ది టైమ్సు" పత్రికలో ప్రచురితమైంది. ట్రినిటీ తరువాత 25-వ ఆదివారం ప్రార్థనా బృందం "సత్కర్మఫలితాన్ని" తెచ్చువారు "భగవంతునిచే పుంస్కృతులౌతారు"- ఇందులో నైతికత, మత ధర్మం మధ్య భేదాభిప్రాయం ఉన్నట్లున్నది. నైతికత సత్కర్మలకు పురస్కారమిచ్చుటను అంగీకరించదు. "విధి-విధికొరకే" అని దాని ఆదర్శం. మతధర్మం వాదన ఇది. భగవంతుడు-మంచీ చెడుల మధ్య తారతమ్యం చూపి, మొదటిదానిని పెంచి, రెండవ దానిని త్రుంచాలి-అందరికీ అర్థమయేందుకు దీనిని పురస్కారం, శిక్ష అంటారు.

"ఏసుక్రీస్తు - "విశ్వమంతాపొంది, తన ఆత్మను పోగొట్టుకుంటే లాభమేమి?' అని అడిగాడు. అయితే ఆయన జీవితం స్వార్థరహిత భగవత్సేవను అమూల్యమని భావించుటకు తార్కాణం. మిత్రులద్రోహచింత, శత్రువుల చేతిలో మృతి గురించి అవగతమయినప్పుడు కూడా, ఆయన తన విశ్వాసాన్ని సడలించలేదు. భగవద్భక్తి, మానవసేవ ఈ రెండిటికీ పురస్కారమనేది ఈ లోకంలో అందరికీ అర్థమయే రీతిగా అందరిమన్ననగా లేక వస్తురూపేణా ఉండదు. ఈ సత్యానికి ఋజువు వేరెక్కడవున్నదో ఎవరికీ తెలియదు "సిలువ".

మరి ఏ బహుమతిని గురించి ప్రార్థనా పరుల సమూహం ప్రస్తావించింది? దీనికి జవాబు ఈ వాక్యంలో ఉన్నది: పవిత్రహృదయులు అదృష్టవంతులు. వారు భగవానుని చూడగలరు. సేవకు పురస్కారము ఆ పద్ధతిలోనిదే అయి ఉంటుంది. చర్మ చక్షువులకు ధన ధాన్యవసు రూపాలలోగాని, పేరు ప్రతిష్ఠలలో గాని ఆ సేవామూల్యానికి లెక్కగట్టి కనబడదు. భగవధ్యానము, ఆత్మసమర్పణ ఆయన దరిచేరేందుకు ప్రవేశపత్రం అవుతుంది. ఆయన సాంగత్యం, ఆయన విధి విధానాల అవగాహన లభ్యమవుతుంది. దేవుడంటే ప్రేమ సారూప్యాన్నిస్తుంది. దైవ దర్శనము, ఆ జీవిని ఉన్నతుని గావించి, ఆయనతో భగవంతుని లీలలో సహకరించి పని చేశానని సంతోషాన్నిచ్చి తరింపచేస్తుంది. ఇవీ భగవానుడు తన సేవకులకు యిచ్చే పురస్కారాలు.

"ఇంతేకాదు. జీవికి ఆత్మిక పురస్కారాలు, ఆధ్యాత్మికాలు అయినా, మంచినడవడి, ఋజు మార్గము భౌతికంగా కొన్ని సౌలభ్యాలను కలిగిస్తాయి. పూర్తిగా నమ్మదగినవాడు, త్యాగి అని పేరుపడిన నాయకుని ప్రజలంతా గుర్తించి తమ నాయుకునిగా చేసుకుంటారు. అధికారం, పదవీ కట్టబెడతారు. వాటిని నీచబుద్ధులున్న వానికివ్వరు. న్యాయవంతుడై, వ్యాపారం వ్యవహారాల సందర్భంలో పూర్ణ విశ్వాసం కలుగుజేసినవానికి లాభం, పేరు ప్రతిష్టలూ లభిస్తాయి. సద్యోలాభాన్ని ఆశించిన వానికివి అందుబాటులో నుండవు.

"ఋజువర్తనం ఉత్తమ పద్ధతి" అను కొలబద్ద అపాయకరమైనది. ఋజువర్తన లాభాల నిస్తుందని, ఋజువుగా మెలిగేవాడు, నష్టాల సందర్భంలో ఆ దారిని వదిలే ఆస్కారం ఉంది. ఇది ఏమి విడంబన! సద్గుణాన్ని ఫలాపేక్షారహితంగా దానికొరకే నిర్వహిస్తే, పేరు ప్రతిష్ఠలు లభిస్తాయి. పెరుగుతాయి. దానినే పేరు ప్రతిష్ఠల కోసం అవలంభిస్తే, అవి లభ్యంకావు. నైతిక ధర్మం స్వార్థపరంగా వాడితే, నష్టమవుతుంది. పురస్కారాన్ని దేవుడు లాభనష్టాల మాట ఆలోచించని వానికి అందజేస్తాడు.

"ఇదే వింత అనుభూతి ఏసుక్రీస్తు మాటలలో ఉంది-తన జీవితాన్ని రక్షించుకోవాలనుకొనిన వాడు దాన్ని పోగొట్టుకుంటాడు. దానిని

పోగొట్టుకునేందుకు సిద్ధమైనవాడు దానిని సురక్షితమై ఉండగా చూస్తాడు- అందుకనే, స్వలాభాపేక్ష, పురస్కారమందాశలేనివాడు దైవసేవ పురస్కారాలనందుకుంటాడు. సత్యసంధులు, ఋజు వర్తనులు దేవుని కొలిచేందుకు ఎంపిక అవుతారు. ఆ కార్యాచరణ వలన కలిగే లాభంగురించి వారికి స్పృహ ఉండదు. ఇగ్నేషియస్ లయోలా మాటల్లో "వారు కష్టపడతారు ప్రతిఫలం కోరరు-వారికి తాము దేవుని కిష్టమైన దానిని గావించి ఆయన శాసనాన్ని శిరోధార్యంగా అనుసరిస్తున్నామనే విషయం పూర్తిగా తెలుసు.

★ ★ ★

ఉపయోగపడిన గ్రంథాల పట్టిక

మో.క.గాంధీ: *ది గాస్పెల్ ఆఫ్ సెల్ఫ్‌లెస్ యాక్షన్* (నవజీవన్)
ఎడ్విన్ ఆర్నాల్డు: *ది సాంగ్ సెలెస్టియల్* (కితాబిస్తాన్)
అనీబిసెంటు : *ది భగవద్గీత* (నటేశన్)
స్వామిప్రభవానంద్ మరియు క్రిస్టఫర్ ఇషర్‌వుడ్ : *ది సాంగ్ ఆఫ్ గాడ్ : భగవద్గీత* (మెంటార్ బుక్స్)
యస్. రాధాకృష్ణన్: *ది భగవద్గీత* (జార్జి ఎల్వెన్ అండ్ అన్విన్)
శ్రీకృష్ణ ప్రేమ్ : *ది యోగ ఆఫ్ ది భగవద్గీత* (వాట్కిన్స్)
ఆర్.సి. జహ్నెర్: *అట్ సంద్రీ టైమ్స్* (ఫేబర్ అండ్ ఫేబర్)

నిర్మాణ కార్యక్రమాలు

(వాటి అర్థం - వాటి స్థానం)

తెలుగు సేత

వేమూరి రాధాకృష్ణమూర్తి

ప్రస్తావన

1941లో నేను మొదటిసారి వ్రాసిన "నిర్మాణ కార్యక్రమాలు, వాటి అర్థం వాటి స్థానం" అను రచనను పూర్తిగా సవరించి తయారుచేసిన కృతి యిది. ఇందు చేర్చబడిన విషయాలు క్రమంలో లేవని చెప్పవచ్చు. పూర్ణ స్వరాజ్య ప్రాప్తికి తోడ్పడు మరికొన్ని విషయాలు యిందు చోటు చేసుకోకపోతే, ఆ విధంగా కావాలని జరగలేదన్న విషయం అందరూ గ్రహించాలి. పాఠకులు అట్టి విషయాలను క్రమంలో చేర్చుకొని నాకు తెలియజేయవచ్చు. నేను రూపొందించిన విసయసూచిక సంపూర్ణమైనదని నిర్ధారణకు రానవసరం లేదు. ఇందు ఎన్నో క్రొత్త విషయాలు చేర్చబడని విషయం పాఠకులు గ్రహింతురుగాక.

వారు కార్యకర్తలైనా, కాకపోయినా, వాలంటీర్లు అయినా కాకపోయినా, యీ నిర్మాణ కార్యక్రమాలు సమర్థవంతమైన పూర్ణ స్వరాజ్యాన్ని సాధించుటకు అహింసా సాధనాలని పాఠకులు గ్రహించాలి. ఈ కార్యక్రమాల సంపూర్ణ నిర్వహణయే, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించడమని తెలుసుకోవాలి. నలభైకోట్ల దేశ ప్రజలంతా అట్టడుగున పడియున్న దేశాన్ని పైకి తీసుకొని వెళ్లే యీ నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని పూర్తిగా అమలు బరుచుటకు పూనుకున్నారని ఒక్కసారి ఊహించండి. తత్ఫలితంగా విదేశీయుల పరిపాలన తొలగడంతో పాటు అన్ని రకాల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం లభించి తీరగలదని హృదయపూర్తిగా అనకుండా ఎవరైనా ఉండగలరా? నా యీమాటలు విని విమర్శకులు నవ్వితే నవ్వుదురుగాక. నలభై కోట్లమంది మీరు సూచించిన నిర్మాణ కార్యక్రమాలు చేపడతారా అని ఎగతాళి చేస్తే చేయుదురుగాక. అయితే వారి ఎగతాళిలో సత్యం కూడా వున్నది కదా! ఏది ఏమైనా యీ కార్యక్రమాలు అమలులోకి రావాలనీ, వచ్చి తీరాలనీ వారికి నేను సమాధానం యిస్తాను. స్థిరమైన నిర్ణయంతో కొంతమంది నిష్ఠాగరిష్ఠులైన కార్యకర్తలు యీ కార్యక్రమాలు అమలు చేయుటకు పూనుకుంటే తేలికగా దేశం మలుపు తిరుగుతుంది. గొప్ప ఘనకార్యం జరిగి తీరుతుంది. ఈ నిర్మాణ కార్యక్రమాలు

అహింసా విధానంతో జరగాలి. మరో మార్గం లేదు. సవినయంగా చేసే చట్ట ధిక్కారం కానీయండి లేక సత్యాగ్రహమే కానీయండి, అవి సామూహికంగా జరిగినా లేక వ్యక్తిగతంగా జరిగినా నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు తోడ్పడుతాయి.

ఇట్టి అహింసా కార్యక్రమం సాయుధపోరాటం యొక్క స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తుంది. సాయుధపోరాటానికి ఎంత శిక్షణ అవసరమో అహింసాయుతంగా సాగే యీ సత్యాగ్రహానికి కూడా అంత శిక్షణ అవసరమే. అయితే రెండింటి శిక్షణ విధానం వేరుగా మాత్రం వుంటుంది. అవసరమైనప్పుడే యీ రెండు రకాల పోరాటాలు ప్రారంభంఅవుతాయి. సాయుధపోరాటానికి మనమంతా ఆయుధాల ప్రయోగానికి సంబంధించిన శిక్షణ పొందాల్సివస్తుంది. చివరకు ఆటంబాంబును ప్రయోగించవలసిన అవసరం కూడా కలుగవచ్చు. నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని సక్రమంగా అమలు బరుచు శిక్షణ పొందవలసివస్తుంది.

కార్యకర్తలు సత్యాగ్రహం చేయుటకు లేక సవినయంగా చట్టధిక్కారం చేయుటకు పొంచి కూర్చోరు. అయితే నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని చేయనీయక, వాటిని ఆపివేసే ప్రయత్నం జరిగితే మాత్రం కార్యకర్తలు అట్టి చర్యను ఎదుర్కొనేందుకు సిద్ధంగా వుంటారు. ఎక్కడ సత్యాగ్రహం చేయాలో, ఎక్కడ చేయకూడదో రెండు మూడు ఉదాహరణలవల్ల స్పష్టం అవుతుంది. రాజకీయ ఒప్పందాలు ఆపివేయడం మనకు తెలుసు, ఆపివేయవచ్చు కూడా. అయితే వ్యక్తికి వ్యక్తికి మధ్య నెలకొని యుండే స్నేహాన్ని మాత్రం ఆపివేయుటకు వీలు వుండదు. ఇట్టి నిస్వార్థమైన, నిజమైన స్నేహమే రాజకీయ ఒప్పందాలకు పునాదికావాలి. ఇదేవిధంగా బాగా విస్తరించి కేంద్రీకృతమైన ఖాదీ పనిని ప్రభుత్వం ఆపివేయవచ్చు. అయితే ప్రజలు నూలువడికి, బట్టతయారుచేసి ధరించడం ప్రారంభిస్తే ఏ ప్రభుత్వమూ దాన్ని ఆపలేదు. ఖాదీ ఉత్పత్తిని, ఖాదీని ధరించడాన్ని ప్రజల మీద బలవంతంగా రుద్దకూడదు. స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో భాగంగా భావించి ఖాదీని అందరూ సమర్థించాలి. సంతోషంతో ధరించాలి. ఖాదీని బాగా ప్రోత్సహించాలి. ఈ పని గ్రామాల్లో సహజంగా జరగాలి. గ్రామాన్ని కేంద్రంగా తీసుకొని అక్కడ యీ కార్యక్రమం సాగాలి. ఇట్టి పనులు చేయువారికి

అనేక యిబ్బందులు తప్పక కలుగుతాయి. ప్రపంచంలో ప్రతిచోటా యిట్టి పనులకు ఆటంకాలు తప్పవు. నిప్పులతో నిండిన మార్గాన కార్యకర్తలు నడవవలసి వస్తుంది. కష్టాలు పడకుండా ఎక్కడైనా స్వరాజ్యం లభించిందా? హింసతో కూడిన సమరంలో మొట్టమొదట సత్యం బలి అయిపోతుంది. కాని అహింసతో కూడిన సమరంలో సత్యం తప్పక విజయం సాధిస్తుంది. అంతేగాక యీ నాటి ప్రభుత్వ తాబేదారులుగా పనిచేస్తున్న ప్రభుత్వ అధికారులను శత్రువులుగా భావించడం అహింసా భావానికి విధానానికి వ్యతిరేకం. వారు నుంచి మంచి స్నేహితులుగా విడిపోవాలేగాని, శత్రువులుగా విడిపోకూడదు.

నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని ప్రవేశపెట్టే ముందు . పైన నేను తెలిపిన విషయాలు పాఠకులకు మింగుడుపడితే, యీ కార్యక్రమాలు ఎంత మహత్తరమైనవో, వీటిని ఎంత రసవత్తరంగా అమలుబరచవలెనో తేలికగా అర్థం అవుతుంది. అంతేగాక, కుహనారాజకీయ కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటున్నప్పుడు, రాజకీయ సభల్లో ఉపన్యాసాలు జోరుగా యిస్తున్నప్పుడు ఎంత ఆనందం కలుగుతుందో, అంత ఆనందం నిర్మాణ కార్యక్రమాలు అమలు చేస్తున్నప్పుడు కూడాకలుగుతుందని భావించవచ్చు. భావించాలి. నిర్మాణ కార్యక్రమాలు నిజంగా ఎంతో మహత్తరమైనవి. ఉపయోగకరమైనవి.

పూనా, 13-11-1945 — మోహనచంద్‌కరమ్‌చంద్ గాంధీ

★ ★ ★

భూమిక

నిర్మాణ కార్యక్రమాలంటే నిజమైన సత్యము, అహింసలతో కూడిన సాధనాల ద్వారా సంపూర్ణ స్వరాజ్యాన్ని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందడం అన్నమాట.

స్వాతంత్ర్యం అనుపేరిట స్వరాజ్యాన్ని హింసద్వారా, అసత్యంతో కూడిన సాధనాల ద్వారా సాధించుటకు చేసే ప్రయత్నాలు ఎంత విషాదంగా వుంటాయో మనందరికీ తెలుసు. ఇప్పుడు జరుగుతున్న యుద్ధాల్లో ప్రతిరోజూ

ఎంత సంపద నాశనం అవుతున్నదో, ఎంతమంది జనం చచ్చిపోతున్నారో, సత్యాన్ని ఎంతగా హతమారుస్తున్నారో మనం చూస్తున్నాం.

సత్యము, అహింసల ద్వారా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం పొందడం అంటే ఏమిటి? కులం, మతం, వర్గం, వర్ణం మొదలుగా గల భేదాలు పాటించని రాష్ట్రాన్ని పొందడం అన్నమాట. అంటే అట్టి స్వతంత్ర రాష్ట్రంలో నివసించే జనం, మరియు కటిక బీదజనానికి ముక్తి లభించి వారంతా స్వాతంత్ర్యం పొందడం అన్నమాట. ఇట్టి స్వాతంత్ర్యానికి ఎవ్వరినీ ఎవ్వరూ దూరంగా వుంచలేరు. తమ స్వతంత్ర దేశాన్ని, యితర దేశాలకు దూరంగాఎవ్వరూ వుంచలేరు. దేశంలో నివసించే జనసమూహాల్ని కలువనీయకుండా వారిని దూరంగా వుంచే ప్రయత్నం కూడా ఎవ్వరూ చేయలేరు. మనం గీసిన ప్రతిగీటు, శాస్త్రీయమైన యూక్లిడ్ గీటు యొక్క నిర్వచనానికి సమంగా తులతూగనట్లే, తత్వ సంబంధమైన ఆధారభూత నిర్దిష్ట సిద్ధాంతం లేకుండా కేవలం ఆచరణకు పూనుకుంటే అది అసంపూర్ణంగా మిగిలిపోతుంది. అందువల్ల నిత్య కార్యక్రమాల్లో మనం సత్యం, అహింసలను ఏ స్థాయిలో అమలు పరుస్తామో, ఆ స్థాయిలోనే లభించిన స్వాతంత్ర్యం నాలుగు కాలాలబాటు నిలబడుతుంది.

పాఠకులు నేను సూచించిన నిర్మాణ కార్యక్రమాల వ్యాపును హృదయపూర్తిగా పరిశీలించి చూడాలి. వాటిని సక్రమంగా మనం నిర్వహించితే సాఫల్యం లభిస్తుంది. మనం కోరుకున్న, మనకు అవసరమైన స్వాతంత్ర్యం సంపూర్తిగా లభించి తీరుతుంది. భారత దేశంలోగల ముఖ్యపార్టీలు వాటిని అంగీకరిస్తామని ఒడంబడిక చేసుకుంటే చాలు. మిస్టర్ ఎమరీ చెప్పిన విషయాన్ని నా మాటల్లో చెబుతున్నాను. పలు నిర్మాణ కార్యక్రమాల్లో జాతీయ సమైక్యతకూడా ఒకటి. అట్టి జాతీయ సమైక్యతను సాధించిన తరువాత పార్టీలన్నీ పరస్పరం చేసుకునే ఒడంబడికల్ని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుంది. ఇదే కదా ఎమెరీ చెప్పింది? ఎమరీ నిజం చెప్పాడా లేక అబద్ధం చెప్పాడా అని మనం తర్కించుకోనవసరం లేదు. అటువంటి సమైక్యత ప్రామాణికంగా, అనగా అహింస ద్వారా లభ్యమైతే, ఆ తరువాత

జరిగే ఒడంబడికల యందు యిమిడి యుండే బలవత్తరమైన శక్తిని ఎవ్వరైనా సరే అంగీకరించక తప్పదు. కాదనగల ధైర్యం ఎవ్వరికీ వుండదు.

హింసద్వారా సంపాదించే స్వాతంత్ర్యం సంపూర్ణమైనదని ఊహించడానికైనా వీలువుండదు. అందుకు కారణం గ్రహించడం అవసరం. ఏదో ఒక పార్టీ హింసద్వారా ప్రయత్నించి స్వాతంత్ర్యం సంపాదిస్తే ఆ పార్టీ దుందుభి బిగ్గరగా మ్రోగుతుంది గదా! ఇక ఆ పార్టీ ఏం చెబితే అది జరగాల్సిందే. జరుగుతుందికూడా. అట్టి పూర్ణ స్వరాజ్యంలో ఆర్థిక సమానత్వాన్ని గురించేగాక, తదితర ఏ విషయంలోను సంపూర్ణ సమానత్వాన్ని గురించి యోచించడానికి సైతం అకాశం ఉండదు.

అందువల్ల పాఠకులకు ఒక్క విషయం స్పష్టంగా చెప్పదలుస్తున్నాను. స్వరాజ్యస్థాపనకు అవసరమైన అహింసాత్మక పురుషార్థ సాధనకై యీ నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని అర్థం చేసుకొని అమలు చేయండి. అయితే స్వరాజ్యసాధనకు హింసా సాధనాలు పూర్తిగా కొరగానివని మాత్రం భావించకండి. హింసాత్మక సాధనాలు కటిక బీదవారి విముక్తికి తోడ్పడుతా యనుకుంటే సంతోషంగా వాటిని అమలు చేయండి. అలాకాక వాటితోబాటు యీ నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని కూడా అమలు బరిస్తే తప్పక స్వాతంత్ర్యం లభించి తీరుతుంది అని అనుకుంటే, అట్టివారికి నేను చెప్పవలసింది చెప్పగలిగిందిఏమి వుంటుంది? ఇక మనం నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని ఒక్కొక్కటిగా సవివరంగా పరిశీలిద్దాం.

1. జాతీయ సమైక్యత

జాతీయ సమైక్యత లేక మత సామరస్యం అవసరమని అందరూ అంగీకరిస్తారు. అయితే యిది రాజకీయ సామరస్యంవంటిది కాదనే విషయం చాలా మంది గ్రహించలేకపోతున్నారు. రాజకీయ సామరస్యం గత్యంతరంలేని పరిస్థితుల్లోబలవంతాన ఏర్పడుతూవుంటుంది. కాని మత సమైక్యత లేక సామర్యం అనునది హృదయపూర్తిగా జరగవలసిన వ్యవహారం, అందు ఎవరి హృదయమూ గాయపడకూడదు. ఇటువంటి ఐక్యతను సాధించాలంటే

కాంగ్రెస్ వారు తమ భావాల్లో మార్పుతెచ్చుకోవాలి. వారు ఏ మతాన్నిఅనుష్ఠించేవారైనా, తాము ఆ మతానికే ప్రాతినిధ్యం వహించడంలేదని, హిందూ, ముస్లిం, క్రిష్టియన్, పారసీ, యూదు మొదలుగా గల మతాల వారందరికీ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నామని హృదయపూర్తిగా భావించాలి. భారతదేశంలో నివసిస్తున్న ప్రతి ఒక్కరితోను సత్సంబంధాలు పెట్టుకోవాలి. వాళ్ల కష్టసుఖాల్లో పాలుపంచుకోవాలి. వేరు మతాలవారితో స్నేహం చేయాలి. తమ మతాన్ని ఆదరించినట్లే యితర మతాల్ని కూడా ఆదరించాలి.

మనం యీ స్థితికి వస్తే రైలు స్టేషన్లలో హిందూటీ, ముస్లింటీ, హిందూజలం, ముస్లింజలం అంటూ వినబడే కేకలు యిక వినబడవు. ఇటువంటి మాటలు కేకలు వేయడం సిగ్గుచేటు. ఇటువంటి సమైక్యత స్కూళ్లలోను కాలేజీల్లోను, ఆసుపత్రుల్లోను కూడా ప్రవేశించాలి. జాతీయ స్కూళ్లు, జాతీయ కాలేజీలు, జాతీయ ఆసుపత్రులు నిర్మాణం కావాలి. గ్లాసులు, చెంబులు, కంచాల్లో గల తేడాలు సైతం పోవాలి. ఇది పెద్ద విప్లవం. ఈ విప్లవం కాంగ్రెస్ వాళ్లు సాగించాలి. ఈ విధంగా వ్యవహరిస్తూ రాజకీయంగా లాభం పొందాలని కాంగ్రెస్ వారు భావించకూడదు. అందుకోసం తాపత్రయ పడకూడదు రాజకీయ లాభాలు నిజాయితీతో కూడిన ప్రవర్తన వల్ల కలుగుతాయి.

సామాన్య ప్రజలకు అధికారం శాసనసభల ద్వారానే లభిస్తుందనే భావం చాలా కాలాన్నుంచి ఏర్పడింది. ఇది గొప్ప తప్పు భావమని, యిది కేవలం భ్రమ అని నా అభిప్రాయం. మనమే యిట్టి భావానికి మూలమని భావిస్తున్నాను. ఇంగ్లీషువారి నడవడి, వారి అలవాట్ల ప్రభావంలో మనం పడిపోయాం. ఆంగ్ల జాతి చరిత్రను బోలు బోలుగా పైపైన చదవడం వల్ల పాలనా వ్యవస్థ యొక్క కీలక అధికారం పార్లమెంటు ద్వారా వడపోత అయి ప్రజల దగ్గరికి చేరుతుందని మనం భావిస్తున్నాం. నిజానికి అధికారం ప్రజల మధ్య వుంటుంది. ప్రజల చేతుల్లో వుంటుంది. అధికారం ప్రజలదే. తన ప్రతినిధులని భావించినవారికి కొద్ది కాలం పాటు తమ అధికారాన్ని ప్రజలు అప్పగిస్తారు. అందాకా ఎందుకు? ప్రజలతో సంబంధంలేనిస్వతంత్ర

పార్లమెంటుకు అధికారం అంటూ వుంటుందా? అసలు అట్టి పార్లమెంటే వుండదు గదా! గత 21 ఏండ్ల నుంచి నేను యీ విషయం ప్రజలకు తెలియపరిచేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాను. అధికారం యొక్క వాస్తవిక ఖజానా సత్యాగ్రహ శక్తి, లేక సహకార నిరాకరణశక్తి యందు నిండివున్నది. ఒక దేశ ప్రజలంతా తమ శాసనసభలు చేసిన చట్టాల ప్రకారం నడుచుకోము అని ప్రకటిస్తే, అట్టి చట్టధిక్కారం వల్ల కలిగే కష్టనష్టాల్ని భరించేందుకు సిద్ధపడితే, ఏమవుతుందో యోచించండి. అటువంటి ప్రజల చేతుల్లో ప్రభుత్వాన్ని, శాసనసభను, దాని పాలనా వ్యవస్థను ఎక్కడికక్కడ పూర్తిగా స్తంభింపచేయగల శక్తి నిండి వుంటుంది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగాలైన పోలీసులు, సైన్యాలు ఎంత బలవత్తరమైనవే అయినా ప్రజల్లో కొద్దిమందిని మాత్రమే అణిచివేయగలుగుతాయి. కాని, ప్రజలంతా అట్టి కష్టాల్ని సహించడానికి సిద్ధపడితే పోలీసుబలగం గాని, సైన్యబలగం గాని ఏమీ చేయలేదు.

పార్లమెంటు పద్ధతిలో సాగే పాలనా వ్యవస్థ, పార్లమెంటు మెంబర్లలో అధికసంఖ్యాకుల నిర్ణయాల్ని మిగతా వాళ్లు అంగీకరించడానికి సిద్ధపడితేనే సక్రమంగా సాగుతుంది. అంటే పార్లమెంటులో వుండే మెంబర్లందరి పార్టీలు ఒకదానికొకటి సహకరిస్తేనే పాలనా వ్యవస్థ సరిగా సాగుతుందన్న మాట. మన దేశంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం మతాలకు సంబంధించిన వివిధ పార్టీలను నిలబెట్టింది. అందువల్ల మన జనం మధ్య కృత్రిమమైన అడ్డుగోడలు ఏర్పడ్డాయి. ఏకాభిప్రాయం కుదరదు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మనం పార్లమెంటు విధానం వంటి పద్ధతి ప్రకారం నటిస్తున్నామన్నమాట. ఇటువంటి ఐక్యతలేని వేరు వేరు కృత్రిమ పార్టీలను ఒకే వేదిక పై నిలబడి ఒకే రకంగా పనిచేయమని పట్టుబట్టితే సయోధ్య కుదరడం సాధ్యమా? అయితే ఇటువంటి శాసనసభల ద్వారా యిప్పుడు ఏదో విధంగా పరిపాలన సాగుతూ వున్న మాట నిజమే. కాని ఈ శాసనసభల్లో నిలబడి గట్టిగా పోట్లాడుకుంటూ వుంటాము. మన మీద అధికారం చలాయించే వాళ్లు అప్పుడప్పుడు విసరివేసే అధికారపు ముక్కలకోసం తహతహలాడుతూ వుంటాము. మన యీఅధికారులు కఠినంగా మనల్ని అదుపులో పెడతారు. బద్ధశత్రుత్వం

కలిగిన మన వాళ్లను కొట్లాడుకోకుండా ఆపుతూ వుంటారు. ఇలాంటి సిగ్గుచేటు విధానంలో పూర్ణ స్వరాజ్యం లభించడం అసంభవమని నాఅభిప్రాయం.

శాసనసభలు వాటి ద్వారా సాగుతున్న పనుల్ని గురించి నాకు గట్టి వ్యతిరేకత వున్నది. అయినా నేను ఒక నిర్ణయానికివచ్చాను. ఎన్నకల ద్వారా ఎన్నుకోబడే ప్రతినిధుల సభలు ఏర్పడి అవి సాగుతూ వున్నంత కాలం పనికిమాలిన తప్పుడు అభ్యర్థులు ఎన్నికల్లో పోటీకి నిలబడితే, అట్టి వారిని రాజకీయ పార్టీలు నిలబెట్టకుండా చూడాలి. అయినా అట్టి వాళ్లను నిలబెడితే వారిని గెలవనీయకూడదు. వారికి పోటీగా అభ్యర్థుల్ని కాంగ్రెస్ నిలబెట్టాలి. వారిని గెలుపొందకుండా ఆపాలి.

2. అస్పృశ్యతా నిర్మూలన

ఇప్పుడు యీ క్షణాన హిందూమతాన్ని బాగా అంటుకొని దాన్నిమలినం చేస్తున్న అస్పృశ్యయతా శాపాన్ని, కళంకాన్ని కడిగివేయాల్సిన ఆవశ్యకతను గురించి విస్తారంగా వ్రాయవలసిన అవసరం లేదని నా అభిప్రాయం. ఇందుకోసం కాంగ్రెస్‌వారు ఎంతో కృషి చేసిన విషయం వాస్తవం. కాని చాలామంది హిందువులైన కాంగ్రెస్ వాళ్లు, హిందూమత రక్షణకోసం అస్పృశ్యతా నివారణ అవసరమనిభావించక, యిదొక రాజకీయ విషయంగా భావిస్తూ వుండటం నిజంగా విచారకరం. కాంగ్రెస్ హిందువులు అస్పృశ్యతా కార్యక్రమంవల్ల జాతి ముక్తిపొందుతుందని హృదయపూర్తిగా విశ్వసించి, యీ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తే, సనాతనులు అయిన వారి వారి బంధువుల హృదయాలపై చెరగని ముద్ర పడుతుంది. ఇప్పటి కంటే ఎక్కువపని యీ రంగంలో జరుగుతుంది. ఘర్షణ పడేందుకై ఆవేశకావేశాలతో సనాతనుల దగ్గరికి వెళ్లకూడదు.

అహింసకు శోభకల్గించే మైత్రీభావంతో వెళ్లాలి. హరిజనుల శ్రేయస్సు కోసం ప్రతిహిందువు పనిచేయాలి. అస్పృశ్యతా నివారణా కార్యక్రమం

తమదిగా వారు భావించాలి. హరిజనులకు సహాయం చేయాలి. ఇప్పుడు గుండెల్ని కదిలించివేసే దయనీయస్థితిలో వున్నవారినికలిసి, వారితో మమేకం కావాలి. మన హరిజన సోదరీ సోదరుల్ని దగ్గరికి రానీయకుండా దూరంగా ఎడంగా వుంచి రాక్షసత్వంతో కూడిన నరకయాతన అనుభవించేలా చేస్తున్నాం. అట్టి ఉదాహరణ ప్రపంచంలో మరొకటి ఎక్కడైనా ఎంత వెతికినా కనబడదు. అస్పృశ్యతానివారణా కార్యక్రమం ఎంత కఠినమైనదో అనుభవం ద్వారా నేను తెలుసుకున్నాను. మనం స్వరాజ్యమనే భవ్యభవన నిర్మాణానికి పూనుకున్నాం. అస్పృశ్యతా నివారణ అందలిఒక ముఖ్య బాగమని అందరం గ్రహించాలి. ఆ స్వరాజ్యాన్ని చేరుకునే మార్గం ఇరుకుగా వుండి ఇబ్బంది కలిగిస్తున్నది ఆత్రోవలో ఎన్నో జారుడు మెట్లు వున్నాయి, ఎన్నో లోయలువున్నాయి. అయినా మనం పై శిఖరం అధిష్ఠించి, స్వాతంత్ర్యపు శ్వాసపీల్చి తీరాలి. అందుకోసం మెట్లన్నీ ఎక్కవలసిందే. లోయలన్నీ దాటవలసిందే. ఆటంకాల్ని అధిగమిస్తూ గట్టిగా అడుగులు వేసుకుంటూ ముందుకు సాగవలసిందే.

★ ★ ★

3. మద్యనిషేధం

జాతీయ సమైక్యత, అస్పృశ్యతా నివారణ అను కార్యక్రమాల వలె మద్య నిషేధాన్ని కూడా 1920 నుంచి కాంగ్రెస్ వారు అంగీకరించి తమ కార్యక్రమాల్లో చేర్చారు. కాని సాంఘికంగాను, నైతికంగానుఅవసరమైన సంస్కరణలకు సంబంధించిన మద్యనిషేధం వంటి కార్యక్రమాన్ని గురించి అవసరమైనంతగా కాంగ్రెస్ వారు పట్టించుకోలేదు. అహింసాత్మక స్వరాజ్యం సాధించాలంటే, దాన్ని సుభిక్షంగా వుంచాలంటే, నల్లమందు, మద్యం,మొదలుగా గల మత్తు కలిగించే వ్యసనాల్లో చిక్కుకున్న మనకోట్లాది సోదర, సోదరీమణుల భవిష్యత్తును కేవలం దేశపరిపాలకుల దయాదాక్షిణ్యాలపై వదిలిపెట్టడం మంచిదికాదు.

మద్యనిషేధం వంటి దుర్వ్యసనాన్ని రూపు మాపుటకు డాక్టర్లు ఎంతో సహకారం అందించాలి. నల్లమందు, మద్యం వంటి మత్తు పదార్థాలకు

బానిసలైపోయిన వారిని వాటినుంచి రక్షించడానికి డాక్టర్లు సరియైన చికిత్సా విధానాలు కనిపెట్టి వారికి విముక్తి కలిగించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది

స్త్రీలు, విద్యార్థులు సంస్కరణకు సంబంధించిన ఇట్టి కార్యక్రమాన్ని విజయవంతం చేయుటకు పూనుకొని పనిచేయాలి. అహింసా విధానం ప్రకారం ప్రేమతో కూడిన సేవాధర్మం ద్వారా స్త్రీలు, విదార్థులు మత్తు పదార్థాలకు బానిసలై పోయినవారికి నయానా బోధించి వారిని సన్మార్గానికి తీసుకురావాలి.

కాంగ్రెస్ సేవాసమితి మెంబర్లు, వాలంటీర్లు వినోద కేంద్రాలు, విశ్రాంతి శాలలు నెలకొల్పి యిలాంటి వారికి సేదదీర్చుకునేందుకు సౌకర్యాలు కల్పించాలి. ఆహారపదార్థాలు యీ కేంద్రాల్లో చవుకగా వారికి లభింపచేయాలి. క్రీడా వినోద కార్యక్రమాలు అక్కడ యిట్టివారికోసం ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ కార్యక్రమాలు హృదయ మార్పుకు బాగా పనిచేసి మనిషిని ఉన్నత స్థితికి తీసుకువెళతాయి. ఇది స్వరాజ్యాన్ని అహింసా పద్ధతిన సాధించుటకు ఉత్తమ సాధనం, పాతవిలువల్ని వదిలి నూతన విలువల్ని సృష్టించాలి. స్వరాజ్యం సాధించుటకు యిటువంటి ప్రజాహృదయ సంస్కరణకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలు ఎంతగానో తోడ్పడుతాయి. ఇటువంటి కార్యక్రమాల యెడ, శ్రద్ధకలిగిన కొంతమంది స్వరాజ్యం లభించిన తరువాత యీ కార్యక్రమాలను చేపట్టవచ్చునని అభిప్రాయపడుతూ వున్నారు. ఇది తప్పు అభిప్రాయం. అంత వరకు యిట్టి కార్యక్రమాల్ని వాయిదా వేయకూడదు. నిజానికి నిజమైన స్వరాజ్యం, ఆదర్శవంతమైన స్వాతంత్ర్యం హృదయ సంస్కరణ ద్వారానే, సేవా ధర్మం ద్వారానే లభిస్తుందన్న విషయం సర్వులూ గ్రహించాలి. స్వరాజ్యం నాలుగు కాలాలుపాటు నిలవాలంటే ప్రజల ఆత్మశుద్ధి ఎంతో అవసరం. నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని అమలు బరిచే కార్యకర్తలు చట్టరీత్యా మద్యనిషేధాన్నిఅమలు పరచలేకపోయినా, అందుకు మార్గాన్ని సుగమం చేసి మనిషి జీవన యాత్రను సుఖవంతం చేయుటకు కృషి చేయవచ్చుననీ

మద్యనిషేధం నూటికి నూరుపాళ్లు విజయవంతం అగుటకు అవసరమైన వాతావరణాన్ని సృష్టించవచ్చుననీ స్పష్టం చేస్తున్నాను.

★ ★ ★

4. ఖద్దరు

ఖద్దరు వివాదాస్పదమైన విషయమనీ, ఖద్దరును సమర్థిస్తున్న నేను గాలివాటుకు వ్యతిరేకంగా పడవనడుపుటకు మూర్ఖంగా ప్రయత్నిస్తున్నాననీ, చివరికి స్వరాజ్యమనే నావను ముంచి వేస్తాననీ, దేశాన్ని మళ్లీ ప్రాచీన చీకటి గుహల్లోకి తీసుకువెళతాననీ అభిప్రాయం వెల్లడించారు. ఈ ఆరోపణలకు సంబందించిన చర్చల్లో పడి ఖద్దరుకు అనుకూలంగావాదనలు చేయను. మరో చోట యిట్టి వాదనలు ప్రతివాదనలు గతంలో చేశాను. ప్రతి కాంగ్రెస్‌వాది, ప్రతి భారతీయుడు ఖద్దరు అభివృద్ధికి ఏమేమి చేయవచ్చునో యిక్కడ తెలియచేస్తాను. ఖద్దరంటే ఏమిటి? ఖద్దరంటే దేశప్రజలకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లభింపచేయడమన్నమాట. సమానత్వం ఆరంభం కావడమన్నమాట. ఏ వస్తువునైనా ఉపయోగించినప్పుడే దానివిలువ తెలుస్తుంది. చెట్టుకు పండిన పండును బట్టి దానికి గుర్తింపు లభిస్తుంది. అదే విధంగా నేను చెప్పే విషయంలో సత్యం వున్నదో లేదో, ఆచరించి చూడడం అవసరం. కేవలం ఖద్దరును వాడటమే కాక, దానికి సంబంధించిన తత్వాన్నికూడా సరిగా అర్థం చేసుకోవాలి. దేశ ప్రజలంతా సంపూర్ణ స్వదేశీభావనను పెంపొందించుకోవాలి. దాన్ని నిలుపుకోవాలి. ప్రతి ఒక్కరు మన దేశంలో తయారైన వస్తువుల్నే, ముఖ్యంగా మన గ్రామాల్లో గ్రామ ప్రజల కాయకష్టంతో తయారైన వస్తువుల్నే వాడతామని గట్టిగా సంకల్పించుకోవాలి. ఇప్పుడు మనం చూపిస్తున్న విదేశీ వస్తువుల మోజుకు ఖద్దరు తత్వం పూర్తిగా వ్యతిరేకం. అంటే ఏమిటో యింకా చెబుతాను. ఇప్పుడు హిందూదేశమందలి ఏడు లక్షల గ్రామాల్ని పీల్చిపిప్పిచేసి, హిందూ దేశమందలి కొన్ని పట్టణాలు మరియు గ్రేట్ బ్రిటన్ దేశపు 10 లేక 15 నగరాలు సంపదలతో తులతూగుతున్నాయి. ఆ పద్ధతిని ఆపివేసి,ఏడు లక్షల గ్రామాల్ని స్వయంపోషకం

చేయాలి. ఈ ఏడు లక్షల గ్రామాలు తమ యిష్టప్రకారం తమకు అవసరమైన వస్తువుల్ని తయారుచేసుకోవాలి, ఒకదానికింకొకటి సహకరించాలి. ఇందువల్ల ఎంతో మేలు కలుగుతుంది.

అంటే మన కోరికల్ని, అభిరుచుల్ని పూర్తిగా మార్చుకోవాలన్నమాట. ఇది అహింసా విధానం. ఇందు కొన్ని మార్గాలు సులభంగా వున్నా, కొన్ని మార్గాలు కఠినంగా వుంటాయి. ఈ విధానం ప్రతి భారతీయుని హృదయం మీద చెరగని స్వదేశీ ముద్ర వేస్తుంది. మన ప్రజల హృదయంలో నిద్రపోతున్న, యీనాటి వరకు వెల్లడికాకుండా పడియున్న శక్తిని మేల్కొలుపుతుంది. ప్రజల శక్తి సామర్థ్యాలను వారికి అర్థమయ్యే పద్ధతిన ఉత్సాహపరుస్తుంది. హిందూదేశం ఒక మహామానవ సాగరం.ఇందలి కోట్లాది బిందువుల్లో నేను కూడా ఒక బిందువునన్నపరిజ్ఞానాన్నికలిగిస్తుంది. మానవ జగత్తు అనేక శక్తుల్ని పొందింది. వాటిని ఆచరణలో పెట్టింది. వాటిలో అహింస కూడా ఒక అమోఘమైన మహాశక్తి. దానిమీదనే మానవ జాతి మనుగడ ఆధారపడి వున్నది. కాంగ్రెస్ ద్వారా ఈ అహింసా శక్తిని విశ్వమానవ జగత్తు ఎదుట వుంచుటకు నేను ప్రయత్నించాను. ప్రయత్నిస్తున్నాను. నా నిశ్చితాభిప్రాం ప్రకారం ఖద్దరు భారతదేశ ప్రజల సమైక్యతకు, వారి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యానికి, వారి సమానత్వానికి చిహ్నం. జవహర్‌లాల్ చెప్పినట్టు కావ్యభాషలో ఖద్దరు "భారతదేశ స్వాతంత్ర్యపు డ్రస్సు."

అయితే ఖద్దరు తత్వంమంటే ఏమిటి అని మరో ప్రశ్న. జీవితానికి అవసరమైన వస్తువుల ఉత్పత్తి, వాటి వికేంద్రీకృత పంపిణీ అని అర్థం. ప్రతిగ్రామం తనకు అవసరమైనవస్తువులనన్నింటినీ తమ గ్రామంలో ఉత్పత్తి చేసుకోవాలి. పట్టణాల అవసరాలను తీర్చుటకు యింకా ఎక్కువగా వస్తువుల్ని ఉత్పత్తి చేయాలి.

అయితే పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమల్ని ఒక చోట స్థాపించివాటిని దేశం తన ఆధీనంలో వుంచుకోవాలి. అయితే దేశమంతా కలిసి క్షుణ్ణంగా యోచించి గ్రామాల్లో స్థాపించాలనే పరిశ్రమల ఎదుట యీ పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలు నిలవవు అను సత్యాన్ని గ్రహించాలి.

ఖద్దరు యందు యిమిడి యున్న విషయాల్ని, విశేషాల్ని వివరించాను. కాంగ్రెస్ వాదులు ఖాదీ అభివృద్ధికి ఏమేమి చేయాలో నేను చెప్పాలి. పత్తి గింజలు నాటడం, పత్తి ఏరడం, పత్తినిఏకి శుభ్రంచేయడం, దూదిని సాపుచేయడం, ఏకులు తయారుచేయడం, నూలువడకడం, నూలుకు గంజిపట్టడం, నూలుకు రంగు అద్దడం, పడుగు, పేక ఏర్పాటు చేయడం, బట్ట నేయడం, తయారైన బట్టను ఉతకడం యీ పనులన్నీ ఖద్దరు ఉత్పత్తికి సంబంధించినవే. ఇందు రంగు అద్దడాన్ని మినహాయించాలి. మిగతా వన్నీ ఖాదీకి సంబంధించిన ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలే. వాటిని చేసితీరాలి ఈ పనులన్నీ గ్రామాల్లో బాగా జరుగుతాయి. అఖిలభారత చరఖాసంఘం బారతావనికి చెందిన అనేక గ్రామాల్లో యీ పనులు నిర్వహిస్తూ వున్నది. చరఖాసంఘం ప్రకటించిన లెక్కల వివరం క్రిందివిధంగా వున్నది

1940లో 13451 గ్రామాల్లో ఖాదీ కార్యక్రమం జరిగింది. మొత్తం 2,75,146 మంది గ్రామ ప్రజలకు, ఖద్దరు ఉత్పత్తికై 34,85,609 రూపాయలు మజూరీ కింద లభించాయి. వీరిలో 19645 మంది హరిజనులు, 57378 మంది ముస్లిములు వున్నారు. ఏకేవారిలో అధిక సంఖ్యాకులు స్త్రీలే.

కాంగ్రెస్ వాదులంతా హృదయపూర్తిగా యీ ఖద్దరు కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తే పైన తెలిపిన వివరాలకు వందరెట్లు ఎక్కువగా పని జరుగుతుంది. గ్రామాల్లో జరుగుతూ వుండే యిటువంటి కార్యక్రమాలు. వృత్తులు కావాలని ఆపివేయబడ్డాయి.

అందువల్ల మన గ్రామాల అభివృద్ధి సంపూర్తిగా కుంటుపడిపోయింది. గ్రామప్రజల వృత్తులన్నీ జీవంలేని పశువుల కళేబరాలైపోయాయి.

కాంగ్రెస్ వాదులు ఖాదీ కార్యక్రమాల్ని విస్తారంగా చేపట్టాలి. చరఖా సంఘంవారు అప్పుడప్పుడు సూచించే సూచనల్ని వారు అమలు పరుస్తూ వుండాలి. ఇక్కడ అందుకు సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్య విషయాలను మాత్రం వివరిస్తాను.

1. కొద్దిగానైనా సరే పొలం వున్నకుటుంబాల వాళ్లు తమకు అవసరమైన దుస్తులకు కావలసిన పత్తిని తమ పొలంలో పండించుకోవాలి. పత్తి

పండించడం తేలికకూడా. తెల్లవారి పరిపాలనా కాలంలో బీహారు రైతుల్ని సారవంతమైన వారి పొలమునందలి 3/20 భాగంలో నీలిమందు పండించమని చట్టరీత్యా వత్తిడి తేవడం జరిగింది. అట్టి స్థితిలో మనం, మన అవసారలకు అవసరమైన పత్తిని మన పొలాల్లో పండించుకుంటే తప్పేమిటి? అసలు ఖద్దరు ఉత్పత్తికి సంబంధించిన పనులన్నీ వికేంద్రీకృత పద్ధతిలో జరుగుతాయి. ఇప్పుడు మనదేశంలో కొన్ని ప్రాంతాల్లో కొన్ని చోట్ల పత్తి పండించడం జరుగుతున్నది. దాన్ని భారతదేశ మందలి దూరదూర ప్రాంతాలకు పంపడం జరుగుతున్నది. యుద్ధానికి పూర్వం యిక్కడపండే ప్రత్తి అంతా ఇంగ్లాడుకు, జపానుకు పంపబడేది. ప్రత్తి అమ్మి, డబ్బు సంపాయించుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో మన దేశంలో ప్రత్తిపండించేవారు. ఇవాళగూడా అదే జరుగుతున్నది. అందువల్లనే ప్రత్తికొనుగోళ్ల ప్రభావం రైతుల ఆర్థిక రాబడి మీద పడుతూ వున్నది. ఖద్దరు ఉత్పిత్తివల్ల యీ కార్యక్రమాలన్నింటివల్ల, పత్తికొనుగోళ్లకు సంబంధించి నడుస్తున్న జూదం ఆగిపోతుంది. ఈ ఖద్దరు ఉత్పాదనా ప్రణాళిక ప్రకారం రైతు మొదటతనకు అవసరమైనంత వరకే వస్తువుల్ని తయారుచేసుకుంటాడు. ఈ విధంగా చేసుకోవడం రైతుల ప్రథమకర్తవ్యమని వారు గ్రహించడం చాలా అవసరం. రైతులు యీ విషయం తెలుసుకొని, ఆ విధంగా తమ పనులు చేసుకుంటే, మార్కెట్ ధరల ప్రభావం వారి మీద పడదు. రైతులు నష్టపడరు.

2. రైతు తనకు అవసరమైన పత్తిని పండించుకోలేకపోతే, ఆ ప్రత్తిని యితర రైతులదగ్గర కొనుక్కోవాలి. పత్తిని ఏకడం సులభమే. ఏకుడు పరికరం లేకుండా కూడా యీ పని చేసుకోవచ్చు. పత్తిని శుభ్రంచేసుకొనుటకు ఒక చిన్నబల్ల మరియు ఇనుపకడ్డీ చాలు. ఇది సాధ్యం కాకపోతే వడికేవారు, చేతితో ఏకబడిన పత్తిని కొని దాన్ని బాగా ఏకించుకోవాలి. అవసరమైన దూదిని తేలికగా ఏకే పరికరం, తయారుచేసుకోవచ్చు. ఈ కార్యక్రమాలు ఎంత ఎక్కువమంది నిర్వహిస్తే అంత చవుకగా పనిజరుగుతుంది. అవసరమైన పరికరాలుకూడా చవుకగా లభ్యమవుతాయి. ఏకినదూదితో ఏకులు లభ్యమవుతాయి. ఇక నూలు వడుకు పని ప్రారంభించవచ్చు. వడుకుపనికి

ధనుష్ తక్లీని ప్రత్యేకించి సిఫారసు చేస్తున్నాను. నేను దాన్ని ఉపయోగించాను. రాట్నం మీద వడకగలిగినంత నూలు ధనుష్‌తక్లీమీద నేను వడకకలిగాను. రాట్నంమీద వడికిన నూలుకంటే ధనుష్‌తక్లీ మీద నేను వడికిన నూలుసన్నగాను,గట్టిగాను కూడా వున్నది. మిగతా వడికే వారికి నా వలె అనుభవం కలుగకపోవచ్చు. రాట్నం కంటే ధనుష్‌తక్లీని నేను సిఫారసు చేయడానికి కారణాలు వున్నాయి. ధనుష్ తక్లీ తయారుచేసుకోవడం సులభం. అది రాట్నం కంటే చవుకగా లభిస్తుంది. చరఖావలె మాటిమాటికి ధనుష్‌తక్లీకి మరమ్మతు చేయించుకోవలసిన అవసరంవుండదు. రాట్నంమీద నూలువడికేవారికి సన్నటినూలును లేక లావు పాటి నూలును వడకడం చేతకాకపోవచ్చు. నూలు కండె జారినా, వదులు అయిపోయినా తిరిగి దాన్నిసరిచేయడం తెలియకపోవచ్చు. అప్పుడు రాట్నం వృధాగా పడివుంటుంది. పనినడవదు. లక్షలాదిమంది జనం వడుకుపని చేయాలి. రాట్నం పని చేయకపోతే అంతావృధా అవుతుంది. ధనుష్‌తక్లీ అయితే తేలికగా నూలు తయారు చేసుకోవచ్చు. దాన్ని నడపడం కూడా తేలిక. అవసరానికి అది ఆదుకుంటుంది. సామాన్య తక్లీకంటే ధనుష్ తక్లీ తయారుచేసుకోవడం సులభం. తేలికగా తయారయ్యే పనిముట్లు అమర్చుకోవడం అవసరం. ఒక్క విషయం చూడండి. నూలు వడకడానికి దేశ ప్రజలంతా పూనుకుంటే ఎంతో ఐక్యత సమకూరుతుంది. పనిలో ఏకాగ్రత పెరుగుతుంది. పనిపాటవం కూడా పెరుగుతుంది. ధనికులు, పేదవారు అంతాకలిసి యిట్టి కార్యక్రమాలు సాగిస్తే వారి మధ్య ప్రేమబంధం ఏర్పడమేగాక హృదయాలు కలిసి ఏకమై దేశానికి ఎంతో మేలు చేస్తాయి. అంతా సమానమే అనుభావం అందరికీ కలుగుతుంది.

ఈ విధంగా వడికిన నూలువల్ల మూడు లాభాలు కలుగుతాయి. 1. వడికిన నూలును పేదవారికోసం చరఖాసంఘానికి అప్పగించడం, 2. తమ అవసరానికి అవసరమైనంత బట్టను నేయించుకోవడం, 3. వడికిన నూలు యిస్తేఅందుకు లభించే ఖద్దరు కొనుక్కోవడం. నూలు ఎంత సన్నగాను శ్రేష్ఠంగాను ఉంటుందో దాని ఖరీదు కూడా అంత ఎక్కువగా వుంటుంది.

అందువల్ల కాంగ్రెస్‌వారంతా ఖాదీకి సంబంధించిన వివిధ కార్యక్రమాల్లో విరివిగా పాల్గొనాలి. అప్పుడు ఖాదీ ఉత్పత్తి అధికంగా జరుగుతుంది. అందుకు అవసరమైన పనిముట్లలో మార్పులు జరుగుతాయి. అనేక క్రొత్త విషయాలు తెలుస్తాయి. ఇప్పుడు మన దేశంలో బుద్ధికి, కాయకష్టానికి మధ్యఅవాంతరం ఏర్పడింది. తత్ఫలితంగా మన జీవితాలు నీరు నిల్వ వుండే చిన్నితటాకాలుగా రూపొందాయి ఇప్పటివరకు నేను తెలిపిన ఖద్దరు ఉత్పత్తికి సంబంధించిన వివిధ కార్యక్రమాల్ని కొనసాగిస్తే బుద్ధికి, కాయకష్టానికి మధ్య ఏర్పడిన అవాంతరం తొలిగిపోతుంది. అందువల్ల సత్ఫలితాలు అపారంగా కలుగుతాయి. సేవా కార్యంగా భావించి దేశవ్యాప్తంగా అమలుబరిచే యీ నూలు వడుకుకు సంబంధించిన ప్రణాళికను విజయవంతం చేయుటకు స్త్రీలు, పురుషులు రోజూ ఒక్క గంట వెచ్చించాలి. అంతకంటే ఎక్కువసమయం వెచ్చించవలసిన అవసరంలేదు.

5. ఇతర గ్రామ పరిశ్రమలు

ఖద్దరుతోపాటు గ్రామాల్లో కొనసాగే యితర గ్రామ పరిశ్రమలు కూడా చాలా వున్నాయి. వాటిలో తమ యిష్టప్రకారం మజూరీ పుచ్చుకొని పనిచేసే వ్యవహారం ఉండదు. వాటిలో కొన్ని వృత్తులకు సంబంధించిన కొద్దిమందికే తగిన మజూరీ లభిస్తూ వుంటుంది. ఇట్టి చిన్న పరిశ్రమలు కొన్ని ఖద్దరు ఉత్పత్తికి కూడా ఉపయోగపడతాయి. ఖద్దరు లేని యెడల వాటికి అస్తిత్వం వుండదు. అవిలేని యెడల ఖద్దరుకు గౌరవం వుండదు. పిండి విసరడం, జల్లడం, సబ్బులు తయారుచేయడం, కాగితం తయారుచేయడం, చర్మంతయారుచేయడం, నూనెగానుగ, వంటి సమాజానికి అవసరమైన, ఉపయోగకరమైన తదితర వృత్తులు లేకపోతే గ్రామాలు ఆర్థికంగా పుంజుకోవు. అంటే గ్రామం స్వయం పోషకం కాదన్నమాట. కాంగ్రెస్‌వాది తనకు యిష్టమైన వృత్తుల్ని ప్రోత్సహిస్తాడు. గ్రామవాసి అయివుంటే గ్రామ వృత్తులకు నూతన జీవం పోస్తాడు. చేతి వృత్తులకు నూతనోత్తేజం కల్గించి వాటిని క్రొత్త

మార్గాన నడిపిస్తాడు. ప్రతి వ్యక్తి, ప్రతి భారతీయుడు దీన్ని తన కర్తవ్యమని, ధర్మమని భావించాలి. అవకాశం వున్నంతవరకు, లభించినంత వరకు గ్రామంలో తయారైన వస్తువుల్నే వాడాలి. అటువంటి వస్తువులకు గిరాకీ ఏర్పడితే గ్రామాల అవసరాలు తీరుతాయి అట్టి వస్తువుల ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. గ్రామ వస్తువుల్ని యిష్టపడి మనం వాటినే వాడటం మొదలుపెడితే యంత్రాలమీద తయారయ్యే వస్తువులు మనకు నచ్చవు.అప్పుడు క్రొత్త జాతీయ అభిరుచి పెంపొందుతుంది. తద్వారా పేదరికం, కరువు, సోమరితనం, నిరుద్యోగం మొదలగు చెడుగులనుంచి విముక్తి లభిస్తుంది. అప్పుడు చేతి వృత్తులతోను, గ్రామ పరిశ్రమలతోను స్వయం పోషకమైన గ్రామాలతో నిండిన ఆదర్శవంతమైన భారతావని ఆవిర్భవిస్తుంది.

6. గ్రామపారిశుధ్యం

కాయకష్టానికి, అభివృద్ధికి మధ్య దూరం పెరగడం వల్ల మనం మన గ్రామాల్ని గురించి పట్టించుకోవడం మానివేశాం. ఇది నిజంగా మనం చేస్తున్న పాపమే. తత్ఫలితంగా పచ్చపచ్చని గ్రామాలకు బదులు పెంటకుప్పలవంటి పల్లెల్ని చూడవలసివస్తున్నది దరిదాపుగా దేశమందలి గ్రామాలన్నింటి స్థితి యిలాగే వున్నది. గ్రామాల్లో అడుగుపెట్టగానే కనబడే దృశ్యాల్ని భరించలేకుండా వున్నాము. ముక్కులు, కండ్లు మూసుకొని గ్రామాల్లోకి ప్రవేశించవలసిన దుస్థితిలో గ్రామాలు వున్నాయి. ఎక్కడచూచినా దుర్గంధం, మురికిగుంటలు. కాంగ్రెస్‌వాదులు గ్రామవాసులై వుండాలి. అలాంటి స్థితిలో గ్రామాల్ని పరిశుభ్రంగా వుంచడం వారి కర్తవ్యం అవుతుంది. కాంగ్రెసువాళ్లు యిప్పుడు గ్రామ ప్రజలతో కలిసి మెలిసి వుండటం మానివేశారు. దేశ పారిశుధ్యాన్ని గురించిగాని, సాంఘిక పారిశుధ్యాన్ని గురించిగాని జనం పట్టించుకోవడం లేదు. అదువల్ల గ్రామ పారిశుధ్యాన్ని గురించి, గ్రామ వికాసాన్ని గురించి పూర్తిగా అంఎహ మరిచిపోయారు. స్నానం మాత్రం అలవాటు అయింది

గనుక చేస్తున్నాం. ఏ నదీతీరాన, చెరువుల ఒడ్డున, ఏబావులదగ్గర శ్రాద్ధాలవంటి కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూ వుంటామో, ఏ జలాశయాల్లో పవిత్రభావంతో స్నానం చేస్తూ వుంటామో, వాటి యందలి నీటిని మురికితో నింపివేయడానికి వెనకంజవేయం. మన యీ బలహీనత, పెద్ద దుర్గుణమని నా అభిప్రాయం. ఈ దుర్గుణం వల్ల మన గ్రామాలు, మన నదులు, తటాకాలు సిగ్గుతో తలవంచుకోవలసిన దుస్థితికి చేరుకున్నాయి. మురికి కూపాలుగా మారిపోయి అంటురోగాలకు నిలయాలు అయిపోయాయి. వాటి దుష్ఫలితాల్ని ప్రజలంతా అనుభవిస్తున్నారు.

★ ★ ★

7. పునాది లేక బేసిక్ విద్య

ఇది నూతన విషయం. కాని కాగ్రెస్ కార్యనిర్వాహక వర్గసభ్యులకు ఇది అమితంగా నచ్చిన విషయం.ఎంతో మహత్తరమైన విషయమనివారికి తోచింది. అందువల్లనే హరిపుర కాంగ్రెస్‌లో కాంగ్రెస్‌వారు యిందుకోసం స్థాపించబడిన హిందుస్తానీ తాలీమీ (శిక్షణ) సంఘానికి తమ అంగీకారముద్ర వేశారు. అప్పటినుంచి ఆ సంఘం బాగా పనిచేస్తున్నది. ఇది ఎంతో విశాలమైన రంగం. ఈ రంగంలో ఎక్కువ సంఖ్యలో కాంగ్రెస్ వాళ్లు పనిచేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. ఈ విద్యావిధానంయొక్కలక్ష్యం ఏమిటో తెలుసుకోవడం అవసరం. గ్రామ పిల్లలకు మంచి శిక్షణగరపి ఆదర్శవంతమైన గ్రామవాసులుగావారిని తీర్చిదిద్దడమే యీ విద్యా విధానం యొక్క ప్రధానలక్ష్యం. గ్రామ బాలబాలికల్ని దృష్టిలో పెట్టకొని యీ విద్యా ప్రణాళిక తయారుచేయబడింది. ఈ ప్రణాళికకు ప్రేరణ గ్రామాలనుంచే లభించింది. స్వరాజ్యభవన నిర్మాణంలో పునాదినుంచే జాగ్రత్తవహించి దాన్ని బలిష్ఠంగా నిర్మించాలని భావించేవారు వారి విద్యావిధానాన్ని గురించి పట్టించుకోక తప్పదు. పరాయి దేశపు పరిపాలకులు తెలిసియో తెలియకయో విద్యారంగంలో తమ పద్ధతిని కడు చాకచక్యంగా పసిపిల్లల స్థాయి నుంచే ప్రవేశపెట్టారు. మనదేశంలో పసిపిల్లలకు గరిపే ప్రాథమిక విద్య ఒక ఫార్సుగా మారిపోయింది.

భారతదేశమందలి గ్రామాలను గురించిగాని, వాటి అవసరాల్ని గురించి గాని అక్కడి ప్రాథమిక విద్యావిషయాల్ని గురించిగాని ఎవ్వరూ పట్టించుకోలేదు. నిజానికి పట్టణాలను గురించి కూడా ఎవ్వరూ పట్టించుకోలేదు. గ్రామలు, పట్టణాలు రెండిటిని, భారతావనియొక్క తత్వవిశేషాల్ని దృష్టియందుంచుకొని యీవిద్యా విధానం తయారుచేయబడింది. ఈ విధానంవల్ల బాలురమనస్సు శరీరం రెండిటికీ పుష్టి లభిస్తుంది. బాలురకు తమ జన్మభూమితో అవినాభావ సంబంధం యీ విద్యావిధానం వల్ల ఏర్పడుతుంది. తమ జన్మభూమియొక్క ఉజ్వల చిత్తరువును పిల్లల హృదయాలలో నిలుపుతుంది. బాలురు బాలికలు స్కూలుకు వెళ్లడం ప్రారంభించినప్పటినుంచి తమ జన్మభూమి యొక్క భవిష్యత్తును ఉజ్వలంగా తీర్చిదిద్దుటకు పూనుకుంటారు. పునాది విద్యావిధానం కాంగ్రెస్‌వారికి ఎంతో ఆచరణయోగ్యమైనది. ఈ కార్యక్రమాలన్ని నిర్వహిస్తూ బాల బాలికలకు మేలు చేయడమే గాక తమకు కూడా కాంగ్రెస్ వాదులు ఎంతో మేలు చేసుకొనగలుగుతారు. ఈ కార్యక్రమం నిర్వహించాలని భావించే కాంగ్రెస్‌వారు అఖిలభారత తాలీమీ సంఘ్, సేవాగ్రామానికి వ్రాసి వివరాలు తెలుసుకోవచ్చు.

8. వయోజన విద్య

కాంగ్రెసువాదులు వయోజన విద్యను గురించి శ్రద్ధ చూపడం లేదు. యీ రంగంలో కొంత పని చేస్తున్నాను, వయోజనులకు వ్రాయడం చదవడం కొద్దిగా నేర్పి తృప్తి పొందుతున్నాను. వయస్సు మళ్లిన వారికి చదువు చెప్పవలసివస్తే నేను తద్వారా వారికి దేశం యెడ శ్రద్ధకలిగేలా చేస్తాను. మన పల్లె ప్రజలు తమ పల్లెనే దేశంగా భావిస్తారు. మరోగ్రామం వెళ్లినప్పుడు తమ గ్రామమే తమ దేశమన్నట్లుగా భావించి ఆవిధంగా మాట్లాడుతూ వుంటారు. హిందూదేశమంటే భూగోళంలో వాడబడే ఒక శబ్దమని వారి భావం. మన గ్రామప్రజలలో వర్ణించడానికి కూడా వీలులేనంత అజ్ఞానం పేర్కొనిపోయింది. పరాయిదేశపు పరిపాలకుల వల్ల మన దేశానికి

ఎంతకీడు జరిగిందో మన గ్రామ ప్రజలకు నిజంగా తెలియదు. పరాయి పరిపాలకులను గురించి మిడిమిడిజ్ఞానం పొందినందున వారిహృదయాలపై వారి ప్రభావం గాఢంగా పడిపోయింది, అందువల్ల పరాయి పరిపాలకుల్ని చూచి, వారి అధికారుల్ని చూచి భయపడిపోతారు. అయితే వారిని లోలోన వ్యతిరేకిస్తు వుంటారుకూడా. పరాయివారి ప్రభావాన్నుంచి ఎలా విముక్తి పొందాలో, వారి పరిపాలనాభారాన్ని ఎలాదించుకోవాలో వారికి తెలియదు. అసలు పరాయి పరిపాలకులు యిక్కడ తిష్ఠవేయడానికి, తమ బలహీనతలే కారణమను విషయంకూడా వారికి తెలియదు అందువల్ల పెద్దవాళ్లకు అనగా వయోజనులకు చదువు చెప్పడానికి పూనుకొని మొదట వారికి దేశాన్ని గురించి పరాయి పరిపాలకుల పరిపాలనను గురించి ముఖతః తెలియజేయాలని నా అభిప్రాయం. అంటే రాజకీయ పరిజ్ఞానం వారికి కలిగించాలన్న మాట. యీ జ్ఞానం వారికి ఎలా కలిగించాలో మొదటినుంచీ ఒక ఒకప్లాను లేక ఒక పథకం తయారై వుంటుంది. అట్టి బోధకులు ఎవరికీ భయపడవలసిన అవసరం లేదు. ఇలాంటి వ్యవహారాల్లో మొదట ప్రభుత్వాధికారులు కల్పించుకునేవారు. ఇప్పుడు ఆ కాలం గతించి పోయిందని భావిస్తున్నాను. ఒకవేళ అధికారులు కల్పించుకుంటే అందుకు వయోజనులతో మాట్లాడి విరుగుడుకు సిద్ధపడాలి. ప్రాథమిక హక్కును సాధించుకునేందుకు మనం నడుంబిగించాలి. అట్టి ప్రాథమిక హక్కునైనా సాధించుకో లేకపోతే మనకు స్వరాజ్యం లభించదు, వునాదివిద్యకు సంబంధించిన వ్యవహారం బహిరంగంగా, దాపరికం లేకుండా జరగాలని నా నిశ్చితాభిప్రాయం. అహింసా విధానంలో భయానికి తావు వుండదు. అందువల్ల దాపరికం అంటూ ఏమీ వుండకూడదు. ప్రారంభంలో ముఖతః చదువుసాగుతుంది. ఆ తరువాత వ్రాయడం, చదవడం వయోజనులు నేర్చుకుంటారు. యిందుకు బోధకులకు ప్రత్యేకమైన శక్తి అవసరం. చదువు అనగా పుస్తకం చదువుకు పట్టేసమయాన్ని తగ్గించుటకు బాగా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. అందు నిమిత్తం పలు పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. ఇందు నిమిత్తం విశేష అనుభవంగల కాంగ్రెసువాదుల కమిటి ఒకటి ఏర్పాటుకావాలి. ఆ కమిటీ

సభ్యులు నేను చెప్పిన విషయాలను, నేను ప్రకటించిన భావాలను క్షుణ్ణంగా చర్చించి, వాటిని అమలుచేస్తూ ప్రణాళిక నొకదానిని సిద్ధంచేయాలి. తద్వారా కార్యకర్తలకు సరియైన మార్గం చూపించాలి. యీ చిన్న ప్రకరణంలో చేయవలసిన పనిని మాత్రమే సూచించాను. అయితే యీ పని ఎలా చేయాలో సామాన్య కాంగ్రెసు వాదులకు తెలియకపోవచ్చు. యీ పనిచేయుటకు ప్రత్యేక శక్తి అవసరమని ముందే సూచించాను. ప్రతి కాంగ్రెస్‌వాది యీ పనిచేయలేడు. విద్యారంగంలో పనిచేసే కాంగ్రెసు వాదులు, నేను సూచించిన సూచనల ప్రకారం చదువు చెప్పుటకు ఒక క్రమ పద్ధతిని రూపొందించుకోవాలి, అలా రూపొందించుకొనుట కాంగ్రెసు వాదులకు కష్టంకాజాలదని భావిస్తున్నాను.

★ ★ ★

9. స్త్రీలు

హిందూ దేశపు స్త్రీలు అజ్ఞానాంధకారంలో మునిగి మ్రగ్గిపోతూ సత్యాగ్రహ విధానాలవల్ల యిప్పుడిప్పుడే కొంచెం బయట పడుతున్నారు. మరే విధానాన్ని వారు అవలంభించినా యింతత్వరగా బయటపడ గలిగేవారు కారని నా అభిప్రాయం. స్త్రీల సేవాకార్యక్రమానికి నిర్మాణ కార్యాక్రమాల్లో స్థానం కల్పించాను. స్త్రీలకు పురుషులతో సమానంగా అదేస్థాయిలో, అధికారం, ఆదరం లభించాలి. ఆ స్థాయిలో స్త్రీలు స్వరాజ్య సమరంలో పాల్గొనాలి. అయితే కాంగ్రెస్‌వాదుల బుర్రలకు యీ విషయం యింకా ఎక్కలేదు. సేవాకార్యక్రమాల్లోను, ధార్మిక కార్యక్రమాల్లోను స్త్రీలే పురుషులకు నిజమైన సహాయకులని, అనుచరులని పురుషులు యింకా గ్రహించ లేదు. గతంలో అమలుచేయబడ్డ విధానాలు, చట్టాలు పురుషులు సృష్టించినవే. అందుకు బాధ్యులు పురుషులే, స్త్రీలుకారు. ఆ విధానాలు, ఆ చట్టాలు స్త్రీలను అణచివేసి వుంచాయి. వారి మీద అత్యాచారాలు పెరిగాయి. అహింసావిధానం మీద ఆధారపడినడిచే సమాజంలో పురుషులతో సమానమైన అధికారాలు స్త్రీలకు కూడా వుంటాయి. తమ భవిష్యత్తును తీర్చి దిద్దుకునే అధికారం పురుషులకు ఎంత ఉంటుందో, స్త్రీలకు కూడా అంతే వుంటుంది. అయితే

అహింసా విధానంలో లభించే అధికారాలు కర్తవ్య నిర్వహణవల్ల, ధార్మిక సేవా కార్యక్రమాల నిర్వహణ వల్ల మాత్రమే లభిస్తాయి. అందువల్ల సాంఘిక ఆచారాలను విధానాలను స్త్రీలు పురుషులు కలిసి సంతోషంతో యిరువురి యిష్ట ప్రకారం నిర్ణయించుకోవాలి. వాటిని అమలు చేయుటకు బయటిశక్తుల ప్రమేయం వుండకూడదు స్త్రీల విషయంలో ప్రస్తుతం పురుషులు తమ ధర్మాన్ని, కర్తవ్యాన్ని పూర్తిగా గ్రహించలేదు. పురుషులు స్త్రీలను తమ సహాయకురాళ్లుగా పరిగణించకుండా తాము వారికి యజమానులమని భావిస్తున్నారు. ఈనాటి భారతదేశస్త్రీలను అధోగతినుంచి చేయి పట్టుకొని పైకి లాగవలసిన బాధ్యత కాంగ్రెస్ వారిపై ఎక్కువగా వున్నది. ప్రాచీనకాలంనాటి జనానికి బానిసత్వం పోగొట్టుకోవచ్చని, స్వాతంత్ర్యం పొందువచ్చునని తెలియదు. మన దేశపు స్త్రీల విషయంకూడా అలాగే వున్నది. బానిసలకు ఆ తర్వాత స్వాతంత్ర్యం లభించింది. కొంతకాలంపాటు ఆధారమే పోయినట్లు వాళ్లకు అనిపించింది. కాని తరువాత వాళ్లు తేరుకున్నారు. పురుషులకు తాము చరణదాసీలమనే భావాన్ని స్త్రీలకు పురుషులే నూరి పోశారు.

ఇప్పుడు కాంగ్రెసువాదులు ముందుకు రావాలి. స్త్రీల అధికారాలేమిటో, వారి కర్తవ్యాలేమిటో వారికి బోధించాలి. సమాజంలో పురుషులతో బాటు సమానస్థాయిలో వ్యవహరిస్తూ యిరువురు కలిసి ఏ విధంగా నడుచుకోవాలో తెలియ చేయాలి. అందుకు తగిన విధంగా స్త్రీలకు శిక్షణ యివ్వాలి.

ఒక్కసారి మనస్సును స్థిరంచేసుకొని నిర్ణయించుకుంటే యీ విప్లవం తేలికగా సాగుతుంది. అందువల్ల కాంగ్రెసు వాదులు యీ కార్యక్రమాన్ని తమ ఇండ్లనుంచే ప్రారంభించాలి. వారు తమ భార్యల్ని, మనస్సును ఆహ్లాదపరిచే ఆట బొమ్మలని, భోగవిలాసాలకు పనికివచ్చే సాధనాలని భావించ కూడదు. వారి సేవాకార్యక్రమాల ప్రకారం తమకు జీవన యాత్రలో సహకరించే అనుచరురాలని, భావించి సన్మానించాలి. స్కూళ్లలోను, కాలేజీలలోను చదువుకునేందుకు అవకాశం లభించని స్త్రీలు తమ భర్తల దగ్గర సాధ్యమైనంత శిక్షణ పొందాలి. భార్యలకు అవసరమని భావించి బోధించిన విషయాలలో కొద్ది మార్పులు చేర్పులు చేసి తమ తల్లులకు, కూతుళ్లకు కూడా తండ్రులు కొడుకులు విద్యగరపాలి.

ఇప్పటి వరకు నేను భారతదేశపు స్త్రీల వెనుకబడినతనానికి సంబంధించిన ఏకపక్ష చిత్తరువు మాత్రమే మీ ముందు వుంచాను. గ్రామాలలో స్త్రీలు పురుషులతో పోటీపడి పనిచేస్తారు. `కొన్ని విషయాలలో పురుషులకంటే ముందంజవేసి పని చేస్తారు. పురుషుల మీద అధికారం కూడా చలాయిస్తారు. బైటినుంచి తటస్థంగా వుండి చూచేవారంతా ఏకగ్రీవంగా ఒక్కవిషయం చెబుతారు. మన సమాజంలో స్త్రీలకు లభించిన అధికారాలు తక్కువే. యిప్పటి ఆచారాలు, విధానాలు, చట్టాలు వాళ్లకు అనుకూలంగా లేవు. స్త్రీలకు లభించిన కొద్దిపాటి అధికారాల్లో సైతం అనేక దోషాలు, లోటుపాట్లు వున్నాయి. వాటిని సమూలంగా సరిచేయాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది.

10. ఆరోగ్య నియమాల శిక్షణ

నిర్మాణకార్యక్రమాల్లో గ్రామపారిశుధ్యాన్ని చేర్చిన తరువాత ఆరోగ్య నియమాల శిక్షణను గురించి విడిగా అధ్యాయం వ్రాయవలసిన అవసరం వున్నదా అని ఎవరైనా ప్రశ్నించవచ్చు. దాన్ని గ్రామపారిశుధ్య అధ్యాయంలోనే చేర్చవచ్చుగదా అని ఎవరైనా అనవచ్చు. అయితే నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు సంబంధించిన వివిధ అంశాలను ఒకదానితో మరొక దాన్ని కలపడం నాకు యిష్టంలేదు. గ్రామపారిశుధ్యాన్ని గురించి చెబుతున్నప్పుడు, దానితోపాటు ఆరోగ్యనియమాల శిక్షణను ఎలా చేర్చడం? శరీరాన్ని రక్షించుకోవడం మరియు ఆరోగ్య నియమాల్ని తెలుసుకోవడం ప్రత్యేక విషయం. దానికి అభ్యాసం, అభ్యాసంవల్ల కలిగే జ్ఞానాన్ని ఆచరణలో పెట్టడం అవసరం. సువ్యవస్థితమైన సమాజపౌరులంగా ఆరోగ్య నియమాల్ని తెలుసుకొని, వాటిని ఆచరిస్తూ వుండాలి. ఆరోగ్య నియమాల్ని గురించి తెలియకపోవడం వల్ల, ఆనియమాల్ని పాటించే విషయంలో నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించడం వల్ల, మానవజాతి అనేక రోగాలపాలు అయిందని, అవుతున్నదని నిర్ధారణ అయింది.. ఇతర దేశాలలో కంటే మనదేశంలో మరణించేవారి సంఖ్య ఎక్కువ. అందుకు కారణం పేదరికమే. ఈ పేదరికం మన దేశప్రజల

శరీరాల్ని ప్రాణాల్ని కబళించి వేస్తున్నది. ఆరోగ్య నియమాలను గురించి ప్రజలకు బోధిస్తే మరణాల సంఖ్య తగ్గిపోయే అవకాశం వున్నది. "మనస్సు ఆరోగ్యంగా వుంటే శరీరం కూడా ఆరోగ్యంగా వుండి తీరుతుంది." యిదే సాధారణంగా మానవ జాతియొక్క ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన మొదటి విషయం రోగరహిత శరీరంలో నిర్వికారంగా వుండే మనస్సు వుంటుంది. యిది నిర్వివాదాంశం. మనస్సుకు, శరీరానికిగల సంబంధం స్థిరమైనది. మనమనస్సు నిర్వికారంగా వుంటే రోగ రహితంగా వుంటే, వివిధరకాల హింసలకు అందు తావు వుండదు. ఆరోగ్యాన్ని తేలికగా మనం రక్షించుకోగలుగుతాం. అప్పుడు ప్రత్యేకించి కృషి ఏమీ చేయకుండానే మనశరీరం ఆరోగ్యంగా వుంటుంది. ఏ కాంగ్రెస్‌వాదీ, ఆరోగ్య రక్షణకు అవసరమైన నియమాలను పాటించే విషయంలో అజాగ్రత్తగా వుండడని నాఅభిప్రాయం. ఆరోగ్య సూత్రాలు, ఆరోగ్య శాస్త్ర నియమాలు ఎంతో సులభంగాను, సరళంగాను బోధపడతాయి. వాటిని తేలికగా నేర్చుకోవచ్చు. అయితే వాటిని అమలుపరచడం కష్టం. కొన్ని ఆరోగ్యశాస్త్ర నియమాల్ని క్రింద తెలుపుతున్నాను.

ఎల్లప్పుడు మంచిగా యోచించు. చెడ్డతలంపులను, మురికి యోచనలను మనస్సు లోనికి చొరనీయకు. రాత్రింబవళ్లు తెరపగాలిని పీల్చు. శరీరం, మనస్సు రెండింటి పనిని సమతూకంలో వుంచు. అంటే రెండిటిని విడిపోనీయకు. నిటారుగా నుంచో. నిటారుగా కూర్చో. ప్రతిపని శుభ్రంగా చేయి. మంచి అలవాట్లను నీ ఆంతరంగిక ఆరోగ్యానికి ప్రతిబింబాలుగా రూపొందించుకో. నీవంటి వారే యితర మానవులంతా వారి సేవ చేయుటకే నీవు అవసరమైన ఆహారం పుచ్చుకో. భోగాలు అనుభవించడం కోసం బ్రతకాలని, ఆహారం పుచ్చుకోవాలని భావించకు. నీ శరీరం, నీమనస్సు మంచి స్థితిలో వుండుటకు మంచిగా పనిచేయుటకు అవసరమైనంత ఆహారమే పుచ్చుకో. మనిషి ఎటువంటి తిండి తింటాడో అటువంటి జీవితం గడుపుతాడు. తాగేనీరు, తినే తిండి, పీల్చేగాలి శుభ్రంగావుండాలి. తాజాగా వుండాలి. నేను శుభ్రంగాను శుచిగాను వున్నాను గదా అని అనుకొని

అజాగ్రత్తగా మసల వద్దు. గాలి, తిండి, నీరు యీ మూడింటి విషయంలో నీవు ఎంత జాగ్రత్తగా వుంటావో, అంత జాగ్రత్తగా నీ యిరుగుపొరుగువారి విషయంలో కూడా వుండి, వారు కూడా అలా వుండేలా చూడు నీ దరిదాపుల్లో గల వాతావరణ మందంతట అట్టి శుభ్రాన్ని, శుచిని వ్యాపింపచేయి.

11. ప్రాంతీయభాషలు

మనం మనమాతృభాషకంటే, ఇంగ్లీషును అమితంగా ప్రేమిస్తున్నాం. తత్ఫలితంగా చదువుకున్నవారికి, రాజకీయంగా మేల్కొన్న ఉన్నత వర్గాల వారికి, సామాన్య ప్రజానీకంతో సంబంధ తెగిపోయింది యిరువురికి మధ్య అగాధం ఏర్పడింది. అందువల్ల భారతీయభాషలు బీదవైపోయాయి. వాటికి మంచిపోషణ లభించలేదు. మనమాతృభాషలో, కఠినమైన గంభీరమైన తత్వవిచారణకు సంబంధించిన విషయాల్ని ప్రకటించాలంటే నానా అవస్థపడవలసి వస్తున్నది. మనదగ్గర సైన్సుకు సంబంధించిన పారిభాషిక శబ్దాలు లేవు. తత్ఫలితంగా ప్రమాదకరమైన ఫలితం పొందుతున్నాము. మనదేశపు సామాన్య ప్రజలు అత్యాధునిక భావాల్ని తెలుసుకోలేని స్థితిలో వుండిపోయారు. మహత్తరమైన భారతీయ భాషలు పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేయబడ్డాయి. అందువల్ల మనదేశానికి అపారంగా నష్టంకలిగింది. ఆ నష్టాన్ని అంచనా వేయలేము. సరిగ్గా కొలత కూడా వేయలేము. మనమంతా యీ విధానానికి బహు సమీపంలో వున్నాము. కాని ఒక్క విషయం మనం గ్రహించాలి. కలిగిన నష్టానికి సరియైన చికిత్స చేయకపోతే, జరిగిన నష్టాన్ని పూడ్చుకోడానికి కృషి చేయకపోతే మన సాధారణ ప్రజానీకానికి మానసిక విముక్తి లభించదు. ప్రజలు అంధవిశ్వాసాలతో కొట్టుమిట్టాడుతూ వుంటారు. తత్ఫలితంగా సాధారణ ప్రజానీకం స్వరాజ్య ప్రాప్తికి సాయంచేయదు. చేయలేదు అహింసాత్మక సమాజ నిర్మాణానికి మనదేశంలో జన్మించిన ప్రతి వ్యక్తీ పూర్తి సహాయ సహకారాలు అందించాలి. మన ప్రజలు స్వరాజ్యాన్ని గురించి, అందునిమత్తం జరిగే కృషిని గురించి తెలుసుకోలేకపోతే,

దానిరహస్యాన్ని గ్రహించలేకపోతే, దాని ప్రతిమెట్టును గుర్తించలేకపోతే, స్వరాజ్య నిర్మాణానికి వారు ఎలా సహకరించగలరో చెప్పండి. తమతమమాతృభాషల్లో స్వరాజ్య సమరాన్ని గురించిన వివరాలన్ని సామాన్యజనానికి క్షుణ్ణంగా తెలియకపోతే వారి సంపూర్ణ సహకారం స్వరాజ్యోద్యమానికి ఎలా లభిస్తుంది. ?

★ ★ ★

12. జాతీయభాష

యావద్భారతప్రజలతో వ్యవహారాలు జరుపుటకు ఒక సామాన్య భారతీయ భాష అవసరం. ఆభాష మాట్లాడేవారి సంఖ్య ఎక్కువగా వుండాలి. దాన్ని తేలికగా నేర్చుకునేందుకు వీలు వుండాలి. అటువంటి భాష హిందీయే. ఆవిషయంలో ఎట్టి సందేహానికి తావులేదు. ఉత్తరభారతదేశంలో హిందువులు, ముస్లిములు యీభాష మాట్లడుతారు. తెలుసుకుంటారు. యీ భాషను ఉర్దూలిపిలో వ్రాస్తే దాన్ని ఉర్దూ అంటారు. 1925లో కాన్పూరులో జరిగిన కాంగ్రెస్‌లో ఒకతీర్మానం అంగీకరించి యిట్టి భాషకు హిందుస్తానీ అని పేరు పెట్టారు. అప్పటినుంచి సైద్ధాంతికంగా హిందుస్తానీ మనదేశానికి జాతీయభాషగా అంగీకరించబడింది. 'సైద్ధాంతికంగా' అను శబ్దాన్ని నేను కావాలనే ప్రయోగించాను. అందుకు కారణంవున్నది. స్వయంగా కాంగ్రెస్‌వారే ఆ భాషను అవసరమైనంతగా అభ్యసించలేదు. నిజానికి భారత దేశ సాధారణ ప్రజలకు రాజకీయ శిక్షణ నొసంగుటకు భారతీయ భాషలు అవసరం అని అంతా గుర్తించారు. అందు నిమిత్తం 1920లోనే ప్రత్యేక కృషి జరిగింది. భారతదేశ ప్రజలంతా తెలుసుకోగల ఒక దేశ భాషను వ్యాప్తంలోకి తేవాలనీ, అందరూ ఆభాషను మాట్లాడగలగాలనీ, అఖిలభారతకాంగ్రెస్ మహాసభల్లో పాల్గొనే వివిధ ప్రాంతాల కాంగ్రెస్‌వారంతా ఆభాషను తెలిసుకొని వుండాలనీ నిర్ణయం జరిగింది. ఆ భాష యొక్క రెండుశైలులు (హిందీ, ఉర్దూ), రెండు లిపుల్లో (దేవనాగరి, ఉర్దూలిపి) నేర్చుకోవాలని, దేశసమైక్యతకు యిది అవసరమని కూడా నిర్ణయం జరిగింది.

అయితే అధిక సంఖ్యలో కాంగ్రెస్‌వారు యీ నిర్ణయాన్ని పాటించలేదు. ఇది విచారకరం. అందువల్ల ప్రతిచోట సిగ్గుతో తలవంచుకోవలసిన దృశ్యం చూడవలసివస్తున్నది. ఇంగ్లీషును సమర్థించేవాళ్లు. మీ భావాలు మేము తెలుసుకొనుటకు మీరు ఇంగ్లీషులోనే మాట్లాడాలని కోరేవారు కాంగ్రెసులో ఎక్కువగా వున్నారు. అంటే ఆంగ్లభాషా వ్యామోహాన్నుంచి మనం విముక్తి పొందలేదన్నమాట. యీ వ్యామోహంలో పడి భారతదేశాన్ని లక్ష్యం వైపుకు వెళ్లకుండా మనం ఆపుతూవున్నాము. ఎన్ని సంవత్సరాలు ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనుటకు మనం వెచ్చిస్తున్నామో, కనీసం అన్ని మాసాలు వెచ్చించినా, హిందుస్తానీ భాషను తేలికగా నేర్చుకోవచ్చు. ఆ పనిచేయకపోతే మనం సామాన్యప్రజలను గురించి చెప్పే మాటలన్నీ గప్పాలే. పోసుకోలు కబుర్లే.

13. ఆర్థిక సమానత్వం

నిర్మాణ కార్యక్రమాల్లో ఆర్థిక సమానత్వం అనునది అహింసాత్మక స్వరాజ్యానికి మూలం. పెట్టుబడికి, శారీరక శ్రమకు మధ్యగల వివాదాల్ని పూర్తిగా లేకుండా చేయడమే ఆర్థిక సమానత్వం యొక్క ముఖ్యలక్ష్యం. దేశంలో గల సంపదలో అధికభాగం కొంతమంది వ్యక్తుల చేతుల్లో వుండిపోయింది. వారిదగ్గరగల ఆ సంపదను తగ్గించడం, ఆర్థాకలితో, కట్టుకోడానికి బట్టలేక విలవిలలాడిపోతున్న కోట్లాది బీదప్రజల సంపదను పెంచడం ఆర్థికసమానత్వం యొక్క లక్ష్యం. ఒకవైపున బహుకొద్ది మంది ధనికులు, మరోవైపున కోట్లాది మంది పేదలు, వీరురివురి మధ్యగల అగాధం అలాగే వుంటే అహింసా విధానంమీద ఆధారపడే శాసనవ్యవస్థ స్థిరంగా వుండదు. స్వతంత్ర భారతదేశంలో నివసించే ధనికులు, పేదలు యిరువురి చేతుల్లో దేశ స్వరాజ్యంయొక్క శాసనాధికారం సమంగా వుంటుంది. యీనాడు ఢిల్లీలోగల పెద్ద పెద్ద భవంతులు వాటి చుట్టు ప్రక్కల గల పూరి గుడిసెలు రెండిటిమధ్య గల వ్యత్యాసం తొలిగిపోవాలి. ఒక్కరోజుగూడా ఆ వ్యత్యాసం నిలిచియుండకూడదు.

ధనవంతులు తమధనాన్ని, ఆ ధనం వల్ల లభ్యమయ్యే అధికారాన్ని తమ యిష్టప్రకారం స్వేచ్ఛగా వదులుకొని, అందరిమేలు కోరుతూ, అందరితో కలిసి మెలసి వుండాలి. లేకపోతే మనదేశంలో హింసాయుత రక్తపాతంతో కూడిన విప్లవం వచ్చి తీరుతుంది.

ధర్మకర్తృత్వాన్ని గురించి, ధనవంతులు చేయవలసిన పనులను గురించి నేను వివరించిన సిద్ధాంతాన్ని చాలామంది హేళన చేశారు. అయినా నేను ఆ నా మాటమీదే నిలబడివున్నాను. దాన్ని ఆచరణలో పెట్టడం కష్టమన్న విషయం నిజమే. అయితే అహింసా విషయంకూడా అంతే. అయినా 1920లో నిటారుగా పైకి ఎక్కాలని యీ ఆర్థికసమానత్వ విధానాన్ని అంగీకరించాం. అందుకోసం మనం చేపట్టిన కార్యక్రమాలు, మన ప్రయత్నాలు అరకొరగా వున్నాయని చెప్పకతప్పదు. నిజానికి అది పూర్తి కావలసినపని. అహింసవల్ల కలిగే పరుషార్థం నిత్యాన్వేషణ, అవిరళకృషి ద్వారానే సఫలం అవుతుంది. కాంగ్రెసువాదులు చేయవలసిన పని యీరంగంలో చాలా వున్నది. అహింస ఏమిటో, దాన్ని ఎందుకు ఆచరించాలో, అది ఏవిధంగా పనిచేస్తుందో జాగ్రత్తగాను, శ్రద్ధగాను, తెలుసుకోవాలి. యీ నాటి సాంఘిక వ్యవస్థలో, మనిషికి మనిషికి మధ్య ఏర్పడిన రకరకాల వ్యత్యాసాల్ని హింసద్వారా తొలగించుకోవాలో లేక అహింసద్వారా తొలిగించుకోవాలో తీవ్రంగా యోచించాలి. హింసామార్గం ఎలాంటిదో మనందరికీ తెలుసు. హింసా విధానం వల్ల ఏ దేశంలోనైనా యీ వ్యత్యాసాలు తొలిగాయని చెప్పగల ఒక్క ఉదాహరణనైనా నేను చూడలేదు.

అహింస ద్వారా సమాజంలో మార్పు తెచ్చుటకు కృషియిప్పుడు జరుగుతున్నది. అందుకు సంబంధించిన వివరం తయారవుతున్నది. యీ విషయమై యిదుగో దీన్ని సాధించాం అని చెప్పగల ఏ ఘనకార్యాన్ని యింకా మేము చేయలేదు. నడక ఎంత నెమ్మదిగా వున్నా, యీ విధానం ద్వారా సమానత్వం కోసం కృషి ప్రారంభమైందని మాత్రం చెప్పగలను. అహింసామార్గం హృదయపరివర్తనకు సంబంధించినది. కనుక అందువల్ల కలిగే మార్పులు

స్థిరంగా వుంటాయని చెప్పవచ్చు. అహింస మీద ఆధారపడిన సమాజం లేక దేశం, తనభవనంమీద జరిగేదాడుల్ని, అవి బైటనుంచి జరిగినా, ఆంతరికంగా జరిగినా, ఎదుర్కోగల శక్తి సామర్థ్యం కలిగి వుంటుంది, జాతీయ కాంగ్రెస్‌లో ధనవంతులైన కాంగ్రెసువాదులు వున్నారు. వారు యీ విషయమై స్వయంగా పూనుకొని యితరులకు మార్గం చూపించాలి. ప్రతికాంగ్రెస్‌వాది తన హృదయాంతరాళంలోకి ప్రవేశించి తన్ను తాను పరిశీలించుకోవాలి. మనస్వరాజ్య సమరం ప్రతికాంగ్రెస్‌వాదికి అట్టి సదవకాశం కల్పిస్తున్నది. స్వరాజ్యంకోసం మన సాగిస్తున్న సమరం విజయవంతంగా ముగిసిన తరువాత మనం నిర్మించ దలుచుకున్న స్వరాజ్య సౌధంలో సమానత్వానికి పెద్ద పీట వేయాలి. అందుకోసం యిప్పటినుంచే కృషి ప్రారంభించాలి. అందుకు యిప్పుడే పునాది పడాలి. పెద్ద పెద్ద పనులు స్వరాజ్యం లభించాక జరుగుతాయని లేక జరగాలి అని భావించే వారు తప్పటడుగు వేస్తున్నారని చెప్పకతప్పదు. అహింసాత్మక స్వరాజ్యంలో పని ఎలా జరుగుతుందో వారికి తెలియదని చెప్పవచ్చు. అహింసాత్మక స్వరాజ్యం మంచి ముహూర్తం చూచుకొని ఆకాశాన్నుంచి ఊడిక్రిందపడే వస్తువుకాదు. స్వరాజ్యమనే సౌధాన్ని నిర్మించడానికి మనమంతా కలిసి ఒక్కొక్క ఇటుకను ఒకదాని మీద మరొకటి పేరుస్తూ ముందుకు సాగాలి. అప్పుడే ఆ సౌధం నిర్మాణమవుతుంది. యీ విషయంలో మనం ఎంతో శ్రమపడి యిప్పటికే ముందుకు సాగాం. అవాంతరాలను అధిగమిస్తూ మజిలీవైపు నడుస్తున్నాం. స్వరాజ్యం సౌధపు శోభను పూర్తిగా చూడగలుగుటకు మనం యిప్పటినుంచే, శ్రమతో కూడిన పెద్ద సుదూర యాత్రకు సిద్ధంకావాలి. ప్రతికాంగ్రెస్‌వాది ఆర్థిక సమానత్వ సాధనకోసం నేను ఏం చేశాను అని తన్నుతాను ప్రశ్నించుకోవాలి. అహరహం ఆ విధంగా ప్రశ్నించుకుంటూ అందుకోసం గట్టికృషి చేస్తూ ముందడుగు వేయాలి.

★ ★ ★

14. రైతులు

ఈ నిర్మాణకార్యక్రమాల్లో యింకా ఎన్నో అంశాలు చోటు చేసుకోలేదు. స్వరాజ్య సౌధం భవ్యమైన పెద్ద కట్టడం. దాని నిర్మాణానికి 80 కోట్ల చేతులు పనిచేయాలి. ఆవిధంగా పనిచేసే వారిలో రైతులు అనగా పొలాల్లో పనిచేసి పంట పండించేవారి సంఖ్య ఎక్కువగా వుండాలి. నిజానికి స్వరాజ్యసౌధం నిర్మించేవారిలో (సుమారు 80 శాతం) రైతులే ఎక్కువగా వున్నారు. అందువల్ల కాంగ్రెస్ అంటే రైతులే అన్న పరిస్థితి ఏర్పడాలి. యివాళ అట్టి పరిస్థితిలేదు. రైతులకు తమ అహింసాశక్తి ఏమిటో, అది ఎంత బలవత్తరమైనదో తెలిస్తే, ప్రపంచమందలి ఏ అధికారమూ వాళ్లముందు నిలబడ లేదు.

శాసనాధికారాన్ని చేజిక్కించుకోవాలని ఆడే రాజకీయపు ఆటల్లో రైతులు ఎవ్వరికీ పావులు కాకూడదు. అనవసరంగా అందుకు రైతుల్ని వాడుకోవడం అహింసా పద్ధతికి వ్యతిరేకమని నా అభిప్రాయం. రైతులను, పాలేర్లను ఎలా సంగఠిత పరచాలో, అందుకు నా విధానం ఏమిటో తెలుసుకోవాలంటే చంపారన్‌లో జరిగిన సత్యాగ్రహసమరాన్ని గురించి తెలుసుకోవడం అవసరం. భారతదేశంలో ప్రథమ సత్యాగ్రహ సమరం చంపారన్‌లో జరిగింది. ఎంతగా విజయవంతం అయిందో యావద్భారతావనికి తెలుసు. చంపారన్‌లో జరిగిన ఉద్యమం సామాన్య ప్రజానీకపు ఉద్యమంగా రూపొందింది. అది ఆరంభంనుంచి చివరి వరకు పూర్తిగా అహింసాయుతంగా సాగింది. 20 లక్షల కంటే ఎక్కువమంది రైతులకు ఆ ఉద్యమంతో సంబంధం ఏర్పడింది. 100 సంవత్సరాలనుంచి అమలులో వున్న ఒక ముఖ్యమైన కష్టానికి, బాధకు వ్యతిరేకంగా ఆ ఉద్యమం ఆరంభించబడింది. ఆ కష్టాన్ని తొలగించేందుకై అంతకు పూర్వం పలుపర్యాయాలు రక్తపాతంతో కూడిన ఉద్యమాలు జరిగాయి. అవి సఫలంకాలేదు. కాని అహింసా యుతంగా, మేము సాగించిన ఉద్యమం ఆరుమాసాల్లో విజయం సాధించింది. తిన్నగా రాజకీయాల జోలికి పోకుండానే చంపారన్ రైతుల్లో రాజకీయచైతన్యం వెల్లివిరిసింది. అహింసాయుతంగా సాగిన ఆ ఉద్యమం విజవంతం అయ్యే సరికి రైతులు

ఆనందంతో పొంగిపోయారు. వాళ్లంతా కాంగ్రెస్‌లో చేరారు. ప్రత్యక్షంగా ప్రమాణం లభించడమే అందుకు కారణం. ఆ తరువాత జరిగిన స్వాతంత్ర్యం పోరాటాల్లో పాల్గొని బాబూ బ్రిజకిషోర్ ప్రసాద్, బాబూరాజేంద్రప్రసాద్‌గారలకు వాళ్లు తమ శక్తి సామర్థ్యాలను, సంపూర్ణ సహకారాన్ని అందజేశారు.

చంపారన్‌తోబాటు ఖేడా, బార్డోలి, బోర్సద్‌ల్లో జరిగిన రైతుపోరాటాలను గురించి కూడా పాఠకులు తెలుసుకోవడం అవసరం. అందువల్ల లాభంకలుగుతుంది. రైతుపోరాటాల్లో విజయం సాధించుటకు ఒక రహస్యం వున్నది. రైతులు పడుతున్న బాధల్ని తొలిగించుటకు వారు ఎదుర్కొంటున్న తీవ్రమైన సమస్యల్ని పరిష్కరించి వారికి సౌకర్యాలు కలిగించుటకు పూనుకున్నవారు అంతవరకే సీమితం కావాలి, అంతేగాని వారి శక్తిని తమరాజకీయ ప్రయోజనానికి వినియోగించుకోకూడదు. అదివారి శక్తిని దురుపయోగం చేయడమే అవుతుంది. కనుక అట్టి పనిచేయకూడదు. ఒక కష్టాన్ని , ఒక బాధను తొలిగించుటకు ఒక ఉద్యమం ప్రారంభిస్తే వారు దాన్ని తేలికగా అర్థం చేసుకుంటారు. అహింసను గురించి వారికి ఉపదేశాలు యివ్వనక్కరలేదు. వారి బాధల్ని తొలిగించుటకు అహింసా విధానాన్ని వినియోగించాలి. మీ బాధల్ని తొలిగించుటకు అహింసా విధానం వినియోగించబడిందని వారికి చెప్పాలి. అప్పుడు వారు వెంటనే అహింసను గుర్తిస్తారు. దాని - రహస్యాన్ని, శక్తిని తెలుసుకుంటారు.

ఈ విషయమై అభిరుచి వున్న కాంగ్రెస్‌వాదులు పైన తెలిపిన ఉదాహరణలను అధ్యయనంచేసి రైతులతో కలిసిమెలిసి వుండి వారికి ఎలా సేవచేయాలో తెలుసుకోవాలి. ఒక్క విషయం చెప్పతలుచుకున్నాను. రైతు సంఘాలను సంఘటితం చేయుటకు పూనుకున్న కొంతమంది కాంగ్రెస్ వాదుల కృషి వల్ల రైతులకు ఏమీ ప్రయోజనం చేకూరలేదు. నష్టమే కలిగియుండవచ్చు. లాభనష్టాల జోలికి పోకుండా మొత్తంమీద కాంగ్రెస్‌వారు చేపట్టిన కార్యక్రమాలు అహింసాపద్ధతిన జరగలేదని చెప్పకతప్పదు. అహింసావిధానాన్ని మేము అంగీకరించడంలేదని కొందరు కాంగ్రెస్ వాదులు స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. అలాంటి కార్యకర్తలకు ఒక్క సలహా

యివ్వాలని భావిస్తున్నాను. మీరు చేసే కార్యక్రమాలతో కాంగ్రెసు పేరును చేర్చకండి, కాంగ్రెస్‌వాదిగా అట్టి కార్యక్రమాలు నిర్వహించకండి. ఇప్పటివరకు నేను వివరించిన విషయాల వల్ల అఖిలభారతస్థాయిలో రైతులను, కార్మికులను సంఘటిత పరచాలనే కృషి పోటాపోటీగా జరిగిందని ఆ కృషికి నేను దూరంగా వున్నానని పాఠకులకు బోధపడి వుంటుంది. అందరం కలిసి ఏకోన్ముఖంగా కృషి చేస్తే ఎంతో మేలు జరుగుతుంది. అయితే విశాలమైన మన దేశంలో యిట్టి కృషి సాధ్యం కాకపోవచ్చు. ఈ విషయాల్ని యిక వదిలివేద్దాం. అహింసా పద్ధతిలో ఎవరిమీద, ఏ విధమైన వత్తిడి చేయడానికి వీలులేదనుమాట నిజం. అహింసా పద్ధతిన జరిగే కార్యక్రమాలు, తర్కానికి నిలబడే ఆధారాలు, రెండూ కలిసి సాగితే కొంతపని తప్పక జరుగుతుంది.

కాంగ్రెస్ ఆధ్వర్యంలో ఒక ప్రత్యేక శాఖను ఏర్పాటు చేసి, కార్మికులవలె రైతుల, పాలేర్ల సమస్యలను పరిష్కరించుటకు కృషి జరగాలని నా అభిప్రాయం.

15. కార్మికులు

అహమదాబాదులో జరిగిన కార్మిక సంఘం వారు సాగించిన ఉద్యమం అందరు అనుసరించతగినది. అది అహింసా పునాదిపై నిలబడి సాగిన ఉద్యమం. ఇప్పటివరకు ఆ ఉద్యమానికి ఎదురులేదు. వెనకంజ వేయనవసరంలేని ఉద్యమంగా అది రూపొందింది. ఏ విధమైన అలజడి, గందరగోళం ఆడంబరం, చీకటివ్యవహారాలు లేనందువల్ల ఆ ఉద్యమశక్తి ఎంతో పెరిగింది. కార్మికులకు సొంత ఆసుపత్రి ఏర్పడింది. కార్మికుల పిల్ల చదువుకోసం సొంత స్కూళ్లు వెలిశాయి. వయస్సుదాటిన కార్మికులకు చదువు నేర్పుటకు క్లాసులు సాగాయి. సొంత ప్రెస్సువున్నది. ఖాదీభండారు వున్నది. కార్మికులు నివసించుటకు ఇళ్లు కూడా నిర్మించబడ్డాయి. అహమదాబాదు నగరానికి సంబంధించిన కార్మికులందరి పేర్లు ఓటర్ల లిస్టులో చేర్చబడ్డాయి. ఎన్నికల్లో అక్కడి కార్మికులు విజృంభించి పాల్గొనడం ప్రారంభించారు. ప్రదేశ్

కాంగ్రెస్ కమిటి కోరిన మీదట కార్మికులు తమ పేర్లను ఓటర్ల పట్టికలో చేర్చారు ఈ కార్మికసంఘం, కాంగ్రెస్ కమిటీ యొక్క మురా రాజకీయల్లో పాల్గొనలేదు. పట్టణ న్యూ మునిసిపాలిటీ విధానం మీద కార్మిక సంఘ ప్రభావం పడింది. ఈ సంఘం పక్షాన అనేక సమ్మెలు విజయవంతంగా జరుపబడ్డాయి. ఈ సమ్మెలన్నీ పూర్తిగా అహింసాయుతంగా జరిగాయి ఇక్కడి యజమానులు, కార్మికులు తమ సమస్యల్ని పరిష్కరించు కొనుటకు పూర్తిగా మధ్యవర్తుల మీద ఆధారపడ్డారు. అంటే మధ్యవర్తుల తీర్పును యిరువురు సంతోషంతో అంగీకరించారన్నమాట. నాచేతనైతే భారతదేశంలోగల కార్మిక సంఘాలన్నింటిని అహమదాబాద్ కార్మిక సంఘం పద్ధతిన నడిపిస్తాను. అఖిల భారతట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ వ్యవహారాల్లో తలదూర్చుటకు అహమదాబాద్ కార్మిక సంఘం ఎన్నడూ ప్రయత్నించలేదు. దాని ప్రభావానికి కూడా ఎన్నడూ లోనుకాలేదు. అఖిలభారత ట్రేడ్‌యూనియన్ కాంగ్రెస్, అహమదాబాద్ కార్మికసంఘం విధానాన్ని అనుసరించాలని, అఖిలభారతట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్‌లో, అహమదాబాదు కార్మికసంఘం కలిసిపోవాలని నేను ఆశిస్తున్నాను. అయితే యిందుకు తొందరపడనక్కరలేదు. సమయం వచ్చినప్పుడు, ఆ రోజు తనంతటతాను వచ్చితీరుతుంది.

★ ★ ★

16. ఆదివాసీలు

రాణీ ప్రజలు అను శబ్దంవలె ఆదివాసీలు అనుశబ్దం కూడా క్రొత్తగా ప్రయోగంలోకి వచ్చింది. రాణీ ప్రజలు అను శబ్దానికి పూర్వం కాలీ ప్రజలు (అనగా నల్ల రంగుగల అని అర్థం. వాస్తవానికి వాళ్ల చర్మంరంగు, యితర నల్లవారికంటే, ఎక్కువ నలుపు కాదు) అయినా ఆ శబ్దం ప్రచారంలో వుండేది. రాణీ ప్రజలు అను శబ్దాన్ని శ్రీ జుగతరామ్ దవే సృష్టించారని నా అభిప్రాయం. భిల్లులు, గోండ్లు మొదలగువారి పేర్లవలె వీళ్లకు అనేక పేర్లు వున్నాయి. పర్వతాల ప్రాంతాల్లోను, అడవి ప్రాంతాల్లోను వుండేవీరికి వేరువేరు పేర్లువున్నాయి. క్రొత్తగా పెట్టిన పేరు ఆదివాసీలు. అంటే

ప్రజలందరికి పూర్వం అనగా ప్రాచీన కాలాన్నుంచి యిక్కడ నివసిస్తున్నవారు అని, ఆదివాసీ అను శబ్దానికి అభిదార్థం. ఆదివాసీలు అనుశబ్దాన్ని శ్రీ ఠక్కర్‌బాపా సృష్టించారు

ఆదివాసీల సేవకూడా నిర్మాణ కార్యక్రమాల్లో చేర్చబడింది. నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు సంబంధించిన వివిధ అంశాలను గురించి జరిగిన చర్చల్లో ఆదివాసీల సేవాకార్యక్రమానికి 16వ నెంబరు లభించింది. దీన్ని సాకుగా తీసుకొని ఆదివాసీల సేవ యెడ ఎవ్వరూ నిర్లక్ష్యం చూపకూడదని నా అభిప్రాయం. మనది విశాలమైన దేశం ఇక్కడ నివసించే తెగల లేక జాతుల ప్రజలు అనేక మంది వున్నారు. మన దేశంలో వుండే జనాన్ని గురించి, వారి తెగల్ని గురించి తెలుసుకోవాలని ప్రయత్నిస్తే వారు ఎంత తెలివిగల అనుభవజ్ఞులైనా సాధ్యంకాదు. వారి స్థితిగతుల్ని గురించి తెలుసుకోవడం కూడా కష్టమే. మన దేశంలో నివసించే ప్రతి తెగవారు, యితర తెగలవారిని గురించి, తెలుకొని వారి కష్టసుఖాలు కూడా తమ కష్టసుఖాలవంటివే అని గ్రహించగలిగితే, మనమంతాఒక్కటే అనుభావం కలుగుతుంది. అప్పుడు మనది ఎంత విశాలమైన దేశమో, విభిన్నత్వంతో కూడిన దేశమో బోధపడుతుంది. ఇంతమంది మధ్య జాతీయసమైక్యతను సాధించడం ఎంత కష్టమో కూడా బోధపడుతుంది.

భారతదేశమందంతట నివసిస్తున్న ఆదివాసీల సంఖ్య రెండు కోట్లవరకు వున్నది. ఠక్కర్ బాపా గుజరాత్ ప్రాంతంలో గల భిల్లులకు సేవచేయడం ప్రారంభించారు. 1940లో థాణా జిల్లా సేవా కార్యక్రమాన్ని, శ్రీ బాలాసాహబ్ ఖేర్ సహజసిద్ధంగా తనకు అలవడిన సేవాభావంతో చేపట్టారు. ఇది ఎంత ముఖ్యమైన కార్యక్రమమో వారికి తెలుసు. ఇప్పుడు వారు ఆదివాసీ సేవామండలికి అధ్యక్షులుగా వున్నారు. హిందూదేశపు యితర ప్రాంతాల్లో అనేకమంది సేవకులు సేవాకార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూ ఉన్నారు. అయినా అట్టివారి సంఖ్య తక్కువగానే వున్నది. సేవారూపంలో పంట అమితంగా పండిందేగాని, ఆ పంటను కోసుకునేవారు ఎక్కువమంది లేరనుచూట నిజం. అయితే యిది భూతదయ వంటి సేవా కార్యక్రమంకాదు. ఇది ప్రత్యేక

స్థాయికి చెందిన దేశ సేవాకార్యక్రమం. ఇది మన ప్రధాన లక్ష్యమైన సంపూర్ణ స్వరాజ్యం దగ్గరకు మనల్ని త్వరగా చేరుస్తుంది.

★ ★ ★

17. కుష్టురోగులు

కుష్టు అనునది చెడ్డ, హీన మైన శబ్దం. కుష్టుకు నిలయమని మధ్య అఫ్రికాకు ప్రథమస్థానం లభించితే, మన భారతదేశానికి ద్వితీయస్థానం లభించింది. అయినా మన దేశంలో, గొప్ప వారికి, పెద్దలని అనుకోబడే వారికి ఎంత స్థానం వున్నదో, కుష్టురోగులకు కూడా అంతే స్థానం వున్నదని, అందరూ మన సమాజానికి సంబంధించినవారేనని మనం గ్రహించాలి. కాని పై తరగతికి చెందిన కొద్దిమంది మీద మాత్రమే మనం దృష్టిని కేంద్రీకరిస్తున్నాం. కాని అట్టి వారు మాత్రం తమతోబాటు వున్నవారిని పట్టించుకోవడం లేదు. నిజానికి కుష్టురోగుల్ని గురించి పట్టించుకోవడం చాలా అవసరం. వారిని గురించి పట్టించుకోవడం లేదు సరిగదా, వారిని నిర్లక్ష్యంగాను, హృదయహీనంగాను చూస్తున్నాం. హృదయహీనంగా అను శబ్దంకంటే మించిన శబ్దం మరొకటిలేదు. మనదేశంలో క్రిస్టియన్ మిషనరీలు మాత్రమే కుష్టురోగులను గురించి పట్టించుకుంటున్నారు. వారు నిజంగా అభినందనీయులు. కుష్టురోగుల మంచి చెడులు చూచుటకు హిందూ దేశస్థుల పక్షాననడిచే ఏకైక సంస్థ వార్ధా సమీపంలో పనిచేస్తున్నది. శ్రీమనోహరదీవాన్ దాన్ని ప్రేమభావంతో నడుపుతున్నారు. ఈ సంస్థకు శ్రీ వినోబా ప్రేరణ, మార్గదర్శకత్వం లభించింది. హిందూదేశంలో నిజంగా నవజీవన సంచారం జరిగి వుంటే, యిక్కడి ప్రజలు త్వరగా పూర్తి స్వరాజ్యాన్ని సాధించాలని హృదయపూర్తిగా కోరుతూ వుంటే, మన దేశంలో ఒక్క కుష్టురోగిగాని, ఒక్క బిచ్చగాడుగాని మిగిలియుండకూడదు. అట్టివారు మిగలియుంటే మన సేవలు వారికి అందనట్లే కదా! నిర్మాణ కార్యక్రమాల్లో కొద్ది మార్పులు చేసి ప్రకటించిన యీ ప్రచురణ యందు, మన నిర్మాణ కార్యక్రమాల గొలుసులో ఒక ముఖ్యమైన భాగంగా కుష్టు రోగ నివారణకు

ప్రాధాన్యం యిస్తున్నాను. అందుకు కారణం వున్నది. మన దేశంలోగల జనాభాలో కుష్టురోగులకు ఎంత హీన స్థితి లభిస్తున్నదో,అభివృద్ధి చెందిన ప్రపంచదేశాలలో మన భారతదేశానికి అంత హీనస్థితి లభిస్తున్నది మన చుట్టు ప్రక్కల పరిసరాలలో గల పరిస్థితుల్ని మనం జాగ్రత్తగా పరిశీలించి చూస్తే యీ విషయం మనకు స్పష్టంగా బోధపడుతుంది. సముద్రాల ఆవలి తీరాల్లో నివసిస్తున్న మన భారతీయుల స్థితిగతుల్ని పరిశీలించి చూస్తే నేను చెప్పిన విషయం నిజమని స్పష్టంగా బోధపడుతుంది.

★ ★ ★

18. విద్యార్థులు

నిర్మాణ కార్యక్రమాలను గురించి చర్చ జరిగినప్పుడు విద్యార్థులకు చివరి అధ్యాయం యిచ్చాను. నేను మొదటి నుంచి విద్యార్థులతో దగ్గర సంబంధం పెట్టుకున్నాను. ఆ సంబందాన్ని పెంచుకున్నాను. విద్యార్థులు నన్ను ఎరుగుదురు. నేను వారిని ఎరుగుదును. వాళ్లు నాపనిని అమితంగా చేశారు. కాలేజీలనుంచి బయటికి వచ్చిన అనేక మంది విద్యార్థులు యివాళ నాతోబాటు పనిచేస్తున్నారు. నేటి విద్యార్థులే భవిష్యత్తులో దేశానికి ఆశాజ్యోతులని నాకు తెలుసు. సహాయనిరాకరణోద్యమం దేశమందంతటా విజృంభించి జరుగుతూ వున్నప్పుడు స్కూళ్లను, కాలేజీలను బహిష్కరించమని పిలుపు యిచ్చాను. చాలా మంది విద్యార్థులు నా పిలుపు ప్రకారం స్కూళ్ళు, కాలేజీలు వదిలి బయటికి వచ్చివేశారు. స్వాతంత్ర్య సంగ్రామంలో పాల్గొన్నారు. నాతోబాటు వివిధ దేశ సేవారంగాల్లో పాల్గొంటున్నారు. అందువల్ల ఇటువారికీ, అటుదేశానికి ఎంతో మేలు జరిగింది. నేను మళ్లీ అట్టి పిలుపు యివ్వలేదు. అనువైన గాలి, వాతావరణం లేకపోవడమే అందుకు కారణం. అయితే ఆనాడు కలిగిన అనుభవం వల్ల సూళ్లలోను, కాలేజీల్లోను మన విద్యార్థులకు లభిస్తున్న శిక్షణ ఎంత పనికిమాలినదైనా ఎంత కృత్రిమమైనదైనా దాని ప్రభావం అమితంగా పడిందని తెలుసుకున్నాను. కాలేజీలో చేరి చదివితే 'కేరియర్' మారిపోతున్నది. అంతేగాక బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం వాళ్లు మన దేశంలో

శ్వేతదుస్తులు ధరించే తెగనొకదాన్ని సృష్టించారు. కాలేజీలో చేరితే ఆ శ్వేత దుస్తుల తెగలో చేరుటకు ప్రవేశపత్రం లభించినట్టే, సహజసిద్ధమైన, క్షమించుటకు వీలైన జ్ఞానం పొందాలనే ఆకలి సబబైనదే కదా! అందుకు తయారుచేయబడ్డ మార్గాన నడవకపోతే పని జరగదుకదా! మాతృభాష యొక్క స్థానాన్ని దిగమ్రింగి కూర్చున్న పరాయి భాషను నేర్చుకునేందుకై వ్యర్థం చేసుకుంటున్న సంవత్సరాల తరబడి కాలాన్ని చూచి శ్వేతదుస్తుల వారు బాధపడటం లేదు. అందువల్ల జరుగుతున్నద్రోహం ఏమిటో, తగిలే పాపం ఏమిటో వారు గ్రహించడంలేదు.

ఈనాటి విద్యార్థుల మనస్సుల యందు, వారికి శిక్షణగరిపే ఉపాధ్యాయుల మనస్సులయందు ఏదో ఒక రకమైన దయ్యం ప్రవేశించి వారిని ఆవహించింది. ఇట్టివారి దృష్టిలో నేటి యుగంలో నూతన భావాల్ని, ఆధునిక విజ్ఞానశాస్త్రాన్ని తెలుసుకొనుటకు తమ ఇంటి భాషలు అనగా తమ మాతృభాషలు పనికిరావని, అవి దద్దమ్మ భాషలని ఒక భావం వారి హృదయాల్లో గాఢంగా నాటుకున్నది. ఇదంతా చూస్తే నాకు ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది. జపానువారిని చూడండి. వాళ్లు తమ పనులు ఎలా నిర్వహిస్తున్నారో చెప్పండి! నాకు తెలిసినంతవరకు వారు శాస్త్రాలన్నింటిని స్వభాషలోనే బోధిస్తున్నారు. చైనా దేశపు అందరికంటే పెద్ద అధికారి జనరల్ స్సిమోచ్యాంగ్కై షేక్ గారికి ఇంగ్లీషు రానట్లేలెక్క.

కాని మన విద్యార్థులు మాత్రం యీ విషయంలో ఎలా వున్నారో అలాగే వున్నారు. ఈ నవయువకులే, నవయువతులే భావిభారత పౌరులవుతారు. వారి మీదపడే ప్రభావాల్ని చూచి దురదృష్టకరం అని విచారిస్తున్నాను. అహింసను గురించి వారికి ఆకర్షణ అసలు లేదు. దెబ్బకుదెబ్బ, గుద్దుకు గుద్దు, లేక ఒకదెబ్బకు రెండు దెబ్బలు,ఒక గుద్దుకు రెండు గుద్దులు అను భాష మన వాళ్లకు అర్థమవుతున్నది. తాత్కాలికమైనదే అయినా అందు ఫలితం వారికి వెంటనే కనబడుతుంది. వెంటనే అనుభవంలోకి వస్తుంది. తాత్కాలికమైనదా లేక శాశ్వతమైనదా అను విషయం వారికి అనవసరం. కొట్లాట జరుగుతున్నప్పుడు పశువుకు పశువుకు మధ్య, మనిషికి మనిషికి

మధ్య జరిగే హింసాత్మకమైన, పాశవీశక్తికి సంబంధించిన ఎన్నటికీ అంతంకాని పోటాపోటీలతో కూడిన రక్తపాతం మాత్రమే జరుగుతుంది. అదే వారికి కావాలి. కాని అహింసను సరిగ్గా అర్థంచేసుకొనుటకు ధైర్యంతోపాటు పరిశీలన, విశ్లేషణ అవసరం ధైర్యం సహనంతోకూడిన ఆచరణ ముఖ్యం. రైతుల, కార్మికుల వ్యహారాల్లో ఏ కారణంవల్ల, నేను వేరే మార్గంతొక్కానో, ఆ కారణంవల్లనే విద్యార్థుల హృదయాలపై హింసా విధానంతో ముద్రవేద్దామనుకున్న వారి మార్గాన్ని నేను అనుసరించలేదు. విద్యార్థి అను శబ్దానికి విశాలమైన అర్థం తీసుకుంటే నేను కూడా యీ నాటికీ విద్యార్థినే. అయితే నా యూనివర్సిటి మరొకరకమైనది. నేను పరిశోధన చేస్తున్న యూనివర్శిటీలో చేరమని శాశ్వత ఆహ్వానపత్రం అందరికీ అందజేస్తున్నాను. అందుచేరుటకు క్రింద తెలిపిన నియమనిబంధల్ని పాటించితీరాలి.

1. విద్యార్థులు ముఠా రాజకీయల్లో ప్రవేశించకూడదు. విద్యార్థులు విద్యార్జన చేస్తూ, జ్ఞానాన్ని గురించి పరిశోధనలు కావించునట్టివారేకాని రాజకీయ కిలాడీలు, ఆటగాళ్లు కాదు. కాకూడదు.

2. విద్యార్థులు రాజకీయ సమ్మెలుచేయకూడదు. వీరుల పూజలు చేయవచ్చు. అయితే వారి వీరులు జైళ్లకు వెళ్లినప్పుడు లేక చనిపోయినప్పుడు, లేక ఉరితీయబడినప్పుడు, వారి యెడ తమకు గల భక్తిని ప్రకటించుటకు వారి మంచి గుణాల్ని ఆచరణలో పెట్టాలి. అంతేగాని వారి కోసం సమ్మెలు చేయకూడదు. అట్టి పరిస్థితిల్లో విద్యార్థులందరికీ వారి ఎడ భక్తి శ్రద్ధలు అధికమైపోయినా, తమ స్కూళ్లు, కాలేజీలు, అందుకు సంబంధించిన అధికారుల సమ్మతితో మూసివేయుటకు న్యాయంగా వీలులేని యెడల, తగిన సక్రమ పద్ధతుల్లో సభ్యతతో, తమతమ సంస్థలనుంచి బైటికి వచ్చి వేయాలి. సంస్థల అధికారులు పశ్చాత్తాపపడి తిరిగి ఆహ్వానించనంతవరకు లోనికి అడుగుపెట్టకూడదు. తమతో ఏకీభవించని తోటి విద్యార్థుల మీద, అధికారులమీద బలవంతంగా వత్తిడి తీసుకొనిరాకూడదు. మర్యాదగా వ్యవహరిస్తూ తామంతా కలిసి ఐక్యంగావుంటే విజయం తమనే వరిస్తుందను విషయం మరిచి పోకూడదు. ఇది విద్యార్థులు గమనించవలసిన ముఖ్యమైన విషయం.

3. సేవాభావంతో శాస్త్రీయమైన పద్ధతుల్లోవిద్యార్థులు నూలుపడుకు పనిచేయాలి వడుకు పరికరాలు, తదితర పరికరాలు పరిశుభ్రంగా వుంచుకోవాలి. సాధ్యమైతే తమ పరికరాలను స్వయంగా తయారు చేసుకోవాలి. అప్పుడు వారు వడికిన నూలు మంచిగావుంటుంది. వడుకు కార్యక్రమానికి సంబంధించిన సాహిత్యాన్ని బాగాఅధ్యయనం చేయాలి. అందుకు సంబంధించిన ఆర్థిక, సాంఘిక, నైతిక, రాజకీయ విశేషాలను అధ్యయనం చేసి ఆకళింపుచేసుకోవాలి.

4. ధరించుటకు, కప్పుకొనుటకు విద్యార్థులు సదా ఖద్దరు బట్టలనే వాడాలి. గ్రామాల్లో తయారైన స్వదేశీ వస్తువులనే వాడాలి. అంతేగాని విదేశాలలో తయారైన వస్తువుల్ని, యంత్రాలపై తయారయే వస్తువుల్ని వాడకూడదు.

5. వందేమాతరం పాట పాడమని, జాతీయజండాను ఎగురవేయమని పరులపై వత్తిడి తీసుకురాకూడదు. జాతీయ జండాకు సంబంధించిన బిళ్లలు తాము అలంకరించుకోవచ్చుగాని, అలంకరించుకోమని యితరులపై వత్తిడి తీసుకొని రాకూడదు.

6. త్రివర్ణపతాకం యొక్క సందేశాన్ని ఆకళింపుచేసుకొని దాన్ని ఆచరణలో పెట్టాలి. అస్పృశ్యతాభావాన్ని, మతసమైక్యతా భావాన్ని హృదయపూర్తిగా అమలులో పెట్టాలి. ఇతర మతాలకు చెందిన విద్యార్థులతో స్నేహం చేయాలి.

7. కష్టాలలో వున్న పొరుగువారికి తోడ్పడాలి. సమీపంలోగల గ్రామాలకు వెళ్లి అక్కడ పారిశుధ్య కార్యక్రమాలు, పాకీ పని నిర్వహించాలి. గ్రామాలలో గల పెద్దలకు, పిల్లలకు చదువు చెప్పాలి.

8. ఉర్దూ, హిందీ శైలుల్లో, రెండు లిపుల్లో జాతీయ భాషయగు హిందుస్తానీ భాషను నేర్చుకోవాలి. రెండు శైలులలో మరొకరు మాట్లాడినప్పుడు తాము తెలుసుకోవాలి. రెండు లిపుల్లో వ్రాసినప్పుడు తాము చదవగలగాలి. ఆ విధంగా జాతీయ భాష నేర్చుకొని దేశ సమైక్యతకు సహకరించాలి.

9. తాము నేర్చుకున్న క్రొత్త విషయాలను తమ మాతృభాషలో వ్రాసి

భద్రపరుచుకోవాలి సమీపంలోగల గ్రామాలకు వెళ్లినప్పుడు ఆ వివరాలను వెంటతీసుకొని వెళ్లి అక్కడివారికి తెలియజేయాలి

10. రహస్యంగా వారు ఏ పనీ చేయకూడదు. బహిరంగంగా ప్రతిపని చేస్తూ వుండాలి. తాము చేసే ప్రతిపని పరిశుద్ధంగా చేయాలి. తాము పరిశుద్ధంగా వుండాలి. తమ జీవితాల్ని సంయమం గాను, నిర్మలంగాను మలుచుకోవాలి దేనికీ వారు భయపడకూడదు తమ బలహీనులైన అనుచరుల రక్షణకు పూనుకోవాలి. కొట్లాటలు జరిగినప్పుడు ధైర్యంగా ముందడుగు వేసి మృత్యువును సైతం ఎదుర్కొని అహింసాయుతంగా వ్యవహరించి శాంతిని నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించాలి

పూర్ణ స్వరాజ్యం కోసం జరిగేఅంతిమ పోరాటంలో పాల్గొనాలి. అవసరమైతే స్వరాజ్య సమరంలో తమప్రాణాల్ని సైతం సమర్పించేందుకు సిద్ధపడాలి.

11. తమతో పాటు విద్యార్జన చేయు విద్యార్థినులయెడ సత్ప్రవర్తనతో మెలగాలి. సభ్యతగా వ్యవహరించాలి.

పైన నేను తెలియజేసిన కార్యక్రమాలు నిర్వహించుటకు విద్యార్థులు సమయం కేటాయించాలి. విద్యార్థులు తమ అమూల్యమైన ఎంతో సమయాన్ని వ్యర్థంచేస్తూ వుంటారనే విషయం నాకుతెలుసు. అట్టి సమయాన్ని వ్యర్థం చేయకుండా కఠినంగా వ్యవహరించి నేను సూచించిన కార్యక్రమాలు సక్రమంగా నిర్వహించుటకు గంటలాది సమయాన్ని వెచ్చించుటకు సిద్ధపడాలి. ఏ విద్యార్థిపైనా అనవసర ప్రభావాన్ని మోపడం నాకు యిష్టంలేదు. అందువల్ల దేశ ప్రేమగలిగిన దేశభక్తులకు విద్యార్థులకు తమ విద్యార్జనాకాలం మొత్తంలో ఒక ఏడాదిపాటు కాలం వినియోగించమని సలహా యిస్తున్నాను. ఒకేసారి ఒక సంవత్సరం కాలం వెచ్చించమని సలహాయివ్వను. తాము వెచ్చించిన ఏడాది కాలం ఎన్నో సత్ఫలితాల నిచ్చిందని తెలుసుకొని విద్యార్థులు సంతోషించగలరని భావిస్తున్నాను. తమ యీ సేవా కార్యక్రమాలద్వారా దేశ స్వాతంత్ర్యానికి విద్యార్థులు అమోఘంగా సహకరించినవారు అవుతారని భావిస్తున్నాను. దానితోబాటు తమ శారీరిక, మానసిక నైతిక శక్తులను పెంపొందించుకొనగలరని విశ్వసిస్తున్నాను.

★ ★ ★

సవినయ చట్ట ధిక్కారం

నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని అమలు చేయుటకు మనం సంపూర్ణ దేశ ప్రజల సహకారం పొందగలిగితే, పరిశుద్ధమైన అహింసాత్మక శక్తితో స్వాతంత్ర్యం పొందుటకు సహాయనిరాకరణోద్యమాన్ని గాని లేక సవినయచట్ట ధిక్కారోద్యమాన్ని గాని ఆశ్రయించవలసిన అవసరంవుండదు. వ్యక్తికి గాని, దేశానికి గాని యిటువంటి అదృష్టం అంత తేలికగా లభించదు. దేశమందంతట వ్యాప్తమైన అహింసయొక్కశక్తి సామర్థ్యాలయందు సవినయ చట్ట ధిక్కారానికి, లేకసత్యాగ్రహానికి గల స్థానమేమిటో తెలుసుకోవడం అవసరం.

సవినయచట్ట ధిక్కారానికి మూడు వేరు వేరు పనులువుంటాయి.

1. స్థానికంగా జరిగిన అన్యాయాన్ని, ఆరోపణల్ని ఎదుర్కొని వాటిని అరికట్టేందుకు విజయవంతంగా సవినయ చట్టధిక్కార విధానాన్ని ఉపయోగించవచ్చు.

2. ప్రత్యేకించి పేర్కొనతగిన అన్యాయానికి, లేక చెడుకు వ్యతిరేకంగా, దాన్ని అడ్డుకోవాలనే లక్ష్యం పెట్టుకోకుండా, స్థానిక ప్రజలను దాన్ని గురించి తెలియజేయుటకు, ప్రజల హృదయాలపై ప్రభావం పడేలా చేయుటకు ఆత్మబలిదానం చేయుభావంతో సవినయచట్టధిక్కారం చేయవచ్చు. చంపారన్‌లో జరిగింది యిదే. చేస్తున్న పని యొక్క ప్రభావం ఏమి పడుతుందోనని ఆలోచించకుండా, ప్రజలు అభిరుచి చూపించరనే పూర్తి విశ్వాసంతో చట్టాన్ని సవినయంగా ధిక్కరించాను. నేను చేసిన యీ చర్యయొక్క ప్రభావం, నేను ఊహించకుండానే అత్యధికంగా ప్రజలపై పడింది. దీన్ని మీరు మీ అభిరుచికి అనుకూలంగా దేవుని దయయనో, లేక అదృష్టం కలిసొచ్చిందనో భావించవచ్చు.

3. నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు ప్రజల సహకారం పూర్తిగా లభించని యెడల, అందుకు బదులు 1941లో జరిపిన సత్యాగ్రహం వలె సవినయ చట్టధిక్కారోద్యమం ప్రారంభించవచ్చు. ఆ సమరం మన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ఒక భాగంగాను, మనసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి బలం చేకూర్చే సాధనంగాను ప్రారంభించబడింది. అయినా ఆ సమరం వాక్

స్వాతంత్ర్యంవరకే పరిమితం చేయబడింది. సవినయచట్ట ధిక్కారోద్యమాన్ని పెద్ద లక్ష్యంకోసం, అనగా పూర్ణ స్వరాజ్యంకోసం సాగించుటకు వీలులేదు. సమరం స్పష్టంగా, ఎదురుగా వున్నవారికి అర్థమయ్యేలా వుండాలి. ఆవలివారు తేలికగా ఆ పనిపూర్తి చేయుటకు అనుకూలంగా కూడా వుండాలి. ఈ విధంగా సాగే సమరం తేలికగా మనల్ని లక్ష్యానికి చేరుస్తుంది.

ఇక్కడ సవినయ చట్ట ధిక్కారోద్యమ సంపూర్ణ పరిధిని గురించి, దాని పరిణామాల్ని గురించి నేను విశదీకరించడంలేదు. నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు. సవినయ చట్టధిక్కారోద్యమానికి గల సంబంధాన్ని పాఠకులకు తెలియజేసేందుకు అవసరమైన వివరం మాత్రమే తెలుపుతూ వున్నాను. పైన తెలిపిన రెండు ఉదాహరణలకు పెద్దపరిమాణంలో నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాల అవసరం వుండదు. వుండకూడదుకూడా. కాని సవినయ చట్టధిక్కారోద్యమం ద్వారా సంపూర్ణ స్వరాజ్యాన్ని సాధించాలని అనుకుంటే ముందునుంచే అందుకు ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలి. ఇటువంటి సమరానికి జరిగే కృషికి అందుపాల్గొనే వారి పురుషార్థం కూడా ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. సవినయ చట్టధిక్కారోద్యమం అందు పాల్గొనేవారికి ఉత్సాహం కలిగిస్తుంది. ఎదుటిపక్షం వారికి ఛాలెంజిగా మారుతుంది. పాఠకులు ఒక్క విషయం గ్రహించాలి. పూర్ణ స్వరాజ్య సాధనకు సవినయ చట్టధిక్కారోద్యమాన్ని సాగించుటకు, నిర్మాణకార్యక్రమాల నిర్వహణకు కోట్లాదిమంది దేశ ప్రజల సమకారం ఎంతో అవసరం. అట్టి సహకారం లభించనియెడల కృషి వ్యర్థప్రేలాపన అయిపోతుంది. అప్పుడు ఉద్యమం నీరుకారిపోతుంది.

★ ★ ★

ముగింపు

ఇది జాతీయ కాంగ్రెస్ పక్షానగాని, లేక కాంగ్రెస్ కేంద్ర కార్యాలయం సూచించినందునగాని వ్రాయబడిన, నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు సంబంధించిన పుస్తకం కాదు. ఇది సేవాగ్రామంలో గల కొద్ది అనుచరులతో జరిగిన సంభాషణ ఫలితంగా వ్రాయబడిన నిర్మాణ కార్యక్రమాల వివరం. నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు సహాయ నిరాకరణోద్యమానికి, సవినయ చట్టధిక్కారానికి మధ్యనగల సంబంధం ఏమిటి? నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని ఎలా అమలు

బరచాలి? ఈ విషయంపై నేను వ్రాసిన వ్యాసంలో వారికి కొన్ని లోట్లు కనబడ్డాయి. వాటిని తొలగించి సరిచేసేందుకు నేను యీ పుస్తకంలో ప్రయత్నించాను. నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని గురించి సవివరంగా వ్రాయాలనే భావంతో నేను యీ పుస్తకం వ్రాయలేదు. నిర్మాణ కార్యక్రమాల్ని ఎలా అమలు చేయవచ్చో, ఎలా అమలు చేయాలో వివరించాను.

ఈ పుస్తకంలో నిర్మాణ కార్యక్రమాల వివిధ అంశాలను గురించి వ్రాశాను. వాటిలో ప్రతి కార్యక్రమం పూర్ణ స్వరాజ్యాన్ని పొందుటకు ఒక సాధనమని పేర్కొన్నాను. అందుకుగాను పాఠకులు పరిహాసం చేసే పొరపాటుపని చేయవద్దని సూచిస్తున్నాను. అహింసతోను, పూర్ణ స్వరాజ్య స్థాపనతోను ఏమీ సంబంధంలేనివారు చాలామంది చిన్నపెద్ద పనులు అనేకం చేస్తున్నారు. వాటిని గురించి ఆలోచించిన విధంగానే అందుకు ఫలం లభిస్తుంది. ఒక సైన్యాధికారి సాధారణ పౌరుని దుస్తులు ధరించి తిరిగితే అతడు ఎవరనిఎవ్వరూ ప్రశ్నించరు. కాని అతడు తన హోదాను బట్టి డ్రస్సు వేసుకొని పెద్దవాడు అయిపోయినప్పుడు అతడి నోట వెలవడే ఒక్క మాటమీద లక్షలాది సైనికుల, ప్రజల ప్రాణాలు ఆధారపడివుంటాయి. అదే విధంగా ఒక బీద వితంతువు చేతిలో పడి రాట్నం ఆమె జీవితానికి ఒక పైసో, రెండు పైసలో అందించి రాబడికి సాధనం అవుతుంది. కాని అదే సాధనం పండిత జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ చేతిలో పడి, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యానికి ఆయుధంగా మారిపోతుంది. రాట్నానికి మనం యిచ్చిన స్థానంవల్ల, దానికి అప్పగించిన పనివల్ల దాని గౌరవం పెరిగిపోయింది. నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు అప్పగించబడిన పని వల్ల వాటికిలభించిన అధికారంవల్ల వాటికి అసాధారణమైన అధికారం లభించింది.

ఇది నా అభిప్రాయం. ఈ అభిప్రాయం ఒక పిచ్చివాడి చింతన లేక వెర్రి ఆలోచన అని అనిపించవచ్చు. కాంగ్రెస్‌వారికి నా యీ అభిప్రాయం నచ్చకపోతే వారు నన్ను వదిలి వేయవచ్చు. నిర్మాణ కార్యక్రమాలు లేకుండా నేను సహకార నిరాకరణోద్యమానికి పూనుకోవడం పక్షవాతంతో పడిపోయి పనిచేయకుండాపోయిన చేతితో చంచా ఎత్తడానికి ప్రయత్నించడమే అవుతుంది.

పూనా - 13-11-1945

అనుబంధం - 1

పశుసంవర్ధనం

(నిర్మాణ కార్యక్రమాల్లో గోసేవను చేర్చుటను గురించి గాంధీజీ వ్రాసిన జాబుల సారాంశం యిందు చేర్చడమైనది.)

గాంధీజీ శ్రీ జీవన్‌జీదేశాయికి వ్రాసిన జాబులో ఒక భాగం

సోదపుర్, 16-1-56

" ...... మీ మాట నిజం. గోసేవాకార్యక్రమాన్ని కూడా నిర్మాణ కార్యక్రమాల్లో చేర్చాలి. నేను దీన్ని పశుసంవర్ధనం అని అంటాను. ఇది వదిలివేయవలసిన అంశం కాదు అని నా అభిప్రాయం తరువాత ప్రచురణ సమయంలో యీ విషయాన్ని గురించి శ్రద్ధ వహిస్తాను. మీ దగ్గర ప్రతులు అయిపోతే వెంటనే అవసరమైన సంస్కరణల్ని, పొందుపరచవలసిన విషయాల్ని తెలియజేయండి .... "

★ ★ ★

కాంగ్రెస్ పరిస్థితి

భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ అన్నిటికంటే పురాతనమైన జాతీయ రాజకీయ సంస్థ.ఎన్నో అహింసాత్మక పోరాటాలు జరిపి స్వాతంత్ర్యం సాధించింది. దాన్ని రద్దుకానీయకూడదు. దేశం సమాప్తమైనప్పుడే కాంగ్రెస్ సమాప్తం అయిపోవాలి. ఒక జీవించియున్నసంస్థ, జీవించియున్న ప్రాణివలె క్రమంగా వర్థిల్లుతుంది. లేనిచో చనిపోతుంది. కాంగ్రెస్ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం సాధించింది. కాని యింకా అది ఆర్థికస్వాతంత్ర్యం, సాంఘిక స్వాతంత్ర్యం, నైతిక స్వాతంత్ర్యం సాధించవలసిన అవసరం వున్నది. ఇవి నిర్మాణాత్మకమైన స్వాతంత్ర్యాలు. ఇవి ఉత్తేజపరిచే కార్యక్రమాలు కావు. మిరిమిట్లు కొలిపే కార్యక్రమాలు కావు అందువల్ల వీటిని సాధించడం రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం సాధించడమన్నంత

సులభం కాదు. జీవిత మందలి అంశాలన్నింటెని తనలో ఇముడ్చుకోగల శక్తి కలిగిన నిర్మాణ కార్యక్రమాలు కొట్లాది మంది ప్రజల అపయవాలన్నింటి శక్తిని ఫేల్కొలుపగలుగుతాయి

స్వాతంత్ర్యానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన తొలి అంశం కాంగ్రెసుకు లభించింది. ఇక ప్రధానమైన మజలీ ముందు వున్నది. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను నెలకొల్పాలను తన కఠినమైన కోరికను నెరవేర్చుటకు కాంగ్రెస్ తప్పనిసరి అయిమురాలు కట్టే మురికినీటిగుంటలవంటి కొన్ని శాఖల్ని ఏర్పాటు చేసింది. వాటివల్ల లంచగొండి తనం, నిజాయితీ లేని ప్రవృత్తి వ్యాప్తి చెందాయి. పేరుకు మాత్రమే ప్రజాస్వామ్యబద్ధమైనవని, జనరంజకమైనవని చెప్పుటకు వీలున్నకొన్ని సంస్థలుయిందు ఏర్పాడ్డాయి. ఈ రకమైన చెడులతో నింపియున్న అరణ్యాన్నుంచి కాంగ్రెసును బయటకు తీసుకురావడం ఎలా అన్నదే ప్రధాన సమస్య

కాంగ్రెస్ ప్రప్రథమంగా చేయవలసిన పెద్ద పని ఒకటివుంది. తన దగ్గర గల మెంబర్ల ప్రత్యేక రిజిష్టరును తొలిగించివేయాలి. ఆ రిజిష్టరులో ఒక కోటికి మించని మెంబర్ల పట్టిక వున్నది. కోటికి మించకపోయినా ఆ మెంబర్లను గుర్తించడం సాధ్యంకాని పని. అంతేగాక కోట్లాదిమంది పేరునమోదు చేసుకోని మెంబర్ల రిజిష్టర్లుకూడా వున్నాయి. సేవచేస్తూ కూడా వాళ్లు కాంగ్రెస్‌కు దూరంగా వున్నారు ఇక దేశంలోగల ప్రజలందరి పేర్లు కాంగ్రెస్ రిజిష్టరులోకి వచ్చితీరాలి. భారతప్రజానీకం మొత్తం స్త్రీలు పురుషులు కాంగ్రెస్ మెంబర్లు కావాలన్నమాట. దొంగ పేర్లు రిజిష్టరులో నమోదు కాకుండాను, యోగ్యమైనపేర్లు తొలిగించబడకుండాను కాంగ్రెస్ జాగ్రత్త పడాలి. దాని సొంత రిజిష్టరులో అవసరమైనప్పుడల్లా తమకు అప్పగించబడిన కార్యక్రమాలు నిర్వహించిన సేవకుల పేర్లు మాత్రమే నమోదుకావాలి.

ఈనాడు కార్యకర్తలు కావాలంటే ఎక్కువమంది పట్టణాలలో నివసించే వారినే తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. ఇది దేశ దౌర్భాగ్యం. వారు గ్రామాలకు వెళ్లి అక్కడ కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు కాని యిది సరికాదు.

గ్రామాలనుంచి యిట్టి కార్యకర్తల్ని పెద్ద సంఖ్యలో ఎన్నుకొని వారికే యిట్టి సేవా కార్యక్రమాలు అప్పగించాలి.

ఇట్టి కార్యకర్తలు తమ తమ కేంద్రాలలో చట్టప్రకారం పట్టికల్లో చేర్చబడిన ఓటర్ల దగ్గరకువెళ్లాలి. సేవా కార్యక్రమాలు చేపట్టి నిర్వహించాలి. అనేక పార్టీల వాళ్లు ఓటర్లను ప్రలోభపెట్టడానికి కృషి చేస్తారు. వారిలో ఉత్తములకు ఓట్లు లభిస్తాయి. వారే గెలుస్తారు. ఇంతకంటే మరోమంచి మార్గంలేదు. ఓటర్ల మధ్యకు వెళ్లి కార్యకర్తలు సేవా కార్యక్రమాలు సక్రమంగా నిర్వహిస్తే తమ స్థాయిని పడిపోకుండా కాపాడకోగలుగుతారు. తెలిసియో తెలియకయో నిన్నటివరకు కాంగ్రెస్ దేశ సేవారంగంలో ముందంజవేసి మాధవసేవలో నిమగ్నమైన సేవా సంస్థగా రూపొందింది. ఇక కాగ్రెస్ దేశ ప్రజలకు, ప్రపంచ ప్రజలకు నేను మాధవసేవకే అంకితమైనానని ఎలుగెత్తి చాటాలి. అంతకంటే మించిగాని, తక్కువగాని మాట్లాడకూడదు. అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకోవాలనే తగాదాల్లో పడితే హఠాత్తుగాఒకానొకనాడు కాంగ్రెస్ అస్తిత్వం పూర్తిగా మాసిపోతుంది. కాంగ్రెస్ ఒక్కటే ప్రజాసేవకు అంకితమైన యాజమాన్య సంస్థగా లేకపోవడం యిప్పటి విశేషం. అందుకు పరమాత్ముడికి కృతజ్ఞతలు తెలపాలి.

నేను భవిష్యత్తులో జరుగనున్న దృశ్యాన్ని మీ ముందు వుంచాను నాకు సమయం లభించి, నా ఆరోగ్యం సరిగా వుంటే యీ (హరిజనపత్రిక) కాలాల్లో, నిజంగా యజమానులైన మైనారిటీ తీరిన స్త్రీలు, పురుషులు ఉత్తమ సేవకులుగాను, దేశసేవకులుగాను ఏఏ సేవా కార్యక్రమాలు చేపట్టాలో వివరిస్తాను.

న్యూఢిల్లీ - 27-1-48 మో.క.గాంధీ

(హరిజన సేవక్, 1-2-48)

ఆరోగ్యదీపిక

(ఆరోగ్యం తాళంచెవి)

తెలుగుసేత

వేమూరి రాధాకృష్ణమూర్తి

ప్రకాశకుల విజ్ఞప్తి

గాంధీగారు 1942-43 మధ్య ఆగాఖాన్ మహల్‌లో నిర్బంధంలో ఉన్నారు. అప్పుడు వారు యీ ప్రకరణాలు వ్రాశారు. 28-8-1942 నాడు ప్రకరణాలు వ్రాయడం ప్రారంభించి 18-121942 నాడు పూర్తిచేశారు. ఇది మహత్తరమైన విషయం. ప్రెస్సుకు యివ్వడానికి గాంధీగారు సంకోచిస్తూ వుండేవారు తనకు సంతృప్తి పూర్తిగా కలిగేటంతవరకు యీ ప్రకరణాల్ని మాటిమాటికి చదువుతూ వుండేవారు. రోజురోజుకు తాను పొందుతున్న అనుభవంవల్ల ఏమైనా విషయంలో మార్పు చేయవలెనని ప్రేరణ కలిగితే చేస్తూ వుండేవారు. మూలం గుజరాతీలో వ్రాశారు. తన గుజరాతీ మూలాన్ని హిందీ, ఇంగ్లీషు భాషల్లోకి తమ నిరీక్షణలో డా॥ సుశీలా నాయర్ చేత అనువాదం చేయించారు. తగ్గింపులు హెచ్చింపులు చేయించి చివరి రూపం యిచ్చుటకు గాంధీగారు రెండు అనువాదాల్నీ ఓపికతో సరిచూచారు.

అందువల్ల ఆరోగ్యం వంటి మహత్తరమైన విషయాన్ని గురించి గాంధీగారు దేశప్రజలకు, ప్రపంచప్రజలకు తాను చెప్పదలచుకున్న విషయాన్ని తామే స్వయంగా అనువదించి చెప్పారని చెప్పవచ్చు. భగవంతునికి, ఆతడి జీవ కోటికి సేవ చేయడం గాంధీగారి జీవితలక్ష్యం. అది వారికి పవిత్రమైన కార్యక్రమం. ఆరోగ్యాన్ని గురించిన అధ్యయనం వారి దృష్టిలో ఆ సేవకు సంబంధించిన ఒక ప్రధాన అంశం.

అహమదాబాద్ - 2-10-48

విషయసూచిక

(గాంధీజి గుజరాతీలో యీ పుస్తకం వ్రాసినప్పుడు అందలి ప్రకరణాలను గురించి ఎంతో శ్రద్ధవహించారు. ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన అనేక విషయాలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించారు. ప్రకరణల యందలి సూక్ష్మవిషయాలను గురించి కూడా జాగ్రత్త పడ్డారు. వారు పేర్కొన్న పలు విషయాలను, వాటికి సంబంధించిన పలు వివరాలను కూడా సూచికయందు చేర్చాలని నిర్ణయించి, ఆ విధంగా విషయసూచికను రూపొందించాము. ॥జి॥దే॥)

ప్రథమభాగం

1 శరీరం

2. వాయువు

ప్రాణాయామము.
ముక్కు పారిశుధ్యము.
ముక్కు ద్వారా జలం ఎక్కించుట
ఆరుబయట నిద్రించుట.
బట్ట ఎలా కప్పుకోవాలి?
రాత్రి డ్రస్సు
పగటి డ్రస్సు
చుట్టుప్రక్కల వీచేగాలి.
స్థల ఎంపిక

3. నీరు

ప్రవహించే ద్రవ్యపదార్థం ఎంత కావాలి?
ఎలాంటి నీరు త్రాగాలి?
నదుల, చెరువుల యందలి నీరు.
నీరు - ఆరోగ్యము.
కాచిన నీరు
ఛర్మము - నీరు.

4. ఆహారము

ఆహారం మనిషికి ప్రాణం.
మూడు రకాల ఆహారం
పాలు మాంసాహారమే.
గ్రుడ్లు మాంసాహారం కాదు.
పాలు మరియు కోడిపిల్లలుగా మారలేని గ్రుడ్లు
ఆహారాన్ని గురించి డాక్టర్ల అభిప్రాయం
మనిషి స్వభావరీత్యా శాకాహారి.
ఎండిన పండ్లు, తాజాపండ్లు.
శరీరానికి పాలు, పెరుగు, వెన్న అవసరం.

పాలు మానితే శరీరానికి నష్టం.
పాలుత్రాగనని గాంధీగారి వ్రతం.
మేకపాలు.
వ్రతముయొక్క ఆత్మానుష్ఠానం
పాలు అత్యవసరం.
పాల దోషాలు.
రోగిష్టి పశువు.
రోగంలేనట్లు కనబడే రోగిష్టి పశువు.
కాచిన పాలు త్రాగాలి.
వధించబడు పశువులు.
అన్నిటికంటే మనిషిని పట్టుకున్న పెద్ద చింత.
యుక్తాహారము
మనిషి శరీరానికి అవసరమైన ద్రవ్యాలు.
నరముల నిర్మాణం చేయు ద్రవ్యాలు.
మాంసము - పాలు
వెన్నతీసిన పాలు
పాల గుణవిశేషాలు.
గోధుమ, జొన్న, సజ్జలు, ధాన్యం.
ఒక సమయంలో ఒకే రకం ధాన్యం ఆహారంగా పుచ్చుకోవాలి.
గోధుమలు ధాన్యాలకు రాజువంటివి.
పొట్టు కలిసిన పిండి.
పొట్టు యొక్క గుణాలు.
బియ్యాన్ని ఎంతవరకు దంచాలి?
బియ్యానికి పురుగు ఎందుకుపడుతుంది?
బియ్యపుపొట్టు అమూల్య మైనది.
బియ్యపు రొట్టె.

పప్పు, శాకంతో రొట్టె తిను అలవాటు.
నమిలి తినడం వల్ల కలిగే లాభాలు.
పప్పులకు గల స్థానం.
పప్పులేని ఆహారం.
మాంసాహారము - పప్పు.
పాలు, పప్పు ఎవరికి?
పప్పు బరువైన ఆహారం.
కూరలు - ఫలాలు.
ఆహారం కొరత భారతావనికి సిగ్గుచేటు.
పల్లెటూరి ప్రజలు - కూరగాయలు.
భూ వ్యవసాయానికి కఠోరమైన చట్టాలు.
ఆకుకూరలు.
ప్రధాన కూరలు
ధాన్యానికి చెందిన కూరలు.
తినతగిన పచ్చికూరలు.
పండ్లు తిను సమయము.
అరటిపండ్లు
సంపూర్ణ ఆహారం - అరటిపండ్లు, పాలు, కూరలు.
నెయ్యి - నూనె.
మనిషి ఎంత నెయ్యి వాడాలి?
నువ్వులనూనె, కొబ్బరినూనె, వేరుశనగనూనె.
బజారులో దొరికే నెయ్యి నూనెలు.
చెడిపోయిన నెయ్యి - నూనెలు
బెల్లం, చక్కెర ఎంత తీసుకోవాలి?
మిఠాయి అనవసరం.
మిఠాయి తినడం దొంగతనం.
వేయించిన పదార్థాలు.

పూరి, లడ్డూ మొదలగునవి.

ఇంగ్లీషు వాళ్ల ఆహారం - మన ఆహారం.

ఆకలి - రుచి.

ఎంత తినాలి?

ఎన్ని సార్లు తినాలి?

ఔషధం రూపంలో ఆహారం.

రసము - రుచి

పొట్టకోరేది ఏమిటి?

తల్లి, తండ్రి, సంతానము.

గర్భం ధరించిన తరువాత ఆహారం యొక్క ప్రభావం.

బుద్ధిజీవి తీసుకునే ఆహారం.

ఉప్పు - నిమ్మపండు

మాటిమాటికి తినడం వల్ల నష్టమే నష్టం

5. మసాలా దినుసులు

ఉప్పు - మసాలాలకు రాజు

ఎక్కువ మసాలా దినుసులు శరీరానికి అవసరం లేదు.

ఔషధరూపం లో మసాలాదినుసులు.

చవిచెడిన నాలుక,

కారం తినడం వల్ల మృత్యువు.

హాబ్షివాళ్ల మసాలాలు.

6. టీ, కాఫీ, కోకో

టీ- చక్కెర

టీ - నీటి పరీక్ష

టీ తయారు చేసే పద్ధతి.

టీ యందలి దోషాలు.

టీ యందు టెనీన్

ఆమాశయం మీద పడు టెనీన్ ప్రభావం.

టీ వల్ల కలిగే పలు రోగాలు.

టీ, కాఫీ, కోకోలను మానాలి.

టీకి బదులు కూరలు ఉడికించిన రసం తాగాలి.

7. మత్తు పదార్థాలు

కల్లు, అరకు, మద్యం

త్రాగుబోతు

త్రాగుడు - మర్యాద

నిశ్చిత పరిమాణంలో మద్యం.

త్రాగుట.

కల్లు, పారశీకులు

కల్లు ఆహార పదార్థమా?

మనిషి ఆహారంలో కల్లుకు గల స్థానం.

ఖర్జూరపు పరిశుద్ధరసం నీరా

నీరావల్ల విరోచనాలుతగ్గుతాయి.

నీరా - ఆహారపదార్థం

టీకి బదులు నీరా

నీరాతో తయారైన బెల్లం

నీరా మరియు మత్తు

తాటి బెల్లపు తీపి

బీదల చెరకుబెల్లం.

తాటిబెల్లపు చక్కెర

నీరాయందలి చక్కెర గుణాలు

సామాన్యస్థితియందు ఆహారం గుణాలు

కట్టుబానిసలు - మద్యం

ఆఫ్రికాలో మద్యపాన చట్టాలు

హబ్షీలు - మద్యం
ఇంగ్లీషువాళ్లు - మద్యం
ఒకత్రాగుబోతు ఆంగ్లేయుడు
మద్యం -రాజులు
మద్యం - ధనిక యువకులు
మద్యంవల్ల శరీరం, మనస్సు, బుద్ధిక్షీణిస్తాయి.

8. నల్లమందు

నల్లమందు - మద్యము
నల్లమందుజడముగా మార్చును
నల్లమందు యొక్క ప్రభావము
ఒరిస్సా, అస్సాములపై నల్లమందు ప్రభావము
నల్లమందు - పంచదార
నల్లమందు అలవాటు పాపమే
నల్లమందు వల్ల జరిగిన సంగ్రామం
భారతదేశపు నల్లమందు - చైనా
ఇంగ్లీషు వాళ్లు - నల్లమందు వ్యాపారము
ఇంగ్లాండులో నల్లమందుకు వ్యతిరేకత
ఔషధంగా నల్లమందు వాడకము
నల్లమందు వ్యసనము, ఔషధము
నల్లమందు విషము

9. పొగాకు

ప్రపంచము - పొగాకు
టాల్‌స్టాయి - పొగాకు
పొగాకు - రైలు యాత్ర
ఇతరులపై పడే పొగాకుపొగ యొక్క ప్రభావం
పొగాకు - ఉమ్మి వేయుట

10. బ్రహ్మచర్యము

★ ★ ★

ద్వితీయ భాగము

1. పృథ్వి లేక మట్టి

2. నీరు

క్యునే - ఆంధ్రదేశము
క్యునే - కటి స్నానము
క్యునే - ఘర్షణస్నానము
తొట్టె యొక్క కొలత
నీటిని చల్లబరుచుటకు మంచుగడ్డను వాడుట
నీరు - ఫాను
తొట్టె - గోడ
నీళ్లలో కూర్చొను విధానము
ఘర్షణ ఎలా చేయాలి?
స్నానము - జ్వరము
స్నానం ఎప్పుడు చేయాలి?
స్నానము - తిండి అరగకపోవుట
స్నానము - అజీర్తి
స్నానము చేసిన తరువాత నడవాలి
స్నానము - సన్నిపాత జ్వరము
క్యునే దృష్టిలో వ్యాధులకు కారణాలు
కటి స్నానము - జ్వరము
ప్రకృతి చికిత్స - డాక్టర్లు
ప్రకృతి చికిత్సకులు వినమ్రత
ప్రకృతి చికిత్స మనుష్యులు
నీరు - తలనొప్పి
ఘర్షణ స్నానము - జననేంద్రియము
జననేంద్రియము యొక్క అద్భుత తత్వము
ఘర్షణ స్నానం యొక్క పద్ధతి
ఘర్షణ స్నానమునకు తొట్టెలేక గ్లాసు

ఆకాశము

వేడినీరు - వాపు

వేడినీరు - చెవిపోటు

అయోడీన్

వేడినీరు - తేలుకుట్టుడు

వేడినీరు - చలి

ఆవిరి - పక్షవాతము

ఆవిరిపట్టే పద్ధతి

వేడినీరు - పాదం నొప్పి

ఆవిరి - కళ్ళె

4. తేజస్సు

తేజస్సుకు మనిషికిగల సంబంధము

సూర్యస్నానము

సూర్యుడు - ఆరోగ్యము

సూర్యుడు - జీర్ణశక్తి

సూర్యుడు - క్షయరోగము

సూర్యుడు - మట్టి మరియు కొబ్బరి ఆకులు

5. వాయువు - గాలి

ప్రథమ భాగమునందలి రెండవ ప్రకరణము చూడుడు

★ ★ ★

భూమిక

"ఆరోగ్యాన్ని గురించిన సామాన్య జ్ఞానము" అనుశీర్షికన ఇండియన్ ఒపీనియన్ పత్రికా పాఠకులకోసం 1906లో దక్షిణాఫ్రికాలో వుండి కొద్ది ప్రకరణాలు వ్రాశాను. తరువాత అవి పుస్తకరూపంలో ప్రచురితమయ్యాయి. భారతావనికి నేను తిరిగివచ్చినప్పుడు యీ పుస్తకం కావాలని చాలామంది కోరారు. స్వామీ అఖండానంద్‌జీ ఆ పుస్తక ప్రచురణకోసం నన్ను అనుమతి కోరారు. ఇతరులు కూడా ఆ పుస్తకం ప్రచురించారు. ఆ పుస్తకాన్ని అనేక భారతీయ భాషల్లోకి అనువదించారు. ఇంగ్లీషు అనువాదం కూడా ప్రచురితమైంది. ఈ అనువాదం పాశ్చాత్య దేశాలకు వెళ్లింది. యూరప్ నందలి పలు భాషల్లోకి ఆ పుస్తకం అనువదించబడింది. పాశ్చాత్యదేశాల్లోను, తూర్పు దేశాల్లోను యీ పుస్తకం విశేష ప్రజాదరణ పొందింది. ఇంత ప్రచారం నా, మరే పుస్తకానికి లభించలేదు. కారణం యీ నాటివరకు నాకు బోధపడలేదు. నేను యీ ప్రకరణాలు సహజంగా వ్రాశాను. నా దృష్టిలో వాటికి ప్రత్యేక ఆదరణ ఏమీ లేదు. అయితే నేను మనిషి ఆరోగ్యాన్ని మరో క్రొత్త రూపంలో చూచానని, అందువల్ల దాని సంరక్షణకు అవసరమైన సాధనాలను, సామాన్య వైద్యులు, డాక్టర్లు సూచించే పద్ధతిలో కాక, వేరే పద్ధతిలో వివరించానను మాట నిజం.

అదే యీ పుస్తకం బహుళ ప్రచారానికి కారణం అయివుండవచ్చు.

నా అభిప్రాయం సరికావచ్చు, కాకపోవచ్చు. కాని చాలామంది మిత్రులు ఆ పుస్తకాన్ని తిరిగి ప్రచురించాలని కోరారు. పూర్వం వ్రాసిన పుస్తకంలో నేను మార్పులు ఏమైనా చేశానా లేదా తెలుసుకోవడానికి మిత్రులు ఉత్సాహం చూపించారు. వారి కోరికను నెరవేర్చుటకు యీనాటివరకు నాకు సమయం చిక్కలేదు. అయితే యిప్పుడు అట్టి అవకాశం లభించింది. ఇప్పుడు నేను యీ పుస్తకం క్రొత్తగా వ్రాయడానికి పూనుకున్నాను. గతంలో వ్రాసిన పుస్తకం ప్రతి నా దగ్గర లేదు. ఇన్ని సంవత్సరాల అనుభవ ప్రభావం నా భావాలమీద పడకుండా ఎలా వుంటుంది? అయితే ఆ పుస్తకం

చదివినవారు యీపుస్తకం కూడా చదివితే 1906 నాటి విషయాల్లో మౌలికంగా మార్పు ఏమీ జరగలేదని గ్రహించగలరు.

ఈ పుస్తకానికి "ఆరోగ్యం తాళంచెవి" అని పేరు పెట్టాను. ఈ పుస్తకాన్ని విశ్లేషించి చదివేవారికి నేను సూచించిన నియమాల్ని అమలు చేసేవారికి, ఆరోగ్యం యొక్క తాళంచెవి దొరికి పోతుందని, వాళ్ళు వైద్యుల, డాక్టర్ల యింటి తలుపులు తట్టవలసిన అవసరం వుండదని ఆశ కల్పిస్తున్నాను.

మో॥క॥గాంధీ

ఆగాఖాన్ మహలు
పరవడ, 27-8-42

ప్రథమభాగం

1

శరీరం

శరీరాన్ని గురించి పరిచయంచేసే ముందు ఆరోగ్యం అంటే ఏమిటో తెలుసుకోవడం మంచిది. ఆరోగ్యమంటే స్వస్థతగా వున్న శరీరం అన్నమాట. ఎవరి శరీరం రోగం లేకుండావుంటుందో, ఎవరి శరీరం సామాన్యమైన పనులు చేయకలుగుతుందో, అనగా ఏ మనిషి అలిసిపోకుండా రోజూ పది - పన్నెండు మైళ్లు నడవగలడో, ఏ మనిషి అలిసిపోకుండా సామాన్యమైన కాయకష్టం చేయగలడో, సామాన్యమైన ఆహారాన్ని జీర్ణం చేసుకోగలడో, ఎవని ఇంద్రియాలు, మనస్సు స్వస్థతగా వుంటాయో, అట్టి మనిషి శరీరం ఆరోగ్యంగా వున్నదని చెప్పవచ్చు. ఇందు వస్తాదుల్ని, వేగంగా పరుగెత్తువారిని, దూకేవారిని చేర్చలేదు. అసాధారణమైన శక్తిగలఅట్టివారి శరీరాలకు కూడా రోగం రావచ్చు. అటువంటి వారి శరీర వికాసం మరో విధంగా జరుగుతూ వుంటుంది.

ఇట్టి ఆరోగ్యసాధన చేయవలసింది శరీరం. ఆ శరీరాన్ని గురించి పరిచయం చేయడం అవసరం.

ప్రాచీనకాలంలో ఎలాంటి శిక్షణ యిచ్చేవారో ఆ బ్రహ్మకే తెలుసు. పరిశోధన చేయువారికి తెలిస్తే తెలియవచ్చు. ఈ నాటి శిక్షణను గురించి కొద్దోగొప్పో మనందరికీ తెలుసు. ఇప్పటి శిక్షణకు మననిత్య జీవనంతో ఏవిధమైన సంబంధంమూ ఉండదు. శరీరంతో నిత్యమూ మనకు అవసరం వుంటుంది, కాని యీనాటి శిక్షణ ద్వారా శరీరాన్ని గురించిన జ్ఞానం కలగడంలేదని చెప్పవచ్చు మన గ్రామాల్ని గురించి, పొలం గురించి కూడా మనకు ఏమీ తెలియదు. కాని భూగోళ, ఖగోళశాస్త్రాల్ని బాగా బట్టీవేస్తున్నాము., అయితే భూగోళశాస్త్రంవల్ల, ఖగోళశాస్త్రం వల్ల ప్రయోజనం ఏమీలేదని అనుకోకూడదు. ప్రతివస్తువు దాని స్థానంలో అది వుంటే బాగుంటుంది. శరీరం ఇల్లు, గ్రామం, గ్రామానికి నాలుగువైపుల గల ప్రదేశం, గ్రామం దగ్గరి పొలాల్లో పండే పంటలు మరియు వనస్పతి, గ్రామచరిత్ర, వీటిని గురించిన

పరిజ్ఞానానికి ప్రథమస్థానం లభించాలి. ఈ పరిజ్ఞానం ఆధారంగా లభించే మిగతా జ్ఞానం జీవితానికి ఉపయోగపడాలి శరీరం పంచభూతాల సమ్మిశ్రితం. అందువల్లనే దీన్ని గురించి ఒక కవి వర్ణిస్తూ -

"వాయువు జలము పృథ్వి వెలుగు ఆకసము
పంచభూతముల ఆటరా, భావపాశమ్ముల ముప్పేటరా" అని అన్నాడు.

ఈ శరీరం పదిఇంద్రియాలద్వారా మనస్సు ద్వారా నడుస్తుంది. పది ఇంద్రియాల్లో అయిదు కర్మేంద్రియాలు. చెయ్యి, కాలు, నోరు, జననేంద్రియం, మలద్వారం. జ్ఞానేంద్రియాలు కూడా అయిదే. చర్మం, నేత్రం, చెవి, ముక్కు, నాలుక. మనస్సు ద్వారా యోచిస్తాం. కొందరు మనస్సును పదకొండవ ఇంద్రియంగా పరిగణిస్తారు. ఈ ఇంద్రియాలన్నీ సరిగా పనిచేస్తూ వుంటే శరీరం పూర్తి ఆరోగ్యంగా వుంటుంది. అటువంటి ఆరోగ్యం యిప్పుడు తక్కువగా కనబడుతున్నది.

శరీరం లోపలి అవయవాలు ఆశ్చర్యం కలిగిస్తాయి. శరీరం యీ జగత్తుకు సంపూర్ణమైన లఘురూపం. శరీరంలో లేనిది జగత్తులో కూడా లేదు. జగత్తులో వున్నదంతా శరీరంలో వున్నది. కనుకనే "యథాపిండేతథా బ్రహ్మాండే" అను సూక్తి బయలుదేరింది. శరీరాన్ని సంపూర్తిగా మనం తెలుసుకోగలిగితే జగత్తును తెలుసుకోవచ్చు. అయితే పెద్ద పెద్ద వైద్యులు, డాక్టర్లు, హకీములే శరీరాన్ని తెలుసుకోలేక సతమవుతూవుంటే, మనబోటి చిన్నవాళ్లం ఏం తెలుసుకోగలుగుతాం? .

మనస్సును గుర్తించకలిగిన యంత్రం ఏదీ యీనాటివరకు ఆవిష్కరించబడలేదు. శరీరంలోపల, బయట జరిగేక్రియల్ని గురించి నిపుణులు ఆకర్షణీయమైన వివరాలు ప్రకటించగలిగారు. ఈ క్రియలు ఎలా సాగుతున్నాయో ఎవరైనా చెప్పగలిగారా? మృత్యువు ఎందుకు వస్తుందో ఎప్పుడు వస్తుందో ఎవరైనా చెప్పగలిగారా? మనిషి బాగా చదివాడు. యోచించాడు. అనుభవం పొందాడు. కాని చివరికి తన అల్పజ్ఞతను మాత్రమే అతడు తెలుసుకోగలిగాడని చెప్పవచ్చు.

శరీరంలో నడిచే అద్భుత క్రియలు సక్రమంగా సాగినప్పుడే ఇంద్రియాలు

ఆరోగ్యంగా వుంటాయి. శరీర అవయవాలన్నీ సరిగా పనిచేస్తేనే శరీర వ్యవహారాలు సరిగా జరుగుతాయి. ఒక్క అవయవం పనిచేయకపోయినా బండి ఆగిపోతుంది. అందులోనూ పొట్టసరిగా పనిచేయకపోతే నీరసపడిపోతుంది. అజీర్తిని నిర్లక్ష్యం చేసేవాళ్లు శరీరధర్మం తెలుసుకోలేదని చెప్పవచ్చు. అనేకరోగాలకు అదే మూలం.

మనం శరీరంవల్ల ఉపయోగం ఏమిటో తులుసుకుందాం. ప్రతివస్తువు సదుపయోగానికి, దురుపయోగానికి ఉపయోగపడుతుంది. ఇది మన శరీరానికి కూడా వర్తిస్తుంది. శరీరాన్ని స్వార్థానికి, స్వేచ్ఛావిహారానికి, యితరులకు చెడు చేయుటకు ఉపయోగించితే, దాన్ని దురుపయోగపరిచినట్లే. ఆ శరీరాన్ని సమస్త ప్రపంచసేవకు ఉపయోగిస్తూ, అందునిమిత్తం సంయమాన్ని పాటిస్తే దాన్ని సదుపయోగపరిచినట్లే. ఆత్మ పరమాత్మయొక్క అంశం. ఆత్మను గుర్తించుటకు మనం శరీరాన్ని ఉపయోగించితే శరీరం ఆత్మ నివసించే దేవళం అవుతుంది.

శరీరం మలమూత్రాల గని అని అన్నారు. ఈ ఉపమానంలో అతిశయోక్తి ఏమీ లేదు. కాని శరీరం కేవలం మలమూత్రాదుల నిలయం మాత్రమే అయితే, దాన్ని సంభాళించుటకు యింత ప్రయత్నం చేయడం అనవసరమే: అయితే యీ "నరక కూపాన్ని" సదుపయోగపరిచి, దాన్ని పరిశుభ్రంగా వుంచి సంభాళించడం మన కర్తవ్యం. బంగారం, వజ్రాలు వుండే గనులు కూడా పైకి మట్టి దిబ్బలుగానే కనబడతాయి. కాని వాటిలో వజ్రాలు బంగారంవుంటాయి కనుక మనిషి దానికోసంకోట్లాది రూపాయలు వెచ్చిస్తున్నాడు: వాటిమీద అనేకమంది నిపుణులు తమ బుద్ధిని ఉపయోగిస్తున్నారు.

ఆస్థి స్థితిలో మందిర రూపంలో వున్న శరీరం కోసం మనం ఎంత వ్యయం చేసినా తక్కువేనని చెప్పవచ్చు.

ఋణం తీర్చుకొనేందుకే మనం యీ జగత్తులో జన్మిస్తున్నాం. ఈ దృష్టితోనే మనిషి తన శరీరానికి సంరక్షకుడవుతాడు. అందువల్ల సేవా ధర్మాన్ని పూర్తినిష్ఠతో నిర్వర్తించుటకు, శరీరరక్షణ కొరకు మనం కృషి చేయాలి.

★ ★ ★

వాయువు

వాయువు శరీరానికి అన్నిటికంటే ఎక్కువ అవసరమైన వస్తువు. అందువల్లనే భగవంతుడు గాలిని సర్వత్ర వ్యాప్తం చేశాడు అది ప్రయత్నమేమీ చేయకుండానే లభిస్తుంది.

గాలిని ముక్కుద్వారా పీల్చి ఊపిరితిత్తుల్లో నింపుతాము. ఊపిరితిత్తులు గాలితిత్తి వలె పనిచేస్తాయి. అవిగాలిని లోనికి పీల్చి బయటికి వదులుతాయి. బయట వీచే గాలిలో ప్రాణవాయువు వుంటుంది. అది లభించకపోతే మనిషి జీవించలేడు. ఊపిరితిత్తులనుంచి బయటికి వచ్చుగాలి విషాక్తమై వుంటుంది. ఆ విషవాయువు బయటికి వెళ్లకపోతే మనం చనిపోతాం. అందువల్ల గాలి హాయిగా వచ్చిపోవుటకు ఇల్లు అనువుగా వుండాలి. సూర్యుని ప్రకాశంకూడా వచ్చుటకు వీలుగా వుండాలి.

రక్తాన్ని శుద్ధిచేయుట గాలిపని. ఉపిరితిత్తుల్లోకి గాలి సరిగా పీల్చుట, బైటికి ఆగాలిని సరిగా వదులుట కుదరడం లేదు కనుకనే మన రక్తశుద్ధి సరిగా జరుగటలేదు. చాలామంది నోటి నుంచి గాలిలోనికి పీలుస్తూ వుంటారు. యిది చెడ్డ అలవాటు. ప్రకృతి ఒకరకమైన జల్లెడ వంటిదాన్ని ముక్కులో అమర్చింది. తద్వార గాలివడపోత పోయబడి లోనికి వెళుతుంది. కొంచెం వేడిఎక్కి, ఉపిరితిత్తుల్లోనికి ప్రవేశిస్తుంది. నోటి నుంచి గాలి పీలిస్తే అది వడపోతపడదు, వేడెక్కదు. ప్రతివ్యక్తి ప్రాణయామం నేర్చుకోవాలి. అది ఎంతో సులభక్రియ. అవసరమైన క్రియ. ప్రాణాయామం పలురకాలు. వాటిన్నింటిని వివరించవలసిన అవసరం యిక్కడ లేదు. అయితే వాటి ఉపయోగం తక్కువని నేను చెప్పడం లేదు. ఏ మనిషి జీవితం నియమబద్ధంగా వుంటుందో, అతని క్రియలన్నీ సహజంగా జరుగుతాయి.

నడుస్తూ, తిరుగుతూ, నిద్రిస్తూ వున్నప్పుడు ప్రజలు తమనోరు మూసుకుంటే ముక్కు తన పనిని తనంతట తానే చేస్తుంది. ప్రొద్దున్నే లేచి

మనం ముఖం, నోరు శుభ్రం చేసుకున్నట్లు ముక్కుకూడా శుభ్రంచేసుకోవాలి. ముక్కులో మకిలివుంటే తొలగించివేయాలి. యిందుకు ఉపకరించే మంచి వస్తువు శుభ్రమైన నీరు. చల్లని నీటిని సహించలేని వారుగోరువెచ్చని నీటిని వాడవచ్చు. అరచేతిలో గాని లేక గిన్నెలోగాని నీటిని నింపి ముక్కుద్వారా లోనికి పీల్చాలి. ఒకముక్కురంధ్రాన్నుంచి నీటిని లోనికి పీల్చి రెండవ ముక్కు రంధ్రాన్నుంచి బయటికి వదలాలి. ముక్కు ద్వారా కూడా నీటిని త్రాగవచ్చు.

ఊపరితిత్తులను పరిశుద్ధమైన గాలితోనే నింపాలి. అందుకు ఆకాశంక్రిందగాని, లేకవరాండాలోగాని నిద్రించడం అలవాటు చేసుకోవాలి. గాలివల్ల చలివేస్తుందని భయపడకూడదు. చలివేస్తే బట్టలు కప్పుకోవచ్చు. కప్పుకున్న గుడ్డకంఠందాటి పైకి వెళ్లకూడదు. శిరస్సు చలికితట్టుకోలేకపోతే దానికి రుమాలుచుట్టుకోవాలి. గాలి వచ్చివెళ్లే మార్గమైనముక్కు రంధ్రాల్ని ఎన్నడూ కప్పివేయకూడదు.

పడుకునేటప్పుడు పగలుధరించిన బట్టలు వదిలివేయాలి. రాత్రిళ్లు తక్కువబట్టలు ధరించాలి. అవి వదులుగా వుండాలి. శరీరాన్ని దుప్పటితో కప్పినప్పటికి సాధ్యమైనంతవరకు కప్పకుండా వుండటమే మంచిది. పగలుకూడా వదులుగా వుండే బట్టలు ధరించాలి.

మన దరిదాపుల్లో గల గాలి పరిశుద్ధంగా వుంటుంది అని అనుకోకూడదు. ఆ గాలి కూడా సమానంగా వుండదు. ప్రదేశాల్ని బట్టి గాలికూడా మారుతుంది. ప్రదేశాల ఎంపిక మనచేతుల్లో వుండదు. కాని యింటి ఎంపికమాత్రం చాలావరకు మన చేతుల్లోనే వుంటుంది. గుంపులకొద్దీ జనం కూడే చోట ఇల్లు వుండకూడదు. దరిదాపుల్లో మురుగు వుండకూడదు. గాలి, వెలుగు బాగా లభిస్తూ వుండాలి.

3
నీరు

మనిషి జీవించియుండుటకు గాలి తరువాత స్థానం నీటిదే. గాలిలేకుండా మనిషికొన్ని క్షణాలు బ్రతుకుతాడు. నీరులేకుండా కొద్ది రోజులు బ్రతికి వుంటాడు నీరు అవసరం అధికం కనుకనే భగవంతుడు మనకు నీటిని పుష్కలంగా యిచ్చాడు. నీరు దొరకని ఎడారిలో మనిషి నివసించలేడు. సహారా ఎడారి వంటి చోట్ల మనుష్యుల నివాసస్థలాలు ఎక్కడా కనబడవు.

ఆరోగ్యంగా వుండుటకు ప్రతిమనిషికి 24 గంటల్లో 5 పౌండ్ల నీరు గానిలేక ప్రవహించే ద్రవపదార్థంగాని అవసరం అవుతుంది. మనం త్రాగేనీరు స్వచ్ఛంగా వుండాలి. అయితే ఎక్కువ ప్రదేశాల నీరు స్వచ్ఛంగా వుండదు. బావినీరు త్రాగడంవల్ల ప్రమాదానికి అవకాశం వుంటుంది. లోతులేని నూతినీరు, దిగుడు బావులయందలినీరు త్రాగుటకు అనుకూలంకాదు. నీటిని చూచి లేక నీటిని రుచి చూచి యీ నీరు త్రాగవచ్చునా, త్రాగకూడదా అని నిర్ణయించలేము. చూచుటకు, రుచికి బాగా వున్ననీరు విషాక్తం కావచ్చు. అందువల్ల అపరిచితమైన యింటినీటిని, అపరిచితమైన నూతి నీటిని త్రాగకుండా వుండటం అలవాటు చేసుకోవాలి. బెంగాలులో చెరువులు వుంటాయి. వాటినీరు త్రాగుటకు మంచిది కాదు. పెద్దనదులు నీరు కూడా త్రాగుటమంచిది కాదు, ముఖ్యంగా పట్టణాల ప్రక్కగా ప్రవహించేనదుల నీటిని, స్టీమర్లు, పడవలు వచ్చిపోయేచోట్ల గల నీటిని త్రాగకూడదు. అయితే కోట్లాదిమంది జనం యిట్టి నీటినే త్రాగిబ్రతుకుతున్నారు. యిది మంచిది కాదు. ప్రకృతి మనిషికి జీవశక్తిని పెద్దపరిమాణంలో ప్రసాదించింది. లేకపోతే మానవజాతి తానుచేస్తున్న పొరపాట్లకు, తన వ్యతిరేకచర్యలకు ఎప్పుడో అంతరించి వుండేది. నీటికి ఆర్యోగానికి గల సంబంధాన్ని గురించి మనం యిక్కడ యోచిస్తున్నాం. నీటిని గురించి సందేహం వుంటే నీటిని కాచి త్రాగాలి. అంటే తను త్రాగేనీటిని మనిషి వెంటపెట్టుకొని తిరగాలన్నమాట.

చాలామంది యాత్రలు చేస్తున్న సమయంలో బైటనీరు త్రాగరు. మతం పేరట అజ్ఞానులు చేస్తున్న పనిని, ఆరోగ్యంపేరట, ఆరోగ్యం నియమాలు తెలిసినవారు ఎందుకు చేయకూడదు? నీటిని వడపోసే విధానం ఎంతో మంచిది. దీనివల్ల నీటిలోని మురికి తొలిగిపోతుంది. అయితే నీటియందలి సూక్ష్మజీవులుపోవు. వడపోసే గుడ్డ శుభ్రంగా వుండాలి. అందు రంధ్రాలు వుండకూడదు.

ఆహారము

గాలి, నీరు లేకపోతే మనిషి బ్రతకలేడు. అయితే జీవితాన్ని నిలిపి వుంచేది తిండియే. అన్నం మనిషికి ప్రాణం. తిండి మూడురకాలు, మాంసాహారం, శాకాహారం, మిశ్రితాహారం. ఎక్కువమంది జనం మిశ్రితాహారులు మాంసంలో చేపలు, పక్షులుకూడా చేరుతాయి. పాలను మనం ఏ విధంగాను శాకాహారంలో చేర్చుటకువీలులేదు. నిజానికి పాలు మాంసం యొక్క రూపమే. కాని లౌకిక వ్యవహారరీత్యా దీన్ని మాంసం అని అనము. మాంసంలో వున్న గుణాలు పాలలో కూడా వున్నాయి. డాక్టర్ల భాషలో దాన్ని ఏనిమల్‌ఫుడ్-అని అంటారు. గ్రుడ్లను సామాన్యంగా మాంసాహారం క్రింద పరిగణిస్తారు. నిజానికి అవి మాంసం కాదు. యిప్పుడు గ్రుడ్లను కొత్తరకంగా తయారు చేస్తున్నారు. ఎంత పొదిగినా ఆ గ్రుడ్లు కోడిపిల్లలు కాజాలవు. కనుక పాలు త్రాగడానికి సంకోచించని వాళ్లు, యిటువంటి గ్రుడ్లు తినడానికి సంకోచించకూడదు.

డాక్టర్లు మిశ్రాహారాలవైపు మొగ్గుచూపుతున్నారు. అయితే పాశ్చాత్యదేశాలలో ఎక్కువ మంది డాక్టర్లు, మనిషి యొక్క శరీరంనిర్మాణాన్ని బట్టి అతడు శాకాహారియనుట స్పష్టమని ప్రకటించారు. అతని దంతాలు, ఆమాశయం మొదలగునవి అతణ్ణి శాకాహారిగా ప్రకటిస్తున్నాయి అని వాళ్లు

అభిప్రాయపడుతున్నారు శాకాహారంలో పండ్లు ఫలాలు వస్తాయి. పండ్లలో తాజాపండ్లు శ్రేష్టం. ఎండుపండ్లలో బాదం పిస్తా, అఖరోట్ మొదలగునవి వున్నాయి.

నేను శాకాహారపక్షపాతిని. అయితే అనుభవం మీదనేను ఒక్క విషయం అంగీకరించవలసి వచ్చింది పాలు, పాలతో తయారయ్యే వెన్న, పెరుగు మొదలగు పదార్థాలు వాడకపోతే మనిషిశరీరం పూర్తికాలం నిలవలేదు. నాభావాలలో మహత్తరమైన మార్పు వచ్చింది. నేను పాలు, నెయ్యి వాడకుండా ఆరు సంవత్సరాలు గడిపాను. అప్పుడు నాశక్తిలో ఏమీ తరుగుదల రాలేదు. కాని నా మూర్ఖత్వం వలన 1917లో విరోచనాల పాలబడ్డాను. శరీరం అస్థిపంజరం అయిపోయింది. నేను గట్టి మందుతీసుకోలేదు. మొండితనంతోనే పాలు, మజ్జిగ తీసుకోనని మొరాయించాను. శరీరం ఏ విధంగాను పుంజుకోలేదు. పాలు త్రాగకూడదని వ్రతం పట్టాను. అయితే డాక్టరు "మీరు ఆపును గేదెను దృష్టి యందుంచుకొని పాలుత్రాగనని వ్రతంపట్టారు. కాని మేకపాలు త్రాగవచ్చును. అభ్యంతరం ఎందుకు?" అని నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నించాడు. నా భార్య డాక్టర్ని సమర్థించింది నేను కరిగిపోయాను. నిజానికి ఆవు, గేదెపాలను త్యజించిన వాళ్లు మేక మొదలగువాటి పాలుకూడా త్రాగకూడదు. ఆపాలలో కూడా ఆ పదార్థాలే వుంటాయి కదా! కేవలం పరిమాణంలో మాత్రమే తేడా వుంటుంది. అందువల్ల వ్రతాన్ని పేరుకుమాత్రం పాటించానుకాని. దాని ఆత్మను పాటించలేదు.

మేకపాలు వెంటనే వచ్చాయి. నేను ఆ పాలు త్రాగాను. త్రాగగానే నాలో నూతన చైతన్యం వచ్చింది. శరీరానికి శక్తి లభించింది. మంచం వదలివేశాను. ఈ అనుభవం వల్ల యిటువంటి యితర పలు అనుభవాల వల్ల తప్పనిసరిఅయి నేను పాల పక్షపాతినయ్యాను. అయితే యిప్పటికీ నాకు ఒక గట్టి నమ్మకం వున్నది. అసంఖ్యాకంగా వున్న వనస్పతులలో పాల అవసరాన్ని, మాంసం అవసరాన్ని పూర్తిగా తీర్చగల, వాటి దోషాలను హరించగల వనస్పతి ఒకటి వుంటుందనే నమ్మకం నాకు ఉన్నది దాన్ని అన్వేషించి బయటికి తీసుకురావాలి.

నాదృష్టిలో పాలు, మాంసం తీసుకోవడం దోషమే. మాంసం కోసం పశుపక్ష్యాదులను మనం నాశనం చేస్తున్నాము. అమ్మపాలు తప్ప మరోపాలుత్రాగే అధికారం మనకు లేదు. నైతికంగానే కాక ఆరోగ్యదృష్ట్యాకూడా మాంసభక్షణయందు దోషం వున్నది. పెంపుడు జంతువులు పూర్తిగా ఆరోగ్యంగా వుండవు. మనుష్యులవలె పశువులకు కూడా అనేక రోగాలు వుంటాయి. అనేక పరీక్షలు చేసిన తరువాత కూడా చాలా రోగాలు పశువైద్యుల కంటపడకుండా వుండిపోతాయి, పశువులనన్నింటినీ పూర్తిగా పరీక్ష చేయించడం అసంభవమని తోస్తున్నది. నా దగ్గర ఒక గోశాలవున్నది. దానికి మిత్రులసహాయం తేలికగా లభిస్తున్నది. కాని నా గోశాలలోగల పశువులన్నీ రోగాలు లేకుండా ఆరోగ్యంగా వున్నాయని నేను చెప్పలేను. కొన్ని విచిత్ర అనుభవాలు కలిగాయి. పూర్తి ఆరోగ్యంగా వున్నది అని అనుకున్న గోవురోగిష్టిదని తేలింది. ఆ విషయం బయటపడనంతవరకు ఆగోవు యిచ్చేపాలు అంతా వాడుతూనే వున్నారు.

సేవాగ్రాం ఆశ్రమ వాసులకోసం దగ్గరే వుంటున్న రైతుల దగ్గర పాలు కొంటాము. వాళ్ల పశువుల్ని పరీక్షించేదెవరు? వాళ్ల పశువుల పాలు దోషంలేనివి అని నిర్ధారించేదెవరు? అందువల్ల పాలను బాగాకాచి అందలి దోషాల్ని తొలిగించుటకు ప్రయత్నం చేయాలి. యితర చోట్లకూడా పశువుల పరీక్ష ఆశ్రమంలో జరుగుతున్న దానికంటే తక్కువే జరుగుతూ వున్నది. పాలు యిచ్చేపశువుల విధానమే, మాంసం కోసం చంపివేయబడే పశువులకు కూడా వర్తిస్తుంది. చాలావరకు యీ వ్యవహారమంతా భగవంతుని మీదభారం వేసేసాగుతూ వుంటుంది. మనిషి తన ఆరోగ్య విషయమై కొంచెం నిర్లక్ష్యంగా వుంటాడు. అతడి రక్షణ కోసం డాక్టర్లు వైద్యులు మొదలుగా గల వారి పటాలం సిద్ధంగా వుండడమే అందుకు కారణం. ధనం, గౌరవప్రతిష్ఠలు సంపాదించుకోవాలని మనిషి తహతహలాడుతూ వుంటాడు. ఎప్పుడు అదే ధ్యాస. అదే చింత. ఆచింత మిగతా చింతలన్నింటిని మ్రింగి వేస్తుంది. అందువల్ల పారమార్థిక చింతనగల డాక్టరో, వైద్యుడో, హకీమో, పరిశోధనలు చేసి సంపూర్ణగుణములు కలిగిన వనస్పతిని కనుగొననంత కాలం మనిషి దుగ్ధాహారం, మాంసాహారం తీసుకుంటూనే వుంటాడు.

ఇక యుక్తాహారాన్ని గురించి యోచిద్దాం. మానవశరీరానికి నరాల నిర్మాణానికి ఉష్ణం కలిగించుటకు క్రొవ్వుపెంచుటకు, కొన్ని ద్రవపదార్థాలు మలమును బయటకు పంపుటకు అవసరం. పాలు, మాంసం, పప్పులు, ఎండుపండ్ల వల్ల నరాల నిర్మాణం చేయు ద్రవపదార్థం లభిస్తుంది. పాలు మాంసంవల్ల లభించే ద్రవపదార్థానికి జీర్ణంచేయగలశక్తి పప్పులకంటే అధికంగా వుంటుంది. అందువల్ల అవి ఎక్కువగా లాభం కలిగిస్తాయి. పాలు మాంసం యీ రెండిటిలో పాలకు మొదటిస్థానం లభిస్తుంది. మాంసంకంటే పాలు త్వరగా జీర్ణమవుతాయని డాక్టర్లు చెబుతారు. మాంసం తినని వారికి పాలు బాగా ఉపకరిస్తాయి. జీర్ణం దృష్ట్యా పచ్చిగ్రుడ్లు సర్వ శ్రేష్టమని భావిస్తారు.

అయితే పాలు, గ్రుడ్లు అందరికీ లభిస్తాయా? అన్ని చోట్ల అవి దొరకవు కూడా. పాలవిషయంలో ఒక విషయం చెప్పడం అవసరం. వెన్నతీసినపాలు పనికి రానివి కావు. ఎంతో అమూల్యమైన వెన్నతీసినపాలు అప్పుడుప్పుడు వెన్నతీయనిపాలకంటే అమోఘంగా పనిచేస్తాయి. పాలయొక్క ప్రధాన గుణం నరాల నిర్మాణానికి అవసరమైన పదార్థాన్ని అందించడమే. వెన్నతీసినపాలలో యీ గుణంలోపించదు. మొత్తం వెన్నను పాలనుంచి వెలికితీయగల యంత్రం యింతవరకు ఆవిష్కరించబడలేదు. అట్టి యంత్రం తయారుకాగలదనే ఆశకూడా కలగడంలేదు.

పూర్ణము, అపూర్ణము అయిన పాలతోబాటు, యితర పదార్థాలుకూడా శరీరానికి అవసరం. గోధుములు, జొన్నలు, సన్నజొన్నలు, బియ్యం మొదలగు ధాన్యాలు రెండవ తరగతిలోకి వస్తాయి. భారతదేశమందలి వివిధ ప్రాంతాలలో వేరేవేరు ధాన్యాలు లభిస్తున్నాయి. పలుచోట్ల కేవలం రుచికోసం ఒకే గుణంకలిగిన పలుధాన్యాలు తింటున్నారు. గోధుమలు, జొన్నలు, బియ్యం మూడూ కొద్దికొద్ది పరిమాణంలో తింటున్నారు. అయితే శరీరపోషణకు యీవిధమైన మిశ్రమం అనవసరం. యిందువల్ల ఆహారపరిమాణం పెరిగి ఆమాశయం మీద ఎక్కువ బరువు పడుతుంది. అంకుశం వుండదు. అందువల్ల ఒక సమయలో ఒకే ధాన్యాన్ని తినడం మంచిది. యీ ధాన్యాల వల్ల ముఖ్యంగా గంజిపదార్థం లభిస్తుంది. గోధుమలు ధాన్యాలన్నింటికి రాజు

అని చెప్పవచ్చు. ప్రపంచంలో గోధుమ భుజించేవారి సంఖ్య అధికం. ఆరోగ్యదృష్ట్యా గోధుమలు దొరికితే, బియ్యం అనవసరం. గోధుమలు దొరకక, జొన్నలు మొదలైన ధాన్యాలు మంచిగా లేకపోతేనే బియ్యం వాడాలి. వడ్లను పరిశుభ్రంచేసి తిరగలి విసరాలి. గింజల పొట్టునందు శక్తి మరియు క్షారగుణం ఎక్కువగా వుంటుంది. ఇవి రెండూ ఉపయోగకరమైన పదార్థాలు. అందుగల విశిష్టపదార్థంపొట్టు. అది జీర్ణంకావలసిన అవసరం లేకుండానే లోనికి వెళ్లి మలవిసర్జనకు తోడ్పడుతుంది. బియ్యం గింజకోమలమైనది. అందువల్ల పరమేశ్వరుడు దానిపై పొట్టు సృష్టించాడు. దాన్ని తినడానికి వీలువుండదు. అందువల్ల వడ్లను దంచవలసివస్తుంది. పై పొట్టుపోయే విధంగా వడ్లను దంచడం అవసరం. యంత్రాలలో కూడా బియ్యం పడతారు. కాని అందువల్ల ఊకతో బాటు, లోపలిపొట్టుకూడా తొలిగిపోతుంది. లోపలిపొట్టు తియ్యగా వుంటుంది. పొట్టు వుంచితే పురుగు పట్టే ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది. గోధుమలకు, వడ్లకుగల ఊకతొలగించితే యికస్టార్చ్ మాత్రమే మిగులుతుంది. పైపొట్టును మాత్రమే ఉడకబెట్టి ఆహారంగా తీసుకోవచ్చు. దానితో రొట్టెకూడా చేసుకోవచ్చు. కొంకిణి బియాన్ని పిండిగా విసిరి, దానితో రొట్టె చేసుకొని పేదప్రజలు తింటూవుంటారు. పూర్తిగా బియ్యాన్ని ఉడకబెట్టి తినేకంటే, బియ్యాన్ని విసిరి ఆపిండితో రొట్టె చేసుకొని తింటే తేలికగా జీర్ణం అవుతుంది. తృప్తి కూడా కలుగుతుంది. మనకు పప్పు, మరియు కూరతోపాటురొట్టె తినడం అలవాటు. రొట్టెను పూర్తిగా నమలరు. స్టార్చ్‌గల పదార్థాల్ని ఎంతనమిలితే అది అంతగా లాలాజలంతో కలుస్తుంది. అప్పుడు ఎంతో ప్రయోజనం కలుగుతుంది. ఆహారాన్ని బాగా నమలకుండా తింటే అది జీర్ణంకావడానికి లాలాజలం యొక్క సాయం లభించదు. ఆహారాన్ని బాగా నమిలి భుజించడం అవసరం. అందువల్ల లాభం కలుగుతుంది.

వడ్ల గింజల తరువాత పప్పుదినుసులు, నరాలకు సత్తువనిస్తాయి. పప్పు లేని ఆహారం అసంపూర్ణమని జనం భావిస్తారు. మాంసాహారికి కూడా పప్పు అవసరమే. కాయకష్టం చేసి కూలీనాలీ చేసుకొని బ్రతికేవాళ్లకు, తగిన పరిమాణంలో త్రాగుటకు పాలు దొరకవు కనుక, పప్పుదినుసులు ఆహారంగా

తప్పక లభించి తీరాలని నా అభిప్రాయం. శారీరిక కష్టం తక్కువ చేసేవాళ్లకు అనగా గుమాస్తాలు, వ్యాపారస్తులు, వకీళ్లు, డాక్టర్లు లేక ఉపాధ్యాయులు యీ విధమైనవారికి, పెద్ద పరిమాణంలో త్రాగడానికి పాలు లభిస్తాయి. కనుక ఆహారంలో పప్పు పదార్థం అనవసరమని నా నిశ్చితాభిప్రాయం. సామాన్యంగా పప్పు పదార్థం బరువైనదని భావిస్తారు. స్టార్చ్ ప్రధానంగా వున్న ధాన్యంకంటే, దీన్ని తక్కువగా భుజిస్తారు. పప్పుల్లో, బటాణీలు, చిక్కుడుగింజలు బరువైన దినుసులు, పెసలు, మసూరీ కందిపప్పు తేలిక దినుసులు.

మూడో స్థానం ఆకుకూరలకు, పండ్లకు యివ్వాలి. నిజానికి భారతదేశంలో కూరలు, పండ్లు చౌకగా దొరకాలి. కాని అలా దొరకడం లేదు. అవి కేవలం నగరవాసుల ఆహారమని భావిస్తున్నారు. గ్రామాల్లో పచ్చని కాయకూరలు అతికష్టంమీద లభిస్తాయి. చాలా చోట్ల పండ్లు దొరకవు. ఈ ఆహారపదార్థాల కొరత భారతదేశానికి సిగ్గు చేటు. గ్రామవాసులు విపరీతంగా కాయకూరలు, పండ్లు ఉత్పత్తి చేయగలరు. పండ్ల మొక్కలు నాటాలంటే చోటు వుండదు. అవివృక్షాలవుతాయి. వ్యవసాయ భూముల విషయంలో చట్టాలు కఠినంగా వున్నాయి. పేదవారిని అవి రాచివేస్తాయి. అయితే అది వేరే విషయం కనుక యిక్కడ దాన్ని గురించి వ్రాయను.

తాజా కూరలు, ముఖ్యంగా ఆకుకూరలు అధిక పరిమాణంలో ప్రతిరోజూ ఆహారంగా తినాలి. స్టార్చ్ ప్రధానమైన కూరల్ని యిక్కడ ఆకుకూరల్లో నేను చేర్చలేదు. బంగాళాదుంప, చిలకడ దుంప, పెండలం, స్టార్చ్ ప్రధానమైన దుంప కూరలు. నిజానికి ధాన్యం గింజల స్థాయిని వీటికి యివ్వాలి. స్టార్చ్ తక్కువగా గల ఆకుకూరలు బాగా వాడాలి. దోసకాయ, టొమాటో, మొదలగువాటిని ఉడకబెట్టనవసరంలేదు. వాటిని శుభ్రం చేసి బాగా కడిగి కొద్దిపరిమాణంలో పచ్చివాటిని తినాలి.

ఋతువును బట్టి దొరికే పండ్లు తినాలి. మామిడి పండ్లకాలంలో మామిడిపండ్లు, నేరేడు పండ్లకాలంలో నేరేడు పండ్లు, యిదే విధంగా జామ, బొప్పాస, బత్తాయి, కమలా మొదలగు పండ్లను తినాలి. పండ్లుతినుటకు ఉదయం, మంచి సమయం. ఉదయంపూట పాలు, పండ్లు అల్పాహారం

భుజిస్తే తృప్తిగా వుంటుంది. త్వరగా అన్నం తినేవాళ్లు ఉదయంపూట కేవలం పండ్లు మాత్రమే భుజించడం మంచిది.

అరటిపండు ఎంతో శ్రేష్టం. కాని అందుస్టార్చ్ ఎక్కువ. అందువల్ల అదిరొట్టెవలె పనిచేస్తుంది. అరటిపండ్లు, పాలు, కూరలు, యీ మూడింటిని సంపూర్ణ ఆహారంగా భావించాలి.

మనిషి భుజించే ఆహారంలో కొద్దిజిడ్డు అవసరం నెయ్యి, నూనెవల్ల ఆలోటుతీరుతుంది. నెయ్యి దొరికితే నూనె అవసరంలేదు. నూనె కొంచెం ఆలశ్యంగా జీర్ణంఅవుతుంది. కాని శుద్ధమైన నెయ్యి వలె నూనె గుణాత్మకంకాదు. మనిషికి రోజుకు మూడుతులాల నెయ్యి సరిపోతుంది. పాలలో నెయ్యి వుంటుంది కదా! నెయ్యి దొరకని వాళ్లు నూనెవాడి క్రొవ్వుకు అవసరమైన పదార్థం పొందవచ్చు. నూనెలో నువ్వులనూనె, కొబ్బరినూనె, వేరుసెనగ నూనె శ్రేష్టం. నూనె తాజాగా వుండాలి. అందువల్ల గానుగ దగ్గర నూనె దొరికతే ఎంతో మంచిది. యిప్పుడు బజారులో దొరికే నెయ్యి, నూనెలు, దరిదాపుగా పనికిమాలినవి. ఇందుకు మనం సిగ్గుపడాలి. యిందుకు వ్యాపారంలో నీతి, నిజాయితీ అవసరం. అవి చోటుచేసుకోనంత వరకు ప్రజలు మంచి, తాజా పదార్థాలు వస్తువులు సేకరించుటకు శ్రమపడక తప్పదు. మంచి వస్తువుకు బదులు, కల్తీవస్తువు దొరికినాసరే రాజీపడుట సరికాదు. కృత్రిమమైన నెయ్యి, నూనెల్ని వాడకటంకంటే, వాటి వాడకాన్ని మానివేయడం మంచిది. ఆహారంలో కొద్ది జిడ్డు ఎంతఅవవసరమో, బెల్లం చక్కెర కూడా అంత అవసరమే. తీయని పండ్లు తినడంవల్ల తీపి లభిస్తుంది, కాని మూడు తులాల బెల్లం, లేక చక్కెర వాడితే నష్టం వుండదు. తీయనిపండ్లు దొరక్కపోతే బెల్లం లేక చక్కెర తప్పదు. కాని యిప్పుడు మిఠాయిలు తింటున్నారు. అవి తినడం మంచిది కాదు. పట్టణాలో వుండేవారు జిలేబీ, పేడా, బర్ఫీ, పాయసం మొదలుగా గల తీపి పదార్థాలు ఎక్కువగా తింటున్నారు. అవి అనవసరం. ఎక్కువగా వాటిని తింటే నష్టం కలుగుతుంది. ఏ దేశప్రజలకు కడుపునిండా గంజిఅయినా దొరకడం లేదో, ఆదేశప్రజలు కొందరు మిఠాయిలు తింటూ వుండటం దొంగిలించిన సామగ్రి

తినడంతో సమానమని నేను భావిస్తున్నాను. యిది అతిశయోక్తికాదని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

మిఠాయిలను గురించి పేర్కొన్న విషయం నెయ్యి నూనెలకు కూడా వర్తిస్తుంది. నెయ్యి నూనెలతో వేయించిన పదార్థాలు అవసరం లేదు. పూరీలు, లడ్లు తయారు చేయుటకు నెయ్యిని వాడటం అపచారమే. అలవాటు లేనివాళ్లు వీటిని తినలేరు. ఇంగ్లీషు వాళ్లు మన దేశానికివచ్చినప్పుడు, వాళ్లు మనమిఠాయిలు, నేతిలో వేయించిన పదార్థాలు తినలేరు. తిన్న వాళ్లు వెంటనే జబ్బుపడ్డారు. అనేకసార్లు ఆంగ్లేయులు యిలా జబ్బుపడటం నేను చూచాను. రుచి అనేది అలవాటుకు సంబంధించిన విషయం. ఆకలి కలిగించే రుచి ఛప్పన్న భోగాలవల్లకూడా లభించదు. ఆకలివేసిన మనిషి ఎండిపోయిన రొట్టెనైనా సరే రుచిగా తింటాడు. పొట్టనిండిపోయినవాడు మంచి పిండివంట వడ్డించినా తినలేడు.

ఇక మనం ఎంత తినాలి, ఎన్నిసార్లు తినాలి అను విషయం పరిశీలిద్దాం. అసలు ఆహారాన్ని ఔషధంగా భావించి తీసుకోవాలి. జిహ్వారుచికోసం తినకూడదు. రుచి అనేది ఆసక్తివల్ల కలుగుతుంది. ఆసక్తి ఆకలివల్ల కలుగుతుంది. మనకు చెడ్డ అలవాట్లు బాగా అలవాటయ్యాయి. అందువల్లనే చాలామందికి పొట్టఏమి కోరుతున్నదో తెలియదు. బిడ్డలకు జన్మనిచ్చేతల్లితండ్రి త్యాగులుకారు. సంయమం పాటించరు. వాళ్ల అలవాట్లు కొద్దో గొప్పో బిడ్డలకు సంక్రమిస్తాయి. గర్భాదానం జరిగిన తరువాత తల్లి తినే ఆహారపదార్థాల ప్రభావం బిడ్డలమీద తప్పక పడుతుంది. బాల్యావస్థలో తల్లిబిడ్డకు అనేక రుచుల పదార్థాలు తినిపిస్తుంది. తాను తినే పదార్థాల్లో కొంత భాగం బిడ్డకు కూడా పెడుతుంది. తత్ఫలితంగా చిన్నప్పటినుంచే పిల్లల పొట్టలకు చెడ్డ అలవాట్లు అలవడతాయి. అలవాట్లు తొలగించుకోగల విజ్ఞులసంఖ్య బహుతక్కువగా వుంటుంది. నేను నా శరీర సంరక్షకుణ్ణి, నా శరీరాన్ని సేవకోసం అర్పించాను, అనుభావం మనిషికి కలిగినప్పుడు శరీరాన్ని ఆరోగ్యంగా వుంచుటకు అవసరమైన నియమాల్ని తెలుసుకోవాలనే కోరిక అతడికి కలుగుతుంది. ఆనియమాల్ని ఆచరణలో పెట్టుటకు ప్రయత్నంచేస్తాడు.

పైన తెలిపిన దృక్పథంతో బుద్ధిజీవుడైన మనిషికి, 24 గంటల కాలానికి అవసరమైన క్రింద తెలిపిన ఆహారాన్ని ప్రామాణికంగా మనం భావించి అంగీకరించవచ్చు.

1. ఆవుపాలు-2పౌండ్లు
2. ధాన్యం-6 ఔన్సులు, అనగా 15 తులాలు బియ్యం, గోధుమలు, సజ్జలు మొదలగునవి కలిపి
3. కూరలు-ఆకు కూరలు 3 ఔన్సులు తదితరకూరలు 5 ఔన్సులు.
4. పచ్చికూరలు-ఒక ఔన్సు.
5. నెయ్యి-3తులాలు, లేక వెన్న-4తులాలు
6. బెల్లంలేక చక్కెర-మూడు తులాలు.
7. తాజాపండ్లు (దొరికితే) రుచినిబట్టి, ఆర్థిక శక్తినిబట్టి.

ప్రతిరోజూ రెండు నిమ్మకాయలు తీసుకుంటే మంచిది. నిమ్మకాయరసం పిండి, కూరలో కలిపిగాని లేక నీటితో గాని కలిపితీసుకోవాలి. అలాచేసినందువల్ల పులుపు ప్రభావం పళ్ల మీద పడదు.

ఉప్పు ఏపరిమాణంలో వాడాలో యిక్కడ పేర్కొనలేదు. రుచినిబట్టిదాన్ని అవసరమైనంతవాడవచ్చు.

మనంరోజుకు ఎన్ని సార్లు తినాలి? చాలామంది జనం రోజూ రెండుసార్లు భోజనం చేస్తూ వుంటారు. సామాన్యంగా మూడుసార్లుకూడా తినడం చూస్తున్నాం.

ఉదయం పనిప్రారంభించే పూర్వం ఒకసారి, మధ్యాహ్నమప్పుడు రెండోసారి సాయంత్రం లేక రాత్రిపూట మూడోసారి. యింతకంటే మించి తినవలసిన అవసరం లేదు. పట్టణాల్లో వుండేవాళ్లు అప్పుడప్పుడు ఏదో ఒకటి తింటూ వుంటారు. దీనివల్ల నష్టం కలుగుతుంది. ఆమాశయానికి అవసరమైన విశ్రాంతి యిచ్చితీరాలి.

★ ★ ★

మసాలాదినుసులు

ఆహారాన్ని గురించి వివరిస్తున్నప్పుడు నేను మసాలాలను గురించి ఏమీ వ్రాయలేదు. ఉప్పు మసాలాదినుసులకు రాజు అని చెప్పవచ్చు. ఉప్పులేకుండా మనిషి ఏ పదార్థమూ తినలేకపోవడమే అందుకుకారణం. కనుకనేఉప్పును సర్వరసం అని కూడా అంటారు. శరీరానికి పలుక్షారపదార్థాలు అవసరం. వాటిలో ఉప్పుకూడా ఒకటి. క్షారపదార్థలన్నీ మనం తీసుకునే ఆహారంలో వుంటాయి. అయితే యీ పదార్థాల్ని అశాస్త్రీయ పద్ధతితో వండటంవల్ల క్షారగుణాల పరిమాణాలు తగ్గిపోతున్నాయి. అందువల్ల వాటిని అదనంగా తీసుకోవలసివస్తున్నది. ఉప్పు అత్యవసరమైన క్షారాపదార్థం. అందువల్ల దాన్ని కొద్ది పరిమాణంలో విడిగా పుచ్చుకోమని గతప్రకరణంలో చెప్పాను. యింకా చాలా మసాలాదినుసులు అవసరంలేకపోయినా, రుచికోసమో, జీర్ణశక్తికోసమో తీసుకుంటున్నాము. ఉదాహరణకు ఆకుపచ్చని లేక ఎర్రని ఎండు మెరపకాయలు, మిరియాలు, పసుపు, ధనియాలు, జీలకర్ర, ఆవాలు, మెంతులు, ఇంగువ మొదలగునవి. 50 సంవత్సరాలపాటు వాడాను. వీటి ప్రయోగాలవల్ల అనుభవం గడించి చెబుతున్నాను. శరీరాన్ని వ్యాధిగ్రస్తంకాకుండా వుంచుటకు పైన తెలిపిన వాటిలో ఒక్క దాని అవసరం కూడా లేదు. జీర్ణశక్తి మరీ తక్కువగావున్న వాళ్లు, ఔషధరూపంలో, నిశ్చిత పరిమాణంలో మసాలాదినుసులు వాడవలసివస్తే వాడవచ్చు. కాని రుచికోసం అయితే మాత్రంవీటి ప్రయోగాన్ని పట్టుదలతో నిషేధించవలసిందే. మసాలదినుసులు, (ఉప్పుతో సహాఅన్ని) ధాన్యానికి, కూరగాయలకు సహజంగా గలశక్తికి నష్టం కలిగిస్తాయి. చవిచెడని నాలుక గలమనిషి సామాన్యపదార్థాల రసాన్ని ఆస్వాదిస్తాడు. మసాలాదినుసులుగాని, ఉప్పుగాని వేసినప్పుడు అట్టిరుచిని ఆస్వాదించలేడు. కనుక నేను అవసరమైతే ఉప్పును విడిగా వాడమని సూచించాను. పొట్టను, నాలుకను కారంమండిస్తుంది. కారంతినడం

అలవాటులేని వ్యక్తిదాన్ని తినలేడు. కారం తినడంవల్ల నోరుపూసినవారిని, నోట్లో బొబ్బలుపొక్కిన వారిని చాలామందిని నేను చూచాను కారంతినడం అలవాటైన ఒక వ్యక్తి మంచి యవ్వనంలో చనిపోవడం కూడా నేను చూచాను.

దక్షిణాఫ్రికాకు చెందిన హబ్షీలు కారాన్ని ముట్టుకోరు. ఆహారంలో పసుపురంగును వాళ్లు సహించరు. ఇంగ్లీషువాళ్లు కూడా మన మసాలాదినుసులు వాడరు. భారతదేశం వచ్చిన తరువాత వాళ్లకు మసాలదినుసులు తినడం అలవాటు అయితే అదివేరే విషయం.

★ ★ ★

టీ, కాఫీ, కోకో

ఈమూడింటిలో ఒక్కటి కూడా శరీరానికి అవసరంలేదు. టీప్రచారం చైనాదేశాన్నుంచి ప్రారంభమైందని అంటారు. చైనాలో దాన్ని ప్రత్యేకించి ఉపయోగిస్తారు. అక్కడనీరు పరిశుద్ధంగా వుండదు. నీటిని కాచితాగితే అందలి వికారాలు పోతాయి. ఒకానొక తెలివిగల చైనీయుడు టీ అనే గడ్డిని వెతికి బయటికితెచ్చాడు. మరుగుతున్న నీటిలో ఆగడ్డిని కొద్దిగా వేసినా ఆనీటికి బంగారురంగు వచ్చివేస్తున్నది. నీటికి ఆరంగువస్తే నీరు బాగా కాగినట్లేనని నిర్ధారణకాసాగింది. చైనాలో నీటిని యిలాగే పరీక్షిస్తారని, కాచిన నీటికి బంగారు రంగువస్తే ఆనీటిని తాగుతారని విన్నాను. అందు ఒకరకమైన సువాసన రావడం మరో విశేషం. పైనతెలిపిన పద్ధతిని తయారయ్యే టీని, దోషంలేనిదిగా భావించవచ్చు. అట్టి టీ తయారు చేసే పద్ధతిని వివరిస్తున్నాను. ఒక చంచాటీని చిన్న జల్లెడలో వేయాలి. దాన్ని టీపాత్రపై వుంచాలి. అందుకొద్దికొద్దిగా మరిగిన నీటిని పోయాలి. జల్లెడనుంచి క్రిందకి దిగిన నీరు బంగారురంగులో వుండాలి. అలారంగువస్తే నీరుబాగా కాగిందని భావించాలి. సామాన్యంగా అందరూ టీతాగుతారు. కాని ఆ టీవల్ల ఏ ప్రయోజనమూ

కలిగినట్లు నా దృష్టికి రాలేదు. అందులో ఒక పెద్దదోషం వున్నది. అందుటెనీన్ వుంటుంది. టెనీన్ శరీరాన్ని పక్వం చేయడానికి పనికివచ్చేవస్తువు. టెనీన్‌తో కూడిన తేనీరు, ఆమాశయంలోకి వెళ్లి చెడుచేస్తుంది. ఆమాశయంలో టెనీన్‌పేరుకుంటే అందలి జీర్ణశక్తి తగ్గిపోతుంది. అజీర్తిపట్టుకుంటుంది. ఇంగ్లాండులో చాలామంది స్త్రీలు కేవలం చురుకుగా వుండే టీని అలవాటు చేసుకొని అనేక రోగాలకు గురి అవుతున్నారని చెబుతున్నారు. టీకి అలవాటుపడ్డవాళ్లు టైముకు టీ అందకపోతే వ్యాకులపడిపోతారు. తేనీరు వేడిగా వుంటుంది. అందుకొద్దిగా చక్కెరవేసి అందులో కొద్దిగా పాలు కలుపుతారు. పాలలో కొద్దిగా నీరు కలిపి దాన్ని వేడిచేసి అందు చక్కెరగాని లేక బెల్లంగాని వేసికలిపితే అది బాగా పనిచేస్తుందికదా! మరుగుతున్న నీటిలో ఒక చంచా తేనె, అర్ధచంచాడు నిమ్మరసం కలిపితే మంచిపేయ పదార్థం తయారవుతుంది. టీని గురించి చెప్పిందంతా దరిదాపు కాఫీకి కూడా వర్తిస్తుంది. కాఫీని గురించి ఒక సూక్తి ప్రచారంలో వున్నది. కఫమును కట్టించును, వాయువును హరించును ధాతువును తగ్గించును, బలమును క్షీణింపచేయును. ఇనుమునీటి గుణములివి, తెలుసుకొమ్ముసోదరుడా అనునదే ఆసూక్తి.

నేను టీని, కాఫీలనుగురించి వెల్లడించిన విషయాలు కోకోకు కూడా వర్తిస్తాయి. జీర్ణశక్తి బాగా వున్నవారికి టీ, కాఫీ, కోకోల అవసరం వుండదు. అనేక సంవత్సరాల అనుభవం మీాద చెబుతున్నాను. ఆరోగ్యవంతునికి సామాన్య ఆహారంవల్ల తృప్తిలభిస్తుంది. పైనతెలిపిన మూడు వస్తువుల్ని నేను బాగా సేవించాను. వీటిని వాడిన కాలంలో నా శరీరంలో ఏదో ఒక రుగ్మత వుంటూ వుండేది. వీటిని విరమించనందున, నేను పోగొట్టుకున్నదేమిాలేదు. ఎంతో మేలు నాకు కలిగింది. టీ మొదలగు గల వాటిని తాగడం వల్ల లభించిన రుచికంటే అధికరుచి ఉడకబెట్టబడిన కూరలరసంవల్ల నాకు కలిగింది.

మత్తుపదార్థాలు

భారతదేశంలో మద్యం, బంగు, పొగాకు, నల్లమందు మత్తు పదార్థాలుగా పరిగణించబడుతున్నాయి. ఈ దేశంలో తయారయ్యే తాటికల్లు, ఈతకల్లు మద్యంక్రిందకి వస్తాయి. విదేశాలనుంచి దిగుమతి అయ్యే మద్యం రకరకాలు. దానికి లెక్కే లేదు. యివి అన్నీ త్యజించవలసినవే. తాగుడుకు అలవాటు పడ్డవాడు తన తెలివిపోగొట్టుకుంటాడు. పనికిమాలినవాడు అయిపోతాడు. తాగుడు అలవాటు అయితే వాడు నాశనం కావడమేగాక, తన కుటుంబాన్ని కూడా నాశనంచేస్తాడు. గౌరవమర్యాదలన్నిటిని ఉల్లంఘిస్తాడు.

కొందరు నిశ్చిత పరిమాణంలో మద్యం తాగవలెనని, లాభం కలుగుతుందని అంటారు. నాకు యీ వాదనలో పసకనబడలేదు. ఈ వాదనను అంగీకరించినా, మర్యాదల్ని మరిచిపోయి హద్దుల్ని దాటివేసే వాళ్ల సంఖ్యయే ఎక్కువగా వుండటంవల్ల అట్టి వాదనను తిరస్కరించవలసిందే.

పారసీసోదరులు కల్లును సమర్థిస్తున్నారు. కల్లుమత్తుకలిగించినా అది ఒక ఆహారపదార్థం యితర ఆహారపదార్థాల్ని జీర్ణంచేస్తుంది, కనుక కల్లును బహిష్కరించవద్దని కొందరి వాదన. ఈవాదనపై నేను బాగా ఆలోచించాను. బాగా చదివాను కూడా. కల్లుతాగే చాలామంది పేదల దుస్థితిని కండ్లారా నేను చూచాను. కల్లును ఆహారంగా పరిగణించకూడదనే నిర్ణయానికి వచ్చాను. కల్లునందు ఏఏ విశేషాలు వున్నాయని అంటున్నారో అవన్నీ యితర ఆహారపదార్థాల్లో కూడా ఉన్నాయి. కల్లు ఈత రసంతో తయారువుతుంది. ఈత రసంలో మత్తు అసలు వుండదు. దాన్ని నీరా అనిఅంటారు. తాజాగావుండే నీరాను వున్నదున్నట్లు తాగితే చాలా మందికి విరోచనం సాఫీగా అవుతుంది. నేను స్వయంగా నీరా తాగి చూశాను. నామీద దాని చెడ్డ ప్రభావమేమీ పడలేదు. అది ఆహారం వలె పనిచేస్తుంది. ఉదయం టీ తాగకుండా నీరా తాగితే యిక ఏమీ తాగవలసిన అవసరం వుండదు. చెరకు

రసంవలె నీరాను తీసి కాగబెడితే మంచి బెల్లం తయారువుతుంది. ఈతకూడా తాడిచెట్లరకమే. మనదేశంలో రకరాల తాడిచెట్లు ప్రకృతి సహజంగా పెరుగుతాయి వాటన్నిటినుంచి నీరాలభిస్తుంది. తీయగానే తాజానీరా తాగలసిన పదార్థం. నీరాను నిల్వ వుంచితే అంధుమత్తువస్తుంది. అందువల్ల వెంటనే తాగివేయాలి. లేనియెడం దానితో బెల్లం తయారుచేయాలి. చెరకురసంతో తయారయ్యే బెల్లంవలె నీరాతో తయారుయ్యే బెల్లం గుణకారి అని చాలామంది అభిప్రాయం, అందు తీపి తక్కువగా వుంటుంది, కనుక చెరకు పాకంకంటే దాన్ని అధికంగా వాడవచ్చు. గ్రామోద్యోగ సంఘంవారి ద్వారా తాటిబెల్లం మంచి ప్రచారం పొందింది. యింకా ఎక్కువగా ప్రచారం జరగాలి. తాటిచెట్లరసంతో బెల్లం తయారుచేస్తే బెల్లం పెద్ద పరిమాణంలో చౌకగా లభిస్తుంది. చక్కెరకూడా తయారుచేయవచ్చు. అయితే చక్కెరకంటే బెల్లమే అన్ని విధాల మంచిది. బెల్లంలో వున్నంతక్షారపదార్థం ఛక్కెరలో వుండదు. పాట్టులేని బియ్యంవలె, పాట్టులేనిపిండివలె చక్కెరలో క్షారపదార్థం వుండదు.

కల్లునుగురించి చెబుతున్నప్పుడు నీరాను గురించి దానితో తయారయ్యే బెల్లాన్ని గురించి నేను చెప్పాను. అయితే మద్యాన్ని గురించి నేను చెప్పవలసింది యింకా వున్నది. మద్యంవల్ల జరిగే ఛెడుఏమిటో నేను స్వయంగా చూశాను. ప్రజాసేవారంగంలో పనిచేసే కార్యకర్తలెవ్వరూ చూడలేనంత చెడును నేను చూడవలసివచ్చింది. దక్షిణాఫ్రికాలో బానిసలుగా పనిచేసే భారతీయులలో అధికశాతం మద్యం త్రాగుతూ వుండేవారు. అక్కడ అమలులో వున్న చట్టప్రకారం భారతీయులు దుకాణంలో కూర్చొని య్యిష్టంవచ్చినంత తాగవచ్చు, కాని ఇంటికిమాత్రం మద్యం తీసుకొని వెళ్లకూడదు. స్త్రీలు కూడా మద్యానికి అలవాటుపడ్డారు. వాళ్లకరుణాజనకమైన దుస్థితిని నేను కండ్లారాచూశాను. ఆదృశ్యాలు చూచిన వాడెవ్వడూ తాగుడును ప్రోత్సహించడు.

అక్కడి హబ్షీలకు అసలు మద్యం తాగేఅలవాటులేదు. వాళ్లలో కార్మికవర్గం మాత్రం తాగుడువల్ల బాగా నష్టపడిపోయింది. చాలామంది హబ్షీకార్మికులు

తమ సంపాదనంతటినీ తాగుడుకు ధారపోస్తారని చెప్పవచ్చు. వాళ్ల జీవితం వ్యర్థమైపోతున్నది.

ఇక ఇంగ్లీషువాళ్లు. చాలామంది తాగిపడివుండటం చూశాను. యిది అతిశయోక్తికాదు. యుద్ధసమయంలో తెల్లవాళ్లు ట్రాన్సువాల్ వదలవలసివచ్చినప్పుడు, వారిలో ఒకణ్ణి నాయింట్లో వుంచాను. అతడు ఇంజనీరు. అతడికి తాగుడు అలవాటు అయింది. తాగనప్పుడు అతడి స్థితిఎంతో మంచిగా వుండేది. తాగినప్పుడు మాత్రం పూర్తిగా పిచ్చివాడువలె అయిపోయేవాడు. అతడు తాగుడు మానవలెనని ఎంతో ప్రయత్నించాడు. కాని నాకు తెలిసినంతవరకు అతడు సఫలంకాలేదు.

దక్షిణాఫ్రికానుంచి భారతదేశం వచ్చాను. యిక్కడ కూడా విచారకరమైన దృశ్యాలు చాలా చూశాను. ఎంతో మంది రాజులు మహారాజులు తాగుడుకు బానిసలై సర్వనాశనం అయిపోయారు. అయిపోతున్నారు. వాళ్లవిషయంలో ఏది యదార్థంగా జరిగిందో అది అనేకమంది ధనవంతుల బిడ్డల విషయంలోను జరిగింది, జరుగుతున్నది. యిక్కడ కార్మికుల స్థితి మరీ దయనీయంగా వున్నది. యిటువంటి ఎన్నోకటువైన అనుభవాలుపొందిన తరువాత నేను మద్యాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను. యిందు ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరం లేదు.

ఒక్కవాక్యంలో చెప్పవలసి వస్తే మద్యం వల్ల మనిషి తనశరీరాన్ని, మనస్సును, బుద్ధినినాశనం చేసుకుంటున్నాడు. తనడబ్బును వ్యర్థం చేసుకుంటున్నాడు.

8

నల్లమందు

త్రాగుడును గురించి నేను చేసిన వ్యాఖ్య నల్లమందుకు కూడా వర్తిస్తుంది అయితే యీరెండు వ్యసనాలకు వ్యత్యాసంవున్నది. త్రాగుడు నిషా బుర్రకెక్కినంతసేపు మనిషి పిచ్చివాడిలా వ్యవహరిస్తాడు. కాని నల్లమందు మనిషిని జడపదార్థంగా మార్చివేస్తుంది. నల్లమందుకు అలవాటుపడ్డవాడు సోమరి అయిపోతాడు. ఎప్పుడు మగతలో వుంటాడు. ఎందుకూ పనిరాకుండాపోతాడు.

త్రాగుడువల్ల ఎన్ని ఘోరాలు జరుగుతున్నాయో కండ్లారా చూడవచ్చు. కాని నల్లమందుయొక్క చెడు ప్రభావం ప్రత్యక్షంగా కనబడదు. నల్లమందు ప్రభావాన్ని ప్రత్యక్షంగా చూడతలుచుకుంటే ఒరిస్సా, అస్సాంప్రాంతాలకు వెళ్లి చూడవచ్చు. అక్కడ వేలాదిమంది యీదుర్వ్యసనంలో చిక్కుకుపోయారు. దీనికి అలవాటుపడ్డ వాళ్లు స్మశానంలో కాళ్లుచాచుకొని పడుకొని వున్నట్లు కనబడతారు

నల్లమందుప్రభావం బహుచెడ్డగాపడ్డ దేశం చైనా అని చెబుతారు. భారతీయుల శరీరం కంటే చైనీయుల శరీరం బలిష్టంగా వుంటుంది. కాని నల్లమందుకు అలవాటపడ్డ వారి శరీరం శవంలా కనబడుతుంది. మనిషి దీనుడైపోతాడు. నల్లమందుకోసం ఏపాపమైనా చేయుటకు వెనుకాడడు.

చైనీయులకి, ఆంగ్లేయులకు మధ్య ఒక యుద్ధం జరిగింది. అది నల్లమందు యుద్ధం అనుపేరట చరిత్రలో ప్రసిద్ధికెక్కింది. చైనా భారతదేశపు నల్లమందు తీసుకోవడానికి యిష్టపడలేదు. కాని ఇంగ్లీషు వాళ్లు బలవంతంగా యీనల్లమందు వ్యాపారంచైనాతో ఛేయాలని నిర్ణయానికివచ్చారు. భారతదేశంలో నల్లమందు వ్యాపారస్తులు చాలామందివున్నారు. దీనివల్ల వాళ్లకు మంచి ఆదాయంరాసాగింది. ఈ వ్యాపారంవల్ల భారతదేశానికి చైనానుంచి కోట్లాదిరూపాయలు రాసాగాయి. అనీతితోకూడిన వ్యాపారమైనా

నడిచింది. చివరకి ఇంగ్లాండులో పెద్ద ఉద్యమం బయలుదేరింది. తత్ఫలితంగా యీ నల్లమందు వ్యాపారం ఆగిపోయింది. ఈ విధంగా ప్రజానాశనానికి ఉపకరించే వ్యసనాన్ని ఒక్క నిమిషంసేపైనా సహించకూడదు.

అయినా వైద్యశాస్త్రంలోను, చికిత్సా విధానంలోను నల్ల మందుకు మంచి స్థానం లభించింది. యిది ఒకమందు. అదిలేకపోతే పని సాగదు. చికిత్సావిధానంలో నల్లమందుకు ఎట్టి స్థానంవున్నా సరే, అది ఒకచెడ్డ వ్యసనం కనుక దాన్ని సహించకూడదు. మందుగా ఉపయోగపడేవస్తువును వ్యసనంగా ఎలా స్వీకరించగలం? స్వీకరిస్తే అది విషంలా పనిచేస్తుంది. నల్లమందు నిజంగా విషమే. అందువల్ల వ్యసన రూపంలో వున్న నల్లమందు త్యజించవలసిందే.

★ ★ ★

9

పొగాకు

పొగాకు ప్రభావం యింతింత కాదు. దాని కోరలో ఒక్కసారి చిక్కుకున్న వారు అదృష్టం వల్ల బయటపడవలసిందే. ప్రపంచమంతా ఒకటి రెండు రూపాల్లో పొగాకును సేవిస్తున్నది. టాల్‌స్టాయి వ్యసనాలన్నింటిలోను అధమమైన వ్యసనం పొగాకు అని అన్నారు. ఋషి వంటి అతడు చెప్పిన మాట గమనించతగినది. అతడు పొగాకును, మద్యాన్ని అతిగా సేవించాడు. రెండిటివల్ల కలిగే నష్టాలన్నీ అతడు స్వయంగా అనుభవించాడు.

మద్యం, నల్లమందు వలె పొగాకు వల్ల కలిగే దుష్ఫలితాల్ని నేను వర్ణించలేను. దానివల్ల కలిగే ఒక్క ప్రయోజనం కూడా నేనెరుగను. పొగాకును సేవించేవారి నెత్తిన ఆర్థిక భారం బాగా పడుతుంది. ఒక ఆంగ్లమేజిస్ట్రేట్ నెలకు పొగాకు కోసం 5 పౌండ్లు అనగా 75 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టేవాడు. అతడికి నెలజీతం 25 పౌండ్లు మాత్రమే. అంటే తన ఆదాయంలో అయిదవ భాగం అంటే 20 శాతం పొగ రూపంలో ఊదేస్తున్నాడన్నమాట.

పొగాకు తాగే వాడివివేకం భాగా మందగిస్తుంది. పొగాకు తాగుతూవున్నప్పుడు ప్రక్కన వున్న వారి విషయం మరిచిపోతాడు. రైళ్లలో ప్రయాణించే వారికి యీ విషయం తేలిగ్గా అర్థమవుతుంది. పొగాకు తాగనివాళ్లు దాని పొగను భరించలేరు. కాని పొగాకు కాల్చేవాడు ప్రక్క వారు ఏమనుకుంటున్నారను విషయం గమనించడు. పొగ పీల్చేవారు మాటిమాటికి ఉమ్మివేస్తూ వుంటారు. ఎక్కడబడితే అక్కడ ఉమ్మడమే వాళ్లపని.

పొగాకు తాగే వాళ్ల నోటినుంచి ఒకరకమైన దుర్గంధం వెలువడుతూ వుంటుంది. బహుశ అతడి సూక్ష్మభావాలు చచ్చిపోతాయోఏమో. కాని అతడు యీ విషయం పట్టించుకోడు. సూక్ష్మభావాలను చంపడం కోసమే వాళ్లు పొగాకు తాగడం ప్రారంభించి కూడా వుండవచ్చు. పొగాకు తాగడంవల్ల మనిషికి ఒకరకమైన నిషా ఎక్కుతుందనడం యదార్థం. ఆ నిషాలో అతడు తన చింతల్ని, దుఖాల్ని మరిచిపోతాడు. టాల్‌స్టాయి తన ఒక నవలలో ఒక మనిషిచేత భయంకరమైన పనులు చేయిస్తాడు. ఆ పనులు చేసేముందు అతడిచేత మద్యం త్రాగిస్తాడు. అతడు ఒక భయంకరమైన హత్య చేయాలి. త్రాగుడు నిషాలో సైతం అతడు హత్యచేయుటకు సంకోచిస్తాడు. ఆలోచిస్తూ అతడు సిగరెట్టు వెలిగిస్తాడు. పొగ వదులుతాడు. పొగపైకి ఎగబ్రాకడం చూస్తాడు. చూస్తూ చూస్తూ "నేనెంత పిరికివాణ్ణి? హత్య చేయడం కర్తవ్యమైనప్పుడు యిక సంకోచం ఎందుకు? లే, పద హత్య చెయ్" అంటూ లేచి ముందుకు సాగుతాడు. హత్య చేస్తాడు. దూమపానం వల్ల చలించిన అతని బుద్ధి అతని చేత ఒక నిర్దోషిని హత్య చేయిస్తుంది. యీ వాదనవల్ల ఎక్కువ ప్రభావం పడదని నాకు తెలుసు. పొగాకుతాగే వాళ్ళంతా పాపులు కాదు. పొగాకు తాగే కోట్లాదిమంది జనం తమ జీవితం సామాన్యంగా గడుపుతూ వున్నారని చెప్పవచ్చు. అయితే యోచనాపరులైన వారు పై విషయాన్ని గురించి ఆలోచించాలి. పొగాకు తాగే మనిషి చిన్నచిన్న పాపాలు చేస్తూ వుంటాడని, అతడి వివేక బుద్ధి మందగిస్తుందని టాల్‌స్టాయి చెప్పినదానికి సారం.

భారత దేశంలో జనం పొగాకును తాగడానికే కాక, పొడుం రూపంలో పీల్చడానికి, జర్దారూపంలో తినడానికి వాడుతారు. ముక్కు పొడుంపీల్చడంవల్ల లాభం కలుగుతుందని కొందరి భావం. వైద్యుల, హకీముల సలహామేరకు కొందరు ముక్కు పొడి పీలుస్తూ వుంటారు. యిది అనవసరమని నా అభిప్రాయం. ఆరోగ్యవంతులైన మనుష్యులకు యిట్టి వస్తువుల అవసరం కలుగకూడదు. జర్దా నమిలే వాళ్లను గురించి చెప్పేదేముంది? పొగాకు తాగడం, పీల్చడం, తినడం యీ మూడింటిలో తినడంచాలా హీనం. దీనిలో సుగుణం వుందని అనుకోవడం కేవలం భ్రమ.

వీళ్లను గురించి పొగాకు తినేవాడినోటికొసలు, పీల్చేవాడి బట్టలు, తాగేవాడి ఇల్లు యీ మూడు సమానం అని ఒక సామెత ప్రచారంలో వున్నది. జర్దా నమిలేవాడు జాగ్రత్త గలవాడైతే ఉమ్మివేసే గిన్నె దగ్గిర పెట్టుకుంటాడు. కాని చాలా మంది ఆ పని చేయకుండా యింటి మూలలయందు, యింటి గోడల మీద ఉమ్ముతూ వుంటారు. అలా చేస్తున్నందుకు సిగ్గుపడరు. తాగేవాళ్లు పొగతో తమ యింటిని నింపి వేస్తారు. పీల్చేవాళ్లు తమగుడ్డలు ఖరాబు చేసుకుంటారు. కొందరు తమ దగ్గర రుమాలు వుంచుకుంటారు. కాని అట్టి వారు బహుస్వల్పం. ఆరోగ్యంగా వుండాలని స్థిరనిర్ణయం చేసుకున్న వ్యక్తి వ్యసనాలన్నింటిని త్యజిస్తాడు. అయితే కొందరు మూడు వ్యసనాలు కలిగి వుంటారు. అందువల్ల వారు వీటిని అసహ్యించుకోరు. కాని ప్రశాంత మనస్సుతో ఆలోచిస్తే పొగాకు పీల్చడం, రోజంతా జర్దా బుగ్గన పెట్టుకొని నములుతూ వుండటం, పొడుం డబ్బీ మాటిమాటికి తెరిచి పొడుంపీలుస్తూ, చీదుతూ వుండటం అసహ్యంగా వుంటుంది. యీ మూడు వ్యసనాలు చెడ్డవే.

10

బ్రహ్మచర్యము

బ్రహ్మచర్యమనగా బ్రహ్మప్రాప్తికోసం చేయు చర్య అని అర్థం. సంయమంలేనిదే బ్రహ్మ లభించడు. సంయమంలో ప్రముఖం ఇంద్రియనిగ్రహం. సామాన్యంగా బ్రహ్మచర్య మంటే, స్త్రీ సంగమాన్ని మానడం, వీర్యాన్ని సమీకరించడం అని జనం భావిస్తారు. ఇంద్రియాలన్నిటిని సంయమంలో వుంచుకోగలిగిన వాడికి వీర్య సమీకరణ బహుసులభం. సహజ పద్ధతిన జరిగే వీర్య సమీకరణ వల్లనే కోరిన కోరిక ఫలిస్తుంది. యిట్టి బ్రహ్మచారి క్రోధాదులనుంచి విముక్తుడై శాంతంగా వుంటాడు. బ్రహ్మచారులు కోపాన్ని అహంకారాన్ని ప్రదర్శిస్తూ వుంటారు. వాటిని తాము గుత్తకు తీసుకున్నట్లు వ్యవహరిస్తూ వుంటారు.

బ్రహ్మచర్య పాలనకు సంబంధించిన సామాన్య నియమాలను ఉల్లంఘించినవారు వీర్య సంరక్షణను కోరడం సరికాదు. కొందరు పిచ్చిగా వ్యవహరిస్తారు. కొందరు నిస్తేజంగా వుంటారు. వాళ్లు వీర్యాన్ని నిలుపుకోలేరు. కేవలం స్త్రీ సంగమం మానినంతమాత్రాన తాము కృతార్థులమైనట్లు భావిస్తారు. అంతమాత్రాన ఎవ్వరూ బ్రహ్మచారులు కాలేరు. స్త్రీపొత్తు మీద ఆసక్తివున్నంత వరకు బ్రహ్మచర్య ప్రాప్తి జరిగిందని భావించ కూడదు. యిట్టికామాసక్తి తగ్గించుకో కలిగిన స్త్రీ పురుషులే తమ జననేంద్రియం మీద విజయం సాధించారని చెప్పవచ్చు. వారి వీర్య రక్షణ బ్రహ్మచర్యంవల్ల కలుగు ప్రథమఫలితం. అయితే దానితో సరిపోదు. నిజమైన బ్రహ్మచారి యొక్క మాటల్లోను, ఆలోచనల యందు, ఆచరణ యందు ఒక అద్భుతమైన మార్పు కనబడుతుంది.

స్త్రీలతో పవిత్ర సంబంధం పెట్టుకున్నందువల్ల, స్త్రీలను తాకినందువల్ల బ్రహ్మచర్యం భంగం కాదు. యిట్టి బ్రహ్మచారి స్త్రీ పురుష భేదం మరిచిపోతాడు. యీ వాక్యానికి వేరు అర్థం తీయకూడదు. దీన్ని స్వేచ్ఛగా

వ్యవహరించుటకు ఉపయోగించకూడదు. విషయవాంఛలు భస్మమై పోయిన వారి మనస్సుల్లో స్త్రీ పురుష భేదం తొలిగిపోతుంది. వాళ్ల సౌందర్యం మరో రూపం దాలుస్తుంది. అంటే అది వికార రహితం అయిపోతుంది. అది బయటి సౌందర్యాన్ని చూడదు. ఆచరణ సుందరంగా వున్న స్త్రీ పురుషులే సుందరులు. అందువల్ల సుందర స్త్రీని చూచి పురుషుడు విహ్వాలుడు కాడు. అతడి జననేంద్రియం మరో రూపం దాలుస్తుంది. అంటే సదా వికార రహితంగా వుంటుంది. నిజానికి అతడు వీర్యహీనుడు. అయినప్పటికి నపుంసకుడు కాజాలడు. అతడి వీర్యం మరో రూపం దాల్చినందువల్ల అతడు నపుంసకుని వలె కనబడతాడు. నపుంసకుని కోరికలు తీరనివని వింటూ వుంటాము. నాకు చాలా మంది ఉత్తరాలు వ్రాస్తూ ఉంటారు. తమ జననేంద్రియం జాగృతం కావాలని కోరికవున్నా అది కావడం లేదని, అయినా వీర్యస్ఖలనం అవుతున్నదని, తమకు ఆసక్తి వున్నదని, అందువలన తాము లోలోపున కుళ్లుతున్నామని తమ జాబుల్లో వ్రాస్తున్నారు. యిట్టి పురుషులు వీర్యక్షీణంవల్ల నపుంసకుడు అయిపోయినట్లే. లేక నపుంసకులగుటకు సిద్ధపడుతూ వున్నట్లే. యిదికడు దయనీయస్థితి. కాని ఆసక్తిరహితుడై ఊర్ధ్వరేతస్కుడైతే అతడి నపుంసకత్వం మరో విధమైనది. అది అందరికీ యిష్టమైనది. యిటువంటి బ్రహ్మచారులు తక్కువగా వుంటారు. నేను 1906లో బ్రహ్మచర్యవ్రతం పట్టాను. అంటే యీ రంగంలో 36 సంవత్సరాల ప్రయత్నం వున్నదన్నమాట. అయితే బ్రహ్మచర్యాన్ని గురించి నేను చెప్పిన వ్యాఖ్య స్థాయికి యింకా నేను చేరలేదు. అయినా యీ రంగంలో మంచి ప్రగతిని సాధించాను. భగవంతుడు దయతో చూస్తే యీ శరీరాన్ని త్యజించే పూర్వమే నాకు సాఫల్యం లభించవచ్చు. నా ప్రయత్నాన్ని నేను ఎన్నడూ విడవలేదు. బ్రహ్మచర్యము యొక్క ఆవశ్యకతను గురించిన నా భావాలు దృఢమయ్యాయని చెప్పగలను. నేను చేసిన కొన్ని ప్రయోగాలు సమాజం ముందు వుంచుటకు అవసరమైన పరిణతి సమాజం చెందలేదు. నాకు తృప్తికలిగించేటంతగా అవి సఫలం అయితే సమాజం ఎదుట వాటిని

ప్రకటిస్తాను. నా ప్రయత్నాలు సఫలం అయితే పూర్ణ బ్రహ్మచర్యం సులభం అవుతుంది.

ఈ ప్రకరణంలో వీర్యరక్షణకు సంబంధించినంతవరకు బ్రహ్మచర్యాన్ని సమర్థించదలిచాను. పూర్ణ బ్రహ్మచర్యంవల్ల కలిగే అమోఘమైన లాభం దీనివల్ల కలుగకపోయినా దీనివిలువ కూడా తక్కువేమీకాదు. యిది లేకుండా పూర్ణబ్రహ్మచర్యం సంభవంకాదు. వీర్యసమీకరణ జరుగకుండా సంపూర్ణ ఆరోగ్యరక్షణ సాధ్యంకాదు. ఏ వీర్యమునందు మరో మనిషిని పుట్టించు శక్తి నిండియుండునో ఆ వీర్యాన్ని వ్యర్థంగా స్ఖలనంకానివ్వడం నిజంగా అజ్ఞానమే. వీర్యం యొక్క ప్రయోజనం కేవలం భోగం కాదు, ప్రజోత్పత్తియే. యీ విషయం పూర్తిగా తెలుసుకుంటే విషయవాంఛలకు జీవితంలో స్థానం బహుతక్కువగా లభిస్తుంది. స్త్రీపురుషుల పొత్తుకోసం యిప్పుడు స్త్రీపురుషులిద్దరూ సర్వనాశనం అవుతున్నారు. అది తగ్గిపోతుంది. వివాహానికి అర్థమే మారిపోతుంది. యిప్పుడు కనబడే వివాహ స్వరూపంలో మార్పు వస్తుంది. దాని యెడ మనకు తిరస్కారభావం ఏర్పడుతుంది. వివాహం స్త్రీ పురుషుల మధ్య హృదయపూర్వకమైన ఆత్మిక ఐక్యతకు ప్రతీక కావాలి. స్త్రీపురుషులు వివాహం అయిన తరువాత ప్రజోత్పత్తి కోసం తప్ప విషయవాంఛలను గురించి యోచించకుండా వుంటే, వాళ్లను పూర్ణ బ్రహ్మచారులుగా భావించవచ్చు. యిలాంటివి యిరువురు అంగీకరిస్తేనే జరుగుతుంది. ఆవేశంవల్ల యీ పని జరుగదు. కామాగ్ని తృప్తికోసం అయితే సాధ్యమే కాదు. కర్తవ్యంగా భావించి అలా నడుచుకోవాలి. తరువాత భోగవాంఛ మళ్లీ కలుగకూడదు. నా మాటలు హాస్యాస్పదంగా వున్నాయని ఎవ్వరూ అనుకోవద్దు. 36 సంవత్సరాల అనుభవం పొంది నేను యీ విషయం వ్రాస్తున్నానని పాఠకులు గ్రహించాలి. యిది సామాన్య అనుభవానికి విరుద్ధమైనది. సామాన్య అనుభవాన్ని మనం అధిగమించే కొద్దీ మన ప్రగతి జరుగుతుంది. అనేక మంచిచెడులు సామాన్య అనుభవానికి విరుద్ధంగా జరిగినప్పుడే పూర్తి అవుతాయి. చకుముకి నుంచి అగ్గిపుల్ల, అగ్గిపుల్లనుంచి విద్యుచ్ఛక్తి యొక్క అన్వేషణ యీ విధంగానే జరిగింది. భౌతిక వస్తువుకు

వర్తించే విషయమే ఆధ్యాత్మికతకు కూడా వర్తిస్తుంది. ప్రాచీన కాలంలో వివాహ వ్యవస్థ లేదు. స్త్రీపురుషుల భోగానికి, పశువుల భోగానికి మధ్య తేడా వుండేది కాదు. చాలా మంది సాహసవంతులు సామాన్య అనుభవాన్ని దాటి పరిశోధనలు జరిపి సంయమమనే ధర్మాన్ని ఎంత వరకు పాలించవచ్చో మనమందరం పరిశోధించవచ్చు. అలా జరిపే అధికారం మనకు వున్నది. అది మనందరి కర్తవ్యంకూడా. అందువల్ల స్త్రీ పురుషుల సాంగత్య సంబంధాన్ని నేను ఉన్నత స్థాయికి చేర్చాలని అందరినీ కోరుతున్నాను. యిది నవ్వులాట కాదు. అసలు మానవ జీవితాన్ని మలచవలసినపద్ధతి .

నిత్యము ఉత్పత్తి అవుతూ వుండే మన వీర్యాన్ని శారీరిక, మానసిక, ఆధ్యాత్మిక వికాసానికి ఉపయోగించాలి. యిలా చేయడం నేర్చుకున్నవాడు తక్కువ ఆహారం భుజించి తన శరీర నిర్మాణం చేసుకోగలుగుతాడు. అల్పంగా భుజిస్తున్నప్పటికీ శారీరిక శ్రమలో ఎవ్వరికీ తగ్గడు. మానసిక శ్రమయందు కూడా అతడికి తక్కువ అలసట కలుగుతుంది. వృద్ధాప్యపు సామాన్య లక్షణాలు యిట్టి బ్రహ్మచారి యందు కనబడవు. పండిపోయిన ఫలం, పండిపోయిన ఆకు వృక్షపు కొమ్మనుంచి సహజంగా ఎలా రాలిపోతాయో అలాగే సమయం ఆసన్నమైనప్పుడు మనిషి శరీరం కూడా, శక్తులనేకం వుండి కూడా రాలిపోతుంది. యిలాంటి మనిషి శరీరం సమయం గడిచిన తరువాత చూచుటకు క్షీణించి కనబడినా, అతడి బుద్ధి మాత్రం క్షీణంచకుండా వికాసం పొందుతూ వుండాలి. అతని తేజస్సు కూడా పెరగాలి. యీ చిహ్నాలు బ్రహ్మచారిలో కనబడకపోతే, ఆతని బ్రహ్మచర్యంలో లోపం వున్నదని భావించాలి. అతడు వీర్య సమీకరణకళను పొందలేదని భావించాలి. యిదంతా నిజంకావాలి. . అట్టిస్థితిలో ఆరోగ్యం యొక్క తాళం చెవి వీర్య సంగ్రహము మరియు వీర్య రక్షణయందే కలదు.

వీర్య సంగ్రహాన్ని గురించి నాకు తెలిసిన కొద్ది విషయాలు యిక్కడ వ్రాస్తున్నాను.

1. వికారానికి మూలం యోచనయందు వుంటుంది. అందువల్ల యోచనలను వశంలో వుంచుకోవాలి. మనస్సును ఖాళీగా వుంచకపోవడమే

అందుకుగల ఉపాయం. దాన్ని మంచి ఉపయోగకరమైన భావాలతో నింపివుంచాలి. మనం చేస్తున్న పనిలో లీనమై అందు నిపుణత్వం ఎలా సంపాదించాలో యోచించాలి. యోచించిన దాన్ని అమలు పరచాలి. భావాలు, వాటిని అమలు పరుచుట అనునవి వికారానికి అడ్డు కట్టవేస్తాయి. అయితే అన్ని వేళలా యిది సాధ్యం కాదు. మనిషి అలసిపోతాడు. అతడి శరీరం విశ్రాంతిని కోరుతుంది. రాత్రి పూటనిద్రపట్టకపోతే వికారాలు మనమీద దాడిచేస్తాయి. అట్టి సమయంలో వాటిని కట్టుటకు జపమనే ప్రయోగం చేయాలి. జపం చేస్తున్నప్పుడు మరో ఆలోచన బుర్రలోకి రాకూడదు. యిది ఒక ఆదర్శస్థితి. అంత వరకు మనం చేరలేకపోతే పలు ఆలోచనలు పిలవకుండానే వచ్చి మన మీద దాడి చేస్తూ వుంటే, వాటికి తలవంచకూడదు శ్రద్ధగా జపం చేస్తూ వుండాలి. చివరికి యిందు మనకు విజయం లభిస్తుందని విశ్వసించాలి. అప్పుడు మనకు విజయం లభించి తీరుతుంది.

2. భావాలవలె మాటలు కూడా వికారాలను శాంత పరిచేవిగా వుండాలి. అందువల్ల మాట్లాడే ప్రతి మాట ఆచితూచి పలకాలి. బీభత్సకరమైన మాటలు మాట్లాడలేని వాడినోట బీభత్సం మాటలు రాలేవు. విషయవాంఛలను పెంచి పోషించే సాహిత్యం చాలా వున్నది. దాని జోలికి మనస్సు పోకూడదు. మంచి గ్రంథాలు గాని తన పనికి సంబంధించిన గ్రంథాలు గానిచదవాలి. యిందు గణితం వంటి వాటికి మంచి స్థానంవున్నది. వికారాలను సేవించవలెనని కోరనివాడు వికారాలను పెంచి పోషించేపనిని వృత్తిని మానుకోవాలి.

3. మనస్సును పని యందు ఎలా లీనం చేయాలో అలాగే శరీరాన్ని కూడా పనిలో లీనం చేయాలి. రాత్రి పడేంతవరకు పగలంతా మనిషి ఎంత శ్రమచేయాలంటే రాత్రి పడుకొగానే వెంటనే నిద్ర వచ్చి తీరాలి. యిలాంటి స్త్రీపురుషుల నిద్ర ప్రశాంతంగా వుంటుంది. స్వప్న రహితంగా వుంటుంది. బైట చేయగలిగినంత శ్రమ చేయాలి. అది ఎంతో మంచి చేస్తుంది. యీ విధంగా శ్రమచేశాక అవకాశం దొరకకపోతే, తప్పనిసరిగా విడవకుండా కసరత్తుచేయాలి. తెరపగాలిలో వేగంగా నడవడం అత్యుత్తమమైన కసరత్తు.

నడిచేటప్పుడు నోరు మూసి వుంచాలి. ముక్కునుంచి గాలి పీల్చాలి. నడుస్తున్నపుడు, కూర్చున్నపుడు శరీరం తిన్నగా, నిటారుగా వుండాలి. ఏదో విధంగా నడవడం, ఏదో విధంగా గాలిలో తిరగడం సోమరి తనానికి నిదర్శనం. సోమరితనం దరికి చేరిందీ అంటే వికారం మనస్సులోకి చేరిందన్నమాటే, ఆసనాలు కూడా యిందుకు బాగా ఉపయోగపడతాయి. ఎవరి కండ్లు, ముక్కు చెవులు, నోరు, కాళ్లు, చేతులు, నాలుక మొదలగు ఇంద్రియాలు తమతమ పనులు తగినవిధంగా చేస్తూ వుంటాయో వారి జననేంద్రియం ఉపద్రవం చేయదు. అనుభవంతో వ్రాసున్న నా యీ మాటల్ని అంతా అంగీకరిస్తారని విశ్వసిస్తున్నాను.

4. ఆహారాన్ని బట్టి ఆకారం వుంటుంది. అత్యాహారి మనస్సు, యిష్టంవచ్చినట్లు తింటూ వుండే వాడి మనస్సు వికారాలకు నిలయంగా మారుతుంది. జిహ్మారుచిని జయించలేనివాడు జితేంద్రియుడు కాజాలడు. అందువల్ల మనిసి యుక్తాహారి, అల్పాహారి కావాలి. శరీరం ఆహారంకోసం కాదు, ఆహారం శరీరం కోసమని తెలుసుకోవాలి. శరీరం తనను తాను తెలుసుకొనుటకు మనకు లభించింది. తనను తాను తెలుసుకొనుట అంటే భగవంతుణ్ణి తెలుసుకొనుట అని అర్థం. యిట్టి గుర్తింపుకు ఎవరు తమ జీవితంలో ప్రముఖస్థానం యిస్తారో వారు వికారాలకు లోనుకారు.

5. ప్రతిస్త్రీని తల్లిగా, సోదరిగా, బిడ్డగా చూడాలి. ఏ పురుషుడు తన తల్లిని, తన సోదరిని, తనకుమార్తెను వికారదృష్టితో చూడడు. ప్రతిస్త్రీ పరాయి పురుషుణ్ణి తన తండ్రిగా సోదరుడుగా, బిడ్డడిగా చూడాలి.

ఈ అయిదు నియమాలలో మిగతా సమస్త నియమాలు యిమిడివున్నాయి. నా వ్యాసాలు కొన్నింటిలో యింకా నియమాల్ని యిచ్చాను. అయితే అవన్నీ యీ అయిదునియమాల్లోకి వచ్చి వేస్తాయి. యీ అయిదు నియమాల్ని పాటించిన వ్యక్తికి మహాపెద్ద వికారాన్ని జయించడం సులభం కావాలి. బ్రహ్మచర్య మనువ్రతాన్ని అనుష్ఠించాలని భావించినవాడు, యిది అసంభవమైనపనియని, కోట్లాది మంది జనంలో కొద్దిమందే యీ పని చేయగలరని భావించి, తన ప్రయత్నాన్ని విరమించుకోడు. బ్రహ్మచర్య

పాలన యందు కలిగే సంతోషం మరే విషయంలోను కలుగదు. మరోలా చెప్పాలంటే నిజమైన ఆరోగ్యం వల్ల లభించే ఆనందం మరే వస్తువువల్ల లభించదు. వికారాలకు బానిస అయిన మనిషి శరీరం రోగం లేకుండా వుండదు. - ఇక కృత్రిమ ఉపాయాల్ని గురించి కొద్దిగా చెబుతాను. విషయవాంఛలలో లీనమై యుండి కూడా ప్రజోత్పత్తి చేయకుండా వుండే ప్రయత్నాలు ప్రాచీన కాలాన్నుంచి అమల్లో వున్నాయి. ప్రాచీన కాలంలో అవి రహస్యంగా జరుగుతూ వుండేవి. కాని ఆధునిక నాగరికతా ప్రచారం బాగా వున్నయీ కాలంలో వాటికి ప్రాముఖ్యం బాగా పెరిగింది. కృత్రిమ ఉపాయాలు వ్యవస్థిత రూపంలో చేయబడుతూ వున్నాయి. వీటికి పరమార్థమనే వేషం కూడా వేశారు. యీ ఉపాయాల్ని సమర్థించేవాళ్లు "భోగలాలసత్వం సహజమైనది. దాన్ని భగవంతుడిచ్చిన వరమని చెప్పవచ్చు దాన్ని పోగొట్టడం సాధ్యమయ్యే పనికాదు. దాన్ని సంయమంలో వుంచడం కూడా సాధ్యమయ్యే వ్యవహారం కాదు. సంయమానికి బదులు మరేదైనా అన్వేషించి కనిపెట్టకపోతే అధిక సంఖ్యలోనున్న స్త్రీలకు ప్రజోత్పత్తి పెద్ద భారం అయిపోతుంది. భోగవాంఛవల్ల ఉత్పత్తి అయ్యే ప్రజల సంఖ్య విపరీతంగా పెరిగిపోతుంది. అప్పుడు మానవ జాతికి తిండి లభించని స్థితి ఏర్పడుతుంది" అని చెబుతున్నారు.

ఈ రెండు యిబ్బందుల్ని అరికట్టుటకు కృత్రిమ ఉపాయాల ప్రణాళికను అమల్లోకి తీసుకు రావడం మానవ ధర్మం అని కూడా అంటున్నారు. కాని యీ వాదన నాకు నచ్చలేదు. యీ ఉపాయాల వల్ల మనిషి క్రొత్త కష్టాల్ని కొనితెచ్చుకుంటున్నాడు. అన్నిటికంటే పెద్ద ముప్పు కృత్రిమ ఉపాయాల ప్రచారం వల్ల సంయమం అనుకర్తవ్య నిర్వహణ తగ్గిపోతుంది. యీ రత్నాన్ని అమ్మి తాత్కాలిక లాభం ఏది లభించినా, యీ బేరం మంచిది కాదని నా ఉద్దేశ్యం. యిందుకోసం నేను వాదనలకు దిగను. జిజ్ఞాసువులకు ఒక సూచన చేస్తున్నాను. "అనీతిమార్గాన" అని నేను రచించిన పుస్తకం చదవండి. దాన్ని మననం చేయండి. (యీ పుస్తకమూలం గుజరాతీలో వున్నది. నవజీవన్ వారి ప్రచురణ. హిందీలో దీన్ని అనువదించి సస్తాసాహిత్యమండల్.

న్యూఢిల్లీ వారు ప్రచురించారు.) తరువాత మీ మనస్సు, వివేకం చెప్పినట్లు చేయండి. యీ పుస్తకం చదవాలని కోరికలేని వారు, సమయం చిక్కనివారు పొరబడి కృత్రిమ ఉపయాలదరికి పోకండి విషయవాంఛలను త్యజించుటకు భగీరథ ప్రయత్నం చేయండి. దోషరహిత ఆనందం లభించేకొన్ని మార్గాలను త్రొక్కండి. నిజమైన దాంపత్య ప్రేమను శుద్ధమైన మార్గాన నడిచే ప్రవృత్తుల్ని ఎంపిక చేసుకోండి. భార్యాభర్తల ఔన్నత్యానికి కృషి చేయుటకు, భోగవిలాలసల సేవనకు అవకాశం చిక్కని విధానాన్ని ఎంచుకోండి. శుద్ధమైన త్యాగానికి అలవాటు పడితే, అందువల్ల లభించే తృప్తి, ఆనందం విషయ వాంఛలవైపు మిమ్ము పోనీయవు. ఆత్మవంచన వల్ల కష్టం కలుగుతుంది. భావ శుద్ధివల్ల యిందు త్యాగం ఆరంభం కాదు బాహ్యాచారాల్ని ఆపుటకు చేయునిష్ఫలమైన ప్రయత్నం వల్ల యిది జరుగుతుంది. భావనిష్ఠతోబాటు ఆచారవిధానంలో సంయమం ప్రారంభంకావాలి. అప్పుడు సాఫల్యం లభించి తీరుతుంది. స్త్రీ పురుషుల దాంపత్య జీవితం, భోగవిలాసాల కోసం, వాంఛా తృప్తికోసం ఏర్పడలేదు. యీ సత్యాన్ని అంతా గ్రహించాలి.

★ ★ ★

ద్వితీయభాగం

1

పృధ్వీ లేక మట్టి

ప్రకృతి చికిత్సకు మనిషి జీవితంలో గల మహత్తరమైన స్థానాన్ని గురించి, అది నాకు ఎలా ఉపకరించిందో వివరించడం నా యీ ప్రకరణానికి లక్ష్యం. యీ విషయం గత ప్రకరణాల్లో కొద్దిగా వ్రాశాను. యిక్కడ ఆ విషయాలను కొంచెం విస్తరించి వ్రాస్తున్నాను. మనిషి శరీరమనే బొమ్మ అయిదు నైసర్గికతత్వాలతో అనగా పృధ్వీ (మట్టి), నీరు, ఆకాశము, తేజము (సూర్యుడు), వాయువులతో నిర్మాణమైంది. ఆసాధనాలను గురించి యిక్కడ వివరిస్తున్నాను.

1901 వరకు నేను జబ్బు చేస్తే డాక్టర్లకు దగ్గరికి పరుగెత్తే వాణ్ణికాదు. కాని వాళ్ల మందులు కొద్దిగా వాడుతూ వుండేవాణ్ణి. రెండు మూడు విషయాలు కీ॥శే॥ డా॥ ప్రాణ్ జీవన్ మెహతా చెప్పారు. నేను ఒక చిన్న ఆసుపత్రిలో పని చేస్తూ వుండేవాణ్ణి కొద్ది అనుభవం నాకు అక్కడ కలిగింది. కొంత పుస్తకాల్లో చదివాను. తిన్న ఆహారం సరిగా జీర్ణమయ్యేదికాదు. అందుకోసం ఫ్రూట్‌సాల్ట్ వాడుతూ వుండేవాణ్ణి. కొద్దిగా నయమయ్యేది. కాని నీరసంగా వుండేది. తలనొప్పిబాధిస్తూ వుండేది. యింకా కొన్ని యిబ్బందులు కలుగుతూ వుండేవి. అందుకు డా॥ ప్రాణ్‌జీవన్ మెహతా గారు చెప్పిన డైలేజ్డ్ ఐరన్ మరియు నక్సవామికా వాడుతూ వుండేవాణ్ణి. మందుల మీద నాకు విశ్వాసంతక్కువ. అయినా గత్యంతరం లేక మందులు వాడేవాణ్ణి. కాని వాటివల్ల నాకు తృప్తి కలిగేది కాదు.

ఆ సమయంలో ఆహారాన్ని గురించి ప్రయోగాలు ప్రారంభించాను. ప్రకృతి చికిత్స మీద నాకు విశ్వాసం కలిగింది. యీ విషయంలో ఎవ్వరి సహాయం తీసుకోలేదు. చదివిన దాన్ని బట్టి ఆహార పదార్థాల్లో మార్పులు చేయసాగాను. కాలి నడకన బాగా తిరుగుతూ వున్నందున ఎన్నడూ మంచం ఎక్కలేదు. యీ విధంగా నా బండి వదులు వదులుగా కదులుతూ వుండేది. ఒకనాడు జుస్ట్ రచించిన "ప్రకృతి వైపుకు తిరుగు" అను పుస్తకం పోలక్ సోదరుడు తెచ్చినాకు యిచ్చాడు. పోలక్ అచికిత్స చేసుకునేవారు కాదు. కాని నా అలవాట్లను చూచి వారు ఆ పుస్తకం తెచ్చి యిచ్చారు. అందు మట్టికి ప్రాధాన్యం యిచ్చారు. మట్టిని ఉపయోగించాలని కోరిక కలిగింది. అజీర్తిగా వున్నప్పుడు మట్టిని చల్లని నీటిలో తడిపి పొట్టమీద వుంచమని జుస్ట్ వ్రాశారు. కాని నేనుక ఒక పల్చటి గుడ్డలో తడిమట్టిని వుంచి దాన్ని రాత్రంతా పొత్తికడుపు మీద వుంచాను. ప్రొద్దున లేవగానే విరోచన అనుమానం కలిగింది. దొడ్డికి వెళితే విరోచనం అయింది. తృప్తి కలిగింది. ఆనాటినుంచి నేను ఫ్రూట్ సాల్టును తాకలేదు. అవసరమని అనిపించినప్పుడు ఆముదం ఒక చిన్న చంచాడు ఉదయం తీసుకుంటూ వున్నాను. నేను వాడిన మట్టి పట్టీ మూడు అంగుళాల వెడల్పు, ఆరు అడుగుల పొడుగు, అర్ధఅంగుళం

దళసరిగా వున్నది. పాము కరిస్తే అతణ్ణి గుంటతీసి అందు పడుకోబెట్టి మట్టి కప్పితే విషం తగ్గిపోతుందని జస్ట్ వ్రాశారు. యీ విషయం నిజమో కాదో నేను ప్రయోగం చేయలేదు. కాని మట్టితో నేను కొన్ని ప్రయోగాలు చేశాను వాటిని గురించి వ్రాస్తున్నాను. తలనొప్పి వస్తే మట్టి పట్టీ తలమీద పెట్టి వుంచితే ఎంతో లాభం కలుగుతుంది. యీ ప్రయోగం నేను వందలాది సార్లు చేశాను. తలనొప్పికి అనేక కారణాలున్నాయని నాకు తెలుసు. ఏ కారణం వల్ల తలనొప్పి వచ్చినా సరే వెంటనే మట్టి పట్టీ తల మీద వుంచితే తాత్కాలికంగా నొప్పి తగ్గుతుంది. కురుపులకు, పుండ్లకు మట్టి బాగా పని చేస్తుంది. కారుతున్న కురుపుమీద కూడా మట్టి పట్టీ వేశాను. యిలాంటి కురుపు మీద మట్టి పట్టీ వేసేముందు శుభ్రమైన బట్టను పరమెంగనేట్ గులాబీనీళ్లలో తడిపి, దానితో పుండును తుడిచి, దానిమీద మట్టి పట్టీ వేస్తాను. దీనివల్ల కురుపులు చాలా వరకు నయమవుతాయి. నేను చాలా మందికి యీ చికిత్స చేశాను. అన్నీ నయమయ్యాయి. కందిరీగలు కుట్టినప్పుడు కుట్టిన చోట మట్టి తగిలిస్తే నయమవుతుంది. తేలు కుట్టిన చోట కూడా మట్టి చికిత్స చేశాను. సేవాశ్రమంలో తేళ్ల బెడద ఎక్కువ. తేలు కుడితే జరుపవలసిన ఎన్నో చికిత్సలు సేవాశ్రమంలో చేశాము. ఏవీ నిష్ఫలం కాలేదు. మట్టి కూడా బాగా పని చేసింది.

బాగా జ్వరంవస్తే మట్టి పట్టీ పొత్తికడుపు మీద వుంచి, తలనొప్పి వస్తే మట్టిపట్టీ తలమీద వుంచి ఎంతో మందికి నేను చికిత్స చేశాను. జ్వరం తగ్గిపోయిందని చెప్పలేనుకాని రోగికి శాంతి మాత్రం లభించిందని చెప్పవచ్చు. టైఫాయిడ్ జ్వరంవస్తే నేను మట్టి పట్టీని అధికంగా వాడాను. అయితే గడుపు రోజులు దాటిన తరువాతనే టైఫాయిడ్ తగ్గుతూవుండేది. మట్టి చికిత్సవల్ల రోగికి శాంతి లభించేది. రోగులంతా మట్టి కావాలని, కోరుతూ వుండేవారు. 10 దాకా టైఫాయిడ్ కేసులకు చికిత్స చేశాము. అన్నీ నయమైనాయి. దానితో సేవాగ్రామంలో టైఫాయిడ్ అంటే భయం పోయింది. ఒక్కకేసులో కూడా నేను మందులు వాడలేదు. మట్టికి బదులు మరో ప్రకృతి చికిత్స చేశాను. ఆ వివరం అయా ప్రకరణాల్లో వివరిస్తాను.

సేవాగ్రాంలో జరిగిన చికిత్సల్లో పుపయోగించిన మట్టిలో నువ్వుల నూనె, ఉప్పు కలిపేవాళ్లం. ఆ తరువాత మట్టిని ఉడకబెట్టినందున అందుగల దోషమంతా హరించుకుపోయేది.

మట్టి ఎలాంటిది కావాలో తెలుసుకుందాం. నాకు మొదట మంచి ఎర్రమట్టితో పరిచయం ఏర్పడింది. అందు నీళ్లు కలిపితే సువాసన వచ్చేది. యిటు వంటి మట్టి తేలికగా లభించడం కష్టం. బొంబాయి వంటి పట్టణంలో ఏరకమైన మట్టి దొరకలేదు. చాలా యిబ్బంది కలిగింది. మట్టి జిడ్డుగా వుండకూడదు, ఇసుకలా కూడా వుండకూడదు. ఎరువుకు వాడే మట్టిని అసలు ఉపయోగించ కూడదు. మట్టి పట్టులా మృదువుగా వుండాలి. అందుకంకర కలవకూడదు. అందువల్ల మట్టిని పల్చటి జల్లెడతో జల్లించాలి. శుభ్రంగా లేకపోతే దాన్ని వేడి చేయాలి. ఎండుమట్టి మంచిది. తడిసిన మట్టి దొరికితే దాన్ని ఎండబెట్టాలి. ఎండ లేకపోతే కుంపటిమీద పెడితే తడిపోతుంది. శుభ్రమైన చర్మం మీద వాడిన మట్టిని మళ్లీ ఉపయోగించవచ్చు. ఆ విధంగా వాడితే మట్టి గుణంపోతుందనే ఆధారమేమీ నాకు దొరకలేదు. మూసీనది ఒడ్డున దొరికే పసుపుపచ్చని మట్టి ఎంతో ఉపయోగకరమైనదని వాడిన వాళ్లు చాలా మంది నాకు చెప్పారు.

శుభ్రమైన పల్చటి సముద్రపు ఇసుకను విరోచనం కోసం తినవచ్చునని క్యునే వ్రాశారు. మట్టిని గురించి క్యునే "మట్టి జీర్ణం కాదు. దాన్నిమలిన పదార్థం వలె పొట్టనుంచి బయటికి పంపవలసిందే. అది తనతోపాటు మలాన్ని కూడా బయటికి తెస్తుంది అని వ్రాశారు. అయితే యిట్టి అనుభవం నాకు కలుగలేదు. అందువల్ల యీ ప్రయోగం చేయతలిస్తే జాగ్రత్తగా యోచించి మరీ చేయమని సలహా యిస్తున్నాను. ఒకటి రెండు సార్లు పరీక్షించి చూస్తే నష్టం ఉండదు.

2
నీరు

జలచికిత్స ప్రసిద్ధికెక్కిన ప్రాచీన చికిత్స. దాన్ని గురించి చాలా పుస్తకాలు రచించబడ్డాయి. క్యునే ఉత్తమమైన జలచికిత్సను కనిపెట్టారు. క్యునే వ్రాసిన పుస్తకం భారత దేశంలో మంచి ప్రచారం పొందింది. మన భాషల్లోకి అనువదించబడింది. జలచికిత్సను ఆచరించేవారి సంఖ్య ఆంధ్రదేశంలో ఎక్కువగా వున్నది. క్యునే ఆహారాన్ని గురించి కూడా చాలా వ్రాశారు. కాని యిక్కడ కేవలం జలచికిత్సను గురించి మాత్రమే నేను వ్రాయదలచుకున్నాను. క్యునే సూచించిన జలచికిత్సకు కేంద్ర బిందువులు రెండు. 1. కటిస్నానం 2. ఘర్షణ స్నానం. యీ స్నానాల కోసం ప్రత్యేకించిన తొట్టెను కూడా వారు తయారు చేయించారు. అయితే ప్రత్యేకించి ఆ తొట్టె అవసరం అంతగా లేదని చెప్పవచ్చు. మనిషి ఎత్తునుబట్టి 30 నుంచి 36 అంగుళాల లోతుగల తొట్టె బాగా ఉపయోగపడుతుంది. అనుభవాన్ని బట్టి యింకా పెద్ద తొట్టె అవసరమైతే ఉపయోగించవచ్చు. అందుచల్లని నీరు నింపాలి. వేసవికాలంలో నీళ్లు చల్లగా వుండటం చాలా అవసరం. నీటిని వెంటనే చల్లగా చేయడం కోసం అవసరమైతే కొద్దిగా మంచుగడ్డను ఉపయోగించవచ్చు. మట్టికుండలో చల్లబడ్డనీరు వుంటే మరీ శ్రేష్ఠం. ఆ నీటిని తొట్టెలో నింపాలి. తొట్టెలో గలనీటిపై ఒక గుడ్డ కప్పి ఫానువేస్తే ఆ ఫానుగాలికి నీరు చల్లబడుతుంది. తొట్టెను గోడకు ఆనించి వుంచాలి. ఆ తొట్టెలో మనిషి హాయిగా కూర్చొనుటకు వీలుగా ఒక కొయ్య పీటను వుంచాలి. ఆ పీటను ఆనుకొని మనిషి కూర్చొనుటకు వీలుండాలి. రోగి తన కాళ్లు తొట్టె బైటకు వచ్చేలా పెట్టుకొని తొట్టెలో కూర్చోవాలి. నీటిలో మిగతా బయటి శరీరం మునిగి వుండాలి. అప్పుడు చలివేయదు. తొట్టెను వుంచే గదిలోకి గాలి, వెలుతురు బాగా రావడం అవసరం. హాయిగా నీళ్లలో కూర్చొని మెత్తని తువాలుతో రోగి పొత్తికడుపును మెల్లమెల్లగా రుద్దుతూ వుండాలి. 5 నిమిషాల నుంచి 30

నిమిషాల సేపు తొట్టెలో రోగి కూర్చోవచ్చు. ఇట్టి స్నానం పూర్తి అయిన తరువాత తడిసినచోటును తుడిచి రోగిని ప్రక్క మీద పడుకోబెట్టాలి. యీ స్నానం ఎంత పెద్ద జ్వరాన్నైనా సరే తగ్గించి వేస్తుంది. యిట్టి స్నానం వల్ల నష్టం ఏమీ వుండదు. లాభం ప్రత్యక్షంగా కనబడుతుంది. పరగడుపున యీ స్నానం చేయాలి. దానివల్ల అజీర్తి కూడా తగ్గిపోతుంది. స్నానం చేసిన వాని శరీరానికి స్ఫూర్తి లభిస్తుంది. అజీర్తి వున్నవాళ్లు స్నానం చేసిన తరువాత ఒక అరగంట సేపు పచార్లు చేయడం మంచిదని క్యునే సలహాయిచ్చారు. యీ స్నానం నేను ఎక్కువగా చేశాను. నూటికి నూరుపాళ్లు యీ స్నానం సాఫల్యం పొందిందని చెప్పలేను గాని 75 శాతం సాఫల్యం పొందిందని స్వానుభవం వల్ల చెప్పగలను. జ్వరం తీవ్రంగా వున్నప్పుడు, రోగి తొట్టెలో కూర్చొన గలిగితే, కటిస్నానం చేయించాలి. అప్పుడు రెండు మూడు డిగ్రీల జ్వరం తగ్గుతుంది. సన్నిపాతం వచ్చే ప్రమాదం తగ్గిపోతుంది. ఈ స్నానాన్ని గురించి క్యునే చెప్పిన విషయం గమనించాలి. వారు చెప్పిన ప్రకారం జ్వరం యొక్క బయటి చిహ్నాలు ఏవివున్నా, అంతరిక కారణం ఒక్కటే. పేగుల్లో చేరిన మలపు విషంవల్ల లేక యితర కారణాలవల్ల జ్వరం వస్తుంది. యీ పేగుల జ్వరం, లోపలివేడి పలు రూపాల్లో బయటికి వస్తుంది. కటిస్నానం వల్ల యీ లోపలి జ్వరం తగ్గుతుంది. అందువల్ల బయట కనబడే అనేక అవలక్షణాలు శాంతిస్తాయి." అయితే క్యునే చెప్పిన యీవిషయం ఎంతవరకు సత్యమో నాకు తెలియదు. అనుభవజ్ఞులైన డాక్టర్లు యీ విషయం చెప్పాలి. డాక్టర్లు ప్రకృతి చికిత్స చేస్తున్నా దాని యెడ వారు నిర్లక్ష్యంగా వున్నారని చెప్పక తప్పదు. అందుకు కారణం ఏమిటో తెలుసుకుందాం. డాక్టర్లు వైద్య కళాశాలల్లో నేర్చుకున్న విషయాల మీదనే దృష్టి కేంద్రీకరిస్తున్నారు. అది వారికి అలవాటు అయిపోయింది. కనుక బయటి చికిత్స విషయాలను అంతగా పట్టించుకోవడం లేదు. ప్రకృతి చికిత్సకులు కూడా డాక్టర్లను తిరస్కరిస్తున్నారు. ప్రకృతి వైద్యుల దగ్గర శాస్త్రీయ జ్ఞానం తక్కువగా వున్నా, మాటలు మాత్రం పెద్ద పెద్దవి చెబుతూ వుంటారు. వారి చికిత్స యందు సంఘశక్తి లోపిస్తున్నది. అంతా తమ తమ జ్ఞానంతోనే సరిపెట్టుకొని

చుట్టూ గిరిగీసు క్కూర్చుంటున్నారు. కొందరి ప్రయోగాలు లోతుకుపోవడం లేదు. చాలామంది ప్రకృతి వైద్యుల్లో వినమ్రత ఉండటం లేదు. (వినమ్రత నేర్చుకునే విషయమా?) యిలా వ్రాయడం ప్రకృతి వైద్యుల్ని తిట్టడానికి కాదు. ప్రస్తుత స్థితిని అందరి ముందు ప్రకటిస్తున్నాను. ప్రకృతి వైద్యుల్లో తేజ స్సంపన్నుడు బయలు దేరనంత వరకు పరిస్థితి యిలాగే వుంటుంది. దీన్ని మార్చవలసిన బాధ్యత ప్రకృతి వైద్యులపై వున్నది. డాక్టర్ల దగ్గర విడిగా ఒక శాస్త్రం వున్నది. ప్రత్యేక ప్రతిష్ట వున్నది. తమ సంఘం వున్నది. తమ కళాశాలలువున్నాయి. చాలావరకు వాళ్లు తమ పనియందు సాఫల్యం కూడా పొందుతున్నారు. వైద్య శాస్త్ర రూపంలో బయల్వెడలని అపరిచిత వస్తువును, ఒక్కసారిగా వాళ్లు స్వీకరిస్తారని ఆశించకూడదు.

ప్రకృతి చికిత్స యను పేరును బట్టి దాని గుణం కూడా వుంటుందని సామాన్య ప్రజలు అర్థం చేసుకోవాలి. యిది ప్రకృతి సహజమైన చికిత్స. కనుక సామాన్యమైన మనిషి కూడా నిశ్చింతగా దీన్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు. తల నొప్పివస్తే రుమాలు చల్లని నీళ్లలో తడిపి నెత్తిమీద కప్పుకుంటే నష్టం ఏమీ వుండదని, నీటి రుమాలుకు బదులు, మట్టి నీరు రెండూ కలిపి బట్టలో చుట్టి నెత్తినపెట్టుకుంటే రెండిటి గుణాలవల్ల లాభం పొందవచ్చనీ సామాన్య జనం గ్రహించాలి.

ఇక ఘర్షణ స్నానాన్ని గురించి వివరిస్తాను. జననేంద్రియం ఎంతో నాజూకుగా వుంటుంది. దానిపైన గల చర్మం కొసయందు అద్భుతమైన పదార్థం వున్నది. దాన్ని వర్ణించలేను. దీనిలో ప్రయోజనం చూచి క్యునే యిలా వివరించాడు. "ఈ ఇంద్రియం కొసమీద మెత్తటి రుమాలును నీటిలో తడిపి రుద్దుతూ వుండాలి. దాని మీద నీరు పోస్తూ వుండాలి. చికిత్స విధానం ఎలా వుండాలో కూడా వివరించాడు. "నీటితొట్టెలో ఒక స్టూలు వుంచాలి. స్టూలు నీటి కంటె కొద్దిగా పైకి వుండాలి. పాదం తొట్టెకు బయట పెట్టి స్టూలు మీద మనిషి కూర్చోవాలి, ఇంద్రియం కొసమీద రుద్దుతూ వుండాలి. అయితే ఇంద్రియ చర్మం సున్నితమైనది కనుక దానికి కొంచెం కూడా బాధ కలుగకూడదు. రోగికి దీని వల్ల హాయి కలగాలి. దీన్ని ఘర్షణస్నానం అని

అంటారు. దీనివల్ల స్నానం చేయువానికి హాయిగా వుంటుంది. ఎలాంటి రోగం అయినా సరే, ఆ సమయంలో అతడికి శాంతి లభిస్తుంది. కటిస్నానం కంటే, ఘర్షణ స్నానం గొప్పదని క్యునే అభిప్రాయం. నాకు కటి స్నానంతో సంబంధం వుండటం వల్ల బాగా అనుభవం కలిగింది. ఘర్షణ స్నానానుభవం నాకు కలుగ లేదు. దోషం నాదే. ఘర్షణ స్నానం మీద నేను దృష్టి సారించలేదు. కొందరికి ఘర్షణ స్నానం చేయమని సలహాయిచ్చాను. కానివాళ్లు పట్టుదల వహించి యీ స్నానం చేయలేదు. స్వానుభవంలేనందువల్ల ఘర్షణ స్నానాన్ని గురించి వివరించలేను. ప్రతివారు స్వయంగా చేసి అనుభవం గడించాలి. తొట్టె దొరక్కపోతే గ్లాసుతో నీళ్ళు పోస్తూ కూడా ఘర్షణ స్నానం చేయవచ్చు. దీనివల్ల శాంతి తప్పక లభిస్తుంది. సామాన్యంగా ప్రజలు యీ ఇంద్రియ శుభ్రతపై దృష్టి కేంద్రీకరించరు. ఘర్షణ స్నానంవల్ల జననేంద్రియం శుభ్రపడుతుంది. జాగ్రత్తగా లేకపోతే చర్మంలో మురికి పేరుకోవచ్చు. అట్టి మురికిని తొలగించాలి. ఘర్షణ స్నానం చేసి, జననేంద్రియాన్ని శుభ్రం చేస్తే బ్రహ్మచర్యపాలనకు అది బాగా ఉపయోగపడుతుంది. అక్కడి నరాలు గట్టిపడతాయి. శాంతిస్తాయి కూడా. వీర్యస్ఖలనం తగ్గిపోతుంది. అక్కడ పేరుకొనే మురికి యెడ మనకు అసహ్యం వేస్తుంది. దాని తొలగించుటకు కృషి చేస్తాం.

కటిస్నానం ఘర్షణస్నానం రెండిటినీ క్యునే స్నానాలు అని అనవచ్చు. మూడో స్నానం కూడా యిలాంటిదే ఒకటి వున్నది. దీన్ని దుప్పటి స్నానం అని అంటారు. జ్వరం వచ్చినవారికి నిద్రపట్టనివారికి దుప్పటి స్నానం ఎంతో లాభం కలిగిస్తుంది. మంచం మీద రెండు మూడు కంబళ్లు పరచాలి. అవి వెడల్పుగా వుండాలి. దాని మీద దళసరి నూలుతో తయారు చేయబడిన ఖద్దరు దుప్పటి పరచాలి. యీ దుప్పటిని తడిపి బాగా పిండి కంబళ్ల మీద పరచాలి. దానిమీద బట్టలూడతీసి రోగిని వెల్లకిలపడుకో బెట్టాలి. అతడి సిరస్సును కంబళీ బయట దిండుమీద ఉంచాలి. సిరస్సు మీద తడిపిపిండిన తువాలు వుంచాలి. రోగిని పడుకోబెట్టి దుప్పటిని, కంబళీల్ని నాలుగువైపుల రోగికి చుట్టి వేయాలి. చేతులు, కాళ్లు పూర్తిగా కంబళీ లోపల వుంచాలి.

బయటిగాలిని లోనికి పోనీయకూడదు. యిలా చేస్తే రెండు నిమిషాల్లో రోగికి ఉష్ణం ఎక్కాలి. పడుకోబెడుతున్నప్పుడు కొద్ది చలివేయవచ్చు. తరువాత రోగికి హాయిగా వుంటుంది. జ్వరం లేకపోతే 5 లేక 6 నిమిషాల్లో వేడి ఎక్కి చెమట పడుతుంది. నేను పెద్ద జ్వరంలో వున్న రోగిని అరగంటసేపు యిలా వుంచగా జ్వరం తగ్గిపోయింది. అప్పుడప్పుడు చెమట కారకపోవచ్చు. కాని రోగి నిద్ర పోతాడు. నిద్రపోతే రోగిని మేల్కొలపకూడదు. నిద్రవచ్చిందంటే దుప్పటి స్నానం వల్ల రోగికి హాయిగా వున్నదని భావించాలి. దుప్పట్లో పడుకోబెట్టిన రెండు నిమిషాల్లో రెండు మూడు డిగ్రీల జ్వరం తప్పక తగ్గుతుంది.

నా (రెండవ) కుమారుడికి డబల్‌నిమోనియా వచ్చింది. సన్నిపాతం కూడా ప్రారంభమైంది. అట్టి స్థితిలో దుప్పటి స్నానం చేయించాను. చెమటతో తడిసిపోయాడు. మూడు నాలుగురోజులు యిలా చేసేసరికి అతడికి జ్వరం పూర్తిగా తగ్గిపోయింది. చివరికి అతడికి వచ్చింది టైఫాయిడ్ అని తేలింది. 42 రోజులు గడిచిన తరువాతనే ఆ జ్వరం తగ్గింది. 106 డిగ్రీల జ్వరం వున్నంతవరకు దుప్పటిస్నానం చేయిస్తూ వున్నాను. 7 రోజుల తరువాత అంత జ్వరం రావడం తగ్గి 103 డిగ్రీల వరకు రాసాగింది. డిగ్రీల విషయమై నాజ్ఞాపకశక్తి యిప్పుడు సరిగా పనిచేసి యుండకపోవచ్చు. డాక్టర్లు వద్దని చెప్పినా వినిపించుకోకుండా నేను యీ చికిత్స చేశాను. నాకు నలుగురు కొడుకులు. వారందరిలో మా రెండవ కుమారుడే యిప్పుడు బలంగా వున్నాడు. మిగతా ముగ్గురికంటే ఎక్కువ శ్రమ చేస్తుంటాడు.

పైత్యం పెరిగినా, వాతం పెరిగినా, దురదపెరిగినా, మసూచి పోసినా, దుప్పటి స్నానం బాగా పనిచేస్తుంది. యిట్టి రోగాలకు దుప్పటి స్నానం బాగా ఉపయోగపడింది. మశూచి, ఆటలమ్మ పోసిన రోగులకు వాడిన నీటిలో పరమాంగనేట్ వేసి గులాబీరంగు వచ్చేలా చేసేవాణ్ణి. దుప్పటి పని అయిపోగానే దాన్ని మరుగుతున్న నీళ్లలో వేయాలి. దాన్ని తరువాత ఉతికి ఆరవేయాలి.

రక్తపుపోటు తగ్గినా, కాళ్ళు పడిపోతున్నట్లు అనిపించినా మంచుగడ్డ రుద్దాలి. దానివల్ల లాభం కలుగుతుంది. వేసవి కాలంలో యిది బాగా పనిచేస్తుంది. చలికాలంలో బలహీనంగా వున్న రోగికి మంచుగడ్డ చికిత్స ప్రమాదిస్తుంది.

ఇప్పుడు వేడి నీటి చికిత్సను గురించి యోచిద్దాం. వేడినీటిని తెలివిగా ఉపయోగిస్తే పలురోగాలు నయమవుతాయి. అయోడిన్ మందు చేయగల పనులు వేడినీరు చేస్తుంది. ఎక్కడైనా వాపు వస్తే అక్కడ అయోడీన్ రాస్తాం. ఆ వాపు మీద వేడినీటి పట్టీ వేస్తే వాపు బాధ తగ్గుతుంది. చెవిలోపోటు వస్తే అయోడిన్ చుక్కలు వేస్తాం. వేడినీటితో పిచకారీ చేస్తే చెవిపోటుతగ్గుతుంది. అయోడీన్ వాడకంలోగల ప్రమాదం వేడినీటి వాడకంవల్ల కలుగదు. అయోడీన్ క్రిమికీటకాదుల సంహారిణి. వేడినీరుకూడా క్రిమిసంహారియే. అంటే అయోడీన్ వల్ల ప్రయోజనం లేదని భావించకూడదు. దాని ప్రయోజనాన్ని గురించి నా మనస్సులో ఎట్టి సందేహమూ లేదు. అయితే బీదవాడి యింటిలో అయోడిన్ వుండదు కదా. దాని ఖరీదు ఎక్కువ. దాన్ని ప్రతివాడి చేతిలో వుంచుటకు వీలులేదు. కాని నీరుప్రతి చోట వుంటుంది. దొరుకుతుంది. అందువల్ల మందు రూపంలో దాన్ని విలువగా చూడలేకపోతున్నాం. ఆ భావాన్ని మనం మార్చుకోవాలి. యిలాంటి చికిత్సలు నేర్చుకొని రకరకాల భయాలనుంచి ముక్తి పొందవచ్చు.

తేలు కుడితే ఏమి చేసినా బాధ తగ్గక పోతే, కుట్టిన చోటును వేడినీటిలో పెడితే బాధ కొంచెం తగ్గుతుంది.

అకస్మాత్తుగా చలువకమ్మినా, వళ్లంతా వణుకువచ్చినా రోగికి ఆవిరిపట్టాలి. కంబళికప్పి నాలుగు వైపుల వేడినీటి సీసాలు వుంచాలి. వణుకు తగ్గుతుంది. అందరి దగ్గర వేడినీటి రబ్బరు సంచీలు వుండవు. గాజుసీసాలో వేడినీళ్లు నింపి మూత బిగించి దానితో వేడినీటి రబ్బరు సంచీవలె కాపడం వేయవచ్చు. సీసా మరీ వేడిగా వుంటే దానికి గుడ్డ చుట్టి కాపడం వేయాలి.

ఆవిరి రూపంలో నీరు ఎంతో లాభం చేకూరుస్తుంది. చెమట పట్టకపోతే ఆవిరి పట్టి చెమట పట్టేలా చేయవచ్చు. పక్షవాతంవల్ల శరీరంలో ఏ

భాగమైనా చచ్చుపడినా, స్థూలకాయం యింకా పెరిగినా, ఆవిరి పట్టి తద్వారా ఆ బాధల్ని తొలిగించవచ్చు.

ఆవిరి పట్టుటకు పాత తేలికపద్ధతి ఒకటి వున్నది. నులకమంచంగాని, నవారు మంచంగాని వేసి, దాని మీద కంబళీ పరిచి రోగిని దాని మీద పడుకోపెట్టాలి. కంబళీ మంచంనాలుగువైపులా మంచం కిందికి దిగి నేలకు ఆనాలి. అప్పుడు బయటిగాలి మంచం క్రిందకుచేరదు. అప్పుడు మంచం క్రింద వుంచిన వేడినీటి కుండలమీద మూకుడు తీసివేయాలి. అప్పుడు ఆ వేడినీటి ఆవిరిపైకి వెళ్ళి రోగికి బాగా తగులుతుంది. ఆవిరి సరిగా తగలకపోతే మరో వేడినీటి కుండను మంచం క్రిందవుంచాలి. సామాన్యంగా మన వాళ్లు మంచం క్రింద నిప్పులు వుంచి, ఆ నిప్పుల మీద నీటిపాత్ర వుంచుతారు. యిందువల్ల ఆవిరిబాగా తగులుతుంది. కాని ఆ నిప్పు అంటుకొని ప్రమాదం జరుగవచ్చు. ఒకనిప్పురవ్వలేచి కంబళీకి అంటుకుంటే భగ్గునమండి రోగి ఆ మంటల్లో చిక్కుకుంటాడు. అందువల్ల వెంటనే వేడిని పొందాలన్న కోరికను తగ్గించుకోవడం అవసరం. అందుకు నేను చెప్పిన ఉపాయాల్ని అమలు చేస్తే తేలికగా అనుకున్నపని జరుగుతుంది.

కొంత మంది ఆవిరివచ్చే నీటిలో వనస్పతులు వేస్తారు. ఉదాహరణకు వేపఆకులు. అయితే దాని ఉపయోగాన్ని గురించి నాకు అనుభవం లేదు. అయితే ఆవిరిమాత్రం ఎంతో ఉపయోగకారి. ఇది చెమట వచ్చేలా చేసే పద్ధతి.

కాళ్లు చల్లబడితే, లేక విరిగిపోతున్నట్లనిపిస్తే పెద్ద పాత్రలో గోరు వెచ్చని నీరు నింపి అందులో మోకాళ్ల వరకు నీరు వచ్చేలా కాళ్లు దించాలి. ఆనీటిలో ఆవాలపిండి కలిపి కొద్ది నిమిషాల పాటు కాళ్లు అందులో వుంచాలి. దానివల్ల కాళ్లకు వేడెక్కుతుంది. కాళ్ల బాధ తగ్గుతుంది. రక్తం క్రిందకు దిగి రోగికి ఉపశమనం కలుగుతుంది. కళ్లె వస్తున్నా, గొంతు నొప్పిగా వున్నా గిన్నెలో ఆవిరి వచ్చే వేడినీటిని నింపి ఆ ఆవిరిని గొంతుకు, ముక్కుకు జాగ్రత్తగా పట్టాలి. గిన్నెలో గొట్టం వుంచితే ఆవిరి తేలికగా పట్టవచ్చు. కొయ్య గొట్టం అయితే మంచిది. యీ గొట్టానికి రబ్బరు గొట్టం అమరిస్తే తేలికగా పని పూర్తి అవుతుంది.

ఆకాశము - అవకాశము

ఆకాశాన్ని పూర్ణ పరిజ్ఞానంతో మనం ఉపయోగించడంలేదు. దాన్ని గురించి మనకు తెలియదు. ఆకాశాన్ని అవకాశమని కూడా అంటారు. పగటిపూట మేఘాలు లేనప్పుడు, పైకి చూస్తే ఒక శుభ్రమైన, స్వచ్ఛమైన అందమైన, ఆకాశపు రంగుతో ఒక డేరా కనబడుతుంది. దాన్నే మనం ఆకాశం అని అంటాము. ఆకాశమంటే యిదే కదా! యీ డేరాకు తుది మొదలు ఏమీ కనబడవు. యిది ఎంత దూరమో, అంతదగ్గరకూడా. మన నాలుగు వైపుల ఆకాశం లేకపోతే ఎప్పుడో ఎగిరిపోయే వాళ్లం. ఏమీ లేనిచోట ఆకాశం వుంటుంది. అందువల్ల దూరంగా బూడిదరంగులో కనబడేదే ఆకాశమని భావించకూడదు. ఆకాశంమన దగ్గరి నుంచే ప్రారంభమవుతుంది. ఆకాశం మన అంతరంగంలో కూడా వ్యాప్తమైవున్నది. ఖాళీ చోటును లేక శూన్యాన్ని ఆకాశం అని అనవచ్చు. కాని నిజానికి అది సరికాదు. ఖాళీగా వున్న ఆ ప్రదేశం గాలితో నిండి వుంటుంది. అయితే మనం గాలిని చూడలేము. యిది నిజం. అసలు గాలి వుండే చోటు ఏది? గాలి ఆకాశంలోనే విహరిస్తూ వుంటుంది కదూ! అందువల్ల మనం ఎట్టి స్థితిలోనూ ఆకాశానికి దూరం కాలేము. గాలిని పంపుద్వారా లాగవచ్చు కాని ఆకాశాన్ని ఎవరు లాగగలరు? అయితే మనం ఆకాశాన్ని నింపి వేస్తూ వుంటాం. ఆకాశం అంతులేనిది. అందువల్ల ఎన్ని శరీరాలైనా అందుపడతాయి.

ఈ ఆకాశాన్ని పోయిన ఆరోగ్యాన్ని తిరిగి పొందడానికి ఉపయోగించుకోవాలి. జీవించి యుండాలంటే గాలి చాలా అవసరం. కనుకనే అది సర్వత్రా వ్యాప్తమై వుంటుంది. యితర తత్వాల కంటే గాలి వ్యాప్తమై యుండే వస్తువేకాని అది అనంతం మాత్రం కాదు. భూమికి కొన్ని మైళ్ల దూరంపైకి పోతే మనకు గాలి లభించదు. అని భౌతిక శాస్త్రం మనకు బోధిస్తుంది. భూమి మీద గల ప్రాణులు లేకజీవులు గాలి ఆవరణలేని చోట వుండ

లేవని కూడా అంటారు. అది నిజమైనా, కాకపోయినా, ఆకాశం యిక్కడ ఎలా వున్నదో, అలాగే గాలివిహరించని ఆవరణయందు కూడా వున్నదని మనం గ్రహించాలి. అందువల్ల సర్వత్ర వ్యాపించి యున్నది ఆకాశమే. విజ్ఞాన వేత్తలు ఆవరణకుపైన "ఈథర్" అను పదార్థమోలేక మరేదో వున్నదని చెబుతారు. ఆ పదార్థం కూడా వున్నది. ఆకాశంలోనే కదా! మరో మాటల్లో చెప్పాలంటే, భగవంతుడు ఎవరు అను రహస్యాన్ని మనం తెలుసుకోగలిగితే, ఆకాశం అంటే ఏమిటి అనురహస్యాన్ని కూడా తెలుసుకో గలుగుతాం.

అట్టి మహత్తరమైన వస్తువును ఉపయోగించుకో గలిగితే ఆరోగ్యవంతులం కాగలుగుతాం.

మొదటి పాఠం - దూరంగాను, దగ్గరగాను వున్న ఆకాశతత్వానికి, మనకు మధ్య ఎట్టి ఆవరణకు తావు యివ్వకూడదు. అనగా ఇల్లు వాకిలి లేకుండా, లేకబట్టలు ఏమీ లేకుండా మనం యీ అనంతమైన ఆకాశంతో సంబంధం పెట్టుకో కలిగితే మన శరీరం, మన బుద్ధి, ఆత్మ పూర్తిగా ఆరోగ్యాన్ని అనుభవించగలుగుతాయి. యింత పెద్ద ఆదర్శాన్ని మనం సాధించలేకపోయినా, కోట్లమందిలో ఒక్కడు సాధించగలిగినా దాన్ని తెలుసుకొని ఆదరభావంతో చూడటం ఎంతో అవసరం. అదే మన ఆదర్శమైతే, దాన్ని పొందగలిగితే సుఖశాంతులు తృప్తి పొందుతాము. ఇట్టి అదర్శాన్ని దృష్టియందుంచుకొని, పై మెట్టు వరకు చేరగలిగితే, శరీరమనే అంతరాయాన్ని (అనగా, శరీరం వున్నా లేకపోయినా) మరిచిపోయి మనం తటస్థంగా వుండాలి. మనస్సుకు యీ విధమైన శిక్షణ యిస్తే భోగవాంఛలకు శరీరాన్ని సాధనం చేయలేము. మన జ్ఞానాన్ని, మన శక్తిని అనుసరించి మనం మన శరీరాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలుగుతాము. సేవ చేయుటకు, భగవంతుణ్ణి తెలుసుకొనుటకు, అతడు సృష్టించిన జగత్తును తెలుసుకొనుటకు, అతనితో ఐక్యతను సాధించుటకు శరీరాన్ని సాధనంగా ఉపయోగించగలుగుతాము.

ఈ విచారణ సరళి ప్రకారం ఇల్లు వాకిలి, వస్త్రాదుల వినియోగ విషయమై ఎంతో అవకాశం పొందగలుగుతాము. చాలా యిండ్లలో గల అలంకరణ సామగ్రి, సామానులు వగైరా చూస్తే నా వంటి బీదవాడికి తల

తిరిగి పోతుంది. అంత సామాన్యుని జీవితానికి అంత అవసరమా? పేదవాడి దృష్టిలో సామాను చేర్చడం దుమ్ము ధూళి, పురుగు బుట్ర చేరుటకు అవకాశం కల్పించడమే. నేను వుండే చోట నన్ను నేనే మరిచిపోతున్నాను. యిక్కడ గల కుర్చీలు డ్రాయర్లు, బల్లలు, అలమారాలు, అద్దాలు అన్నీ నన్ను కరిచేందుకు ముందుకు ఉరుకుతూ వుంటాయి.

ఇక్కడ పరచబడ్డ ఈ తివాచీలు దుమ్మును ప్రోగు చేయుటకు, పురుగులు నివాసం ఏర్పరుచుకొనుటకు వీలుగా వున్నాయి. ఒక పర్యాయం తివాచీని దులపడానికి తీశారు. ఒక్కడి వల్ల ఆ పని కాలేదు. ఏడు మంది ఆ పని చేయవలసి వచ్చింది. కనీసం పది అర్ధశేర్ల దూళి బైటికి వచ్చింది. బాగా దులిపి తిరిగి పరిచారు. దాన్ని స్పర్శిస్తే క్రొత్త తివాచీని తాకినట్లు అనిపించింది. అటువంటి తివాచీలను రోజూ ఎత్త గలమా? దులపగలమా? అలా చేయడం మొదలు పెడితే వాటి వయస్సు తరిగి పోతుంది. శ్రమ పెరుగుతుంది. నాకు కలిగిన తాజా అనుభవాన్ని వ్రాశాను. ఆకాశంతో సంబంధం పెట్టుకొనుటకై నేను ఎన్నో తతంగాలను తొలగించుకొని బరువులను దించి వేసుకున్నాను. ఇంట్లో నిరాడంబరం, బట్టల్లో నిరాండబరం, నడతలోను ప్రవర్తనలోను నిరాండబరం పెంచుకొని క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే జీవితంలో శూన్యాన్ని, రిక్తతను పెంచుకొని ఆకాశంతో తిన్నగా సంబంధాన్ని జోడించుకున్నాను. యీ సంబంధం పెరిగిన కొద్దీ శాంతి సౌఖ్యాలు, తృప్తి ఆనందాలు పెరిగిపోయాయి. ధనాశ తగ్గిపోయింది. ఆకాశంతో సంబంధం పెంచుకున్న వారి దగ్గర ఏమీ లేదు. అంతా వున్నది. అసలు మనిషికి ఎంత కావాలి? రోజూ అతడు ఎంత ఉపయోగించుకోగలడో అంతే కదా! తిన గలిగినంతే కదా అతడికి కావలసింది? అందరూ అలా చేస్తే జగత్తులో అందరికీ చోటు దొరుకుతుంది. ఎవ్వరికీ యిరకాటం వుండదు.

అందువల్ల మనిషి పడుకునే చోటు ఆకాశం క్రింద వుండాలి. మంచునుంచి, చలినుంచి రక్షణ పొందుటకు దుప్పట్లు, బట్టలు ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు. వర్షాకాలంలో గొడుగువంటి కప్పు ఆచ్ఛాదన వుంటుంది. మిగతారోజుల్లో నక్షత్రాలే ఆచ్ఛాదనగా ఉపయోగపడతాయి. కండ్లు తెరుపుడుబడినప్పుడు

క్రొత్త క్రొత్త దృశ్యాలు చూస్తాడు. వాటిని చూచి విసుగు చెందడు. అతడి కండ్లు మిరిమిట్లు గొలపవు. ప్రశాంతతను పొందుతాయి. నక్షత్రాల సంఘం అతడికి తిరుగుతూ కనబడుతుంది. వాటితో సంబంధ పెట్టుకొని నిద్రించిన మనిషి, వాటిని తన హృదయసాక్షిగా పెట్టుకున్నా మనిషి అపవిత్రమైన భావాలకు తన హృదయంలో చోటు యివ్వడు. ప్రశాంతంగా నిద్రిస్తాడు.

మన చుట్టూ ఆకాశం వున్నట్లే, మన హృదయంలో కూడా ఆకాశంవున్నది. చర్మంలో గల ప్రతిరంధ్రంలోను, రెండురంధ్రాల మధ్య భాగంలోను కూడా ఆకాశం వున్నది. యీ ఆకాశాన్ని, అవకాశాన్ని నింపడానికి మనం కృషి చేయకూడదు. అందువల్ల ఆహారం ఎంత అవసరమో అంతే మనం తీసుకుంటే శరీరానికి అవకాశం దొరుకుతుంది. మనం ఎప్పుడు ఎంత యోగ్యం కాని ఆహారం తీసుకుంటామో అన్న యోచన వుండదు. భయం వుండదు.

వారానికి ఒక్కసారో, పక్షంలో ఒకసారో, అవకాశం కొద్దీ ఉపవాసంచేస్తూ వుంటే శరీరసమతూకం సరిగ్గా వుంటుంది. రోజంతా ఉపవాసం వుండలేని వాళ్లు ఒక పూట ఆహారం తినడం మానుకుంటే లాభం పొందుతారు.

తేజస్సు

ఆకాశము, గాలి, నీరు మొదలగు తత్వాలు లేక పోతే మనిషి శరీర నిర్వహణ సాగనట్లే, తేజస్సు అనగా వెలుగులేకుండా పని జరగదు. ప్రకాశం సూర్యుని వల్ల లభిస్తుంది. యీ ప్రకాశాన్ని మనం పూర్తిగా వినియోగించుకోవడం లేదు, కనుక మన ఆరోగ్యం కూడా అంతంత మాత్రంగానే వుంటున్నది. నీటితో స్నానం చేసి మనం శుభ్రం అవుతూ వున్నాము. అలాగే సూర్య స్నానం చేసి కూడా శుభ్రం, ఆరోగ్యవంతులం కావచ్చు. బలం క్షీణించిన మనిషి, రక్తం ఎండిపోయిన మనిషి ప్రాతఃకాల సమయంలో సూర్య కిరణాలను తన

ఒంటిమీద ప్రసరించేలా చేసుకుంటే అతడి బలహీనత, రక్తహీనత తగ్గిపోతాయి. జీర్ణశక్తి తగ్గితే అది తిరిగి పెరుగుతుంది. ముఖం కళకళలాడుతుంది. ఎండ బాగా ఎక్కక పూర్వం యిట్టి సూర్య స్నానం చేయాలి. బట్టలు లేకుండా వట్టి శరీరంతో కూర్చున్నా, పడుకున్నా సూర్యరశ్మి తగులుతూ వున్నప్పుడు చలివేస్తే గుడ్డలు కప్పుకోవచ్చు. అయితే చలితగ్గేకొద్దీ కప్పుకున్న గుడ్డలు తొలిగించివేయాలి. ఎండలో మనం నడవవచ్చు. ఎవ్వరూ చూడని ప్రదేశంలో యీ క్రియచేయవచ్చు. కొద్ది దూరం వెళ్లవలసివచ్చినా అలా వెళ్ళి యీ క్రియచేయాలి. అంత టైము లేకపోతే లంగోటీ ధరించి మర్మస్థలాల్ని కప్పి సూర్యస్నానం చేయవచ్చు.

ఇట్టి సూర్య స్నానంవల్ల చాలా మంది లాభం పొందారు. క్షయ రోగానికి యిది బాగా పని చేస్తుంది. సూర్యస్నానం ప్రకృతి చికిత్సకులను యిప్పుడు దాటింది. డాక్టర్ల సూచనల మేరకు సూర్యస్నానానికి అనువుగా గృహాల నిర్మాణం జరుగుతున్నది. చల్లని గాలిలో సైతం గాజు పలక మాటున కూర్చొని, సూర్యకిరణాలను శరీరంపై ప్రసరించేలా చేసుకోవచ్చు.

పెద్ద కురుపులు కూడా సూర్య రశ్మి తగలడం వల్ల నయం అవుతాయి.

చెమట పట్టడం కోసం నేను రోగుల్ని 11 గంటలప్పుడు ఎండలో పడుకోబెట్టాను. దీనివల్ల రోగికి బాగా చెమటపట్టుతుంది. అంతటి ఎండలో పడుకోబెట్టినప్పుడు రోగి నెత్తిమీద మట్టి పట్టీ ఉంచడం అవసరం. రోగి శరీరం మీద అరటి ఆకులుగాని లేక మరో పెద్ద ఆకులుగాని కప్పాలి. దాని వల్ల రోగి శిరస్సు చల్లగాను, సురక్షితంగాను వుంటుంది. నెత్తి మీద మాత్రం తీవ్రమైన ఎండను సోకనీయకూడదు.

వాయువు

మొదటి నాలుగు తత్వాలు ఎన్ని ఉపయోగాలు కలిగిస్తాయో, యీ అయిదవ తత్వం గాలి కూడా అన్ని ఉపయోగాలు కలిగిస్తుంది. యీ అయిదు తత్వాల సహకారం లేని యెడల మనిషి బ్రతకలేడు. అందువల్ల గాలికి ఎవ్వరూ భయపడవలసిన అవసరం లేదు. మనం గాలిని, వెలుగును లోనికి రానీయకుండా ఇండ్ల తలుపులు, కిటికీలు మూసి పెట్టుకుంటే ప్రమాదాన్ని కొనితెచ్చుకున్నట్లే. బాల్యంనుంచి గాలికి మనం అలవాటు పడితే పెద్ద అయిన తరువాత కూడా మనం గాలికి తట్టుకోవచ్చు. అప్పుడు జలుబు, కళ్లెబారి నుంచి మనకు రక్షణ కలుగుతుంది. గాలిని గురించిన ప్రకరణంలో వివరాలు వ్రాశాను. అందువల్ల వాయువును గురించి యిక్కడ ఎక్కువగా వ్రాయలేదు.